

Me olemme kokoomus

KOKOOMUS

Puoluekokous 4.–6.9.2020, Pori

Sisällys

s. 4–5	Tervetuloa puoluekokoukseen
s. 6	Juhlallisuudet
s. 10	Aikataulu
s. 20	Esityslista
s. 21	Työjärjestys
s. 26	Tavoiteohjelma
s. 68	Selonteko vuoden 2018 hyväksytyistä aloitteista
s. 76	Aloitteet

Tervetuloa puoluekokoukseen

Puoluekokous pidetään Porissa ja kuudessa etäosallistumispaikassa ympäri Suomen. Haluamme taata kaikille osallistujille turvallisen kokouksen. Noudatathan siis järjestäjien ohjeita sekä varsinaisella kokouspaikalla että etäosallistumispisteissä. Vallitsevasta tilanteesta johtuen kokouksen järjestelyihin voi tulla muutoksia.

Seuraathan sivuja www.kokoomus.fi/puoluekokous, josta löydät ajantasaiset tiedot.

Äänestysliput

Äänestyksiä varten äänivaltainen edustaja on saanut kokousmateriaalin yhteydessä äänestysliput. Kadonneiden äänestyslippujen tilalle ei saa uusia. Äänestyslippuja ei myöskään saa luovuttaa toiselle.

Äänivaltainen kokousedustaja voi siirtää äänivallan varaedustajalleen yhden kerran kokouksen aikana, mikäli asiasta on ilmoitettu ennakoilmoittautumisen määräpäivään mennessä.

Kokousedustaja ja varaedustaja tekevät yhdessä siirron kokouksen ilmoittautumiskansliassa ja samalla edustajan on luovutettava vaali- ja äänestysliput varaedustajalle, josta tulee äänivaltainen edustaja. Edustajat eivät voi olla kokouspaikalla tai etäosallistumispaikalla yhtä aikaa vaihtoa lukuun ottamatta.

Miten puoluekokouksessa toimitaan – kuka saa puhua?

1. Osanottajamerkissä on jo nimesi. Pidä osanottajamerkki koko ajan esillä, äläkä hukkaa sitä missään vaiheessa. Kulunvalvonta kokouspaikalle ja kokoussaliin suoritetaan tuolla osanottajamerkillä. Uuden merkin lunastaminen maksaa 20 €.
2. Äänivaltaisten kokousedustajien tulee asettua kokoussaliin kunakin kokouspäivänä hyvissä ajoin ennen ohjelman alkua. Huom! Lauantaiaamuna kokousjuhllisuuksien aikana kokoussaliin ovet varsinaisella kokouspaikalla Porissa pidetään kiinni. Myöhästyneet jäävät ovien ulkopuolelle. Saavu siis kyllin ajoissa paikalle, viimeistään klo 9.20, että pystyt osallistumaan myös juhllisiin avajaisiin. Juhlalliset avajaiset järjestetään varsinaisella kokouspaikalla Porissa. Etäosallistumispaikalla avajaisia seurataan streamin välityksellä.
3. Tutustu kokouksen esityslistaan ja työjärjestykseen. Puheenvuoropyyntöjen ja muutosehdotusten tekemistä varten on erillisiä kaavakkeita. Saat lisää lomakkeita puheenvuorosihteeristöltä.

4. Kokouksessa suoritettavien suljettujen lippuäänestysten nopeuttamiseksi on varsinaiseen kokoussaliin merkitty äänestyspaikat piirijärjestöittäin. Usea piirijärjestö saattaa äänestää samassa paikassa. Äänestyspaikat heijastetaan salissa äänestyksen aikaessa. 1/5-äänellä äänestetään niille osoitetussa paikassa. Jäsenliittojen äänivaltaiset edustajat äänestävät oman piirijärjestön mukaisessa pisteessä. Seuraathan etäosallistumispaikkasi ohjeita tarkemmista äänestysjärjestelyistä.
5. Suljettujen lippuäänestysten aikana liikkuminen kokoussaliin ja -salista on kielletty. Muita kuin äänivaltaisia kokousedustajia pyydetään poistumaan salista suljettujen lippuäänestysten ajaksi.
6. Äänivaltaisten kokousedustajien lisäksi puheoikeus puoluekokouksessa on puolueen kunniapuheenjohtajalla, kunniajäsenillä, puoluevaltuuston, puoluehallituksen ja eduskuntaryhmän jäsenillä, puolueen ministereillä, kokoomuksen Euroopan parlamentin ryhmän jäsenillä, puoluesihteerillä ja muilla puolueen toimihenkilöillä, puolueen valtakunnallisten liittojen liittohallitusten jäsenillä ja toimihenkilöillä sekä puolueen kunkin äänenkannattajan toimituksen edustajilla.
7. Vain äänivaltaiset kokousedustajat voivat tehdä ehdotuksia ja kannattaa niitä.

Miten ja koska asiat käsitellään?

Puoluekokouksessa käsiteltävät asiat tulevat esille esityslistassa ja kokouksen aikataulu on tässä kirjassa. Asioiden käsittelyjärjestys saattaa kokouksen aikana vielä muuttua. Ajantasaisen tiedon saa seuraamalla kokouspuheenjohtajan ohjeita. Henkilövalinnoista asialistalla ovat puolueen puheenjohtajan, puoluevaltuuston puheenjohtajan ja muiden jäsenten sekä puolueen kolmen varapuheenjohtajan valinnat. Näitä asioita käsitellään lauantaina ja sunnuntaina. Valitun puheenjohtajan linjapuhe kuuluu sunnuntaina.

Aloitteet ja kannanotot

Puoluekokoukselle on jätetty 179 aloitetta. Niiden käsittely aloitetaan perjantaina ja käsittelyä jatketaan kaikkina kokouspäivinä. Äänestykset aloitteista aloitetaan heti, kun aloitteiden muu käsittely on saatu loppuun, kuitenkin viimeistään sunnuntaina. Katso tarkempi menettely kokouksen työjärjestyksestä. Sääntömuutoksen esittely ja yksityiskohtainen käsittely ovat perjantaina. Tavoiteohjelman esittely ja yksityiskohtainen käsittely on lauantaina. Päätökset tehdään sunnuntaina.

Kaikki muutosehdotukset käsittelyn pohjana oleviin esityksiin on tehtävä kirjallisena ja suullisesti yksityiskohtaisessa käsittelyssä. Muutosehdotukset tavoiteohjelmaan käsitellään tavoiteohjelmatoimikunnassa. Tavoiteohjelmatoimikunta valmistelee lopullisen esityksen, jonka jälkeen tapahtuu päätöksenteko.

Vaalit

Puolueen puheenjohtaja valitaan lauantaiamuna juhlallisten avajaisten jälkeen. Puolueen varapuheenjohtajaehdokkaat sekä puoluevaltuuston puheenjohtajaehdokkaat esittäytyvät lauantaina iltapäivällä ja valinta tapahtuu sunnuntaina. Puoluekokouksen työjärjestyksessä kerrataan vielä nämä kokoustyöskentelyohjeet.

Yleistä

Kokouksen ilmoittautumiskanslia on varsinaisella kokouspaikalla avoinna perjantaina 4.9.2020 klo 12–19.00, lauantaina 5.9.2020 klo 7.30–17.00, sunnuntaina 6.9.2020 klo 8.00–12.00. Tarkempia tietoja etäosallistumispaikkojen ilmoittautumiskanslian aukioloista saat puoluekokoussivuilta.

Ruokailut

Ruokailut on järjestetty eri tavoin varsinaisella kokouspaikalla ja etäosallistuspisteissä. Tarkemman infon saat omalla kokouspaikallasi.

Juhlallisuuudet

Lauantaina 5.9. klo 9.30

Porilaisten marssi

Marsalkan Hopeatorvet

Liput saapuvat

(yleisö nousee seisomaan)

Lippulaulu

Satakunnan laulu

(yleisö laulaa seisaallaan)

(yleisö istuutuu)

Puhe menneille sukupolville

Oi kallis Suomenmaa

Musiikin aikana sepele
lähtee sankarihaudalle
(yleisö nousee seisomaan ja
seuraa katseellaan
poistuvaa seppelettä)

(yleisö istuutuu)

Jääkärimarssi

Hakkapeliittain Marssi

Finlandia-hymni

Musiikista vastaa Rauman soittokunta
johtajanaan Anne Lehtomäki-Koskinen.

Yhteislauluja säestää
Porin Mies-Laulun kokoonpano.

Puoluekokoukselle jätetyt tervehdykset

Lippulaulu

Siniristilippumme,
sulle käsin vannomme, sydämin:
sinun puolestas' elää ja kuolla
on halumme korkehin.

Kuin taivas ja hanki Suomen
ovat värisi puhtahat.
Sinä hulmullas' mielemme nostat
ja kotimme korotat.

Isät, veljet verellään
vihki sinut viiriksi vapaan maan.
Ilmiellä sun jäljessäs' käymme
teit' isäin astumaan.

Sun on kunnias' kunniamme,
sinun voimasi voimamme on.
Sinun kanssasi onnemme jaamme
ja iskut kohtalon.

Siniristilippumme,
sulle valan vannomme kallihin:
sinun puolestas' elää ja kuolla
on halumme korkehin.

(Sanat V. A. Koskenniemi,
sävel Yrjö Kilpinen)

Satakunnan laulu

Kauas missä katse kantaa yli peltojen,
missä kaartaa taivon rantaa salo sininen,
siellä Satakunnan kansa,
tyynnä kyntää aurallansa maata isien.

Täällä muinoin töin ja toimin raatoi rauhan mies,
luonnon voitti loitsuvoimin, synnyt syvät ties.
Kasvun kotipelto kantoi, raatajalle onnen antoi
lämmin kotilies.

Koska Suomen viljelystä uhkaa sarron yö,
häättämään käy hävitystä täällä kansan työ.
Nousee Satakunnan kansa,
entisellä voimallansa karhun kämmen lyö.

(Sanat Aino Voipio,
sävel Aksel Törnudd)

Maamme

Oi maamme, Suomi, synnyinmaa!
Soi sana kultainen!
;: Ei laaksoa ei kukkulaa,
ei vettä, rantaa rakkaampaa,
kuin kotimaa tää pohjoinen,
maa kallis isien! ;:

Sun kukoistukses' kuorestaan,
kerrankin puhkeaa;
;: viel' lempemme saa nousemaan
sun toivos', riemus' loistossaan,
ja kerran laulus', synnyinmaa,
korkeemman kaiun saa ;:

(Sanat J. L. Runeberg,
sävel Fredrik Pacius)

Aamuhartaus

Sunnuntaina 6.9. klo 9.00. Aamuhartauden pitää Merikarvian kirkkoherra **Tom Broberg**. Säestyksestä huolehtii Porin Teljän seurakunnan kanttori **Pia Ylitalo-Maunula** sekä Porin Mies-Laulun kokoonpano.

Aamuhartaudessa lauletaan virret 577
(*Sun kätes herra voimakkaan*)
säkeistöt 1–4 ja 8; ja virrestä 170
(*Jumala ompi linnamme*) säkeistöt 1, 4.

Sun kätes herra voimakkaan (Isänmaan virsi)

1. Sun kätes, Herra, voimakkaan
suo olla turva Suomenmaan
niin sodassa kuin rauhassa
ja murheen, onnen aikana.
2. Sun armos täällä meille soi,
mi kallehinta olla voi,
ja meille alla auringon
tää synnyinseutu rakkain on.
3. On isät täällä taistelleet
ja uskoneet ja toivoneet.
Me saimme saman asunnon,
ja samat vaiheet meidän on.
4. Ja meidän polkuamme saa
taas lapsemmekin taivaltaa.
He kyntää kerran peltomme
ja uskoo kuin me uskomme.
8. Sä autoit valoon tämän maan
kuin kedon kukan ummusta.
Sen varttua suo valossas
ja hoida sitä armossas.

(*Sanat J. L. Runeberg,
suom. Väinö Havas, sävel keskiajalta*)

Jumala ompi linnamme

1. Jumala ompi linnamme
ja vahva turva aivan,
on miekkamme ja kilpemme
ajalla vaaran, vaivan.
Se vanha vainooja,
kavala, kauhea,
on kiivas, kiukkuinen
ja julma, hirmuinen.
Vain Herra hänet voittaa.
4. Se sana seisoo vahvana,
ne ei voi sitä kestää.
Kun kanssamme on Jumala,
ken meiltä voiton estää?
Jos veis he henkemme,
osamme, onnemme,
ne heidän olkohon,
vaan meidän iät on
Jumalan valtakunta.

(*Sanat & sävel Martti Luther,
suom. Elias Lönnrot*)

YYTERI YMPÄRI VUODEN.

VISITYYTERI.FI | VISITPORI.FI

TERVETULOA PORIIN

Juhana-herttuan perustama Pori on yksi Suomen vanhimmista kaupungeista, perustettu vuonna 1558. Täällä Satakunnan maakuntakeskus Pori on vireä ja elinvoimainen, asukasluvultaan Suomen 10. suurin kaupunki.

Pori on ihmisten ja tapahtumien kaupunki. Kaupungin monipuoliset palvelut mahdollistavat kaikenikäisten aktiivisen toiminnan ja hyvän elämän. Pori onkin sopivan kokoinen suuri pieni kaupunki asua, harrastaa ja yrittää.

Kaupunginvaltuuston hyväksymän ja vuoteen 2025 ulottuvan kaupunkistrategian mukaan porilaisuus on asenne. Kaupunkistrategian keskeiset arvot edistävät ennen kaikkea työtä, rohkeutta ja elämyksiä.

Porilla on vahva teollinen perinne ja Pori on yhä teollisuus- ja satamakaupunki. Pori on myös nuorten ja opiskelijoiden kaupunki. Porin yliopistokeskus ja kaupungissa toimivat kaksi ammattikorkeakoulua takaavat omalta osaltaan työvoimaa alueellemme. Yrityksethän sijoittuvat sinne, mistä on saatavissa pätevää henkilökuntaa.

Olen erityisen iloinen siitä, että Pori saa isännöidä Kansallisen Kokoomuksen vuoden 2020 puoluekokousta Iso-mäki Areenalla. Porin kaupungin puolesta toivotan kaikki Teidät lämpimästi tervetulleiksi todella outoon, ehdottoman uniikkiin Poriin tekemään hyviä päätöksiä ja samalla kokemaan Porin Ässien kotihallin tunnelmaa: periksi ei anneta milloinkaan!

Aino-Maija Luukkonen
Kaupunginjohtaja

PORI

Aikataulu

Perjantai 4.9.

klo 12.00 Ilmoittautumiskanslia avataan

klo 14.00 Puoluekokous alkaa

- » *Järjestäytymisrutiinit*
- » *Selonteko puolueen järjestötoiminnasta, puoluesihteri*
- » *Selonteko eduskuntaryhmän toiminnasta, eduskuntaryhmän puheenjohtaja*
- » *Selonteko MEP-ryhmän toiminnasta, Euroopan Parlamentin ryhmän puheenjohtaja*
- » *Puoluekokoukselle jätetyt aloitteet, keskustelu*

klo 15.30

- » *Sääntöjen muuttaminen – esittely ja käsittely*
- » *Aloitteiden käsittelyä jatketaan*

klo 18.30 Puoluekokous keskeytetään (viimeistään)

LA 5.9. KLO 13–14 **Energiateollisuus: Energia-alan tiekartta hiilineutraaliin tulevaisuuteen – onko se todella mahdollista?**

Energia-ala on keskeisessä roolissa ilmastonmuutoksen torjunnassa ja koko Suomen ilmastotoimien ratkaisijana. Nopeasti etenevässä murroksessa yritysten kilpailukyvyyn ja toimintaedellytysten turvaaminen sekä tehokkaimpien ilmastotoimien löytäminen on tärkeää. Energiateollisuus ry on julkaissut tiekarttansa vähähiiliseen Suomeen ja haluaa käydä siitä avointa yhteiskunnallista keskustelua. Tule keskustelemaan aikamme tärkeimmistä kysymyksistä kahvikupposen kera!

Mukana kansanedustajat Kai Mykkänen, Saara-Sofia Siren, Heikki Vestman ja Janne Sankelo. Katso tarkempi paikka varsinaisen kokouspaikan opasteista Porissa.

Lauantai 5.9.

- klo 8.00** Ilmoittautumiskanslia avataan
- klo 9.20** Kokoussalissa yleisö paikalla
- klo 9.30** Puoluekokouksen viralliset avajaiset eli juhlallisuudet ja tervehdykset
- klo 10.15** Kokous jatkuu
- » *Puheenjohtajan valinta*
 - » *Tavoiteohjelma – esittely, yleiskeskustelu ja yksityiskohtainen käsittely*
 - » *Aloitteiden käsittelyä jatketaan*
- klo 15.00** Puolueen varapuheenjohtajaehdokkaiden ja puoluevaltuuston puheenjohtajaehdokkaiden esittely ja tentti
- klo 16.00** Aloitteiden käsittelyä jatketaan – äänestysten alkaminen mahdollista
- klo 17.00** Puoluekokous keskeytetään (viimeistään)

Sunnuntai 6.9.

- klo 9.00** Aamuhartaus
- klo 9.30** Aloitteiden käsittelyä jatketaan – äänestykset
- klo 10.00** Puheenjohtajan linjapuhe
- » *Puoluevaltuuston puheenjohtajan valinta*
 - » *Puoluevaltuuston jäsenten valinta*
 - » *Puolueen varapuheenjohtajien valinta*
 - » *Sääntöjen muuttaminen – päätöksenteko*
 - » *Tavoiteohjelma – päätöksenteko*
 - » *Aloitteiden käsittelyä jatketaan – äänestykset*
- klo 14.00** Kokouksen päätös
Maamme-laulu

OLETKO EKSYNYT?

EI HÄTÄÄ, ME AUTAMME SINUA.
MTK:N TIEKARTAN AVULLA LÖYDÄT PERILLE.

mtk.fi/kuntavaalit

Ota Tehyn avainsanat haltuun!

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiat ovat isoja ja monimutkaisia kokonaisuuksia. Hyviä sote-päätöksiä syntyy, kun Tehyn avainsanojen asiat ovat kunnossa.

Resurssit

Laatu

Osaaminen

Johtaminen

Tasa-arvo

tehy.fi/avainsanat
tehy.fi/linjaukset

PARAS PALVELU SYNTYY IHMISISTÄ

Tämän on oltava mahdollista myös
tulevaisuudessa.

- Kunnollisista työehdoista ja työoloista tulee huolehtia riippumatta työsuhde-
muodosta.
- Yritysten tulee kantaa toiminnassaan
sosiaalista vastuuta.
- Yhteiskunnan turvaverkon tulee olla
kattava ja inhimillinen.
- Kaikilla on oltava yhdenvertainen
mahdollisuus osaamisen
kehittämiseen.

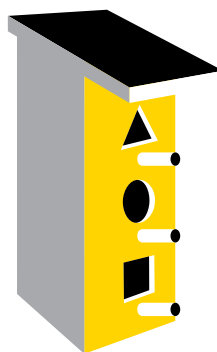
PAM

Palvelualojen
ammattiliitto

SUOMEN
YK-LIITTO

FINLANDS FN-FÖRBUND • UNA FINLAND

**MONI-
MUOTOISET
PERHEET**

SAK

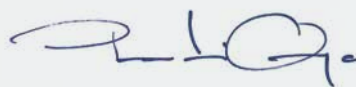
JHL

Hyvä kokoomuslainen

Koronakriisi on muuttanut maailmaamme rajusti. Kaikkia vaikutuksia emme vielä tiedä. Suomi, EU ja maailma tarvitsevat määrätietoisia toimia ja yhteistyötä, jotta kriisi selätetään. Valtiot eivät voi yksin ratkaista kaikkia haasteita. Me tarvitsemme siihen ihmisten ja yritysten panoksen: kekseliäisyyttä, luovuutta ja rohkeutta.

Meille kokoomuslaisille tämä on päivänselvä asia. Uutteruus ja työteliäisyys luovat jatkossakin sen hyvinvoinnin, jonka me tunnistamme pohjoismaiseksi hyvinvointiyhteiskunnaksi. Uskon, että kekseliäisyyttä, luovuutta ja rohkeutta ruokitaan parhaiten sopivalla yhdistelmällä osaamista, kannustavia turvaverkkoja ja valinnanvapautta. Suomalaisen on voitava luottaa siihen, että tekemällä parhaansa voi elää hyvää ja omannäköistään elämää. Tällaisen yhteiskunnan puolesta minä haluan tehdä töitä yhdessä teidän kanssanne.

Kuntavaalit ovat seuraava edessämme oleva koitos. Me teemme kokoomuksen tuloksen jokaisessa kunnassa erikseen, ja samalla yhdessä koko Suomessa. Olen valmis laittamaan kaikkeni likoon, jotta kunnissa ympäri Suomen tehtäisiin mahdollisimman kokoomuslaista politiikkaa kevään vaalien jälkeen. Haluan, että vaalitelloilla huokuu lämmin tunnelma ja voittamisen tahto. Sitä ei tehdä yksin, vaan mukaan tarvitaan koko joukko. Näytetään suomalaisille, että me olemme kokoomus, johon voi luottaa niin kunnan, Suomen kuin EU:n asioiden hoitamisessa.

Petteri Orpo
Puheenjohtaja
Kansallinen Kokoomus

TERVETULO A SATAKUNTAAN

Tiesitkö jo tämän Satakunnasta?

Satakunta on noin 217 000 asukkaallaan Suomen seitsemänneksi suurin maakunta.

Satakunta on vahva osaamisintensiivisen teollisuuden ja kansainvälisen kaupan maakunta. Satakuntalaisia on noin 4 % väestöstä, mutta maakunta tuottaa 6,9 % Suomen ulkomaankaupan arvosta. Teollisuuden viennin arvo on 2000-luvulla kasvanut keskimääräistä huomattavasti enemmän, samoin kuin teollisuuden investointien arvo 2010-luvulla. Jalostuksen (teollisuus, energiantuotanto ja rakentaminen)

arvonlisäys asukasta kohden on maan maakunnista kolmanneksi korkein.

Satakunta on vahva ruokatuotanto- ja energiamaakunta, kahden merkittävän varuskunnan maakunta, ja tunnettu monista tapahtumista. Maakunnassa on toteutumassa elinkeinoelämän vahvaa uudistumista ja useita isoja investointihankkeita. Satakunnan elinkeinoelämä synnyttää oman maakunnan ohella hyvinvointia myös muuhun Suomeen.

SATAKUNTA.fi

EHDOLLA KOKOOMUKSEN VARAPUHEENJOHTAJAKSI

Kansanedustaja
Työelämäprofessori
Tohtori
Äiti
Ex-pormestari ja
-valtiosihteeri.

Anna-Kaisa Ikonen

KOSKA KOKOOMUS ON

ihmistä varten

Kokoomuksen vahvuus on vastuullisessa talous- ja työllisyyspolitiikassa. Sen rinnalle meidän on rohkeasti nostettava välittämisen teemoja; asioita, jotka ovat ihmisille tärkeitä arjessa. Meidän on lunastettava nykyistä vahvemmin asemamme ihmisten omaan aktiiviseen rooliin luottavana hyvinvoinnin edistäjänä, koulutuksen ja sivistyksen puolesta puhujana, kokonaisturvallisuuden vahvistajana sekä järkevänä ilmastopuolueena. Me olemme ratkaisukeskeinen ja rohkeasti uudistava tulevaisuuspuolue. Tulevissa kuntavaaleissa meidän on vahvistettava asemaamme Suomen johtavana kuntapuolueena. Tehdään se yhdessä!

Heikki Autto

Ehdolla puoluevaltuuston puheenjohtajaksi

Suomi tarvitsee vahvaa Kokoomusta enemmän kuin koskaan. Kokoomus on vahva, kun järjestökenttämme kukoistaa joka puolella Suomea.

Haluan antaa kokemukseni kokoomuslaisesta järjestötyöstä ja politiikanteosta täysimääräisesti puolueemme käyttöön. Haluan tehdä puoluevaltuustosta mahdollisimman toimivan ja tehokkaan työkalun kokoomuslaiseen vaikuttamistyöhön ja Suomen tulevaisuuden rakentamiseen.

Tahdon, että kokoomuslaisten ääni kuuluu selvänä paikallisyhdistyksistä Arkadianmäelle asti. Puoluevaltuuston puheenjohtajana pystyisin tiivistämään kokoomuskentän ja eduskuntaryhmän yhteistyötä ja näin kehittämään kokoomusta suomalaisen politiikan vahvimpana voimana.

Kokoomusta on kehitettävä puolueena, johon jokainen suomalainen voi luottaa. Koko Suomen kokoomuksena voitamme tulevat kuntavaalit ja nousemme seuraavaksi pääministeripuolueeksi.

Heikki Autto

neljännen polven kokoomuslainen ja toisen kauden kansanedustaja Lapin vaalipiiristä.

"Itsekin puoluevaltuustoa johtaneena olen varma, että Heikillä on sellainen kipinä, jolla toiminta saadaan kunnon liekkiin. Heikki olisi innostava ja luottamusta herättävä puheenjohtaja puvalle."

Jaana Laitinen-Pesola

Porilainen pitkän linjan vaikuttaja ja kokoomusaktiivi 1980-luvulta lähtien.

"Heikki olisi puheenjohtaja, joka ymmärtää eri alueiden tarpeet ja vahvuudet. Työ Suomen Yrittäjissä on antanut Heikille hyvän tunteen yrittäjien arkeen. Yrittäjät tarvitsevat puolestapuhujaa kokoomuksen johtoon."

Arto Satonen

Kansanedustaja Sastamalasta, kokoomusaktiivi vuodesta 1991.

"Heikki on ahkera, Koko Suomen ääni ja vahvan kokemuksen järjestöosaaja. Puolueen ykköskeijuun tarvitaan juuri Heikin kaltainen vahvistus, joka pelaa luontevasti niin hyökkäyksessä kuin puolustuksessa."

Anne-Mari Virolainen

Lietolainen kansanedustaja, ministeri ja kokoomuksen jäsen 1980-luvulta asti.

ELINA LEPOMÄKI

HYVÄ KOKOOMUSYSTÄVÄ,

MEITÄ YHDISTÄÄ ajatus siitä, että politiikan on lähdeittävä ihmisestä. Eikä siitä, mitä ihmisen tulisi olla. Se erottaa meidät muista. Luottamalla toinen toisiimme kannamme parhaiten huolta myös kokoomuksen vaikutusvallasta tässä maassa.

TÄMÄ PUOLUE ovat sen viisaat ja osaavat ihmiset, jotka päivä päivältä, kukin tahollaan rakentavat parempaa Suomea ja Eurooppaa. Niissä pöydissä tehdään tilaa ihmisten valinnoille, vahvalle sivistykselle, puhtaalle luonnolle ja elämän nälälle.

OLEN EHDOLLA VARAPUHEENJOHTAJAKSI, koska haluan rakentaa kansanne kokoomuksen menestystä. Yhdessä voimme tehdä Suomesta mahdollisuuksien maan. Maan, jossa ihmisiin luotetaan, jossa saa tehdä ja jossa osataan myös antaa anteeksi. Tule mukaan!

Oikeudenmukaisuutta • Osaamista ja yrittäjyyttä
Järkevää ympäristöpolitiikkaa • Sujuvaa arkea

 Mari-Leena
TALVITIE

Oululainen kansanedustaja
Ympäristötekniikan DI
Kaupunginvaltuutettu
Partioparlamentin pj

**Ehdolla jatkokaudelle
Kokoomuksen varapuheenjohtajaksi!**

Energiateollisuus: Energia-alan tietä karta hiilineutraaliin tulevaisuuteen – onko se todella mahdollista?

Lauantaina klo 13–14. Katso tarkempi paikka
varsinaisen kokouspaikan opasteista Porissa.

Energia-ala on keskeisessä roolissa ilmastonmuutoksen torjunnassa ja koko Suomen ilmastotoimien ratkaisijana. Nopeasti etenevässä murroksessa yritysten kilpailukyvyyn ja toimintaedellytysten turvaaminen sekä tehokkaimpien ilmastotoimien löytäminen on tärkeää. Energiateollisuus ry on julkaissut tietäkarttansa vähähiiliseen Suomeen ja haluaa käydä siitä avointa yhteiskunnallista keskustelua. Tule keskustelemaan aikamme tärkeimmistä kysymyksistä kahvikupposen kera!”

Mukana kansanedustajat Kai Mykkänen,
Saara-Sofia Siren, Heikki Vestman ja Janne
Sankelo.

**Valitse Kokoomuksen
varapuheenjohtajaksi**

Antti HÄKKÄNEN

*”Vastuuta on
kannettava kaikista
sukupolvista
– myös tulevista.”*

”Suomen kansainvälinen asema, hyvinvoinnin perusta ja kansakunnan yhtenäisyys ovat vaarassa nyt alkaneella uudella vuosikymmenellä. Meitä kokoomuslaisia tarvitaan paikallisella, valtakunnallisella ja kansainvälisellä tasolla. Vahva Kokoomus syntyy vain, jos meihin luotetaan koko Suomessa ja koko kansan parissa. Otetaan tulevaisuus omiin käsiimme. Osoitetaan uusi suunta Suomelle. Yhdessä onnistumme.”

Antti on toiminut mm.:

- Kokoomuksen varapuheenjohtajana
- Oikeusministerinä
- Kokoomuksen kansanedustajana

35 v. perheenisä, lakimies, reservinupseeri,
harrastaa historiaa, luontoa, kalastusta ja urheilua.

Hyvä kokoomuslainen!

Alkanut vuosikymmen on ratkaisevan tärkeä. Moni läntinen kansakunta on ajautumassa taloudellisesti ja henkisesti väärään virtaan. Myös Suomen kansainvälinen asema, turvallisuus, hyvinvoinnin perusta ja kansakunnan yhtenäisyys ovat tienhaarassa. Historian opetukset ja tulevaisuuden mahdollisuudet ovat kadonneet monien mielistä. Tilalle on tullut mielikuvien, pikavoittojen ja riitelyn politiikka.

Meitä kokoomuslaisia tarvitaan enemmän kuin aikoihin. Luomaan ihmisille toivoa paremmasta huomista ja näyttämään suuntaa. Kokoamaan ja rakentamaan, ei repimään ja rikkomaan. Paikallisella, valtakunnallisella ja kansainvälisellä tasolla. Suomen menestystarinan pitää jatkua myös tämän vuosikymmenen jälkeen.

Suomella on kaikki mahdollisuudet ottaa tulevaisuus takaisin omiin käsiinsä ja näyttää maailmalle. Vahva ja yhtenäinen Kokoomus pystyy muuttamaan vuosikymmenen oikeaan suuntaan. Siihen tarvitaan luottamusta ympäri Suomen ja koko kansan parista. Olemme tasapuolisia, oikeudenmukaisia ja oikeudentuntoisia. Kannamme sosiaalista vastuuta jokaisesta suomalaisesta, yhteisestä ympäristöstä sekä taloudellisesta tulevaisuudesta. Luotamme ihmisen kehittymiseen ja oppimisen haluun sekä tieteen ja järjen voittoon. Korostamme päätöksenteossa ahkeruutta, vastuullista elämäntapaa ja yrittäjyyttä. Osoitamme johtajuutta ja suuntaa tärkeällä hetkellä. Aivan kuten kokoomuslaiset ovat historian saatossa tehneet aiemminkin. Suomalaisten parhaaksi.

Antti Häkkänen

anttihaakanen.fi

Esityslista

Perjantai 4.9.2020 klo 14.00

1. Puoluekokouksen avaus
2. Kokouksen puheenjohtajien, sihteerien, pöytäkirjan tarkastajien ja ääntenlaskijoiden valinta
3. Kokouksen osanottajien, laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen
4. Kokouksen esityslistan ja työjärjestyksen vahvistaminen
 - 4.1. Kokouksen esityslista
 - 4.2. Puoluehallituksen ehdotus varsinaisen puoluekokouksen työjärjestykseksi
5. Kokouksessa käsiteltäviä asioita varten tarpeellisten toimikuntien asettaminen
6. Puoluevaltuuston selonteko puolueen järjestötoiminnasta ja taloudenhoidosta kahdelta edelliseltä kalenterivuodelta sekä järjestötoiminnan suuntaviivojen määrittely
7. Kertomus eduskuntaryhmän tärkeimmistä kannanotoista ja toimenpiteistä edellisen varsinaisen puoluekokouksen jälkeiseltä ajalta
8. Kertomus Kansallisen Kokoomuksen Euroopan parlamentin ryhmän tärkeimmistä kannanotoista ja toimenpiteistä edellisen varsinaisen puoluekokouksen jälkeiseltä ajalta
9. Puoluekokoukselle jätetyt aloitteet*
10. Puolueen sääntöjen seuraavien pykälien muuttaminen: 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 14, 15, 17, 19, 20, 21, 22, 24, 27, 28, 29, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 40, 41, 44, 45, 47 -esittely, yleiskeskustelu ja yksityiskohtainen käsittely

Puoluekokous keskeytetään klo 18.30

Lauantai 5.9.2020 klo 9.30

Puoluekokousjuhllaisuudet ja tervehdykset

11. Puolueen puheenjohtajan valinta – esittely ja päätöksenteko
12. Puolueen tavoiteohjelma – esittely, yleiskeskustelu ja yksityiskohtainen käsittely
13. Puoluevaltuuston puheenjohtajan valinta – esittely
14. Puolueen kolmen varapuheenjohtajan valinta – esittely

Puoluekokous keskeytetään klo 17.00

Sunnuntai 6.9.2020

Aamuhartaus klo 9.00

Kokous jatkuu klo 9.30

15. Puoluekokoukselle jätetyt aloitteet, äänestykset
16. Puolueen lähiajan poliittisten suuntaviivojen määrittely – valittu puheenjohtaja
17. Puoluevaltuuston puheenjohtajan valinta – päätöksenteko
18. Puoluevaltuuston muiden jäsenten ja heidän henkilökohtaisten varajäsentensä valinta
19. Puolueen kolmen varapuheenjohtajan valinta – päätöksenteko
20. Puolueen sääntöjen muuttaminen – päätöksenteko
21. Puolueen tavoiteohjelma – päätöksenteko
22. Puoluekokouksen päättäminen

Puoluekokous päättyy n. klo 14.

**1) Puoluekokouksen aloitteita voidaan käsitellä kaikkien asiakohtien välissä kokouksen ollessa käynnissä. Aloitteiden käsittelyn ja puheenvuoropyyntöjen etenemistä kannattaa seurata kokouspaikan screeneiltä.*

Työjärjestys

Puoluehallituksen ehdotus Kansallinen Kokoomus rp:n varsinaisen puoluekokouksen työjärjestykseksi

1. SOVELTAMISALA

Kansallinen Kokoomus rp:n varsinaisissa puoluekokouksissa noudatetaan tätä työjärjestystä ja vakiintunutta kokouskäytäntöä niiltä osin kuin puolueen säännöissä ei toisin määrätä.

Tämän työjärjestyksen tulkinnasta päättää puoluekokouksen puheenjohtaja.

2. KOKOUKSEN AVAUS JA PUHEENJOHTAJAT

Puoluekokouksen avaa puolueen puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan joku puolueen varapuheenjohtajista. Puoluehallitus voi nimetä kokouksen avaajaksi myös muun henkilön. Avaaja johtaa puhetta, kunnes kokoukselle on valittu puheenjohtajisto. Puheenjohtajistoon kuuluu vastaava puheenjohtaja ja kaksi (2) muuta puheenjohtajaa.

3. SIHTEERIT, ÄÄNTENLASKIJAT JA PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJAT

Puoluekokous valitsee itselleen tarpeellisen määrän sihteereitä, joiden keskuudesta nimitetään sihteeristön vastuuhenkilö, joka johtaa ja koordinoi sihteeristön työskentelyä.

Puoluekokous valitsee itselleen tarpeellisen määrän ääntenlaskijoita, jonka lisäksi nimetään ääntenlaskijoiden vanhin. Ääntenlaskijoita valitaan riittävä määrä sekä varsinaiselle kokouspaikalle että jokaiselle etäosallistumispaikalle. Kullekin etäosallistumispaikalle nimetään ääntenlaskennan vastuuhenkilö.

Puoluekokous valitsee keskuudestaan neljä (4) pöytäkirjan tarkastajaa ja näille varatarkastajat.

4. VALTAKIRJOJEN TARKASTUS

Jäsenyhdistysten virallisten, äänivaltaisten puoluekokousedustajien sähköiset valtakirjat todetaan tarkastetuiksi puoluehallituksen valtuuttamalla tavalla ilmoittautumisen yhteydessä.

Äänivaltainen kokousedustaja saa vaaleja varten vaaliliput sekä äänestyksiä varten äänestysliput.

Äänivaltainen kokousedustaja voi siirtää äänivallan nimetyille varaedustajalleen tietyin edellytyksin. Siirto voi tapahtua vain yhden kerran ja siirtoilmoitus on edustajan ja varaedustajan toimesta yhtäaikaisesti annettava kokouksen ilmoittautumiskansliaan tai etäosallistumispaikkaan ja samalla edustajan on luovutettava vaali- ja äänestysliput varaedustajalle, josta tulee äänivaltainen edustaja. Edellä kuvattu vaihto voi tapahtua vain, mikäli molemmat henkilöt ovat ilmoittautuneet 31.8. mennessä ja vaihdosta on ilmoitettu etukäteen ilmoittautumisen yhteydessä. Henkilöt eivät voi olla kokouspaikalla tai etäosallistumispaikalla yhtä aikaa vaihtoa lukuun ottamatta. Molemmat osallistujat maksavat erillisen osallistumismaksun.

5. KOKOUSAINEISTO

Puoluekokouksen osanottajat saavat kokouspaikalla tai etäosallistumispaikalla ilmoittautuessaan ja osallistumismaksun maksettuaan kulkuluvan sekä muun tarvittavan kokousaineiston. Kokousaineisto on toimitettu sähköisesti puoluekokousedustajille.

Äänivaltainen kokousedustaja saa edellä mainitun lisäksi vaaleja varten vaaliliput sekä äänestyksiä varten äänestysliput ja tarvittaessa äänestyksissä tarvittavat tekniset apuvälineet sekä ohjeet.

Kulkulupa on pidettävä esillä aina kokouspaikalla tai etäosallistumispaikalla oleskeltaessa.

Kadotettujen äänestys- tai vaalilippujen tilalle ei anneta uusia.

Kadotetusta kulkuluvasta peritään 20 euron maksu. Kokousedustaja on velvollinen korvaamaan hänelle luovutetut kadottamansa tekniset apuvälineet.

6. KOKOUKSELLE ASETETTAVAT TOIMIKUNNAT

Puoluekokoukselle asetetaan

6.1 vaalitoimikunta, jonka kokoonpano on puheenjohtaja ja yksi edustaja kustakin puolueen piirijärjestöstä ja valtakunnallisesta jäsenliitosta. Toimikunnan tehtävänä on valmistella esityslistan kohdissa 11, 17, 18 ja 19 toimeenpantavat vaalit sekä tehdä puoluekokoukselle ehdotukset vaalitivasta sekä valittavista henkilöistä. Vaalitoimikunta voi tehdä päätöksiä teknisiä apuvälineitä käyttäen.

6.2 tavoiteohjelmatoimikunta, jonka kokoonpano on puheenjohtaja ja yksi edustaja kustakin puolueen piirijärjestöstä ja valtakunnallisesta jäsenliitosta. Toimikunnan tehtävänä on valmistella lopulliset ehdotukset esityslistan kohdan 12 tavoiteohjelmaksi, sen esittelyn, yleiskeskustelun sekä yksityiskohtaisessa käsittelyssä tehtyjen muutosesitysten jälkeen tapahtuvaa päätöksentekoa varten. Tavoiteohjelmatoimikunta voi tehdä päätöksiä teknisiä apuvälineitä käyttäen.

7. ASIOIDEN KÄSITTELYJÄRJESTYS

Kokouksen kannanoton käsittelyssä noudatetaan lyhyttä käsittelyjärjestystä. Käsittelyvaiheet ovat:

- 1) esittely
- 2) yleiskeskustelu
- 3) yksityiskohtainen käsittely
- 4) päätöksen tekeminen.

Kaikki muutosehdotukset käsittelyn pohjana olevaan esitykseen on tehtävä ennen yksityiskohtaisen käsittelyn päättymistä. Muutosehdotukset jätetään kirjallisesti sihteeristölle käyttäen kokoustyöskentelylomaketta. Muutosehdotuksia voi jättää jo en-

nen asian käsittelyn aloittamista. Muutosesityksistä tulee aina käyttää myös puheenvuoro kirjallisen esityksen lisäksi.

Esityksellä on oltava läsnä oleva ja äänivaltainen tekijä ja kannattaja.

Ehdotus asian palauttamisesta, pöydällepanosta tai hylkäämisestä voidaan tehdä yleiskeskustelussa tai yksityiskohtaisessa käsittelyssä.

Puoluekokoukselle jätettyjen aloitteiden käsittelyssä noudatetaan seuraavaa menettelyä:

Puoluekokoukselle jätetyt aloitteet käsitellään esityslistan kohdassa 9.

Sääntöaloitteet on pitänyt puolueen sääntöjen mukaan jättää 26.6.2020 mennessä ja muut aloitteet 10.7.2020 mennessä.

Aloitteissa on käsittelyn pohjana puoluehallituksen esitys. Aloitteista ei pidetä erikseen esittelyä eikä erillistä yleiskeskustelua, vaan aloitteet käsitellään yhdessä yksityiskohtaisessa käsittelyssä ja sitä seuraavassa päätöksenteossa.

Aloitteet käsitellään numerorjestyksessä siten, että aloitteet, joihin ei tule vastaesitystä, käsitellään loppuun asti.

Mikäli puoluehallituksen esitykseen tehdään vastaesitys yksityiskohtaisessa käsittelyssä, siirretään äänestys tapahtuvaksi sen jälkeen, kun kaikkien aloitteiden yksityiskohtainen käsittely on päättynyt.

Äänestykset vastaesityksen saaneista aloitteista aloitetaan joka tapauksessa viimeistään sunnuntaina, kun aloitteita koskeva asiakohda avataan uudestaan. Jos aloitteiden yksityiskohtainen käsittely on tällöin vielä osittain kesken, suoritetaan ensin äänestykset jo muutoin käsiteltyjen aloitteiden osalta.

Loppujen aloitteiden osalta siirrytään käsittelemään niitä numerorjestyksessä siten, että ensin suoritetaan yksityiskohtainen käsittely ja välittömästi tämän jälkeen mahdollinen äänestys.

Mikäli kaikkia aloitteita ei ehditä käsittelemään loppuun, siirretään käsittelemättömät aloitteet puoluevaltuuston käsiteltäviksi.

8. PONNET

Puoluekokous voi päätöksen tekemisen yhteydessä hyväksyä käsiteltävään asiaan olennaisesti liittyvän ponnin, joka hyväksytyksi tullessaan on puoluekokouksen toivomus puoluehallitukselle. Esitykset ponsiksi on tehtävä yleiskeskustelussa ja aloitteiden kohdalta yksityiskohtaisessa käsittelyssä. Ponsiesitys ei voi olla ristiriidassa jo käsitellyn asiakysymyksen päätösisällön kanssa.

Kaikki ponsiehdotukset on jätettävä kokouksen sihteeristölle kirjallisina.

9. KANNANOTTOJEN KÄSITTELY

Tavoiteohjelmatoimikunta valmistelee ja esittelee puoluekokouksen tavoiteohjelman käsiteltäväksi esityslistan kohdassa 12.

Kaikki muutosehdotukset käsittelyn pohjana oleviin esityksiin on tehtävä kirjallisena ja suullisesti viimeistään yksityiskohtaisessa käsittelyssä. Muutosehdotukset käsitellään tavoiteohjelmatoimikunnassa (kohta 12). Tavoiteohjelmatoimikunta valmistelee lopullisen esityksen, jonka jälkeen tapahtuu päätöksenteko.

10. SÄÄNTÖMUUTOS

Sääntömuutos esitellään ja käsitellään yhdistetyssä yleis- ja yksityiskohtaisessa käsittelyssä. Kaikki muutosesitykset tulee tehdä kirjallisena ja suullisesti viimeistään yksityiskohtaisessa käsittelyssä kyseisen pykälän kohdalla.

11. PUHEENVUOROT

Puoluekokouksessa voidaan asiaa käsiteltäessä käyttää seuraavanlaisia puheenvuoroja:

- » esittelypuheenvuoroja
- » keskustelupuheenvuoroja
- » ehdotus- ja kannatuspuheenvuoroja (vain äänioikeutetut)
- » repliikkipuheenvuoroja
- » työjärjestyspuheenvuoroja (vain äänioikeutetut)

Keskustelu-, ehdotus- ja kannatuspuheenvuoroja sekä päätöksen tekemisen jälkeisiä puheenvuoroja koskevat pyynnöt on jätettävä kokouksen sihteeristölle kirjallisesti. Sihteeristö voi käyttää teknisiä apuvälineitä puheenvuoropyyntöjen käsittelyssä etäosallistumispaikkojen välillä.

Puheenvuorot on käytettävä puhujakorokkeelta salissa tai etäosallistumispaikalla muutoin käytössä olevasta mikrofonista.

Puheenvuoron tulee pitäytyä käsiteltävänä olevaan asiaan. Puheenjohtaja keskeyttää puheenvuoron, joka ei koske asiaa, tai joka ylittää sallitun enimmäispituuden.

Repliikkipuheenvuoroja ohi puheenvuorojen pyytämisyjärjestyksen myönnetään vain puoluehallituksen edustajalle, käsiteltävänä olevan asian esittelijälle sekä henkilölle, joka haluaa oikaista itseensä tai edustamaansa yhteisöön kohdistuneen väitteen.

Kokous voi puheenjohtajan esityksestä rajoittaa keskustelua siten, että loput ko. asiakohdassa käytettävät puheenvuorot on pyydettyä viimeistään seuraavan puheenvuoron kuluessa. Keskustelun rajoittamisen jälkeenkin on myönnettävä puheenvuorot, jotka koskevat sen jälkeen tehtyjen ehdotusten kannattamista tai peruutettujen ehdotusten ottamista toisiin nimiin ja niiden kannattamista.

Aloitteista voidaan käyttää puheenvuoroja vastaehdotuksen tekemiseen puoluehallituksen esitykseen, puoluehallituksen vastauspuheenvuoroja ja työjärjestyspuheenvuoroja. Vastaehdotuksen tekemisen jälkeen voidaan käyttää lisäksi keskustelupuheenvuoroja puoluehallituksen esityksen kannattamiseksi tai vastaehdotuksen tekijän esityksen kannattamiseksi.

Päätöksen tekemisen jälkeen voidaan käyttää puheenvuoroja

- » eriävän mielipiteen tai
- » vastalauseen merkitsemiseksi pöytäkirjaan (vain äänioikeutetut).

Puoluekokouksen tarkkailijoilla ei ole puheoikeutta kokouksessa.

12. PUHEENVUOROPYYNNÖT

Puheenvuoropyynnöt on jätettävä kokouksen sihteeristölle puheenvuoropyyntölomaketta käyttäen. Puheenvuoron pyytäjän on merkittävä lomakkeeseen, mitä esityslistan kohtaa puheenvuoropyyntö koskee sekä koskeeko pyyntö yleiskeskustelua, yksityiskohtaista käsittelyä vai tehtyä päätöstä. Puheenvuoron pyytäjän on merkittävä lomakkeeseen millä kokouspaikalla (varsinainen tai etäosallistumispaikka) puheenvuoro käytetään.

13. PUHEENVUOROJEN ENIMMÄISPITUUS

Muiden kuin esittelypuheenvuorojen pituus on kaikissa esityslistan kohdissa kaksi (2) minuuttia paitsi aloitteiden käsittelyn aikana, jolloin puheenvuorojen pituus on yksi (1) minuutti. Tekninen apuväline näyttää jäljellä olevan ajan.

14. ÄÄNESTYKSET

Varsinainen äänestys suoritetaan yleensä avoimena. Suljettua lippuäänestystä käytetään vain vaaleissa ja milloin sitä sääntöjen edellyttämällä tavalla pyydetään tai kokouksen puheenjohtaja niin päättää.

Äänestyksissä voidaan käyttää paperisia äänestyslippuja (JAA/EI). Tässä tapauksessa ääntenlaskijat laskevat äänet kokouspaikalla sekä etäosallistumispaikoilla ja ääntenlaskennan vastaavat toimittavat etäosallistumispaikan tuloksen ääntenlaskijoitten vanhimhalle. Äänestyksen tulos julkistetaan varsinaisella kokouspaikalla.

Puheenjohtaja voi myös ratkaista, toimitetaanko koeäänestys. Jos toimitettu koeäänestys on antanut kiistattoman tuloksen, voi kokous ratkaista asian sen mukaan. Muussa tapauksessa toimitetaan varsinainen äänestys.

Koeäänestykset voidaan suorittaa myös teknistä apuvälinettä käyttäen.

15. VAALIT

Kohdassa 11 suoritettava puheenjohtajan vaali ja kohdassa 17 suoritettava puoluevaltuuston puheenjohtajan vaali toimitetaan siten, että ensimmäisellä kierroksella äänivaltaiset kokousedustajat merkitsevät äänestyslippuun yhden henkilön nimen. Mikäli äänestyslipussa on enemmän kuin yksi nimi, äänestyslippu hylätään.

Se ehdokas, joka on saanut enemmän kuin puolet (1/2) hyväksytyjen äänestyslippujen määrästä, tulee valituksi.

Mikäli ensimmäisellä kierroksella kukaan ehdokkaista ei saa enemmän kuin puolet hyväksytyjen äänestyslippujen määrästä, suoritetaan toisella kierroksella äänestys kahden eniten ääniä saaneen ehdokkaan välillä.

Kohdassa 19 suoritettava kolmen varapuheenjohtajan vaali toimitetaan siten, että ensimmäisellä kierroksella kokousedustajat kirjoittavat äänestyslippuun kolmen henkilön nimen. Äänestysliput, joissa on enemmän tai vähemmän kuin kolme nimeä, hylätään. Ne ehdokkaat, jotka saavat enemmän kuin puolet (1/2) hyväksytyjen äänestyslippujen määrästä, tulevat valituiksi.

Mikäli enemmän kuin kolme ehdokasta saa ääniä enemmän kuin puolet hyväksytyjen äänestyslippujen määrästä, valitaan näistä kolme eniten ääniä saanutta varapuheenjohtajaksi.

Mikäli ensimmäisellä äänestyskierroksella riittävä määrä ehdokkaista ei saa tarvittavaa ääntenenemmistöä, seuraavalle äänestyskierrokselle pääsee äänijärjestyksessä enintään kaksinkertainen määrä ehdokkaita valitsematta olevien määrään nähden. Tällöin kokousedustajat merkitsevät äänestyslippuun niin monen henkilön nimen kuin on täytettäviä paikkoja. Ne ehdokkaat, jotka saavat enemmän kuin puolet (1/2) hyväksytyjen äänestyslippujen määrästä, tulevat valituiksi. Jos tällaisia henkilöitä on useampia kuin on varapuheenjohtajan paikkoja, valituksi tulevat eniten ääniä saaneet.

Vaalit suoritetaan kokouspaikalla ja jokaisella etäosallistumispaikalla. Henkilöt äänestävät sillä paikalla, jonka ovat ilmoittautumisen yhteydessä ennakkoon ilmoittaneet osallistumispaikakseen. Äänet lasketaan kokouspaikalla ja etäosallistumispaikalla erikseen. Etäosallistumispaikan ääntenlaskennan vastuuhenkilö toimittaa vaalin tuloksen ääntenlaskijoiden vanhimhalle. Vaalin tulos lasketaan yhteen varsinaisella kokouspaikalla.

16. ASIAN KÄSITTELYN JA KOKOUKSEN KESKEYTTÄMINEN

Milloin on tehty kannatettu esitys asian panemisesta pöydälle tai sen palauttamisesta valmisteltavaksi, asian käsittely keskeytetään ja puheenjohtaja pyytää varaamaan puheenvuorot koskien pöydällepanoa tai palauttamista. Kun tästä pyydetty puheenvuorot on käytetty, ratkaistaan pöydällepano tai palauttaminen tarvittaessa äänestämällä.

Puoluekokouksen puheenjohtaja ratkaisee, pidetäänkö neuvottelutaukoja tai muita taukoja. Tuntia pitemmästä tauosta ja kokouksen aikataulusta päättää puoluekokous.

HUOM! Lopullinen sääntömuutosesitys toimitetaan osallistujille sähköisesti 4.9. mennessä.

Tavoiteohjelma

Kansallisen Kokoomuksen
lähivuosien tavoiteohjelma

PUOLUEHALLITUKSEN ESITYS KOKOOMUKSEN PUOLUEKOKOUKSELLE

Päätetty puoluehallituksen kokouksessa 17.8.2020

PUOLUEHALLITUKSEN ESITYS KOKOOMUKSEN PUOLUEKOKOUKSELLE

Päätetty puoluehallituksen kokouksessa 17.8.2020

Sisällysluettelo

K62020 - Kuusi kohtalonkysymystä kaksikymmentäluvulle	28
Visio koronan jälkeisestä Suomesta	28
Tilannekuva	29
Kestävä kehitys.....	31
Ekologinen kestävyys kuten ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus	31
Sosiaalinen kestävyys kuten sosiaali- ja terveyspalvelut.....	36
Yhteiskunnan kestävyys kuten turvallisuus ja oikeusvaltio	41
Koulutus	44
Maailman huipulle päästään vain parhaalla osaamisella.....	45
Varhaisista vuosista hyvä lähtö katkeamattomaan opintiehen	48
Kasvu	49
Vastuullisesta markkinataloudesta dynamiikkaa talouteen.....	50
Hyvä ja kannustava työelämä.....	51
Mahdollisuus uuteen alkuun	53
Yrittäjille sosiaaliturva	54
Kestävän kasvun veromalli	55
Maailman toimivin digitaalinen yhteiskunta	56
Kansainvälisyys.....	58
Euroopan unionista uskottava maailmanpoliittinen vallankäyttäjä.....	58
Suomen aloitteellisuus vahvistaa sääntöihin perustuvaa yhteistyötä	59
Turvallisuus muualla on turvallisuutta meillä.....	59
Huolehdataan omasta turvallisuudestamme	60
Maahanmuuttopolitiikka ajan tasalle	61
Kaupungistuminen	63
Kaupungit kehityksen moottoreina.....	63
Kuntatalouden kurimus on katkaistava.....	65
Vastuullinen, ammattimainen ja tehokas tulevaisuuden maaseutupolitiikka	66

K62020 - Kuusi kohtalonkysymystä kaksikymmentäluvulle

Kansallisen Kokoomuksen lähivuosien tavoiteohjelma

Visio koronan jälkeisestä Suomesta

Koronakriisistä selvinnyt ja yhdessä uudelleen rakennettu Suomi on hyvinvoiva, tasa-arvoinen ja turvallinen maa. Se on uudistunut työllä, yritteliäisyydellä sekä tiedolla ja teknologialla, mutta myös vastuullisella ja välittävällä asenteella. Vallitseva ilmapiiri Suomessa on tulevaisuuteen uskova, kannustava ja luova. Sen sijaan, että maassa nähdään ongelmia, yhä useampi näkee ratkaisuja.

Suomen koulutustaso on noussut, joka toisella suomalaisella on korkeakoulututkinto ja jokaisella suomalaisella nuorella vähintään toisen asteen tutkinto. Perheet voivat hyvin, ja niillä on tarvitessaan mahdollisuus saada ennaltaehkäisevää ja oikea-aikaista tukea. Jokainen lapsi saa hyvät valmiudet opinpolulle varhaiskasvatuksesta sekä mahdollisuuden harrastaa. Jokaisella peruskoulusta valmistuvalla on jatko-opintoihin riittävä luku-, kirjoitus- ja laskutaito. Suomi on maa, jossa kasvaa tasapainoisia, avarakatseisia ja kansainvälisiä nuoria, joilla on laaja-alainen osaaminen ja jotka kykenevät itsenäiseen ongelmanratkaisuun ja elämänhallintaan. Suomessa on Euroopan matalin nuorisotyöttömyys.

Suomi on kriisien jälkeen saatu jälleen kasvuun panostamalla koulutukseen, tutkimukseen ja innovaatioihin, keventämällä verotusta ja poistamalla työn, yrittämisen ja muun toimeliaisuuden esteitä. Suomalaista omistajuutta pidetään tärkeänä ja arvossaan. Maastamme on tullut jälleen houkutteleva ja kansainvälisesti kiinnostava investointien kohde. Jokaisella suomalaisella on mahdollisuus vaurastua palkkatyöllä ja yrittämällä. Senioreita arvostetaan, ja eläkeiän saavuttaneet tuovat kokemustaan ja osaamistaan niin työelämään kuin muuhun yhteiskunnalliseen toimintaan. Jokainen voi luottaa siihen, että saa ikääntyä arvokkaasti ja saa tarvitsemaansa hoivaa.

Suomen suuret kaupunkikeskukset tunnetaan siitä, että ne ovat Euroopan luovimpia paikkoja, joissa syntyy jatkuvasti uusia ajatuksia ja innovaatioita. 2020-luvulla kaupunkien tärkeimmäksi polttoaineeksi on muodostunut henkinen pääoma. Kansalaisyhteiskunta on vahva, kaupungeissa on vireää kansalaistoimintaa, ja kulttuurin merkitys on noussut. Vastakkainasettelua kaupunkiseutujen ja maaseudun välillä ei ole. Kaikki kotiseudut ovat tärkeitä, ja kaikki alueet menestyvät omia vahvuuksiaan hyödyntämällä.

Tulevaisuuden Suomi on kestävä kehityksen yhteiskunta. Kaiken yhteiskunnallisen toiminnan läpäisee ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys. Olemme oppineet elämään niin, että luonnon monimuotoisuus ja ihmiselämä ovat sopusoinnussa keskenään. Suomi on onnistunut yhdistämään pienenevät päästöt ja paranevan elintason. Suomi on hyvinvoinnissa muiden Pohjoismaiden tasolla ja maailman kärkeä uusien toimintatapojen hyödyntämisessä.

Suomi on osaamisella menestynyt aktiivinen kansainvälinen toimija, joka luo turvallisuutta erityisesti omille lähialueilleen. Suomi edistää oikeusvaltion, demokratian ja ihmisoikeuksien toteutumista globaalisti niin kahdensivulaisesti kuin Euroopan unionin ja kansainvälisten järjestöjen kautta. Suomi on jäsen kaikissa keskeisissä läntisen yhteistyön järjestöissä, myös Natossa.

38 Suomi on maailman turvallisin maa ja vahvin oikeusvaltio. Vaikka maailma on entistäkin
39 keskinäisriippuvaisempi, Suomi on pystynyt vastaamaan tehokkaasti kansainvälistä turvattomuutta luoviin
40 ilmiöihin. Suomessa on kyvykäs ja laaja, asevelvollisuuteen perustuva armeija, ja kansalaisten
41 maanpuolustustahto on korkealla. Ihmiset luottavat toisiinsa, ja myös viranomaisiin ja instituutioihin
42 luotetaan.

43 Suomi on toiminnallaan asettanut esimerkin, miten maa voi olla menestyvä ja toteuttaa kestävän
44 kehityksen päämääriä samalla, kun ihmiset ovat vapaita ja kansalaisyhteiskunnassa. Euroopan Unioni
45 lukeutuu maailman johtaviin toimijoihin niin ulkopolitiikassa kuin taloudessa. Eurooppalainen yhteistyö on
46 keskittynyt kysymyksiin, joissa yhteinen päätöksenteko tuottaa lisäarvoa. Esimerkiksi ilmastonmuutoksen,
47 vapaakaupan ja maahanmuuton kysymyksiin on löydetty kestäviä, rajat ylittäviä ratkaisuja.

48 Uudelleen rakennettu Suomi on maa, jossa innostus on voittanut lannistuksen ja positiivisuus
49 negatiivisuuden. Siihen on johtanut kokoomuksen arvojen mukainen pitkäjänteinen työ niin kunnissa,
50 eduskunnassa kuin Euroopan unionin tasolla.

Tilannekuva

51

52 Suomi on viime vuosien erilaisissa vertailuissa menestynyt pääasiassa loistavasti. Tilastokeskuksen
53 keräämien vertailutietojen mukaan Suomi on maailman vakain, vapain, onnellisin ja turvallisin maa.
54 Suomessa on vähiten järjestäytyntä rikollisuutta. Oikeuslaitoksemme on maailman riippumattomin.
55 Olemme maailman lukutaitoisin kansa, ja meillä on eniten inhimillistä pääomaa. Suomessa on maailman
56 puhtain ilma.

57 Samaan aikaan näemme, miten aivan liian moni jää syrjään ja vähäosaiseen asemaan. Nuoret tuntevat
58 huolta siitä, löytyykö kaikille mielekäästä työtä ja riittävätkö omat taidot tulevaisuudessa. Uskaltaako
59 perustaa perheen ja toteuttaa haaveen omista lapsista? Ihmisarvoisen elämän edellytykset myös elämän
60 viimeisinä vuosina huolettavat. Moni miettii, uskaltaako luottaa siihen, että kun oma toimintakyky ei
61 vanhana enää riitä itsenäiseen pärjäämiseen, ovatko riittävät palvelut silloin saatavilla.

62 Erityisen huolen aiheena on, pystytäänkö kaikkein heikoimmista ja sairaimmista huolehtimaan tilanteessa,
63 jossa esimerkiksi äkillisesti leviävä tartuntatauti kuormittaa terveydenhoitojärjestelmän ja koko
64 yhteiskunnan voimavarat äärimilleen. Alkuvuonna 2020 koronapandemia toi esiin yhteiskuntien
65 haavoittuvuuden tällaisissa tilanteissa kaikkialla maailmassa. Suuri kysymys on, onko tällaisiin uhkiin
66 varauduttu riittävän hyvin.

67 Ihmiskunnalle ja varsinkin Suomen kaltaisille kehittyneille maille tieteen edistysaskelet ja teknologinen
68 kehitys ovat tuoneet valtavasti hyvää. Samalla on noussut yhä suuremmaksi huolenaiheeksi kysymys siitä,
69 riittääkö kaikille tulevaisuudessa mielekäästä ja elannon tarjoavaa työtä. Suuri kysymys on, pystymmekö
70 ottamaan kaiken tarjolla olevan hyödyn uuden teknologian mahdollisuuksista ja samalla varmistamaan,
71 että kehityksen kyydissä pysyvät mukana muutkin kuin vain eturivin osaajat.

72 Maailmanlaajuisesti ilmastonmuutos ja jäteongelma sekä muut ihmisen toiminnasta aiheutuvat
73 ympäristöhaitat vaarantavat ekosysteemejä ja luonnon monimuotoisuutta. Samalla ne heikentävät
74 ihmisten asuin- ja elinympäristöjä. Ympäristöongelmat ovat kasvava riski niin talouden, terveyden kuin
75 turvallisuuden näkökulmasta. Epävakaat olosuhteet maailmalla heijastuvat myös Suomeen talouden
76 heilahteluiden, muuttoliikkeiden ja rajat ylittävän rikollisuuden kautta. Ulko- ja turvallisuuspolitiikan
77 toimintaympäristöä leimaavat tiivistyvä vastakkainasettelu Yhdysvaltain ja Kiinan välillä, Venäjän ja Turkin
78 politiikan arvaamattomuus, monenkeskisen yhteistyön haasteet sekä kauppapolitiikan rajoitusten
79 valjastaminen suurvaltapolitiikan välineiksi. Tilanne edellyttää Suomelta aktiivista ulkopolitiikkaa sekä
80 vahvaa tukea Euroopan unionin yhteisille linjauksille.

81 Vaikka Suomessa olemmekin onnistuneet kulkemaan kohti ympäristön kannalta kestävästä taloutta, meillä
82 on vielä paljon annettavaa ilmasto- ja ympäristövastuun vahvistamisessa. Tämä koskee niin oman
83 elämäntapamme kestävyyttä kuin ratkaisujen kehittämistä maailmanlaajuisiin ongelmiin. Olemme tällä
84 hetkellä maailman turvallisimma maa, mutta emme voi sulkea silmiämme nykyajan uhkakuvilta. Kansalaisten
85 turvallisuus on nähtävä perusoikeutena, joka julkisen vallan on taattava. Se vaatii jatkuvasti ajantasaisia
86 valmiuksia vastata niin perinteisiin kuin uudenlaisiin uhkiin.

87 Suomelle tärkein arvo-, turvallisuus- ja talousyhteisö Euroopan unioni on tienhaarassa. Koronakriisin
88 jälkeinen EU:n uudelleenrakennus voi pahimmillaan syventää EU:n jäsenvaltioiden välisiä ristiriitoja
89 peruuttamattomasti. Jäsenvaltiot tulevat lähivuosina keskittymään koronakriisin aiheuttamien vahinkojen
90 korjaamiseen, mikä saanee EU:n kääntymään sisäänpäin. EU:n kasvava sisäänpäin kääntyneisyys tulee
91 lisäämään unionin haavoittuvuutta.

92 EU:n lähialueiden levottomuudet uhkaavat pahentua koronaviruksen leviämisen ja ilmastonmuutoksen
93 sekä alueellisten voimapolitiittisten intressien ajamisen vaikutuksesta. Esimerkkejä seurauksista ovat
94 hallitsemattomat väestöliikkeet, terrorismi, järjestäytynyt rikollisuus ja ihmiskauppa. Nämä puolestaan
95 voivat nopeasti lisätä Euroopan sisäisiä poliittisia jännitteitä, jotka voivat viivästyttää EU:n palautumista
96 koronakriisistä. On myös varauduttava siihen, että EU:n ulkopuoliset toimijat saattavat pyrkiä hyötymään
97 Euroopan tämänhetkisestä haavoittuvuudesta. Ne voivat esimerkiksi käynnistää kyberhyökkäyksiä ja
98 disinformaatiokampanjoita lisätäkseen eurooppalaisten epäluottamusta poliittista johtoa ja viranomaisia
99 kohtaan niin kansallisella kuin EU:n tasolla.

100 Suomi ikääntyy vauhdilla, vauvoja syntyy yhä vähemmän ja työikäisten osuus väestöstä vähenee. Suomi
101 kohtaa väestön ikärakenteen muutoksen voimakkaammin ja nopeammin kuin useimmat muut länsimaat.
102 Ennusteiden mukaan Suomen väkiluku kääntyy laskuun vuonna 2031, mikäli väestön kehittyminen pysyy
103 nykyisellä tasolla. Syntyvyyden voimakas lasku vaikuttaa myös Suomen eläkejärjestelmään, kun tulevana
104 vuosikymmeninä maksajia on yhä vähemmän suhteessa eläkkeensaajiin.

105 Työeläkemaksujen nousu tulevaisuudessa vaikuttaisi heikentävästi yritysten työllistämisedellytyksiin ja
106 palkansaajien ostovoimaan. Matala syntyvyys luo nousupainetta myös verorasitukseen. Väestörakenteen
107 muutos vaikuttaa Suomessa kaikkeen. Meidän on tehtävä nopeasti vaikuttavia ja voimakkaita toimia, jotta
108 voimavaramme vahvistuvat ja pysyvät kasvavien tarpeiden tahdissa mukana.

109 Huoli tulevasta ei saa ajaa apatiaan eikä viedä kykyämme löytää mahdollisuuksia toimia paremmin ja
110 ratkaista ongelmat. Epävarmuutta aiheuttavien muutosten pelko ei saa sumentaa järkeämme. Tosiasiat on
111 kohdattava sellaisinaan silloinkin, kun ne ovat toiveidemme vastaisia.

112 Suomi ja me suomalaiset pystymme tekemään oman osamme. Haluamme ryhtyä rakentamaan Suomesta
113 ja koko maailmasta parempaa niin ihmiselle kuin luonnolle ympärillämme. Se vaatii oikeaa tilannearviota,
114 kykyä tehdä parhaaseen tietoon perustuvia ratkaisuja ja tahtoa myös toteuttaa niitä. Kokoomus on valmis
115 tähän vastuuseen.

116

Ohjelman vaikutus puolueen kantoihin

117 Tämä ohjelma määrittää Kokoomuksen kannan niihin asiakysymyksiin, jotka se sisältää, siihen saakka,
118 että puoluekokous tai -valtuusto toisin päättää. Jos jokin vuoden 2020 sääntömääräisessä
119 puoluekokouksessa tai sitä aiemmin otettu kanta on ristiriidassa tämän ohjelman kanssa, tämä ohjelma
120 pätee.

121

Kestävä kehitys

Päätöksenteossa paikallistasolta valtakunnalliselle, eurooppalaiselle ja kansainväliselle tasolle saakka on tehtävä johdonmukaisesti valintoja, jotka turvaavat ja edistävät ympäristön puhtautta ja luonnon monimuotoisuutta, lajien säilymistä ja ilmastomuutoksen torjuntaa. Tämän vastuun kantaminen on se mitta, jolla tekojemme arvo kaikkein eniten määriytyy tulevien sukupolvien silmissä.
– Kokoomuksen periaateohjelma

122 Kestävä kehitys on kehitystä, joka täyttää nykyiset tarpeet viemättä hyvän elämän edellytyksiä tulevilta
 123 sukupolvilta. Siihen kuuluvat ekologisen kestävyuden lisäksi myös taloudellinen ja sosiaalinen kestävyys
 124 sekä laajempi yhteiskunnan kestävyuden ajatus, joka käsittää myös esimerkiksi turvallisuudesta ja tasa-
 125 arvosta huolehtimisen. Erityisen merkittäviä kestävyyskysymyksiä ovat ilmastomuutoksen hillintä ja
 126 väestön ikärakenteen muutoksen mukanaan tuomat haasteet. Kokoomuksen rooli on toimivien ja
 127 tehokkaiden ratkaisujen etsiminen ja toteuttaminen.

128 **Ekologinen kestävyys kuten ilmastomuutos ja luonnon** 129 **monimuotoisuus**

130 Keskustelua ilmastotoimista hallitsee liiaksi pelko. Toisaalta pelätään, että toimet ilmastomuutoksen
 131 hillitsemiseksi ovat riittämättömiä. Toisaalta kannetaan huolta sitä, miten toimet muuttavat omaa elämää.
 132 Harvemmin muistetaan, että Suomi oli ensimmäinen maa, joka otti käyttöön hiiliveron vuonna 1990. Sen
 133 jälkeen Suomen bruttokansantuote asukasta kohden on puolitoistakertaistunut ja hiilidioksidipäästöt
 134 vähentyneet. Suomi ja muut Pohjoismaat ovat osoittaneet, että talouskasvu ja päästöjen vähentäminen
 135 eivät sulje toisiaan pois.

136 Kokoomuslainen näkemys ilmasto- ja ympäristöpolitiikassa kiteytyy vapauden ja vastuun
 137 erottamattomuuteen. Se tarkoittaa, että kieltämisen, käskemisen ja syyllistämisen sijaan tehdään
 138 hyödylliset ja järkevät valinnat palkitseviksi. Markkinoiden voima ohjaa jo nyt yrityksiä toimimaan
 139 vastuullisesti, vähentämään tuotannon päästöjä, lisäämään materiaalitehokkuutta ja kuluttamaan
 140 vähemmän energiaa. Tätä vaikutusta voidaan tehostaa järkevällä sääntelyllä ja verojärjestelmän
 141 oikeanlaisella virittämällä.

142 Ihmisten ja tavarain liikkuminen on koko yhteiskunnan elinehto. Kokoomus haluaa, että ihmisten
 143 liikkuminen on turvattu koko Suomessa. Päästöjen vähentäminen liikenteen näkökulmasta tarkoittaa
 144 päästöttömän teknologian kehittämistä ja kilpailukykyiseksi tekemistä sekä panostuksia
 145 liikenneinfrastruktuuriin.

146 On varmistettava nopea, kustannustehokas ja oikeudenmukainen siirtymä hiilinegatiiviseen
 147 tulevaisuuteen. Kyse on myös huoltovarmuudesta. Pystymme vähentämään saastuttavan energian tuontia
 148 kotimaisilla kestäville investoinneilla. Syyllisyys ja ahdistus eivät vie eteenpäin, toimivat ratkaisut vievät.
 149 Ilmastotoimien lisäksi on muistettava, että vastuullamme on myös luonnon monimuotoisuus sekä
 150 vesistöjen puhtaus. Suomen on tavoiteltava asemaa maailman johtavana maana päästöttömien
 151 ratkaisujen käyttäjänä ja kehittäjänä.

152 Suomi ei yksin ratkaise ilmastomuutoksen aiheuttamaa uhkaa. Myös muita maita on edellytettävä
 153 tekemään osansa. Ratkaisevaa on, miten maailman suurimmat saastuttajat kuten Kiina ja Yhdysvallat
 154 saadaan osallistumaan selvästi nykyistä vahvemmin. On silti tärkeää, että Suomi sitoutuu tekemään oman
 155 osansa ilmaston lämpenemisen rajoittamiseksi 1,5 asteeseen.

156 Suomella on pitkä historia ja osaamista ilmastotyössä. Suomi voi olla ilmastotoimissa ja niitä
157 mahdollistavien teknologioiden kehittäjänä edelläkävijä. Se on meille myös valtava kaupallinen
158 mahdollisuus.

159 **Euroopan unioni globaaliksi ilmastojohtajaksi**

160 EU on ollut tienraivaaja päästökaupan kehittämisessä. Yhdessä kehitettyjen ja toteutettujen keinojen
161 avulla on saatu jo aikaan hyviä tuloksia. Tämä rohkaisee entistäkin määrätietoisempaan etenemiseen.

- 162 • **Kokoomus ajaa päästötalkoiden nopeuttamista Euroopan unionissa, YK:ssa ja**
163 **kansainvälisissä ilmastoneuvotteluissa.**
 - 164 ○ Laajentaisimme EU:n päästökauppaa mm. kiinteistöjen lämmitykseen ja liikenteeseen.
 - 165 ○ Nostaisimme EU:n vuoden 2030 päästöjen vähentämistavoitteen vähintään 55
166 prosenttiin. Kiristäisimme päästökattoa uuden tavoitteen mukaisesti. Kehittäisimme
167 myös markkinavakausvarantoa ja ottaisimme käyttöön lattiahintamallin.
 - 168 ○ Ottaisimme käyttöön hiilitullit WTO-sääntöjen mukaisesti ja GATTn
169 ympäristöpoikkeusta soveltaen.
 - 170 ○ Huomioisimme teknologianeutraliteetin EU:n kestävässä rahoituksessa.

171 **Energiantuotanto on avainroolissa**

- 172 • **Lopetetaan polton tukeminen.**
 - 173 ○ Leikkaisimme ympäristölle haitallisia tukia vähintään miljardin edestä. Kohdentaisimme
174 kaikki uudet energiatukipäätökset 2020-luvulla muihin kuin polttoon perustuviin
175 teknologioihin.
 - 176 ○ Auttaisimme kotitalouksia ja taloyhtiöitä siirtymään hiilivapaaseen lämmitykseen eli
177 korvaamaan öljyn, hiilen sekä turpeen puhtailla ja edullisilla ratkaisuilla.
 - 178 ○ Lämmön tuotannossa on valittavana useita fossiilivapaita tuotantotapoja, kun erilaiset
179 maalämpöratkaisut tekevät läpimurtoa. Vauhdittaisimme siirtymää esimerkiksi
180 laajentamalla kotitalousvähennystä.
 - 181 ○ Kivihiilelle on asetettu jo eräpäivä. Seuraavaksi kieltäisimme turpeen merkittävän
182 energiakäytön vuoteen 2032 mennessä. Tavoitetta tukee kiristyvä päästökauppa ja
183 turpeen veroedun asteittainen alasajo.
 - 184 ○ Saattaisimme energiayhtiöt irti turpeesta investointiavustuksin.
 - 185 ○ Kohdistaisimme EU:n oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta varoja turvealueiden
186 vähäpäästöisiä ratkaisuja ja työllisyyttä edistäviin toimiin. Auttaisimme turvetuottajia
187 oikeudenmukaisuuden nimissä ja tukisimme turvetuotannosta poistuvien alueiden
188 metsitystä.
- 189 • **Parempaa elämää voi elää nykyistä vähemmillä päästöillä. Sähköntuotanto on Suomessa jo**
190 **hyvin pitkälle päästötöntä. Seuraavaksi on käännettävä katse lämmöntuotantoon.**
 - 191 ○ Toteuttaisimme tilapäisiin verohelpotuksiin ja suoriin investointiavustuksiin perustuvia
192 malleja polttoon perustuvien lämmitysratkaisujen korvaamiseksi esimerkiksi
193 lämpöpumpuilla.

- 194 ○ Helpottaisimme ulkopuolisten tuottajien liittymistä lämpöverkkoihin ja mahdollistetaan
195 uusien lämmönlähteiden käyttö. Laajentaisimme kaavoituksessa lämpökaivojen
196 poraamisen mahdollisuuksia.
- 197 ○ Laatisimme kansallisen vetystrategian tukemaan teollisuuden sähköistymistä.
- 198 ● **Puhtaampaa asumista ja rakentamista – kodit hyötymään energiatalkoista**
- 199 ○ Muuttaisimme sähkön verotusta ja verkkomaksujen perusteita siten, että ne
200 kannustavat kuluttajia ja yrityksiä hyödyntämään sähkön markkinahinnan vaihtelua.
201 Puuttaisimme sähkön siirtohintojen monopolituottoihin Kokoomuksen
202 eduskuntaryhmän lakipaketissa esitetyin keinoin.
- 203 ○ Laskisimme lämpöpumppujen sähköveron EU-minimiin niissä kohteissa, joissa ne
204 lämmitävät useita kiinteistöjä tai luovuttavat lämpöä lämpöverkkoon.
- 205 ○ Tukisimme vähähiilistä uudisrakentamista ja ottaisimme käyttöön tukimuodon
206 asuinkekkosten vähähiilisten korjauksille. Varmistaisimme, että rakennusjätteet päätyvät
207 kierrätykseen. Samalla muuttaisimme rakennusmääräyksiä niin, että hukkalämmön
208 varastoinnit otetaan huomioon korjausrakentamisen yhteydessä.
- 209 ○ Lisäisimme tietoisuutta tavoista vähentää pienhiukkaspäästöjä ja selvittäisimme
210 mahdollisuuksia edistää puun puhtaamman ja tehokkaamman palamisen ratkaisujen
211 käyttöönottoa.
- 212 ● **Tehdään tilaa pienydinvoimalle**
- 213 ○ Päivittäisimme ydinenergiain siten, että pienydinvoimalaitosten rakentaminen tulee
214 tosiasiaassa mahdolliseksi. Siirtyisimme pienreaktoreiden osalta tyyppihyväksyntään.
- 215 ○ Mielestämme Suomen on oltava eturintamassa tutkimassa ja kehittämässä
216 pienydinvoimaa sekä ottamassa käyttöön sen kaupallisia sovellutuksia.
- 217 ○ Suhtaudumme myönteisesti valtion, kaupunkien ja yritysten kumppanuushankkeisiin,
218 jos sellaisia ensi vaiheessa tarvitaan SMR-laitosten toteuttamisen mahdollistamiseksi.
- 219 ○ Vauhdittaisimme Suomen oloihin soveltuvien pienydinvoimalaitosten kehittämistä
220 päästöttömänä kaukolämpöratkaisuna. Selvittäisimme mahdollisuuden hyödyntää
221 myös nykyisten ydinvoimaloiden hukkalämpöä.

222 **Liikenteen päästöjen vähenemiseen vauhtia**

- 223 ● **Eroon fossiilisista liikennepolttoaineista**
- 224 ○ Haluamme, että autoverosta luovutaan asteittain autokannan uusiutumisen
225 nopeuttamiseksi. Uudet autot ovat sekä turvallisempia että vähäpäästöisempiä kuin
226 vanhat. Painopistettä siirretään päästöjen ja käytön verotukseen oikeudenmukaisella
227 tavalla.
- 228 ○ Kokoomuksen tavoitteena on, että 2030-luvulle mennessä uusiutuvia tai päästöttömiä
229 polttoaineita käyttävät ajoneuvot ovat suomalaiselle aina kilpailukykyisempi vaihtoehto
230 kuin fossiilisia polttoaineita käyttävät ajoneuvot.
- 231 ○ Hinnoittelisimme yksityisautoilun todellisten päästöjen mukaisesti. Tehokkaimmin
232 päästöjä minimoiva teknologia voittakoon!
- 233 ○ Pitäisimme mahdollisuudet auki myös nouseville teknologioille, kuten esimerkiksi
234 vetykäyttöisille moottoreille ja synteettisille polttoaineille.

- 235 ○ Tavoitteenamme on edistää käyttöenergian jakeluverkoston kehittämistä Suomessa
236 ennakoivasti, jotta vähäpäästöisten autojen käytön edellytykset paranisivat kaikkialla
237 Suomessa.
- 238 ○ Edistäisimme itseohjautuvien autojen käyttöönottoa Suomessa autokannan
239 tehokkaamman käyttöasteen parantamiseksi.
- 240 ● **Liikenne sujuvaksi ja puhtaaksi**
- 241 ○ Kasvattaisimme joukkoliikenteen, pyöräilyn ja kävelyn kulkutapaosuutta parantamalla
242 niiden houkuttelevuutta erityisesti suurten kaupunkiseutujen sisäisessä liikenteessä.
243 Tukisimme ja ohjaisimme kaupunkiseutuja vähäpäästöisiä liikennemuotoja edistäviin
244 investointeihin muun muassa MAL-sopimuksilla.
- 245 ○ Kaupunkikeskusten välinen säännöllinen henkilöliikenne on yhteyksiä kehittämällä ja
246 luotettavuutta parantamalla saatava päästöttömäksi, esimerkiksi kehittämällä nopeita
247 raideyhteyksiä.
- 248 ○ Kaupunkikeskustojen on oltava sujuvasti saavutettavissa kaikilla kulkumuodoilla.
- 249 ○ Suurten keskusten välisten nopeiden yhteyksien ohella panostetaan jokaisen
250 maakuntakeskuksen saavutettavuuteen. Päämääränä on tukea alueiden
251 saavutettavuutta ja sen kautta niiden kykyä hyödyntää omia vahvuuksiaan.
- 252 ○ Nostaisimme 12-vuotisen liikennejärjestelmäsuunnitelman roolin liikenneinvestointien
253 keskiöön. Vain pitkäjänteisellä suunnittelulla liikennejärjestelmää voidaan kehittää
254 kokonaisuutena osaoptimointia välttäen.
- 255 ○ Tekisimme kaupunkien joukkoliikenteestä hiilipäästötöntä 2030-luvulle mennessä.
- 256 ○ Lyhentäisimme yksityisautolla kuljettavia osuuksia työmatkoista varaamalla riittävästi
257 tilaa liityntäpysäköinnille raideyhteyksien varrella.
- 258 ○ Arvioisimme raideratkaisujen ohella myös muita tulevaisuuden kustannustehokkaita ja
259 ympäristöystävällisiä vaihtoehtoja, kuten sähköbussseja ja sähköistä raskasta
260 liikennettä.
- 261 ○ Kannustaisimme ja mahdollistaisimme kaupunki- ja taajama-alueilla työmatkojen
262 kulkemiseen polku- ja sähköpolkupyörillä.
- 263 ○ Kannatamme lentoliikenteen liittämistä kokonaisuudessaan tiukkenevan
264 päästöoikeuksien kaupan piiriin ja mahdollisen lentoveron säätämistä vähintään
265 Euroopan unionin laajuisena.
- 266 ○ Nostaisimme raideliikenteen nopeuden, tehokkuuden ja houkuttelevuuden sellaiselle
267 tasolle, että se lähtökohtaisesti aina näyttäytyy parhaana liikkumismuotona Etelä-
268 Suomen suurten keskusten välillä.
- 269 ○ Lentomat kustamisen päästöjä voidaan vähentää myös teknologian kehityksen ja
270 uusiutuvien polttoaineiden avulla. Suomen on laadittava sähköisen lentämisen
271 strategia sekä hyödynnettävä yhteistyötä Ruotsin ja Norjan kanssa, joilla on tuntuvat
272 tavoitteet sähkölentokoneiden osuuden nostamisesta kotimaan lennoissa.

273 **Puhdistetaan vedet, turvataan monimuotoinen luonto**

- 274 ● **Meillä on vastuu Itämerestä**
- 275 ○ Ravinnekuormituksen vähentämiseen on entistä vahvemmin ohjattava EU:n
276 taloudellisilla instrumenteilla.

- 277 ○ Rehevöitymisen vähentämiseksi tarvitaan etenkin fosforin sitomista maaperään sekä
278 lannalle vaihtoehtoisten käyttötapojen kehittämistä esimerkiksi biokaasuksi ja
279 kiertoravinteiksi.
- 280 ○ Kohdentaisimme toimia ja rahoitusta erityisesti Saaristomeren valuma-alueelle.
281 Jokaisen Itämeren rantavaltion on myös hoidettava oma osuutensa.
- 282 ○ Vähentäisimme ravinnevalumia myös suosimalla tieteellisesti hyväksi osoitettuja
283 metsänhoitomenetelmiä sekä peltojen pitämistä kasvipeitteisinä erityisesti vesistöjen
284 läheisyydessä.
- 285 ○ Kestävä poistokalastus sekä järviruovikoiden niitto ovat esimerkkejä tehokkaista
286 tavoista vähentää ravinteiden määrää vesistöissä. Lisäisimme kotimaisen luonnonkalan
287 käyttöä julkisissa ateriapalveluissa.
- 288 ○ Vahvistamalla luontaisia kalakantoja, vapauttamalla virtavesiä ja huolehtimalla
289 vesiluonnon tilasta edistämme myös kalastusharrastusta ja -elinkeinoja.
- 290 ● **Teollisuutta tarvitaan tulevaisuudessakin, ympäristöarvoja ohittamatta**
- 291 ○ Päivittäisimme kaivostoiminnan sääntelyn kokonaisuuden ottaen huomioon
292 yhteiskuntavastuu-, ympäristö- että elinkeinonäkökulmat. Erityisen tarkkaan
293 varmistaisimme, että kaivosalueiden vesistökuormitus pysyy kaikissa oloissa raja-
294 arvojen sisällä.
- 295 ○ Tiukoilla ympäristövaatimuksilla on muutamassa kymmenessä vuodessa saatu
296 teollisuuden vesistökuormitus murto-osaan entisestä. Maailman puhtaimman
297 teollisuuden on jatkossakin oltava myös tässä suhteessa edelläkävijä maailmassa.
- 298 ○ Vahvistaisimme vaelluskalakantoja huolehtimalla toimivista kalateistä ja kestävästä
299 kalastuksesta sekä purkamalla turhia nousuesteit. Uudistaisimme vesilakia siten, että
300 lupaviranomainen voi hakemuksesta määrätä uuden kalatalousvelvoitteen sellaiseen
301 lupaan, johon kalatalousvelvoitetta ei ole aikaisemmin sisällytynyt.
- 302 ● **Monimuotoinen luonto on ihmisenkin elämän edellytys**
- 303 ○ Luonnon monimuotoisuuden vaalimisesta ja valvomisesta on säädettävä globaaleilla
304 sopimuksilla. Yhteiskunnan kaikki sektorit on saatava mukaan, ja valtioiden on
305 sitouduttava noudattamaan yhteisiä tavoitteita. Suomen tulee tavoitella
306 kunnianhimoista sopimusta uusista kansainvälisistä luonnon
307 monimuotoisuustavoitteista vuoteen 2030.
- 308 ○ Lisäisimme Metso-ohjelmaan rahoitusta ja uusia luontotyyppä ohjelmaan. Osana
309 Metso-ohjelmaa soiden suojelua on tehostettava. Soiden ja muiden luontotyyppiin
310 ennallistamiseen on kannustettava.
- 311 ○ Loisisimme edellytykset sille, että uusia ojitettuja talousmetsiä ei enää synny arvokkaille
312 suoalueille. Ennallistaisimme hukkaojikot luonnontilaisiksi soiksi vuoteen 2025
313 mennessä.
- 314 ○ Luopuisimme ojitustuista, jotka ovat selvässä ristiriidassa kansallisten ympäristö- ja
315 vesienkäyttötavoitteiden kanssa.
- 316 ○ Suojelisimme Suomen alkuperäislajistoa torjumalla tehokkaasti haitallisten vieraslajien
317 leviämistä.
- 318 ○ Turvaisimme luonnon monimuotoisuutta esimerkiksi ylläpitämällä ja kehittämällä
319 hyönteisille tärkeitä elinympäristöjä myös taajama- ja kaupunkialueilla. Tarjoaisimme
320 aktiivisesti ihmisille neuvontaa kotipihojen kehittämiseen tässä tarkoituksessa.

- 321 o Saimaannorppa on Suomen ainoa kotoperäinen nisäkäs. Meillä on säilymisestä
322 maailmassa erityinen vastuu. Laajentaisimme verkkokalastuksen rajoituksia
323 Saimaannorpan pesimäalueilla.

324 Sosiaalinen kestävyys kuten sosiaali- ja terveystalot

”Oikeudenmukaisuuteen kuuluu, että ahkeruus ja järkevät valinnat tuovat menestystä tekijälleen. Siihen kuuluu myös, että vaikeuksiin joutunutta autetaan nousemaan jaloilleen.”
– Kokoomuksen periaateohjelma

- 325 Yhteiskunnan sosiaalista kestävyttä mitataan sillä, miten se kykenee turvaamaan heikoimmassa
326 asemassa olevien elämän inhimilliset lähtökohdat syntymästä elämän viimeiseen päivään asti. Tämä
327 koskee niin toimeentuloa kuin tärkeiden palveluiden saatavuutta. Kokoomuksen tavoite on, että jokainen
328 suomalainen saa tarvitsemansa sote-palvelut nopeasti ja laadukkaasti asuinpaikasta tai taloudellisesta
329 asemasta riippumatta.
- 330 Kokoomuksen aatteen lähtökohtiin kuuluu täysivaltaisen yksilön itsemääräämisoikeus itseään koskevissa
331 asioissa sukupuoleen, ikään, katsomukseen, seksuaaliseen suuntautumiseen, syntyperään,
332 yhteiskunnalliseen asemaan tai muuhun taustaan katsomatta. Sivistisyhteiskunta kohtelee jokaista
333 jäsentään yksilönä, yhdenvertaisella tavalla.
- 334 Kokoomus haluaa turvata nykyistä vahvemmin ihmisten oikeuden sujuvaan hoitoon pääsyyn ja
335 inhimilliseen hoivaan. Tämän teemme palveluiden sisältö- ja asiakasnäkökulmasta. Jonoissa tai
336 katkeilevissa palveluketjuissa harva paranee. Hoidon ja hoivan pitkittynyt odottaminen tai palveluista
337 toiseen pompottelu ainoastaan lisää kokonaiskustannuksia ja inhimillistä taakkaa. Käyttäjän kannalta ei
338 ole merkityksellistä, millainen organisaatiomalli palveluita tuottaa.
- 339 Sairauksien ehkäisyssä sekä hoidossa pitää pyrkiä auttamaan jo ennen kuin ihminen tarvitsee
340 sairaalahoitoa. Jokaisen suomalaisen on voitava luottaa siihen, että hän saa tarvitsemansa hoidon ja
341 hoivan oikea-aikaisesti sekä sujuvasti ja että hänestä huolehditaan.
- 342 Oikea-aikaisten, saavutettavien ja tehokkaasti tuotettujen palveluiden lisäksi huomiota on kiinnitettävä
343 jatkossa entistä enemmän terveellisten elämäntapojen edistämiseen ja jokaisen omaan vastuuseen
344 terveydestään. Elämäntapasairauksien ja niiden haittojen vähentäminen terveellisellä ravinnolla, riittäväällä
345 fyysisellä aktiivisuudella ja kohtuuden noudattamisella on verrattomasti tehokkaampaa kuin mitkään
346 lisäykset seurausten hoitamisen resursseihin.

347 Parempi laatu ja saatavuus palveluille

- 348 Suomi on pinta-alaltaan suuri ja väestöltään ikääntyvä maa, jossa sote-palveluiden tarve ei tule
349 lähivuosina vähentymään. Suomen nykyinen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmä ei ole kunnossa.
350 Ihmiset joutuvat pitkiin jonoihin aivan perustason palveluita saadakseen. Nykyjärjestelmässä myös sillä,
351 missä ihminen asuu, on liian suuri merkitys siihen, millaista hoitoa tämä saa.
- 352 Palveluiden järjestämiseen tarvitaan vahvempia vastuutahoja. Sote-palveluiden tulee rakentua
353 kaupunkien ja kuntien yhteistyön pohjalta. Tarvitsemme riittävän vahvoja kuntien yhteistyöalueita tai
354 kuntayhtymiä laadukkaiden palveluiden järjestämiseksi ympäri maata.

- 355 Sosiaali- ja terveystalveluiden uudistamisen kärkeenä on oltava ihminen ja hoitoon pääsy, sekä
356 laadukkaat ja vaikuttavat palvelut ja järjestelmän kestävyys kustannusten kasvua hillitsemällä.
357 Hyvinvointipalvelujen kehittäminen ei saa jäädä hallinnon uudistamisyritysten jalkoihin.
- 358 • **Uudistetaan palvelut ihmisen ehdoilla**
- 359 ○ Puoli vuotta jonossa on liian kauan. Kiristäisimme hoitotakuuta Kokoomuksen
360 esittämän sote-linjauksen mukaisesti.
- 361 ○ Hakisimme aktiivisesti julkisten ja yksityisten toimijoiden yhteistyönä terveys- ja
362 sosiaalipalveluihin malleja, jotka kannustavat terveellisten elämäntapojen edistämiseen
363 ja jokaisen vastuuseen omasta terveydestään.
- 364 ○ Vahvistaisimme itsemääräämisoikeutta eli oikeutta valita itse tai tuetusti.
365 Valinnanmahdollisuuksia on oltava lompakon paksuudesta tai asuinpaikasta
366 riippumatta.
- 367 ○ Toteuttaisimme valintamahdollisuuksien vahvistamisen palvelusetelijärjestelmää
368 kehittämällä ja laajasti hyödyntämällä. Palvelusetelien tarjoamisesta tekisimme
369 lainsäädännöllä velvoittavaa. Toteuttaisimme palvelusetelijärjestelmän ohjauksen
370 valtakunnallisesti.
- 371 ○ Hyödyntäisimme henkilökohtaista budjetointia laajempia palvelukokonaisuuksia
372 tarvitseville.
- 373 ○ Kehittäisimme edelleen sairausvakuutuslain hoitokorvausjärjestelmää, jotta perustason
374 sote-palvelut eivät entisestään ruuhkaudu.
- 375 ○ Ikäihmisten kuntoutusta on kehitettävä ja vahvistettava. Ikääntyneet hyötyvät
376 kuntoutuksesta. Se parantaa elämänlaatua, liikkumis- ja toimintakykyä ja edistää
377 mahdollisuutta jatkaa itsenäistä elämää sekä osallistumista kodin ulkopuolisiin
378 toimintoihin.
- 379 ○ Parantaisimme hoiva-alan työoloja ja lisäisimme suunnitelmallisesti koulutusmääriä
380 työtaakan helpottamiseksi. Ottaisimme käyttöön hoito- ja hoivatyötä helpottavia
381 teknologioita.
- 382 • **Yhtenäistetään sote-tiedontuotantoa**
- 383 ○ Purkaisimme viranomaisten päällekkäiset tiedonkeruuvälitteet
- 384 ○ Harmonisoisimme kansalliset tietomäärittelyt, tietorakenteet ja kirjaamisohjeet niin, että
385 tiedot voidaan kertakirjata sujuvasti osana palveluprosesseja. Varmistaisimme, että
386 kaikki tieto on koneluettavaa.
- 387 ○ Laajentaisimme laaturekistereitä ja edistäisimme hoidon vaikuttavuusarviointien
388 tulosten avoimuutta.
- 389 • **Seuraavaan epidemiaan on varauduttava paremmin**
- 390 ○ Mahdollisiin tuleviin epidemioihin on varauduttava koronaepidemiasta saatuja oppeja
391 ja kansainvälistä tutkimustietoa hyödyntäen.
- 392 ○ Pitäisimme yllä ja tarpeen mukaan vahvistaisimme väestön rokotuskattavuutta.
393 Loisisimme valmiuden toteuttaa nopealla aikataululla koko väestön kattavia
394 massarokotuksia, riskiryhmät priorisoiden.
- 395 ○ Varmistaisimme, että epidemian puhjetessa hoitohenkilöstöllä on kaikissa tilanteissa
396 riittävät ja asianmukaiset suojarusteet käytettävissä. Henkilöstön työhyvinvointia ja
397 työssä jaksamista on tuettava kriisioloissakin.

- 398 o Tekisimme maan kattavan suunnitelman saatavilla olevan laboratorioskapasiteetin
399 mobilisoimiseksi tartuntatautiin testauskäyttöön mahdollisimman nopealla
400 varoitussajalla.

401 **Huomio ongelmien ennaltaehkäisyyn ja tehokkaaseen apuun**

402 Mielenterveyspalveluiden saatavuus ja toimet mielenterveysongelmien ehkäisemiseksi on turvattava.
403 Yksilön hädän lisäksi kysymys on valtavasta yhteiskunnallisesta haasteesta: Mielenterveysongelmat ovat
404 jo suurin yksittäinen työkyvyttömyyseläkkeelle jäämisen syy. Koronakriisin vaikutuksesta riski
405 mielenterveysongelmien puhkeamiselle ja pahenemiselle on kasvanut entisestään. Huoli toimeentulosta
406 on kasvanut monessa kotitaloudessa lomautusten, irtisanomisten ja yrittäjien ahdingon myötä. Kotiin
407 eristäytymisen pelätään syventävän perheiden kriisejä. Huoli vähävaraisten lapsiperheiden pärjäämisestä,
408 perhe- ja lähisuhdeväkivallasta ja päihteiden käytön lisääntymisestä, vanhempien psyykkisten ongelmien
409 syventymisestä, uupumisesta sekä parisuhdeongelmien kasvamisesta ja huolto- ja tapaamisriitojen
410 pahenemisesta on merkittävä. Rutiinien rikkoutuessa päihteidenkäyttö voi lisääntyä ja henkinen
411 hyvinvointi olla koetuksella. Tämä lisää riskiä mielenterveysongelmien puhkeamiselle tai pahenemiselle.

412 • **Mielenterveyden haasteeseen on aika tarttua**

- 413 o Kokoomuksen mielestä mielenterveyspalvelut pitää saada matalalla kynnyksellä, ja
414 hoitoon pitää päästä hoitotakuun puitteissa, selvästi nykyistä nopeammin.
415 Mielenterveyspalveluiden saatavuus on turvattava terapiatakuu -aloitteen mukaisesti.
- 416 o Ottaisimme mielenterveyspalveluissa nykyistä vahvemmin huomioon myös ihmisen
417 kokonaisvaltaisen terveyden edistämisen ja elämäntilannan. Tämä kattaa niin
418 ravinnon, liikunnan ja sosiaaliset suhteet kuin mahdollisuuden työntekoon eri
419 järjestelyin.

420 • **Autetaan eniten tukea tarvitsevat jaloilleen toimivilla sosiaalipalveluilla**

- 421 o Vähentäisimme asunnottomuutta kirjaamalla asunnottomuuden vähentäminen valtion
422 tukemien vuokra-asuntojen keskeisimpiin tehtäviin. Tavoitteena tulee olla, että
423 Suomessa jokaisella on asunto.
- 424 o Huolehdimme lastensuojelun resurssien riittävydestä painottaen erityisesti
425 ennaltaehkäisevää työtä. Samoin turvaisimme perheiden kotipalvelun ja
426 perhesosiaalityön resurssit. Perheiden kotiin tuotavat palvelut ovat tehokkaimpia
427 tapoja auttaa perheitä ja ehkäistä uupumista ja loppuun palamista.

428 • **Päihdeongelmista ja riippuvuuksista kärsiviä on autettava tehokkaasti**

- 429 o Jos ihminen haluaa lopettaa päihteiden käytön ja tarvitsee siihen tukea, sitä on oltava
430 helposti ja matalalla kynnyksellä saatavilla.
- 431 o Hyödyntäisimme kolmannen sektorin osaamista vanhusten yksinäisyyden
432 helpottamisessa, keinona ennaltaehkäistä ikääntyneen väestön alkoholin liikakäytön
433 yleistymistä.
- 434 o Tehostaisimme alkoholin liikakäytön tunnistamista ja siihen puuttumista työpaikoilla.
435 Kehittäisimme työpaikoille tähän toimintamallin.
- 436 o Päihderiippuvuudesta kärsivän äidin oikeus käyttää päihteitä ei voi koskaan olla
437 tärkeämpi kuin lapsen oikeus syntyä terveenä. Lapsen terveyden turvaamiseksi on
438 tarvittaessa sovellettava pakkohoitoa tai ennakoivaa huostaanottoa.

- 439 ○ Päihderiippuvuutta vähentämällä voidaan vähentää myös alttiutta rikolliseen
440 elämäntapaan. Tekisimme tarvittavat lakimuutokset, jotta vankiloiden päihteettömyyttä
441 pystytään valvomaan mahdollisimman tuloksekkaasti.
- 442 ○ Lisäisimme tullin, rajavartiolaitoksen ja poliisin voimavaroja huumeiden salakuljetuksen
443 ja kaupan paljastamiseksi ja tekijöiden löytämiseksi.
- 444 ○ Mahdollistaisimme huumeiden käyttäjille kaikkialla matalalla kynnyksellä pääsyn
445 vieroitukseen ilman pelkoa rikolliseksi leimautumisesta. Tukisimme riippuvuudesta
446 eroon päässeitä päihteettömän elämäntavan ylläpidossa.
- 447 ○ Riippuvuudet johtavat helposti kierteeseen, joka ajaa taloudellisiin, sosiaalisiin ja
448 terveydellisiin ongelmiin ja jopa rikollisuuteen. Asettaisimme rahapelipolitiikassa
449 peliongelmiin vähentäminen ensisijaiseksi tavoitteeksi.
- 450 ○ Torjuisimme rahapeliriippuvuutta siirtämällä peliautomaatit erillisiin tiloihin, joihin
451 pääsyä kontrolloidaan tehokkaasti. Veikkauksen peleihin on voitava omasta pyynnöstä
452 saada elinikäinen porttikielto.
- 453 ○ Rahapeliongelmaisten ihmisten auttamisen osaamista ja resursseja vahvistaisimme niin
454 matalan kynnyksen palveluissa kuin vaativimmissakin palveluissa.

455

Hyvä elämä eläkkeellä ja ikäihmisenä

- 456 Elinajan pidentyessä ja pitkäikäisyyden yleistyessä ei eläkeikäisiä voi pitää yhtenäisenä ryhmänä. Yhä
457 useampi kansalainen on terve ja toimintakykyinen vuosikymmeniä eläkkeelle siirtymisensä jälkeen.
- 458 Aktiivinen 70-vuotias voi olla paremmassa kunnossa kuin 50-vuotias fyysisesti passiivinen henkilö.
- 459 Hyväkuntoisten ja aktiivisten senioreiden joukon kasvaessa on pohdittava, miten esimerkiksi vapaa-ajan
460 palvelut vastaavat ikäihmisten tarpeisiin ja miten ikääntyneiden osallistumista voidaan tukea.
- 461 Toisaalta meillä on hyvin korkean iän saavuttavia seniorikansalaisia. Matkaa eläkeiästä väestömme
462 vanhimpiin on vuosissa mitattuna useita kymmeniä vuosia. Vuosien karttuessa palveluiden tarve lisääntyy.
- 463 Palveluissa tulisi turvata ikäihmisten tarvitsema hoiva ja tuki arkisiin toimiin, kuitenkin arvokas vanhuus ja
464 mahdollisuus yksilöllisiin valintoihin säilyttäen. Kun kotona asuminen käy turvattomaksi, tulee ikäihmisellä
465 olla asuinpaikasta riippumatta mahdollisuus laadukkaaseen hoivaan, jossa moniammatillista
466 henkilökuntaa on riittävästi. Seniorit ovat myös merkittävä voimavara kolmannen sektorin ja omaishoidon
467 työsarjoilla. Näiden tärkeiden toiminta-alueiden kehittämistä ja vahvistamista tulee edelleen jatkaa.
- 468 Ikääntyvien kansalaisten pärjääminen digitalisoituvassa maailmassa, jossa suuri osa palveluista on
469 saatavilla vain internetin välityksellä, on huolenaihe. Tänä päivänä myös erilaisia kodin laitteita ja
470 apuvälineitä hallitaan digitaalisesti. Älylaitteiden avulla voidaan myös torjua yksinäisyyttä. Järjestelmien
471 helppokäyttöisyyden merkitys korostuu. Palveluissa on kuitenkin edelleen huomioitava ne ikääntyneet ja
472 vammaiset henkilöt, jotka eivät ole älylaitteiden kautta saavutettavissa. Tavoitteemme on, että ihmisten
473 itsemääräämisoikeus ja mahdollisuus elää omansa näköistä elämää toteutuu sairaudesta ja iästä
474 riippumatta. Jokaisella ihmisellä on turvattava oikeus päättää omista asioistaan ja tulla kuulluksi. Tämä on
475 erityisen tärkeää muistisairaille ja heidän omaisilleen.
- 476 Ikään perustuva syrjintä on pystyttävä kitkemään yhteiskunnastamme. Laadukas elämä edellyttää
477 terveyden, turvallisuuden ja talouden lisäksi mahdollisuutta osallisuuteen ja itsensä toteuttamiseen.
- 478 Monipuoliset vapaa-ajanpalvelut, kuten liikunta- ja kulttuuripalvelut, ovat tärkeitä hyvinvointia lisääviä
479 tekijöitä monen ikäihmisen arjessa. Jokainen on yksilö - persoonallisuus ei jää eläkkeelle.
- 480 ● **Kohennetaan senioreiden elämänlaatua ja hyvinvointia**
- 481 ○ Koronakriisin takia moni ikääntynyt joutui olemaan erossa läheisistään, mikä on ollut
482 omiaan pahentamaan yksinäisyyttä ja siitä aiheutuvia monenlaisia ongelmia. On

- 483 luotava suositukset, jotka mahdollistavat joustavasti erilaisten tilanteiden
484 huomioimisen, miten vastaavissa tilanteissa voitaisiin turvallisesti pitää yhteyttä
485 läheisiin.
- 486 o Harrastukset tuovat sisältöä elämään, pitävät aktiivisuutta yllä ja auttavat osaltaan myös
487 torjumaan yksinäisyyttä. Kehitämme helppoja tapoja ylläpitää sosiaalisia kontakteja ja
488 harrastaa myös kotoa käsin.
- 489 o Vahvistaisimme yhteisöllisyyden tukea ja yksinäisyyden ehkäisyä myös
490 palveluasumisen suunnittelussa. Kehittäisimme uudenlaisia yhteisöasumisen muotoja,
491 joissa erilaiset palvelut ovat osa kokonaisuutta. Kulttuuripalvelujen saavutettavuudesta
492 ja kulttuurilaitosten esteettömyydestä huolehtimisen lisäksi sisällyttäisimme hoiva- ja
493 hoitokotien toimintaan taidetta ja kulttuuria.
- 494 o Ottaisimme aluesuunnittelussa entistä paremmin huomioon senioreiden tarpeet, niin
495 liikenne- ja palveluratkaisujen kuin asuinalueiden suunnittelun osalta.
- 496 o Digitaaliset ratkaisut ja teknologia on saatava avuksi ikäihmisten asiointiin ja
497 yhteydenpidon helpottamiseksi. Ikääntyneille tarvitaan helppokäyttöisiä välineitä, kuten
498 monipalvelupäätteet, sekä tukea niiden ottamiseksi käyttöön.
- 499 o Vanhuspalvelut, kotihoito, ympärivuorokautinen hoiva ja omaishoito, on uudistettava
500 kokonaisuutena niin, että jokainen voi luottaa saavansa tarvittaessa laadukkaan ja
501 inhimillisen hoidon, hoivan ja kuntoutuksen asiakaslähtöisesti. Haluamme turvata
502 osaavan henkilöstön riittävyyden kaikissa vanhusten palvelujen eri muodoissa.
- 503 o Vahvistaisimme liikunnan käyttöä hoitomuotona ja kuntoutuksessa. Sote-alan
504 ammattilaisten koulutuksessa liikunnan roolia terveyttä edistävänä tekijänä on lisättävä.
505 Ennaltaehkäisyyn ja kuntouttavan työotteeseen on oltava mukana kaikissa ikääntyneiden
506 palveluissa jo varhaisessa vaiheessa.
- 507 o Jos kotona asuminen ei ole mahdollista esim. terveyden tai heikentyneen
508 toimintakyvyn takia, tulee ikäihmisen päästä viipymättä asuinpaikasta riippumatta
509 laadukkaaseen hoivaan, jossa on riittävästi moniammatillista henkilökuntaa.
- 510 o Lisäisimme suunnitelmallisesti hoitohenkilöstön ja muun tarvittavan henkilökunnan
511 koulutusmääriä. Ympärivuorokautisen hoivan henkilöstön lisääminen ei saa vaarantaa
512 esimerkiksi kotihoitoa, jossa ammattilaisten tarve kasvaa yhtä lailla.
- 513 o Tukisimme omaishoitajien jaksamista vapaapäivillä sekä tarjoamalla räätälöidympiä
514 tuki- ja muita palveluita. Esimerkiksi lisäisimme palvelusetelin käyttöä yksilöllisempien
515 valintojen mahdollistamiseksi. Rakentaisimme omaishoidon tukeen yhtenäiset
516 hoitokriteerit. Tuki ei saa riippua ihmisen asuinpaikasta.
- 517 o Pilotoisimme tuettua hoivavapaata oman läheisen lyhytaikaisen hoivan ja esimerkiksi
518 saattohoidon mahdollistamiseksi. Työssäkäyvällä pitää olla mahdollisuus jäädä
519 hoitamaan sairastunutta läheistään tuetusti, kun kyseessä on lyhytaikainen hoivan
520 tarve.
- 521 o Kaikkein pienituloisimpia ja eniten sairastavia eläkeläisiä auttaisimme kohtuullistamalla
522 terveydenhuollon asiakasmaksuja sekä kehittämällä lääkekorvausjärjestelmää.
- 523 o Varmistaisimme eläkkeiden ostovoiman kehity suhteessa elinkustannuksiin
524 seuraamalla säännöllisesti eläkkeensaajien todellisen kulutusrakenteen ja yleisen
525 kulutusrakenteen vastaavuutta.
- 526 o Peruisimme kotitalousvähennyksen leikkauksen. Toteuttaisimme
527 kotitalousvähennyksen Sitran mallin mukaisesti parannettuna ikääntyneille

528 kansalaisille, jolloin siitä tulee tuen ja verohuojennuksen yhdistelmä. Tämä parantaa
529 ikäihmisten mahdollisuuksia itse hankkia tarvitsemiaan palveluita.

530 **Yhteiskunnan kestävyys kuten turvallisuus ja oikeusvaltio**

*Ihmisen on saatava aina elää ilman pelkoa, vapaana väkivallasta.
Vakaan ja luotettavan julkisen vallan tärkeimpiin tehtäviin kuuluu
turvallisuuden takaaminen jokaiselle.
Sen on suojattava yksilöä pahanteon ja mielivallan sekä rasismien,
seksuaaliseen suuntautumiseen perustuvan tai
muun syrjinnän kohteeksi joutumiselta.
– Kokoomuksen periaateohjelma*

531 Yksi kestävä yhteiskunnan tärkeimmistä päämääristä on ihmisten oikeus elää turvassa. Sitä takaamassa
532 ovat järjestäytyneen yhteiskunnan instituutiot, mutta myös kansalaisyhteiskunta ja viime kädessä jokainen
533 vastuullinen kansalainen itse. Kun jokainen välittää itsestään ja toisista sekä tiedostaa oman vastuunsa
534 itsestään ja lähiympäristöstään, se ihanneoloissa jo tekee arjesta turvallisen. Konkreettisesti arjen
535 turvallisuus ilmenee esimerkiksi liikenneturvallisuudessa tai tartuntataudeilta suojautumisessa.
536 Molemmista tarvitaan sekä yhteistä että yksilökohtaista vastuuta. Kun ihminen haluaa toimia oikein ja
537 toiset huomioon ottaen, hänen on voitava luottaa siihen, että muut tekevät samoin.

538 Turvallisuutta ei voi ajatella vain laki- ja järjestysasiana. Keskeistä on löytää ajoissa ja tuoda avun äärelle
539 ne ihmiset, jotka syystä tai toisesta kohtaavat elämässään sellaisia vaikeuksia, joita eivät omin voimin
540 pysty ylittämään. Työelämästä ja sosiaalisista yhteyksistä irralleen joutuminen sekä elämänhallinnan
541 ongelmat voivat pitkittyessään johtaa syrjäytymiseen ja rikollisuuteen. Kerran liikkeelle lähdettyään
542 tällainen kierre on vaikea katkaista. Siksi ennaltaehkäisevän ja ihmisten auttamiseen tähtäävän ajattelun
543 on oltava turvallisuuspolitiikan ytimessä. Osallisuus, syrjimättömyys, ajatuksen-, omantunnon-, uskonnon-
544 ja sananvapaus sekä vapaa tiedonvälitys ovat välttämättömiä edellytyksiä sille, että voimme
545 tulevaisuudessakin ylläpitää ja kehittää demokraattista ja avointa yhteiskuntaa.

546 Turvallisuutta on joka päivä ylläpidettävä ja vahvistettava tietoisilla valinnoilla ja teoilla. Turvallinen
547 yhteiskunta on varautunut säilyttämään toimintakykynsä myös yllättävissä tilanteissa. Varautuminen
548 ulkoisiin turvallisuusuhkiin on yhä enemmän kokonaisturvallisuuden ajatteluun perustuvaa. Esimerkiksi
549 informaatiovaikuttamista vastaan erittäin tehokas ase on kansakunnan mahdollisimman korkea koulutus-
550 ja sivistystaso sekä kriittisen ajattelun kyky.

551 Terveystieteiden toimivuus myös kriisi-aikoina on ehdottoman tärkeää. Varautumista laajoihin
552 poikkeusoloihin onkin vahvistettava.

553 **Kaikki pidetään mukana**

- 554 • Kun ihminen syrjäytyy, kyseessä on aina yksilön tragedia mutta myös yhteiskunnan
555 epäonnistuminen. Seuraukset näkyvät muuallakin kuin vain syrjäytyneen omassa elämässä.
556 Siksi tarvitaan oikea-aikaista auttamista ja syihin puuttumista.
 - 557 ○ Monen nuoren kohdalla elämänhallinnan ongelmat, mielenterveyden horjumisen ja
558 päihdeongelmat johtavat opintojen keskeytymiseen ja myöhemmin pysyvään
559 syrjäytymiseen. Nämä nuoret on löydettävä ja saatettava ajoissa tukitoimien piiriin.
560 Tämä on myös tehokasta rikollisuuden juurisyihin puuttumista.

- 561 o Laajentaisimme kutsunnat ikäluokkatarkastukseksi. Ohjaisimme apua tarvitsevat nuoret
562 kutsunnoista etsivän nuorisotyön tai muiden soveltuvien palvelujen piiriin yksilöllisen
563 tilanteen perusteella.
- 564 o Nuorisotyö ja sen asiantuntijat ovat korvaamattomia erityisesti saavuttamaan ne nuoret,
565 jotka ovat muuten vaarassa ajautua syrjään. Levittäisimme tehokkaita etsivän
566 nuorisotyön toimintamalleja kaikkialle ja varmistaisimme niiden riittävän rahoituksen.
- 567 o Yksinäiset vanhukset tuntevat usein pelkoa ja turvattomuutta. Milloin omaisten tai
568 julkisten palveluiden voimavarat eivät riitä, vapaaehtoistyöllä voidaan tuoda
569 merkittävästi hyvää ikäihmisten elämään.
- 570 o Meidän on rajoitettava pikavippien markkinointia sekä perintäkulujen kertymistä.
571 Kilpailulainsäädännöllä varmistetaan vastuullinen kuluttajaluottomarkkina.

572

Oikeus, laki ja järjestys kaikkialla

- 573 • Turvaisimme oikeusvaltion perustoiminnot ja varmistaisimme, että kansalainen voi luottaa
574 saavansa lain turvaa sitä tarvitessaan
- 575 o Lisäisimme poliisien määrää suunnitelmallisesti kohti pohjoismaista tasoa nostamalla
576 sen nykytasolta noin 8000 henkilötyövuoteen.
- 577 o Rikostutkinnan voimavaroja vahvistaisimme siten, että myös muut kuin vakavimmat
578 rikokset pystytään tutkimaan ja tekijät saattamaan vastuuseen. Lisäksi ottaisimme
579 huomioon tämän aiheuttaman voimavarojen lisäyksen tarpeen myös rikosketjun
580 myöhemmissä vaiheissa.
- 581 o Poliisin on voitava keskittyä ydintehtäviinsä ja kehittyä niissä edelleenkin maailman
582 parhaaksi poliisiksi. On vähennettävä poliisilta sellaisia tehtäviä, jotka voi hyvin hoitaa
583 jokin muukin taho. Tällaisia ovat esimerkiksi tietyt kuljetus- ja vartiointitehtävät sekä
584 jotkin osat vähäisten liikennevahinkojen tai työtaturmien tutkimisesta.
- 585 o Kehittäisimme elektronista ja teknistä rajavalvontaa.
- 586 o Varmistaisimme syyttäjä- ja tuomioistuinlaitoksen laadukkaan toiminnan ja ihmisten
587 oikeusturvan toteutumisen. Oikeudenkäyntien kestoa Suomessa lyhentäisimme
588 prosesseja järjeistämällä ja resursseja lisäämällä.
- 589 • Avointa yhteiskuntaa ja demokratiaa on puolustettava. Luottamus demokratian toimivuuteen
590 ja hallinnon läpinäkyvyyteen ovat yhteiskuntarauhan perusta
- 591 o Puolustamme vapaata tiedonvälitystä, Internetin vapautta sekä moniäänistä mediaa.
- 592 o Turvaisimme vaalijärjestelmän luotettavuuden. Emme ottaisi käyttöön sähköistä
593 äänestystä valtiollisissa vaaleissa.
- 594 o Varmistaisimme laillisuusvalvonnan riittävät voimavarat, jotta havaittuihin epäkohtiin
595 voidaan puuttua tehokkaasti.
- 596 o Helpottaisimme kansalaisten ja tiedotusvälineiden tiedonsaantia päätöksenteosta ja
597 lisäisimme vaikuttamisen kanavia esimerkiksi sähköisiä kuulemisia järjestämällä.
- 598 o Loisimme lobbaukselle sitovat pelisäännöt ja sitä koskevan lainsäädännön.
- 599 o Tehostaisimme rahapelijärjestelmän valvontaa, ja keskittäisimme sen yhdelle toimijalle.
600 Järjestelmän läpinäkyvyyttä lisäisimme erottamalla selkeästi toisistaan toiminnan
601 valvonnan, tuottojen jaon ja edunsaajat.

- 602 • **Oikeudenmukaista rangaistuspolitiikkaa, apua rikosten uhreille**
- 603 ○ Uhrin asema on nostettava kriminaalipolitiikassa etusijalle.
- 604 ○ Toteuttaisimme raiskaus- ja hyväksikäyttörikosten kokonaisuudistuksen. Kiristäisimme
- 605 etenkin seksuaali- ja väkivaltarikosten rangaistuksia ja siten vahvistaisimme
- 606 seksuaalista itsemääräämisoikeutta sekä uhrin asemaa.
- 607 ○ Tehostaisimme erityisesti lapsiin kohdistuvien rikosten tunnistamista ja ehkäisyä sekä
- 608 niihin syyllistyneiden saattamista vastuuseen teoistaan.
- 609 ○ Perhe- ja lähisuhdeväkivaltaan on puututtava aiempaa tehokkaammin. Haluamme
- 610 luopua näiden rikosten sovittelumahdollisuudesta, suojata uhria nykyistä paremmin
- 611 sekä parantaa lähestymiskiellon noudattamisen valvontaa ja lisätä turvakotipaikkoja
- 612 sekä nostaa ilmiötä yleiseen tietoisuuteen.
- 613 ○ Muuttaisimme lakia niin, että kun rikosentekijän omaisuutta otetaan
- 614 vakuustakavarikkoon, korvamerkitään siitä osa korvauksiin sellaiselle rikoksen uhrille,
- 615 joka on luonnollinen henkilö.
- 616 ○ Terrorismlainsäädäntöä on kiristettävä esimerkiksi kriminalisoimalla terroristijärjestöön
- 617 kuulumisen. Suomen tulee ottaa käyttöön Tanskan malli kansalaisuuden perumisessa
- 618 ulkomailla aseelliseen terroristiryhmän tai vastaavan toimintaan osallistuvan
- 619 kaksoiskansalaisen kohdalla.
- 620 ○ Vankeinhoitoviranomaisille on turvattava riittävät resurssit ja toimivaltuudet, jotta
- 621 vankilaturvallisuudesta voidaan huolehtia niin vankien kuin henkilöstön näkökulmasta.
- 622 ○ Kiristäisimme järjestäytyntä rikollisuutta koskevaa rikoslainsäädäntöä ennakoivasti
- 623 Ruotsissa tehtyjen virheiden välttämiseksi
- 624 ○ Jos ihminen haluaa luopua rikollisesta elämäntavasta, hänelle on tarjottava siihen aito
- 625 mahdollisuus.

626 **Kokonaisturvallisuus ja kriisiajan huoltovarmuus**

627 Kokonaisturvallisuuden merkitys on maailman muuttuessa kasvanut. Kokonaisturvallisuus on tavoiteltava,
 628 jossa yhteiskunnan elintärkeisiin toimintoihin kohdistuvat riskit ja uhkat ovat hallittavissa. Yhteiskunnan
 629 kokonaisturvallisuuteen kohdistuvat uhkat ovat moniulotteisia ja rajat ylittäviä. Uusien uhkien torjunta
 630 edellyttää entistä enemmän laajoja kokonaisturvallisuuden mukaisia toimia niin koko yhteiskunnalta kuin
 631 kansainväliseltä yhteistyöltäkin.

- 632 • **Kriisiajan johtamisjärjestelmäämme on syytä selkeyttää. Ydintehtävien, kuten tilannekuvan**
- 633 **tuottamisen ja viestinnän, merkitys korostuu.**
- 634 ○ Päivittäisimme huoltovarmuuteen liittyviä rakenteita. Koronakriisi on osoittanut
- 635 heikkouksia huoltovarmuusjärjestelmässämme.
- 636 ○ Huoltovarmuuden turvaamiseksi Suomen tulee aktiivisesti edistää
- 637 varautumispolitiikkaa EU:ssa ja laajemmin kansainvälisesti. Euroopan unionin maiden
- 638 keskinäinen, mutta myös laajempi kansainvälinen riippuvuus, asettaa haasteita
- 639 huoltovarmuudelle. Ilman määrätietoista vaikuttamistyötä huoltovarmuutemme kärsii.
- 640 ○ EU:lla ja sen alaisilla virastoilla on ratkaiseva merkitys terrorismin ja järjestäytyneen
- 641 rikollisuuden rajat ylittävässä torjunnassa. Takaisimme turvallisuusviranomaisille riittävät
- 642 toimivaltuudet uusien uhkien torjumiseksi. Uudet uhkat edellyttävät viranomaisiltamme
- 643 varautumista ja valmiutta.

- 644 o Huoltovarmuus perustuu kilpailukykyiseen talouteen ja toimiviin markkinoihin, joten
645 niitä tulee vaalia. Edistäisimme elinkeinoelämän ja toimialajärjestöjen yhteistyötä
646 viranomaisten kanssa huoltovarmuusasioissa.
- 647 o Vahvistaisimme kansalaisten tietoisuutta omaehtoisen varautumisen merkityksestä,
648 esimerkiksi riittävästä kotivarasta.

Koulutus

649

”Vapaassa yhteiskunnassa jokaisella on oltava mahdollisuus vaikuttaa oman elämänsä suuntaan ja oppia koko elämänsä ajan. Poliittisen järjestelmän on poistettava esteitä ihmisten omakohtaiselta toimeliaisuudelta ja itsensä toteuttamiselta. Mielekkään elämän sisällön ja sopivimmat tavat sen saavuttamiseen määrittelee ensisijaisesti jokainen yksilö itse omista lähtökohdistaan ja arvoistaan käsin.”
– Kokoomuksen periaateohjelma

- 650 Laaja-alainen sivistys ja korkeatasoinen osaaminen muodostavat perustan sille, että Suomi voi
651 tulevaisuudessakin olla kestävä, hyvinvoiva ja uudistuva maa. Vapauden ja vastuun yhteiskunta on
652 mahdollinen vain yhdistyessään kattavaan yleissivistykseen. Suomalainen sivistysaate on luonut maamme
653 inhimillisen pääoman, joka on saanut elää, kasvaa ja kukoistaa arvostetuissa korkeakoululaitoksissamme
654 ja levitä sieltä kaikkialle. Monet suomalaiset tieteen ja taiteen tekijät ovat hyvän koulutuksen myötä
655 nousseet maailman arvostetuimpien joukkoon.
- 656 Korkeakouluilla on Suomessa sivistyksellisen itseisarvon ja korkeatasoisen tiedon tuottamisen lisäksi ollut
657 myös muita tärkeitä rooleja. Osaavien työntekijöiden kouluttaminen yhä haasteellisemmaksi muuttuneen
658 työelämän tarpeisiin on tulevaisuudessa entistäkin tärkeämpää. Maksuton korkeakoulutus on myös
659 mahdollisuuksien tasa-arvon merkittävä toteuttaja. Varallisuuden puute ei ole yhteiskunnallisen nousun
660 este yhdellekään suomalaiselle nuorelle, vaan jokaisella on mahdollisuus pyrkiä täyteen potentiaaliinsa.
- 661 Osaamisen ja tutkimuksen merkitys on ratkaiseva siinä, miten kriisistä pystytään nousemaan kestävällä ja
662 uutta luovalla tavalla. Edelläkävijäratkaisujen kehittämisen ja käyttöönoton kautta Suomen myönteinen
663 kädenjälki voi olla moninkertainen hiilijalanjälkeemme verrattuna. Suomessa on luotu paljon ainutlaatuisia
664 innovaatioita esimerkiksi muovin keräykseen, erotteluun, prosessointiin tai uudelleenkäyttöön sekä
665 rakentamiseen, tekstiileihin, energiatehokkuuteen liittyen. Innovaatioiden kaupallistamisessa on vielä
666 otettavissa askeleita.
- 667 Korkeakoulut ovat osoittaneet 2000-luvulla valmiutensa uudistua ja ylittää raja-aitoja. Aalto-yliopisto, Itä-
668 Suomen yliopisto ja Tampereen yliopisto ovat tästä loistavia esimerkkejä. Myös tulevaisuudessa on oltava
669 valmiutta tuoda voimavaroja yhteen, muodostaa vahvempia kokonaisuuksia ja varustautua pärjäämään
670 kiristyvässä kilpailussa. Vastaavanlaiseen rohkeuteen Kokoomus haluaa kannustaa myös
671 tulevaisuudessa.
- 672 Suurin osa Suomen lapsista ja nuorista tulee aikuisuuden kynnykselle hyvillä tiedoilla ja taidoilla
673 varustettuina, valmiina kohtaamaan omaehtoisen elämän ja siihen liittyvät vastuut. Jokainen lapsi ja nuori
674 yksilönä ansaitsee näkymän tulevaisuuteen, jossa omalla toiminnalla pystyy tavoittelemaan vaikka
675 maailman huippua. Suomalaiset nuoret ovat avarakatseisia, uteliaita ja kansainvälisiä.
- 676 Toisaalta moni nuori menettää otteensa ja ajautuu vaikeuksiin. Joka kahdeksas poika ei peruskoulun
677 päätteeksi osaa lukea, kirjoittaa eikä laskea kunnolla. Näillä nuorilla ennuste tulevasta elämänkaaresta on

- 678 erittäin heikko. Pysyvä pienituloisuuden ja työttömyyden uhka leijuu yllä jo ennen ensimmäistään
679 päivää työelämässä. Tätä ei saa hyväksyä.
- 680 Yhteiskunnan palveluiden kuten varhaiskasvatuksen ja koulun tehtävä on mahdollistaa jokaisen lapsen ja
681 nuoren kasvua ja kehitystä tasa-arvoisesti ja yksilöllisiä vahvuuksia tukien. Elämän ensimmäisillä vuosilla
682 on merkittäviä vaikutuksia koko loppuelämän suuntaan. Jos jo ennen peruskoulua jää ikätovereistaan
683 jälkeen tiedoissa, taidoissa ja sosiaalisissa kyvyissä, takamatkaa ehtii kertyä aikuisikään mennessä niin
684 paljon, ettei mahdollisuuksien tasa-arvo enää toteudu. Lapsen ja nuoren elämänpolun perusta
685 rakennetaan kodissa.
- 686 Kokoomus asettaa tavoitteeksi, että nuorten ajautuminen elämässään sivuraiteelle saadaan kokonaan
687 loppumaan. Se vaatii vahvempaa otetta ja tukea suurimmassa tarpeessa oleville jo varhaisista vuosista
688 lähtien sekä ongelmien ilmenemisen havaitsemista ajoissa. Siihen ei riitä vain koulutusjärjestelmään
689 keskittyminen. On varmistettava, että jokaisen lapsen ja nuoren elämässä on vähintään yksi luotettava ja
690 turvallinen aikuinen.
- 691 Korvaamaton merkitys on myös laajalla sivistyksellä, joka sisältää niin kulttuurin ja taiteen kuin liikunnan,
692 nuorisotyön sekä kirjastot ja museot. On mahdotonta ajatella hyvää elämää ja yhteiskuntaa ilman niitä.

693 **Maailman huipulle päästään vain parhaalla osaamisella**

- 694 • **Tieteelliselle perustutkimukselle ja korkeakoulutukselle lisää arvostusta**
- 695 ○ Kokoomus luottaa tieteelliseen tutkimukseen ja sen tuottamaan tietoon päätöksenteon
696 perustana. Kuuntelemme tiedeyhteisöä entistä enemmän jo asioiden valmistelun
697 alkuvaiheista lähtien.
- 698 ○ Vahvistaisimme korkeakoulujen taloudellista autonomiaa miljardiluokan pääomituksilla.
699 Kasvattaisimme myös Suomen Akatemian kilpaillun tutkimusrahoituksen
700 myöntövaltuuksia.
- 701 ○ Kokoomuksen tavoite on, että joka toisella suomalaisella on korkeakoulututkinto. Se
702 vaatii sitä, että viimeistään 2030-luvulla enemmistö työelämään tulevista on
703 korkeakoulutettuja. Jokaiseen aloituspaikkaan on varmistettava rahoitus.
- 704 ○ Tämän päivän tutkimus on huomispäivän hoitoa. Palauttaisimme Suomen lääketieteen
705 kliinisen tutkimuksen kärkimaiden joukkoon nostamalla valtion tutkimusrahoituksen
706 tason takaisin 1990-luvun lopun tasolle.
- 707 • **Tutkimalla ja kehittämällä maailman kärkeen**
- 708 ○ Nostaisimme tutkimus- tuotekehitys- ja innovaatorahoituksen osuuden
709 bruttokansantuotteesta suunnitelmallisesti vähintään 4 prosentin tasolle julkisen ja
710 yksityisen sektorin tiiviillä yhteistyöllä.
- 711 ○ Kannustaisimme yliopistoja edelleen profiloitumaan ja löytämään alueet, joilla ne
712 pystyvät tavoittelemaan maailman kärkeä.
- 713 ○ Vahvistaisimme korkeakoulujen ja yritysmaailman yhteistyötä erityisesti tekniikan ja
714 luonnontieteiden aloilla. Lisäisimme kansainvälistä yhteistyötä uuden teknologian
715 kehittämisessä.
- 716 ○ Lisäisimme suomalaisten osallistumista kansainväliseen tieteelliseen ja
717 koulutukselliseen yhteistyöhön kuten opiskelija-, opettaja- ja tutkijavaihtoon.
- 718 ○ Antaisimme korkeakouluille keskeisen roolin jatkuvan oppimisen kokonaisuudessa.
719 Korkeakoulujen koulutustarjontaa avaisimme nykyistä joustavammin ihmisten ja
720 työelämän hyödynnettäväksi.

- 721 o Vahvistaisimme opintojen joustavuutta erilaisissa elämäntilanteissa. Ajasta ja paikasta
722 riippumaton opiskelu tulee tehdä mahdolliseksi esimerkiksi korkeakoulujen
723 digitaalisen alustamallin ja sähköisen tenttijärjestelmän avulla. Poistaisimme
724 ylioppilaskuntien pakkojäsenyyden.
- 725 o Haluamme, että nopeasti muuttuvan työelämän tarpeet koulutuksessa tunnistetaan ja
726 jatkuvan oppimisen painopistettä siirretään tutkintokeskeisyydestä
727 osaamiskeskeisyyteen.
- 728 o Auttaisimme ja kannustaisimme kaikkia korkeakouluja kasvattamaan koulutusvientä
729 erityisesti tutkintokoulutuksen myyntiä kasvattamalla. Tavoitteenamme on
730 koulutusviennin vähintään kolminkertaistaminen 2030-luvun alkuun mennessä.
- 731 • **Kulttuuri ja laaja sivistystyö tekevät parempaa yhteiskuntaa kaikille**
- 732 o Liikunnallisen elämäntavan omaksuminen jo lapsena tuo terveyttä ja toimintakykyä
733 koko elämänkaaren mitalle. Toisimme liikuntamahdollisuudet jokaisen lapsen saataville
734 varhaiskasvatuksesta ja perusopetuksen alaluokilta lähtien.
- 735 o Urheilijoiden mahdollisuuksia ammattimaiseen valmentautumiseen ja ammattinsa
736 harjoittamiseen on vahvistettava.
- 737 o Uudistetaan liikuntapalveluiden arvonlisäverotusta. Jatkossa on pyrittävä
738 mahdollisimman yhtenäiseen, neutraaliin ja liikuntaa edistävään verokantaan
- 739 o Kansallispuistot ovat osa kulttuuria, ja luonnontuntemus kuuluu suomalaiseen
740 yleissivistykseen. Pitäisimme kansallispuistot kunnossa ja varmistaisimme, että
741 erityisesti koululaiset pääsevät vierailemaan niissä.
- 742 o Tunnistamme ja tunnustamme kulttuurin ja taiteen merkityksen ihmisen hyvinvoinnille,
743 niiden itseisarvon yhteisenä perintönämme sekä identiteetin rakennusaineina.
744 Vaalimme niitä ylpeydellä.
- 745 o Hyödyntäisimme luovien alojen kasvupotentiaalin täysimääräisesti. Luovien alojen
746 vahvistaminen tukee suomalaisen taiteen ja kulttuurin saavutettavuutta sekä
747 suomalaisen osaamisen kasvua ja kansainvälistymistä. Kokoaisimme luovien alojen
748 kehittämistä koskevan kokonaisvastuun yhden ministeriön vastuulle.
- 749 o Kehittäisimme kulttuuriseteliä edelleen. Kannustaisimme ihmisiä ja yrityksiä
750 hankkimaan kulttuuripalveluita ja taidetta ja vahvistamaan näin kulttuurin rahoitusta.
- 751 o Lukutaitoa on syytä vaalia kaikenikäisten joukossa. Huolehdimme kirjastopalveluiden
752 saavutettavuudesta. Myös monen lapsiperheen arjessa vapaa-ajan palvelut ovat
753 tärkeitä. Mahdollisuuksien tasa-arvoa on edistettävä kunnissa Kokoomuksen
754 harrastustakuu-aloitteen mukaisesti.
- 755 o Tuemme maahanmuuttajien integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan monipuolisten
756 ja saavutettavien sivistyspalveluiden avulla. Se hyödyttää myös kielen oppimista ja
757 toimintatapojen omaksumista.
- 758 o Rakentaisimme laajan poliittisen yhteisymmärryksen siitä, miten turvataan
759 veikkausvoittovaroilla tehtävän tärkeän toiminnan kuten liikunnan, tieteen, nuorisotyön,
760 kulttuuritoiminnan sekä hyvinvointia edistävän toiminnan jatkuminen tilanteessa, jossa
761 rahapelijärjestelmän tuotot vähenevät peliriippuvuutta torjuvien toimenpiteiden
762 seurauksena.

763 Lapsiystävällinen Suomi

764 • Tehdään Suomesta paras maa lapsiperheille

- 765 ○ Haluamme, että Suomessa on lapsimyönteinen ja perheystävällinen ilmapiiri, jossa
766 nuoret uskaltavat toteuttaa haaveensa perheestä ja jossa vanhemmuus näyttäytyy
767 turvallisena ja tavoiteltavana vaihtoehtona.
- 768 ○ Varmistamme, että hedelmöityshoidot ovat kaikille saatavilla.
- 769 ○ Haluamme, että neuvolapalveluja saa helposti ja matalalla kynnyksellä. Tarvittaessa
770 palveluita tarjotaan myös liikkuvina sinne, missä lapset ja perheet muutenkin ovat.
- 771 ○ Erilaiset perhemuodot ovat yhtä arvokkaita ja yhdenvertaisia. Yksikään lapsi ei saa
772 joutua syrjityksi perhetaustansa takia. Perheiden on voitava rakentaa hyvä elämä
773 omista lähtökohdistaan.
- 774 ○ Haluamme, että lapsiperheiden kotipalvelut ovat kunnossa. Kotipalvelu on tärkeää
775 matalan kynnyksen ennaltaehkäisevää työtä, jolla voidaan auttaa uupumusta
776 perheissä.
- 777 ○ Mielestämme jokaisella lapsella on oikeus neuvolatarkastukseen. Sen varmistaisimme
778 esimerkiksi vaatimalla sitä edellytykseksi lapsilisän maksamiselle.
- 779 ○ Nostaisimme adoption mahdollisuuden myös yhdeksi todelliseksi vaihtoehdoksi lasten
780 pitkäaikaisissa sijoituksissa. Lapsen edun mukaista on mahdollistaa perhe- ja
781 ihmissuhteiden pysyvyys ja turvallinen kasvu.
- 782 ○ Varmistaisimme, että lastensuojelussa lapsen osallisuus, etu ja lapsen kuuleminen
783 toteutuvat häntä itseään koskevissa asioissa.
- 784 ○ Jättäisimme intersukupuolisina syntyvien lasten kohdalla jompaankumpaan
785 sukupuoleen määrittelevät mahdolliset lääketieteelliset toimenpiteet myöhempään
786 vaiheeseen, ellei siihen ole pakottavia terveydellisiä syitä.

787 • Perhe-elämä ja työ keskenään tasapainoon

- 788 ○ Toteuttaisimme perhevapaaudistuksen Kokoomuksen perhevapaaamallin mukaisesti
789 niin, että se ottaa huomioon lapsen edun, parantaa vanhemmuuden ja työelämän tasa-
790 arvoa, lisää perheiden joustoja, vahvistaa naisten työllisyyttä ja työmarkkina-asemaa
791 sekä lisää lasten osallistumista varhaiskasvatukseen.
- 792 ○ Poistaisimme palkkaamisen äitiriskin. Vanhemmuuden kustannukset on siirrettävä
793 kokonaan pois työnantajalta valtion vastuulle.

794 • Erotilanteissa etusijalle lasten etu, kohtuus ja inhimillisuus

- 795 ○ Ratkaisisimme vanhemman tapaamisoikeuden toteutumiseen liittyvät ongelmat
796 nykyistä tehokkaammin.
- 797 ○ Eroperheiden lasten arjen pitää olla yhtä sujuvaa kuin muilla. On tunnustettava ja
798 tunnistettava, että lapsella voi olla kaksi tasaveroista kotia.
- 799 ○ Lasta ei saa käyttää välikappaleena eronneiden vanhempien keskinäisissä
800 erimielisyyksissä. Esimerkiksi vieraannuttamiseen ja huoltokiusaamiseen on puututtava
801 tiukasti.
- 802 ○ Luopuisimme isyyden kumoamisesta kahden vuoden määräajasta.

803 Varhaisista vuosista hyvä lähtö katkeamattomaan opintiehen

- 804 • **Mahdollisuuksien tasa-arvoa laadukkaalla varhaiskasvatuksella ja maailman parhaalla**
805 **perusopetuksella, joka ottaa huomioon yksilölliset tarpeet sekä vahvuudet**
- 806 ○ Päiväkotien ja esiopetuksen ympäristöjen on oltava turvallisia lapsille ja
807 henkilökunnalle. Hyödyntäisimme monipuolisia toteutusmalleja päiväkotij- ja
808 koulurakentamisessa. Torjuisimme sisäilmaongelmat laadukkaalla rakentamisella ja
809 korjaamisella sekä rakennusten oikeanlaisella käytöllä ja riittävällä siivouksella.
- 810 ○ Suunnittelemme varhaiskasvatuksen saavutettavaksi ja perheiden tarpeisiin
811 mahdollisimman hyvin vastaavaksi, esimerkiksi riittävän vuorohoidon osalta.
- 812 ○ Laajentaisimme osa-aikaisesti maksuttoman varhaiskasvatuksen vaihteittain kaikille
813 ikäluokille.
- 814 ○ Toteuttaisimme kaksivuotisen esiopetuksen, jotta yhä useampi lapsi saa hyvän
815 ponnahduslautan koulupolulle.
- 816 ○ Varmistaisimme, että jokaisella peruskoulun päättävällä on toisen asteen opintoihin
817 siirtymisen kannalta riittävä luku-, kirjoitus- ja laskutaito.
- 818 ○ Lisäisimme oman taloudenhallinnan taitojen painoarvoa perusopetuksessa
819 vahvistamaan nuorten yleistä elämänhallintaa.
- 820 ○ Laajentaisimme joustavan perusopetuksen maanlaajuiseksi toimintamalliksi, jolla
821 pystytään tukemaan haastavimmissa asemissa olevia opiskelijoita.
- 822 ○ Uudistaisimme oppimisen tukea ja varmistaisimme, että oppilas saa tarvittaessa
823 pienryhmämuotoista opetusta ja henkilökohtaista tukea.
- 824 ○ Varmistaisimme, että yksilöllinen opetus toteutuu perusopetuksessa, jotta lisähaastetta
825 kaipaaville on tarjolla mahdollisuuksia nopeampaan etenemiseen ja tukea tarvitsevat
826 saavat sitä riittävästi. Vahvaa motivaatiota on ruokittava, ei lannistettava.
- 827 ○ Vaadimme, että jokaisella on oikeus työ- ja opiskelurauhaan. Kiusaamiseen on
828 puututtava tehokkaasti. Jos koulun keinot eivät riitä, poliisin ja lastensuojelun on
829 tarvittaessa tultava apuun.
- 830 ○ Laajentaisimme sosiaalisia yhteyksiä ja toisimme mielekäästä sisältöä lasten päiviin
831 tuomalla harrastusmahdollisuuksia koulupäivien yhteyteen.
- 832 ○ Kiusaamiseen puuttumista on tehostettava. Tarjoaisimme kouluille ja kodeille tukea
833 etenkin verkossa tapahtuvan kiusaamisen ja muun vahingollisen toiminnan
834 tunnistamiseen ja siihen puuttumiseen.
- 835 • **Vähintään toisen asteen koulutus kaikille**
- 836 ○ Haluamme, että jokaisella suomalaisella nuorella on vähintään toisen asteen tutkinto.
837 Panostaisimme oppivelvollisuuden noston sijaan varhaiskasvatukseen,
838 perusopetukseen, sekä erityisesti niiden oppilaiden tukemiseen, jotka valmistuvat
839 peruskoulusta ilman riittävää luku- ja laskutaitoa.
- 840 ○ Ani harva keskeyttää toisen asteen opinnot taloudellisista syistä. Todellisessa
841 taloudellisen tuen tarpeessa olevia auttaisimme yksilöllisesti ja suoraan heille
842 suunnatuilla toimilla. Oppimateriaalilisää kehittäisimme etupainotteisemmaksi, jotta
843 koulutuksen aloitusvaiheessa voi tehdä tarvittavat hankinnat.

- 844 ○ Merkittävimpiin toisen asteen keskeyttämisen syihin lukeutuu väääräksi osoittautuva
845 alan valinta. Lisäisimme opinto-ohjausta perusopetuksessa ja toisella asteella.
846 Jatkuvaa, joustavaa hakua toisen asteen opintoihin on vahvistettava.
- 847 ○ Vahvistaisimme oppisopimuskoulutuksen asemaa ja helpottaisimme sen käyttöä,
848 koska moni oppii käytännön tekemisen kautta paremmin kuin perinteisillä
849 opiskelumenetelmillä.

Kasvu

850

***Poliittisilla päätöksillä on vapautettava ihmisten ja yritysten
toimintaympäristöä, jotta nämä saisivat kaiken potentiaalinsa täyteen
kukoistukseen luomaan hyvinvointia ja vaurautta.
Markkinatalouteen kuuluva yrittämisen vapaus
on kaiken kasvuun välttämätön ehto.
– Kokoomuksen periaateohjelma***

- 851 Kestävän kehityksen neljäs osa-alue on taloudellinen kestävyys, joka tarkoittaa vastuullista
852 talouspolitiikkaa. Myös työkään tulossa olevien on voitava luottaa siihen, että Suomessa voi rakentaa
853 itselleen hyvän ja myös taloudellisesti turvatuksen elämän. Kestävän talouspolitiikan lähtökohdat ovat samat
854 niin hyvinä kuin huonoina aikoina. Kokoomuksen talouspolitiikan päämääränä on, että suomalaisten
855 elintaso nousee ja elämänlaatu paranee. Tämä on mahdollista vain, jos Suomessa on otollinen ympäristö
856 innovaatioiden kehittämiseksi, Suomeen investoidaan ja yritykset kasvavat, työpaikkoja syntyy ja käytössä
857 ovat parhaat ja tehokkaimmat toimintatavat. Suomen on oltava globaali esikuva avoimen, kasvavan
858 markkinatalouden ja ilmastotavoitteiden onnistuneesta yhdistämisestä.
- 859 Talouspolitiikan avulla on luotava ihmisille innostava tulevaisuudennäkymä, jossa heidän tavoiteltavissaan
860 on myönteisiä mahdollisuuksia. Tähän pääseminen vaatii laajoja uudistuksia niin verotuksessa,
861 elinkeinopolitiikassa kuin työelämän toiminnassa. Näin toimimalla tehdään mahdolliseksi myös Suomen
862 nousu pohjoismaiselle työllisyyden tasolle. Se on tavoitteemme ja samalla käytännössä välttämätön
863 edellytys sille, että pystymme 2030-luvulla takaamaan jokaisen suomalaisen elämän ihmisarvoiset
864 lähtökohdat.
- 865 Talouspolitiikan tavoitteena on oltava myös kestävä julkinen talous. Se kulkee käsi kädessä vapaan
866 markkinatalouden kanssa. Nämä yhdessä mahdollistavat laajan hyvinvointiyhteiskunnan palvelut ja
867 takaavat vakaat taloudelliset olot. Hyvin hoidettu julkinen talous kestää myös merkittävät globaalit
868 talouskriisit, eikä uhkaa julkisen talouden rahoitukselle ole poikkeusoloisakaan.
- 869 Julkisten palveluiden tarve kasvaa niin nopeasti, että paineesta selviäminen vaatii välttämättä työn
870 tuottavuuden radikaalia kasvattamista. Se tarkoittaa toimintojen automatisointia, robottien laajamittaista
871 käyttöönottoa sekä tekoälyn valjastamista kaiken toiminnan avuksi. Mahdollistaaksemme muutoksen
872 meidän täytyy varmistaa, että myös julkisesti hallinnoitu data liikkuu ihmisten parhaaksi mahdollisimman
873 monipuolisesti. Ihmisen itsemääräämisoikeus ja perus- ja ihmisoikeuksien toteutuminen on itseisarvon
874 asemassa uusien teknologioiden suunniteltaessa.
- 875 Kun teknologia tulee osaksi kaikkea julkisen ja yksityisen sektorin toimintaa sekä ihmisten arkea,
876 yhteiskunta sähköistyy. Tietoverkkojen toiminnan ja sähkön saannin merkitys elintärkeinä
877 huoltovarmuuskysymyksinä tulee kasvamaan radikaalisti.
- 878 Verotuksella on keskeinen vaikutus tulevaisuuden kasvuun. Investointien mahdollistama uusi työ luo
879 uutta veropohjaa. Verotuksen kehittämällä voidaan myös vahvistaa suomalaisten vaurastumista ja

880 kotimaisten pääomien karttumista. Verotusta on aina tarkasteltava kokonaisuutena, jossa kaikki osa-
 881 alueet vaikuttavat toisiinsa. Kokoomuksen tavoitteena on edistää yhteiskunnan digitalisoitumista ja
 882 elinkeinoelämän hallittua rakennemuutosta kohti korkean lisäarvon palveluita ja puhtaan hyötysuhteen
 883 teollisuutta.

884 Hyvä veromalli on läpinäkyvä ja ennustettava kokonaisuus. Veropohjat ovat laajat ja tiiviit ja verokannat
 885 matalat. Vääristävät kannustinvaikutukset ja hyvinvointitappiot on hyvässä veromallissa minimoitu.
 886 Veropohjan tiiviisyys ja laajuus tarkoittaa myös sitä, että kaikki nykyisen järjestelmän verovähennykset ja -
 887 tuet tulee tarkastella uudelleen.

888 Ennustettava veromalli on kansainvälisesti kilpailukykyinen. Kun sijoittajat sitovat pääomiaan Suomeen
 889 jopa kymmeniksi vuosiksi, heidän täytyy voida luottaa toimintaympäristön vakauteen. Verokantojen on
 890 oltava kilpailukykyiset erityisesti tärkeimpiin kilpailijamaihin verrattuna. Kokonaisveroasteessa kannattaa
 891 pyrkiä kohti EU-keskiarvoa.

892 Verotuksen ohjausvoimaa tarvitaan myös tiettyjen haitallisten ulkoisvaikutusten torjumiseen tai
 893 hyödyllisten edistämiseen. Esimerkkinä tästä ovat niin sanonut haittaverot kuten tupakkaverotus tai
 894 hiilidioksidipäästöjen verotus.

895 **Vastuullisesta markkinataloudesta dynamiikkaa talouteen**

896 Kestävän talouden ja hyvinvoinnin perusta on aktiivisissa ihmisissä ja ratkaisuja kehittävässä yrityksissä,
 897 jotka tekevät yhteistyötä ja sopivat asioista keskenään. Tätä lähtökohtaa ei voida sivuuttaa millään
 898 poliittisilla päätöksillä eikä hallinnon määräyksillä. Valtio ei osaa eikä voi valita voittajia. Kokoomuksen
 899 taloudellisen ajattelun ytimessä on vapaa ja vastuuta kantava ihminen. Epäonnistuaikin saa, eikä uuden
 900 alun tiellä pidä olla keinotekoisia esteitä.

901 • **Kannatamme pro market -linjaa. Elinkeino toiminnassa menestymisen on perustuttava**
 902 **avoimessa kilpailussa pärjäämiseen. Yrityselämän palautuminen poikkeustoimien**
 903 **maailmasta takaisin normaaliin on ehdottoman tärkeää koko yhteiskunnan tervehtymisen ja**
 904 **kriisin seurausten hoitamisen kannalta.**

905 ○ Kasvattaisimme kilpailu- ja kuluttajaviraston toimivaltuuksia ja resursseja markkinoiden
 906 toimivuuden ja reilun kilpailun turvaamiseksi.

907 ○ Epärehellistä toimintaa ei hyväksytä. Meidän on luotava tehokkaat, markkinoita tukevat
 908 mekanismit torjumaan harmaata taloutta, veronkiertoa ja talousrikollisuutta. Yhteistyö
 909 Euroopan unionissa ja globaalisti on tarkoituksenmukaista. Meidän on tehostettava
 910 EU:n yhteistä rajat ylittävän veronkierron sekä talousrikollisuuden vastaista toimintaa.

911 ○ Panostaisimme EU:n sisämarkkinoiden toimintaan esimerkiksi tutkimus-, kehitys- ja
 912 innovaatorahoitusta lisäämällä. Purkaisimme turhat normit ja keventäisimme
 913 hallinnollista taakkaa sisämarkkinoilla. Palvelujen sisämarkkinat on avattava.

914 ○ Meidän on luotava digitaaliset sisämarkkinat kehittämällä datan liikkuvuutta ja siihen
 915 liittyviä ansaintamalleja.

916 ○ EU:n on jaettava yksityistä rahoitusta ja riskiä tehokkaasti toimivan
 917 pääomamarkkinaunionin kautta.

918 ○ Tarjoaisimme pienille ja keskisuurille yrityksille neuvontaa ja apua läpimurtoihin
 919 kansainvälisille markkinoille.

920 ○ Kansallisella tasolla meidän on jatkettava toimialakohtaisen, kilpailua rajoittavan
 921 sääntelyn sekä markkinoille pääsyn esteiden purkamista. Purkaisimme esimerkiksi
 922 apteekkitoimilupien määräsääntelyn sekä avaisimme raiteiden henkilöliikenteen
 923 kilpailulle.

- 924 ○ Purkaisimme Alkon monopolin hallitusti ja vaiheittain. Helpottaisimme alkoholijuomien
925 ravintolalausmyyntiä sekä säätäisimme etämyynnin selkeästi sallituksi niin kotimaisille
926 kuin muissa EU-maissa toimiville yrityksille reiluin pelisäännöin.
- 927 ● **Julkiset hankinnat uudistumisen moottoriksi, kunnat kilpailua edistämään**
- 928 ○ Hankintalainsäädännön tarkoitus on varmistaa julkisten varojen mahdollisimman
929 tehokas ja tarkoituksenmukainen käyttö. Tämän kehikon sisällä voidaan asettaa myös
930 muita tavoitteita, kuten ympäristöystävällisten ratkaisujen ja innovaatioiden
931 edistäminen.
- 932 ○ Meidän on kiinnitettävä huomiota kuntien ja valtioiden hankinnoissa siihen, että myös
933 pk-yrityksillä on tosiasiaa mahdollisuus osallistua. Tällä on merkittävä
934 aluetaloudellinen vaikutus.
- 935 ○ Asettaisimme prosentuaalisen tavoitteen valtion ja kuntien hankinnoissa innovatiivisten
936 hankintojen osuudeksi. Valtio ja kunnat sopisivat, millaisilla keinoilla tavoitteeseen
937 päästäisiin.
- 938 ○ Innovatiivisilla hankinnoilla luodaan referenssimarkkinaa erityisesti ympäristö- ja
939 ilmatoratkaisuja, yleiskäyttöisiä teknologioita sekä toimintojen digitalisointiratkaisuja
940 kehittäville yrityksille, jotka tähtäävät kansainväliseen läpimurtoon.
- 941 ○ Kuntien erikoisaluetta on sivistystoimen ja peruspalveluiden tuottaminen. Kilpailuille
942 markkinoille eri toimialoilla kuntien ei pidä osallistua. Jos se jostain syystä on
943 välttämätöntä, toiminta on yhtiötettävä ja kilpailun tapahduttava tasavertaisin
944 pelisäännöin ilman konkurssisuoja.
- 945 ○ Edistäisimme kilpailua kaavoituksen kautta erityisesti päivittäistavarakaupan alalla.
- 946 ● **Valtion yritysomistuksen merkitys on mietittävä uudelleen**
- 947 ○ Valtion omistusta on tarkasteltava strategisena kokonaisuutena. Arvioisimme valtion
948 omistajuutta erityisen kriittisesti sellaisilla aloilla, joilla ei ole ilmeisiä markkinapuutteita
949 ja joita ei voida katsoa yhteiskunnan kriittisten toimintojen tai turvallisuuden kannalta
950 strategisiksi.
- 951 ○ Vähentäisimme suunnitelmallisesti valtion ei-strategisia omistuksia yrityksissä.
952 Myyntituloja suuntaisimme erityisesti tulevaisuuden kilpailukyvyyn kannalta keskeisiin
953 markkinoiden toimintaa tukeviin asioihin kuten korkeakoulujen pääomittamiseen,
954 tarvittavan infrastruktuurin luomiseen sekä yritysten tulevaisuusinvestointien
955 riskienjakoon niiden vauhdittamiseksi.
- 956 ○ Varmistaisimme erityisesti pörssiyrityksien kohdalla, ettei valtio-omistus muodosta
957 yhtiöille rasitetta niihin kohdistuvien perusteettomien odotusten kautta.

958 Hyvä ja kannustava työelämä

- 959 ● **Työelämän on tuettava osaamisen kasvua ja ihmisten hyvinvointia**
- 960 ○ Loisimme “Osaamisen tulevaisuussopimuksen” eli kattavan jatkuvan oppimisen mallin,
961 jossa toimijoita ovat yksilö itse, työnantaja, julkinen valta sekä koulutusta tarjoavat tahot
962 kuten yliopistot ja ammattikorkeakoulut.
- 963 ○ Mobilisoisimme ihmisten ja yritysten voimavarat jatkuvaa oppimista edistämään. Me
964 loisimme verokannustimen avulla perustan aikuis- ja täydennyskoulutuksen
965 markkinoiden kehittymiselle.

- 966 ○ Teknologian mahdollisuuksien hyödyntäminen oppijan ja yhteiskunnan eduksi
967 mahdollistaa jatkuvan oppimisen. Tämä edellyttää palveluiden kehittämistä
968 uudentlaisissa ekosysteemeissä ja yhteisen tietopohjan päälle.
- 969 ○ Hyödyntäisimme kansallisiin tietovarantoihin kertyvää dataa entistä laajemmin ja
970 tehokkaammin osaamistarpeiden ennakoinnissa, ohjauspalveluiden kehittämisessä,
971 koulutustarjonnan uudistamisessa, koulutustoimijoiden ohjauksessa sekä
972 koulutuspolitiikan suuntaamisessa.
- 973 ○ Mahdollistaisimme senioreille heidän omien voimavarojensa ja motivaationsa rajoissa
974 työelämässä jatkaminen myös eläkkeelle jäämisen jälkeen. Meidän on tuettava
975 hiljaisen tiedon siirtymistä nuorille työntekijöille.
- 976 ○ Ottaisimme käyttöön kansainvälisesti toimiviksi todettuja toimintamalleja vammaisten ja
977 osatyökykyisten henkilöiden työelämään osallistumisen lisäämiseksi.
- 978 ○ Tekisimme etätyöstä sopimisesta joustavampaa.
- 979 ○ Nostaisimme opintotuen tuloarvoja 50 prosentilla.
- 980 ○ Laajentaisimme sairaan lapsen verovapaata hoitoetua.
- 981 ○ Työpaikat ja niitä tarvitsevat ihmiset on saatava kohtaamaan paremmin.
982 Sujuvoitaisimme asuntotuotannon sääntelyä lieventämällä asuntorakentamisen
983 esteettömyysvaatimuksia, keventämällä väestönsuojien rakentamisvelvoitetta sekä
984 luopumalla autopaikkainormista, jotta työn perässä muuttavien on helpompaa löytää
985 omiin tarpeisiinsa sopiva asunto.
- 986 ○ Järjestäisimme työterveyshuollon siten, että työntekijä voi valita asuinpaikkakuntansa
987 palvelut.
- 988 ○ Meidän on tuettava mieluummin työelämässä olemista kuin sieltä poissa olemista.
989 Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi eläkeputken ja vuorotteluvapaan poistamista.
- 990 ○ Näemme vammaiset henkilöt täysipainoisena osana yhteiskuntaa. Laajentaisimme
991 heidän työ- ja opiskelumahdollisuuksiaan ja siten vahvistaisimme heidän
992 itsemääräämisoikeutensa toteutumista ja merkityksellistä osallisuuttaan.
- 993 ○ Vahvistaisimme yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa Kokoomuksen ”Sellaisena kuin olet” -
994 ohjelman mukaisesti.
- 995 ● **Arvostamme kokemusta ja pidämme siitä kiinni**
- 996 ○ Vähentäisimme työurien ennen aikaista loppumista tukemalla ikääntyvien
997 työntekijöiden fyysistä ja henkistä jaksamista.
- 998 ○ Mahdollistaisimme nykyistä helpommin työssä jatkamisen osa-aikaisesti myös
999 eläkkeelle siirtymisen jälkeen, jos motivaatio ja jaksaminen sallivat.
- 1000 ○ Meidän on jatkettava toimia eläkkeellesiirtymisiän vähittäiseksi nostamiseksi.
- 1001 ● **Järjestelmä on viritettävä palkitsemaan työn vastaanottamisesta**
- 1002 ○ Porrastaisimme ansiosidonnaisen työttömyysturvan siten, että se on työttömyysjakson
1003 alussa nykyistä parempi mutta alenee mekaanisesti jakson kestäessä. Me
1004 säilyttäisimme velvoitteen hakea aktiivisesti töitä ja osallistua työllistymistä edistäviin
1005 palveluihin.

- 1006 ○ Palauttaisimme toimeentulotukeen pienen asumiskulujen omavastuun, koska
1007 nykyisellä laskentatavalla työtä ei usein ole varaa ottaa vastaan, eikä asumiskulujen
1008 säästeliäisyydelle jää kannustinta.
- 1009 ○ Rajaisimme julkisesti tuetun asumisen pienituloisille ja erityisryhmille.
- 1010 ○ Poistaisimme työn vastaanottamisen ja työntekemisen kannustinloukkuja esimerkiksi
1011 korottamalla ulosoton suojaosuutta ja ottamalla huomioon työn tekemisen eri muodot
1012 kuten provisiotyö ja osa-aikatyö. Lisäksi poistaisimme työttömyysturvan sovitellun
1013 päivärahan maksatuksesta kokoaikaisen työnteon kiellon.
- 1014 ○ Jäädyttäisimme yleisen asumistuen indeksikorotukset toistaiseksi ja uudistaisimme
1015 järjestelmää tuomalla siihen vahvemmat kannusteet hakeutua edullisempiin kohteisiin.
1016 Säästyvillä varoilla parantaisimme työttömien palveluita. Tämän ohella
1017 asumistukijärjestelmä tarvitsee täysremontin, jonka valmistelu meidän on aloitettava
1018 välittömästi.
- 1019 ○ Kehittäisimme sosiaaliturvaa osallisuuteen ja työllistymiseen nykyistä paremmin
1020 kannustavaksi "Tulevaisuuden sosiaaliturva" -kannanotomme mukaisesti.
- 1021 ● **Työmarkkinat on saatava toimimaan paremmin**
- 1022 ○ Nopeuttaisimme työmarkkinoille tuloa ja poistaisimme keinotekoiset rakenteet, jotka
1023 aiheuttavat ihmisten ennenaikaista eläköitymistä sekä pitkittävät työurien katkoksia.
- 1024 ○ Karsisimme turhia kilpailukieltoja, jotka hämärtävät työelämän sääntöjä ja vaikeuttavat
1025 työvoiman liikkuvuutta.
- 1026 ○ Helpottaisimme osa-aikaista työnteoa kehittämällä joustavammiksi
1027 osasairauspoissaolojärjestelmää ja työkyvyttömyyseläkejärjestelmää.
- 1028 ○ Lisäisimme sopimisen vapautta ja laajentaisimme mahdollisuuksia sopia palkoista ja
1029 työehdoista paikallisesti myös järjestäytymättömissä yrityksissä. Antaisimme
1030 paikallisesti henkilöstölle oikeuden sopia halutessaan toisin kuin TES:ssä.
- 1031 ○ Rajaisimme TES-yleissitovuuden minimiehtoihin.
- 1032 ○ Selvittäisimme, millä edellytyksillä voitaisiin edistää henkilöstön osallistumista yritysten
1033 hallintoon. Tavoitteena on luottamuksen ja yhteishengen edistäminen työpaikoilla sekä
1034 näkemyksen vahvistaminen yrityksen ja työntekijöiden intressien yhteisyydestä.
- 1035 ○ Rakentaisimme toimintamallin, jolla äkillisissä kriisitilanteissa voidaan nopealla
1036 aikataululla ottaa käyttöön yritysten toiminnan jatkuvuutta ja työpaikkojen säilymistä
1037 turvaavia joustoja.
- 1038 ○ Takaisimme järjestäytymättömissä yrityksissä työntekijöiden enemmistölle
1039 mahdollisuuden valtuuttaa luottamusvaltuutettu tai osa henkilöstöä edustamaan heitä
1040 työsuhteita koskevissa asioissa.

1041 Mahdollisuus uuteen alkuun

1042 Koronakriisin aikana on ollut perusteltua tarjota yrityksille väliaikaista taloudellista tukea. Varsinkaan
1043 terveitä yrityksiä ei kannata päästää kaatumaan ja samalla menettää niiden tarjoamia työpaikkoja. Kaikkia
1044 yrityksiä ei kuitenkaan pystytä pelastamaan. Siksi on tärkeää, että ne yritykset ja yrittäjät, jotka kriisin takia
1045 ajautuvat konkurssiin, saavat kohtuullisin ehdoin uuden mahdollisuuden. Suomi ei voi nousta kriisistä, ellei
1046 ihmisillä ole näköalaa parempaan tulevaisuuteen oman toiminnan avulla.

- 1047 • **Konkurssiin joutuneen yrittäjän on voitava työllistää itsensä uudelleen mahdollisimman pian**
 1048 **myös yrittäjänä. Ihmisten toimellaisuutta ei saa tukahduttaa jonkin liiketoiminnan**
 1049 **epäonnistumiseen.**
- 1050 ○ Loisimme pikayrityssaneerauksen, jossa normaalia yrityssaneerausmenettelyä
 1051 nopeutetaan ja yksinkertaistetaan merkittävästi. Tehokas uudelleenjärjestely nostaisi
 1052 perintäastetta ja perittävien saatavien summaa verrattuna siihen, että velallinen ajautuu
 1053 maksukyvyttömyyteen.
- 1054 ○ Helpottaisimme saneerausmenettelyyn pääsyn kriteereitä sekä tukisimme tarvittaessa
 1055 yrityksen maksuvalmiutta
- 1056 ○ Ohjaisimme Verohallintoa ottamaan aktiivisen roolin yrityssaneerauksen
 1057 suosittamisessa konkurssin välttämiseksi. Pikasaneerauksella jäädytetään yrityksen
 1058 toiminta määräajaksi. Jos yritys ei ole saneerauskelkoinen, tavoitteena on tehostettu ja
 1059 nopea konkurssimenettely.
- 1060 ○ Muuttaisimme perintälakia siten, että myös yrityssaatavien perintäkuluille säädetään
 1061 enimmäismäärät.
- 1062 ○ Yhdistäisimme konkurssi- ja velkajärjestelyn peräkkäisiin prosesseihin yrittäjän uuden
 1063 alun nopeuttamiseksi.
- 1064 ○ Uudistaisimme viranomaisprosesseja niin, että konkurssi ei estäisi
 1065 viranomaisrekistereihin, kuten ennakkoperintärekisteriin pääsyä tai elinkeinoluvan
 1066 saamista. Vanhan liiketoiminnan velat eivät saa estää uuden liiketoiminnan aloittamista.
- 1067 ○ Poistaisimme yksityishenkilöiden ja yritysten maksuhäiriömerkinnät
 1068 luottotietorekisteristä nykyistä nopeammin, kun velka on suoritettu tai vanhentunut tai
 1069 velan peruste on poistunut.
- 1070 ○ Aikaisemmasta maksukyvyttömyydestä johtuvien lakisääteisten velvoitteiden
 1071 laiminlyöntien tai maksuhäiriömerkintöjen ei pidä estää starttirahan saamista.

1072 **Yrittäjille sosiaaliturva**

- 1073 Pienyrittäjät ja ammatinharjoittajat ovat pitkään olleet väliinputoajina suomalaisessa
 1074 sosiaaliturvajärjestelmässä. Tulevaisuudessa yhä useampi valitsee yksin- tai pienyrittäjyyden joko
 1075 sivutoimena tai pysyvänä ratkaisuna toimeentulon hankkimiseen. Koronakriisin aikana pienyrittäjille ja
 1076 itsensä työllistävillä on mahdollistettu pääsy työmarkkinatuen piiriin. Pienyrittäjän sosiaaliturvasta on
 1077 tehtävä pysyvä ratkaisu.
- 1078 • **Tekisimme pienyrittäjän sosiaaliturvaan koronakriisin takia tehdyistä muutoksista pysyviä.**
 1079 **Yrittäjän pääsy työmarkkinatuella edellyttää, että henkilö on päätoiminen yrittäjä.**
- 1080 ○ Saatu tuki ei edellyttäisi yritystoiminnan alasajoa. Tuen saamiseksi täytyisi ilmoittautua
 1081 TE-toimistoon ja perustella yrittäjätulon alentuminen.
- 1082 ○ Yrittäjän työttömyysturvaan tulee olla oikeutettu, jos yrittäjätulo on vähintään 500
 1083 euroa kuukaudessa keskimäärin vuoden aikana.
- 1084 ○ Malli voidaan toteuttaa tilimallisenä sosiaaliturvana.
- 1085 ○ Mahdollistaisimme omaehtoisen varautumisen perusturvan yli sosiaaliturvatilillä.
- 1086 ○ Loisimme yhdistelmävakuutuksen, joka mahdollistaa yritystoiminnan ja palkansaajana
 1087 työllistymisen yhtäaikaisen vakuuttamisen. Se mahdollistaisi nykyistä useammalle
 1088 ansiopäivärahan työssäoloehdon kertymisen.

1089 **Kestävän kasvun veromalli**

1090 Esitämme kestävän kasvun veromallia, jonka puitteissa jokaisesta työtunnista jää tekijälle vähintään
1091 puolet käteen, jossa omistamista verotetaan mahdollisimman yhtäläisesti riippumatta omaisuuslajista ja
1092 jossa päästöjä verotetaan yhtäläisesti riippumatta päästölähteestä. Kestävän kasvun veromalli koostuu
1093 kolmesta osasta, jotka ovat työn ja korkean lisäarvon linja, kansankapitalismin ja yrittämisen linja sekä
1094 ympäristön ja ilmaston linja

1095 • **Työn ja korkean lisäarvon linja**

- 1096 ○ Keventäisimme työn verotusta niin, että kaikkien palkkatulosta kannettavien verojen
1097 yhteenlaskettu rajaveroaste on korkeintaan 50 %. Muutos kohdistetaan valtion
1098 ansiotuloveroasteikkoon.
- 1099 ○ Rahoittaisimme työn verotuksen keventämisen menosäästöillä sekä purkamalla
1100 ansiotuloverotukseen liittyviä verotukia kuten tiettyjen jäsenmaksujen verottomuus.
- 1101 ○ Poistaisimme asuntokaupan varainsiirtoveron ("muuttovero") ja kompensoisimme sen
1102 joko säätämällä pitkälle ajalle jaksottuvan, olennaisesti matalamman veron tai
1103 vaihtoehtoisesti korottamalla vähemmän haitallisia veroja.

1104 • **Kansankapitalismin ja yrittämisen linja**

- 1105 ○ Vahvistaisimme yritysten investointi- ja kasvukykyä kehittämällä yritysverotusta
1106 suuntaan, jossa toiminnan tulosta verotetaan vasta, kun voittoa otetaan yrityksestä
1107 ulos.
- 1108 ○ Rahoittaisimme muutoksen yritys- ja verotukia purkamalla, sopeuttamalla budjettia ja
1109 dynaamisilla talousvaikutuksilla.
- 1110 ○ Laajentaisimme osakesäästötilin käyttöalaa monipuolisemmaksi, esimerkiksi
1111 ulkomaisten osinkojen verokohtelua muuttamalla ja rahasto-osuuksien hankinnan
1112 mahdollistaen. Nostaisimme osakesäästötilin maksimisijoitusrajaa.

1113 • **Ympäristön ja ilmaston linja**

- 1114 ○ Siirtäisimme autoilun verotuksen painopisteen auton ostamisesta käytön ja päästöjen
1115 verotukseen. Luopuisimme autoverosta asteittain, alkaen päästöttömistä ja
1116 vähäpäästöisistä ajoneuvoista. Kompensoisimme veromenetyksen nostamalla
1117 ajoneuvoveroa ja liikennepolttoaineiden verotusta.
- 1118 ○ Sisällyttäisimme synteettiset polttoaineet osaksi sekoitevelvoitetta.
- 1119 ○ Loisimme lämmityspolttoaineiden verotuksen osalta pitkäjänteisen ohjelman, jolla
1120 hiilipäästön hinta nousee asteittain. Toisimme myös turpeen energiakäytön asteittain
1121 veron piiriin.
- 1122 ○ Poistaisimme fossiilisten polttoaineiden energiaveropalautuksen asteittain.
- 1123 ○ Poistaisimme pienten sähkövarastojen kaksinkertaisen verotuksen.
- 1124 ○ Jatkaisimme pienen, omaan käyttöön tulevan tuotannon vapautusta sähköverosta
1125 nykyisellään. Vapautuksen laajentamiselle ei ole tarvetta, sillä puhdasta sähköä syntyy
1126 nykyään jo markkinaehtoisesti.
- 1127 ○ Jättäisimme teollisuuden sähköveron EU:n minimitasolle ja laskisimme tähän
1128 sähköveron tasoon myös suurten lämpöpumppujen ja kaikkien hukkalämpöä
1129 hyötykäyttöön luovuttavien datakeskusten sähköveron.

1130 **Maaailman toimivin digitaalinen yhteiskunta**

1131 Yksi merkittävimmistä yhteiskunnallisista muutosvoimista on teknologian nopea kehitys. Meneillään
1132 olevan murroksen ytimessä on data ja sen liikkuvuus älykkäiden sovellusten välillä, ihmisten, yritysten ja
1133 yhteisöjen parhaaksi. Vain tarttumalla muutoksen mahdollisuuksiin Suomi pystyy tulevaisuudessakin
1134 pysymään globaalissa kilpailussa mukana ja tarjoamaan kansalaisilleen toimivan hyvinvointiyhteiskunnan
1135 palveluineen.

1136 • **Digitalisaatio muuttaa työtä ja yrittäjyyttä antaen ihmisille valmiudet hyvän elämän ja** 1137 **kestävän yhteiskunnan rakentamiseen**

- 1138 ○ Suomen on tarjottava toimintaympäristö, joka houkuttelee ja synnyttää globaalia
1139 digitaalista liiketoimintaa. Sääntelyn on oltava proaktiivista, mahdollistavaa ja
1140 kokeiluihin kannustavaa.
- 1141 ○ 2030-luvulla Suomessa yritysten ja julkisyhteisöjen taloushallinto on täysin digitaalista
1142 ja pitkälle automatisoitua. Otamme taloushallinnon automatisoinnin edistämässä
1143 huomioon erityisesti pk-yritysten lähtökohdat.
- 1144 ○ Emme kannata digi- tai robotteroa emmekä muitakaan uuden teknologian
1145 käyttöönottoa hidastavia toimia. Kohentaisimme ihmistyön kilpailukykyä esimerkiksi
1146 työn verotusta keventämällä sekä osaamista kehittämällä, ei teknologista kehitystä
1147 hidastamalla.
- 1148 ○ Yritystuista hyväksyttävimpiä ovat innovaatiotuet, jotka tähtäävät esimerkiksi
1149 yleiskäyttöisten teknologioiden kehittämiseen ja käyttöönottoon. Meidän on ajettava
1150 hallitusti ja suunnitelmallisesti alas tuet, jotka ylläpitävät vanhaa teknologiaa ja ovat
1151 korvattavissa uusilla ratkaisuilla.
- 1152 ○ Meidän on parannettava yritysten ymmärrystä tiedon jalostamisen sekä avaamisen ja
1153 markkinaehtoisen jakamisen hyödyistä vahvistamalla datatalouden
1154 liiketoimintaosaamista.
- 1155 ○ Toteuttaisimme kokeiluja tavara- ja henkilöliikenteen automatisointiratkaisuista,
1156 mahdollistaen niiden turvallisen käyttöönoton.

1157 • **Julkiset palvelut, hallinto ja toiminnot tuodaan 2030-luvun vaatimusten tasalle teknologian** 1158 **avulla**

- 1159 ○ Meidän on luotava Suomelle kunnianhimoinen hallituskaudet ylittävä digistrategia
1160 parlamentaarisen valmistelun kautta. Nostaisimme keskeiseen asemaan digitaalisen
1161 varautumisen poikkeustilanteisiin.
- 1162 ○ Digitaaliset julkiset palvelut on suunniteltava käyttäjän näkökulmasta, ei järjestelmän tai
1163 hallinnon. Niiden on oltava niin helppokäyttöisiä, ettei käyttäminen vaadi uusien
1164 taitojen opettelemista.
- 1165 ○ Toteuttaisimme valtion ja kuntien yhteisen tietojärjestelmästrategian, jonka tavoitteena
1166 olisi varmistaa, että varsinkin suuren mittaluokan järjestelmät ovat yhteentoimivia,
1167 eivätkä kunnat tee päällekkäisiä hankintoja. Varmistaisimme, että tietojärjestelmien
1168 hankintaosaamista on kaikkialla julkishallinnossa.
- 1169 ○ Toisimme digitaaliseen viranomaisasiointiin pääsäännöiksi ”mikä luukku tahansa” -
1170 periaatteen sekä kysy vain kerran -periaatteen.
- 1171 ○ Vahvistaisimme dataan sekä autonomisiin palveluihin ja tekoälyyn nojaavia julkisen
1172 sektorin asiointi- ja ohjausjärjestelmiä, jotka auttavat ihmistä ja yritystä löytämään ja
1173 valitsemaan kulloiseenkin tilanteeseen ja tarpeeseen parhaiten soveltuvat palvelut.

- 1174 ○ Autonomiset palvelut ja tekoäly tekisivät massapäätökset, joissa ei tarvita erityistä
1175 harkintaa, pääsääntöisesti automatisoituina. Kansalaisen oikeusturva on samalla
1176 varmistettava.
- 1177 ○ Toisimme hoiva-alalle, erityisesti vanhusten hoivaan, käyttöön teknologiat, joilla
1178 voidaan lisätä ammattilaisten kiireetöntä kohtaamista asiakkaiden kanssa
1179 vapauttamalla aikaa rutiinitehtävien hoidosta. Tällaisia ovat esimerkiksi kehittyneet
1180 sensorit, jokapaikan tietotekniikka ja lihasvoimaa tehostavat ulkoiset tukirakenteet.
1181 Näin varmistaisimme, että asiakas ja terveydenhuollon ammattilainen kohtaavat
1182 kiireettömästi silloin, kun sitä tarvitaan.
- 1183 ○ Teknologian, jonka tarkoitus on tukea ikäihmisten itsenäistä kotona asumista,
1184 käyttönoton on oltava niin intuitiivista, ettei sitä varten tarvitse opetella uusia taitoja.
- 1185 ○ Laajentaisimme verkko-opetuksen mahdollisuuksia kaikilla koulutusasteilla.
- 1186 ● **Huolehditaan teknologian turvallisuudesta ja ihmisten yksityisyydestä**
- 1187 ○ Tietoliikenneinfrastruktuurin rakentamisessa meidän on varmistettava, että
1188 väärinkäytösten ja rikollisuuden uhat ovat riittävällä tavalla otettu huomioon.
1189 Suomalaisen yhteiskunnan on pyrittävä tietoliikenneinfrastruktuurissaan olemaan
1190 riippumaton mistään yksittäisestä teknologiatoimijasta.
- 1191 ○ Vahvistaisimme ihmisten oikeuksia ja käytännön mahdollisuuksia hallita, hyödyntää ja
1192 jakaa eri järjestelmiin kertynyttä itseään koskevaa dataansa.
- 1193 ○ Ihmisten yksityisyydensuojaa vaarantavia seuranta- ja valvontamekanismeja, kuten
1194 julkisissa paikoissa käytettäviä biometrisiä tunnistimia, ei tule ottaa käyttöön ilman
1195 erityisen painavia perusteita ja kohteena olevan ihmisen lupaa.
- 1196 ○ Virheellisen ja vääristellyn tiedon leviämisen paras hidastin on ihmisten kriittinen
1197 medialukutaito. Meidän on vahvistettava sen opettamista kaikissa
1198 opetus suunnitelmissa läpi suomalaisen koulutusjärjestelmän.
- 1199 ● **Tieto avoimeksi ja liikkuvaksi**
- 1200 ○ Julkisen vallan hallussa olevaa tietoa on voitava hyödyntää uusien digitaalisten
1201 yritysten ja innovaatioiden aineksena, samalla varmistaen, ettei ihmisten
1202 yksityisyydensuoja vaarannu. Tietojen käyttöä varten tulee kaikissa tapauksissa olla
1203 kohdehenkilön lupa.
- 1204 ○ Laajentaisimme avoimen lähdekoodin ja avoimen datan käyttöä julkisella sektorilla.
1205 Julkisen sektorin uusiin tietojärjestelmiin rakentaisimme aina pääsääntönä avoimet ja
1206 yhteensopivat rajapinnat.
- 1207 ○ Rakentaisimme Eurooppaan yksilön itsemääräämisoikeuteen perustuvaa datataloutta
1208 kilpailemaan Yhdysvaltojen yritys lähtöisiä ja Kiinan valtiolähtöisiä malleja vastaan.
1209 Osana tätä meidän on parannettava myös henkilötiedoista vapaan rakenteellisen
1210 datan saatavuutta ja liikkuvuutta eurooppalaisilla sisämarkkinoilla.
- 1211 ○ 2030-luvun alkuun mennessä kaikki julkishallinnon hallussa oleva tieto on yleisten
1212 standardien rajapintojen kautta koneluettavassa muodossa, ellei tästä joissakin
1213 tapauksissa ole erityisen painavaa syytä poiketa.

Kansainvälisyys

1214

***Suomi on vahvimmillaan silloin, kun sen yhteydet ja vuorovaikutuskanavat niin Euroopassa kuin maailmanlaajuisesti ovat täysimääräisesti käytössä.
Sulkeutuminen olisi heikentymisen ja hiipumisen tie.
– Kokoomuksen periaateohjelma***

- 1215 Suomi osallistuu kansainväliseen yhteistyöhön edistääkseen yksilönvapauksia, ihmisoikeuksia ja
1216 yhteiskuntien vakautta ja turvallisuutta. Suomi on Euroopan unionin jäsen ja osa niiden läntisten maiden
1217 joukkoa, jotka jakavat meille tärkeät arvot vapaudesta ja vastuusta, ihmisoikeuksista, demokratiasta, tasa-
1218 arvosta ja oikeusvaltiosta.
- 1219 Euroopan unioni on Suomen tärkein ulko- ja turvallisuuspolitiikan viitekehys, jonka jäsenyys lisää Suomen
1220 turvallisuutta. Kokoomuksen politiikan tavoitteena on Euroopan unioni, joka toimii yhtenäisesti ja
1221 uskottavasti, liberaalin demokratian arvoja vaalien kansalaistensa parhaaksi. EU:n jäsenmaiden ja
1222 kansalaisten on voitava kokea EU hyödylliseksi välineeksi turvata vakaus ja hyvinvointi Euroopassa. EU:ta
1223 on kehitettävä toimimaan demokraattisemmin ja läpinäkyvämmiin.
- 1224 Talousalueen näkymät on määrätietoisella politiikalla käännettävä jälleen positiivisiksi: velkaantuminen on
1225 saatava kuriin ja yhteisten sääntöjen noudattaminen kunniaan. Kokoomus kannattaa EU:n laajenemista
1226 kriteerit täyttävien maiden osalta.
- 1227 Kansainvälisen politiikan muutoksista huolimatta Suomi kykenee harkituilla ulkopoliittisilla linjauksilla ja
1228 tavoitteilla edistämään kansalaistensa hyvinvointia sekä vakautta ja kehitystä maailmalla. Suomen ulko-,
1229 turvallisuus- ja puolustuspolitiikka perustuu kolmeen pilariin: uskottavaan itsenäiseen puolustukseen sekä
1230 kansainväliseen yhteistyöhön ja Euroopan yhdentymiseen. Pohjoismaat, EU sekä transatlanttiset suhteet
1231 ovat Suomen tärkeimpiä viitekehyksiä.

1232 Euroopan unionista uskottava maailmanpoliittinen 1233 vallankäyttäjä

- 1234 • Euroopan unioni on Suomen tärkein ulko- ja turvallisuuspolitiikan viitekehys, jonka jäsenyys
1235 lisää Suomen turvallisuutta monin eri tavoin. Tavoitteena on oltava yhtenäisesti toimiva
1236 vahva EU, joka kykenee vastaamaan erityisesti Kiinan kasvavan vaikutusvallan haasteeseen.
- 1237 ○ EU:n kykyä ulkoisesti yhtenäiseen ja uskottavaan toimintaan on vahvistettava.
1238 Perustaisimme EU:lle turvallisuuspoliittisen elimen, jossa voitaisiin tehdä nopeitakin
1239 päätöksiä.
- 1240 ○ Lisäisimme määräenemmistö päätöksiä EU:n ulkopoliitikassa. Vaihtoehtoinen
1241 toimintatapa on rakentava äänestämästä pidättäytyminen.
- 1242 ○ Meidän on luotava yhteinen ymmärrys siitä, mitä Lissabonin sopimuksen 42.7.-artikla
1243 EU-turvatakuista käytännössä tarkoittaa, ja selkeät prosessit sen käyttöönottamiseksi.
- 1244 ○ Parantaisimme EU:n yhteisvastuulausekkeen (Artikla 222) käytettävyyttä, jotta siihen
1245 vetoava EU-maa saisi käynnistettyä EU:n tasolla koordinoitun avunantoprosessin.
1246 Tästä olisi kriisitilanteessa hyötyä etenkin pienemmille maille.
- 1247 ○ Syventäisimme EU:n ja Naton yhteistyötä entisestään. Pitkällä aikavälillä meidän tulee
1248 olla valmiita tarkastelemaan EU:n ja Naton tehtävien yhdistämistä puolustusasioissa.

- 1249 ○ EU:n kauppapoliittista voimaa on käytettävä määrätietoisesti EU:n perusarvojen ja
1250 turvallisuuden sekä ilmasto- ja ympäristötavoitteiden edistämiseksi globaalisti.
- 1251 ○ Kokoomus tukee Green Dealin toimia kuten talouden muuttamista tulevaisuuden
1252 kannalta kestäväksi siten, että siirtyminen vihreään talouteen hyödyttää niin kansalaisia
1253 kuin yrityksiä.
- 1254 ○ Kokoomus kannattaa eurooppalaiseen koulutus- ja tutkimusyhteistyöhön
1255 panostamista. Edistäisimme EU-tasolla rahoitusta tutkimus- ja kehitystoiminnalle.
- 1256 ○ EU-tasolla on luotava yhtenäinen toimintamalli jäsenmaiden
1257 terveydenhuoltoviranomaisten kesken lääketieteellisten tietojen nopeasta jaosta
1258 sairauksien ymmärtämiseen ja mahdollisimman nopeiden ja tehokkaiden vastatoimien
1259 käynnistämiseen epidemiatilanteissa.
- 1260 ○ Turkin mahdollisesta EU-jäsenyydestä keskustelemisenkaan edellytykset ovat
1261 poistuneet Turkin oman politiikan seurauksena.

1262 **Suomen aloitteellisuus vahvistaa sääntöihin perustuvaa** 1263 **yhteistyötä**

- 1264 • **Osallistutaan sääntöperusteiseen yhteistyöhön aloitteellisesti**
- 1265 ○ Meidän on vahvistettava YK:n toimintakykyä sekä Suomen asemaa YK:ssa.
- 1266 ○ Pohjoismainen yhteistyö YK:ssa on Suomelle hyödyksi, ja meidän tulee kehittää sitä
1267 edelleen. On tärkeää saada lisää suomalaisia YK:n organisaatioon.
- 1268 ○ Suomen tulee sitoutua täyttämään kestävä kehityksen tavoitteet ja osallistua
1269 aktiivisesti uusien tavoitteiden luomiseen.
- 1270 ○ Suomen tulee esittää ratkaisuja yhteisiin haasteisiin ja muodostaa uusia
1271 kumppanuuksia tavoitteidensa ajamiseksi. Hyvä esimerkki tästä on vuonna 2018
1272 perustettu valtiovarainministerien ilmastokoalitio, jota Suomi ja Chile puheenjohtavat.
- 1273 ○ WTO:n toimintakyvyn rapautuminen uhkaa kansainvälisen kaupan vakautta. Suomen
1274 on toimittava aktiivisesti EU:ssa ratkaisujen löytämiseksi ja tuettava avointa ja
1275 toimintakykyistä yhteistä kauppapolitiikkaa.
- 1276 ○ Suomen on toimittava aktiivisesti YK:ssa ja kansainvälisissä toimielimissä itsenäiseen
1277 päätöksentekoon pystyvää kuolettavaa teknologiaa kuten esimerkiksi tappavia
1278 autonomisia asejärjestelmiä vastaan.

1279 **Turvallisuus muualla on turvallisuutta meillä**

- 1280 • **Heikot elinolot ja ilmastonmuutos ajavat ihmisiä liikkeelle kotiseuduiltaan. Eurooppaan**
1281 **suuntautuu kasvava siirtolaisuuden paine. Ilmiöön on vastattava sekä vahvistamalla kykyä**
1282 **tilanteen pitämiseen hallinnassa että tehostamalla niin sanottuihin juurisyihin vaikuttamista.**
- 1283 ○ Siirtäisimme kaikkien EU:n jäsenmaiden kehitysyhteistyön EU:n kompetenssiin
1284 voimavarojen vaikuttavuuden maksimoimiseksi. Säilyttäisimme mahdollisuuden
1285 toteuttaa kansallisesti täydentäviä kehitysyhteistyöhankkeita, esimerkiksi seksuaali- ja
1286 lisääntymisterveysoikeuksien vahvistamisessa.
- 1287 ○ Meidän on pidettävä kiinni kehitysyhteistyömäärärahojen BKT-osuuden 0,7 prosentin
1288 tavoitteesta. Suomen tulee laatia uskottava useamman vaalikauden polku kohti pitkän
1289 aikavälin 0,7 prosentin tavoitetta.

- 1290 o Suomen pitää keskittyä entistäkin selkeämmin naisten ja tyttöjen aseman ja
1291 koulutuksen, yksityisen sektorin vahvistamiseen sekä ilmastonmuutoksen vastaisiin
1292 toimiin sekä terrorismin torjuntaan ja radikalisoitumisen ehkäisyyn.
- 1293 o Meidän on lisättävä EU:n ja Afrikan välistä yhteistyötä sekä kauppaa ja vahvistettava
1294 näin erityisesti Afrikan maiden elinkeinojen ja kestäväen talouskehityksen perustaa.
1295 Pidemmällä aikavälillä tavoitteeksi on asetettava vapaakauppasopimus.
- 1296 o Kannustaisimme yrityksiä kehittämään ratkaisuja esimerkiksi kehitysmaiden
1297 suurkaupunkien ilmanlaadun parantamiseen ja jätehuollon parantamiseen.
- 1298 o Asettaisimme taloudellisen tuen ehdoksi, että tukea saavat valtiot ottavat vastaan omat
1299 kansalaisensa, jos näillä ei ole laillista perustetta oleskeluun Suomessa.
- 1300 o Kehityspolitiikan on oltava tuloksellista ja sen vaikuttavuutta on jatkossakin seurattava
1301 tarkasti. Kehitysavulla tulee pyrkiä edistämään demokratiaa, oikeusvaltiota ja
1302 korruption torjuntaa sekä tasa-arvoa ja kestäväää kasvua.
- 1303 • **Konfliktinehkäisy, rauhanvälitys ja rauhanrakennus ovat Suomen ulkopolitiikan vahvistuvia**
1304 **painopisteitä.**
- 1305 o Meidän on luotava visio Suomen rauhanturvaamisen ja kriisinhallinnan tulevaisuudesta,
1306 ja uusi, kunnianhimoinen kriisinhallintastrategia.
- 1307 o Vahvistaisimme Suomen sotilaallisen ja siviilikriisinhallinnan vaikuttavuutta laadullisesti
1308 ja määrällisesti keskittyen vaativaa osaamista edellyttäviin operatioihin. Lisäisimme
1309 vaikuttavuutta sotilas- ja siviilikriisinhallinnan tiiviillä yhteistyöllä.
- 1310 o Meidän on toimittava aktiivisesti Naiset, rauha ja turvallisuus -agendan toimeenpanon
1311 varmistamiseksi. Nostaisimme sotilaalliseen ja myös siviilikriisinhallintaan osallistuvien
1312 naisten määrää.

1313 **Huolehditaan omasta turvallisuudestamme**

- 1314 • **Itsenäisyytemme takaamiseksi on oleellista, että kykenemme vastaamaan omasta**
1315 **turvallisuudestamme kaikissa olosuhteissa. Tämä edellyttää huolehtimista sekä perinteisistä**
1316 **turvallisuuden osa-alueista mutta entistä vahvemmin myös kyber- ja digiturvallisuudesta.**
- 1317 o Meidän on kehitettävä ja vahvistettava yleistä asevelvollisuutta. Kokoomus kannattaa
1318 koko ikäluokkaa koskevien kutsuntojen järjestämistä.
- 1319 o Yksilönvapautta voi rajoittaa vain perustellusta syystä, jollainen on muun muassa
1320 kansallisen turvallisuuden takaava aseellinen maanpuolustus. Selvittäisimme
1321 mahdollisuudet kansalaispalvelukseen, joka korvaisi siviilipalveluksen asepalvelukselle
1322 vaihtoehtoisena asevelvollisuuden suorittamisen muotona.
- 1323 o Kansalaispalveluksen tulisi kouluttaa kokonaisturvallisuuden kannalta merkittäviä
1324 taitoja, kuten yhteiskunnan häiriötilanteisiin ja hybriditilanteisiin varautumista sekä
1325 muita aseettomia kokonaisturvallisuuden kannalta keskeisiä taitoja.
- 1326 o Kansalaispalvelusta selvitettäessä on otettava huomioon kansantaloudelliset
1327 kokonaisvaikutukset ja sisällöllinen tarkoituksenmukaisuus kokonaisturvallisuuden
1328 näkökulmasta.
- 1329 o Meidän on varmistettava vapaaehtoisen maanpuolustustoiminnan edellytykset ja
1330 reservin osaamisen ylläpito. Lisäisimme kertausharjoituksia.

- 1331 ○ Meidän on täysimääräisesti korvattava poistuvat suorituskyvyt strategisten hankintojen
1332 avulla. Hankintapäätös Hornet-kaluston korvaamisesta on tehtävä suunnitellussa
1333 aikataulussa.
- 1334 ○ Nostaisimme puolustusmäärärahojen osuuden 2 prosenttiin bruttokansantuotteesta.
- 1335 • **Syvennetään puolustusyhteistyötämme ja varmistetaan, että Suomi on turvallisuutta**
1336 **tuottava, haluttu ja luotettava yhteistyökumppani**
- 1337 ○ Kehittäisimme Suomen ja Ruotsin kahdenvälistä yhteistyötä asteittain ilman
1338 lopputavoitteen tai toisaalta etukäteisten rajoitteiden asettamista.
- 1339 ○ Nato-kumppanuus on Suomelle elintärkeä, ja se vaikuttaa monin tavoin Suomen ja
1340 lähialueidemme turvallisuuteen. Yhteistyö Naton kanssa varmistaa yhteensopivuuden
1341 Naton jäsenmaiden kanssa.
- 1342 ○ Kannatamme Suomen liittymistä puolustusliitto Naton jäseneksi. Se vahvistaisi Suomen
1343 turvallisuutta. Suomen on haettava jäsenyyttä lähivuosina.
- 1344 ○ Meidän on varmistettava puolustusyhteistyön jatkuminen Britannian kanssa Brexitin
1345 jälkeen. Suomen tulee edelleen kehittää hyviä transatlanttisia suhteitaan
1346 Yhdysvaltoihin. Myös muut kahden- ja monenväliset sotilaallisen yhteistyön järjestelyt
1347 palvelevat maanpuolustuksemme tarpeita.

1348 **Maahanmuuttopolitiikka ajan tasalle**

1349 Suomen suurimpiin haasteisiin lukeutuu pienenevä työtä tekevän väestön osuus. On haihattelua kuvitella,
1350 että elintasomme voisi pysyä edes nykyisellään, jos maamme ei pysty houkuttelemaan aktiivista,
1351 yritteliästä väkeä myös muualta. Suomen on oltava maa, johon halutaan tulla rakentamaan parempaa
1352 tulevaisuutta työllä, opiskelulla ja elinkeinotoiminnalla. Jos on hädässä, Suomesta on voitava hakea myös
1353 turvaa.

1354 • **Suomeen töihin, opiskelemaan tai yrittämään? Tervetuloa!**

- 1355 ○ Toteuttaisimme elinkeinoelämän ja valtion yhteisenä hankkeena laajamittaisen
1356 kansainvälisen rekrytointin ohjelman koulutetuille ihmisille. Tavoite olisi nostaa
1357 kansainvälinen rekrytointi vähintään 20 000 henkilöön vuositasolla.
- 1358 ○ Nopeuttaisimme työlupajärjestelmää ottamalla käyttöön hyvän työnantajan sertifiointin,
1359 joka mahdollistaisi työlupien myöntämisen nopeammin yrityksille, jotka ovat hoitaneet
1360 kaikki työnantajavelvoitteensa moitteettomasti.
- 1361 ○ Helpottaisimme Suomessa opiskelleiden ulkomaalaisten jäämistä Suomeen tekemään
1362 töitä. Antaisimme korkeakouluista valmistuneille aina automaattisesti vähintään kahden
1363 vuoden oleskeluluvan työnhakua varten.
- 1364 ○ Rakentaisimme houkuttelevan lukukausimaksujen ja opintolainojen hyvitysmallin niille
1365 täällä opiskelleille ulkomaalaisille, jotka jäävät valmistumisensa jälkeen Suomeen
1366 töihin.
- 1367 • **Kansainvälisen suojelun tarjoaminen sen tarpeessa oleville on sivistyneen maan eettinen**
1368 **velvollisuus. Sen toteuttaminen edellyttää, että järjestelmä säilyttää yleisen**
1369 **hyväksyttävyytensä ja sen väärinkäyttöä torjutaan tehokkaasti**
- 1370 ○ Kehittäisimme turvapaikkapolitiikkaa siten, että se mahdollisimman hyvin kohdistaa
1371 avun suurimmassa tarpeessa oleville. Kokoomus haluaa edistää EU:n yhteisen
1372 turvapaikkamenettelyn rakentamista.

- 1373 o Rajojen ylittämiseen ja turvapaikan hakemiseen kohdemaan sisällä perustuva
1374 mekanismi on minimoitava ja siirryttävä kaikkein hädänalaisimpien valikointiin
1375 mahdollisimman läheltä lähtömaita. Tämä tarkoittaa kiintiöpakolaisjärjestelmän roolin
1376 vahvistamista.
- 1377 o Vahvistaisimme Frontexia ja EU:n ulkorajavaltioiden vastuuta oman ulkorajaosuutensa
1378 vartiointista ja valvonnasta, jotta EU:n ulkoraja ei vuoda.
- 1379 • **Suomessa voi olla vain laillisesti, ja Suomessa on toimittava Suomen lakien mukaan**
- 1380 o Turvapaikkaprosessi ei ole työperäisen maahanmuuton väylä, eikä siitä voi tulla
1381 sellaista.
- 1382 o Kansainvälisen suojelun on oltava luonteeltaan väliaikaista siten, että suojeluasema
1383 lakkautetaan suojelun tarpeen lakattua olemasta tai jos henkilö syyllistyy Suomessa
1384 törkeään rikokseen.
- 1385 o Meidän on suojeltava ulkomaalaista työvoimaa hyväksikäytöltä ja työehtojen
1386 polkemiselta. Kiristäisimme rangaistusasteikkoa siten, että luvattoman ulkomaisen
1387 työvoiman käyttö tehdään työnantajalle kannattamattomaksi. Säättäisimme
1388 viranomaisille velvoitteen ilmoittaa työnantajalle työntekijänä olevan turvapaikanhakijan
1389 työnteko-oikeuden päättymisestä.
- 1390 • **Turvapaikkaprosessin tehokkuus ja laatu kuntoon**
- 1391 o Ottaisimme Suomessa käyttöön kansallisen rajamenettelyn, jossa kansainvälistä
1392 suojelua koskeva hakemus voidaan tarpeen mukaan käsitellä ja ratkaista
1393 rajavyöhykkeellä tai sen läheisyydessä, päästämättä henkilöä menettelyn aikana
1394 maahan.
- 1395 o Lyhentäisimme turvapaikkahakemusten käsittelyaikoja ja minimoisimme
1396 uusintahakemusten käytön viivytystarkoitukseen. Kielteisen päätöksen saaneet on
1397 palautettava nopeasti.
- 1398 • **On ymmärrettävä, että turvapaikanhaku ei aina ole spontaania, ja että järjestelmää
1399 saatetaan yrittää käyttää jopa vihamielisissä tarkoituksissa**
- 1400 o Suomeen on luotava valmius rajoittaa turvapaikanhakua määräaikaisesti kansallisen
1401 turvallisuuden vaarantumisen perusteella.
- 1402 o Kansainvälisellä yhteistyöllä on estettävä ja sanktioitava turvapaikkajärjestelmän ja
1403 liikkeellä olevien ihmisjoukkojen aggressiivinen käyttäminen toista valtiota vastaan.
- 1404 • **Turvapaikkajärjestelmän kautta tulleille tehokasta tukea ja vahvat kannustimet
1405 kotoutumiseen**
- 1406 o Pysyvän oleskelun edellytyksenä työikäisiltä on vaadittava usean vuoden opiskelu- tai
1407 työhistoriaa Suomessa oleskelun ajalta. Työnhakua ja työn vastaanottamista koskevien
1408 velvoitteiden on astuttava voimaan heti oleskeluluvan saamisen jälkeen.
- 1409 o Kansainvälisen suojelun perusteella Suomessa oleskelevalta on edellytettävä ennen
1410 oleskeluluvan pysyväksi muuttamista myös kohtuullista suomen tai ruotsin taitoa sekä
1411 sitä, että hän ei ole syyllistynyt törkeisiin rikoksiin.
- 1412 o Kannustaisimme arjessa ilman tulkkausta selviytymiseen ja riittävän suomen tai ruotsin
1413 kielitaidon oppimiseen alusta asti, sekä velvoittavilla että palkitsevilla elementeillä.
- 1414 o Kansalaisuuden edellytysten arvioinnissa on asumisajaksi hyväksyttävä vain
1415 oleskeluluvalla tapahtunut oleskelu. Kansalaisuuden saamisen yhtenä ehtona on oltava

- 1416 myös perehtyminen ja sitoutuminen yhteiskunnan perustaviin sääntöihin sekä
 1417 perusoikeuksiin kuten ihmisten fyysisen koskemattomuuden ja yhdenvertaisuuden
 1418 kunnioittamiseen kaikissa tilanteissa.
- 1419 o Meidän on tunnistettava ja estettävä niin sanottu kunniaan liittyvä väkivalta sekä
 1420 tyttöjen sukuelinten silpominen.
- 1421 o Poikien ei-lääketieteellisen ympärileikkauksen edellytykseksi on asetettava pojan
 1422 itsensä antama suostumus.

1423

Kaupungistuminen

Kokoomus haluaa rakentaa Suomea maana, jossa toteutuvat jokaisen mahdollisuudet osallistua ja vaikuttaa päätöksentekoon.

Paikallinen ja alueellinen demokratia sekä elävä kansalaisyhteiskunta muodostavat kansanvallan lujan kivijalan.

***Maamme menestys rakentuu sen monien erilaisten alueiden vahvuuksista.
 – Kokoomuksen periaateohjelma***

- 1424 Jokaisen alueen on voitava menestyä omia vahvuuksiaan hyödyntämällä. Kyse voi olla hyvistä
 1425 kansainvälisistä yhteyksistä, vahvasta sivistyksestä ja osaamisesta, teollisuudesta tai palveluista, tai
 1426 vaikkapa elinvoimaisesta alkutuotannosta ja matkailusta. Riippumatta siitä, missä ihminen sattuu
 1427 kulloisellakin hetkellä asumaan, hänen kotiseutunsa saattaa olla jossain aivan muualla.
- 1428 Kaupunkiseudut ovat koko Suomelle tärkeitä kasvun vetureita ja innovaatiokeskittymiä. Maamme on
 1429 kokonaisuus, jossa arvonsa ja roolinsa on niin metropolialueella, suurilla yliopistokaupungeilla, vahvoilla
 1430 seutukaupungeilla ja pienemmillä taajamilla kuin maaseudullakin. Suomi on enemmän kuin osiensa
 1431 summa.
- 1432 Menestyvää aluetta, suurta tai pientä, ei ole ilman elinvoimaista keskuskaupunkia. Kokoomuksen
 1433 tavoitteena on, että kaupungit menestyvät, luovat hyvinvointia ja kasvavat kestävästi. Näiden tavoitteiden
 1434 edistämiseksi on toteutettava monipuolista kaupunkipolitiikkaa kaupunkien ja alueiden erilaisuus
 1435 tunnistaen, kumppanuutta edistäen ja toimintatapojen uudistumiseen kannustaen.
- 1436 Kun ihmiset kohtaavat, ideat jalostuvat ja muuttuvat tuotteiksi, palveluiksi ja uudenslaisiksi tavoiksi tehdä
 1437 asioita. Hyvinvointi kasvaa, elämänlaatu paranee, tieto karttuu ja leviää. Erilaisten ihmisten erilaiset
 1438 vahvuudet täydentävät toisiaan, ja lopputulos on enemmän kuin osiensa summa. Monet maailman ja
 1439 ihmiskunnan suurimmista haasteista joko ratkaistaan kaupungeissa - tai sitten ne jäävät ratkaisematta.
- 1440 Kukoistavien kaupunkien menestys on kautta aikojen perustunut avoimuudelle ja vastavuoroisuudelle –
 1441 halulle ymmärtää erilaisuutta sekä oppia uutta. Suomalaisia kaupunkeja on kehitettävä alueidensa
 1442 moottoreina, jotka yhdessä ympäröivien alueiden kanssa nostavat Suomen uudelle sivistyksen ja
 1443 hyvinvoinnin tasolle. 2020-luvulla kunnissa ja kaupungeissa kohdataan ikärakenteen muutoksesta
 1444 johtuen massiivisia haasteita. Niiden ratkaiseminen pitkälti määrittää, onko Suomi vielä 2030-luvulla
 1445 hyvinvoiva yhteiskunta.

1446 Kaupungit kehityksen moottoreina

- 1447 • Annetaan kaupunkien kukoistaa

- 1448 ○ Vahvistaisimme kaupunkien roolia elinvoiman ja kilpailukyvyn vauhdittajina. Johtavia
1449 periaatteita ovat yritysmyönteisyys, kansainvälisyys sekä uusimman tiedon ja hyvien
1450 käytäntöjen hyödyntäminen.
- 1451 ○ Vahvistaisimme kaupunkien roolia osaamiskeskittyminä ja innovaatioympäristöinä
1452 lisäämällä korkeakoulujen, tutkimuslaitosten, elinkeinoelämän sekä julkisen ja
1453 kolmannen sektorin yhteistyön kannustimia. Kannustaisimme kaupunkia avaamaan
1454 kehityshankkeitaan laajemmin innovaatioalustoiksi.
- 1455 ○ Huolehtisimme kaupunkien saavutettavuudesta rakentamalla kaupunkikeskusten
1456 välisiä nopeita junayhteyksiä. Lisäisimme kaupunkiseutujen sisäisen liikenteen
1457 sujuvuutta tukemalla joukkoliikennettä.
- 1458 ○ Elävä kaupunkikulttuuri tarvitsee vapautta ja mahdollistavaa politiikkaa. Helpottaisimme
1459 ravintoloiden, tapahtumajärjestäjien ja kulttuurin tekijöiden toimintaa sääntelyä
1460 keventämällä ja byrokratiaa vähentämällä.
- 1461 ○ Avaisimme kouluja ja muita kaupunkien tiloja entistä laajemmin kaupunkilaisten ilta- ja
1462 viikonloppukäyttöön. Suurella rahalla rakennettuja julkisia rakennuksia ei kannata pitää
1463 tyhjiään. Suunnittelisimme julkiset rakennukset monikäyttötiloiksi niiden käyttöasteen
1464 maksimoimiseksi.
- 1465 ○ Edistäisimme aktiivisesti uusia kumppanuuksia ja innovatiivisuutta hyödyntäviä
1466 toimintamalleja, kuten allianssimallia, elinkaarimallia, public-private-partnershipia,
1467 vaihtoehtoisia rahoitusmalleja, kehittämisalustoja ja kokeiluita sekä innovatiivisia ja
1468 ketteriä hankintoja.
- 1469 ○ Kaupunkien on omassa palvelutuotannossaan hyödynnettävä markkinoita. Niiden
1470 omien yhtiöiden ei pidä vääristää toimivia palvelumarkkinoita.
- 1471 ○ Kaupunki ja kunta ovat sivistyspalveluiden tärkeimpiä toteuttajia. Kokoomus haluaa,
1472 että se on sitä myös tulevaisuudessa.
- 1473 ● **Asumisessa ja maankäytössä uusi vaihde silmään - lisää markkinoita asuntomarkkinoille**
- 1474 ○ Torjuisimme asunnottomuutta rajaamalla valtion tukeman asuntotuotannon vain
1475 erityisryhmille ja pienituloisille. Siirtäisimme painopistettä valtion tukemasta
1476 asuntorakentamisesta asuntojen välivuokraukseen ja markkinoilta hankittavaan
1477 tuettuun asumiseen. Samalla on hyvällä kaupunkisuunnittelulla vältettävä
1478 asuinalueiden liian voimakasta eriytymistä.
- 1479 ○ Meidän on vahvistettava kuntien mahdollisuuksia kestäväan kasvuun ja riittävään
1480 kaavoitukseen, jotta kasvukeskuksiin saadaan riittävästi uusia asuntoja.
- 1481 ○ Laajentaisimme kaupunkiseutujen ja valtion väliset MAL-sopimukset MALPE-
1482 sopimuksiksi, joissa otetaan laajasti huomioon myös elinkeinopolitiikan näkökulma.
- 1483 ○ Muuttaisimme kuntien valtionosuusjärjestelmää siten, että se ottaisi nykyistä paremmin
1484 huomioon väestönkasvun ja sen tuomat palveluiden kysyntä- ja investointitarpeet.
- 1485 ○ Turvaisimme kaupunkien investointikyvyn kaikissa tilanteissa kestäväan kasvun
1486 mahdollistamiseksi.
- 1487 ○ Sitoudumme paikallistasolla edistämään mahdollisimman viivytyksettömiä ja joustavia
1488 prosesseja, jotta ihmisten, kansalaisyhteiskunnan ja elinkeinoelämän muuttuviin
1489 tarpeisiin pystytään vastaamaan mahdollisimman nopeasti.

- 1490 ○ Meidän on pidettävä asumisen hintakehitys kurissa turvaamalla riittävä tontti- ja
1491 asuntotarjonta. Hintakehitystä ei voi hillitä kestävästi lisäämättä uusien asuntojen
1492 määrää.
- 1493 ○ Meidän on kannustettava, ohjattava ja tuettava suurimpia kaupunkiseutuja
1494 yhdyskuntarakenteen tiivistämiseen. Uudisrakentamista ohjataan erityisesti hyvien
1495 joukkoliikenneyhteyksien varten.
- 1496 ○ Ihmisten on saatava päätökset hakemistaan rakennusluvista kohtuullisessa ajassa.
1497 Rakentamisen lupaprosesseihin on määriteltävä käsittelytakuuajat.
- 1498 ○ Meidän on hyödynnettävä rakennusvalvonnan asioinnissa sähköisiä palveluita ja
1499 tietomalleja.
- 1500 ○ Luopuisimme asuinkerrostalojen huoneistojen pinta-alaa koskevasta sääntelystä
1501 asemakaavoissa ja maankäyttösopimuksissa.
- 1502 ● **Kaupungit kärkeen ilmastotyössä ja luonnon monimuotoisuuden edistämässä**
- 1503 ○ Kaupungit ovat ilmasto- ja ympäristötyön edelläkävijöitä, ja hiilineutraaleja 2030-luvun
1504 aikana.
- 1505 ○ Toteuttaisimme lämmitysratkaisuissa järkiloikan polttamiseen perustuvista ratkaisuista
1506 lämpöpumppuihin ja hukkalämpöjen keruuseen perustuviin tekniikoihin sekä
1507 esimerkiksi ydinkaukolämpöön perustuviin kestäviin ratkaisuihin ympäristöpoliittisen
1508 ohjelmamme mukaisesti.
- 1509 ○ Edistäisimme yhteiskäyttöautojen, itseohjautuvien autojen ja kaupunkipyörien
1510 käyttöönottoa. Mahdolltaisimme entistä useammalle suomalaiselle hyvän ja toimivan
1511 arjen myös ilman omaa autoa.
- 1512 ○ Suunnittelisimme joukkoliikenteen päästöttömäksi ja aloittaisimme kokeilut sen
1513 automatisoimiseksi.
- 1514 ○ Tekisimme kaupungeista kiertotalouden, energiatehokkuuden sekä vähähiilisen
1515 rakentamisen edelläkävijöitä. 99 % yhdyskuntajätteestä kierrätetään tai hyötykäytetään
1516 muuten.
- 1517 ○ Säästäisimme myös kaupunkiseuduilla luonnontilaisia metsiä ja rantoja sekä muita
1518 luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä alueita.
- 1519 ○ Pitäisimme tasapainoisesti huolta sekä siististi hoidetuista viheralueista että
1520 luonnontilaista muistuttavista alueista, jollaisia esimerkiksi hyönteiset tarvitsevat.
- 1521 ○ Hyödyntäisimme kaupunkitilaa uusilla tavoilla, esimerkiksi vertikaaliviljelyssä.

1522 **Kuntatalouden kurimus on katkaistava**

- 1523 ● **Suurin osa Suomen kunnista on talousvaikeuksissa, ja monen suuremmankin kaupungin**
1524 **tilanne on heikentynyt. Koronakriisi on heikentänyt ennestäänkin haastavaa tilannetta**
1525 **entisestään. Kuntakenttä tarvitsee vaikuttavan tervehdyttämisohjelman.**
- 1526 ○ Kunnille ei voida antaa uusia tehtäviä ilman niiden täysimääräistä rahoitusta.
1527 Varsinkaan pienet kunnat eivät enää selviä niistä. Lisäksi meidän on tarkasteltava
1528 kuntien nykyisiä tehtäviä kriittisesti siten, että kuntien lakisääteisten tehtävien määrää
1529 voidaan vähentää.
- 1530 ○ Kuntien talouksien vahvistamiseksi me jatkaisimme myös norminpurkoa. Teettäisimme
1531 kunnille laajan kuulemiskierroksen, jossa kunnilta kysyttäisiin näkemyksiä sellaisista

- 1532 kunnille säilytetyistä tehtävistä, joista luopumalla tai joita muuttamalla saataisiin
1533 vahvistettua kuntien ydintoimintojen rahoitusta.
- 1534 o Väestörakenteen nopea muutos sekä muuttoliike haastavat suurinta osaa etenkin
1535 pienistä kunnista voimakkaasti jo nyt. Valtiolla on lopulta vastuu siitä, että ihmisten
1536 perusoikeudet toteutuvat kaikkialla.
- 1537 o Kannatamme sote-palveluiden pitämistä edelleen kuntien järjestämisvastuulla ilman
1538 uusien hallinnon tai verotuksen tasojen perustamista.
- 1539 o Lähivuosien väestökehityksen ja palvelutuotannon kasvavien haasteiden vuoksi
1540 meidän on välttämättä vahvistettava kuntarakennetta Paras-hankkeen tyyppisellä
1541 puiteohjauksella, joka tähtää nykyistä selvästi suurempiin ja toimintakykyisempiin
1542 kuntiin ja kuntien yhteistyöhön.

1543 **Vastuullinen, ammattimainen ja tehokas tulevaisuuden** 1544 **maaseutupolitiikka**

1545 Suomen hyvinvointi perustuu merkittävältä osin luonnonvarojen jalostamiseen. Luonnonvarat ja niitä
1546 jalostava teollisuus pitkin arvoketjuineen ovat enimmäkseen muualla kuin kaupunkikeskuksissa.
1547 Nykyään ymmärretään entistä vahvemmin, että luonnonvarojen käytön on oltava kestävä. Se tarkoittaa
1548 niin alkutuotannon, logistiikan kuin valmistusprosessien virittämistä mahdollisimman vähän ympäristöä
1549 kuormittaviksi. Maaseudun elinvoimaisuus ei ole pelkästään alkutuotannon, teollisuuden ja matkailun
1550 varassa. Hyvät tietoliikenneyhteydet ja vahva osaaminen mahdollistavat yhä laaja-alaisemman
1551 elinkeinotoiminnan paikasta riippumatta. Maailmanlaajuiseen menestykseen voi ponnistaa mistä tahansa.

1552 • **Puhdas kotimainen ruoka turvallisilla, ajanmukaisilla menetelmillä**

- 1553 o Suomalainen maataloustuotanto tuottaa laadukasta, puhdasta ruokaa.
1554 Tulevaisuudessa me tarvitsemme niin luomutuotantoa, tavanomaista tuotantoa kuin
1555 tieteelliseen jalostukseen perustuvaa tuotantoa.
- 1556 o Asettaisimme kasvis- ja hyönteisproteiinin reilulle pelikentälle suhteessa maito- ja
1557 lihatuotteisiin. Uudistaisimme sekä kansallisia että EU:n maataloustukia asteittain siten,
1558 että tukipolitiikan keinoilla edistettäisiin ilmastoystävällistä tuotantoa. Epäterveellisten
1559 ja ympäristöä rasittavien tuotteiden tukemista on karsittava.
- 1560 o Maataloudella on merkittävä rooli myös ilmastonmuutoksen torjunnassa ja
1561 hiilensidonnassa. Megatrendeihin vastaaminen ja eettisyys korostuvat jatkuvasti
1562 enemmän.
- 1563 o Ravinnevalumia ehkäiseviä toimia edistetään yhteistyössä maatalousyrittäjien kanssa.
- 1564 o Helpottaisimme työvoiman saatavuutta muun muassa kansainvälistä rekrytointia
1565 edistämällä.

1566 • **Maataloustuotanto on ammattimaista elinkeinotoimintaa**

- 1567 o Kokoomuslainen näkemys suomalaisen maanviljelyselinkeinon tulevaisuudesta
1568 perustuu riittävän vahvoihin ja elinkelpoisiin tiloihin. Tätä tukee alan tuottavuuskehitys,
1569 uuden teknologian hyödyntäminen ja alan omien vahvuuksien hyödyntäminen.
- 1570 o Maatalouden tukijärjestelmän tavoitteena tulee olla kannattavan, laadukkaan ja
1571 ympäristöystävällisen kotimaisen ruuantuotannon edistäminen.
- 1572 o Kansainväliselle huipulle nousevat laatutuotteet ovat yhä merkittävämpi osa
1573 menestyvän suomalaisen maaseudun tarinaa. Meidän on helpotettava niiden

- 1574 syntymistä ja kasvamista esimerkiksi keventämällä sääntelyä ja muuttamalla verotusta
1575 kannustavammaksi.
- 1576 ○ Viljelijöiden kuten muidenkin yrittäjien on voitava keskittyä ydintoimintaansa eli
1577 tuotantoon. Meidän on poistettava kotimaista alkuperää olevat tarpeettomat
1578 hallinnolliset rasitteet ja esimerkiksi tukiprosesseihin liittyvät toiminnot on
1579 sähköistettävä niin pitkälle kuin mahdollista.
- 1580 ○ Painottaisimme kaikkien tuotantoeläinten kohdalla entistä enemmän niiden
1581 hyvinvointia, hyvää kohtelua sekä toiminnan kaikinpuolista läpinäkyvyyttä yleisen
1582 hyväksyttävyyden varmistamiseksi.
- 1583 ● **Metsien talouskäytön ja luontoarvojen välinen tasapaino on säilytettävä**
- 1584 ○ Metsäpolitiikan päätöksenteon on pysyttävä kansallisella tasolla. Metsäomaisuutta
1585 koskee yksityisomaisuuden suoja, ja siitä meidän on pidettävä tiukasti kiinni.
- 1586 ○ Metsien hoidon ja niiden kestävä talouskäytön sekä alueiden elinvoiman kannalta
1587 meidän on välttämätöntä huolehtia tieverkon kunnosta.
- 1588 ○ Kunnossa pidetty tieverkko edistää myös metsien saavutettavuutta muissa
1589 tarkoituksissa, jollaisia ovat esimerkiksi marjastus, metsästys ja erilainen virkistyskäyttö.
1590 Näillä kaikilla on myös taloudellista merkitystä.
- 1591 ○ Suomalaisen metsänomistajien tekemä metsänhoito kestää kriittisenkin tarkastelun, ja
1592 näin on oltava jatkossakin. Tulevaisuudessa painottuvat menetelmät, jotka edistävät
1593 hiilensidontaa sekä vähentävät päästöjä ja valumia.
- 1594 ○ Kasvava ja hyvin hoidettu metsä sitoo hiiltä. Metsien hiilinielun ylläpitämisestä ja
1595 kasvattamisesta on voitava syntyä tulonmuodostusta. Me selvittäisimme tasapainoiset
1596 ohjauskeinot, joilla metsien kasvua ja hiilensidontaa voitaisiin vahvistaa.

Selonteko

Vuoden 2018
puoluekokouksessa
hyväksytyjen aloitteiden
johdosta tapahtunutta

Selonteko vuoden 2018 puoluekokouksen aloitteiden aiheuttamista toimenpiteistä Kansallisen Kokoomuksen toiminnassa

Vuoden 2018 puoluekokous hyväksyi 82 aloitetta. Muutamien näistä aloitteista kohdalla hyväksyntään liittyi reunaehtoja, jotka tarkentavat hyväksytyt kannan sisältöä. Yksi hyväksytyistä aloitteista koski puolueen järjestöllisiä kysymyksiä ja loput käsittelivät politiikan sisältöjä.

Sääntömuutosta koskevan aloitteen sisältö tulee käsitellyksi sääntömuutosprosessin yhteydessä, josta puoluekokous 2020 tekee päätökset puoluehallituksen esityksen pohjalta.

Politiikan sisältöjä koskevista aloitteista on laadittu selonteko hallinnonalakohtaisesti. Selontekoon on otettu ne aloitteet, joiden kohdalla on tehty selkeitä toimia kannan pitämiseksi esillä tai hyväksytyt tavoitteen edistämiseksi.

Vuoden 2020 puoluekokoukseen on valmisteltu laaja poliittinen tavoiteohjelma, jossa edelleen konkretisoidaan eri teemoihin liittyviä puolueen tavoitteita. Tavoiteohjelmassa määritellään Kokoomuksen konkreettiset poliittiset tavoitteet, joita se on sitoutunut edistämään eduskunnassa ja aikanaan hallituksessa. Tavoiteohjelman valmistelu on ollut itsenäinen aiemmasta kannanmuodostuksesta riippumaton prosessi. Ohjelma kuitenkin sisältää monia tässä selonteossa eriteltyjen aloitteiden mukaisia kantoja, eikä kunkin aloitteen kohdalla näin ollen erikseen mainita aloitteen mukaisen linjauksen löytymisestä puoluekokoukselle tehdystä tavoiteohjelmaesityksestä.

Yleispoliittiset ja poikkihallinnolliset aiheet

Kokoomuksen Naisten Liitto esitti aloitteessaan (aloite numero 12) työelämän mahdollisuuksien tasa-arvoa Kokoomuksen työelämälinjausten prioriteetiksi. Tasa-arvo- ja perhevapaakysymykset nostettiin esiin myös Kokoomuksen Opiskelijaliiton aloitteessa äitiriskin pienentämisestä (aloite 13), Kokoomuksen Naisten Liiton aloitteessa hallitusneuvottelujen kynnyskysymyksestä (aloite 15) sekä Kokoomuksen Opiskelijaliitto Tuhatkunnan aloitteessa tasa-arvopoliittisesta asiakirjasta (aloite 17).

Työelämän tasa-arvon edistämisen puolesta on otettu kantaa lukuisissa kokoomuksen asiakirjoissa. Näitä ovat vuonna 2017 hyväksytty ”Perheet ja työelämä” -asiakirja, syksyllä 2018 hyväksytty kokoomuksen lapsi- ja perhepoliittinen ohjelma sekä keväällä 2019 hyväksytty Yrittäjyys -ohjelma.

Työelämän tasa-arvoa lisäävän perhevapaauudistuksen toteuttaminen oli kokoomukselle kynnyskysymys hallitusyhteistyölle vuoden 2019 vaalien jälkeen. Syksyllä 2019 julkaistu kokoomuksen keskustelunavaus uusien työpaikkojen luomiseksi pitää sisällään tavoitteen perhevapaauudistuksen toteuttamisesta ja vaatimus on uusintettu syksyn 2020 työllisyysavauksessa. Kokoomuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuspoliittinen ohjelma hyväksyttiin keväällä 2019. Se ottaa kantaa mm. työelämässä tapahtuvan syrjinnän ja häirinnän kitkemiseksi, palkkatasa-arvoisuuden edistämiseksi, perhevapaauudistuksen toteuttamiseksi, vanhemmuuden kustannusten tasaamiseksi, anonyymien rekrytoinnin lisäämiseksi ja erityisesti maahanmuuttajanaisten työllisyyden esteiden poistamiseksi.

Äitiriskin pienentämisen osalta edellisen hallituksen esityksestä säädettiin mahdollisuudesta hakea 2 500 euron kertakorvausta työntekijän raskaudesta. Kokoomuksesta on esitetty työnantajalle työntekijän raskaudesta maksettavan kertakorvauksen summan nostamista 5 000 euroon. Myös vanhempainvakuutuksen edistämiseksi on esitetty kokoomuslaisia kannanottoja.

Ulkoministeriön hallinnonala

Aloite 20. Kokoomuksen Naisten Liitto: Koulutusvientä kehitysmaiden tyttöjen turvaksi

Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri Anne-Mari Virolaisen ja opetusministeri Sanni Grahn-Laasosen johdolla käynnistettiin edellisellä hallituskaudella valmistelu visioksi Suomen roolista koulutuksen globaalina suunnannäyttäjänä. Visio julkaistiin helmikuussa 2019.

Ympäristöministeriön hallinnonala

26. Kokoomuksen Opiskelijaliitto Tuhatkunta: Kertakäyttöistä muovista on vähennettävä ja mikromuovien lisääminen tuotteisiin tulee kieltää

Edellinen hallitus valmisteli muoviestrategian, jonka tavoitteena on vähentää mikromuovien määrää ja lisätä muovin kierrätystä.

27. Kokoomuksen Opiskelijaliitto Tuhatkunta: Eläinsuojelulain uudistus toteutettava kunnianhimoisemmin ja eläinten tarpeista lähtien

Eläinsuojelulain uudistus kaatui keväällä 2019 yhdessä sote-uudistuksen kanssa, sillä eläinsuojelulakiin oli liitetty kytköksiä maankuntauudistukseen. Kokoomuksen eduskuntaryhmä odottaa hallitukselta nyt uutta eläinsuojelulain uudistusta, jonka osana kokoomus voi edistää omia eläinsuojelukantojaan.

31. Kokoomuksen Oulun kunnallisjärjestö: Asuntojen romutuspalkkio käyttöön

Kokoomuksella on edustus parlamentaarisessa työryhmässä, joka valmistelee asuntopolitiikan yhteisiä tavoitteita. Kokoomus on vaatinut, että työvoiman liikkuvuuden turvaamiseksi käynnistetään huolellinen valmistelu- ja selvitystyö.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

34. Tapiolan Kokoomus: Valkoposkihanhi on liitettävä riistaeläinluetteloon

Kokoomuksen eduskuntaryhmä on vaatinut, että valkoposkihanhi liitettäisiin metsästettävien lajien joukkoon. Kokoomuksen eduskuntaryhmä jätti aiheesta yhteisen toimenpideohjeen. Kokoomuksen kansanedustaja Markku Eestilä on jättänyt lakialoitteen, jossa vaaditaan muutosta asiaan.

35. Kaakkois-Suomen Kokoomusnuoret: Elintarvikehuoneistojen terveystarkastukset siirrettävä uuden ruokaviraston tehtäväksi kunnilta

Edellinen hallitus pyrki uudistamaan elintarvikelakia ja antoi asiasta esityksen eduskunnalle. Asia raukesi kuitenkin hallituksen kaaduttua keväällä 2019.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

37. Turun Kansallisseura: Kaikkien sotiemme veteraanien palvelut kuntoon

Eduskuntaryhmät sopivat yhteisesti syksyllä 2019 sotiemme veteraanien rintamalisän tuntuvasta korottamisesta. Veteraanien rintamalisä nousi 125 euroon kuukaudessa huhtikuun alusta 2020. Muutoksen myötä rintamalisä nousi 2,5-kertaiseksi aikaisempaan verrattuna. Kyseessä on suurin korotus, mitä rintamalisään on koskaan tehty. Lisäksi eduskuntaryhmien esityksestä vaikeavammaisten sotainvalidien aviopuolisoiden kuntoutusoikeuteen liittyvää haittaraja-astetta alennetaan nykyisestä 50 prosentista 30 prosenttiin. Muutoksen myötä aviopuolisoihin sovellettaisiin samaa haittaraja-astetta kuin leskien kohdalla.

38. Kluuvin Kokoomusnaiset: Adoptio lastensuojelulakiin

Kokoomuksen lapsi- ja perhepoliittisessa ohjelmassa vaaditaan, että adoptio kirjattaisiin lastensuojelulakiin.

39. Kokoomusteekkarit: Juridista sukupuolta korjaavien lisääntymiskyvyttömyysvaatimuksesta luovuttava

40. Helsingin Kokoomusnuoret: Translaki uudistettava ja 41. Kokoomuksen Opiskelijaliitto Tuhatkunta: Translaki uudistettava inhimillisemmäksi

Kokoomuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuspoliittisessa ohjelmassa todetaan kokoomuksen olevan sitoutunut edistämään translain kokonaisuudistusta.

42. Pohjanmaan Kokoomusnaiset: Turvakotien määrää on kasvatettava ja 43. Kokoomuksen Naisten Liitto: Turvakotiverkosto laajennettava kansainvälisten suositusten mukaiselle tasolle

Turvakotipaikkojen rahoitusta kasvatettiin edellisellä hallituskaudella noin 70 prosenttia ja turvakotipaikkoja lisättiin noin 30 paikalla vuoden 2018 loppuun mennessä. Vuoden 2019 eduskuntavaaliohjelmassa otettiin kantaa turvakotipaikkojen lisäämiseksi ja lähisuhdeväkivaltaan puuttumiseksi. Myös kokoomuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusohjelmassa vaaditaan lisäämään turvakotipaikkojen määrää ja saatavuutta.

48. Varsinais-Suomen Kokoomusnaiset: Osallistumisoikeuksia tuettava vanhempainvapaalla

Kansanedustaja Sara-Sofia Siren teki asiasta lakialoitteen vuonna 2016. Seuraavana vuonna eduskunnan naisverkosto uusi aloitteen ja siihen saatiin kerättyä 150 kansanedustajan allekirjoitus. Lopulta edellinen hallitus esitti sairausvakuutuslain muuttamista vuonna 2018. Muutoksen ansiosta kunnallisen luottamustoimen hoitamista ei enää pidetä vanhempainpäivärahan maksamiseen vaikuttavana ansiotyönä.

49. Tampereen tulevaisuuskokoomus: Vammaisten kulttuurityön tukeminen julkisin varoin

Kokoomuksen kulttuuripoliittisessa visiossa todetaan, että kulttuuripalveluihin tulee olla kaikkien ulottuvilla ja saavutettavissa, niin kulttuurin kokijoina kuin tekijöinäkin.

50. Kokoomuksen Naisten Liitto: Suomelle kansallinen lapsistrategia

Lapsistrategiaa pohjustava valmistelu käynnistettiin opetusministeri Grahn-Laasosen aloitteesta edellisellä hallituskaudella. Tämän työn pohjalta Suomeen valmistellaan parhaillaan kansallista lapsistrategiaa. Kokoomus on edustettuna lapsistrategiaa valmistelevan parlamentaarisen komitean työssä.

52. Kaakkois-Suomen Kokoomusnuoret: EU:n perustettava pitkän tähtäimen projekti ikääntymisen hidastamisen tutkimiseen ja toteuttamiskeinojen löytämiseen

Kokoomuksen eurovaaliohjelmassa tavoite EU:ssa tehtävän tutkimusyhteistyön syventämiseksi on tunnustettu. Ohjelmaan on kirjattu, että EU:n tulee lisätä eurooppalaista yhteistyötä osaamisen vahvistamisessa ja tutkimuksessa. Lisäksi genomstrategian toimeenpanoa vauhditettiin edellisellä hallituskaudella, mutta lopulta sitä ei ehditty käsittelemään hallituskauden lopulla.

65. Joensuun Opiskelevat Porvarit: Vaihtoehtohoidot saatava valvonnan ja säätelyn alaiseksi

Asiassa on tehty kannanottoja mm. kansanedustajien Sari Raassina ja Mia Laiho toimesta. Kansanedustaja Raassina jätti myös asiasta lakialoitteen vuonna 2018.

68. Oulun Kokoomusnaiset: Työkyvyttömät työttömät oikealle perusturvalle ja oikeisiin palveluihin

Kokoomus hyväksyi 2018 puoluekokouksessa yleistuki-mallin, jonka tavoitteisiin puoluehallituksen muutettu ponsiosa on kuulunut. Kokoomuksen yleistuki-malli toimii pohjana tulevaisuuden sosiaaliturvauudistusta valmistelevan parlamentaarisen työryhmän edustajien kannanmuodostuksessa.

70. Tilkan Seudun Kokoomus: Digitaalisuus kotiasumisen tueksi

Kokoomuksen puoluehallitus hyväksyi vuoden 2018 joulukuussa seniorikannanoton, jossa käsiteltiin myös digitaalisuuskysymyksiä erityisesti senioreiden näkökulmasta. Laajemmin digitalisaatiokysymyksiä käsiteltiin kevättalvella 2019 erillisessä digipoliittisessa ohjelmassa.

71. Kokoomuksen Nuorten Liitto: Alkon monopoli purettava, 72. Tampereen Kokoomusopiskelijat TYKO: Alkon monopoli purettava ja 75. Helsingin edistyskokoomus: Alkoholien etämyynnin pelisääntöjen selkiyttäminen ja ravintolaviinien ulosmyynnin salliminen

Edellisen hallituskauden alkoholilain kokonaisuudistus tuli kokonaisuudessaan voimaan vuoden 2018 maaliskuussa. Lain eduskuntakäsittelyssä hyväksyttiin lausuma, joka velvoitti selvittämään etämyynnin säätelyn selkeyttämistä. Heinäkuussa 2018 sosiaali- ja terveysministeriö notifioi alkoholijuomien rajat ylittävän etämyynnin kieltävän lakiuudistuksen. Kokoomus arvosteli ministeriön toimintaa voimakkaasti, muun muassa jättämällä eduskunnassa kirjallisen kysymyksen ministeriön laillisuustulkinnoista. Komissio kaatoi etämyyntikieltoesityksen yksityiskohtaisella lausunnolla lokakuussa 2018, ja ministeriö peruutti esityksensä.

Kevään 2020 aikana Kokoomus teki eduskunnassa ehdotuksen ravintolaviinien ulosmyynnin sekä pienpanimoiden etämyyntioikeuden väliaikaisesta sallimisesta keinona auttaa koronaviruksen takia vaikeuksiin joutuneita ravintola- ja panimoaloja.

76. Rovaniemen Kokoomus: Anniskelualan ja ravintoloiden toiminnan säätelyn siirtäminen työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalle

Tavoitetta on tuotu eduskunnassa esiin esimerkiksi puolueen varapuheenjohtaja, kansanedustaja Mari-Leena Talvitien kannanotossa.

77. Espoon nuoret järkiporvarit: Apteekkisääntelyä kevennettävä

Kokoomus edisti voimakkaasti apteekkisääntelyn keventämistä erityisesti osana edellisen hallituksen norminpurkuohjelmaa. Sääntelyn keventämisestä ei kuitenkaan löydetty tällöin yhteisymmärrystä.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

79. Tapiolan Kokoomus: Aktiivimallin epäkohdat tulee korjata

Nykyinen hallitus esitti 2019 aktiivimallin purkamista, jonka eduskunta hyväksyi. Kokoomus ehdotti, että osatyökykyisille pitäisi räätälöidä oma sosiaaliturva, minkä lisäksi aktiivimallin epäreiluja ehtoja tulisi muokata tarkoituksenmukaisemmaksi.

82. Kokoomuksen Kotkan kunnallisjärjestö: Teollisuuden hukkalämpö kaukolämmöksi eikä taivaalle ja vesiin

Kokoomuksen eduskuntaryhmä on vaatinut Sähköveroluokan II lasku EU:n minimiin sekä kaukolämpöverkon lämpöpumppujen siirtoa sähköveroluokkaan II osana vaihtoehtobudjettiaan. Hallitus on tekemässä muutokset vuoden 2021 puolella.

85. Kokoomusteekkarit: Ydinvoimaluavat myönnettävä reaktorin suuruuden sijaan kokonaistehon perusteella ja 86.

Kokoomusteekkarit: Tyyppihyväksytyille pienille modulaarisille reaktoreille nopeampi hyväksymisprosessi

Kokoomus on vaatinut, että ydinenergialaki uudistetaan siten, että laki joustavoittaa pienydinvoimaloiden suunnittelua ja rakentamisen ja lupajärjestelmiä. Kokoomuksen eduskuntaryhmä on vaatinut asiaa osana vaihtoehtobudjettiaan, jossa pienydinvoiman TKI-toimintaan on vaadittu lisäresursseja. Työ- ja elinkeinoministeriö on ryhtynyt päivittämään ydinenergialakia.

88. Kluuvien Kokoomusnaiset: Suomen on sitouduttava EU:n energiapolitiikan tavoitteisiin

Kokoomus oli mukana sopimuksessa, jossa kahdeksan eduskuntapuoluetta päätti yhteisistä ilmastopolitiikan tavoitteista vuoden 2018 lopussa. Tuon sopimuksen ensimmäisenä tavoitteena oli, että teemme oman osamme maailman keskilämpötilan nousun rajoittamiseksi 1,5 asteeseen. Kokoomus on vaatinut toistuvasti, että EU:n vuoden 2030 päästöjen vähentämistavoite on nostettava 55 prosenttiin (nyk. 40 % vuoden 1990 tasosta) ja lisävähennys on ohjattava pääosin päästökauppasektorille.

Puolustusministeriön hallinnonala

98. Kokoomuksen naisten liitto: Naisten kutsunnat ja asevelvollisuuden kehittäminen ja 99. Kokoomuksen Opiskelijaliitto Tuhatkunta Suomessa otettava käyttöön sukupuolineutraalit kutsunnat

Puoluehallitus hyväksyi kokoomuksen linjauksen asevelvollisuudesta maaliskuussa 2019. Linjauksessa todetaan, että kokoomus kannattaa koko ikäluokkaa eli sekä miehiä että naisia koskevien kutsuntojen järjestämistä sekä, että asevelvollisuutta on kehitettävä tasa-arvoisempaan suuntaan. Nykyisen hallituksen toimesta asetettiin parlamentaarinen komitea selvittämään yleisen asevelvollisuuden kehittämistä. Komitean puheenjohtajana toimii kansanedustaja Ilkka Kanerva.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

106. Kluuvin kokoomuksen naiset ry: Esiopetus kaksivuotiseksi

Kaksivuotinen esiopetus on otettu puolueen kaikkiin keskeisiin asiakirjoihin ja tämä on ollut tavoitteenamme 2019 eduskunta-vaaleissa. Varhaisten vuosien merkitystä on pyritty jatkuvasti pitämään esillä muun muassa vaihtoehtobudjetissa.

107. Hämeenkyrön Kokoomus: Kielisuihku

Kokoomus on jatkuvasti edistänyt puolueena varhempaa kieltenopetusta. Tästä esimerkkinä on nykyään ensimmäisellä luokalla alkava A1-kieli, josta päätettiin edellisellä hallituskaudella opetusministeri Sanni Grahn-Laasosen aloitteesta.

Kielikylpymahdollisuudet ovat mainittuna puolueen lapsi- ja perhepoliittisessa ohjelmassa.

110. Oulun Kokoomusnaiset: Suomalaisten tyttöjen ja naisten osaaminen käyttöön teknologia-alalle

Kokoomus on sitoutunut tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusohjelmassaan siihen, että jokaisella on oikeus olla sellainen kuin on, ilman ulkoisten rooliodotusten tuomaa painetta. Tämä koskee niin henkilökohtaisia mieltymyksiä kuin yhteiskunnallisia rooleja kuten ura- ja ammatinvalintahaaveita.

113. Kokoomuksen Naisten Liitto: Suomelle osaamisstrategia, 122. Helsingin edistyskokoomus: Jatkuvan oppimisen alustae kosysteemin rakentaminen ja 124. Kokoomuksen Opiskelijaliitto Tuhatkunta: Avointa korkeakoulua kehitettävä elinikäisen oppimisen alustana

Kokoomus on määrätietoisesti pyrkinyt edistämään omissa ohjelmissaan sitä, että kansallista koulutusjärjestelmäämme kehitetään kokonaisuutena ja että Suomelle laadittaisiin yli vaalikausien mittainen osaamisstrategia. Kokoomus on esittänyt jatkuvan oppimisen tulevaisuussopimuksen laatimista. Teemoja on pidetty esillä niin vaaliohjelmissa kuin vaihtoehtobudjetissa.

Valtiovarainministeriön hallinnonala

128. Hämeenkyrön Kokoomus: Maakunnan verotusoikeus

Maakunnille ei tullut verotusoikeutta. Kokoomus vastusti verotusoikeuden antamista maakunnille, ja lopullisesti asia ratkesi keväällä 2019, kun koko sote-maakuntauudistus kaatui.

131. Akateemiset Kansalliset Nuoret: Kokoomuksen asetettava kannattamaan pormestarimallia

Kokoomuksen kaupunkipoliittinen ohjelma hyväksyttiin keväällä 2019. Siinä vaaditaan, että kaupunkien johtamista ja demokratian käytäntöjä vahvistetaan pormestarimallilla.

133. Kokoomuksen Opiskelijaliitto Tuhatkunta: Suomessa otettava käyttöön digialu ja 134. Helsingin Kokoomusnuoret: Sähköisten julkaisujen verotus paperisten tasolle

Asia toteutettiin valtiovarainministeri Petteri Orpon esityksestä. Digitaalisten julkaisujen alennettu arvonlisäverokanta tuli voimaan 1.7.2019.

145. Teljän Kokoomus: Varainsiirtoveron poisto, 146. Helsingin Kokoomusnuoret: Varainsiirtovero poistettava, 147. Joutsenon Kokoomus ja Lappeenrannan Kokoomus: Kiinteistöjen varainsiirtoveron alentaminen lapsiperheiden toisen asunnon hankinnassa, 148. Kokoomuksen Nuorten Liitto: Varainsiirtoverosta luovuttava ja 149. Keravan Kokoomus: Oma asuntoa koskevan varainsiirtoveron huojentaminen

Kokoomuksen kansanedustajat ovat puhuneet varainsiirtoveron poistamisen puolesta monissa yhteyksissä. Esimerkiksi eduskuntaryhmän verotyöryhmän puheenjohtaja Elina Lepomäki teki asiaa koskevan ehdotuksen lokakuussa 2018.

157. Kokoomuksen Naisten Liitto: Kotitalousvähennystä laajennettava

Aloitteessa tarkoitettuja toimenpiteitä on sisällytetty eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettiin. Niin sanottu ”superkotitalousvähenys” ikäihmisille oli keskeinen osa puolue- ja ryhmäjohton Jyväskylässä pidetyn kesäkokouksen julkilausumaa elokuussa 2020.

160. Uudenmaan Kokoomusnuoret: Ansiotuloverotuksen progression keventäminen

Kokoomuksen keskeisiä tavoitteita edellisessä hallituksessa oli, että kenenkään työn verotus ei kiristyisi. Tässä kohtuudella onnistuttiin myös viimeisen budjetin osalta, koska palkansaajien tuloveroprosentit pysyivät käytännössä samoina. Kokoomus on pyrkinyt edistämään myös progression keventämistä, mutta siihen ei ollut poliittisia edellytyksiä.

162. Virtuaalokokoomus: Yhdistysten jäsenmaksujen verovähennysoikeudesta luovuttava

Useat Kokoomuksen kansanedustajat ovat käyttäneet puheenvuoroja aloitteessa tarkoitettujen muutosten puolesta.

163. Akateemiset Kansalliset Nuoret: Osakesäästötilit käyttöön mahdollisimman pian

Aloitteessa esitetty tavoite on toteutettu. Osakesäästötili on ollut mahdollinen vuoden 2020 alusta. Euroclear Finlandin mukaan osakesäästötiliä oli heinäkuun 2020 loppuun mennessä avattu 118 000. Arvioiden mukaan 28 % tilien avajista oli uusia sijoittajia. Arvopaperivarallisuutta tileillä oli yli 450 miljoonaa euroa.

Valtioneuvoston kanslian hallinnonala

164. Pohjanmaan Kokoomusnuoret: Kokoomuksen on oltava Eurooppa-politiikan kärkipuolue Suomessa

Kokoomus voitti EU-vaalit historiallisen suurella marginaalilla. Kokoomus sai vaaleissa kolme europarlamentaarikkoja. Kokoomuksen EU-vaaliohjelma oli kunnianhimoinen ja sen tavoitteita on edistetty niin meppiryhmässä kuin yleisemmin osana kokoomuslaista politiikkaa. Marraskuussa 2019 Petteri Orpo valittiin EPP:n varapuheenjohtajaksi. Joulukuussa 2019 kansanedustaja ja suuren valiokunnan jäsen Ville Kaunisto valittiin Eurooppalaisen Suomen puheenjohtajaksi.

165. Brysselin Kansallisseura: EU:lle yhteinen uskottava ulkopoliittikka

EU:n yhteinen ja uskottava ulkopoliittikka oli yksi EU-vaaliohjelmamme kärjistä. Kokoomuksen edustajat ovat alleviivanneet EU:n yhteisen ulkopoliittikan merkitystä eduskunnan täysistunnossa muun muassa keskustelussa Suomen EU-puheenjohtajakaudesta. Eduskuntaryhmä julkaisi heinäkuussa 2020 kannanoton ”Kansainvälinen Suomi tuottaa turvallisuutta ja vakautta”, jossa asiaa käsitellään tarkemmin.

166. Brysselin Kansallisseura: Eroon Eurooppa-neuvoston yksimielisyysperiaatteesta

Eurovaaliohjelmassa asetettiin yhdeksi Kokoomuksen Eurooppa-poliittiseksi tavoitteeksi määräänemistöpäätösten lisääminen ulkopoliitikassa EU:n globaalien roolin vahvistamiseksi. Niin EPP-puolue kuin EPP-ryhmä ovat ottaneet kantaa määräänemistön puolesta EU:n ulkopoliitikassa.

Sisäministeriön hallinnonala

174. Kotkan Kokoomus: Kansallisen aselain muutos – lipasrajoitukset eivät saa koskea reservin aseita ja 175. Kotkan

Kokoomus: Kansallisen aselain muutos – reserviläispoikkeus tulee olla laaja

Edellisellä hallituskaudella ampuma-aselain uudistusta valmisteltiin kokoomuslaisen sisäministerin johdolla. Ampuma-aseiden lupaprosessia sujuvoitettiin ja nopeutettiin aseturvallisuudesta tinkimättä ja reserviläistoiminta edellytykset turvattiin

177. Lapin Kokoomus: Turvallisuus kuuluu kaikille ja 178. Turun Kansallisseura: Turvallisuus, turvallisuus, turvallisuus

Viime hallituskaudella kokoomuslaisen sisäministerin johdolla poliisin henkilötövuosimäärä käännettiin nousuun. Syksyllä 2019 kokoomus esitti vaihtoehtobudjetissaan, että poliisin henkilötövuosimäärä nostetaan nykytasolta noin 1000 poliisilla yli 8000 henkilötövuoteen. Tavoitteeseen pääsemiseksi Kokoomus esitti eduskuntapuolueista suurinta, 55 miljoonan euron pysyvää lisäystä poliisin määrärahoihin.

180. Helsingin Kokoomusnuoret: Ulkomaisten työntekijöiden tarveharkinta poistettava

Kokoomus on ajanut asiaa johdonmukaisesti. Mm. Syksyllä 2019 julkaistu kokoomuksen keskustelunavaus uusien työpaikkojen luomiseksi pitää sisällään tavoitteen tarveharkinnasta luopumisesta ja vaatimus on uusinnettu syksyn 2020 työllisyysavauksessa.

Oikeusministeriön hallinnonala

190. Kaakkois-Suomen Kokoomusnuoret: Järjestelmällinen oikeustapaustietokanta lakia harjoittavien yritysten ja henkilöiden sekä oikeudenkäyntien käyttöön

Oikeushallinnon alalla käynnissä olevista digitalisaatiohankkeista kokoomus on pitänyt esillä muun muassa Aipa-hankkeen täysimääräistä rahoitusta.

192. Kokoomuksen Opiskelijaliitto Tuhatkunta: Suomen otettava käyttöön positiivisia luottotietoja koskeva rekisteri

Kokoomus edisti positiivisen luottorekisterin käyttöönoton selvittämistä viime kaudella oikeusministeri Antti Häkkäsen johdolla. Nyt asia on edennyt valmisteluun ja sillä on kokoomuksen tuki.

196. Vaasan Kokoomusnaiset: Ikäsyryjintää ehkäistävä

Kokoomuksen eduskuntaryhmä jätti syksyllä 2019 eduskuntaryhmän yhteisen kirjallisen kysymyksen, jossa se edellytti hallitukselta toimia ikäihmisten yhdenvertaista kohtelua yhteiskunnan palveluissa. Myös esimerkiksi koronakriisin aikana kokoomus on edellyttänyt, etteivät ikääntyneet saa jäädä koronakriisissä vaille tarvitsemaansa apua ja tukea.

197. Tampereen tulevaisuuskokoomus: Oikeusvaltioperiaatteen vahvistaminen EU:ssa

Kokoomus on vaatinut oikeusvaltioperiaatteen kytkemisestä EU:n rahanjakoon. Kokoomus on myös aktiivisesti ajanut oikeusvaltion, sananvapauden ja demokratian tilaa Unkarissa Viktor Orbánin johdolla heikentäneen Fidesz-puolueen erottamista EPP-puolueesta. Kokoomuksella oli aloitteellinen rooli prosessissa, joka johti Fideszin EPP-jäsenyyden jäädyttämiseen keväällä 2019.

199. Kokoomusteekkarit: Sijaissynnytyksien sallittava Suomessa jälleen ja 200. Keski-Suomen Kokoomusnuoret: Sijaissynnyttäminen sallittava Suomessa

Kokoomuksen lapsi- ja perhepoliittisessa ohjelmassa vaaditaan selvitys siitä, millä edellytyksillä Suomeen voitaisiin säätää sijaissynnytykset salliva lainsäädäntö.

201. Kokoomuksen Naisten Liitto: Seksuaali- ja väkivaltarikosten minimirangaistuksia kiristettävä

Viime hallituskaudella oikeusministeri Häkkäsen johdolla kiristettiin lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten rangaistuksia. Rikoslakiin lisättiin uusi säännös törkeästä lapsen raiskauksesta ja lapsen seksuaalisen hyväksikäytön enimmäisrangaistusta korotettiin.

204. Kälviän Kokoomus: Naisten sukuelinten silpominen ja poikien ympärileikkaus estettävä

Kokoomuksen kansanedustajat Sarkomaa ja Vikman esittivät syksyllä 2019 lakialoitteessaan tyttöjen sukuelinten silpomisen kieltämistä erityislaililla. Kokoomusjärjestöt Kokoomusnuoret, Kokoomusnaiset ja Kokoomusopiskelijat ottivat kesäkuussa 2020 yhdessä kantaa saman asian puolesta.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

211. Keski-Suomen Kokoomusnuoret: Sähköautojen hankintatuki korvattava autoverojen poistoilla

Kokoomus esitti vaihtoehtobudjetissaan, että autoveroa laskettaisiin 100 miljoonalla eurolla. Tämä tarkoittaisi noin 900 euron keskiveron muutosta, joka laskisi auton hintaa 2,7 prosenttia.

Aloitteet

Puoluekokoukselle 2020
jätetyt aloitteet

Eräitä huomioita aloitteista ja niiden käsittelystä

Aloitevastaukset ovat karkeasti jaoteltuna kolmen tyyppisiä: aloite voidaan esittää joko hyväksyttäväksi tai hylättäväksi. Voidaan myös esittää, että puoluekokous toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta. Joissakin tapauksissa puoluehallitus on päätenyt esittämään aloitteen hyväksymistä esimerkiksi joillakin korjauksilla tai reunaehdoilla, taikka siten, että aloitteen sisältö kytketään osaksi jotakin laajempaa kokonaisuutta. Kunkin aloitevastauksen lopusta ilmenee, mikä puoluehallituksen varsinainen esitys on. Käsittelyn pohjana on aina puoluehallituksen esitys.

Niputetut aloitteet

Puoluehallitus on aloitevastauksista päättäessään käsitellyt jotkin samaa aihealuetta koskevat aloitteet siten, että kahteen tai useampaan aloitteeseen on annettu yhteinen vastaus. Aloitevastauksen varsinainen ehdotus (ponsiosa) on näissä tapauksissa viimeisen aloitteen lopussa. Aloitteita koskevien pohjaesityksestä poikkeavien esitysten tekeminen ei näissä tapauksissa poikkeava tavanomaisesta.

Lista niputetuista aloitteista:

- » 21–25 (Rahapelijärjestelmä)
- » 26–27 (Suomen aluejako)
- » 36–37 (Kotitalousvähennys)
- » 47–49 (Perintö- ja lahjaverotus)
- » 65–66 (Etävastaanotot)
- » 67–69 (Alkoholiuudistuksen jatko)
- » 70–71 (Alkoholin etämyynti)
- » 78–79 (Päihdehaittojen torjunta)
- » 84–86 (Perhepalvelut)
- » 89–90 (Raskauden keskeytykset)
- » 92–93 (Vammaiset henkilöt ja osatyökykyiset)
- » 103–104 (Kannabis)
- » 121–124 (Työmarkkinapolitiikka)
- » 125–126 (Palkan sivukulujen näkyminen palkkakuitissa)
- » 138–140 (Perusopetuksen opetussuunnitelma)
- » 149–150 (Liikuntapaikkarakentaminen ja tasa-arvo)

Sisällysluettelo, aloitteet

Järjestölliset ja sääntömuutosaloitteet	84
1. Haukilahden-Westendin Kansallisseura: Kokoomuksen presidenttiehdokkaan sitouduttava edistämään Suomen Nato-jäsenyyttä	84
2. Kokoomuksen Naisten Liitto: Code of Conductin käyttöönottonnaminen Kansallisen Kokoomuksen järjestötoiminnassa	85
3. Kokoomuksen Kotkan Kunnallisjärjestö: Kokoomusyhdistysten toimintaa pitäisi digitalisoida yhdessä	86
4. Kaakkois-Suomen Kokoomusnuoret: Puoluevaltuuston ja -hallituksen rooleja korostettava Kokoomus-yhteisössä	86
5. Puotilan kokoomus: Puoluekokousaloitteiden nettikäsittely ja -äänestys	87
6. Loimaan Kokoomus ry: Sääntömuutos Kansallisen Kokoomuksen rp:n sääntöjen 6§ JÄSENMAKSUT	89
7. Salpausselän Kokoomus ry: Järjestöorganisaation suoraviivaistaminen	90
8. Kaakkois-Suomen Kokoomusnaiset: KHT-tilintarkastajavaatimus poistettava piireiltä	91
9. Teljän Kokoomus: Puoluekentän uudistaminen	92
10. Runosmäen Kokoomus ja Turun Kansallisseura: Paikallisyhdistysten taloudellista asemaa parannettava.....	93
11. Lahden Kokoomusnaiset: Sääntömuutos piirikokousten koollekutsumiseen	94
12. Kokoomuksen Rauman Kunnallisjärjestö: Sääntömuutosaloite puoluekokouksen mahdollistamiseksi etäkokouksena.....	95
13. Karakallio-Kilon Kokoomus: Neuvoa-antavat jäsenäänestykset sääntöihin	96
14. Muonion Kokoomusnuoret: Puoluehallituksen käsiteltävä jäsenjärjestöjensä sääntö- ja nimenmuutokset riipeästi.....	97
15. Porin kokoomusnaiset: Kokoomuksen seniorijäsenten jäsenmaksu samansuuruiseksi kuin nuorisojäsenten.	97
16. Porin kokoomusnaiset: Nykypäivälehti mahdollista saada sähköisenä paperiversion sijaan.....	98
17. Kokoomuksen Rauman Kunnallisjärjestö: Aloite puolueen viestinnällisen kärjen kirkastamiseksi: Mikä, miksi ja miten Kokoomus?	99
18. Itä-Turun Kokoomusnaiset: Ikäihmisten hyvinvoinnin edistämiseen huomiota Kokoomuksessa	101
19. Vaasan Kokoomusnaiset: Valtakunnallinen ikäihmisten päivä	102
20. Aleksis Kiven Kokoomus: Arvo- ja tulevaisuusfoorumin perustaminen.....	103
Yleispoliittiset ja poikkihallinnolliset aloitteet	106
21. Tampereen Harjun kokoomus: Pelikoneet julkisista tiloista erillisiin, valvottuihin tiloihin	106
22. Helsingin Edistyskokoomus: Rahapelivoittojen elinkaari vastuulliseksi: Ongelmia ehkäistävä tehokkaammin ja veikkausvoitot ohjattava yleiseen budjettiin.....	107
23. Uudenmaan Kokoomusnuoret: Rahapelitoiminnan tuottojen kytky kulttuurin, liikunnan, sosiaali- ja terveysalan sekä nuorisotoiminnan rahoittamisesta purettava ja rahoitus siirrettävä osaksi normaalia budjettirahoitusta	108
24. Karakallio-Kilon kokoomus: Uhkapelimonopolin poistaminen arpajaislaista	109
25. Aurajoen Kokoomusnuoret: Veikkausvoitot ja järjestötuet irrotettava toisistaan.....	109
26. Hämeen Kokoomusopiskelijat Kilpisjärven vapaakauppa-alue.....	112
27. Hämeen Kokoomusopiskelijat: Alueille autonomia Ahvenanmaan tapaan.....	112
Valtioneuvoston kanslian hallinnonala	113
28. Varsinais-Suomen Kokoomus: Suomi on sitoutunut euroon – talous- ja rahaliittoa kehitettävä rohkeasti	113
29. Uudenmaan Kokoomusnuoret: Kansallisen Kokoomuksen teetettävä riippumaton selvitys Suomen eurojäsenyyden hyödyistä ja haitoista	114
30. Helsingin Kokoomusnuoret: EU-alueelle energiaa toimittavan yrityksen on ostettava päästöosuuksia EU:n päästökaupasta.....	116
31. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Euroopan pullonpalautusjärjestelmä ja muovien kierrättäminen kuntoon juomapakkausten panttijärjestelmällä.....	117

32.	Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Nuuskan myynti laillistettava Suomessa.....	118
33.	Aurinkorannikon Kokoomus: Palveluseteli EU:n alueelle.....	120
34.	Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Ahvenanmaan demilitarisointi purettava	121
35.	Teljän Kokoomus: EU:n pakolaisten taakanjako on kansallisen edun vastaista	123
Valtiovarainministeriön hallinnonala		125
36.	Kokoomuksen Naisten Helsingin piiri: Kotitalousvähennyksen leikkaus peruttava	125
37.	Meri-Helsingin Kokoomus: Uusittu kotitalousvähennys vauhdittamaan pienyritystoimintaa ja helpottamaan kotitalouksien arkea	126
38.	Kokoomuksen Naisten Liitto: Kotitalousvähennyksen laajentaminen laiteinvestointeihin	127
39.	Kokoomuksen Naisten Liitto: Sairaalan lapsen verovapaan hoitoedun laajentaminen	128
40.	Hämeen Kokoomusopiskelijat: Joustava budjetointi osaksi ansiotuloverotusta	130
41.	Hämeen Kokoomusopiskelijat: Valtion velkaantumista hillittävä juridisin keinoin.....	131
42.	Hämeen Kokoomusopiskelijat: Liian korkeat verot kiellettävä lailla	132
43.	Stadin Kokoomusnuoret: Julkisen velan BKT-suhteen jyrkkä leikkaus hallitusohjelmaan.....	133
44.	Kokoomuksen Hämeenlinnan Kunnallisjärjestö ja Kalvolan Kokoomus: Kesäasunnon muuttamista vakituiseksi tai osa-vuosiasunnoksi helpotettava	135
45.	Kokoomuksen Hämeenlinnan Kunnallisjärjestö ja Hämeen Kokoomusopiskelijat: Avointen korkeakouluopintojen kurssimaksut verovähennyskelpoisiksi	136
46.	Kuusamon Kokoomus: ALV-rajojen nostolla vauhtia talouden rattaisiin	137
47.	Länsi-Vantaan Kokoomus: Aloite perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta	138
48.	Lappeenrannan Kokoomusteekkarit: Perintövero historiaan	139
49.	Haukilahden-Westendin Kansalliseura: Perintöveron poisto - Suomalaisten mahdollisuus vaurastua	140
50.	Teljän Kokoomus: Veropolitiikka	142
51.	Kotkan Kokoomus: Perheverotus valinnaiseksi	143
52.	Varsinais-Suomen Kokoomusnaiset: Kuukautis- ja inkontinenssisuojille 10 prosentin verokanta.....	144
53.	Varsinais-Suomen Kokoomusnaiset: Kotitalousvähennys talouskohtaiseksi	145
54.	Hämeen Kokoomusopiskelijat: Osakesäästötilin maksimipanos moninkertaistettava	146
55.	Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret: PRIIP-tuotteiden avaintietoesitteiden kielivaatimuksia löyhennettävä 147	
56.	Kokoomuksen Hämeenlinnan Kunnallisjärjestö ja Hämeen Kokoomusopiskelijat: Viron yritysveromalli Kokoomuksen kärkihankkeeksi eduskuntavaaleihin!	148
Ulkoministeriön hallinnonala		150
57.	Kokoomuksen Nuorten Liitto: Venäjän parlamentaarisen valtuuskunnan äänioikeus Euroopan neuvostossa peruttava	150
58.	Helsingin Kokoomuksen Nuoret: EU:n tehtävä rauhansuunnitelmansa Israelin ja Palestiinan konfliktiin.....	151
59.	Kokoomuksen Naisten Liitto: Suomen kehitys yhteistyön painopiste koulutuksessa	152
60.	Helsingin Kokoomusnuoret: Euroopan unionille YK:n turvallisuusneuvoston pysyvä jäsenyyttä	153
61.	Helsingin Kokoomuksen Nuoret: Ilmastopakolaisuus tunnustettava.....	154
Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala		156
62.	Kokoomuksen Naisten Liitto: Sosiaali- ja terveysalan koulutuspaikkojen määrää lisättävä	156
63.	Hämeen Kokoomusopiskelijat: Hengellisissä vähemmistöliikkeissä elävien lasten oikeudet turvattava.....	157
64.	Kansalliset Jatko-Opiskelijat: Jatko-opiskelijat otettava huomioon sosiaaliturvaa uudistettaessa	159
65.	Helsingin Kokoomuksen Nuoret: Etävastaanottoja lisättävä pysyvästi julkisessa terveydenhuollossa	160
66.	Helsingin Kokoomuksen Nuoret: Terveystietoturvalainsäädäntöä uudistettava etävastaanottojen osalta.....	161
67.	Mäntsälän kokoomus: Ravintoloiden, hotellien, pienpanimoiden ja tislamojen sääntelyn siirtäminen elinkeinoministeriöön	164

68.	Tampereen kokoomusopiskelijat: Mietojen alkoholijuomien myyntiajan muutos vähittäiskaupoissa kello 22:00:en saakka	164
69.	Karakallio-Kilon kokoomus: Vähittäismyymntimonopoli pois alkoholilaista	165
70.	Rovaniemen kokoomusopiskelijat: Alkoholien etämyynti vapautettava.....	167
71.	Tornion Kokoomus: Vähittäis- ja etämyynnin, sekä markkinoinnin salliminen alkoholijuomien valmistajille	168
72.	Meri-Helsingin Kokoomus: Ihmisarvoa kunnioittava saattohoito jokaisen kansalaisen oikeudeksi.....	169
73.	Turun Kansallisseura: Eläkeläisille muodostettava oma kuluttajahintaindeksi	171
74.	Uudenmaan Kokoomusnuoret: Eläkejärjestelmä kestäväälle pohjalle	172
75.	Kokoomuksen Nuorten Liitto: Eläkkeiden taso saatava vastaamaan maksettujen eläkkeiden tasoa	173
76.	Karakallio-Kilon kokoomus: Apteekkiluvan yhtiöittäminen mahdolliseksi	175
77.	Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Kotihoidontuki poistettava äitien työllisyyttä vähentävänä, heidän köyhyyttään edistävänä ja julkistaloutta heikentävänä etuutena	177
78.	Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Kokoomukselle oma päihdepoliittinen ohjelma	180
79.	Pohjanmaan Kokoomusnaiset: Päihdehuollosta päihdehoitoon - päihdehuoltolain nimi ja sisältöuudistus..	181
80.	Tornion Kokoomusnaiset: Lasten ja nuorten huumeiden käyttö kitkettävä	184
81.	Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Kehitysvammaisten yhdenvertaisuutta lisättävä – Kokoomuksen vammaispoliittinen ohjelma uudistettava tai päivitettävä	185
82.	Kaakkois-Suomen Kokoomusnuoret: Genomitieto selkeästi yhden erillisen viranomaisen hallinnoitavaksi..	188
83.	Kainuun Kokoomus: Sote-palvelujen uudistaminen tulee tehdä asiakaslähtöisesti ja tehokkaasti	190
84.	Pohjanmaan Kokoomusnaiset: Moniammatillinen neuvolapalvelu perheiden varhaiseen tukeen	192
85.	Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Perheiden palvelut saman katon alle, perhekeskus yhä useampaan suomalaiseen kuntaan.....	193
86.	Mäntsälän kokoomus: Hyvinvointineuvoloihin ilta-ajat käyttöön koko maassa	194
87.	Pirkanmaan Kokoomusnuoret: Lasten rokottaminen kansallisen rokotusohjelman mukaan perhe-etuuskien ehdoksi	196
88.	Salon Kokoomusnaiset: Sterilisaatiolaki muutettava huomioimaan yksilön itsemääräämisoikeus ja kaikki Suomea sitovat ihmisoikeussopimukset.....	198
89.	Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Raskaudenkeskeytyslainsäädäntö uudistettava naisten itsemääräämisoikeuden takaamiseksi	199
90.	Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret: Raskaudenkeskeytyksen ehtoja lievennettävä.....	200
91.	Teljän Kokoomus: Väestöpolitiikka ja syntyvyys.....	201
92.	Jyväskylän Kokoomus: Työkyvyttömyyseläkkeitten ansaintarajat nostettava työntekoon ja rittäjyyteen kannustaviksi.....	203
93.	Piritan Kokoomusnaiset: Vammaisten henkilöiden oikeus työhön	204
Sisäministeriön hallinnonala		206
94.	Kokoomuksen Nuorten Liitto: Päästökompensaatioiden tarjoaminen mahdollistettava yrityksille	206
95.	Joulukolmion Kokoomus: Reservipoliisiasian edistäminen.....	207
96.	Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Suomeen koulutettava lisää poliiseja - nyt resurssit pienimmät koko EU:ssa.....	208
97.	Kansalliset Ylioppilaat: Oleskelulupa myönnettävä automaattisesti Suomessa tutkinon suorittaneelle kansainväliselle opiskelijalle	210
98.	Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret: Suomalaisten pokeri- ja vedonlyöntiammattilaisten elinkeino turvattava!	211
Oikeusministeriön hallinnonala		212
99.	Teljän Kokoomus: Sharia-laki ja Sharia-tuomioistuimet kiellettävä lailla	212
100.	Teljän Kokoomus: Kiihottaminen kansanryhmää vastaan - lainmuutos.....	214

101. Aurajoen Kokoomusnuoret: Alle 12 -vuotiaiden poikien ei-lääketeieteellinen ympärileikkaus kiellettävä lailla.....	215
102. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Turvataan seksuaalivähemmistöjen itsemääräämisoikeus, eheytyshoidot kiellettävä lailla.....	217
103. Savo-Karjalan Kokoomusnuoret: Kannabiksen käyttö ja pienten määrien hallussapito dekriminalisoitava... 219	
104. Kaakkois-Suomen Kokoomusnuoret: Kannabiksen käyttö ja pienten määrien hallussapito dekriminalisoitava.....	219
105. Kokoomuksen Naisten Liitto: Suomeen lisää turvakotipaikkoja.....	222
106. Teljän Kokoomus: Ulosotossa oleva verovelka korottomaksi reunaehdoin.....	223
107. Teljän Kokoomus: Perintäyhtiöille todistamisvelvoitus velallisen tavoittamisesta.....	224
108. Vaasan Kokoomusnaiset: Maksuhäiriömerkintöjen poisto.....	225
109. Kokoomuksen Hämeenlinnan Kunnallisjärjestö ry ja Hämeenlinnan Kansallisseura: Aloite perintää koskevan lain laadinnasta.....	227
110. Tornion Kokoomusnaiset: Kaikille taattava tasa-arvoinen mahdollisuus vaikuttaa.....	228
111. Helsingin Edistyskokoomus: Parannetaan äänestäjien kuluttajansuojaa: Puolueiden vaaliohjelmien vaikutusten arviointi ja faktantarkistus kuntoon!.....	229
112. Kokoomuksen Kotkan Kunnallisjärjestö: Vaalien ehdokaslomakkeet digipalveluun.....	231
113. Lappeenrannan Kokoomusteekkarit: Suomeen tarvitaan oikeudenhoitouudistus.....	232
114. Kälviän Kokoomus: Naamioituneena esiintyminen kiellettävä mielenosoituksissa ja -ilmaisuissa.....	233
Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala.....	235
115. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Lopetetaan turpeen energiakäyttö vuoteen 2030 mennessä.....	235
116. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Lopetetaan päästökaupan kompensatiotuki.....	237
117. Kälviän Kokoomus: Sähkön siirtohinnot kohtuullistettava.....	239
118. Pääskyn porvarit: Polttokennolla päästöttömäksi.....	240
119. Tampereen Kokoomusopiskelijat TYKO: Vuokratyön tasa-arvo työsopimuksissa.....	242
120. Kokoomuksen Nuorten Liitto: Työelämän pelisäännöt yhteisiksi – paikallista sopimista laajennettava.....	244
121. Karakallio-Kilon kokoomus: Yleissitovuus pois työsopimuslaista.....	246
122. Rovaniemen kokoomusopiskelijat: Työmarkkinajärjestöjen valtaa kavennettava.....	246
123. Lappeenrannan Kokoomusteekkarit: Ammattiyhdistysliikkeen verovapaudesta luovuttava.....	247
124. Kälviän Kokoomus: Kojamo OYJ:n ja Ay-liittojen tulot verolle.....	248
125. Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret: Kaikki palkan sivukulut näkyviin palkkakuittiin.....	249
126. Kotkan Kokoomus ry: Palkkakuitti läpinäkyväksi.....	250
Puolustusministeriön hallinnonala.....	251
127. Kansalliset Jatko-Opiskelijat: Nato-jäsenyys vahvistaisi Suomen puolustusta ja turvallisuutta.....	251
128. Puistolän Kokoomus: Aluepuolustus ja aluejoukot vahvistettava.....	252
129. Kokoomuksen Naisten Liitto Maanpuolustuksen ja asepalveluksen toimintakykyä on suojeltava.....	256
130. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Ulkomaalaisten omistuksessa olevien strategisten kohteiden lähellä olevat kohteet säädettävä mahdolliseksi lunastaa takaisin.....	257
131. Hämeenlinnan Kokoomusnuoret: Kansalaispalvelus Suomeen.....	259
132. Kotkan Kokoomus: EU:n esittämä lyijykielto.....	260
133. Vaasan Kokoomusnaiset: Väestönsuojelukursseja naisille.....	261
Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala.....	262
134. Tornion Kokoomusnaiset: Varhaiskasvatusta uudistettava.....	262
135. Kainuun Kokoomus: Vahvistettu opintopolku varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle.....	263
136. Kuopion seudun Kokoomusnaiset: Harrastetakuu jokaiselle alakouluikäiselle.....	264
137. Savo-Karjalan Kokoomusnaiset: Luonnontieteiden ja matematiikan opetuksen vahvistaminen varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle unohtamatta tyttöjen mukanaoloa.....	265

138. Pirkanmaan Kokoomusnuoret: Taloustiedon laajentaminen opetussuunnitelmaan	266
139. Kokoomuksen Hämeenlinnan Kunnallisjärjestö ja Hätilän Kokoomus: Kymmensormijärjestelmä osaksi perusopetuksen opetussuunnitelmaa	267
140. Uudenmaan Kokoomusnuoret: Mediakasvatuksen lisääminen osaksi perusopetuksen opetussuunnitelmaa.....	267
141. Pirkanmaan Kokoomusnuoret: Ala-asteelle toinen vapaavalintainen pakollinen kieli.....	269
142. Turun Kansallisseura: Elämäntaidot-oppiaine lisättävä perusopetukseen	270
143. Kotkan Kokoomusnaiset: Talousosaaminen ja -apu kuntoon konkreettisilla toimenpiteillä.....	271
144. Turun Kansallisseura: Kasvattajien ja opettajien työnkuvan selkiyttäminen sekä työn vaativuuden huomioiminen tasapuolisesti.....	273
145. Turun Kansallisseura: Pienluokat lapsen lakiin kirjatuksi oikeudeksi.....	274
146. Turun Kansallisseura: Koulutusseteli kasvatus- ja opetusalan henkilöstön täydennyskoulutusta varten	275
147. Kokoomuksen Naisten Liitto: Jokaiselle koululaiselle oma tukihenkilö	276
148. Kokoomuksen Naisten Liitto: Liikunnan tärkeys ja ennaltaehkäisevän toiminnan järjestämisen vastuutahot seuraavaan sote-lakiin	277
149. Kokoomuksen Naisten Liitto: Tasavertaista urheilupaikkarakentamista.....	278
150. Lapin Kokoomusnaiset: Tukea tasapuolisesti tyttöjen/naisten ja poikien/miesten liikuntaharrastuksiin.....	279
151. Kokoomuksen Naisten Liitto: Urheiluseurojen vapaaehtoistyön merkityksen esille tuominen	279
152. Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret: Persentiilit näkyville ylioppilastodistukseen!	280
153. Karakallio-Kilon kokoomus: Pakkojäsenyys pois yliopistolaista.....	282
154. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Opiskelijoiden tulorajat nostettava Suomessa muiden pohjoismaiden tasolle.....	283
155. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Koulutusjärjestelmä täytyy uudistaa tukemaan jatkuvaa oppimista.....	284
156. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Suomen korkeakoulutus laahaa perässä, luodaan siirtymävaiheeseen korkeakouluseteli	286
157. Kansalliset Ylioppilaat: Etäopiskelumahdollisuuksia edistettävä korkeakouluissa	288
158. Kansalliset Ylioppilaat: Korkeakouluopiskelijoita ei tule pakottaa kieltäytymään harjoittelujakson palkasta	289
159. Kansalliset Ylioppilaat: Suomen yliopistot keskitettävä kansainvälisesti merkittäviksi huippuyksiköiksi.....	290
160. Rauman Kokoomusnaiset Erityistä tukea tarvitsevien lasten oikeus oppimiseen turvattava	291
161. Pohjanmaan kokoomusnuoret: Laajan, koko maan kattavan korkeakouluverkon turvaaminen	292
162. Satakunnan Kokoomusnaiset: Opettajamitoitus kirjattava perusopetuslakiin	294
Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	295
163. Pohjanmaan Kokoomusnaiset: Verkko-yhteydet kuntoon kaikkialla Suomessa.....	295
164. Tampereen Kokoomusopiskelijat TYKO: Telemarkkinointia koskevan lainsäädännön muuttaminen.....	297
165. Tampereen kokoomusopiskelijat TYKO: Maksullisten puhelinpalveluiden lainsäädännön muuttaminen.....	298
166. Hämeen Kokoomusopiskelijat: Jäämerenradan linjaus länsirajalle	298
167. Jyväskylän Kokoomus: Nelostien kriittisimpään kohtaan saava viimeinkin rahoitus	300
168. Kansalliset Ylioppilaat: Moottoriteiden nopeusrajoituksia nostettava.....	301
169. Kokoomuksen Kotkan Kunnallisjärjestö: Väylämaksut on poistettava	302
Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	303
170. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Turkistarhaus on kiellettävä siirtymäajalla	303
171. Pohjanmaan kokoomusnuoret: Elävien sinikettujen vieminen Kiinaan ja muihin ulkomaihin on estettävä...305	305
172. Vantaan Kokoomusnaiset: Kissojen tunnistusmerkinnän ja rekisteröinnin velvoittavuudesta säädettävä laissa.....	306
173. Kokoomuksen Nuorten Liitto: Ratkaisu maailman nälänhätiin geenieditoinnista.....	307
174. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Pelastetaan porriaiset!.....	309

Ympäristöministeriön hallinnonala	310
175. Helsingin Kokoomusnuoret: Ilmastonlämpeneminen pysäytettävä 1,5 asteeseen	310
176. Kokoomuksen Nuorten Liitto: Tonttien, kiinteistöjen ja huoneistojen käyttötarkoitussäätely ilmoitusperusteiseksi asemakaavoituksessa	311
177. Helsingin Kokoomusnuoret: Rakennusten korjausvelan vähentäminen ja ehkäisy rakennuksen huoltokirjan avulla	312
178. Jyväskylän Kokoomusnaiset: Omakotitalon myyjän virhevastuu aika lasketaan kahteen (2) vuoteen	314
179. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Suomalainen kaupunki kasvaa ylöspäin, helpotetaan korkeaa rakentamista	315

Järjestölliset ja sääntömuutosaloitteet

1. Haukilahden-Westendin Kansallisseura: Kokoomuksen presidenttiehdokkaan sitouduttava edistämään Suomen Nato-jäsenyyttä

Kokoomuksessa on vuosikymmenten ajan käsitelty Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisia haasteita kylmän realistisesti. Tosiasi-oista on johdettu selkeä kanta, jonka mukaan Suomen tulee liittyä läntisten maiden puolustusliitto Natoon. Tärkeytensä vuoksi Nato-jäsenyys on ollut kokoomuksen ja kokoomuslaisten keskeinen turvallisuuspoliittinen tavoite jo pitkään.

Siksi meidän tulee puolueena varmistua siitä, että myös puolueemme tuleva presidenttiehdokas sitoutuu keskeisten kokoomuslaisten arvojen edistämiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikassa.

Edellä mainitun perusteella Haukilahti-Westendin kansallisseura ry esittää, että

hyväksymällä tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta tulevaan presidentin vaaliin valmistautu-essa varmistamaan, että kokoomuksen presidenttiehdokas on sitoutunut edistämään Suomen Nato-jäsenyyttä.

Puoluehallitus:

Kokoomus on kannattanut Nato-jäsenyyttä vuodesta 2006 lähtien, jolloin asiasta tehtiin päätös puoluekokouksessa. Kokoomuksen mielestä Suomen pitää jatkaa ja tiivistää yhteistyötä ja kumppanuutta esimerkiksi Naton, Yhdysvaltojen, Britannian, Norjan ja Ruotsin kanssa. Kokoomus puolueena ajaa Nato-jäsenyyden toteutumista.

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta MTS:n vuonna 2020 tekemän selvityksen mukaan kansalaiset eivät kuitenkaan keskimäärin kannata Suomen Nato-jäsenyyttä, vaan 64 prosenttia oli sitä mieltä, että Suomen ei tulisi pyrkiä Naton jäseneksi. Nato-jäsenyyttä kannattavien osuus oli 20 prosenttia. Kokoomuksen kannattajista Nato-jäsenyyden hakemista tukee alle puolet, yhteensä 46 prosenttia ja kielteisesti Nato-jäsenyyteen suhtautuu 38 prosenttia kokoomuksen kannattajista.

Suomen ulkopoliittikkaa johtaa tasavallan presidentti yhteistoiminnassa valtioneuvoston kanssa. Eduskunta hyväksyy kuitenkin kansainväliset velvoitteet ja niiden irtisanomisen sekä päättää kansainvälisten velvoitteiden voimaansaattamisesta siltä osin kuin perustuslaissa säädetään. Presidentti tekee kaikki merkittävät ulkopoliittiset ratkaisunsa yhteistoiminnassa valtioneuvoston kanssa ja valtioneuvoston valmistelusta.

Natoon liittyminen ei ole yksin tasavallan presidentin päätettävissä tai edistettävissä oleva asia, vaan hänen on muodostettava tilannekuva ja toimittava kulloisessakin toimintaympäristössä realiteetit huomioiden, koko kansan presidenttinä. Kokoomus kannattaa Nato-jäsenyyttä, mutta ei pidä tarkoituksenmukaisena sitoa kokoomuksen ehdokkaan tai valituksi tulleen kokoomuslaisen presidentin mielipiteitä tai toimia tässä kysymyksessä.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

2. Kokoomuksen Naisten Liitto: Code of Conductin käyttöönotto Kansallisen Kokoomuksen järjestötoiminnassa

Code of Conductilla tarkoitetaan järjestötoiminnan pelisääntöjä sekä kaikille yhtenäisiä toimintatapoja, joita noudatetaan mikäli pelisääntöjä rikotaan. Erilaisissa poliittisissa ja muissa järjestöissä Code of Conduct on tänä päivänä olennainen osa järjestöjen toimintaa. Esimerkiksi Kokoomusnuorten Code of Conductissa asiaa avataan näin: "Code of Conduct on tapa luoda käytäntöjä, jotka saavat jokaisen kokemaan olonsa tervetulleeksi, turvallisesti sekä tietoisesti käytänteistä epämiellyttävien tilanteiden ratkaisemiseksi niiden sietämisen sijasta."

Code of Conductin tarkoitus on luoda kaikille järjestötyössä mukanaoleville (vapaaehtoiset, toimihenkilöt ja luottamustoimijat) turvallinen ja tasa-arvoinen ympäristö osallistua toimintaan. Code of Conduct ei ole tarkoitettu ketään vastaan, vaan sen on tarkoitus selkeyttää kaikkien osapuolten toimintaa mahdollisten epäkohtien ilmetessä.

Selkeiden pelisääntöjen kautta varmistetaan, että esimerkiksi kaikenlaiseen syrjintään ja kiusaamiseen puututaan. Yhdistysten, kunnallisjärjestöjen, piirijärjestöjen sekä yksittäisten jäsenten on helpompi puuttua mahdollisiin väärinkäytöksiin ja epäasialliseen käytökseen, kun Code of Conduct on määritelty ja samoihin toimintatapoihin sitouduttu kaikessa puolue toiminnassa.

Code of Conduct sisältää yleensä kaksi pääosaa. Ensimmäisessä osassa määritellään pelisäännöt koskien asiallista käytöstä ja muiden ihmisten kunnioittamista. Toisessa osassa määritellään toimintatavat tilanteisiin, joissa pelisääntöjä rikotaan. Code of Conductissa on selkeästi tuotava esille ohjeet esimerkiksi siitä, mille taholle väärinkäytöksistä tai epäasiallisesta toiminnasta ilmoitetaan ja kuka vastaa mahdollisista jälkiseurauksista.

Puolue toimii yhteisönä, johon jäsenet antavat arvokasta vapaa-aikaansa. Puolue on myös toimihenkilöiden työpaikka. Code of Conductilla pystytään vahvistamaan kaikkien mukana olevien osapuolten kokemusta turvallisuudesta ja yhdenvertaisuudesta puolue toiminnassa.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa Kansallista Kokoomusta laatimaan ja ottamaan kaikessa toiminnassaan käyttöön Code of Conduct -pelisäännöt, joihin kaikki puoleen toiminnassa mukana olevat henkilöt sitoutuvat.

Puoluehallitus:

Kokoomuslaisen tapaan tehdä politiikkaa kuuluu asiallinen käytös ja muiden ihmisten kunnioittaminen. Turvallinen ja tasa-arvoinen ympäristö mahdollistavat kaikkien mukanaolon ja osallistumisen. Tällainen ympäristö ja toimintakulttuuri myös edistävät rohkeutta, uuden oppimista ja uuden luomista.

Kokoomustoiminnassa on viime aikoina kiinnitetty huomiota esimerkiksi vihapuheen vastustamiseen ja siihen, että emme hyväksy uhkailua. Tapahtumissamme on myös usein käytössä häirintäyhdyshenkilöt.

Code of Conduct, vapaasti suomennettuna eettiset pelisäännöt, on hyvä ja tervetullut lisä kokoomustoimintaan. Kuntavaalit ovat erinomainen ajankohta tuoda uudet pelisäännöt mukaan kokoomustoimintaan, jotta uudet luottamushenkilöt voivat heti luontevasti ottaa ne omikseen.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

3. Kokoomuksen Kotkan Kunnallisjärjestö: Kokoomusyhdistysten toimintaa pitäisi digitalisoida yhdessä

Yhdistystoimintaa pitää uudistaa ja yhdistyksen lakisäätteisiä tehtäviä pitää digitalisoida, jotta yhdistystoiminta on jatkossakin kiinnostava vapaa-ajan harrastus ja yhdistyksen toimihenkilötehtävät kiinnostavat uusia henkilöitä.

Kokoukset voidaan jo sääntöjen mukaan järjestää käyttäen sähköisiä välineitä. Kokoomusyhdistyksille tulisi hankkia yhteiskäyttöön muutamia työkaluja, jotka voivat kuitenkin yksittäiselle yhdistykselle olla liian kalliita, mutta yhdessä hankittuna ja maksettuna varsin kohtuuhintaisia. Gredi on tästä hyvä esimerkki. Esimerkiksi kokoustyökalulla, yhdistykset voisivat kutsua kokouksen, kerätä ilmoittautumiset, laatia esityslistan, pöytäkirjan ja otteet, sekä tarkistaa ja arkistoida dokumentit digitaalisesti. Tärkeimmät dokumentit säilyisivät turvallisesti kokoomuksen yhteisessä arkistossa. Tämä helpottaisi myös toiminnan tarkastamista.

Kokoomuksen Kotkan Kunnallisjärjestö esittää, että Kokoomuksessa lisätään nykyaikaisten välineiden käyttöä yhdessä, ettei yhdistysten tarvitse pohtia näitä asioita yksin.

Hyväksyessään Puoluekokous velvoittaa Puoluehallituksen ja edelleen Puoluevaltuuston ja Puoluetoimiston käynnistämään kokoomuslaisen yhdistystoiminnan digitalisoimisen yhdessä.

Puoluehallitus:

Kokoomuksen Kotkan Kunnallisjärjestö kiinnittää huomiota tärkeään asiaan. Vaikka puoluetoiminnassa on perinteisesti suuressa roolissa ihmisten välinen vuorovaikutus, emme voi puolueena ummistaa silmiämme digitalisaatiolta. Kilpailemme vapaa-ajasta muiden järjestöjen kanssa ja tällöin prosessit ja byrokratian osuuden pitäisi olla mahdollisimman kevyttä ja nopeaa. Toiminnassa tulisi voida keskittyä olennaiseen eli poliittiseen vaikuttamiseen.

Koronakevät on kehittänyt puolueen digitaalisia valmiuksia ja jo ennen tätä on aloitettu uudistuksia, kuten syksyllä 2020 valmistuva uusi jäsenrekisteri ja kokoomusApp. Kevään 2020 aikana kehitettyä digitaalista toimintaa on koottu uudelle digiverkkosivulle ja Gredin uusi käyttöliittymä avattiin elokuussa 2020.

Matka on kuitenkin vielä kesken ja puoluehallitus kannattaa Kotkan kunnallisjärjestön esittämään yhteistyötä paikallistoiminnan digitalisoimiseksi.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

4. Kaakkois-Suomen Kokoomusnuoret: Puoluevaltuuston ja -hallituksen rooleja korostettava Kokoomus-yhteisössä

Kokoomuksessa ylintä päätösvaltaa käyttää puoluekokous. Puoluekokousten välissä päätösvalta on puoluevaltuustolla ja toimeenpanovalta puoluehallituksella, jotka kumpikin yleensä jäävät rivijäsenelle etäisemmiksi kuin puoluekokous tai yhdistyksen vuosikokoukset. Puolueen sivuilta näkee suorat linkit puoluevaltuuston ja -hallituksen tietoihin alareunassa. Kuitenkaan klikattaessa linkkejä, nämä eivät erittele tarkemmin niiden roolia puolueorganisaatiossa tai edes varsinaisten jäsenten tietoja juuri nimeä enempää. Koronavirus aiheutti monien muiden asioiden joukossa myös Porin puoluekokouksen siirtymisen kesäkuulta

syyskuulle. Entä jos joskus tulee tilanne, ettei puoluekokousta voisi järjestää ollenkaan? Tämä jättäisi merkittävän vaikutusväylän pois jäsenistöltä.

Kaakkois-Suomen Kokoomusnuorten alueella toimiva Kouvolan Seudun Kokoomusnuoret lähetti aloitteita puoluevaltuustoon osittain jäsenpostin joulukalenterin kannustettua siihen. Tämä puolueen sääntöjen mahdollistama tapa voisi jatkua aktiivisesti, mikä mahdollistaisi kiireellisimpien kysymysten käsittelyn lyhyemmin väliajoin kuin kahden vuoden välein, todennäköisesti vähentäen samalla puoluekokousaloitteiden määrää. Tämä aktivoitaisi ja uudistaisi samalla puoluevaltuuston ja -hallituksen rooleja ja loisi uudenlaista keskusteluvampaa kulttuuria puolueen sisälle. Tämän voi tehdä sääntö- ja/tai kulttuurimuutoksella. Edellinen on tarpeellinen, jos puoluehallituksen mielestä nykyiset säännöt eivät mahdollistaisi aloitteessa kuvattua mallia. Jälkimmäisellä saataisiin sitoutettua jäsenistöä tehokkaammin, ja selkeällä tiedottamisella esimerkiksi jäsenviesteissä luotaisiin uudenlainen toimintamalli, jossa puoluevaltuuston jäsenet muuttuisivat vahvemmin omien piiriensä ”kansanedustajiksi”.

Edellä mainitun perusteella Kaakkois-Suomen Kokoomusnuoret ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta toimimaan siten, että puoluevaltuuston ja -hallituksen rooleja korostetaan Kokoomus-yhteisössä.

Puoluehallitus:

Puoluekokouksessa on käsitellyssä sääntömuutos. Se sisältää myös esityksen puoluekokouksen pitämisestä etänä, joten jatkossa virtuaalinen kokous ei ole riippuvainen ulkopuolisista kriisitilanteista. Puolueen verkkosivut ovat uudistumassa syksyllä 2020. Tämän uudistuksen yhteydessä voidaan tarkastella myös mahdollisuutta kertoa organisaatiosta tarkemmin poliittisten sisältöjen lisäksi.

Puoluehallitus kiittää Kaakkois-Suomen Kokoomusnuoria aktiivisuudesta tammikuun puoluevaltuustolle. Aloiteisiin kannustaminen oli osa sääntömuutosprosessia ja sillä haettiin suuntaa varsinaiselle esitykselle. Puoluekokouksella on nyt käsiteltävänä oleva varsinainen sääntömuutos ja se sisältää juuri Kaakkois-Suomen Kokoomusnuorten ehdottaman mahdollisuuden tehdä aloitteita jatkuvasti puoluevaltuustolle.

Kuten yhdistyskin toteaa, monet uudistukset voidaan toteuttaa sekä sääntöuudistuksilla että kulttuurisilla muutoksilla. Sääntömuutos ei yksinään tuo ratkaisua, tarvitaan myös aktiivista markkinointia ja toimintaa. Puoluehallitus toivoo, että mikäli aloiteuudistus puoluekokouksessa hyväksytään, se myös otettaisiin aktiiviseen käyttöön. Aloiteuudistuksella halutaan parantaa jäsenistön ja jäsenjärjestöjen mahdollisuutta vaikuttaa useammin kuin kahden vuoden välein jätettävillä puoluekokousaloitteilla. Tämä selkeyttää ja nostaa myös puoluevaltuuston roolia. Aloiteuudistuksessa tuodaan uutena mahdollisuutena myös kannattajaaloite, joka entisestään lisää paitsi jäsenistön, myös kokoomuksen kannattajien vaikutusmahdollisuuksia.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

5. Puotilan kokoomus: Puoluekokousaloitteiden nettikäsittely ja äänestys

Jäsendemokratian kannalta sekä nykyinen että ehdotettu puoluekokousaloitteiden käsittelyjärjestelmä on ongelmallinen. Nykyjärjestelmässä keskustelu aloitteista ja äänestys niistä on eriytetty siten, että puoluekokousedustajilla ei äänestäessään ole selkeää kuvaa siitä, mitä perusteluja aloitteista on esitetty, ja onko äänestyksen Kyllä-äänien tarkoitus hyväksyä vai hylätä

alkuperäinen esitys, koska äänestyspäätös tehdään puoluehallituksen kannasta ei alkuperäisestä esityksestä. Lisäksi aloitteiden käsittelyiden aikana pidetään paljon ryhmäpalavereita, jolloin puoluekokousedustajat eivät ole läsnä kokouksalissa. Puoluekokousaloitteita on myös niin runsaasti, että kokouksessa ei yksinkertaisesti ole riittävästi aikaa keskustella jokaisesta aloitteesta asian tärkeyden vaatimalla tavalla.

Sääntömuutosesityksen yhteydessä ehdotetaan, että puoluekokous voi päättää sille tehdyn aloitteen ja siitä annetun puoluehallituksen lausunnon siirtämisestä puoluevaltuuston käsiteltäväksi, ilman aloitteen muuta käsittelyä. Tämä murentaa puoluekokouksen asemaa puolueen korkeimpana päättävänä elimenä ja vähentää jäsendemokratiaa.

Teimme vuoden 2018 puoluekokoukseen puoluekokousaloitteiden nettikäsittelyä ja -äänestystä koskevan aloitteen, jonka yhteydessä puoluehallitus totesi: sähköiset kanavat tulee vahvasti huomioida uusia aloitemalleja ja -käytäntöjä pohdittaessa.

Aloitteiden käsittely on uudistettava siten, että varsinaiset jäsenet voivat äänestää kaikista puoluekokousaloitteista digitaalisesti, ja vain sellaiset aloitteet, joista puoluehallitus on eri mieltä kuin digitaalisen jäsenäänestyksen tulos, viedään käsiteltäväksi varsinaiseen puoluekokoukseen.

Kunkin aloitteen kohdalle tulee avata äänestyspainike, jonka avulla digitaalisesti tunnistautunut jäsen voi ilmaista, puoltaako vai vastustaako hän aloitetta. Aloitteeseen voi liittää myös kommenttiosion, johon jäsenet voivat kirjoittaa omia näkemyksiään aloitteen puolesta tai vastaan. Jos puoluehallitus hyväksyy äänestystuloksen, aloite merkitään tiedoksi hyväksyttynä aloitteena seuraavassa puoluekokouksessa. Mikäli puoluehallitus ei hyväksy äänestystulosta, aloite viedään puoluekokouksen käsiteltäväksi ja äänestettäväksi. Puoluekokouksessa äänestystapa muutetaan siten, että hyväksyessään aloitteen jäsen äänestää ”kyllä” ja vastustaessaan ”ei”.

Tämä käytäntö parantaisi jäsenten digitaalisia osallistumismahdollisuuksia, toisi aikaa aloitteiden huolelliseen käsittelyyn puoluekokouksessa ja parantaisi demokratiaa puolueen sisällä.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta valmistelemaan sääntömuutosesitystä vuoden 2022 puoluekokoukseen siten, että puoluekokousaloitteiden nettikäsittely ja -äänestys otetaan käyttöön vuoden 2024 puoluekokoukseen tulevien aloitteiden osalta.

Puoluehallitus:

Puoluekokoukselle 2018 jätettiin useita aloitteita koskien aloitejärjestelmän kehittämistä. Jo vastauksessa lähdettiin siitä, että uudistukseen lähdetään voimin mielin, eikä keinoja lyödä lukkoon etukäteen. Nyt käsillä olevassa esityksessä on nostettu esiin useita uusia asioita, aloitteita tehdään jatkossa jatkuvasti myös puoluekokousten välillä, aloitteen tekijöiden joukkoa on laajennettu mm. luonnollisten jäsenten joukkoon ja aloitteisiin on lisätty uutena kannattaja-aloite puoluehallitukselle.

Sääntöuudistusta valmisteltaessa käytiin läpi mahdollisuuksia sähköiseen äänestykseen ennen puoluekokousta. Velvoittavana sääntöihin kirjattuna vaihtoehtona aloiteoikeutta ei ole mahdollisuutta rajoittaa sähköisellä äänestyksellä. Puoluehallitus tunnistaa kuitenkin aloitteessa kerrotun huolen ja asiaan on pyritty löytämään muita ratkaisuja.

Puolueessa on käynnissä myös jäsenrekisteriuudistus ja siihen liittyvä jäsensovelluksen käyttöönotto. Jäsensovellus antaa mahdollisuuksia kyselyihin ja keskusteluihin, joita voidaan käyttää myös aloitteiden ennakolliseen äänestämiseen tai kommentointiin, vaikkei varsinaista velvoittavuutta olekaan mahdollista olla. Uudistuksen vuoksi vuoden 2020 puoluekokouksessa ei vielä tätä mahdollisuutta ole eikä vanhaa järjestelmää haluttu enää käyttää tähän, joten tästä kokouksesta sähköinen vaikuttaminen on pois.

Digitaalisuus, jäsenten reaaliaikainen osallistaminen ja jäsendemokratia on sääntöuudistuksen keskeisiä tavoitteita. Osa näistä toteutetaan sääntökirjauksilla ja osa muilla teknisillä ratkaisuilla. Aloitteessa tarkoitettu sähköinen osallistuminen on tärkeää ja tätä tavoitetta kohti puoluehallitus on valmis viemään puolueen kehittämistä.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi puoluekokousaloitteen johdosta.

6. Loimaan Kokoomus ry: Sääntömuutos Kansallisen Kokoomuksen rp:n sääntöjen 6§ JÄSENMAKSUT

Loimaan Kokoomus ry:n mielestä sääntömuutos helpottaisi jäsenmaksujen saapumisten seuraamista, jäsenmaksujen mahdollista karhuamista sekä selkeyttäisi yhdistysten kassavirtaa. Näin ollen yhdistyksillä olisi heti toimintavuoden alusta käytettävissä kuluvan vuoden jäsenmaksutulot, jolloin ne tulisi kohdennettua juuri kyseiselle vuodelle, maksaneiden jäsenten eduksi.

Nykyisellä käytännöllä jäsenmaksut saapuvat hajautetusti ja ripotellen. Maksujen seuranta on lähes mahdotonta ja maksamattomia jäseniä on vaikea haarukoida myöskään jälkeenpäin ns. vanhojen ja uusien maksujen sekoittuessa keskenään. Jäsenmaksujen tilityksen organisoimisella ehdotetulla tavalla olisi myös vaikutusta jäsenhankintaan, sillä joulukuussa olisi mahdollista yhdistysten kampanjoida uusia jäseniä, maksuttoman kuukauden avulla. "Liity nyt, maksa vasta ensi vuonna". Kyse on pitkälti teknisen toimenpiteen muokkaamisesta, joten emme usko, että tämä sääntömuutos edes vaatisi suuria muutoksia. Kaikki lähtee kuitenkin liikenteeseen sääntömuutoksesta.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että sääntöjen 6§ toteuttamiseen vaadittavat toimenpiteet tehdään tämän vuoden aikana ja sääntömuutos toimeenpannaan alkaen vuodesta 2021 uuden pykälän mukaisesti:

6§ JÄSENMAKSUT

Puolue perii jäsenmaksun suoraan varsinaisten jäsenten henkilöjäseniltä helmikuun viimeisenä arkipäivänä kuluvaa vuotta. Uuden jäsenen jäsenmaksu peritään välittömästi jäsenyyden alkaessa hakemuksen täytön yhteydessä, kuitenkin niin, että joulukuussa jäsenmaksuja ei peritä. Puolueeseen joulukuussa liittyneet eivät joudu maksamaan kuluvan vuoden jäsenmaksua, vaan saavat 13 kuukauden jäsenyyden samaan hintaan ja jäsenmaksu peritään heiltä kuten muiltakin jäseniltä helmikuun viimeisenä arkipäivänä kuluvaa vuotta.

Puoluehallitus

Puolue on siirtynyt juoksevaan jäsenmaksulaskutukseen puoluekokouksessa hyväksytyin aloitteen johdosta vuonna 2008. Kokemukset ympärivuotisesta jäsenmaksujärjestelmästä ovat olleet positiivisia. Jäsenmaksukertymä parani selvästi uusien jäsenten osalta. Aiemmassa järjestelmässä uusia jäseniä jopa hukattiin sen vuoksi, että jäsenmaksu laskutettiin vain kerran vuodessa. Kun jäsenmaksulasku tavoitti uuden jäsenen huomattavasti liittymisen jälkeen, osa jäsenistä koki, että heistä ei oltu lainkaan kiinnostuneita, ja jäsenmaksu jäi kokonaan maksamatta.

Lisäksi vanha jäykkä järjestelmä aiheutti kustannuksia, koska Nykypäivä-lehti lähetettiin uusille jäsenille välittömästi liittymisen jälkeen, mutta jäsenmaksulasku vasta huomattavan kauan liittymisen jälkeen. Nyt tuotot ja kustannukset vastaavat toisiaan, ja uudet jäsenet maksavat jäsenmaksun heti korkealla maksuprosentilla.

Puolueessa jäsenmaksulaskutus on koettu juoksevassa järjestelmässä helpommaksi, kun laskut lähtevät reskontrasta tasaisemmin ja myös jäsenmaksukertymä on näin tasaisempi ja tuo tuottoja koko vuoden ajan.

Joulukuussa annettava ”vapaakuukausi” aiheuttaisi merkittävän ongelman edustusoikeuksiin. Vuoden vaihteen tilastoon laskeetaan vain maksaneet jäsenet, joten tästä syystä vuoden lopun liittyneet ”vapaakuukauden” saaneet jäsenet eivät kerryttäisi yhdistyksen edustusoikeutta.

Puolue perii maksamattomia jäsenmaksuja kaksi kertaa, jonka jälkeen perintä siirretään yhdistyksen vastuulle. Yhdistyksen johdolla on reaaliaikainen mahdollisuus seurata oman yhdistyksen jäsenmaksutilannetta puolueenjäsenrekisteristä. Järjestelmä selkiytyy entisestään uuden rekisterin myötä, kun jäsenen tietoihin tulee selkeästi esille ”jäsenmaksu voimassa” -merkintä.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

7. Salpausselän Kokoomus ry: Järjestöorganisaation suoraviivaistaminen

Kansallisen Kokoomuksen järjestökenttä on vuosisadan saatossa muodostunut monitahoiseksi ja -tasoiseksi. Perusyhdistyksien kannalta järjestelmää tulisi kehittää suoraviivaisemmaksi. Puolueemme tulisi näyttäytyä uudistushaluisena ja kaikkia kansalaisia houkuttelevana.

Se, miltä kokoomus puolueena ja toimijana näyttäytyy toimintaympäristössään, on tärkeää. Liittyminen kokoomukseen ja oman kunnan paikalliseen toimintaan tulee olla selkeää ja helppoa. Kasvojen suhteessa äänestäjiin tulisivat olla avoimet ja hymyilevät.

Kaupunginosayhdistykset tai muun syyn perusteella kokoomuslaisten välille vedetyt raja-aidat eivät ole enää 2000-luvun mukaista politiikkaa. Olemme yksi puolue, jonka yhtenä arvona on suvaitsevaisuus. Ison varjon alle mahtuvat kaikki kokoomuslaiset. Järjestökentän tulisi rakentua tämän periaatteen mukaan.

Kokoomuksen perusyhdistykset muodostavat rungon koko puolueen toiminnalle. Yhdistyksiä on monessa kunnassa vain yksi, isommissa kunnissa on taas muodostunut monien perusyhdistysten kirjo. Osin se saattaa edelleen puolustaa asemaansa eri jäsenryhmien osalta, esimerkiksi nuoret ja opiskelijat. Ulospäin jakautuminen näyttäytyy joskus jopa riitaisalta ja eripuraiselta puolueen jäsenjoukolta.

Esimerkiksi eduskuntavaaleissa paikkakunnan ehdokkaat ansaitsisivat koko kaupungin tuen, eikä ehdokkaita pitäisi luokitella eri yhdistysten ehdokkaiksi. Pahimmillaan esimerkiksi naisehdokas, joka ei kuulu naisyhdistykseen, ei saa naisilta tukea vaaleissa tai miesehdokas saa kokea diskriminointia sukupuolensa takia.

Aloitteemme ideoitsijoilla on tiedossaan useita tilanteita, joissa kokoomustoiminnasta kiinnostuneiden mielenkiinto on lopahtanut monimutkaisen yhdistyskirjon hankaluuteen, oman yhdistyksen löytymiseen ja yhteishengen puutteeseen. Salpausselän Kokoomus on yksi Lahden paikallisyhdistyksistä ja on vuosien kuluessa alkanut monen muun yhdistyksen tapaan kutistua. Eri yhdistyksien jäsenkunta alkaa vanheta eikä uusia jäseniä saada mukaan aktiivitoimintaan samalla mittakaavalla kuin vuosikymmeniä sitten.

Raskas puoluerakenne ja sisaryhdistysten erilaiset näkemykset eivät ole kokoomustoiminnalle eduksi. Järjestelmä on ajettu olotilaan, jossa yhdistysten liittäminen toisiinsa on tehty hankalaksi sekä konkreettisesti että henkisesti. Puolueemme tulisi linjata, millaisilla edellytyksillä paikallisyhdistysten annetaan toimia ja syntyä.

Salpausselän Kokoomus esittää Kansallinen Kokoomus ry:n puoluekokoukselle, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallituksen aloittamaan järjestökentän suoraviivaistamisen ja uudenlaisen toimintaympäristön toteuttamisen pikaisesti. Tämä tarkoittaa sääntöjen, jäsenpykälien ja yhdistysten sääntöjen uudistamista sekä isompien kaupunkien osalta mallinnusta yhdistysten syntyminen ja yhteenliittämisen edellytyksistä ja ehdoista.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus tervehtii ilolla aloitetta ja yhtyy sen näkemykseen; puolueemme tulisi näyttäytyä uudistushaluisena ja kaikkia kansalaisia houkuttelevana. Myös puoluehallitus haluaa nähdä puolueen avoimena ja viestiltään positiivisena.

Puolueen on uudistuttava ja elettävä ajassa. Tästä syystä puoluehallitus on tuonut vuoden 2020 puoluekokoukselle sääntöuudistuksen, joka on osa tätä kehittymisen projektia. Sääntöuudistus aloittaa matkan kohti selkeämpää puoluerakennetta. Sääntöuudistusta jatketaan puoluekokouksen jälkeen paikalliselle tasolle ja puolueen sääntöjä voidaan uudistaa tarvittaessa myös seuraavassa puoluekokouksessa.

Puolue toteuttaa vuonna 2020 jäsenrekisteriuudistuksen. Uudistus tuo helpotusta mm. jäseneksi liittymisen prosessiin ja madaltaa kynnystä osallistua puolueen toimintaan. Puolue on ottanut käyttöön ja kehittää edelleen digitaalisen osallistumisen keinoja puolue toiminnassa. Näitä toteutetaan sekä sääntöuudistuksen että teknisillä ja toiminnallisilla käytänteillä.

Paikallisyhdistykset ovat toiminnan tärkeä runko, mutta kuten aloitteen tekijätkin kirjoittavat, rakenne on monilta osin pirstaloitunut. Yhtenä sääntöuudistuksen tavoitteena on selkeyttää rakennetta ja löytää tähän aikaan sopivimmat tavat järjestäytyä. Tämä tapahtuu mahdollistamalla ja kannustamalla rakenteisiin, jotka palvelevat kutakin kuntaa tai aluetta parhaiten.

Tarvitsemme uusia tapoja ja malleja toimia sekä eteenpäin katsovan tulevaisuuden vision. Puoluehallitus sitoutuu jatkamaan työtä tämän tavoitteen edistämiseksi.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

8. Kaakkois-Suomen Kokoomusnaiset: KHT-tilintarkastajavaatimus poistettava piireiltä

Kokoomuksen piirien mallisäännöissä sanotaan 13 § ”valitaan seuraavalle vuodelle tilintarkastaja ja varatilintarkastaja, joiden tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymiä tilintarkastajia (KHT) tai KHT tilintarkastusyhteisö sekä mahdollisesti toiminnantarkastaja ja tälle varatoiminnantarkastaja”.

Monien jäsenjärjestöihin kuuluvien piirien, kuten Kokoomusnaisten piirien liikevaihto on pientä, ja KHT tilintarkastajan palkkio on kohtuuttoman suuri vuosittaiseen rahaliikenteeseen nähden. Esimerkiksi Kaakkois-Suomen Kokoomusnaisilla tilintarkastus vie vuosittaisista tuloista lähes kolmanneksen. Tällä hetkellä piireillä on sekä tilintarkastaja, että toiminnantarkastaja ja molemmille varahenkilöt. Lain mukaan piireille riittäisi pelkkä toiminnantarkastaja ja hänelle varahenkilö. Tämä vapauttaisi piirien varoja tilintarkastusmaksusta yhdistyksen varsinaiseen toimintaan.

Tilintarkastuslaissa 2 § (1141/2015) Tilintarkastusvelvollisuus on sanottu: Jollei muussa laissa toisin säädetä, tilintarkastaja voidaan jättää valitsematta yhteisössä, jossa sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella on täyttynyt enintään yksi seuraavista edellytyksistä:

- 1) taseen loppusumma ylittää 100 000 euroa;
 - 2) liikevaihto tai sitä vastaava tuotto ylittää 200 000 euroa; tai
 - 3) palveluksessa on keskimäärin yli kolme henkilöä.
- Yhdistyksellä on oltava toiminnantarkastaja, jos yhdistyksellä ei ole tilintarkastajaa.

Edellä todetun perusteella Kaakkois-Suomen Kokoomusnaiset ry esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ryhtymään toimiin sääntömuutoksen valmisteluun, jossa vaatimukset korjattaisiin vastamaan lain mukaisia raja-arvoja.

Puoluehallitus:

Tilintarkastuksen säilyminen korkealla ammattimaisella tasolla on koko Kokoomusyhteisön etu.

Puolue saa valtiolta avustusta toimintaansa. Osan tästä puolue jakaa edelleen Kokoomuksen Naisten liitolle. Puolue tai Kokoomuksen Naisten liitto eivät kuitenkaan pääsääntöisesti siirrä Kokoomuksen Naisten liiton piirijärjestöille saamaansa valtion avustusta. Lisäksi – kuten aloitteentekijät kertovat - niiden rahaliikenteen ja toiminnan volyyymi on vaatimatonta. Näin ollen niiden tilintarkastuksellekaan ei välttämättä ole aivan saman tasoista vaatimusta kuin puolueella, sen piirijärjestöillä ja Kokoomuksen Naisten liitolla on.

Järjestörakenteen muutoksilla on mahdollista pienentää hallinnollisia kuluja ja panostaa voimavarat toimintaan. Toiminnan uudistamisen sijaan on mahdollista edetä myös rakenteita ylläpitävien ratkaisujen kautta. Kokoomuksen Naisten Liiton piirijärjestön mallisäännöt valmistelee Kokoomuksen Naisten liitto. Sääntömuutokset tulevat kyllä puoluehallituksen hyväksyttäviksi, mutta toimivaltainen esitetyn mallisääntömuutoksen valmistelija on Kokoomuksen Naisten Liitto.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

9. Teljän Kokoomus: Puoluekentän uudistaminen

Suomessa on tällä hetkellä 9 eduskuntapuoluetta. Tämä tarkoittaa, että vaalituloksen jälkeen kansalaisen on mahdotonta tietää, kuka Suomea tulee hallitsemaan. Epätietoisuus tulevista vaihtoehtoista vaikeuttaa myös päätöstä oman äänen käyttämisestä. Monissa länsimaissa on käytössä kaksipuoluejärjestelmä, jolloin heti vaalituloksen jälkeen tiedetään, mikä on maan tuleva suunta. Kaksipuoluejärjestelmässä äänestäjä tietää etukäteen millaista politiikkaa tulee äänellään tukemaan.

Esitämme, että Kansallinen Kokoomus käynnistää tunnustelut kotimaisten porvaripuolueiden (Kokoomus, Keskusta, KD ja PS) yhdistymisestä, muodostaen suomalaisen version republikaanisesta puolueesta ja vahvan vastavoiman vihervasemmistolle.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että Kansallinen Kokoomus käynnistää tunnustelut neuvottelut kotimaisten porvaripuolueiden (Kokoomus, Keskusta, KD ja PS) yhdistymisestä muodostaakseen suomalaisen version republikaanisesta puolueesta ja vahvan vastavoiman vihervasemmistolle.

Puoluehallitus:

Suomalainen puoluekenttä on muodostunut pitkä kehityskulun tuloksena. Suomen varhaiset puolueet syntyivät 1800-luvun puolivälin jälkeen, jolloin puolueyhityksen perustana oli kieli- ja kansallisuuskysymys. Vuosisadan vaihteessa kielikysymyksen painoarvo väheni ja yhteiskunnan kehittäminen sekä suhde Venäjään nousivat keskeisiksi kysymyksiksi. Vuoden 1907 eduskuntavaalit vahvistivat silloista puoluerakennetta. SDP sai 80 edustajanpaikkaa, Suomalainen puolue 59 paikkaa, Nuorsuomalainen puolue 26 paikkaa, RKP 24 paikkaa ja Maalaisliitto 9 paikkaa sekä Kristillinen työväki kaksi paikkaa. Näistä vaaleista lähtien jokaisella suomalaisella puolueella on ollut oma tarkoituksensa, puolueohjelmansa, historiansa ja kannattajakuntansa.

Eri maiden puolueet ja puoluejärjestelmät eroavat toisistaan ja ovat kukin oman historiallisen kehityskulkunsa tuloksia. Suomessa on ollut leimallista monipuoluejärjestelmä ja yhteistyön hakeminen eri tilanteissa eri suunnista. Ikävä vaihe parlamentarisminille oli Kokoomuksen pitkä korpivaellus oppositiossa vuosina 1966-1987. Kokoomus joutui ulkopoliittisista syistä oppositioon ja ulkopoliittikkaa käytettiin käyttämään sisäpolitiikan välineenä. Suomalainen puoluejärjestelmä on kuitenkin todistanut toimivuutensa monissa yhteiskunnan kriisi- ja murrotilanteissa. Kokoomus on pystynyt eri kokoonpanoissa edistämään omia tavoitteitaan painottaen sellaisia kysymyksiä, joista kulloistenkin hallituskumppaneiden kanssa on syntynyt yhteinen linja. Jaamme joitakin yhteisiä tavoitteita kaikkien puolueiden kanssa.

Äänestäjien kuluttajansuojan kannalta on tärkeää, että ennen vaaleja käydään monipuolinen ja syvälinen keskustelu puolueiden tavoitteista. Suomalaiset puolueet ovat kuitenkin pääosin vakiintuneita ja tavoitteet julkisia. Myös vaalikoneet edistävät tavoitteiden läpinäkyvyyttä.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hylkäisi aloitteen.

10. Runosmäen Kokoomus ja Turun Kansallisseura: Paikallisyhdistysten taloudellista asemaa parannettava.

Kokoomuksen kenttävoima on sen henkilöjäsenissä, jotka toimivat jonkin paikallisyhdistyksen riveissä. Paikallisyhdistysten jäsenet maksavat puolueelle jäsenmaksua 35 - 50 €/vuosi. Tästä jäsenmaksusta puolue palauttaa paikallisyhdistykselle 20 % yhdistyksen osuutena eli n. 7 - 10 € / henkilö. Tämä, omista jäsenistä saatu yhdistyksen jäsenmaksuosuus on lähes kaikissa paikallisyhdistyksissä ainoa säännöllinen tulonlähde, keskimääräisesti noin 100 – 500 € vuodessa, riippuen yhdistyksen jäsenmäärästä. Toimintansa ylläpitämiseksi on yhdistyksissä lisävaroja kerättävä hyvin erilaisista epävarmoista lähteistä, kuten myyjäiset, retket, keräykset, avustukset, pääsymaksut j.n.e.

Paikallisyhdistyksissä hankitaan uudet jäsenet, innoitetaan heidät yhdistysten toimintaan, kannustetaan heitä yhteiskunnan vastuunkantajiksi ja osallistumaan ehdokkaina eri vaaleissa ja sitä kautta toimimaan joissakin lukuisista luottamushenkilötehtävissä. Luottamustehtävistä maksettavasta palkkiosta peritään ns. puolueverona 20 %, joka yleensä kokonaisuudessaan tilitetään Kokoomuksen piirien aluejärjestöille.

Kun paikallisyhdistys toimii aluejärjestön piirissä, jää yhdistys täysin osattomaksi oman jäsenensä luottamushenkilöpalkkiosta. Esitämmekin, että paikallisyhdistys olisi oikeutettu 20 %:n osuuteen (sama osuus kuin jäsenmaksusta) luottamustehtävistä kerätyistä "puolueverosta". Tällä toimella vahvistettaisiin paikallisyhdistysten taloutta ja toimintaedellytyksiä sekä motivoitaisiin yhdistysten merkitystä järjestökenttässämme. Paikallisyhdistysten oikeutuksen myöntäminen ja hyväksyminen "puoluevero-osuuteen" on reilua sekä oikeudenmukaista, mutta lisäksi myös paikallisyhdistysten toiminnan arvostamista ja kunnioittamista.

Edellä esitetyn perusteella Runosmäen Kokoomus r.y ja Turun Kansallisseura r.y esittää, että:

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta toimimaan aluejärjestöjen suuntaan siten, että kaikissa tilanteissa varmistetaan aluejärjestöjen tilitykset luottamushenkilömaksuista paikallisyhdistyksille.

Puoluehallitus:

Aloitteen tekijät kiinnittävät huomiota tärkeään asiaan. Kansalaisliikkeen luja perusta on paikallisyhdistyksissä ja niiden aktiiveissa.

Yhdistystoimintaan varoja kerätään jäsenmaksuilla sekä erilaisella varainhankinnalla. Puoluetoiminnassa kerätään kaikissa puolueissa myös ns. puoluevero tai luottamushenkilömaksua. Kokoomuksessakin lähes jokaisen kunnan kunnallisjärjestö tai perusyhdistys kerää suuruudeltaan 10 – 30 % suuruista luottamushenkilömaksua kokoomuksen mandaatilla toimivilta luottamushenkilöiltä. Maksun perimisestä ja sen suuruudesta päättää ao. tahon yleinen kokous.

Luottamushenkilömaksun saa pääsääntöisesti kuntavaalikampanjasta vastaava yhdistys. Mikäli yhdistyksiä kunnassa on useampia kuin yksi, ao. maksun saa yleensä kunnallis- tai aluejärjestö, tai se voidaan jakaa yhdistysten välisellä sopimuksella niiden kesken. Toimintamalli määräytyy paikallisen harkinnan perusteella paikalliset olosuhteet ja tarpeet huomioon ottaen. Ei ole tullut esiin vahvoja perusteita määrätä tiettyä yksittäistä mallia samanlaisena kaikkialle, vaan puoluehallitus pitää tärkeänä, että näissä leimallisesti paikallisissa asioissa noudatetaan läheisyysperiaatetta.

Kunnallisjärjestölle tai vastaavalle luottamushenkilömaksut keskittämällä on haluttu turvata kuntavaalikampanjan perusrahoitus. Jäsenyhdistykset saavat puolestaan jäsenmaksuosuuden, mitä taas kunnallis- tai aluejärjestöt eivät saa. Aktiivisesti jäseniä hankkiva paikallisyhdistys saa jäsenmaksutilitysten kautta kasvavaa tulovirtaa.

Puolueen toimintaa uudistava ratkaisu voisi olla esim. yhteen kunnalliseen yhdistykseen organisoituminen, jolloin niin jäsenmaksut kuin luottamushenkilöverotkin tukisivat toimintaa kaikkien hyväksi. Mikäli paikallisesti päädytään siihen, että jäsenmäärän kasvu ja maksimaalinen vaalitulot saavutetaan esimerkiksi tämän tapaisella rakenteen yhdistämisellä, puoluehallitus kannustaa ryhtymään asian vaatimiin toimiin paikallistasolla.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

11. Lahden Kokoomusnaiset: Sääntömuutos piirikokousten koollekutsumiseen

Lahden Kokoomusnaiset esittää, että Kansallisen Kokoomuksen sääntöjä muutetaan piirikokousten koollekutsumisten osalta. Nykyisen säännön mukaan kokouskutsu on julkaistava piirin toiminta-alueella ilmestyvässä sanomalehdessä. Tällöin piirikokousten ja yhdistysten sääntömääräisten kokousten toimintatapa olisi yhtenäinen.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa Kansallista Kokoomusta muuttamaan sääntöä siten, että kokouskutsua ei tarvitse enää julkaista toiminta-alueella ilmestyvässä sanomalehdessä.

Puoluehallitus:

Puoluekokouksessa 2020 on hyväksyttävänä laaja sääntöjen muuttaminen. Seuraavassa vaiheessa tarkasteluun otetaan myös piirijärjestöjen, kunnallisjärjestöjen ja paikallisyhdistysten mallisäännöt. Piirikokouksen koolle kutsumisesta määrätään

piirijärjestön mallisäännöissä. Puoluehallituksen tavoitteena on keventää yhdistysten toiminnan byrokratiaa ja puoluehallitus merkitsee esityksen tiedoksi jatkovalmistelua ajatellen. Myös puolueen säännöistä esitetään poistettavaksi lehtijulkaisun pakollisuus.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

12. Kokoomuksen Rauman Kunnallisjärjestö: Sääntömuutosaloite puoluekokouksen mahdollistamiseksi etäkokouksena

Maailmanlaajuinen koronaepidemia on pakottanut järjestämään kaikki mahdolliset kokoukset ja tapahtumat etäyhteyksin. Kokoomuksen puoluekokous on luonteeltaan tapahtuma, joka voitaisiin nykytekniikalla järjestää hyvin myös etäyhteyksin. Järjestelmät mahdollistavat paitsi reaaliaikaisen videokuvan lähettämisen osallistujien välillä ja mahdollisten musiikkiesitysten välittämisen, myös äänestykset ja osallistujien väliset keskustelut erilaisissa muuttuvissa ryhmissä työpajojen tapaan.

Kokoomuksen säännöt ovat tällä hetkellä ainoa este puoluekokouksen järjestämiselle etäyhteyksin.

Vaikka koronapandemia on todennäköisesti ohimenevä ilmiö, sääntömuutos kannattaa tehdä tulevien kriisien varalle. Samalla sääntömuutoksella voidaan myös mahdollistaa äänestyksiin ja kokoukseen osallistuminen etäyhteyksin sellaisessakin tilanteessa, jossa kokous pääosin järjestetään perinteisesti.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallituksen valmistelemaan sääntömuutoksen, joka mahdollistaa sekä puoluekokousten järjestämisen pelkästään etäyhteyksin, että yksittäisten jäsenten osallistumisen perinteisesti järjestettyyn kokoukseen etäyhteyksin.

Puoluehallitus:

Puoluekokouksessa 2020 on hyväksyttävänä laaja sääntöjen muuttaminen. Sääntömuutosesitys sisältää esityksen, jossa puoluekokous on mahdollista pitää jatkossa myös etäyhteyttä käyttäen, kuten aloitteentekijät esittävät.

Etäyhteyksien lisääminen ja tekniikan hyödyntäminen lisäävät osallistumismahdollisuuksia.

Puoluekokous on kuitenkin syytä lähtökohtaisesti säilyttää fyysisenä kokoomustoimijoiden kohtaamis- ja päätöksentekofoorumina.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

13. Karakallio-Kilon Kokoomus: Neuvoa-antavat jäsenäänestykset sääntöihin

Karakallio-Kilon Kokoomus ry esittää, että puolueen sääntöihin kohtaan 27 § puoluehallituksen tehtäväksi lisätään jäsenten aktivointi, osallistaminen ja kannustaminen säännöllisten kuukausittaisten neuvoa-antavien jäsenkyselyjen avulla. Puolueen jäsenkyselyihin osallistuminen olisi mahdollista jäsenmaksunsa eräpäivään mennessä suorittaneille ja jäsenen tunnistautuminen tapahtuisi kirjautumalla Kokoomuksen jäsenrekisterin kautta. Kyselyn tulokset tulisi julkaista jäsenpalvelussa kootusti yhteenvedon, jotta yksittäisen vastaajan identiteetti voidaan suojata.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous muuttaa Kokoomus rp:n sääntöjä seuraavasti puoluehallituksen tehtävien osalta:

27 §

PUOLUEHALLITUKSEN TEHTÄVÄT

...

12) järjestää kuukausittaisia neuvoa-antavia jäsenkyselyjä ajankohtaisista poliittisista kysymyksistä jäsenmaksuvelvoitteensa suorittaneille puolueen henkilöjäsenille puolueen hallussa olevia turvallisia tietojärjestelmiä käyttäen.

Puoluehallitus:

Puolueessa on käynnissä sääntöjen muuttaminen. Vuoden 2020 puoluekokouksessa on käsitelty useita sääntömuutoksia. Sääntöjen muuttamiselle on asetettu useita tavoitteita, joista yksi on matala kynnys osallistua ja vaikuttaa. Kyseessä oleva aloite on omiaan lisäämään edellä mainitun tavoitteen toteutumista. Tavoitteita edistetään sekä sääntömuutoksilla että teknisillä ratkaisuilla.

Puolueessa on käynnissä myös jäsenrekisteriuudistus, jonka yhteydessä tuodaan syksyllä 2020 saataville myös jäsensovellus, jonka yksi päätehtävä on osallistaa jäsenistöä säännöllisillä kyselyillä eri politiikan lohkoilta. Tämän lisäksi myös verkostojen osallistamismahdollisuutta parannetaan sovelluksen keskustelualustalla.

Sääntöjen kehittämistä on tarkoitus jatkaa myös tarvittaessa seuraavassa puoluekokouksessa. Puoluehallitus merkitsee aloitteen tiedoksi jatkokehitystä varten. Kahden vuoden kuluttua on saatavilla tietoa kyselyjärjestelmän toimivuudesta ja voidaan arvioida, missä määrin on tarvetta lisätä sääntelyä sääntöjen tasolla ja missä määrin tavoitteita on saatu toteutettua muita instrumentteja käyttämällä.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

14. Muonion Kokoomusnuoret: Puoluehallituksen käsiteltävä jäsenjärjestöjensä sääntö- ja nimenmuutokset ripeästi

Kokoomuksen jäsenjärjestöjen säännöissä edellytetään sääntö ja nimenmuutosten hyväksymistä puoluehallituksella. Yhdistyksemme on huomannut, että puoluehallituksella voi kestää ainakin yli vuosi päättää siitä, että hyväksyykö vai eikö hyväksy sääntö- ja/tai nimenmuutosta.

Yli vuoden käsittelyajat eivät vastaa sitä millaista 2020 luvun järjestötoiminta edellyttää järjestöltä, joka haluaa menestyä sekä pysyä ajanhermoilla. Näemme, että puoli vuotta on puoluehallitukselle riittävä maksimiaika käsitellä jäsenyhdistystensä sääntö- ja nimiasiat. Kyseisessä ajassa ehtii mielestämme myös saamaan tarvittavat lausunnot muilta tahoilta sekä perehtymään asiaan riittävän perusteellisesti.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa Kansallinen kokoomus rp. puoluehallitusta toimimaan siten että puoluehallitus käsittelee jäsenjärjestöjensä sääntö- ja nimenmuutosasiat vähintään puolen vuoden kuluessa.

Puoluehallitus:

Jäsenjärjestöillä on oikeus edellyttää ripeää päätöksentekoa sääntömuutosasioissa. Puoluehallitus käsittelee saapuneet sääntömuutokset pääsääntöisesti seuraavassa tai viimeistään sitä seuraavassa puoluehallituksen kokouksessa saapumisajankohdasta ja sääntöjen määrästä riippuen. Joitain kesäajankohtia lukuun ottamatta säännöt tulevat lähtökohtaisesti käsitellyksi viimeistään kuukauden kuluessa siitä, kun ne on puoluehallitukselle saapuneet.

PRH:lla oli käytössä useita vuosia liittokaista, jonka ansiosta sääntömuutosprosessi oli kaikille osapuolille helppo ja nopea. Tämä palvelu on ollut pois käytöstä noin vuoden ajan ja muutokset on tehty paperisilla, postitse lähetettävillä lomakkeilla. Kaikissa vaihtoehdossa säännöt kiertävät yhdistyksen kokouksen lisäksi piirihallituksen ja mahdollisesti liittohallituksen ennen puoluehallitukselle saapumista. Puoluehallituksella on tiedossa, että näissä kiertoprosesseissa on ollut viiveitä. PRH arvioi uuden sähköisen järjestelmän olevan valmis vuoden 2020 aikana. Sähköinen järjestelmä palauttaa toivottavasti ripeän ja sujuvan prosessin.

Puoluehallitus sitoutuu jatkamaan ripeää käsittelyä omalta osaltaan ja tulee muistuttamaan säännöllisesti kaikkia prosessin osapuolia viiveettömästi käsittelystä.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

15. Porin kokoomusnaiset: Kokoomuksen seniorijäsenten jäsenmaksu samansuuruiseksi kuin nuorisojäsenten.

Kokoomuspuolueessa on jäseniä kaikissa ikäluokissa. On kuitenkin havaittavissa, että osa vanhemmista jäsenistä on siirtynyt tai siirtymässä Senioriliiton jäseniksi ja eroavat puolueen jäsenyydestä, jolloin puolue menettää arvokkaita, kokemuksia ja ydintietoa omaavia jäseniä. Saattaa myös olla, että useat Senioriliittoon liittyvät jäsenet ajattelevat Senioriliiton kautta kuuluvansa

myös puolueeseen, mutta näin ei ole. Kaikenikäisiä jäseniä tarvitaan puolueen toiminnassa ja suurimman puolueen aseman saavuttamiseksi.

Ajattelemme, että jos vanhempien jäsenten jäsenmaksi olisi sama kuin nuorten, se pitäisi jäseniä myös puolueessa ja voisi tuoda lisääkin jäseniä puolueeseen.

Porin kokoomusnaiset esittää, että yli 65-vuotiaiden jäsenten jäsenmaksu on sama kuin nuorisojäsenten.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että yli 65-vuotiaiden jäsenten jäsenmaksu on samansuuruinen kuin nuorisojäsenten.

Puoluehallitus:

Puolue tarvitsee kaiken ikäisiä jäseniä, kuten aloitteentekijät ansiokkaasti toteavat. Puolue- ja yhdistystoiminnassa kullakin jäsenellä on samat jäsenoikeudet. Kokoomukseen kuuluvan henkilön jäsenmaksu koostuu perusyhdistyksen perimästä jäsenmaksuudesta sekä puolueelle tulevasta perusmaksusta. Yksinkertaisinta ja tasa-arvoisinta olisi, että kaikki puolueen jäsenyhdistyksiin kuuluvat henkilöt maksavat saman jäsenmaksun ikään tai sukupuoleen katsomatta, ja jäsenyhdistyksestä tai muista jäsenyyksistä riippumatta.

Aloitteentekijöiden esiin nostama ns. nuorisojäsenmaksu otettiin käyttöön reilu vuosi sitten. Perusteluna nuorisojäsenmaksun käyttöönotolle oli puolueeseen liittymisen kynnyksen madaltaminen. Kokemuksia uudesta alennetusta maksusta on vasta lyhyeltä ajalta, eikä ao. jäsenmaksun toimivuutta ja järkevyyttä pysty vielä kokemuspohjaisesti arvioimaan.

Kansallinen Senioriliitto tekee arvokasta työtä, mutta puolueen jäsenyyttä Senioriliitto ei tarjoa. Senioriliittoon kuuluu monia kokoomuslaisia, mutta myös muuta ajatusmaailmaa edustavia, eikä se ole ollut halukas hakeutumaan puolueen jäseneksi. Vuosien varrella on usein keskusteltu myös Senioriliittoon kuuluvien henkilöiden maksaman puolueen jäsenmaksun suuruudesta.

Puoluetyön uudistamisessa puolueen järjestörakenteen ja jäsenmaksujärjestelmän yksinkertaistaminen ovat tavoiteltavia asioita. Puoluevaltuusto päättää vuosittain jäsenmaksujen suuruudesta. Se on myös päättänyt jo usean vuoden ajan, että Senioriliittoon kuuluvat henkilöt voivat halutessaan vähentää jäsenmaksustaan viisi euroa (5 €) maksaessaan puolueen jäsenmaksua.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

16. Porin kokoomusnaiset: Nykypäivälehti mahdollista saada sähköisenä paperiversion sijaan.

Kokoomuspuolueen jäsenille tulee jäsenmaksun maksettuaan Nykypäivälehti paperiversiona. Lehti ilmestyy myös verkossa noin viikko painetun lehden ilmestymisen jälkeen. Tällä hetkellä monet jäsenet kaipaavat mahdollisuutta saada valita ja päättää, ottaako lehden paperiversiona tai vain sähköisessä muodossa.

Sähköinen lehti on tätä päivää ja se on ekologinen vaihtoehto, jolloin paperin kulutusta voidaan vähentää ja säästää sen valmistusprosessissa käytettyä puuta. Suurin osa lukijoita ei säästä lehteä vaan lehti päätyy poltettavaksi kotitalouksissa, mikä ei ilman saastuttavuuden vuoksi ole suositeltava vaihtoehto. Osa lehdistä kyllä mennee uusiokäyttöön paperikeräyksen muodossa.

Porin kokoomusnaiset esittää, että Nykypäivälehti on mahdollista saada myös vain sähköisenä versiona.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että Nykypäivälehdessä voi valita joko paperi- tai sähköisenä versiona.

Puoluehallitus:

Kansallinen Kokoomus r.p. tilaa jäsenetun jäsenmaksunsa maksaneille Nykypäivä -lehden. Lehteä kustantaa Kansalliskustannus Oy. Lehden kustantaja kehittää jatkuvasti tuotteitaan lukijoiden ja tilaajan toiveiden mukaisesti. Tiedotuksen ja viestinnän sähköistyminen sekä jakelun kallistuminen luonnollisesti ohjaavat kehitysjatellua digitaaliseen suuntaan myös julkaisutoiminnassa.

Niin puolueen jäsenkyselyissä kuin lehden lukijatutkimuksissakin on säännöllisesti jo vuosia selvitetty lukijakunnan toiveita lehden ilmestymisen, jakelun ja sisällön suhteen. Pääosin lehdestä on pidetty ja haluttu se edelleen kuukausittain ja printtinä. Tänä keväänä sähköisesti suoritettussa jäsenkyselyssä vastaajista 45 % halusi lukea julkaisun printtinä, 23 % verkkojulkaisuna ja 30 % vastaajista valitsi sekä-että vaihtoehdon. Todettakoon myös, että enemmistö eli 60 % vastaajista halusi lehden ilmestyvän kerran kuussa ja yleisarvosana Nykypäivälle jäseniltä oli hyvä: 8/10.

Aloitteentekijöiden esittämä valintamahdollisuus on aito kokoomuslainen tapa ohjata kehitystä. Jäsenrekisterissä voikin kukin omissa tiedoissaan valita, ettei halua Nykypäivää printtinä ja rekisteröityä sähköisen näköislehden lukijaksi. Merkittävästi tätä vaihtoehto ei ole käytetty.

Tämän valintamahdollisuuden käyttö tulee helpottumaan puolueen jäsenrekisteriuudistuksen myötä ja uudistuksesta tiedottaessa voidaan myös aloitteentekijöiden tarkoittamasta valintamahdollisuudesta kertoa jäsenkunnalle.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

17. Kokoomuksen Rauman Kunnallisjärjestö: Aloite puolueen viestinnällisen kärjen kirkastamiseksi: Mikä, miksi ja miten Kokoomus?

Kokoomus on periaateohjelmansa mukaan arvopohjainen, avoin tulevaisuuspuolue, joka luottaa ihmiseen. Erinomaista! Periaateohjelma ja arvot on esitelty muutaman sivun mittaisesti, monisanaisesti.

Mutta, miten kertoa lyhyesti, vaikuttavasti, selkeästi, kiteytettynä, sloganmaisesti: Mikä, miksi ja miten Kokoomus?

Miten esitellä Kokoomus uudelle potentiaaliselle jäsenelle ja/tai ehdokkaalle niin, että puolueen viestin ydin tulee yhdellä kerralla selkeänä ymmärretyksi ja mielessä säilyväksi?

Kierros muiden puolueiden sivustoilla esittelee niiden pääviestit selkeästi ja paremmin kuin Kokoomuksen sivusto!

Periaateohjelmassa puhutaan paitsi arvoista myös niiden pitämisestä elävinä ja ihmisille merkityksellisinä. Tärkeää on myös niiden uudistuminen yhteiskunnan mukana.

Arvoista pitää valita yksi tai korkeintaan muutama pääarvo, jotka kannattaa nostaa esille yli muiden ja joita kirkastaa puolueen pääviestiksi. Tätä viestiä tulee seurata kuin mantraa tai rintanappia.

“Think different”

”Connecting People”

”Because You’re worth it!”

“Just do it”

“I’m lovin’ it” ...

Ja viimeisenä, toimivana esimerkkinä, mutta suurella varauksella: "MAGA"

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokouksen tulee kirkastaa puolueen viestinnällistä kärkeä. Puoluejohdon ja -toimiston tehtävä on sen pitäminen ajan tasalla.

Puoluehallitus:

Kokoomuksen Rauman Kunnallisjärjestö nostaa aloitteessaan esiin aiheellisen huomion siitä, että tehokkaan viestinnän merkitys korostuu myös politiikassa. Sosiaalisen median myötä ytimekkään viestinnän merkitys on kenties suurempi kuin koskaan aiemmin. Viestinnän kirkastaminen on jatkuvaa työtä, jota tulee tehdä kaikkien poliittisten ulostulojen kohdalla.

Kokoomus tunnetaan puolueena, joka ei ole yhden asian liike tai vain yhden eturyhmän puolustaja. Nimensä mukaisesti kokoomus ottaa laajasti kantaa erilaisiin yhteiskunnallisiin ilmiöihin ja katsoo yhteiskunnan kokonaiskuvaa. Viestinnän tulee vahvistaa kokoomuksen brändiä vastuullisena toimijana, puolueen vahvuuksia korostaen, kuten aloitteessakin todetaan. Puolueen viestintästrategiaan kokoomuksen missio on muotoiltu seuraavasti: ”Kokoomus on olemassa turvatakseen isänmaan, länsimaisiin arvoihin ja vastuulliseen markkinatalouteen pohjautuvan hyvinvointiyhteiskunnan, kehittymisen ja tulevaisuuden.”

Menestyksekkäs viestintä on kykyä tulkita yhteiskunnallista ilmapiiriä oikein, omien viestien kiteyttämistä ja suunnitelmallista esiin nostamista sekä ketteryyttä liikkua nopeasti muuttuvissa tilanteissa. Menestyksekkäs viestintä on myös taitoa tunnistaa herkästi yhteiskunnassa voimistuvia virtauksia ja ilmiöitä sekä ymmärrystä hyödyntää niitä omien viestien vahvistamisessa.

Viestinnän on oltava myös mitattavaa. Tämän vuoksi puolue seuraa esimerkiksi mediaosumia ja sosiaalisen median kampanjoita pyrkien tekemään niistä jatkuvasti vaikuttavampia. Puolue on vuonna 2020 aloittanut yhteistyön viestintäkumppanin kanssa, mikä osaltaan vahvistaa puolueen viestinnällistä tekemistä. Niin ikään puolueen internetsivuja ollaan uudistamassa vuonna 2020. Tässä yhteydessä kiinnitetään erityistä huomiota käyttäjäkokemukseen ja siihen, että sisältö tarjotaan lukijalle helposti ymmärrettävässä ja kiinnostavassa muodossa.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

18. Itä-Turun Kokoomusnaiset: Ikäihmisten hyvinvoinnin edistämiseen huomiota Kokoomuksessa

Kokoomus on vaikutusvaltainen puolue. Kokoomus on nostattanut ja nostaa ajassa tärkeitä esille tuottavia asioita. Viime aikoina on kuitenkin ikäihmisiin liittyvät kysymykset jääneet hieman sivuun Kokoomuksen agendassa, vaikka ikäihmisten hyvinvoinnin tukemiseksi on tehty töitä.

Pelkästään ikäihmisten hoidon turvaamisen edistäminen ja eläkemaksujen indeksikorotusten kannanotot eivät riitä vaan kaikessa puheessa ja julkituloissa tulisi osoittaa, että teemme töitä ikäihmisten hoidon laadun parantamiseksi sekä eläkkeiden indeksikorotusten saamiseksi. Liian monet ikäihmiset ovat tuoneet esille, että Kokoomuksessa keskitytään vain nuoriin ja lapsiin. Viestiä tulee vahvistaa ja tuoda selkeämmin esille kaikessa retoriikassa.

Edellä todetun perusteella Itä-Turun Kokoomusnaiset ry esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa Kokoomusta kaikessa julkisessa puheessa ja julkituloissa, jotka koskevat ikäihmisiin, ikäihmistenhoitoa ja eläkeindeksiä liittyviä kysymyksiä, osoittamaan, että teemme töitä erityisesti ikäihmisten eteen.

Puoluehallitus:

Itä-Turun Kokoomusnaisten aloite puuttuu yhteiskunnalliseen kysymykseen, jonka merkitys ja painoarvo ovat vakaassa kasvussa. Seniori-ikäisten osuus väestöstä nousee tasaisesti, ja tämän luonnollisesti täytyy näkyä puolueiden, myös Kokoomuksen toiminnassa. Puoluehallitus pitää tärkeänä aloitteessa etenkin sen laajaa näkökulmaa. Seniorit eivät ole vain palveluiden käyttäjiä vaan hyvin moninainen joukko yksilöitä omine päämäärineen ja arvostuksineen.

Monet nykypäivän seniorikansalaisista ovat erityisesti ensimmäisinä eläkevuosinaan hyväkuntoisia. Fyysisen toimintakyvyn ylläpitäminen ei katso ikää. Aktiivinen 70-vuotias voi olla paremmassa kunnossa kuin 50-vuotias fyysisesti passiivinen henkilö. Terveiden ja toimintakyvyn salliessa senioreilla onkin mahdollisuuksia elää varsin aktiivista elämää - harrastaa, matkustella ja osallistua erilaisiin yhteiskunnan toimintoihin. Puoluehallitus korostaa, että hyväkuntoisten ja aktiivisten senioreiden joukon kasvua tuleekin pohtia, miten esimerkiksi vapaa-ajan palvelut vastaavat ikäihmisten tarpeisiin ja miten ikääntyneiden myös omaehtoista osallistumista voidaan tukea.

Toisaalta meillä on hyvin korkean iän saavuttavia seniorikansalaisia. Matkaa eläkeiästä väestömme vanhimpiin on vuosissa mittattuna useita kymmeniä vuosia. Vuosien karttuessa palveluiden tarve lisääntyy. Palveluissa tulisi turvata ikäihmisten tarvitsema hoiva ja tuki arkisiin toimiin, kuitenkin arvokas vanhuus ja mahdollisuus yksilöllisiin valintoihin säilyttäen. Kun kotona asuminen käy turvattomaksi, tulee ikäihmisellä olla asuinpaikasta riippumatta mahdollisuus laadukkaaseen hoivaan, jossa moniammatillista henkilökuntaa on riittävästi. Puoluehallitus pitää tätä jopa tietynlaisena sivistyneen yhteiskunnan mittana.

Se, että suomalaiset elävät yhä pidempään, kertoo hyvinvoinnista. Suomen on oltava maa, jossa ikääntyvät kansalaiset ovat keskeinen yhteiskunnan voimavara. Väestön ikärakenteen muutos onkin myös mahdollisuus. Osa senioreista haluaisi eläkkeelle jäätyään edelleen olla ainakin osittain mukana työelämässä. Joustava osallistuminen työelämään eläköitymisen jälkeenkin tulee mahdollistaa nykyistä helpommin.

Ikääntyvien kansalaisten pärjääminen digitalisoituvassa maailmassa, jossa suuri osa palveluista on saatavilla vain internetin välityksellä, on huolenaihe. Tänä päivänä myös erilaisia kodin laitteita ja apuvälineitä hallitaan digitaalisesti. Älylaitteiden avulla voidaan myös torjua yksinäisyyttä. Ikääntyvien ihmisten digitaidot ovat tässä olennainen kysymys, mutta vieläkin tärkeämpää on suunnitella järjestelmät ja laitteet mahdollisimman helpokäyttöisiksi ilman tarvetta varsinaisesti opetella uusia taitoja.

Puoluehallitus tukee täysin ajatusta, että senioreiden asemaa tulee arvioida kokonaisvaltaisesti. Ikään perustuva syrjintä on pystyttävä kitkemään yhteiskunnastamme. Laadukas elämä edellyttää terveyden, turvallisuuden ja talouden lisäksi mahdollisuutta osallisuuteen ja itsensä toteuttamiseen. Monipuoliset vapaa-ajanpalvelut, kuten liikunta- ja kulttuuripalvelut, ovat tärkeitä hyvinvointia lisääviä tekijöitä monen ikäihmisen arjessa. Väestörakenteen muuttuessa ikäpolitiikan ja senioripolitiikan painotuksessa on tärkeää huomioida ikääntyneiden yhä suurempi ja moninaisempi joukko sekä ikääntyvien yksilölliset toiveet ja tarpeet.

Edellä olevan todettuaan puoluehallitus kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että viime aikoina Kokoomus on ottanut kantaa ja pitänyt senioreiden asioita esillä hyvin monilla eri tavoilla. Joulukuussa 2018 puolue julkaisi senioripoliittisen ohjelman, jonka tavoitteet nostettiin lähes sellaisinaan myös puolueen vaaliohjelmaan ja hallitusohjelmatavoitteisiin. Lisäksi seniorit ovat ainoa väestöryhmä, jolla on puolueen verkostotoiminnassa oma verkostonsa, Seniorifoorumi. Sitä johtaa yksi kokeneimmista kansanedustajistamme, Sari Sarkomaa, joka on laajasti perehtynyt juuri senioripolitiikan eri aihealueisiin. Toisena puheenjohtajana toimii ministeri Helena Pesola. Verkostolla lisäksi on muista verkostoista poiketen kaksi sihteeriä. Aloitteen tekijöiden esittämää näkemystä, että puolueessa keskityttäisiin vain lapsiin ja nuoriin, puoluehallitus ei esimerkiksi näistä syistä pysty allekirjoittamaan.

Joka tapauksessa senioreiden asema ja asiat ovat Kokoomukselle erittäin tärkeitä, ja puolue tulee pitämään niitä vahvasti esillä. Puoluehallitus paheksuu syvästi esimerkiksi SDP:n tapaa tehdä ennen vaaleja suuria lupauksia, joita se ei hallitusvastuussa sitten kykenekään lunastamaan. Esimerkkeinä tästä ovat ns. vappusatanen sekä hoitajamitoitus, jonka piti olla käden käänteessä hoidettavissa. Nyt satasesta tulee vain kymppelijä ja toisille ei juuri mitään; hoitajamitoitus toteutuu joskus vuosien päästä ja silloinkin ”henkilöstömitoitukseksi” laimennettuna. Jos asetelmaa luonnehtisi niin, että SDP petti seniorit, ei osuisi kovinkaan kauas siitä, miten asiat ovat todellisuudessa menneet.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

19. Vaasan Kokoomusnaiset: Valtakunnallinen ikäihmisten päivä

On viitteitä nuorten ihmisten joukossa, että ikäihmisten kunnioitus ja arvostus on vähentynyt ja siksi haluamme omalla nimetyllä ”ikäihmisten päivällä” nostaa esille tätä asiaa.

Ihmisten elinikä on noussut ja näin ollen iäkkäämpi polvi ovat valtava resurssi ja hyödyksi nuoremmille polville.

Ajatuksena on ikäihmisten jalkautuminen eri tahoille, vahvistamalla yhteenkuuluvaisuutta eri sukupolvien välillä. Tarkoituksena ei ole ikäihmisten keskinäinen tapaaminen.

Edellä ehdotetun perusteella Vaasan Kokoomusnaiset ry esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa Kokoomusta selvittämään mahdollisuudet viettää valtakunnallista ikäihmisten päivää.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus pitää erittäin tärkeänä, että eri sukupolvien välillä vallitsisi keskinäisen kunnioituksen ja yhteenkuuluvuuden ilmapääri. Tätä voidaan edistää monenlaisilla tavoilla. Poliittisen puolueen on tietenkin tarkasteltava asiaa ennen muuta

yhteiskunnallisen uudistamisen ja politiikan näkökulmasta. Arvostus on asia, joka ei synny määräämällä eikä kampanjoimalla, vaan siinä on kyse jostain paljon syvemmästä ja laajemmasta. Arvostus on kulttuuria.

Puolueen kannalta olennaista on varsinkin merkittävimpien politiikkaehdotusten kohdalla ottaa aina huomioon, että ajettavat muutokset ja tehtävät ratkaisut kohtelevat eri ikäisiä kansalaisia mahdollisimman reilulla ja oikeudenmukaisella tavalla. Jos esimerkiksi tiettyyn ikäpolveen kuuluvat ihmiset kokevat, että heidän mahdollisuutensa tavoitella arvokkaiksi katsomiaan päämääriä elämässään ovat muita heikommalla, tämä helposti aiheuttaa tyytymättömyyttä ja jopa katkeruutta sellaisia ikäpolvia kohtaan, joiden koetaan olevan suotuisammassa asemassa.

Maltillista ja vastuullista yhteiskunnallista näkemystä edustavalla Kokoomuksella on ratkaisevan tärkeä rooli sen varmistamisessa, että sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus ja reiluuden tunne säilyvät ja vahvistuvat. Jokaiselle kuulukoon reilu osansa, eikä keneltäkään voida vaatia kohtuuttomia. Tästä periaatteesta syntyy samassa veneessä olemisen tunne, joka pohjimmiltaan määrittää, pidetäänkö Suomea yhteiskuntana vaivannäön ja ponnistelun arvoisena.

Vaasan Kokoomusnaiset esittää ”valtakunnallista ikäihmisten päivää”, jonka tarkempi sisältö tosin jää aloitteen perusteella hi-venen täsmenmäärittämiseksi. Aloitteessa puhutaan ikäihmisten jalkautumisesta eri tahoille, ja tällaisen päivän järjestämisen perusteeksi esitetään viitteet siitä, että ikäihmisten kunnioitus ja arvostus olisivat erityisesti nuorten keskuudessa vähentyneet. Puoluehallitus ei tämän perusteella pysty tunnistamaan, että tämä kunnioitus ja arvostus ovat vähentyneet ja miten se käytännössä ilmenee. Aloitteen perusteella ei myöskään tarkennu, ketkä ikäihmiset jalkautuisivat ja minne, ja kenen vastuulla tämän organisoinnin tulisi olla. Lisäksi on todettava, että Vanhustyön Keskusliiton käynnistämää Vanhustenpäivää on vietetty jo vuodesta 1954 lähtien lokakuun ensimmäisenä sunnuntaina. Sitä seuraava viikko on Vanhustenviikko.

Puoluehallitus muistuttaa, että Kokoomuksessa puolueen tapahtumat ja esimerkiksi verkostojen toimintaan osallistuminen on avointa kaikenikäisille puolueen jäsenille. Myös esimerkiksi vastikään uudistettu seniorifoorumi on jo olemassa oleva hyvä puite myös eri ikäisten ihmisten kohtaamiselle ikäihmisten asioihin liittyvien politiikkateemojen ympärillä.

Puoluehallitus esittää, että puoluehallitus

toteaisi aloitteen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

20. Aleksis Kiven Kokoomus: Arvo- ja tulevaisuusfoorumin perustaminen

Kokoomus tarvitsee uuden foorumin puolueen identiteetin kirkastamiseksi, kansalaisluottamuksen vahvistamiseksi sekä aidon tulevaisuuspolitiikan suunnittelun tueksi.

Puolueessa on eduskuntakuntavaalien jälkeen virinnyt vilkas keskustelu kokoomuksen identiteetistä, linjasta ja asemoitumisesta politiikan kentällä. On mietitty niin puolueen sijoittumista erilaisille arvo- ja aatekartoilte kuin sen suhdetta päivänpoliittisempaan keskusteluun, trendeihin ja valta-asetelmiin.

Tähän mielipiteidenvaihtoon ja kokoomuksen olemuksen luotaamiseen ovat osallistuneet monet. Mukana on ollut niin henkilöjäseniä kuin aktiivisia yhdistyksiäkin – mainittakoon tässä yhdistystenvälisenä kehuna Helsingin Edistyskokoomuksen ylläpitämä blogi-palsta. Myös useat aktiivipoliitikot ovat esittäneet näkemyksiään. Puoluejohto ja -toimisto ovat puolestaan antaneet kokonaisuuksien ison panoksen mm. syksyn ja alkukevään kenttäkierroksilla. Ajatuspaja Toivo on sekin käsitellyt samaa teemaa ja julkaissut (Marttisen ja Mäki-Lohiluoman) kirjan 10 teesiä modernille oikeistolle.

Tämä keskustelu elintärkeine aiheineen on ollut tervetullut. Mutta samalla on syytä huoleen. Miten tuon – hienon, mutta tähän asti hajanaisen – keskustelun hedelmät saadaan talteen ja jokaisen jäsenen tietoon? Jatkuuko ja kehittykö suurten kysymysten ajattelu kokoomuksessa? Päivänpolitiikan puhurit, gallupit, somemyrskyt, talous, koronapolitiikka – kaikki uhkaavat käydä arvokysymysten ja tulevaisuuspolitiikan yli.

Entä kansalaiset ja kokoomus, miten olemme suomalaisten elämän ja sielunmaiseman tasalla? Tänään näyttää siltä, että emme ole. Tai ainakaan emme saavuta sellaista vastakaikua kansalaisten ja esimerkiksi nuoren sukupolven keskuudessa kuin itse koemme ansaitsevamme.

Puolueen järkeen ja vastuullisuuteen luotetaan, mutta uskottavuuskamppailua ei käydä vain ”järkevyydellä”, vaan ensiksi kestävillä ja vetoavilla arvoilla, ja vasta sitten vaikutuksilla. – Kokoomuksen sydän tarvitsee tahdistamista – siis tahdistamista kansalaisten tunteiden ja arvojen kanssa. Viime vaalien tunnuslause ”Luotamme Suomeen” oli kyllä oikeilla jäljillä, mutta on uskallettava kysyä, luottavatko suomalaiset meihin. Ja silloin kun eivät, meidän on selvitettävä sekä itseltämme että muilta, miksi niin on.

Myös tämä kansalaisyhteyden vahvistamisen ja löytämisenkin teema on otettava uuden miettimisen kohteeksi. Mielipidemittaukset ja vaalitulokset eivät hyvinkään analysoituina riitä. Kokoomuksella ei ole – ainakaan periaateohjelman uudistamisten väliaikoina – vakiintunutta, periaatteisiin syventyvää ja asiasektorit sekä vaalitarpeet ylittävää toimintatapaa, jollaiseksi esitämme arvo- ja tulevaisuusfoorumien perustamista.

Arvo- ja tulevaisuusfoorumien asiasisällöt tarkentuvat itse toiminnassa, mutta hyväksyessään aloitteen puoluekokous edellyttää, että Foorumi syvennyy ainakin seuraaviin, monet politiikan alat läpäiseviin teemoihin

- kokoomuksen olemusta koskevan keskustelun yhteen vetäminen ja sen parhaiden ajatusten syventäminen
- kokoomuksen ja kansalaisten välisen luottamuksen parantaminen ja asiaan liittyvien ongelmien selvittäminen
- pitkäjänteisen talouspolitiikan mallit – niitä tarvitaan koronan jälkeen enemmän kuin koskaan. On tarjottava toivon ja toimeliaisuuden tulevaisuusnäkyä kansalaisille. Eikä tuo visio voi olla pelkkä vyön kiristäminen.
- mahdollisuuksien tasa-arvoa ja ihmisen toimijuutta tukeva koulutuspolitiikka sekä siihen perustuva puolueen sivistyslinjan uudelleenrakentaminen
- samoihin arvoihin perustuvan, modernin työ-, elinkeino- ja sosiaalipolitiikan linjaaminen
- toimiva, ympäristövastuinen kiertotalous ja tuotteiden kestävyys
- omavastuun, yhteisvastuun ja hyvän yhteisöllisyyden keskinäinen riippuvuus

Foorumi ei ohita periaateohjelman linjauksia, vaan syventää ja kehittää niitä. Myös sen suhde erityisohjelmiin ja sektorikohtaiseen valmisteluun on näitä tukeva ja uusia impulsseja antava.

Toiminta voidaan toteuttaa monin tavoin, mutta esimerkiksi aate- ja arvoteemoihin syventyvien ja tulevaisuuspolitiikkaa pohjustavien seminaarien sarja voisi täyttää aloitteen idean. Sen sijaan pelkkä tai ensisijainen työskentely sähköisessä verkossa ei täytä oppivan ja sitouttavan aatetyön tavoitetta.

Työnjako puolueorganisaatiossa voi sekin tapahtua eri tavoilla. Yksi mahdollisuus on sitouttaa jäsenliitot ja piirit toiminnan suunnitteluun ja organisointiin. Lisäksi olisi erityisen arvokasta kutsua mukaan aate- ja ohjelmatyön aktiiveja. Esimerkiksi aatesukupolvien kohtaaminen Foorumilla ja sen suunnittelussa on mahdollisuus, jota ei kannata hukata.

Vaikka Foorumilla tulee olemaan isoja myönteisiä vaikutuksia sekä puolueen tavoitteenasetteluun että tuleviin vaalimenestyksiin, sen tarkoitukset ovat syvemmät. Siksi myös toimintajänteen tulee pitkä ja vaalikausista riippumaton.

– Tarvitaanko tällainen foorumi sitten myös pysyvänä toimintamuotona? Jos meiltä kysytään, niin kyllä. Sen tarve ei tule katoamaan.

Näiden syiden takia yhdistyksemme esittää että

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous edellyttää, että puoluehallitus ryhtyy toimenpiteisiin Kokoomuksen Arvo- ja tulevaisuusfoorumin perustamiseksi.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Aleksis Kiven Kokoomusta hyvin argumentoidusta aloitteesta, jossa laajasti peilataan puolueen aate- ja ohjelmatyötä ja toisaalta myös esimerkiksi puolueen yhteyttä kansalaisiin. Kokoomus on periaateohjelmansa mukaisesti ”Avoin tulevaisuuspuolue, joka luottaa ihmiseen.” Aloitteen tekijät kysyvät sinänsä perustellusti, miten voimme edesauttaa sitä, että myös ihmiset luottaisivat Kokoomukseen. Siinä taas aatteen ja tavoitteiden kirkastamisella on keskeinen rooli. Tämän lisäksi kenties vieläkin merkityksellisempi kysymys nimenomaan puolueen näkökulmasta on, miten saamme nykyistä suuremman joukon suomalaisia tekemään sen konkreettisen valinnan, että liittyvät Kokoomuksen jäseniksi. Tällaista kiinnostusta meidän on ruokittava, ja sen voimme tehdä vain olemalla puolueena arvoinemme ja tavoitteinemme sellainen, että ihmiset tunnistavat Kokoomuksen omakseen.

Kansallisen Kokoomuksen periaateohjelma on uudistettu viimeksi vuoden 2018 puoluekokouksessa. Tätä edeltävät vastaavat aatteelliset asiakirjat ovat vuodelta 2006 ja 1991, eli kyse on perinteen mukaan varsin pitkäikäisestä asiakirjasta. Se määrittää puolueen politiikanteon ideologisen perustan ja antaa eväitä ratkaista kysymyksiä, joihin ei erikseen ole määriteltäviä konkreettista kantaa olemassa.

Periaateohjelman hyväksymistä edelsi pitkälinen valmistautuminen, johon kuului mm. kaikki maakuntakeskukset kattanut 20 seminaaritalaisuuden sarja, joka oli kaikille ja myös ulkopuolisille avoin. Tämän prosessin yhteydessä hyödynnettiin laajapohjaisen perinteisen valmistelutoiminnan lisäksi myös sähköisiä työskentelytapoja ja kokeiltiin myös aivan uusia menetelmiä kuten 360-streamia, jossa verkon kautta tilaisuutta seuraavat pääsivät mukaan kirjaimellisesti keskelle tapahtumia.

Tässä puoluekokouksessa käsiteltävänä taas on laaja poliittinen uudistusohjelma, jossa puolueen konkreettisia politiikkakantoja määritellään lähivuosien ajalle. Myös tämän asiakirjan valmistelu on ollut monin tavoin kokoomuslaisia osallistavaa sekä vuorovaikutteista myös ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Vaikka Corona katkaisikin keväällä suunnitellun kiertueen hiukan kesken, lähes kaikissa piireissä ehdittiin järjestää vähintään yksi prosessiin liittyvä tilaisuus. Lisäksi on ollut useita jäsen- ja yhdistyskyselyitä, ja viimeksi heinäkuussa 2020 kaikki yhdistykset, liitot, piirit ja verkostot ovat saaneet mahdollisuuden tehdä suoria muutosehdotuksia puoluehallituksen luonnokseen. Puoluehallitus toteaa, että näin laajaa ja monipuolista valikoimaa osallistumisen tapoja puolueen poliittisen linjan määrittämiseen on ollut käytössä tuskin koskaan aikaisemmin, vaikka koko valmisteluprosessiin onkin ollut käytettävissä aikaa vain noin vuosi.

Puolueen verkostotoiminta koostuu tällä hetkellä kaikkiaan seitsemästätoista eri aihealueita käsittelevästä verkostosta. Esimerkiksi aloitteessa mainittuihin talouspolitiikan kysymyksiin paneutumisesta kiinnostuneille kokoomuslaisille avoimena toimii talouspolitiikan verkosto. Yhteisö laajaa talouspoliittista keskustelua varten siis on jo olemassa. Sama koskee myös muita keskeisiä politiikan sektoreita kuten ikäikäistä kruununjalokiveämme eli sivistyspolitiikkaa ja useimpia muitakin aiheita, jotka aloitteessa mainitaan. Lähinnä tietyt nimenomaan ideologiaa ja arvoja käsittelevät kohdat ovat vailla juuri niitä varten perustettua verkostoa – joiksi lasketaan myös seniorifoorumi ja toimintafoorumi.

Verkostot on vastikään järjestetty uudelleen, ja niitä on jatkuvasti kehitetty myös toiminnallisesti. Vastuuhenkilöhaku alkaneelle kaksivuotiskaudelle oli keväällä, ja tehtäviin löytyi laajasta hakijajoukosta sekä pidempiaikaista kokemusta että uutta ja näyttämisenälkää tekijää. Verkostojen joitakin toiminnallisia puutteita ja epätarkoituksenmukaisia rakenteita on havaittaessa korjattu, ja etenkin tänä vuonna toimintaan tuotu mukaan aivan uudenlaisia välineitä, joiden käyttöönottoa kokoontumisrajoitukset ovat suuresti edesauttaneet. Tänä päivänä on todella helppoa mahdollistaa ihmisille kokoontuminen keskustelemaan, yksinkertaisesti siitä syystä, että he ovat nyt tottuneet käyttämään uusia työvälineitä. Puoluetoiminta on vietävä sinne, missä ihmiset ovat, ja tänä vuonna se on viety verkkoon ennennäkemättömällä laajuudella ja syvyydellä.

Puoluehallitus pitää aloitteen tavoitteita sinänsä tärkeinä ja kannatettavina. Kuitenkin, koska puolue on aivan vastikään toteuttanut kaksi aivan perustavanlaatuaista ohjelmamuutosta ja myös verkostouudistuksen, olisi kenties tarkoituksenmukaisinta viedä ehdotukset verkostoille sopivalla tavalla hyödynnettäviksi ja palata etenkin aate- ja arvokysymyksiin esimerkiksi jonkin suuremman yksittäisen tapahtuman yhteydessä.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Yleispoliittiset ja poikkihallinnolliset aloitteet

21. Tampereen Harjun kokoomus: Pelikoneet julkisista tiloista erillisiin, valvottuihin tiloihin

Yleisissä tiloissa olevat rahapeliautomaatit ovat aiheuttaneet suomalaisille ihmisille, esimerkiksi eläkeläisille ja nuorisolle, huomattavia rahan menetyksiä ja aiheuttaneet velkakierteen syntymisen sitä kautta rikoksiin ja onnettomuuksiin, itsemurhiin.

Ei voi olla oikein, että meillä Suomessa on pelikoneet esillä jokaisen marketin aulassa ja huoltoasemilla keräämässä rahaa Veikkaukselle jaettavaksi osittain kummallisiin kohteisiin ja ostamaan rahapelioikeuksia rahanpesuvaltioista.

Monissa Euroopan maissa rahapelit ovat valvotuissa tiloissa, Casinoissa, missä jokainen pelaaja tunnustetaan, ennen pelaamisen alkua.

Veikkaus Oy saa kyllä jaettavaa, kunhan lopettaa tuhlaamisen rahapelilisensseihin ja turhaan mainostamiseen. Omat keräyskultunsa ovat varsin huomattavat saatavaan tulokseen nähden.

Myytäköön rahapeli lisenssejä sitten muille, kun ne ovat muissakin maissa toimineet (Ruotsi).

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehoittaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että Veikkaus Oy:n pelikoneet siirretään erillisiin Casino-tyyppisiin tiloihin, missä niiden käyttäjien valvonta on tarkemmin valvottavissa ja eivät aiheuta runsaalla vapaalla esilläolollaan liian suurta kiusausta ohikulkijoille kaupoissa ja yleisissä tiloissa.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 25 lopussa.

22. Helsingin Edistyskokoomus: Rahapelivoittojen elinkaari vastuulliseksi: Ongelmia ehkäistävä tehokkaammin ja veikkausvoitot ohjattava yleiseen budjettiin

Veikkauksen monopolitoiminnan oikeutuksena oleva rahapelihaittojen tehokkain ehkäisy ei toteudu käytännössä. Rahapelivoittojen elinkaaren vastuullisuutta tulee parantaa mainonnan ja valvonnan paremmalla sääntelyllä sekä rahoituksen ohjaamisella tehokkaisiin peliosto-ohjelmiin.

Voittovarojen käyttöä tulee myös parantaa nykyistä tehokkaammalla, läpinäkyvämmällä ja oikeudenmukaisemmalla ohjauksella valtion yleisen budjetin kautta. Veikkausvoittovarojen ohjaaminen ja jakautuminen nykyistä useammalle hallinnonalalle valtion yleisen budjetin kautta lisäisi parlamentaarista vaikuttavuutta.

Perustelut:

Uhkapelaaminen ei kieltämällä lopu. Koska uhkapelaamisesta aiheutuu merkittäviä haittoja, on oikein sekä säädellä toimintaa tarkasti että ohjata sen voitot valtiolle. EU sallii Suomessa monopolijärjestelmän sillä ehdolla, että se on paras keino ehkäistä rahapelaamisen haittoja.

Pelihaittojen ehkäisy ja vastuullinen markkinointi on otettava tosissaan tai monopolin ylläpitämiselle ei ole edellytyksiä. Kilpailu- ja kuluttajaviraston selvitysten mukaan Veikkauksen markkinointikäytännöt ovat olleet ristiriidassa sen kanssa, että EU:n mukaan monopoliasemassa oleva yhtiö ei saa yllyttää ja rohkaista liiallisesti pelaamaan. Rahapelien myynninedistäminen ei ole sallittua vain rahapeliuottojen kasvattamiseksi. Veikkauksen runsas ja koko yhteiskuntaan levinnyt markkinointi ei ole linjassa tämän tavoitteen kanssa. EU-tuomioistuimen mukaan rahapelien mainonnassa ei ole sallittua myöskään korostaa rahapeliyrityksen tuottojen käyttämistä yleisen edun mukaiseen toimintaan.

Veikkaus on Suomen suurimpia markkinoijia. Kkv:n selvityksen mukaan sen mainonta on ollut toistuvasti viranomaisten huomautusten kohteena, mutta valvonta on jälkikäteistä. Veikkaus on hakenut aggressiivisesti rajoja mainonnalleen. Sallittujen rajojen etsimisestä tulee kyseenalaista, kun se on toistuvaa ja viranomaisten kieltoa noudatetaan jälkikäteen, kun mainosten tavoite ja näkyvyys on jo toteutunut.

Kyseessä on tasapaino-ongelma. Suomessa pelataan rahapelejä eniten Euroopassa, keskimäärin henkilöä kohden noin 320 eurolla. Veikkauksen tuotot tuloutetaan erilaisille yleishyödyllisiksi katsotuille tahoille kolmen eri ministeriön kautta. Peliongelmaiset tarjoavat ison osan pelituotoista. Pelihaittojen ehkäisy ja yleishyödyllisten toimijoiden hyvää tarkoittava toiminta ja niiden tuottama hyvä yhteiskunnalle päätyvät vastakkain. Kilpailu- ja kuluttajaviraston selvityksen mukaan pelaamismotivaatiota pidetään yllä myös korostamalla hyväntekijän roolia ja lukuisten edunsaajien toiminnan tukemista. Tämä ei ole sallittua EU-tuomioistuimen mukaan.

Avoimuutta ja mahdollisuuksia arvioida veikkausvoittovarojen käytön vaikuttavuutta on lisättävä. Tällä hetkellä ennalta veikkausvoittovarat ohjautuvat ennalta määrättyjen ministeriöiden hallinnonalojen määrittelemillä kriteereillä rajatuille toimijoille. Käytännössä veikkausvoittovarat korvamerkitään ennalta kolmelle eri ministeriölle, josta ne jaetaan eteenpäin muun muassa yleishyödyllisen kansalaisjärjestötoiminnan tueksi. Mediassa on aiemmin kyseenalaistettu, onko veikkausvaroin rahoittaminen ja ministeriöiden suora tuki oikeudenmukainen ja järkevä tapa tukea kansalaisjärjestötoimintaa. Tuen saajien toimintaan ei kohdistu samanlaista valvontaa kuin julkisen sektorin toimijoihin, eikä niiden tehokkuutta voida arvioida ulkopuolelta samalla tavalla. Avustusten myöntämiskriteerit ja vaikutusten valvonta ovat käytännössä valmistelevien virkamiesten ja yksittäisen ministerin johtaman ministeriön poliittisen ohjauksen alla.

Olisi oikeudenmukaisempaa ja tehokkaampaa julkisen rahoituksen ohjaamista alistaa Veikkauksen tuottovarat valtion yleiseen budjettiin.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että rahapeliuottojen tehokasta ja oikeudenmukaista jakamista edistetään tekemällä siitä nykyistä läpinäkyvämpää ja avoimempaa. Veikkausvoittovarot tulee jatkossa siirtää yleiseen valtion budjettiin ja alistaa ne siten normaalille julkiselle keskustelulle ja valvonnalle. Lisäksi arpajaislain säännöksiä tulee tarkentaa rahapelien markkinoinnin osalta ja Veikkausta valvovien viranomaisten laatimat linjaukset rahapelien markkinoinnista tulee päivittää.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 25 lopussa.

23. Uudenmaan Kokoomusnuoret: Rahapelitoiminnan tuottojen kytky kulttuurin, liikunnan, sosiaali- ja terveysalan sekä nuorisotoiminnan rahoittamisesta purettava ja rahoitus siirrettävä osaksi normaalia budjettirahoitusta

Rahapelitoiminnan tuotoista (aiemmin veikkausvoittovaroista) kohdennetaan valtion talousarvion kautta osa opetus- ja kulttuuriministeriön toimialalle ja niiden jakamista ohjataan lailla. Ministeriö jakaa tukena vuosittain yli 500 miljoonaa euroa yli 3 000:lle edunsaajalle. Osa-alueista nuoriso- ja liikuntatoiminnan avustuksista suurin osa katetaan rahapelitoiminnan tuotoilla. Rahapelitoiminnan tuotot muodostuvat Veikkauksen peleihin hävityistä rahoista.

Suomessa on yli 100 000 peliongelmaista. Eniten pelaavien 5 % pelikulutus vastaa puolta koko rahapelikulutuksesta. Rahapeliongelmissa kärsivät pelaajat tuovat 22,5 % rahapelien tuotosta. Veikkauksen tilittäessä voittonsa suoraan ministeriölle avustusten edunsaajat tietävät saavansa rahoituksen rahapelien tuotoista. On väärin, että nuoriso- ja liikuntatoiminnan rahoituksesta tuntuva osa tulee suoraan riippuvuudesta kärsivien ihmisten ongelmasta.

Veikkauksen tuloutusten on arveltu pienentyvän esimerkiksi pelikoneiden määrän vähentyessä. Mikäli voittovarot olisivat osa valtion budjettia siinä kuin muutkin tulot, olisi budjetin suunnittelu ja mahdollinen tasapainotus helpompaa. Jos tuotot ohjattaisiin suoraan valtion budjettiin, tukea tarvitsevien rahat eivät olisi peräisin nimenomaisesti rahapeleistä, eivätkä edunsaajat olisi sidoksissa Veikkaukseen. Tämä lisäisi avustuksen saajien yhdenvertaisuutta sekä yksinkertaistaisi ministeriön avustuspoliitikkaa.

Avustusten myöntöperusteet määräytyvät avustusviranomaisen määrittelemien ehtojen perusteella ja avustusjärjestelmän perustuu lainsäädännössä määriteltyihin tavoitteisiin. Siirryttäessä valtion budjetin avustusjärjestelmään ei tukea tarvitsevien tahojen toiminta saa keskeytyä tai vaarantua. Arviointi- ja avustustoimikunnan tulee varmistaa, että jaettava rahoitus on poliittisista suhdanteista riippumaton.

Kokoomus kannattaa vapaita markkinoita ja vastuullista talouspolitiikkaa. Valtion menojen lisääminen ei lähtökohtaisesti ole lainkaan mielekäästä mutta on väärin, että tärkeää toimintaa rahoitetaan peliongelmaisilla. Samalla tulisi kannustaa kolmannen sektorin järjestöjen yksityisen rahoituksen hankintaa esimerkiksi verovähennysoikeudella järjestöille tapahtuviin lahjoituksiin. Edellä mainituin perustein Uudenmaan Kokoomusnuoret ry esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää edistämään muutoksia rahapelitoiminnan tuottojen kohdistamisesta valtionbudjettiin ministeriölle tilittämisen sijaan.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 25 lopussa.

24. Karakallio-Kilon kokoomus: Uhkapelimonopolin poistaminen arpajaislaista

Veikkaus Oy aiheuttaa erittäin kourkuttavilla ns. yksikätisillä peleillään suurimman osan suomalaisten pelihaitoista ja -riippuvuuksista. Uhkapelimonopoli on erittäin harvinainen poikkeus maailmassa ja Euroopassakin. Siksi se on perustellut olemassaoloaan ontuvasti pelihaittojen vähentämisellä.

Tosiasiassa Veikkauksen monopolihinnottelu ei vähennä, vaan lisää pelihaittoja.

Esimerkiksi Las Vegasissa peliautomaattien ylläpitäjä ei pärjää kilpailussa, ellei se jaa voittoina vähintään 96 prosenttia pelivaihdoista. Vastaavasti Veikkauksen palautusprosentti kokonaisuudessaan on sen oman vuosikertomuksen mukaan noin 51 prosenttia, joten monopolivoiton osuus on peräti 45 prosenttia.

Aloitteen tekijät näkevät tässä poikkeuksellisen hienoja kasvunäkymiä nimenomaan peliteollisuudelle, joka voisi rahoittaa rahapeliin tuotoilla ohjelmistotuotantoaan.

Veikkausvoittovaroja voidaan hyvällä syyllä nimittää pelihäviötuotoiksi, eräänlaiseksi piiloveroksi, joka kohdentuu erittäin epäsosiaalisesti. Peliongelmaisilla on usein muitakin vaikeuksia elämässään niistä johtuen ja monista muista syistä.

Valtion menopuolella pelihäviötuottoja pitäisi korvata arpajaisveroilla sekä lisenssimaksuilla. Aloitteen tekijät uskovat, että uudessa järjestelmässä Veikkauksella olisi suuri markkinaosuus Suomessa. Peliongelmiin ehkäisyssä pitäisi rajoittaa yksilön pelaamista henkilökohtaisella pelitilillä, jonne ei saisi siirtää tiettyä summaa enempää muilta kuin voitonjakotileiltä, eikä sinne voisi hakea myöskään lainoja.

Pankeilla olisi vastuu valvoa ja estää tältä osin määräysten kiertäminen. Arpajaishallinto voisi perustaa näiden hakemusten tekemiseen automaattisen palvelun, joka antaisi kunkin menoihin, tuloihin ja varallisuuteen perustuvan kohtuullisen pelibudjetin. Luottotietolaitokset toimittavat varmasti tällaisen palvelun tietyn siirtymäajan kuluessa, joka voisi olla noin kolme vuotta lain voimaantulosta.

Edellä olevan perusteella Karakallion-Kilon kokoomus esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa kokoomuksen eduskuntaryhmää olemaan aloitteellinen ja toimimaan sen puolesta, että arpajaislain (1047/2001) 3 luvun 1 § Veikkauksen yksinoikeudesta rahapelin toimeenpanoon kumotaan.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 25 lopussa.

25. Aurajoen Kokoomusnuoret: Veikkausvoitot ja järjestötuet irrotettava toisistaan

Tällä hetkellä veikkausvoitoista maksetaan Suomessa tukea useille eri järjestöille, kulttuurille ja urheilulle. Tämän takia useiden näiden tuensaajien rahoitus on siis riippuvainen Veikkauksen saamista voitoista, mikä aiheuttaa ilmeisen ristiriidan: Veikkauksen, jonka monopolin tavoitteena on minimoida uhkapelaamisen haittoja, voitoista maksetaan nyt monille järjestöille, kulttuurille ja urheilulle elintärkeää tukea, mikä osaltaan kannustaa jopa Veikkausta maksimoimaan tuottojaan. Näin ollen Veikkauksen monopoli ei oikeastaan pyrikään enää ehkäisemään peliriippuvuuksia, vaan peliriippuvuuksilla rahoitetaan monenlaista

järjestötoimintaa. Tämän vuoksi olisikin parempi, jos veikkausvoitot laitettaisiin osaksi valtion budjettia, ja valtion budjetista maksettaisiin järjestötoiminnalle elintärkeät tuet.

Jos veikkausvoittojen tukiosuus laitettaisiin valtion budjettiin, ja sieltä maksettaisiin aiemmin veikkausvoitoista maksetut järjestö-, kulttuuri- sekä urheilutuet, suora yhteys veikkausvoittojen ja tuensaajien välillä saataisiin katkaistua. Tällöin tuensaajat eivät olisi enää riippuvaisia Veikkauksen tuloista, ja Veikkauksen toiminnan päätavoitteeksi saataisiin taas se, minkä takia Veikkauksella on monopoliasema Suomessa, eli uhkapelaamisen haittojen minimoimiseen.

Edellä mainitun perusteella Aurajoen Kokoomusnuoret ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen Kokoomuksen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää ajamaan veikkausvoittojen ja järjestötukien yhteyden irrottamista.

Puoluehallitus (vastauksena aloitteisiin 21, 22, 23, 24 ja 25):

Tampereen Harjun Kokoomus, Helsingin Edistyskokoomus, Uudenmaan Kokoomusnuoret, Karakallio-Kilon Kokoomus sekä Aurajoen Kokoomusnuoret käsittelevät aloitteissaan suomalaisen rahapelijärjestelmän tulevaisuutta ja siihen liittyvien eräiden epäkohtien korjaamista. Näköpiirissä on, että suomalaiseen rahapelijärjestelmään kohdistuu jo tällä hetkellä kasvavia paineita niin ulkomailta tulevan kilpailun kuin kotimaisten seikkojen johdosta. Myös Kokoomuksella suurena puolueena on oltava valmius ottaa aiheeseen kantaa uskottavilla ja pohdituilla argumenteilla.

Veikkausvoittovaroja on kertynyt noin miljardin euron verran vuosittain, ja niiden avulla on tuettu monenlaista tärkeää toimintaa yhteiskunnassa. Tuotonta säädetään arpajaislaissa, jonka mukaan tuotoista on käytettävä 53 prosenttia urheilun ja liikuntakasvatukseen, tieteeseen, taiteeseen sekä nuorisotyön edistämiseen, 43 prosenttia terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen ja 4 prosenttia hevoskasvatukseen ja hevosurheilun edistämiseen.

Puoluehallitus huomauttaa, että Veikkaus OY:n tuottovaatimusta eivät aseta edunsaajat, vaan sen tekee maan hallitus. Veikkaus siis toimii omistajansa eli valtion asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi. Veikkauksen tuottoarvion mukaiset määrärahat kulkevat lisäksi jo nykymallissa eduskunnan hyväksymän valtion talousarvion kautta. Sikäli esimerkiksi Aurajoen Kokoomusnuorten esittämä yhteys edunsaajien ja Veikkauksen välillä näyttyy hiukan oiottuna. Toisaalta kuitenkin edunsaajatahot kyllä ovat laajasti edustettuina Veikkauksen hallintoneuvostossa. Puoluehallitus painottaa, että järjestelmän on kestävä kriittistekin tarkastelua, ja se edellyttää mm. uskottavia palomuuereja rahoituksesta päättämisen ja rahoitusta saavien tahojen välissä. On aiheellinen kysymys, toteutuuko tämä tällä hetkellä.

Arpajaislaissa säädetään, että Veikkaus oy:n tehtävänä on harjoittaa rahapelitoimintaa siten, että rahapeleihin osallistuvien oikeusturva taataan, väärinkäytökset ja rikokset pyritään estämään sekä pelaamisesta aiheutuvia taloudellisia, sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja ehkäistään ja vähennetään. Nämä ovat myös Suomen koko rahapeliyksinoikeuden EU-oikeudellisen hyväksyttävyyden perusteet. Veikkausvoittovarojen tuotot ja niillä aikaansaavat tärkeät ja monien arvostetut päämäärät yhteiskunnassa eivät oikeudellisessa mielessä ole yksinoikeusjärjestelmän peruste vaan järjestelmän suotuisa sivuseuraamus.

Rahapelijärjestelmään liittyvää keskustelua on käyty vuodesta 2019 lähtien erityisesti rahapeliautomaattien ja niiden sijoittelun tiimoilta. Aihetta koskevia kansalaisaloitteita on tehty kaksikin kappaletta. Koronaviruksen leviämisen estämiseen liittyvien toimenpiteiden osana pelikoneet marketeissa, kioskeissa ja huoltamoilla suljettiin. Tällä toimenpiteellä on ollut vaikutuksia sekä Veikkauksen kuluvan vuoden tuottoihin että toisaalta ongelmapelaamiseen, jonka suhteen juuri raha-automaatit tyypillisesti luokitellaan ns. punaisiksi peleiksi eli kaikkein eniten riippuvuutta aiheuttaviksi.

THL:n mukaan rahapelaaminen on Suomessa euromääräisesti tarkasteltuna runsasta. Suomalaiset hävisivät vuonna 2019 kaikkiaan 1,69 miljardia euroa yksinoikeusjärjestelmän puitteissa toimeenpantuihin rahapeleihin. Suomalaisen rahapelaamisen 2019 -tutkimuksen mukaan noin 2,5 prosenttia pelaajista tuottaa puolet rahapelaamisen tuotoista. Kun tutkimuksen mukaan

kaikkiaan 2 917 000 Manner-Suomessa asuvaa henkilöä pelasi rahapelejä, heistä 72 000 kulutti puolet koko vuoden 2019 potista. Viime kaudella tehdyn rahapeliuudistuksen vaikutukset ongelmapelaamisen määrään eivät THL:n tutkimuksen mukaan ole olleet tavoitellun mukaiset. Peliriippuvaisten hoidon puolella on näkynyt entistä vaikeampaan tilanteeseen joutuneita henkilöitä.

Suomalaisten rahapelaaminen 2015 -tutkimuksen mukaan valtaosa rahapelituotoista tulee viikoittain pelaavilta ja ongelmapelaajilta sekä pelaajilta, joiden sosioekonominen asema on heikko. Pienempituloiset kuluttavat nettotuloihinsa nähden enemmän rahaa pelaamiseen kuin suurituloiset. Myös alhaisen koulutustaustan, työttömyyden, heikon terveydentilan ja runsaan päihteidenkäytön on havaittu liittyvän suurempaan rahapelikulutukseen. Nykyiseen järjestelmään ja käytännön toimintatapoihin liittyy siis piirteitä, jotka asettavat alttiiksi kritiikille sen, missä määrin rahapelien yksinoikeusjärjestelmän lakiin kirjatut tavoitteet toteutuvat nykytilassa. Puoluehallitus näkee tuottotavoitteen ja ongelmapelaamisen välisen ilmeisen yhteyden myös eettiseltä kannalta ongelmallisena.

Kuten jo alussa todettu, Suomen rahapelijärjestelmään kohdistuu kasvavia muutospaineita jo lähivuosina. Puoluehallitus katsoo, että tässä aihepiirissä on tarkasteltava erillisinä kysymyksinä ainakin seuraavia aihealueita:

1) Konkreettinen kysymys peliautomaattien sijoittelusta. Tämä on jo lähiaikoina ratkaistava kysymys. On vaikeaa tai jopa mahdollonta uskottavasti perustella nykyisen kaltaista laajaa ja avointa tarjontaa. Tämän kysymyksen osalta puoluehallitus painottaa voimakkaasti pelihaittojen minimoinnin näkökulmaa. Rahapelejä on voitava Suomessa pelata jatkossakin myös peliautomaateilla, mutta puoluehallitus katsoo, että ne olisi tulevaisuudessa paras sijoittaa tiloihin, jossa ne ovat suojassa näköyhteydeltä ja joissa on aukottomasti toimiva ikärajavalvonta;

2) Kysymys edunsaajien rahoituksesta. Koska Veikkauksen tuotoilla rahoitetaan nykyään hyvin laajasti monenlaista erittäin tärkeää toimintaa, on rakennettava laaja poliittinen yhteisymmärrys siitä, miten ainakin aidosti tarpeellisen toiminnan resurssit voidaan järjestää tilanteessa, jossa tuotot vähintäänkin pienenevät. Puoluehallitus ymmärtää, että hetkellisen rahoituskapeikon yli pääseminen saattaa vaatia valtion tukea. Kokonaisuuteen kuuluu tämän lisäksi kansalaisyhteiskunnan omaehtoisten varainhankintakeinojen laajentaminen ja niiden käytön helpottaminen. Tähän liittyy yksityisten rahoituslähteiden mahdollisuuksien tuominen kansalaisyhteiskunnan saataville nykyistä vahvemmin ja siten laajempi valikoima itsenäisen varainhankinnan keinoja käyttöön, mikä olisi myös kansalaisyhteiskunnan alkuperäisen ajatuksen mukaista;

3) Suomen rahapelijärjestelmän tulevaisuus yleisesti. Tämä on pidemmän aikavälin kysymys, joka ei välttämättä ole riippuvainen kahdesta edellisestä kohdasta, ja jossa on perusteltua olla sitomatta vielä tässä vaiheessa puolueen kantaa tiukasti mihinkään tiettyyn yksittäiseen vaihtoehtoon, sen paremmin nykytilan muuttumattomuuteen kuin johonkin muuhun tiettyyn malliin.

Tätä aihepiiriä koskevia kirjauksia on myös puoluekokouksessa käsiteltävässä laajassa poliittisessa ohjelmassa, jonka yhteydessä kyseisiin yksityiskohtiin on mahdollista ottaa tarkemmin kantaa. Kokoomuksen eduskuntaryhmässä on lisäksi jo käynnissä osittain aloitteen tavoitteisiin liittyvä selvitys- ja valmistelutyö. Sen yhteydessä on jo aloitettu valmistautuminen tuleviin keskusteluihin, ottaen huomioon myös kaikki näiden aloitteiden keskeisimmät näkökohdat. Pelihaittojen tehokas vähentäminen ja järjestelmän läpinäkyvyys sekä kriittisen tarkastelun kestävyys on syytä ottaa päämääräksi jatkotyössä.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteiden 21, 22, 23, 24 ja 25 johdosta.

26. Hämeen Kokoomusopiskelijat Kilpisjärven vapaakauppa-alue

Suomi on nyt taantumassa. Tämä vaikuttaa erityisesti pohjoisimpaan Lappiin. Alueena Enontekiö on Uudenmaan kokoinen ja Kilpisjärvi Enontekiön pohjoisin kylä. Valtiolliset päätökset ovat paikallisista tuntuneet jo pitkään erikoisilta. Toisinaan ihmetelään, onko valtiovalta perustamassa sinne ikään kuin reservaattia. Vapaakauppa-alueena Kilpisjärvi olisi koko Euroopan näkökannasta oivallinen tilaisuus piristää Suomen Lappiin tulevia investointeja ja piristää yrityselämää.

Kilpisjärvi sijaitsee EU:n pohjoisrajalla. Jäämeren rantaan Yykeänperälle Kilpisjärveltä on matkaa vain 50 kilometriä. Näin Kilpisjärvi on otollisella paikalla pohjoisen merireitin kannalta EU:n sisämarkkinoille tuleville tuotteille.

Kilpisjärvelle vapaakauppa-alueen myötä tulevat sijoitukset toisivat tuottoja, joita sitten voisi ohjata arvokkaiden luontokohteiden ylläpitämiseen ja luontopalveluiden tuottamiseen. Kilpisjärven luonto on ainutlaatuista Suomessa.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallituksen ja kehottaa eduskuntaryhmää ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin Kilpisjärven vapaakauppa-alueen perustamiseksi.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 27 lopussa.

27. Hämeen Kokoomusopiskelijat: Alueille autonomia Ahvenanmaan tapaan

Katsomme, että Suomen tasavallassa keskusjohdolla on liikaa valtaa. Alueellisilla päätöksentekoelementeillä ei ole tarpeeksi mahdollisuuksia päättää omista asioistaan. Ahvenanmaa kuitenkin poikkeaa tässä suhteessa kaikista muista maakunnista – se on Suomen ainoa autonominen maakunta. Monissa Euroopan maissa, esimerkiksi Sveitsissä, Saksassa, Itävallassa, Britanniassa, Italiassa sekä Espanjassa maan eri osilla on laaja autonomia.

Ahvenanmaalla on laajat valtuudet päättää omista asioistaan esimerkiksi verotuksen ja maahanmuuton suhteen. Ahvenanmaan talous on vahva ja verotus alhainen. Toisaalta kotiseutu-oikeuksien saaminen edellyttää hakijaltaan seikkaperäisten kriteerien täyttymistä, joten Ahvenanmaan vakituiseksi asukkaaksi ei kuka tahansa pääse. Hämeen Kokoomusopiskelijat esittävät alueellista autonomiaa myös muille Suomen alueille.

Itsehallintoalueiden rajat voisivat perustua esimerkiksi maakunta- tai vaalipiirijakoon. Itsehallintoalueille taattaisiin tällöin laajat valtuudet tehdä valikoivaa yhteistyötä keskenään esimerkiksi mittakaavaetujen vuoksi ja julkisen sektorin kustannustehokkuuden parantamiseksi. Toisaalta itsehallintoalueet voisivat kilpailla keskenään verotuksen avulla. Tämä motivoisi poliittisia päättäjiä panostamaan alueensa kilpailukykyyn ja yleiseen houkuttelevuuteen esimerkiksi silloin, kun positiivista nettomuuttoa ihmisten ja yritysten suhteen tavoitellaan

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallituksen ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään alueellista, laajaa itsehallintoa Ahvenanmaan lisäksi myös muille Suomen alueille.

Puoluehallitus:

Hämeen Kokoomusopiskelijat esittävät kahdessa aloitteessaan ensinnäkin Kilpisjärvelle vapaakauppa-alueita, ja toiseksi Ahvenanmaan erityisaseman kaltaista itsehallintoa myös Suomen muille alueille esimerkiksi maakunta- tai vaalipiirijakoon perustuen.

Maakuntien autonomiaa koskevaan aloitteeseen puoluehallitus toteaa aluksi, että Suomen perustuslain mukaan Suomen valtakunnan alue on jakamaton. Lisäksi perustuslaissa säädetyt perusoikeudet kuuluvat jokaiselle Suomen kansalaiselle, ja myös lainsäädäntö on lähtökohtaisesti koko maata ja kaikkia suomalaisia koskevaa. Käytännössä maakuntaitsehallinnon perustaminen merkitsisi uutta hallinnon kerrosta paikallistason ja valtakunnallisen tason väliin aivan eri mittaluokassa kuin mitä esimerkiksi viime vaalikauden sote- ja maakuntauudistus olisi tarkoittanut.

Aloitteessa esitetään ilmeisesti myönteiseksi tarkoitettuna perusteluna, että Ahvenanmaan asukkaaksi ei kuka tahansa pääse. Puoluehallitus tulkitsee aloitteen tekijöiden toivovan tilannetta, että vastaavia rajoitteita voisi asettaa muuallakin Suomessa. Tämä olisi ensinnäkin vastoin perustuslaissa turvattua oikeutta valita vapaasti asuinpaikkansa. Lisäksi olisi taloudelliselta kannalta epätarkoituksenmukaista muodostaa esteitä asuinpaikan vaihtamiselle esimerkiksi parempien työmahdollisuuksien perässä.

Kaikkiaan näissä aloitteissa ehdotetut muutokset edellyttäisivät niin laajoja ja perusteellisia muutoksia lainsäädäntöön perustuslaista lähtien, ettei ainakaan aloitteissa esitettyjen perusteluiden nojalla voida mitenkään pitää järkevänä sellaisiin ryhtymistä.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hylkäisi aloitteet 26 ja 27.

Valtioneuvoston kanslian hallinnonala

28. Varsinais-Suomen Kokoomus: Suomi on sitoutunut euroon – talous- ja rahaliittoa kehitettävä rohkeasti

Kokoomus on Suomen johtava Eurooppa-puolue ja sen on pysyttävä sellaisena. Suomen kohtalo on tiiviisti sidottu niin poliittisesti kuin taloudellisesti Euroopan Unionin ja sen jäsenmaiden menestykseen. Vahvat jäsenmaat ja kehittyvä EU on Suomen ja suomalaisten etu.

Talous- ja rahaliitto EMU sekä yhteisvaluutta euro ovat EU:n tulevaisuuden ja vakauden tärkeimpiä tekijöitä. Euron mahdollisuudet vakaana ja suurena valuuttana tarjoavat sekä suomalaisille yrityksille että kotitalouksille etuja, joita pienen maan oma valuutta ei voinut taata. Näihin kuuluvat muun muassa matala korkotaso, vakaa hintataso sekä vaivaton käyttö ympäri euroalueen.

Osana euroaluetta Suomi on mukana myös kaikessa EU:n talouspolitiikkaan liittyvässä päätöksenteossa.

Euron tulevaisuuteen ja kehittämiseen on sitouduttava vahvasti. Kokoomuksen ei tule osallistua mihinkään sellaiseen hallitustai muuhun yhteistyöhön, jossa euron tai EU:n vakautta horjutetaan.

Talous- ja rahaliitto ei missään nimessä ole valmis – kuten eivät sen toimivuuteen kiinteästi liittyvät muut EU:n ja jäsenmaiden taloudelliset rakenteet. Kaikkia näitä pitää kehittää määrätietoisesti.

Vaihtoehtoisia tapoja kehittää talous- ja rahaliitto on lukuisia, mutta kaiken taloudellisen menestyksen ytimessä on kilpailukykyinen reaali talous. Talous- ja rahaliiton kehittäminen tulee olla tiiviisti kytköksissä jäsenmaiden työ- ja hyödykemarkkinoiden sekä muiden rakenteiden kehittämiseen sekä unionin sisämarkkinoiden kehittämiseen.

Rahaliitto sitoo myös euroalueen julkiset taloudet keskinäisriippuvuuteen, mutta yhteisvastuu ei voi olla laajaa, vaan jokaisella jäsenmaalla on oltava vastuu omasta taloudestaan: omista tuloista, menoista ja veloista. Jäsenmaiden oman vastuun tulee peruseriaatteena koskea myös Euroopan keskuspankin harjoittamaa rahapolitiikkaa.

Jäsenmaiden ei tule pysyvästi osallistua toistensa rahoittamiseen, mutta Unionilla voi olla omaa tulopohjaa jäsenmaksujen lisäksi. Kokoomus ei sulje pois EU:n rajattua verotusoikeutta, jos se on perusteltua. Ehdottoman tärkeää on huolehtia, että tällaisessa ratkaisussa suomalaisten kokonaisverorasite ei nouse.

Jotta EU voi olla vahva, on sen taloudellisen pohjan vahvistettava. Kokoomuksen tulee määrätietoisesti edistää erityisesti reaali-talouden kilpailukykyä parantavia uudistuksia koko euroalueella.

hyväksyessään tämän aloitteen Kokoomuksen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää sekä europarlamentaarikkoja edistämään aloitteen periaatteiden mukaisia toimenpiteitä talous- ja rahaliiton kehittämiseksi.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus yhtyy Varsinais-Suomen Kokoomuksen näkemyksiin EU:n ja euron kehittämisestä ja niiden merkityksestä Suomelle. Kansallinen Kokoomus on sitoutunut Suomen EU- ja eurojäsenyyteen sekä EU:n ja euron vakauteen ja kehittämiseen. Puoluehallitus vahvistaa, ettei Kansallisen Kokoomuksen tule osallistua mihinkään sellaiseen hallitus- tai muuhun yhteistyöhön, jossa euron tai EU:n vakautta horjutetaan. Euron tai EU:n vakauden horjuttaminen ei ole Suomen etu.

Puoluehallitus yhtyy myös näkemykseen siitä, että talous- ja rahaliitto tai EU:n ja jäsenmaiden taloudelliset rakenteet eivät missään nimessä ole valmiita ja niitä pitää kehittää määrätietoisesti. EU:n tehtävä toimia, jotka parantavat jäsenmaiden velkakestävyttä. Vahvan sijoittajanvastuun periaatteen toteutuminen edellyttää velkajärjestelymekanismin käyttöönottoa. Pankkiunioni on saatettava loppuun ja pääomamarkkinaunioni on rakennettava pikimmiten. Puoluehallitus katsoo, että edellä mainittujen tavoitteiden saavuttaminen parantaisi merkittävästi talous- ja rahaliiton kestävyttä, mikä olisi hyödyllistä myös Suomelle.

Kansallinen Kokoomus on johdonmukaisesti ajanut näitä tavoitteita hallituksessa ja oppositiossa. Valtiovarainministerinä puheenjohtaja Petteri Orpo oli perustamassa niin kutsuttua Hansa-ryhmää, joka ajoi euroalueen maiden velkakestävyuden parantamista ja painotti jokaisen euroalueen jäsenen vastuuta omasta taloudestaan ja veloistaan. Hansa-ryhmä teki tiivistä yhteistyötä vuosina 2018 ja 2019 ennen Suomen EU-puheenjohtajuuskauden alkua, mutta Suomi sanoutui irti yhteistyöstä pääministeri Sanna Marinin hallituksen alkukaudella. Tällä kaudella Kansallisen Kokoomuksen eduskuntaryhmä on useaan otteeseen esittänyt, että Suomen hallituksen tulisi jatkaa yhteistyötä Hansa-ryhmän kanssa ja kytkeä velkajärjestelymekanismi osaksi EU:n monivuotisesta budjetista sopimista.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

29. Uudenmaan Kokoomusnuoret: Kansallisen Kokoomuksen teetettävä riippumaton selvitys Suomen eurojäsenyyden hyödyistä ja haitoista

Kansallinen Kokoomus on ajanut voimakkaasti isänmaan edun mukaista linjaa ja ”lännettänyt” Suomea jo kylmän sodan loppuvaiheista (1980-luku) alkaen. Kokoomuksen Nuorten Liitto on toiminut tässä edelläkävijänä esitettyään EY-jäsenyyttä

ensimmäisenä poliittisena toimijana itsenäisessä Suomessa. Suomi liittyi Euroopan Unioniin vuoden 1995 alussa. Lokakuussa 1994 järjestetty kansanäänestys antoi selkeän mandaatin tälle prosessille (56,89% kannatti jäsenyyttä). Suomi liittyi EU-jäsenyytensä myötä suoraan myös Euroopan talous- ja rahaliiton jäseneksi (ERM II) ja myöhemmin kolmanteen vaiheeseen korvaamalla kansallisen valuutan, markan yhteiseurooppalaisella valuutalla, eurolla. Suomi on käyttänyt euroa valuuttana lähes kaksikymmentä vuotta ja tänä aikana olemme kokeneet mm. finanssikriisistä johtuneen pahimman taloudellisen taantuman sitten 1930-luvun laman. Vuoden 2008-2009 tapahtumia on tutkittu monesta näkökulmasta, kuten onko yhteisvaluutta vaikuttanut Euroopan kansantalouksien talouskasvuun ja muihin talouteen liittyviin toimintoihin.

Uudenmaan Kokoomusnuoret näkee kansallisen edun tärkeänä asiana ja siksi esitämme Kansallista Kokoomusta teettämään riippumattoman selvityksen yhteisvaluutta euron hyödyistä ja haitoista Suomelle. Selvitys ei sido puoluetta kumpaankaan suuntaan, mutta toteutettuna antaisi kokoomukselle riittävät tiedot toimia yhteisvaluuttaan liittyvissä kysymyksissä.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa Kansallisen Kokoomuksen puoluehallitusta teettämään riippumattoman selvityksen Suomen eurojäsenyyden hyödyistä ja haitoista.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus on samaa mieltä Uudenmaan Kokoomusnuorten kanssa Suomen kansallisen edun merkityksestä ja katsoo, että Suomen eurojäsenyyden hyötyjä ja haittoja on tärkeää jatkuvasti arvioida. Puoluehallitus kuitenkin kallistuu sille kannalle, ettei Kansallisen Kokoomuksen ole ainakaan toistaiseksi tarpeen teettää erillistä omaa selvitystä Suomen eurojäsenyyden hyödyistä ja haitoista. Tuorein selvitys, jossa on käsitelty eurojäsenyyden hyötyjä ja haittoja Suomelle, julkaistiin viime vuonna.

Ajatus- ja tutkimuspaja Akava Worksin EU-jäsenyyden vaikutukset Suomen makrotalouteen (1/2019) -raportin mukaan EU-jäsenyyden sisämarkkinoineen ja kauppasopimuksineen on tuottanut Suomelle laajamittaisia taloudellisia hyötyjä, jotka ylittävät selvästi jäsenyyteen liittyvät kustannukset. Akava Worksin arvion mukaan eurojäsenyyden makrotaloudellinen vaikutus on ollut Suomelle lähinnä neutraali, sillä EMU-jäsenyyden makrotaloudellisten vaikutusten täsmällistä arviointia hankaloittaa sen vaikutusten erottaminen sisämarkkinoihin kuulumisesta. Akava Worksin mukaan kokonaisuutena EU-jäsenyys on edistänyt Suomen integroitumista globaaliin talouteen, mistä on osoituksena kansainvälisen kaupan ja investointien kasvu. Prosessi on osaltaan parantanut yksityisen sektorin tuottavuutta, mikä on puolestaan vahvistanut suomalaisten tulo- ja elintasoja. Akava Worksin arvio on, että EU-jäsenyyden ansiosta suomalaisten kotitalouksien keskitulot ovat nousseet 1 040–1 450 eurolla.

Puoluehallitus toteaa, että Kansallinen Kokoomus on sitoutunut Suomen EU- ja eurojäsenyyteen sekä EU:n ja euron kehittämiseen. Yli kymmenen vuotta sitten alkanut eurokriisi osoitti, että talous- ja rahaliitto (EMU) tarvitsee merkittäviä parannuksia. Euro tarvitsee tuekseen tiukat, mutta yksinkertaisemmat säännöt ja enemmän markkinakuria. Pankkiunioni on saatettava loppuun ja pääomamarkkinaunioni on rakennettava pikimmiten. Markkinakurin palauttaminen edellyttää sitä, että jäsenmaiden velat ovat kestäväällä tasolla ja että ne on hinnoiteltu todellisen riskin mukaan. EU:n tehtävä toimia, jotka parantavat jäsenmaiden velkakestävyyttä. Vahvan sijoittajanvastuun periaatteen toteutuminen edellyttää velkajärjestelymekanismin käyttöönottoa. Velkajärjestelyn vaikutus syntyy siitä, että valtionvelan korko hinnoitellaan oikein, jolloin heikommassa taloudellisessa asemassa olevien euroalueen velkojen korot ovat korkeammat, jonka seurauksena mahdollisuus ja halukkuus velanottoon vähenevät. Puoluehallitus katsoo, että edellä mainittujen tavoitteiden saavuttaminen parantaisi merkittävästi EMU:n kestävyyttä, mikä olisi hyödyllistä myös Suomelle.

Kansallinen Kokoomus on johdonmukaisesti ajanut näitä tavoitteita hallituksessa ja oppositiossa. Valtiovarainministerinä puheenjohtaja Petteri Orpo oli perustamassa niin kutsuttua Hansa-ryhmää, joka ajoi euroalueen maiden velkakestävyyden parantamista ja painotti jokaisen euroalueen jäsenen vastuuta omasta taloudestaan ja veloistaan. Hansa-ryhmä teki tiivistä yhteistyötä vuosina 2018 ja 2019 ennen Suomen EU-puheenjohtajuuskauden alkua, mutta Suomi sanoutui irti yhteistyöstä pääministeri Sanna Marinin hallituksen alkukaudella. Tällä kaudella Kansallisen Kokoomuksen eduskuntaryhmä on useaan otteeseen esittänyt, että Suomen hallituksen tulisi jatkaa yhteistyötä Hansa-ryhmän kanssa ja kytkeä velkajärjestelymekanismi osaksi EU:n monivuotisesta budjetista sopimista.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

30. Helsingin Kokoomusnuoret: EU-alueelle energiaa toimittavan yrityksen on ostettava päästöosuuksia EU:n päästökaupasta

Euroopan unionin yhteinen päästökauppajärjestelmä perustettiin vuonna 2005 ja on ollut siitä lähtien toiminnassa. Järjestelmään kuuluvat EU:n jäsenvaltioiden lisäksi Islanti, Norja ja Liechtenstein. Päästökauppajärjestelmässä jokainen haitallisia päästöjä tuottava yritys on velvollinen ostamaan itselleen tietyn määrän päästöoikeuksia tuottamaansa päästömäärän yksikköä kohden. Laitokset voivat myös ostaa ja myydä näitä oikeuksia keskenään. Yhteensä päästökauppajärjestelmä kattaakin yli 40 prosenttia koko EU:n kasvihuonepäästöistä.

Vaikka Euroopan unionin jäsenvaltion ostavatkin itselleen ahkerasti päästöoikeuksia ei se kuitenkaan yksin riitä. EU:lla itsellään on suhteellisen vähän omia energiavaroja verrattuna siihen, että se kuluttaa noin viidenneksen koko maailman energiasta. Euroopan komission tekemän selvityksen mukaan, kulutetusta energiasta jopa 53% tuodaan Euroopan unionin ulkopuolisista maista kuten Venäjältä. Energian tuominen Eurooppaan on kallista ja se kuluttaa paljon taloudellisia resursseja. Sen lisäksi sen siirtämistä varten tarvitaan massiivisia voimalaverkostoja ja putkistoja, mikä kuluttaa merkittävästi ympäristöä ja aiheuttaa kasvihuonepäästöjä. Muualla tuotettu energia ei poista Euroopan unionin vastuuta tuotetun energian aiheuttamista päästöistä, varsinkin kun energia tulee täysin EU:n käyttöön.

Näin ollen olisikin tärkeää, että Euroopan unioniin energiaa tuovat yritykset olisivat velvollisia ostamaan oman päästöosuutensa EU:n päästökaupasta. Osuudella yritykset kompensoisivat aiheuttamiaan päästöjä ja tukisivat Euroopan unionin jäsenmaiden yhteistä päästöjen vähennystavoitetta.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää ja europarlamenttiryhmää toimimaan niin, että EU-alueelle energiaa tuovan yrityksen on ostettava päästöosuuksia EU:n päästökaupasta.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus yhtyy Helsingin Kokoomusnuorten näkemykseen siitä, että EU:lla on vastuu omista päästöistään ja niiden hillitsemisestä. Markkinoiden luovuus ja tehokkuus ohjautuvat päästöongelman ratkaisemiseen, kun saastuttamiselle asetetaan riittävä hinta. Päästökaupan kehittäminen ja laajentaminen on vaikuttavinta sekä kustannustehokkainta ilmastopolitiikkaa. Ideaaliratkaisu aloitteen kuvaileman tilanteen ratkaisemiseksi olisi maailmanlaajuinen päästökauppajärjestelmä. Sen toteutuminen lyhyellä aikavälillä on kuitenkin epätodennäköistä, joten toiseksi paras vaihtoehto on kehittää EU:lle hiilitullijärjestelmä, jolla voidaan kannustaa muita maita kiristämään ilmastopolitiikkaansa. Ajatus sisältyy Euroopan komission Green Deal -pakettiin.

EU on ollut tienraivaaja päästökaupan kehittämisessä. Yhdessä kehitettyjen ja toteutettujen keinojen avulla on jo saatu aikaan hyviä tuloksia. Tämä rohkaisee entistäkin määrätietoisempaan etenemiseen. Kansallinen Kokoomus ajaa päästötalkoiden nopeuttamista Euroopan unionissa ja kansainvälisissä ilmastoneuvotteluissa. Me laajentaisimme EU:n päästökauppaa mm. kiinteistöjen lämmitykseen ja liikenteeseen. Nostaisimme EU:n vuoden 2030 päästöjen vähentämistavoitteen vähintään 55 prosenttiin ja kiristäisimme päästökattoa uuden tavoitteen mukaisesti. Ottaisimme käyttöön hiilitullit WTO-sääntöjen mukaisesti ja GATT:n ympäristöpoikkeusta soveltaen.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvityksesi aloitteen johdosta.

31. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Euroopan pullonpalautusjärjestelmä ja muovien kierrättäminen kuntoon juomapakkausten panttijärjestelmällä

Suomessa pullonpalautusjärjestelmä on saanut alkunsa 1950-luvulla ja tällä hetkellä noin 92 prosenttia muovisista virvoitusjuomapulloista kierrätetään kauppojen pullonpalautusautomaattien kautta. Tilanne on kuitenkin toisenlainen monessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa. Suomi on ollut pullonpalautusjärjestelmän edelläkävijöitä Euroopassa. Suomen lisäksi EU:n jäsenmaista Saksassa, Tanskassa, Virossa ja Hollannissa on toimiva palautusjärjestelmä. Yleisempi käytäntö monissa jäsenmaissa on, että niin muovi- kuin lasipakkaukset heitetään jätteiden sekaan ilman kierrättämistä.

Kokoomus ja Suomi on osa laajempaa eurooppalaista kokonaisuutta ja eurooppalaista yhteisöä. Kokoomus on niin ikään tärkeä osa Euroopan kansanpuoluetta ja meidän tulisikin sen kautta kehittää ja ajaa yleisesti muovien kuin muovipullojen kierrätysjärjestelmää koko Euroopan laajuisesti. On tärkeää kehittää kestävää yhteiskuntaa, jossa mikään muovi ei ole kertakäyttöistä, eikä jäte ole ongelma vaan resurssi. Kokoomuksessa on puhuttu paljon kiertotalouden merkityksestä ja onkin tärkeää, että koko puolueemme tekee töitä sen eteen, että niin juomapakkauksia kuin muoviva kierrätettäisiin laajasti. Kokoomuksen kuin Suomen tulisikin olla etunenässä kehittämässä koko Euroopan laajuista muovin ja pullojen kierrätysjärjestelmää.

Kierrättämällä niin pullot kuin muutkin muovit antaisimme Kansainvälisen ympäristöjärjestö WWF:n mukaan jopa 450 vuoden elinkaaren muovipullolle, kun yksinään muovipillin hajoamiseen menee aikaa 200 vuotta. WWF toteaaakin, että pelkästään vuonna 2016 maailmassa tuotettiin 396 miljoonaa tonnia uutta muovia, mikä on 53 kiloa maapallon jokaista ihmistä kohden. Lähes puolet tuotetusta muovista menee kertakäyttöisiin tuotteisiin, kuten ruokapakkauksiin, muovipulloihin ja muovipusseihin. Yhä useammassa tapahtumissa onkin nykyisin käytössä ”täyttömukijärjestelmä”, joka on kannustanut ihmisiä käyttämään pitkälti samaa mukia koko tapahtuman ajan. Annetaan tällaisille innovaatioille tilaa ja kierrätetään muovia mahdollisimman paljon.

Euroopan unionissa hyväksyttiin vuonna 2018 Kiertotalouspaketti, joka asetti EU:lle uudet kunnianhimoiset tavoitteet kierrätyksen suhteen. Muovin osalta EU:ssa tulisi vuoteen 2025 mennessä kierrättää 50% kaikista muovijätteistä ja vuoteen 2030 mennessä 55%. Vastaavasti muovipulloista 77% tulisi kierrättää vuoteen 2025 mennessä ja vuoteen 2030 mennessä tavoite muovipullojen kierrättämiseksi on asetettu 90%. Euroopan laajuinen pullojen panttijärjestelmä voisi poistaa kaupan esteitä ja samalla kannustaa ihmisiä muovin kierrättämiseen. Tämä mahdollistaisi sen, että EU:ssa ostetut juomapakkaukset voisi kierrättää ostomaasta riippumatta ja siten estettäisiin muovipakkausten joutumista luontoon. Kokoomuksen tulisikin ajaa yhtenäistä palautusjärjestelmää ja samalla mahdollistaa suomalaisen osaamisen päätyminen koko Euroopan unionin käyttöön.

Kokoomusopiskelijoiden aloite ko. asiasta on tullut hyväksytyksi myös sen kattojärjestön, EPP-puolueen virallisen opiskelijajärjestön European Democrat Students'in viralliseksi kannaksi järjestön kokouksessa Zagrebissa marraskuussa 2019 otsikolla Creating a Europe-wide deposit return system for bottles and cans.

Näillä perusteilla Kokoomusopiskelijat esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää edistämään koko euroopanlaajuista pullopanntijärjestelmää.

Puoluehallitus:

Panttijärjestelmiä on otettu käyttöön kymmenessä Euroopan maassa, mutta ne eroavat merkittävästi toisistaan, kun jokainen maa on kehittänyt järjestelmiä omista lähtökohdistaan. Eroja on etenkin kattavuudessa. Suomalainen pullopanttijärjestelmä on esimerkillinen järjestelmä, josta koko EU voisi ottaa oppia. Suomessa on toiminut jo vuosikymmeniä markkinaehtoinen tehokas pullopanttijärjestelmä, jonka ansiosta 92 prosenttia muovipulloista palautuu kierrätettäväksi. Suomalaiseen panttijärjestelmään saavutaankin tutustumaan eri puolilta maailmaa.

Viisi parhaiten suoriutuvaa PET-pullojen panttijärjestelmiä hyödyntävää jäsenvaltiota ovat Suomen lisäksi: Saksa, Tanska, Alankomaat ja Viro, jotka pääsivät PET-pullojen 94 prosentin keskimääräiseen keräysasteeseen vuonna 2014.

Komissio aikoo asettaa vaatimuksia sen varmistamiseksi, että kaikkia EU:n markkinoilla olevia pakkauksia voi käyttää uudelleen tai kierrättää taloudellisesti kannattavalla tavalla vuoteen 2030 mennessä. Euroopan Unionissa hyväksyttiin vuonna 2019 kerta-käyttömuovidirektiivi, jonka kertakäyttömuovia koskevan tavoitteen mukaan 77 prosenttia muovipulloista pitää kierrättää vuonna 2025. Vuonna 2029 tavoite nousee 90 prosenttiin.

Uuden kiertotalouden toimintasuunnitelman mukaan muoveille laaditaan kierrätettyjen materiaalien osuutta koskevat uudet pakolliset vaatimukset. Tässä yhteydessä otetaan kantaa myös mikromuoveihin sekä biopohjaisiin ja biohajoaviin muoveihin. Myös EU:n muovistrategiassa todetaan, että panttijärjestelmillä voidaan edistää hyvin korkeaan kierrätysasteeseen pääsyä. Myös kansallisilla, alueellisilla ja paikallisilla viranomaisilla on yhteistyössä jätehuoltotoimijoiden kanssa keskeinen rooli yleisen tietoisuuden lisäämisessä ja korkealaatuisen erilliskeräyksen varmistamisessa. Komissio aikookin toteuttaa jatkotoimia vuonna 2018 laaditun muovistrategian johdosta.

Kokoomus on katsonut tarpeelliseksi, että pullopanttijärjestelmä laajennetaan ensi tilassa kaikkiin jäsenmaihiin. Pohjoismaihin suunniteltiin yhteistä pullopanttijärjestelmää kymmenisen vuotta sitten, mutta tuolloin uudistukselle ei löytynyt tukea. Eräät maat ovat kuitenkin solmineet kahdenvälisiä sopimuksia keskenään. Näin ovat tehneet esimerkiksi Tanska ja Saksa. Kokoomus painottaa, että pitkällä aikavälillä Euroopan-laajuinen pullopanttijärjestelmä palvelisi niin kuluttajaa kuin ympäristöä parhaalla tavalla.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

32. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Nuuskan myynti laillistettava Suomessa

Nuuskan myynti Euroopan unionin alueella on ollut kiellettyä direktiivillä vuodesta 1992, mutta Ruotsi sai unioniin liittyessään vuonna 1995 erityisluvan jatkaa nuuskan myyntiä markkinoillaan. Lupa kuitenkin edellyttää, että Ruotsi sitoutuu estämään nuuskan myyntiä omilta markkinoiltaan muihin jäsenmaihiin. Ruotsi ei ole onnistunut tässä velvoitteessaan, joten Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta vaatii nuuskan myynnin laillistamisen edistämistä Suomessa.

Vuonna 2017 20-34-vuotiaista suomalaisista miehistä yhdeksän prosenttia käytti nuuskaa päivittäin. Suomalaisnaisista noin prosentti käytti nuuskaa päivittäin. Viime vuosikymmenellä varusmiehistä noin 40 prosenttia käytti nuuskaa. Nuuskan käytön laajuus Suomessa osoittaa, että Ruotsin markkinoilla liikkeellä oleva nuuska päättyi tehokkaasti myös Suomen puolelle. Päivittäiskäytön määrä korostaa, ettei nuuskaa haeta ainoastaan satunnaiseen käyttöön esimerkiksi risteilyn yhteydessä. Nuuskan tuominen Ruotsista Pohjanlahden ja Torniojoen yli on laajamittaista ja ammattimaista pimeiden markkinoiden liiketoimintaa, joka lisää kansantaloutemme harmaan talouden osuutta. Euroopan unionin lainsäädäntö lähtökohtaisesti estää nuuskan myynnin

laillistamisen. Kansanterveydelliset syyt, eli mahdollisuus kontrolloida nuuskamarkkinoita, voisivat kuitenkin olla riittävä peruste nuuskan myynnin laillistamiseksi.

Suomen vuodesta 2010 voimassa olleen terveystalouden linjan mukaisesti tavoitteena on tupakkatuotteiden terveyshaittojen vähentämisen sijaan niiden käytön loppuminen. Tavoite on sinänsä toivottava, koska tupakkatuotteilla on vain kielteisiä vaikutuksia. Käytön loppuminen on kuitenkin kaukaista toiveajattelua ilman täydellistä kieltolakia, jonka valvominen olisi mahdotonta ja kriminalisointiin vaadittavilla perusteilla liian ohut. Lainsäädännön tulisi lähestyä nuuskaa käytännönläheisesti ja pyrkiä siirtämään nuuskan kontrolli pois pimeiltä markkinoilta. Nuuskan myynnin laillistaminen ja sen aiheuttamiin haittoihin puuttuminen lisäisi Suomen verotuloja ja mahdollistaisi tehokkaamman ja avoimemman puuttumisen nuuskan aiheuttamiin terveyshaittoihin.

Nuuskan laillistaminen antaisi Suomelle mahdollisuuden tehdä tarkkaa selvitystä sen käytöstä ja puuttua esimerkiksi verotuksen keinoin kansanterveyttä haittaavaan ongelmaan. Tupakointia on Suomessa onnistuttu vähentämään merkittävästi, koska käytössä on ollut laajasti toimivia keinoja. Nuuskaamista on kuitenkin haastavaa rajoittaa, jos siihen ei voida puuttua verotuksellisin tai käyttöä rajoittavin keinoin.

Näillä perusteilla Kokoomusopiskelijat esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja suosittaa kokoomuksen eduskuntaryhmää toimimaan nuuskan myynnin laillistamisen edistämiseksi Suomessa.

Puoluehallitus:

Kokoomusopiskelijat esittää, että kokoomus ottaisi tavoitteekseen nuuskan myynnin laillistamisen Suomessa. Aloitteen tekijät toteavat aivan oikein, että kieltö perustuu EU-direktiiviin, mikä tekee siitä haastavan kumota. Puoluehallitus kuitenkin on skeptinen sen suhteen, voisiko kiellon kumota tai jättää soveltamatta niillä perusteilla, jotka aloitteentekijät esittävät.

Suussa käytettäväksi tarkoitettujen tupakkatuotteiden tuominen markkinoille on kielletty EU:n tupakkadirektiivissä. Ruotsi on Euroopan unionin ainoa valtio, jolla on poikkeuslupa perinteisen nuuskan myymiselle. Direktiivin 17. artiklassa määritelty markkinoille saattamisen kieltö ei kuitenkaan koske purutupakkaa, jonka myynti on direktiivissä määritelty erikseen.

Nuuskan käytön yleistymisen erityisesti nuorten keskuudessa on hälyttävää. Nuuska koetaan harmittomaksi, vaikka nuuska sisältää lähes 30 syöpävaarallista ainetta ja raskasmetalleja, jotka altistavat suun ja nielun alueen syöville. Suomalaisista 20–34-vuotiaista miehistä nuuskaa käytti päivittäin 9 % vuonna 2017 (THL 2017). Tuoreen kouluterveyskyselyn mukaan myös tyttöjen nuuskan käyttö on yleistynyt merkittävästi. Jo 6,5 % tytöistä kertoi nuuskaavansa päivittäin. Määrä on melkein kolminkertainen edelliseen kyselyyn (2015) verrattuna. Ilmiön kehittymiseen on pyrittävä vaikuttamaan ennen kuin se kasvaa yhtään enempää.

Puoluehallitus yhtyy Kokoomusopiskelijoiden huomioon siitä, että tupakkatuotteiden käyttöä ei todennäköisesti ole mahdollista lopettaa kokonaan ilman täydellistä kieltolakia. Kieltolaki on keinona epävarma ja sen valvominen hankalaa, kuten Kokoomusopiskelijatkin huomauttaa. Puoluehallitus ei silti katso, että nuuskan myynnin laillistaminen olisi oikea suunta nuuskan käytön vähentämiseen tähtäävissä toimissa. Tarvitsemme tietoisuuden lisäämistä ja toimia eri tasoilla. Valtion ohella kunnat, oppilaitokset ja kodit ovat vaikuttamistyössä avainasemassa.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

33. Aurinkorannikon Kokoomus: Palveluseteli EU:n alueelle

Suomessa on osana sote-palveluja käytössä palveluseteli. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009) tuli voimaan 1.8.2009. Lain tavoitteena on lisätä asiakkaan valinnan mahdollisuuksia, parantaa palvelujen saatavuutta, monipuolistaa palvelutuotantoa sekä edistää kuntien, elinkeinotoimen ja yksityisten palveluntuottajien yhteistyötä. Uudistus ei puuttunut kuntien velvoitteeseen järjestää kuntalaisille sosiaali- ja terveydenhuoltoa.

Suomen kansalaisia ja varsinkin seniori-ikäisiä asuu pysyvästi tai oleskelee talvikausia Suomen ulkopuolella erityisesti Espanjan Aurinkorannikolla, noin 15 000–20 000. Moni muuttaa Espanjaan siksi, että seniorit pystyvät liikkumaan aktiivisesti ympärivuotisesti ja pitämään terveyttään yllä pidempään kuin Suomessa. Iän myötä he saadakseen tarvitsemaansa hoitoa joutuisivat kuitenkin käytännössä muuttamaan takaisin Suomeen johonkin hoivakotiin tai palvelutaloon. Useimmiten kyse on pakon sanelemasta tilanteesta. Heillä on useamman vuoden aikana kehittynyt tuttavapiiri ja turvaverkosto Espanjassa ja he ovat sopeutuneet asumaan ja toimimaan heille tutussa ympäristössä. Heidän kannaltaan optimaalinen ratkaisu olisi suomenkielinen palvelukoti tai hyvätasoinen kotipalvelu Espanjassa.

Tietoomme on tullut, että suomalaisilla yrityksillä on huomattavaa kiinnostusta lähteä investoimaan tämäntyyppisiin hoivapalveluihin Aurinkorannikolla. Hankkeiden toteutukseen vaikuttaisi ratkaisevasti se, että suomalaisten käytössä olisi Suomen ulkopuolellakin palveluseteli. Ruotsi on tämän ratkaisun jo tehnyt. Siellä on erillisasetuksella säädetty toimiva tukipalvelu siten, että ulkomailla asuva ruotsin kansalainen voi hakea omasta maakunnasta ennakkolupaa ulkomailla annetun hoidon osakustannuksiin.

Aloitteen käytännön toteuttamisen kannalta on tärkeää selvittää muutostarpeet nykyiseen lakiin sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä, jotta palveluseteliä voisi käyttää EU:n alueella vastaavasti kuin nykyisin on mahdollista Suomessa.

Samassa yhteydessä tulisi luonnollisesti selvittää uuden laajennetun palvelusetelin kustannusvaikutukset kuntatalouteen ja valtiontalouteen ottaen huomioon myös tuleva sote-uudistus.

Koska Suomen Kuntaliitolla ei ole käytettävissä keskiarvolukuja hoivapalvelujen kustannusjaosta, kysyimme ja saimme näitä tietoja Espoosta, Turusta, Oulusta, Lohjalta ja Liedosta. Palvelusetelin arvo alimmalla tulotasolla Espoossa on 111,78 €/vrk ja Lohjalla 96 €/vrk. Käytännöt muissakin kunnissa ovat tätä suuruusluokkaa.

Suoritettujen laskelmien perusteella palvelutarpeiden osittainen hoitaminen palvelukodissa tai kotipalveluna Espanjassa olisi verrattuna vastaavaan palveluun Suomessa huomattavasti halvempaa ja ennen kaikkea käyttäjien kannalta järjestelyiltään toimivampaa sekä lisäksi kokonaistaloudellisesti edullisempaa.

Palveluseteli madaltaisi hoitoon hakeutumiskynnystä, jolloin sairauden hoidon aloittaminen sen varhaisessa vaiheessa säästäisi kokonaiskustannuksia ja lopputuloksena olisi parempikuntoinen kansalainen.

Tämän aloitteen mukainen kehitys tarjoaisi suomalaisille yrityksille tilaisuuden kehittää hoivapalvelusta itselleen uusi vientituote. Tällainen kehitys olisi esimerkki osaamiseen perustuvasta vientitoiminnasta, jossa yhdistetään monien sektoreiden osaamista ja käytetään hyväksi pohjoismaisen hyvinvointiyhteiskunnan hyvää mainetta.

Lisäksi haluamme korostaa, että EU:n komissio on käynnistänyt toimenpiteitä, joilla pyritään lisäämään innovatiivista yhteiskunnallista ja sosiaalista yrittäjyyttä ”social economy” käsitteen alla. Tätä kehitystä tarvitaan myös Suomessa. Tämän puoluekokousaloitteen mukainen toiminta on erinomainen esimerkki myös muualle EU:ssa siitä, miten kehittää uusia kustannustehokkaita ja laadukkaita liiketoimintamalleja etenkin ikääntyvälle väestölle.

Edellä esitetyn perusteella

puoluekokous hyväksyessään tämän aloitteen velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että Suomen kansalaisille luodaan EU-maissa käytettävä palveluseteli, joka mahdollistaa palvelukoti- ja hoivapalvelutoiminnan kehittämisen.

Puoluehallitus:

Aurinkorannikon Kokoomus esittää, että kokoomus ottaisi tavoitteekseen luoda Suomen kansalaisille EU-maissa käytettävä palveluseteli, joka mahdollistaisi palvelukoti- ja hoivapalvelutoiminnan kehittämisen. Puoluehallitus yhtyy aloitteessa esitettyihin näkökulmiin palveluihin hakeutumisen helpottamisesta sekä terveyden ja hyvinvoinnin parantamisesta. Puoluehallitus on samaa mieltä myös siitä, että yrityksiä tulee kannustaa kehittämään osaamiseen perustuvia vientituotteita, jotka kasvattavat mahdollisuuksia luoda uutta liiketoimintaa.

Voimassa oleva EU:n potilasdirektiivi vahvistaa potilaan oikeuksia ja edellytyksiä saada hoitoa toisessa EU-maassa. Periaatteena on, että potilaalla on oikeus saada hoitoa toisessa jäsenmaassa samoin perustein kuin hän saisi vastaavaa hoitoa kotimaassaan. Päävastuu terveystalvelujen järjestämisestä säilyy edelleen potilaan kotimaalla. Jos henkilö kuitenkin matkustaa toiseen jäsenvaltioon hoitoon, hänen sairaanhoitokustannuksistaan vastuussa olevan valtion tulisi korvata hoitokustannukset potilaalle vähintään sen suuruusina kuin ne olisivat olleet kyseisessä valtiossa. Korvauksen saanti edellyttää, että hoito ylipäätään kuuluu kustannuksista vastuussa olevan valtion lakisääteisen terveydenhuollon piiriin. Muualla EU:ssa oleskelevat suomalaiset ovat siis jo nyt oikeutettuja saamaan terveystalveluja toisessa EU-maassa.

Suomella on pitkä perinne asumisperusteisessa sosiaaliturvassa. Suomalaisen sosiaaliturvan piiriin kuuluvat Suomessa vakituisesti asuvat henkilöt. Pelkkä Suomen kansalaisuus ei ratkaise oikeutta sosiaaliturvaan. Palvelusetelin ulottaminen muualla EU:ssa asuviin suomalaisiin olisi muutos tähän käytäntöön. Lisäksi palvelusetelin myöntää ja kustantaa asiakkaan asuinkunta. Jos palveluseteli ulotettaisiin koskemaan myös niitä suomalaisia, joiden kotikunta ja/tai palveluntarjoaja on muualla EU-alueella, tulisi ratkaistavaksi, kuka palvelusetelin kustantaisi, mitä sosiaali- ja terveystalveluita se kattaisi ja mihin euromääräiseen rajaan asti. Puoluehallitus katsoo, että aloitteessa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi täytyisi tarkoin selvittää, miten omatoimista asumista tukevia palveluita olisi mahdollista tarjota muualla EU:n alueella asuville suomalaisille kansalaisten yhdenvertaisuutta vaarantamatta.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitteen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

34. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Ahvenanmaan demilitarisointi purettava

Ahvenanmaan on erilaisissa kansainvälisissä sopimuksissa ja konventioissa rajattu sotilaskäytön ulkopuolelle jo vuodesta 1856. Demilitarisointi on kuitenkin läpi historian jäänyt aina kuolleeksi kirjaimeksi konfliktin syttyessä: sodassa alue ei ole jäänyt puoleettomaksi taikka sotatoimien ulkopuolelle. Ahvenanmaan demilitarisointi luo strategisen merkityksensä johdosta valtatyhjiön, jonka olemassaolo epävakauttaa Itämeren aluetta ja altistaa vakavasti Suomen hybridioperaation uhalle. Kokoomusopiskelijat esittää, että Ahvenanmaan demilitarisointi puretaan, jotta valtion suvereniteetti pystytään turvaamaan ja koko valtakuntaa puolustamaan konfliktitilanteessa tehokkaasti.

Demilitarisointi historiaa on välttämätöntä ymmärtää, jos haluaa käsittää, miksi sen purkamiselle on olemassa edellytykset. Demilitarisointi juontaa juurensa 1800-luvulle. Suomen sodan päätyttyä Ahvenanmaa siirtyi Venäjän keisarikunnan haltuun,

jolloin ennen Ruotsin maantieteellisessä keskipisteessä sijainnut Ahvenanmaa muodosti vakavan uhan Tukholmalle läheisyytensä vuoksi. Ennen Krimin sodan puhkeamista Venäjä linnoittikin saaristoa ahkerasti, mutta hävittyään sodan vuonna 1856 Pariisin rauhansopimuksessa sovittiin Ahvenanmaan demilitarisoinnista. Demilitarisointi uusittiin sekä 1921 Geneven sopimuksessa, että toisen maailmansodan päättäneessä Pariisin rauhansopimuksessa 1946. Lisäksi talvisodan päättymisen jälkeen vuonna 1940 solmittiin ns. Moskovan sopimus, jossa kahdenvälisesti Suomi ja Neuvostoliitto sopivat alueen demilitarisoinnista sekä siitä, että Neuvostoliiton konsulaatti Ahvenanmaalla valvoo sopimuksen toteutumista. Tämä sopimus uusittiin jatkosodan päätyttyä, ja Venäjä katsoo sen olevan edelleen voimassa. Sopimuksen perintönä Venäjällä on Ahvenanmaalla alueen väkilukuun verrattuna poikkeuksellisen suuri konsulaatti.

Ahvenanmaa voi alueena tuntua ensisilmäyksellä merkityksettömältä. Alueella on noin 30 000 asukasta, ja se on kaukana itärajasta sekä Helsingistä. Kuitenkin juuri demilitarisaatio ja sijainti Itämeren solmukohdassa tekevät alueesta merkittävän. Turvalisuusuhkaskenaariot ovat muuttuneet radikaalisti 2000-luvulla, ja Ahvenanmaan demilitarisointi tekee reagoinnista nopeisiin hybridiuhkiin paljon hitaampaa kuin muualla Suomessa. Ulkoinen vaikutusyritys onnistuisi siis huomattavasti helpommin Ahvenanmaalle kuin muualle Suomeen, mikä aiheuttaa kriittisen lommon puolustuskykyympä. Logistiikkansa puolesta Suomi on käytännössä saari, ja vihamielisen toimijan miehittäessä Ahvenanmaan vaarantuisi Perämeren laivayhteyksien lisäksi Turun alue ja potentiaalisesti myös Suomenlahti. Lisäksi alueen takaisinvaltaaminen tällaisessa skenaariossa on sijaintinsa vuoksi huomattavasti vaikeampaa kuin sen puolustaminen. Laivayhteyksien lisäksi sotilasstrategisessa pohdinnassa on huomioitava toinenkin elementti: alueen sijainti on keskeinen, kun ottaa huomioon Venäjän ja Naton tukikohtien sijoittumista Itämerelle sekä potentiaalinen laajentaa ilmapuolustusvyöhykkeitä ja ohjuskilpeä. Varsinkin Venäjälle konfliktitilanteessa Ahvenanmaan sijainti on äärimmäisen tärkeä, koska maa pystyisi laajentamaan ilmapuolustusjärjestelmänsä kohtaamaan Norjassa sijaitsevat sotilastukikohdat.

Ahvenanmaan demilitarisointia vastustavat perustelevat kantaansa tyypillisesti seuraavilla argumenteilla: 1) Demilitarisointi ylläpitää sekä Ahvenanmaan että muun Suomen puolueettomuutta. 2) Demilitarisointi toimii vakauttavana tekijänä Itämeren turvallisuuspoliittisessa tilanteessa. 3) Demilitarisoinnin purkamisen on sopimusperusteisessa kansainvälisessä järjestelmässä mahdotonta tai liian kallista.

Mikään näistä argumenteista ei pidä paikkaansa. Ensinnäkin puolueettomuus on sekä Ahvenanmaan että muun Suomen tapauksessa myytti. Mikä tahansa konflikti, jossa Suomi olisi mukana, tulee aivan varmasti koskettamaan myös Ahvenanmaata, samoin kuin mikä tahansa Itämeren alueen konflikti tulee koskettamaan Suomea. On mahdollista nähdä tilannetta, jossa Ahvenanmaata pidettäisiin Suomesta erillisenä puolueettomana alueena, mikäli Suomi ajautuisi konfliktiin.

Toiseksi valtatyhjiöt täyttyvät. Itämeren alueen jännitteet ovat kasvaneet viime vuosikymmenenä merkittävästi, mutta ainoa sotilaallinen tyhjiö alueella on Ahvenanmaa. Jos konflikti syttyy, osapuolet pyrkivät tämän tyhjiön täyttämään ripeästi ja aggressiivisesti. Alueen aseettomuus ei siis tuo rauhaa ja vakautta, vaan jättää oven auki aseelliselle vaikuttamiselle ja erilaisten konfliktien eskaloitumiselle. Demilitarisointi toimii siis päinvastoin vieraan vallan voimatoimien houkuttimena, joka destabiloi aluetta.

Kolmanneksi yksipuolinen irtisanoutuminen vanhoista kansainvälisistä sopimuksista ei ole mahdotonta tai edes tavatonta. Suomi on irtautunut vanhoista sopimuspykälästä jo aiemmin. Demilitarisaatio on kirjattuna viimeisimpänä toisen maailmansodan päättäneeseen Pariisin rauhansopimukseen, mikä ei kuitenkaan estänyt Suomea tekemästä yksipuolista irtautumista tämän sopimuksen aserajoituksia koskevista pykälästä 1990-luvulla niin sanotussa operaatio Paxissa. Liittolaisemme lännessä olisivat mitä todennäköisimmin kiitollisia, jos Suomi ottaisi alueen normaalien puolustusjärjestelyjensä piiriin. On älyllisesti rehellistä todeta, että ainoastaan osapuoli, jonka intressissä olisi pitää Krimin valtauksen kaltaisen operaation mahdollisuus auki, voisi vastustaa Suomen irtautumista demilitarisaatiosta.

Ahvenanmaalaiset itse ovat demilitarisoinnin suhteen jokseenkin välinpitämättömiä. Vuonna 2018 tehdyn tutkimuksen mukaan valtaosa ahvenanmaalaisista katsoi, ettei demilitarisoitu asema tee alueesta turvallisempaa tai turvattomampaa konfliktiin sattuessa. Ahvenanmaan itsensä kannalta tämä pitääkin paikkansa. Kuten aiemmat konfliktit osoittavat, on alue aina sotatoiminnassa mukana demilitarisoituna tai militarisoituna. Koko Suomen kannalta demilitarisointi kuitenkin aiheuttaa ongelman, jonka takia järjestelyyn tarvitaankin pikainen muutos. Konfliktin syttyessä voi olla jo liian myöhäistä. Demilitarisoinnin purkamista on

ahvenanmaalaisten toimesta vastustettu, koska sen on ajateltu tarkoittavan itsehallinnollisen aseman loppua. Tämä kysymys on kuitenkin irrallinen demilitarisoinnista. Vaikka huoli on ymmärrettävä, se ei voi olla tekijänä kansallisen turvallisuuskysymyksen ratkaisemisessa.

Näillä perusteilla Kokoomusopiskelijat esittää, että

aloitteen hyväksyessään puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että Ahvenanmaan demilitarisointi puretaan, jotta valtion suvereniteetti pystytään turvaamaan ja koko valtakunta voidaan puolustaa konfliktitilanteessa tehokkaasti.

Puoluehallitus:

Kokoomusopiskelijat esittää, että kokoomus ottaisi tavoitteekseen Ahvenanmaan demilitarisoinnin purkamisen. Puoluehallitus yhtyy Kokoomusopiskelijoiden näkemykseen siitä, että Suomen valtion suvereniteetti on pystyttävä turvaamaan ja koko maata on voitava puolustaa tehokkaasti konfliktitilanteessa. Ahvenanmaan sijainti on Suomen puolustamisen kannalta strategisesti merkittävä. Suomen valtio ei voi kuitenkaan yksipuolisesti päättää mahdollisesta demilitarisoinnin purkamisesta, vaan siitä olisi pyrittävä muodostamaan konsensus Ahvenanmaan maakunnan kanssa.

Puoluehallitus on samaa mieltä Kokoomusopiskelijoiden kanssa siitä, että Suomen puolueettomuutta ei voi pitää perusteena demilitarisoinnin jatkamiselle, sillä Suomi ei ole ollut puolueeton maa EU:n jäseneksi liittymisen jälkeen. Puoluehallitus huomauttaa, että Kansallisen Kokoomuksen pitkäaikainen tavoite on ollut saada Suomi liittymään puolustusliitto Naton jäseneksi. Puoluehallituksen näkemyksen mukaan Suomen Nato-jäsenyys lisäisi Suomen ja Itämeren alueen turvallisuutta. Puoluehallitus pitää tätä tavoitetta ensisijaisena keinona vastata aloitteessa esitettyihin huomioihin ja vahvistaa Suomen turvallisuuspoliittista asemaa Ahvenanmaan demilitarisoinnin purkamisen sijaan.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

35. Teljän Kokoomus: EU:n pakolaisten taakanjako on kansallisen edun vastaista

Teljän Kokoomus Ry esittää, että Kokoomus aktiivisesti ja voimakkaasti toimii EU:n ajaman pakolaisten taakanjakosopimusta vastaan. EU on osoittanut olevansa voimaton suojelemaan EU:n ulkorajoja. Pakolaistulva on virrannut läpi Euroopan Dublin-asetuksesta huolimatta, joka osoittaa, ettei osa jäsenvaltioista kunnioita yhdessä sovittuja sopimuksia tälläkään hetkellä. EU:n toimintakyvyttömyys asiassa ja jo nyt esille käyneet ongelmat osoittavat, ettei ole Suomen edun mukaista luovuttaa suvereenia itsemääräämisoikeutta ja päätösvaltaa asiassa Helsingistä Brysseliin. Suomen hallituksen pitää pystyä itse määrittelemään Suomen vastaanottokyvyn mukainen ja Suomelle soveltuva määrä turvapaikkoja. EU:n maahanmuuttokomissaari Avramopoulos on todennut puheessaan Genevassa keväällä 2017, että EU "tarvitsee" lähivuosina 6 miljoonaa maahanmuuttajaa Afrikasta. Komissaarin puheiden pitäisi soittaa hälytyskelloja Kokoomuksessa ja Suomessa ja selittää osaltaan EU:n kyvyttömyyttä ja haluttomuutta valvoa EU:n ulkorajoja.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että Kokoomus vastustaa Suomen osallistumista Euroopan Unionin mahdolliseen pakolaisten taakanjakosopimukseen.

Puoluehallitus:

Turvapaikkakriisi Euroopassa sai merkittävät mittasuhteet vuonna 2015. Kriisi heijastui myös Suomeen, ja maahamme saapui yli 32 000 turvapaikanhakijaa. Haasteet olivat mittavat. Poliittisen järjestelmämme toimivuus ja viranomaisten erinomainen yhteistyö takasivat kuitenkin sen, että Suomi pystyi hoitamaan kansainväliset velvoitteensa turvapaikanhakijoiden osalta järjestäytyneesti ilman turvapaikanhakijoiden hallitsematonta kulkua maan sisällä.

Suomi on tehnyt vuoden 2015 jälkeen lainsäädäntömuutoksia, joilla on viety lainsäädäntöämme samalle tasolle verrokki-maidemme kanssa pyrkien estämään ylimääräiset niin sanotut vetovoimatekijät. Vain toimivalla Euroopan unionin yhteisellä järjestelmällä voidaan kuitenkin tehokkaasti estää vetovoimatekijöiden syntyminen sekä torjua turvapaikanhakijoiden laitton edelleen liikkuminen jäsenmaasta toiseen.

Alkuvuonna 2020 Kreikan ja Turkin rajalla nähtiin, että turvapaikanhakijoita saatetaan myös käyttää organisoidusti hybridiope-raatioissa jotakin EU-maata ja sen kautta koko EU:ta vastaan suorassa vahingoittamistarkoituksessa. EU:n ja sen jäsenmaiden resursseja on tarvittaessa voitava nopeasti suunnata myös tällaisten tilanteiden hoitamiseen.

Puoluehallitus kannattaa EU:n turvapaikkajärjestelmän uudistamista. Taakanjakomekanismi on tarpeellinen, koska sen avulla voidaan valmistautua ennakolta tilanteeseen, jossa jonkin jäsenmaan kohtuullisesti hallittavissa oleva määrä turvapaikanhaki-joita ylittyisi. On Suomen kansallisen edun mukaista, että tällaisiin tilanteisiin on valmiina etukäteen yhteisesti sovittu malli esi-merkiksi maiden välisistä sisäisistä siirroista. Ilman ennalta sovittua järjestelmää on todennäköistä, että turvapaikanhakijat siirty-vät maasta toiseen hallitsemattomasti. On myös muistettava, että mikäli Venäjältä tulisi yhtäkkiä suurempi määrä turvapaikanha-kijoita, Suomi varmasti toivoisi voivansa jakaa taakkaa muiden EU-maiden kanssa.

Puoluehallitus jakaa aloitteentekijöiden huolen siitä, sitoutuvatko kaikki jäsenmaat yhteisesti sovitun järjestelmään ja kanta-vatko kriisitilanteessa omat vastuunsa. Taakanjakosopimusten onkin siksi oltava paitsi oikeudenmukaisia, myös sanktioituja. Suomelle tulevan kustannuksen on oltava kohtuullinen. Meidän on varauduttava siihen, että Eurooppaan pyritään jatkossakin. Konfliktien lisäksi Euroopan ulkorajoilla olevat elintasokuilut tulevat vaikuttamaan muuttohalukkuuteen vielä pitkään tulevaisuu-
dessa. Parhaiten voimme varautua tilanteeseen yhdessä muiden EU-maiden kanssa.

Puoluehallituksen mielestä Suomen on edistettävä EU:ssa turvapaikanhaun keskittämistä EU:n ulkorajojen tuntumaan perustet-taviin ulkorajakeskuksiin. Tällöin turvapaikanhaku tapahtuu koordinoitusti toimivissa, ihmisoikeuksia kunnioittavissa keskuksissa, joissa turvapaikkapäätökset tehdään. Henkilöt, joille ei myönnetä turvapaikkaa, on palautettava lähtömaihin mahdollisim-man nopeasti. Intressi jäädä laittomasti keskuksen yhteyteen olisi selvästi pienempi kuin nykyjärjestelmässä, jossa palautuksen välttäminen mahdollistaa vapaan elämisen EU:n sisällä, vaikka perusteet lailliselle oleskelulle eivät olisi täyttyneet. Väärinkäy-tösten vähentäminen on keskeistä sille, että voimme varata turvapaikat Euroopassa aidosti hädänalaisimmille.

Turvapaikanhakijoiden perustarpeista on huolehdittava ja heidän tapauksensa pystyttävä käsittelemään ja ratkaisemaan nope-asti. Erityisesti lasten oikeuksista on huolehdittava ulkorajakeskuksessa. Nykyistä selvästi nopeampi hakemusten käsittely suur-ten hakijamäärien tilanteissa edellyttää, että EASO ja Frontex saavat riittävät valtuudet päätösten valmistelun ja toimeenpanon työvaiheisiin, vaikka varsinaisen turvapaikkapäätöksen tekeminen pysyisikin kansallisten viranomaisten vastuulla.

Hakijoiden ad hoc -siirroista muihin jäsenmaihiin tulee siirtyä siihen, että siirretään oleskeluluvan saaneita, ja se tapahtuu EU:ssa yhdessä sovitun menettelyn avulla. Vaikka ulkorajakeskusten riittävä resursointi maksaa, se on selvästi kustannustehokkaampi ja turvallisempi tapa toimia kasvavan tulijamäärän tilanteessa kuin se, että hakijat kulkevat salakuljettajia hyödyntäen eri maihin ympäri Eurooppaa, hakemuksia käsitellään kohdemaissa, ja tämän jälkeen kielteisen päätöksen saaneita on vaikea palauttaa.

Vapaa liikkuvuus EU:n sisällä voi toimia vain, mikäli EU:n ulkoraja ei vuoda. Jokaisella ulkorajavaltiolla on ensisijainen vastuu oman ulkorajaosuutensa vartioinnista ja valvonnasta. Sen sijaan EU tarvitsee nykyistä vahvemmat valtuudet ja resurssit, joilla voidaan nopeasti reagoida maahantulon paineen kasvaessa yksittäisillä ulkorajaosuuksilla.

Vuonna 2018 Turun puoluekokous hylkäsi Teljän Kokoomuksen samansisältöisen aloitteen. Puoluehallitus katsoo, että hylkäävän päätöksen perusteet eivät kahdessa vuodessa ole olennaisesti muuttuneet. Toisin kuin Teljän Kokoomus aloitteessaan ehdottaa, yhteisesti etukäteen sovittu taakanjakomekanismi on Suomen etujen mukainen, mutta sen toteuttaminen edellyttää EU:n turvapaikkapolitiikan kokonaisvaltaista uudistamista mm. tässä vastauksessa kuvailtujen ehtojen, kuten turvapaikanhaun keskittäminen ulkorajojen yhteyteen, mukaisesti.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hylkäisi aloitteen.

Valtiovarainministeriön hallinnonala

36. Kokoomuksen Naisten Helsingin piiri: Kotitalousvähennyksen leikkaus peruttava

Kotitalousvähennyksen turvin kotitaloudet ovat nykyisellään voineet ostaa mm. siivous, henkilö -ja remonttipalveluita, ja voineet vähentää tästä aiheutuneita kuluja verotuksessa. Rakennusalan ohella muun muassa Yrittäjänaiset on vuoden 2012 tilastokeskuksen tilastojen perusteella todennut, että vähennyksen alainen myynti oli suurinta naisten tuottamissa sosiaali -ja muita henkilökohtaisiapalveluita tarjoavissa yrityksissä. Tämä on rohkaissut palveluiden käyttöön ja samalla vähentänyt houkutusta teettää palvelutyötä pimeästi. Vähennyksestä on siis hyötynyt kuluttajan ja yritysten ohella myös verohallinto. Antti Rinteen hallitus toteutti kotitalousvähennykseen leikkauksen ja nykyinen Sanna Marinin hallitus ei ole ilmaissut aikovansa perua vähennykseen tehtyjä leikkauksia.

Helsingin Kokoomusnaiset katsoo että kotitalousvähennykseen kohdistettu leikkaus on kaiken järjen vastainen, sillä vähennys on tuonut hyötyjä verottajalle, kuluttajille ja yrityksille. Helsingin Sanomat uutisoi 11.6.2019 julkaistussa artikkelissa miten vähennyksen leikkaus iskee erityisesti yli 55-vuotiaisiin keskituloiisiin, jotka ovat erilaisten palvelujen suurimpia käyttäjiä. Samassa artikkelissa alan yrittäjät ilmaisivat pettymyksensä, sillä vähennykset katsotaan luoneen työpaikkoja palveluyrityksiin. Kotitalousvähennyksellä pystytään parantamaan ikäihmisten mahdollisuutta hankkia itse erilaisia sosiaalialan -ja muita henkilökohtaisiapalveluita ja näin keventää julkisen sektorin vastaaviin palveluihin kohdistuvaa kuormitusta. Vähennyksen leikkaus voi myös pahimmillaan johtaa pimeän työn teettämisen lisääntymiseen ja palveluyrittämisen kannattavuuden heikentymiseen.

Helsingin Kokoomusnaiset esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että kotitalousvähennykseen kohdistuneet leikkaukset perutaan.

Puoluehallitus:

Vastaus aloitteeseen on aloitteen 37 lopussa.

37. Meri-Helsingin Kokoomus: Uusittu kotitalousvähennys vauhdittamaan pienyritystoimintaa ja helpottamaan kotitalouksien arkea

Verohallinnon mukaan suomalaiset ilmoittavat euromääräisesti eniten eli 2,39 miljardin euron edestä kotitalousvähennykseen oikeuttavia kuluja veroilmoitukselleen. Sen suosio on kaiken aikaa lisääntynyt, mutta siitä huolimatta vähennysetua heikennettiin vuoden 2020 alusta lukien. Monilla lapsiperheillä ja vanhustalouksilla on kasvavaa tarvetta saada kotiin monenlaisia täydentäviä erityispalveluja. Tarve kodinhoito- ja hoivapalveluihin tulee tulevina vuosina kasvamaan sen sijaan kuntien resurssit tarjota niitä heikkenevät koko ajan. Kannustamalla kotitalouksia verotuksellisin keinoin käyttämään vähennystä arjesta selviytymisensä tueksi niin itselleen kuin omaisilleen voidaan vähentää julkistalouden ylikuormittumista ja samalla vauhdittaa pienyritysten toimintaa.

Edellä mainituista syistä johtuen meidän kannattaa lähteä hyödyntämään kotitalousvähennyksen tarjoamia keinoja aktivoida verovelvollisia käyttämään enemmän vähennystä siten, että painopiste suunnataan suoraan kotitalouksien käytännön avuntarpeiden täyttämiseen ja arjesta selviytymisen helpottamiseen. Vähennysoikeuden määrää tulisi korottaa nykyisestä. Perusajatuksena tulisi olla, että vähennysoikeus rajataan ainoastaan verovelvollisen vakituksessa asunnossa teetetävään kotitaloustyöhön, mukaan lukien asunnon kaikki korjaustyöt sekä kodin tieto- ja viestintäteknisten laitteiden asennus, kunnossapito ja opastus. Rajauksella verovähennyksen käytön lisääntymisestä aiheutuvat verotulojen menetykset voitaneen pitkälti kompensoida. Uudistuksen lähtökohdaksi tulisi pyrkiä tavoittelemaan vähennysjärjestelmän sisäistä kustannusneutraliteettia.

Kotitalousvähennystä uudistettaessa tulisi siivous-, hoiva- ja hoitotyön kohdalla työkorvauksen vähennysoikeuden olla huomattavasti korjaustöitä suurempi. Byrokratian minimoimiseksi vähennyksen käyttö ei edellyttäisi henkilökohtaista omavastuusuutta. Samassa kotitaloudessa asuva verovelvollinen puoliso tai avopuoliso olisi oikeutettu hakemaan kotitalousvähennystä. Lapsi tai lapsenlapsi voisi tehdä kotitalousvähennyksen 70 vuotta täyttäneelle omaiselleen ostetusta kotitalous-, hoito- ja hoivatyöstä siten, ettei se vähennä täysimääräisesti omaa vähennyksen määrää. Palveluja tarjoaville hoiva- ja siivousalan pienyrityksille vähennyksen alainen palvelujen myynti loisi luontevasti paljon uusia työtilaisuuksia. Sosiaaliturvaa uudistettaessa tulisi puolestaan ottaa huomioon ne kotitaloudet, jotka eivät suoraan pääse verovähennystä hyödyntämään.

Verovähennysjärjestelmää pitäisi vielä yksinkertaistaa siirtymällä sähköiseen laskutusjärjestelmään vaikkapa Ruotsin tapaan. Siinä palveluntuottaja hakee ja saa verovähennyksen ostajan puolesta verohallinnolta. Verovelvollinen saa heti ennakkollisen verovähennyksen maksaessaan palveluntuottajalle tehdyn työn osuudesta vain säädetyn määräisen prosentin tai osuuden sen mukaan, mitä hänellä on verovähennysoikeutta jäljellä tai minkälaista työtä hän kotitaloudessaan teettää. Laskutusjärjestelmää joustavoittamalla voidaan madaltaa kotitalouksien kynnystä hyödyntää vähennystä ja myös sitä kautta edistää pienyrityksille verovähennyksestä kumuloituvaa työtä.

Meri-Helsingin Kokoomus ry esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta huolehtimaan työryhmän perustamisesta uudistamaan kotitalousvähennys sellaiseksi, joka pureutuu talouksien käytännön avuntarpeiden täyttämiseen sekä pienyritysjärjestelmän edistämiseen ja, että uuden mallin soveltaminen huomioidaan seuraavissa hallitusneuvotteluissa.

Puoluehallitus (vastauksena aloitteisiin 36 ja 37):

Kokoomuksen Naisten Helsingin piiri ehdottaa aloitteessaan hallituksen päättämän kotitalousvähennyksen heikentämisen perumista ja Meri-Helsingin Kokoomus esittää työryhmän perustamista, jonka tehtävänä olisi kotitalousvähennyksen kehittäminen.

Kotitalousvähennyksen tarkoituksena on korjata verotuksen aiheuttamaa vääristymää kotona tehtävässä työssä. Korkean verotuksen vuoksi kotona tehtävät työt tehdään mieluummin itse. Kotitalousvähennyksen vaikutuksesta kysyntä markkinoilta

ostettaville kotona tehtäville tavanomaisille kotitalous- ja hoivatöille ja asunnon tai vapaa-ajan asunnon kunnossapitotöille kasvaa. Tämä kasvattaa kotitalouspalveluiden kysyntää, nostaa työllisyyttä ja ehkäisee harmaata taloutta.

Kotitalousvähennyksen suuruus oli ennen hallituksen heikennystä 100 euron omavastuuosuuden jälkeen 45 % yritykseltä ostettujen palveluiden työkustannuksesta, mutta enintään 2400 euroa. Palvelun voi myös hankkia palkkaamalla henkilö työsuhteeseen, jolloin vähennys on 20 % palkasta ja sivukuluista. Hallitus heikensi toimivaa vähennystä niin, että enimmäisvähennys laski 2250 euroon, vähennettävä prosenttiosuus 40 %:n ja palkkatyön osalta 15 %:n. Käyttökohteista vuonna 2018 remonttipalvelut olivat suurin osuus 78 %:lla. Vastaavasti kotitaloustöihin käytettiin 19 % ja hoito- ja hoivapalveluihin vain 3 %.

Puoluehallitus katsoo, että kotitalousvähennyksessä on kehitettävää. Sitra on laatinut esityksen kotitalousvähennyksen laajentamisesta yli 75-vuotiaille. Mallissa vähennykseen oikeuttavien kustannusten osuus nostettaisiin 70 %, pienten eläkkeiden saajien palveluostoja tuettaisiin pienellä erillisellä tukimallilla ja palkkatyön kustannusten korvausosuutta nostettaisiin. Malli olisi sisäisesti kustannusneutraali. Tilastokeskuksen tekemien laskelmien mukaan malli olisi julkistalouden kannalta positiivinen, kun kunnallisten hoito- ja hoivapalveluiden käyttö vähenee ja työllisyys paranee kotitalousvähennykseen oikeuttavien palveluita tarjoavien yritysten palvelujen kysynnän noustessa.

Puoluehallitus yhtyy voimakkaasti aloitteissa esitettyihin ajatuksiin. Kotitalousvähennys on verotusjärjestelmässä erittäin hyvin toimiva osa, joka toteuttaa hyvin sille annettuja tarkoituksia. Hallituksen tekemät kotitalousvähennyksen heikennykset heijastelevat hallituksen ideologista taustaa. Kokoomus on toiminut ahkerasti yksityisen palvelutalouden puolesta. Suomi ei voi olla maa, jossa vain varakkailta on mahdollisuus hankkia palveluksia markkinoilta. Yksityinen palvelutalous luo valtavasti työpaikkoja ja ehkäisee tehokkaasti harmaata taloutta.

Kokoomus on esittänyt kotitalousvähennyksen leikkauksen perumista johdonmukaisesti eduskunnassa ja esittänyt sen perumista 2019 vaihtoehtobudjetissa. Kokoomus on myös esittänyt kotitalousvähennyksen laajentamista ja heikennysten perumista osana koronan aiheuttaman talouskriisin elvytystoimia. Näin ollen voidaan todeta, että aloitteiden tavoitteiden mukaisten toimenpiteiden edistämiseen on jo ryhdytty.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen 36 ja

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen 37 johdosta.

38. Kokoomuksen Naisten Liitto: Kotitalousvähennyksen laajentaminen laiteinvestointeihin

Suomi tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä. Myös Kokoomus on omissa ohjelmissaan sitoutunut tavoitteen saavuttamiseen. Jotta hiilineutraalius voitaisiin saavuttaa, tulee tarkastella laajasti myös kotitalouksien osuutta ilmastonmuutoksen vastaisessa työssä.

Ilmaston ja ympäristön kannalta suotuisan vaihtoehdon tulee olla houkutteleva ja taloudellisesti mahdollinen valinta kuluttajalle. Ilmaston kannalta nopeita ratkaisuja kotitalouksissa voitaisiin löytää pientalojen energiaremonteista, joiden avulla ihmisten on mahdollista paitsi pienentää hiilijalanjälkeään, myös vähentää esimerkiksi lämmityskuluja merkittävästi. Maalämpöpumppu on esimerkki investoinnista, joka pienentää lämmityskuluja ja maksaa itsensä nopeasti takaisin jo muutamassa vuodessa.

Kotitalousvähennyksen voi saada tällä hetkellä ostetun työn osuudesta. Jotta kotitalouksien energiaremontit ja päästövähennykset olisi yhä useamman kohdalla taloudellisesti mahdollisia toteuttaa, tulee kotitalousvähennys laajentaa koskemaan myös laiteinvestointeja.

Hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja eduskuntaryhmää edistämään kotitalousvähennyksen laajentamista siten, että se koskisi myös kotitalouksien energiaremonttien laitekustannuksia.

Puoluehallitus:

Kokoomuksen Naisten Liitto esittää Suomen hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi kotitalousvähennyksen laajentamista energiaremonttien laitekustannuksiin, esimerkiksi maalämpölaitteistojen hankintaan.

Kokoomus on sitoutunut rohkeaan ilmastopolitiikkaan, jossa mahdollisimman tehokkailla ja vaikuttavilla keinoilla tavoitellaan ilmastonmuutosta kiihdyttävien päästöjen vähentämiseen. Osana kokonaisuutta yksilön kulutusratkaisuja on tuettava oikein kohdennetuilla vero- ja tukipolitiikoilla. Kokoomuksen 1.8.2019 julkaistussa ympäristöohjelmassa sitoudutaan kunnianhimoisiin päästötavoitteisiin. Keinoiksi esitetään päästöttömien valintojen tukemista ensi sijassa päästöjen hinnoittelulla. Ohjelmassa myös sitoudutaan tavoitteeseen, jossa varistetaan, että öljyllä erillislämmitetyt talot ja kiinteistöt siirtyvät päästöttömämpiin ratkaisuihin 2020-luvun aikana.

Kokoomuksen eduskuntaryhmä on 12.5.2020 hyväksynyt ohjelman, jossa ilmastoteot yhdistetään kestävään ja vastuulliseen talouden jälleenrakentamiseen koronan jälkeen. Ohjelma koostuu kolmesta kokonaisuudesta, jotka käsittelevät energiantuotantoa, liikennettä sekä aloitteessa käsiteltävää kotitalouksien energiaremontteja ja vähähiilistä rakentamista. ”Kädenojennus kotitalouksien energiaremontteihin ja vauhtia vähähiiliseen rakentamiseen” -osiossa Kokoomuksen eduskuntaryhmä esittää kotitalousvähennyksen laajentamista määräaikaisesti myös laiteinvestointeihin sekä muita keinoja talonyhtiöiden ja kotitalouksien energiatehokkaisiin remontteihin.

Kotitalouksien lämmitysmuoto on pitkien talvien Suomessa merkittävä päästölähde. Investoinnit päästöttömiin vaihtoehtoihin voivat kuitenkin kohota alhaisista käyttökustannuksista huolimatta merkittävästi. Markkinaehtoiset ratkaisut kehittyvät ajan kanssa, mutta sitä ennen siirtymää vähäpäästöisiin vaihtoehtoihin on tuettava. Sitoutuminen päästövähennyksiin tarkoittaa myös tarkasti rajattuja ja oikein kohdennettuja tehokkaita tukimuotoja. Esitetty verovähennysoikeuden laajentaminen on luonteva jatkumo Kokoomuksen ympäristöpolitiikkaa.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

39. Kokoomuksen Naisten Liitto: Sairaalan lapsen verovapaan hoitoedun laajentaminen

Suomessa on ollut mahdollista hyödyntää sairaalan lapsen verovapaata hoitoetua tilanteissa, joissa äkillisesti sairastuneelle lapselle on tarvittu vanhemman työajaksi hoitajaa. Hoitoetua on hyödynnetty laajasti, sillä se on luonut kaivattuja joustoja työn ja perheen yhteensovittamiseen. Tukea on ollut mahdollista käyttää alle 10-vuotiaiden lasten lyhytaikaiseen, maksimissaan 4 päivän mittaiseen hoitojaksoon.

Nykyisillä ehdoilla hoitotukea ei ole mahdollista käyttää esimerkiksi etätyötilanteissa ja terveen lapsen kohdalla. Työnantajan ei siis ole nykyisellään mahdollista tarjota tätä etua etätöihin siirtyneille työntekijöilleen ilman veroseuraamuksia. Ilman tukea lastenhoidon järjestäminen on useimmiten tavallisille perheille liian kallista.

Monet työnantajat ovat osittaneet halukkuutta tarjota tilapäisesti tai vakituisesti etätyötä tekeville työntekijöilleen tukea arjen sujuvoittamiseksi. Keinovalikoima on kuitenkin vähäinen.

Sairaana lapsen hoitoedun laajentaminen koskemaan myös terveiden lasten hoitoa ilman nykyisiä aikarajoituksia mahdollistaisi työnantajille etätyötä tekevien perheellisten työntekijöiden tukemisen arjen keskellä. Samaan aikaan lasten hoitoa tarjoavat yritykset voisivat hyötyä kysynnästä.

Perheiden arjen sujuvoittamiseksi on syytä tarkastella erilaisia työkaluja työn ja perhe-elämän yhdistämisen helpottamiseksi. Sairaana lapsen hoitoedun ehtojen väliaikainen muutos tarjoaisi pienen, mutta merkittävän helpotuksen sellaisten perheiden tilanteeseen, joissa vanhempi tai vanhemmat tekevät töitä kotoa käsin samalla kun lapset ovat kotona.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa eduskuntaryhmää selvittämään sairaana lapsen hoitoedun laajentamisen mahdollisuutta siten, että se koskisi etätyötilanteita ja olisi mahdollista käyttää myös terveen lapsen kohdalla ilman tiukkaa aikarajoitusta.

Puoluehallitus:

Kokoomuksen Naisten Liitto esittää sairaana lapsen hoitoedun laajentamista niin, että yritykset voisivat tarjota vastaavaa etua myös terveen lapsen hoitamiseen sekä etätyöskentelyn tukemiseen. Veroedun piirissä olevien hoitopäivien lukumäärää ei rajoitettaisi.

Työntekijän oikeus jäädä neljäksi vuorokaudeksi kerrallaan hoitamaan sairasta lasta on turvattu työsopimuslain sekä erityisopimuslain pakottavalla lainsäädännöllä. Useissa työehtosopimuksissa hoitovapaa on tarjottu työntekijälle palkallisena. Työnantaja voi järjestää lapsen hoidon tekemällä palvelun tuottajan kanssa sopimuksen ja maksamalla tälle palkkion suoraan. Hoitoetu on verovapaa vain ajalta, jolta työntekijällä olisi oikeus hoitovapaaseen täysin palkkaeduin.

Sairaana lapsen hoidon järjestämisen veroetu on tarkoitettu tilanteita varten, jossa työnantaja katsoo, että tälle on edullisempaa kantaa sairaana lapsen hoidosta aiheutuvia kustannuksia. Tämä koskee siis tilanteita, kun lapsi ei voi sairauden vuoksi mennä kouluun tai päiväkotiin. Veroedun merkittävä laajentaminen kannustaisi työnantajia laajasti tarjoamaan kotihoidon palveluita palkkaan rinnasteisena etuna työntekijälle, joka syrjäyttäisi verotettavaa palkkatuloa. Lapsen edun kannalta varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen osallistuminen on parasta. Normaalioloissa sovellettavaa tavanomaista lainsäädäntöä ei kannata rakentaa poikkeusolojen ehdoilla.

Lisäksi Kokoomuksen veropolitiikka perustuu keskeisesti tiiviin veropohjan ja matalien verokantojen tavoitteluun sekä verojärjestelmän yksinkertaistamiseen. Erilaisten verovähennysten lisäämisen tai laajentamisen sijaan Kokoomus ajaa laajoja veropohjia, joiden vaikutuksesta mahdollistuvat myös mahdollisimman matalat verokannat. Siksi verotuksen kautta ohjattavat tuet on pidettävä minimissään. Mahdollista veronkevennysvaraa tulee vähennysten sijaan pääsääntöisesti ohjata yleisesti työn verotuksen keventämiseen, mikä lisäksi kaikkien suomalaisten työssäkäynnin kannustimia. Puoluekokouksessa on käsiteltävänä laaja poliittinen asiakirja, jossa käsitellään myös työn ja perheen parempaa yhteensovittamista edistäviä uudistuksia. Puoluehallitus toivoo, että aihepiiristä voitaisiin tuossa yhteydessä käydä hyvä keskustelu tarpeellisessa laajuudessa.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

40. Hämeen Kokoomusopiskelijat: Joustava budjetointi osaksi ansiotuloverotusta

Harva suomalainen veronmaksaja on täysin tyytyväinen maksamiensa verojen käyttökohteisiin.

Veronmaksajien tulisikin saada enemmän keinoja vaikuttaa siihen, mihin verotuloja käytetään. Tätä voitaisiin kokeilla ansiotuloverotuksesta, jolloin jokainen ansiotuloveronmaksaja saisi henkilökohtaisten mieltymystensä sekä arvojensa mukaisesti päättää, mihin X prosenttia (aluksi esimerkiksi ~1-2%) hänen maksamistaan ansiotuloveroista kohdentuisi: maanpuolustukseen, infrastruktuuriin, nuorisopsykiatriaan vai johonkin muuhun.

Joustavan budjetoinnin toteutuksessa voitaisiin hyödyntää veroilmoitusta, jonka liitteeseen jokainen ansiotuloveron maksaja saisi ilmaista tahtonsa oman osuutensa käyttökohteesta. Valtion talousarvioon budjetoitaisiin kiintiö, jonka uusjaon tärkeitä hyötyjä olisivat suoran demokratian edistäminen sekä markkinamekanismin hyödyntäminen osana verojärjestelmää: poliitikot saisivat arvokasta informaatiota siitä, mitä julkishyödykkeitä kansalaiset pitävät arvossaan ylitse muiden. Kyseistä informaatiota voitaisiin hyödyntää myös perinteisen budjettipolitiikan saralla, minkä myötä valtion talousarvion rakenne heijastaisi kansan tahtoa nykyistä paremmin.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallituksen ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään kaikin mahdollisin keinoin joustavaa budjetointia siten, että ansiotuloveronmaksaja saisi itse vaikuttaa bruttotuloistaan verottajalle maksamansa summan osan käyttökohteeseen.

Puoluehallitus:

Hämeen Kokoomusopiskelijat esittävät, että veronmaksaja saisi itse vaikuttaa osittain maksamansa ansiotuloveron kohdentamiseen.

Puoluehallitus ymmärtää ajatuksen Hämeen Kokoomusopiskelijoiden aloitteen taustalla, mutta toteaa, että maksettujen verojen korvamerkitsemisen sijaan ensisijaista olisi pyrkiä keventämään työn verotusta. Veronkevennyksen seurauksena saadun lisätulon uudelleen kohdentamisesta saisi jokainen ansiotulon saaja päättää itse.

Puoluehallitus on huolissaan Suomen kireästä työn verotuksesta ja korkeasta progressiosta. Suomalainen keskituloinen palkansaaja maksaa yli viisi prosenttiyksikköä korkeampaa tuloveroa kuin mitä Ruotsissa. Ansiotuloverotuksemme on tasoltaan yksi Länsi-Euroopan korkeimpia.

Kokoomus on edellisellä vaalikaudella ajanut työn kannattavuuden parantamista. Työn verotusta kevennettiin lähes 1,3 miljardilla eurolla, ja verotuksen painopistettä siirrettiin työn ja yrittämisen verotuksesta välilliseen verotukseen ja haittojen verotukseen. Puoluehallitus katsoo, että työn verotuksen keventämistä on jatkettava kaikissa tuloluokissa, jotta työnteko olisi nykyistä huomattavasti kannattavampaa.

Puoluehallitus katsoo, että tuloverotuksen keventäminen 2 % yksiköllä kaikissa tuloluokissa olisi parasta koronan jälkeistä talouden elvyttämistä. Myös Vesa Vihriälän johtama talouspolitiikan exit-strategiaa laatineen työryhmän raportin mukaan veroelvyttäminen on pitkällä aikavälillä tehokkainta kannustinvaikutusten vuoksi.

Puoluehallitus epäilee aloitteen vaikutuksia. Käytännössä aloitteen toteuttamiseksi olisi rakennettava Verohallinnolle varsin raskas hallinnollinen järjestelmä, joka lisäisi kustannuksia, vaatisi lisähenkilöstöä ja vaikeuttaisi verotuksen toimeenpanoa. Puoluehallitus myös huomauttaa, että jokainen veronmaksaja voidustuksellisen demokratian kautta vaikuttaa verotulojen kohdentamiseen.

Puoluehallituksen mukaan on tärkeää jatkaa linjaa, jossa valtio ottaa kansalaisiltaan mahdollisimman vähän kannustaen työnte-
koon ja yrittäjyyteen. Verotuksessa ei ole kyse valtion rahoista vaan ihmisten rahoista. Kokoomus haluaa ottaa ihmisiltä mahdol-
lisimman vähän ja antaa ihmisten itse päättää, miten kukin haluaa käyttää oman työnsä ansiot.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hylkäisi aloitteen.

41. Hämeen Kokoomusopiskelijat: Valtion velkaantumista hillittävä juridisin keinoin

Jatkuva velaksi eläminen on maassamme tolkutonta. Valtion budjetin jatkuvat alijäämät johtuvat massiivisesta syömävelasta, joka merkitsee käytännössä valheessa elämistä. On selvää, että Suomessa pysyvät julkiset menot ovat liian korkeat siihen nähden, minkälaiset kansantaloutemme todelliset edellytykset olisivat.

Velkaantumisen ehkäiseminen edellyttääkin järeämpiä toimenpiteitä. Finanssipolitiikan välineeksi tarvitaan lakimääräistä velka-
kattoa. Aloitteessamme esitämme velkakaton säättämistä lailla. Jotta kyseisen velkakaton myötä ei syntyisi jatkuvaa kierrettä lain
muuttamiseksi velan kasvattamiseksi, olisi myös toivottavaa, että velkakaton nostolta edellytetään perustuslain säättämisjärjes-
tyksen mukaista enemmistöä.

*Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallituksen ja kehottaa eduskuntaryhmää ryhty-
mään toimenpiteisiin valtion velkaantumisen hillitsemisen puolesta siten, että valtionaloudelle säädetään lakisää-
teinen velkakatto.*

Puoluehallitus:

Hämeen Kokoomusopiskelijat nostavat aloitteessaan esille Kokoomukselle tärkeän julkisen talouden ylivelkaantumisen teeman ja esittää, että lailla säädetään mikä voi kulloinkin olla valtion talouden velka enimmillään. Enimmäisvelasta päätettäisiin perus-
tuslain säättämisjärjestyksessä.

Valtion velan määrä ei kuvaa julkistalouden kestävyyttä riittävästi. Julkistalouden kestävyudessa on otettava huomioon kansain-
välisesti vertailukelpoinen nimellishintainen sulautettu bruttovelka, eli EDP-velka. Siihen lasketaan valtion velan lisäksi kaikkien
julkisyhteisöjen yhteenlaskettu velka kansantalouden muille sektoreille ja ulkomaille. Tilastokeskuksen mukaan EDP-velan yh-
teenlaskettu määrä oli 2020 ensimmäisen neljänneksen jälkeen 154,7 miljardia euroa. Velan absoluuttista määrää olennaisempaa
on velan suhde bruttokansantuotteeseen. Julkisen talouden suhteellinen velkaantuminen kuvaa sitä kuinka suurta talous-
kasvun on oltava, jotta velan korkomenot ja alijäämä eivät ole kestävämmällä tasolla. Velanhoitokykyyn vaikuttaa lisäksi hal-
linnon tehokkuus, talouspolitiikan kestävyys, korkomenot ja makrotaloudelliset tekijät.

Velka kasvaa kestävämmästä silloin, kun valtion menot ovat pysyvästi tuloja suurempia. Velan määrää olennaisempaa velka-
kestävyuden hoitamisessa siis budjetin tasapaino pitkällä aikavälillä. Suomen julkinen talous on ollut tasapainossa viimeksi en-
nen 2007 finanssikriisiä. Ennen koronakriisiä hallitus oli päättänyt pysyvistä ja määräaikaista lisämenoista, joiden seurauksena
valtion talous olisi ollut alijäämäinen viisi miljardia kuluvan vuonna. Hallitus aikoi paikata alijäämää kahden miljardin omaisuus-
myyntein. Koronakriisin seurauksena valtion budjettitalouden ennakoitu alijäämä on kasvanut jo 18,9 miljardiin. Istuvalla halli-
tuksella ei ole suunnitelmaa julkistalouden kestävyuden palauttamiseksi.

Suomi on itsenäisyytensä alkuajoista asti tullut kansainvälisesti tunnetuksi vastuullisesta talouspolitiikasta. Me maksamme velkamme, emmekä elä pysyvästi yli varojen. Vastuullinen talouspolitiikka varmistaa sen, että laskusuhdanteessa ja kriisiaikana julkisessa taloudessa on varaa velkaantua. Heikko julkistalouden hoito ja liialliset ulkomaiset sitoumukset kaventavat valtion suvereniteettia. Tästä syystä hallituksen toimeettomuus ja vastuuttomuus talouspolitiikassa on tuhoisaa. Hallituksen vasemmistopuolueissa jopa kannustetaan olemaan välittämättä velan kasvusta.

Kestämättömän velkaantumisen estämiseksi ja hillitsemiseksi on olemassa välineitä. Eduskunta päättää tälläkin hetkellä valtion velanotosta myöntämällä valtioneuvostolle tähän tarkasti rajatut valtuudet. Kehysbudjetoinnissa hallituksen on otettava kantaa julkisen talouden kestävyteen. Osana Euroopan Unionia ja yhteisvaluutta euroa Suomi on myös sitoutunut noudattamaan vakaus- ja kasvusopimuksen ehtoja julkistalouden alijäämästä sekä velkasuhteesta sekä muita EU-instituutioiden makrotaloudellisen vakauden ja kestävä julkistalouden suosituksia.

Puoluehallitus katsoo, että julkisen talouden kestävyttä määrittelee valtion velan lisäksi useat muut tekijät. Puoluehallitus yhtyy Hämeen Kokoomusopiskelijoiden näkemykseen siitä, että tarvitaan lisää ja velvoittavampia talouspolitiikan instrumentteja julkisen velkaantumisen hillitsemiseksi ja julkistalouden kestävyden vahvistamiseksi. Puoluehallitus myös kantaa suurta huolta keskuksen tukeman vasemmistohallituksen vastuuttomasta talouspolitiikasta, jossa julkisen talouden kestävyydelle ei ole edes asetettu tavoitetta. Puoluehallitus ei kuitenkaan edellä esitellyn perusteella voi kannattaa aloitteessa esitetyn lainsäädännön edistämistä.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

42. Hämeen Kokoomusopiskelijat: Liian korkeat verot kiellettävä lailla

Verokertymää on mahdotonta kasvattaa loputtomasti veroprosentteja nostamalla. Jokaiselle verolle onkin määritettävissä Lafferin käyrä, jonka huipusta oikealla olevien veroasteiden verokertymä on laskeva. Tämä ei ole omiaan palvelemaan kenenkään etua. Kyseisen riskin eliminoiminen edellyttäisikin näiden liian korkeiden veroasteiden julistamista laittomiksi. Tällöin myös nykyhetkellä liian korkeiksi oletetut verot tulisi välittömästi laskea lailliselle tasolle.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallituksen ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään sellaisten veroasteiden säätämistä laittomiksi, joiden alennukset johtaisivat verokertymän kasvuun.

Puoluehallitus:

Hämeen Kokoomusopiskelijat nostavat erittäin tärkeän veropolitiikan vaikutuksen esiin aloitteessaan, jossa se esittää sellaisten verojen säätämisen laittomiksi, joiden alennukset johtaisivat verokertymän kasvuun. Eli sellaisia veroja tai veroasteita ei voitaisi säätää, joiden alempi taso kasvattaisi verokertymää enemmän kuin veron korotus.

Puoluehallitus katsoo, että aloitteessa pyritään luomaan keinoa Kokoomuksen pitkäaikaiseen tavoitteeseen kokonaisveroasteen alentamisesta. Suomessa on yksi maailman korkeimmista kokonaisveroasteista. Kokoomuksen mielestä julkisessa taloudessa on vain veronmaksajien varoja, ja ihmisiltä on otettava vain se, mitä vähimmillään tarvitaan välttämättömien palvelujen järjestämiseksi. Omaisuuden suoja on turvattava yksilön oikeutta omalla työllä ja riskinotolla ansaittuihin varoihin.

Verotuksen ainoana päämääränä ei ole julkisten menojen rahoittaminen. Veropolitiikalla voidaan myös ohjata yksilöiden toimintaa kokonaistaloudellisesti tai yhteiskunnallisesti hyödylliseen toimintaan, tai rajata haitallista käyttäytymistä. Esimerkiksi ympäristön kannalta haitallisten päästöjen oikein kohdennetulla verotuksella voidaan päästöjen yhteiskunnalle aiheuttama kustannus kohdentaa päästöjen aiheuttajalle. Esimerkiksi päihteiden, kulttuurin ja liikunnan verotus ovat esimerkkejä yksilön suotuisia valintoja palkitsevasta ja haittoja hinnoittelevasta verotuksesta.

Verokertymän muutoksia arvioidaan kutakin lakia ja veroa säädettäessä. Arviointi on tärkeää, mutta on tunnistettava niihin liittyvä epävarmuus. Mallit pohjautuvat historiatietoon sekä kuhunkin malliin sisältyviin oletuksiin. Mallit tarkentuvat ja kehittyvät siinä missä tieteellinen tutkimus tuottaa uusia havaintoja ja mitä enemmän dataa on käytettävissä. Samanaikaisesti muuttuva sääntely, yhteiskunnallisten olojen muuttuminen ja ihmisten käyttäytymisen ja preferenssien muutokset aiheuttavat merkittävää epävarmuutta verokertymän muutosten arviointiin. Joillakin aloilla tutkimustietoa on paremmin saatavilla ja kertymän arviointi on tarkempaa. Hyvinä esimerkkeinä on yhteisöverotuksen tai alkoholiveron muutokset. Puoluehallitus katsoo, että uusien verojen tekninen sitominen etukäteiseen arviointiin sitoisi veropolitiikan mahdollisuuksia liiaksi arvioinnissa käytettäviin malleihin. Tämä olisi erityisen hankalaa silloin, kun vaikutusten laskeminen sisältää paljon epävarmuutta.

Puoluehallitus yhtyy Hämeen Kokoomusopiskelijoiden huoleen Suomen korkeasta veroasteesta. Kokoomuksen on jatkettava johdonmukaista politiikkaa, jossa ihmiset saavat päättää enemmän. Yksilön hyvinvointi rakentuu lopulta ainoastaan työlle ja riskinotolle. Valtio on olemassa ihmisiä varten, eikä toisin päin. Luottamus yhteiskuntaan vahvistuu, kun julkisiin menoihin otetaan vain kohtuullinen ja aivan välttämätön osuus.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

43. Stadin Kokoomusnuoret: Julkisen velan BKT-suhteen jyrkkä leikkaus hallitusohjelmaan

Vuonna 1990 julkisen velan BKT-suhde oli 14 prosenttia ja vuonna 2008 se oli 33 prosenttia. Rinteen ja Marinin hallitusten jäljiltä velkasuhde noussee alle 60 prosentista tukevasti yli 80 prosentin. Velka ja velkaantuminen eivät ole itsestään selviä, pakollisia asioita, vaikka 2000-luvun rahapolitiikan muoti-ilmioiden pyönteissä sellaisen kuvan voi helposti saada. Reilusti pienempi velan BKT-suhde ja jopa velattomuus ovat edelleen mahdollisia. Maailma ei ole sen osalta muuttunut.

Jo 30 vuotta rajuna jatkuneen julkisen velkaantumisen voi nähdä pienimmän riesan tienä purkaa aiempien sukupolvien virittämä eläke- ja kestävyysvajepommi ja kattaa vanhusikäluokkien palvelujen rakentamisen investointivaje. Siten sen voi nähdä löperön ja päämäärättömän talouspolitiikan luonnollisena jatkumona.

Tilannetta ei voi kuvata tasa-arvoiseksi sukupolvien välillä. Kysymykseen siitä, minkä ikäluokan olisi reilua maksaa vanhempiensa synnit osittain tai kokonaan, ei ole helppoa vastausta. Onko reilua panna yksi työikäisten sukupolvi maksamaan monen aiemman sukupolven velat? Tuskin, mutta tulevien sukupolvien kannalta on vielä epäreilumpaa jatkaa tällä tiellä. Vahinko on jo tapahtunut.

BKT-suhde leikkaantuu talouden kasvaessa, joten tämän aloitteen tavoitteeseen velan BKT-suhteen jyrkästä leikkaamisesta voidaan päästä myös rakenneuudistuksin ja talouden esteitä purkamalla ilman veronmaksajille kivuliasta velanmaksua. Aloitte jättää keinojen valinnan avoimeksi ja vaatii leikkaavaa tavoitetta.

Talouskeskustelussa kuullaan monesti lausuntoja, joiden mukaan ”nyt ei ole kiristävän finanssipolitiikan aika”. Tämä aika ei taida lausunnon antajien toiveissa koskaan tulla. Kaiken lisäksi taloustieteessä velkaelvyttämisen tehokkuus ja ylipäänsä vaikutus ovat hyvin kiisteltyjä kysymyksiä. Näyttö vaikutuksen puolesta perustuu oletuksiin hintajäykkyyksistä ja ihmisten kyvyttömyydestä huomata markkinoille valuvaa resurssien tarjonnasta riippumatonta rahakoneesta tulostettua ostovoimaa. Näiden oletuksien pitäessä paikkaansa velkaelvyttämällä ja vastaavasti ”kiristävällä ja kuristavalla rahapolitiikalla” olisi marginaalista vaikutusta vain joidenkin kuukausien ajan.

Kun huomioidaan Suomen julkisen velan BKT-suhteen kasvun voimakkuus, ei finanssipolitiikan mahdollinen talouden hienosäätövaikutus näy isossa kuvassa. Tuhlaaminen ei ole rikastumista, eikä säästäminen ole kuristamista. Rahaa tuhlatessa hyviltä projekteilta viedään resursseja ja näin alennetaan tuottavuutta. Säästäessä yksityinen kulutus halventuu ja tulevaisuuden kulutus kasvaa.

Yhteiskunnalle paras vaihtoehto on pysäyttää velkaantuminen viivytyksettä ja palauttaa velan määrä kestäväälle ja sukupolvien tasa-arvon kannalta reilulle tasolle. Seuraava hallitus on tämän aloitteen mukaan kykenevä ja velvollinen korjaamaan sukupolvien välistä vääryyttä.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta tavoittelemaan seuraavaan hallitusohjelmaan numeerista tavoitetta Suomen julkisen velan BKT-suhteen jyrkästä leikkauksesta.

Puoluehallitus:

Stadin Kokoomusnuoret esittävät numeerista tavoitetta velan BKT-suhteen leikkauksesta kirjattavaksi hallitusohjelmaan.

Velan BKT-suhteella kuvataan julkisen talouden asemaa ja velanhoitokykyä. Velkasuhde lasketaan nimellishintaisesta sulautetusta bruttovelasta, eli EDP-velasta. Valtion velan lisäksi EDP-velkaan kuuluu kuntien, eläkerahastojen sekä muun julkisen sektorin muille talouden sektoreille ja ulkomaille antama velka. Bruttokansantuote on toimialojen yhteenlaskettu markkinahintainen bruttoarvonlisäys. Velkasuhde paranee, jos velan määrä pienenee, tai kun bruttokansantuote kasvaa.

Puoluehallitus yhtyy Stadin Kokoomusnuorten huoleen rajusti heikkenevästä julkisen talouden tilasta. Neljännen lisätalousarvion jälkeen kuluvan vuoden nettolainanoton lisäys on repeytynyt jo 18,9 miljardiin. Julkinen velka oli jo toukokuun lopulla 154,7 miljardia. Velkasuhteen ennakoitaan kasvavan vaalikauden loppuun mennessä yli 80 prosenttiin – pahimmillaan jopa yli 100 prosenttiin. Velan ja velkasuhteen kasvuvauhti muistuttaa Italian 1980-luvun kehitystä. Maan nykyinen korkea velkaantuneisuus ja heikko julkisen talouden tila on perintöä noilta ajoilta. Puoluehallitus katsoo, että nykyinen holtiton velkaantuminen heikentää merkittävästi Suomen kykyä selviytyä tulevista kriiseistä.

Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan bruttokansantuote supistuu 6 prosenttia kuluvana vuonna. Talouden pitkän aikavälin tuotantopotentiaalia heikentää ikärakenteen heikentyminen, joka johtaa työikäisen väestön pienenemiseen samalla, kun huollettavien lukumäärä nousee. Samalla työmarkkinoiden dynaamisuutta heikentävät tekijät pitävät rakenteellista työttömyyttä korkealla. Valtiovarainministeriön pitkän aikavälin ennusteen mukaan talouden potentiaalinen kasvu on vain vaivoin yli yhden prosentin vuodessa kymmeniä vuosia. Riskinoton, työn tarjoamisen ja vastaanottamisen kannustimet ovat heikkoja.

Puoluehallitus pitää tärkeänä, että Suomen velkakestävyttä vahvistetaan. Ongelma kuitenkin on valtava. 80 prosentin velkasuhteesta kestää 30 vuotta palata kasvu- ja vakaussopimuksen 60 prosentin velkasuhteeseen ennustetulla prosentilla talouskasvulla, jos julkinen talous olisi tasapainossa. Julkinen talous on ollut tasapainossa edellisen kerran ennen finanssikriisiä. Velkasuhteen voimakas leikkaaminen ei siis ainoastaan tarkoittaisi julkisen talouden tasapainon saavuttamista, vaan lisäksi velan vähentämistä.

Kokoomus on aina ollut vastuullisen talouspolitiikan takuupuolue. Julkistalous on saatava tasapainoon, jonka jälkeen velkasuhdetta pienennettävä määrätietoisesti. Emme voi olla se sukupolvi, joka jättää tuleville vuosikymmenille julkistalouden, josta on välinpitämättömyyden vuoksi romutettu ne edellytykset, joiden ansiosta olemme maailman onnellisin itsenäinen kansa.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

44. Kokoomuksen Hämeenlinnan Kunnallisjärjestö ja Kalvolan Kokoomus: Kesäasunnon muuttamista vakituisiksi tai osavuosiasunnoksi helpotettava.

Etätyöt lisääntyvät tulevaisuudessa, jolloin myös kesäasuntojen omistajat käyttävät maakunnan- ja kunnanpalveluja enenevässä määrin. Myös mahdollinen tuleva maakuntahallinto kasaa rasitteita paikalliselle palveluntuotannolle. On tärkeää, että kaikissa kunnissa tehdään työtä sen eteen, että kesäasuntojen muuttaminen pysyväksi asunnoksi olisi nykyistä helpompaa ja sujuvampaa.

Näkemyksemme mukaan olisi oikeuden- ja tasapuolisuuden nimissä myös perusteltua, että he, jotka asuvat eri paikkakunnalla, missä kesäasunto sijaitsee, maksaisivat puolet (=50%) vuosittaisesta ansio- ja eläketulon verostaan kunnalle, jossa kesäasunto sijaitsee. Tämä olisi näkemyksemme mukaan yksinkertainen ja helppo verotuksellinen ratkaisu, eikä lisäisi kenenkään verotusta.

Kesäasuntokunta saisi näin korvausta palveluista, kiinteistöveron lisäksi, joita kesäasunnon omistaja kunnassa käyttää. Tämä voisi myös lisätä kesäasuntokuntien elinvoimaa ja vetovoimaa.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että kesäasuntojen muuttamista vakituisiksi asunnoiksi helpotetaan, ja että verotusta muutettaisiin oikeudenmukaisemmaksi niin, että kesäasuntokunnat saavat myös verotuloja kesäasukkaistaan.

Puoluehallitus:

Kokoomuksen Hämeenlinnan Kunnallisjärjestö ja Kalvolan Kokoomus esittävät, että kesäasuntojen muuttamista vakituisiksi asunnoiksi helpotetaan. Lisäksi järjestöt ehdottavat, että tuloverotusta muutettaisiin niin, että puolet tuloveroista maksettaisiin sille kunnalle, jossa vapaa-ajan asunto sijaitsee siinä tapauksessa, jossa vapaa-ajan asunto sijaitsee eri kunnassa kuin tosiasiallinen asuinpaikka.

Mökkeily on tärkeä osa suomalaista kulttuuria ja monelle ihmiselle rakas asia. Suomessa on 2016 valmistuneen mökkibarometrin mukaan 600 000 vapaa-ajan asuntoa. Niillä aikaa vietti säännöllisesti aikaa 2,4 miljoonaa mökkeilijää, jotka oleskelivat mökillä keskimäärin 79 vuorokautta vuoden aikana. Mökkeilyyn käytettiin arvion mukaan noin 6,2 miljardia euroa. Joskus mökiltä töissä käy noin 100 000 ihmistä. Kevään 2020 koronaepidemia on eri lähteiden mukaan lisännyt vapaa-ajan asuntojen kysyntää paljon.

Perustuslain 9 § takaa vapaan asuinpaikan valinnan. Asuinpaikan mukaan määräytyy kansalaisen oikeuksia ja velvollisuuksia esimerkiksi kunnan palveluiden saatavuuden, verotuksen, äänioikeuden ja vaalikelpoisuuden suhteen. Mikäli henkilöllä on kunnalle verovelvollisuuksia, on tällä oltava myös vastaavia oikeuksia. Vuonna 2018 parlamentaarinen Tulevaisuuden kunta -ryhmä laati selvityksen kaksoiskuntalaisuudesta, jossa käsiteltiin myös aloitteessa mainittua verotusta. Kaksois- tai monikuntalaisuuden

riittävän tarkkaan määrittelyyn liittyvien ongelmien vuoksi voi syntyä oikeudellisesti kestäättömiä tilanteita. Toisaalta verotuksen osalta ongelmia tunnistettiin myös verovelvollisuuksien ja oikeuksien toteutumisen valvonnasta. Valmistelussa tunnistettujen useiden ongelmien vuoksi valmistelua kaksoiskuntalaisuudesta ei käynnistetty.

Vakituiseissa asuinkäytössä olevan asunnon teknisiä vaatimuksia määritellään maankäyttö- ja rakennuslaissa. Puoluehallitus katsoo, että vakituiseen asuinkäyttöön tarkoitettujen asuntojen teknisiä vaatimuksia ei ole tarpeen heikentää. Käyttötarkoituksen muutosta helpotettiin lainsäädännössä vuonna 2017 muuttamalla maankäyttö- ja rakennuslain 18 luvun 129 a §:ää.

Kunta voi määrittellä rakennusjärjestyksessä ne alueet ja edellytykset, joilla vapaa-ajan asunnon muuttaminen pysyvään asuinkäyttöön ei edellytä poikkeamispäätöstä tai suunnittelutarveratkaisua ennen rakennuslupaa. Kunnan myöntämä rakennuslupa riittää. Puoluehallitus katsoo, että sääntely yleisesti turvaa riittävällä tavalla oikeuden käyttötarkoituksen muuttamiseen, vaikkakin pitää tarpeellisena lähivuosina arvioida, kuinka hyvin edellä mainitun MRL:n uudistuksen tavoitteet ovat toteutuneet. Tarkastelussa on syytä ottaa huomioon sekä kansalaisen vapaan asuinpaikan valinnan että kunnallisen itsehallinnon näkökulmat.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

45. Kokoomuksen Hämeenlinnan Kunnallisjärjestö ja Hämeen Kokoomusopiskelijat: Avointen korkeakouluopintojen kurssimaksut verovähennyskelpoisiksi

Modernissa työelämässä vaaditaan osaamisen jatkuvaa kehittämistä. Tietotaito vanhenee nopeasti. Edes yksi korkeakoulututkinto ei tätä nykyä aina riitä. Monesti moderni työelämä edellyttää osaamisen jatkuvaa päivittämistä, uusia taitoja opiskellen sekä vanhoja tietoa syventäen.

Elinikäinen oppiminen on asia johon valtiovallan tulisi kansalaisia kannustaa. Tämä edellyttää todella vaikuttavia toimenpiteitä, kuten verotuksen piiriin lukeutuvia keinoja. Avoimien korkeakouluopintojen kurssimaksut olisikin syytä saada kattavasti verovähennyskelpoisiksi.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallituksen ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään avoimien korkeakouluopintojen verovähennyskelpoisuutta.

Puoluehallitus:

Kokoomuksen Hämeenlinnan Kunnallisjärjestö ja Hämeen Kokoomusopiskelijat ehdottavat avointen korkeakouluopintojen kurssimaksujen verovähennyskelpoisuutta.

Puoluehallitus yhtyy järjestöjen aloitteen ajatukseen. Osaamistarpeet kehittyvät kiihtyvällä tahdilla. Muuttuvassa maailmassa vahvan kansantalouden perusta on osaavat yksilöt. Tämän mahdollistaa saavutettava ja laadukas koulutusjärjestelmä, joka kannustaa yksilön kehittämiseen ja elinikäiseen oppimiseen.

Opiskelu- ja koulutusmenoja voi vähentää verotuksessa. Tämä on mahdollista, mikäli koulutusmenot ovat tarpeen työtehtävien vaatiman tai tarvittavan ammattitaidon säilyttämiseksi tai ylläpitämiseksi nykyisessä työssä tai työssä, joka henkilöllä on ollut ennen koulutusta. Vähennyskelpoisia menoja on osallistumismaksut, kurssimateriaalit, matkat sekä menot

koulutuspaikkakunnalla yöpymisestä. Tulonhankkimiskuluja voi ilmoittaa, jos niitä on enemmän kuin 750 euroa vuodessa. Koulutustoiminnan verotuksellisiin tukiin kuuluu myös sen vapaus arvonlisäverotuksesta.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

46. Kuusamon Kokoomus: ALV-rajojen nostolla vauhtia talouden rattaisiin

Nyt liikevaihdon ollessa alle 10 000 euroa koko liikevaihto on arvonlisäverotuksessa verovapaata. Liikevaihdon ylittäessä tämän määrän arvonlisävero kasvaa liukuvasti täyteen määrään vuosiliikevaihdon ollessa 30 000 euroa.

Aloitteen esittämällä muutoksilla alv-rajoihin helpotettaisiin pienyritystoimintaa ja kannustettaisiin yritysten perustamiseen ja kasvuun. Tämä rohkaisisi myös sivutoimista yrittäjää ryhtymään päätoimiseksi tai muuttamaan harrastuksensa työksi. Tämä toisi myös elvytystä Koronan aiheuttamaan talouden notkahdukseen.

Arvonlisäveron alaraja Suomessa on 10 000 euroa vuodessa. Kun yrityksen liikevaihto jää tämän rajan alapuolelle, sen ei tarvitse maksaa arvonlisäveroa, eikä raportoida alv:n piirissä olevia ostoja ja myyntejä verottajalle. Tutkimuksen mukaan alv-alaraja saattaa aiheuttaa pienille yrityksille kannustimen pysytellä juuri rajan alapuolella ja näin välttää arvonlisäveron maksu ja siihen liittyvät raportointivelvoitteet.

Keskeisin motiivi pysytellä alv-rajaa alapuolella ovat tutkimuksen mukaan alv-velvollisuuden aiheuttamat hallinnolliset kustannukset, jotka voivat olla pienelle yritykselle varsin merkittävät. Tämän kokoluokan yritykset ovat tyypillisesti pieniä palvelualan yrityksiä.

ALV:n maksamisen alarajan nostamisella olisi merkittävä vaikutus pienyritystoiminnan kasvuun. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen (VATT) mukaan nykyinen alaraja muodostaa vahvan esteen liiketoiminnan kasvulle, koska pienyritykset pitävät jopa tavoitteenaan pysymistä sen alapuolella. Rajan ylittämisen aiheuttamilla hallinnollisilla velvoitteilla on VATT:in vuonna 2019 tekemän tutkimuksen mukaan jopa suurempi merkitys kuin maksettavalla verolla. Alarajan nostamisella olisi näin merkittävä vaikutus mikroyritysten toiminnan kehittämiseen ja kasvuhaluuteen”.

Kuusamon Kokoomus ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että selvitetään ja selvityksen perusteella ryhdytään toimiin alv-alarajan nostamiseksi 20 000 euroon ja liukuen poistuvan huojennuksen yläraja 50 000 euroon.

Puoluehallitus:

Yritysverotuksessa ja -sääntelyssä on lukuisia poikkeuksia, jotka on tarkoitettu helpottamaan erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten asemaa. Tällaisia ovat mm. kirjanpito- ja tilintarkastusvelvoitteet, yhteistoimintalain velvoitteet sekä tässä aloitteessa mainitut arvonlisäverotuksen rajat ja huojennukset. Vaikka tällaiset poikkeukset ovatkin epäilemättä hyvin perusteltuja etenkin staattisessa tarkastelussa ja nimenomaan yksittäisen yrityksen näkökulmaa ajatellen, niiden kääntöpuolena on, että jokainen niistä yksinään muodostaa eräänlaisen ”kasvun lasikaton”. Hallinnollinen taakka tutkitusti rasittaa pieniä ja keskisuuria yrityksiä suhteessa enemmän kuin suuryrityksiä, mikä voidaan ainakin rajallisessa mielessä nähdä perusteluna tietyille kevennyksille.

Jotkut pienimuotoista yritystoimintaa sivutoimisesti tai harrastushenkisesti harjoittavat saattavat aloitteen tekijöiden mainitsemalla tavalla pyrkiä pitämäänkin toimintansa pienimuotoisena juuri välttääkseen isommaksi kasvamisen aiheuttamat uudet hallinnolliset rasitteet. Jos siis halutaan, että kaikkein pienimuotoisin yritystoiminta voisi kasvaa hieman nykyistä suuremmaksi ilman, että alv-velvoitteet tulevat kannettaviksi, arvonlisäverottomuuden rajan nosto 10 000 euron liikevaihdosta hiukan ylemmäs voisi olla perusteltua. Rajan tuntumaan on "kasautunut" yrityksiä, mikä puoltaa käsitystä, että se voi olla optimaalista tasoa matalampi.

Toisaalta asiantuntijat ovat erimielisiä sekä siitä, tulisiko rajaa sittenkään nostaa ja myöskin siitä, mille tasolle sitä tulisi nostaa. Tutkimustiedon kautta tähän ei ole löydettävissä selvää vastausta. Alv-vapauden kääntöpuoli on, että alv-vähennykset jäävät pois. Lisäksi on syytä kiinnittää huomiota siihen, että rajan nostamisella olisi mahdollisesti kilpailua vääristäviä vaikutuksia, kun huomattava joukko arvonlisäverottomia toimijoita tulisi kilpailemaan arvonlisäveroa maksavien yritysten kanssa. Jotkut tutkijat kuten esimerkiksi professori Roope Uusitalo ja Juha Tervala ovat olleet sitä mieltä, että raja on melko lailla sopivalla tasolla nykytilanteessa, ja se on perusteltu mm. verojärjestelmän neutraliteetin kautta.

Puoluehallitus suhtautuu erittäin myönteisesti siihen, että esimerkiksi arvonlisäveron tilittämiseen liittyvää hallinnollista taakkaa kevennetään ja näin lievennetään sitä rasiitusta, joka 10 000 euron liikevaihdon yli kasvaminen yritykselle aiheuttaa. Professori Kaisa Kotakorven mukaan alarajan nostoa tärkeämpää olisi tehdä arvonlisäveron ilmoittamisesta yrityksille mahdollisimman helppoa. Tämän suuntaista näkemystä puoltaa myös puoluekokouksessa käsiteltävänä olevan laajan poliittisen ohjelman digitalisaatio-osio, jossa on pitkälle vietyjä ehdotuksia sähköisen asiointin kehittämistä. Taloushallinnon toimintojen mahdollisimman pitkälle viety automatisointi on todennäköisesti paras keino minimoida muun muassa verotukseen liittyvä hallinnollinen taakka, jolloin voidaan säilyttää myös verotuksen neutraliteetti ja veropohjan aukkojen kasvattamisen aiheuttamat veronkorotuspaineet joissakin muissa kohteissa.

Yhteenvetona puoluehallitus toteaa, että vaikka Kuusamon Kokoomuksen aloitteen tavoitteet ovat erittäin kannatettavat ja perustelut hyvin muotoillut, toisessa vaakakupissa painavat kilpailu- ja neutraliteettinäkökulmat aiheuttavat epäilyksen siitä, onko ehdotettu toimenpide mahdollisista tarjolla olevista kokonaisvaikutuksiltaan paras.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

47. Länsi-Vantaan Kokoomus: Aloite perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta

Perusteluosa: Suomessa vuonna 2017 oli 306 413 jakamatonta kuolinpesää, joista 113 849 omisti kiinteistön tai kiinteistöjä. 306 413 jakamattomassa kuolinpesässä on mahdollisesti noin 900 000 perillistä. Perintöverot olivat erääntyneet / maksettu, mutta pesät olivat vielä jakamatta.

Kuolinpesien jakamattomuuteen on tietysti monia syytä, esimerkiksi perintökaareissa annettu pesän- selvittäjän/-jakajan oikeuksien ja velvollisuuksien määräys. Pesien jakoa saattaa joskus vaikeuttaa myös osakkailta edellytettävä yksimielisyysvaatimus pesän asioista päätettäessä. Pesänselvittäjän/-jakajan hakiessa oikeuslaitokselta kiinteistöjen myyntilupaa, lupaprosessi saattaa kestää jopa vuosia. Kuolinpesien jakamiskustannukset nousevat usein kohtuuttoman suuriksi, osin edellä mainittujen syiden takia. On tietysti myös tapauksia, joissa perikunnat eivät syystä tai toisesta johtuen halua jakaa pesää.

Perittävän omaisuuden arvo 2019 oli 6,7 miljardia euroa ja tälle vuodelle valtio on budjetoinut perintö- ja lahjaveron tuottoa 733 miljoonaa euroa.

Vuonna 2019 perinnön saajia oli 150 258 henkilöä ja perintövero oli 595,45 miljoonaa euroa.

Perintövero on kokonaisuudessa kohtuuton ja lisäksi vero joudutaan usein maksamaan vuosia tai jopa vuosikymmeniä ennen kuin perilliset saavat perinnön haltuunsa.

Perinnönjättäjät ovat työskennelleet jopa 30-45 vuotta ja hoitaneet talouttaan säästeliäästi. Välittömiä ja välillisiä veroja sekä veroluontoisia maksuja he ovat maksaneet usein 50 tai jopa yli 60 % kaikista hankkimistaan tuloista. Ahkerilla suomalaisilla ihmisillä täytyy olla oikeus jättää pieni veroton perintö perillisilleen, jos niin haluavat.

Tämä perintöveron muutos olisi pieneltä osin edistämässä työhaluja, säästäväisyyttä, yrittäjyyttä ja talouden hallinnan arvostusta maassa, jossa 400 000 ihmisellä on maksuhäiriöitä.

Hyväksyessään tämän aloitteet puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että perintöveron alarajaa korotetaan 20 000 eurosta 50 000 euroon ja perintövero tulisi maksettavaksi vasta sitten kuin perillinen on saanut perinnön haltuunsa. Käräjäoikeuden määräämän pesänselvittäjän/-jakajan laskuttamat kulut tulisi säätää vähennyskelpoisiksi kuluiksi perintöveroa määrättäessä.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 49 lopussa.

48. Lappeenrannan Kokoomusteekkarit: Perintövero historiaan

Suomessa peritään perintövero yli 20 000 euron perinnöstä progressiivisella veroprosentilla. Lappeenrannan Kokoomusteekkarit ry:n mielestä Suomen tulisi luopua perintöverosta kokonaan ja korvata se täydentämällä luovutusvoittovero Ruotsin mallin mukaiseksi. Myös Norja luopui perintöverosta vuonna 2014.

Luovutusvoitoksi kutsutaan ylijäämää, joka syntyy kiinteän omaisuuden myynnin tuoton ja omaisuudesta itse maksetun hinnan erotuksesta. Pellervon taloustutkimuksen mukaan perintöveron poisto leikkaisi valtion verotuloja 500 miljoonalla eurolla. Toisaalta Ruotsin mallin mukaisen luovutusvoittoveron tuotto olisi saman laskelman mukaan 400 miljoonaa euroa nykyistä enemmän. Perintöveron poistaminen ja luovutusvoittoveron täydentäminen ei siis tarkoittaisi valtion verotulojen romahtamista. Päinvastoin voidaan pitää todennäköisenä, että valtion verotulot itse asiassa kasvaisivat perintöveron poiston myötä.

Perintövero on "veroa veron päälle", koska perittävästä omaisuudesta on aikanaan maksettu jo tuloveroa tai pääomaveroa. Toisaalta useammalta sukupolvelta toiselle siirtyvästä omaisuudesta peritään myös pelkästään perintövero useamman kerran. Perintöveron perintä on myös kohtuutonta, kun kiinteästä omaisuudesta joutuu maksamaan sen arvioituun arvoon perustuvan summan rahaa. Kansalainen joutuu siten jossain tapauksissa myymään kiinteää omaisuuttaan pystyäkseen maksamaan veronsa. Siirtyminen luovutusvoittoveroon ratkaisisi sekä ongelman monin-kertaisesta verotuksesta että kiinteän pääoman myyntipakosta perintöveron maksamiseksi.

Perintöveron lähtökohdat ovat siten epäoikeudenmukaiset. Perintövero ei kannusta kansalaisia ahkeruuteen, vaan pitkässä juoksussa kädestä suuhun elämiseen, mikä jarruttaa maamme yritys-elämän ja sijoitustoiminnan kehittymistä. Ruotsin mallin luovutusvoittovero ei laskisi Suomen verotuloja. Perintövero nykyisessä muodossaan ei edusta vapauden ja yksilöön luottamisen arvoja ja siten se tulisikin poistaa matkalla kohti liberalisempaa yhteiskuntaa.

Edellä mainitun perusteella Lappeenrannan Kokoomusteekkarit ry esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että perintöverosta luovutaan.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 49 lopussa.

49. Haukilahden-Westendin Kansalliseura: Perintöveron poisto - Suomalaisen mahdollisuus vaurastua

Ajatuspaja Libera tutki vuonna 2019 perintöveron poiston hyötyjä. Vastoin yleistä luuloa, perintöveron poiston todettiin vähentävän varallisuuseroja ja parantavan sosioekonomista liikkuvuutta erityisesti alemmissa varallisuusluokissa. Perintö- ja lahjaveron poisto siis parantaa nimenomaan vähävaraisimpien perijöiden taloudellista tilannetta ja tuottaa heille suurimmat hyvinvointi-hyödyt. Samalla perintöveron poisto auttaa verokimmaitiin nähden vähän varallisuutta omaavia suomalaisia vaurastumaan. Myös yritysten sukupolvenvaihdokset helpottuvat ja luovutusvoittoverotukseen siirryttäessä verojärjestelmä muuttuu yksinkertaisemmaksi.

Perustuslakiimme kirjattu omistusoikeus takaa perinnön jättäjälle oikeuden siirtää omaisuuttaan perillistensä hyvinvoinnin varmistamiseksi. Tällaista toimintaa ei tule nähdä itsekkyytenä, vaan tavoittelemisen arvoisena hyveenä. Valtiolla ei ole moraalista oikeutta tunkeutua mikromanageroimaan vanhempien ja lastensa välistä perinnönjakoa varsinkaan kuoleman kaltaisen suuren henkilökohtaisen tragedian koittaessa.

Kokoomuksen ei tule tyytyä puhumaan perintö- ja lahjaveron poistosta vain sivulauseissa tai riistoporvarin leimaa peläten. Kyseisen verolajin poistaminen auttaa erityisesti vähävaraisia suomalaisia ja sukupolvenvaihdoksen edessä olevia yrityksiä. Veroreformilla ei ole mainittavia negatiivisia vaikutuksia julkiselle taloudelle tai suomalaisille yleisesti. Se ei myöskään, vastoin yleistä uskomusta, köyhdytä köyhiä tai suosi rikkaita. Päinvastoin, perintö- ja lahjaveron poistaminen tekee kaikista suomalaisista vauraampia ja vapaampia. Perintö- ja lahjaveron säilyttäminen taas heikentää suomalaista liiketoimintaympäristöä, aiheuttaa pääomapakoa ja pakottaa perikunnat käyttämään rahaa kansantaloudenkin kannalta hyödyttömään verosuunnitteluun.

Edellä mainitun perusteella Haukilahti-Westendin kansalliseura ry esittää, että

hyväksymällä tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta, sekä kehottaa eduskunta- ja ministeriryhmää edistämään perintö- ja lahjaveron korvaamista luovutusvoittoverotuksella.

Puoluehallitus (vastauksena aloitteisiin 47, 48 ja 49):

Länsi-Vantaan Kokoomuksen, Lappeenrannan Kokoomusteekkareiden sekä Haukilahden-Westendin kansallisseuran aloitteet käsittelevät kaikki perintöverotusta, hieman eri näkökulmista. Länsi-Vantaa ehdottaa muutoksia veron määräytymiseen, Lappeenrannan Kokoomusteekkarit esittävät ainoastaan perintöverosta luopumista ja Haukilahti-Westendin Kansalliseura sen korvaamista luovutusvoittoverotuksella.

Puolueen tämänhetkinen linja suhteessa perintöjen verotukseen on johdettava useissa puoluekokouksissa omaksutuista kannoista. Kokoomuksen Lahden puoluekokouksessa vuonna 2014 ja Rovaniemen puoluekokouksessa vuonna 2012 hyväksytyt puoluekokouskanta ovat lähtökohtaisesti voimassa: Kokoomuksen tavoitteena on pidemmällä aikavälillä perintö- ja lahjaverotuksesta luopuminen. Lappeenrannan puoluekokouksessa vuonna 2016 puoluehallituksen perintöverotusta koskevassa puoluekokousaloitteen vastauksessa täsmennettiin, että Kokoomuksen tavoitteena on perintöverotuksen maltillinen keventäminen erityisesti yritysten sukupolvenvaihdoksia tukevalla tavalla.

Kokoomuksen vuoden 2015 eduskuntavaalien ohjelmassa todettiin, että kotimaista omistajuutta ja investointeja Suomeen edistetään pääomatuloveroa, osinkojen verotusta ja perintöveroa kehittämällä. Sipilän hallituksen hallitusohjelmaan tehtiin kirjaus perintöverotuksen keventämisestä ja sukupolvenvaihdosten tukemisesta. Viime hallitus tekikin Kokoomuksen puoluekokouksen mukaisesti perintöverotukseen kevennyksiä.

Perintö- ja lahjaverotusta kevennettiin vuoden 2017 alussa yhteensä 58 miljoonalla eurolla. Verotusta kevennettiin veroasteikkojen kaikissa portaissa painottaen kevennykset yritysten ja maatalojen sukupolvenvaihdosten edistämiseen. Myös lahjaveron alarajaa korotettiin 5 000 euroon, ja perintöverotuksessa puoliso- ja alaikäisyysvähennystä korotettiin. Lisäksi perintö- ja lahjaverolakiin lisättiin säännös siitä, että perintöveroa ei peritä ulosottoteitse tai sen perusteella ei haeta verovelvollista konkurssiin.

Toisaalta on otettava huomioon, että verotusta tulisi tarkastella kokonaisuutena. Kokoomus kannattaa erityisesti työtä, yrittämistä ja investointeja vähentävien verojen keventämistä. Viime vuosina noudatettu työlinja on pätenyt myös veropolitiikan painotuksiin. Kokoomus on aktiivisesti ajanut muun muassa työn verotuksen keventämistä. Verotuksen kulloinkin keventämisvara on haluttu painottaa sellaisiin veroihin, joiden keventäminen tehokkaimmin edistää taloudellista toimeliaisuutta. Taloustieteilijöiden keskuudessa vallitsee laaja yhteisymmärrys siitä, että perintövero on monia muita veroja vähemmän haitallinen vero talouskasvun kannalta.

Perintöjen verottaminen ole ongelmatonta, kuten esimerkiksi Haukilahti-Westendin Kansallisseuran aloitteessa on hyvin todettu. Perinnöt muodostavat suhteellisen joustamattoman veropohjan, mutta verolla on myös talouskasvun kannalta haitallisia vaikutuksia. Perintövero voi pidemmällä aikavälillä laskea yksilöiden kannusteita investointeihin ja säästämiseen sekä kannustaa muuttamaan ulkomaille veropakolaiseksi. Lisäksi hankintahetkellä jo kertaalleen verotetun varallisuuden verottaminen uudelleen sen siirtyessä perintönä voidaan yleisesti kokea epäoikeudenmukaiseksi.

Kuten Haukilahti-Westendin kansallisseuran aloitteessa todetaan, perintöverojen maksaminen aiheuttaa monissa tapauksissa ongelmia juuri pienituloisille ja vähävaraisille perinnönsaajille, ja lisäksi perintöjen verotus haittaa suomalaisten vaurastumista. Suomalaiset kotitaloudet ovat nettovarallisuudeltaan eurooppalaisissa vertailuissa selvästi euroalueen keskiarvon alapuolella, tarkastellaan sitten asuntonsa omistavia tai vuokralla asuvia. Raskas verotus on epäilemättä tähän yksi keskeinen syy.

Perintöveron vuosittainen kertymä on ollut noin 700 miljoonaa. Keskeisenä haasteena veron poistossa on saada aikaan korvaava verokertymä verottamalla jotain muuta. Luovutusvoittoveron tuoton kasvu toki kompensoisi merkittävästi perintöveron tuoton laskua. Luovutusvoittovero maksetaan vasta, kun perittyä omaisuutta myydään. Esimerkiksi Ruotsissa perintöveron lakkauttaminen ei tarkoittanut perintöjen verottomuutta, vaan siirtymistä luovutusvoittoveroon. Suomessakin luovutusvoittoveroa voi joutua maksamaan perinnöstä, jos perityn omaisuuden myyntihinta ylittää perunkirjoituksessa määritellyn arvon. Rintaperilliselle on edullisempaa maksaa perintöveroa kuin luovutusvoiton aiheuttamaa pääomatuloveroa. Perintöveron poiston myötä perinnöstä voisi siis joutua maksamaan enemmän myyntivoittoveroa kuin olisi joutunut maksamaan perintöveroa. Tämäkin on seikka, joka on syytä ottaa huomioon kokonaisuutta tarkasteltaessa.

Perintöveron poistaminen vaatisi muutoksia Suomen nykyiseen luovutusvoittoverotukseen. Arvioitavaksi tulisi muun muassa omaisuuden saajan luovutusvoiton laskentatapa omaisuuden myyntihetkellä ja eri omaisuuserien kohtelu luovutusvoittoverotuksessa. Jos esimerkiksi kaikkea luovutusvoittoa haluttaisiin kohdella samalla tavalla, tulisi uudelleen arvioida oman asunnon myyntivoiton verovapautta ja yrityksen sukupolvenvaihdoksen verohuojennuksia. Lisäksi koska luovutusvoittovero kohdistuisi ainoastaan varallisuuden arvonnousuun, ei luovutusvoittovero perintöveron tavoin kohdistuisi lainkaan esimerkiksi rahatalletuksiin tai muihin sijoituskohteisiin, joissa ei ole arvonnousua.

Perintöveron korvaamiseen luovutusvoittoverolla liittyy paljon ratkaistavia kysymyksiä. Puoluehallitus katsoo, että perintö-, lahja- ja luovutusvoittoveron muodostaman kokonaisuuden muutostarpeita olisi syytä arvioida tarkemmin, jotta aloitteissa esille nostettuja ongelmia voitaisiin helpottaa. Tästä syystä puoluehallitus puoltaa asiantuntijaselvityksen tekemistä perintöveron poistamisesta osittain tai kokonaan ja veron korvaamisesta esimerkiksi luovutusvoittojen verotuksella.

Nopeana apuna etenkin pienituloisille ja vähävaraisille perinnönsaajille perintöjen verotonta alarajaa voitaisiin kohtuuden nimissä korottaa ja veron maksun ajankohtaa siirtää esimerkiksi Länsi-Vantaan Kokoomuksen ehdottamalla tavalla.

Puoluehallitus esittää, että

puoluekokous hyväksyisi aloitteen 47

ja

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteiden 48 ja 49 johdosta.

50. Teljän Kokoomus: Veropolitiikka

Veroja kerätään yhteiskunnan – valtion ja kuntien tarpeisiin. Verotuksen laajuudessa on kuitenkin menty liiallisuuksiin. Suomen verotus on maailman kireimpiä ja veroprogressio poikkeuksellisen ankara suhteessa verrokkimaihin. Kansalaisten tulee pääsääntöisesti saada itse päättää ansaitsemiensa rahojen käytöstä.

Yhteiskunnan tulee keskittyä hoitamaan vain välttämättömiä tehtäviä. On selvää, että erityisesti koronakriisin jälkeisenä aikana joudumme karsimaan ”hyvinä vuosina” keksittyjä kulueriä, kuten harrastustakuu ja maksuton päivähoito. On ymmärrettävä, että käsite maksuttomista palveluista on harhaanjohtava, sillä maksajana on työssäkäyvät ahkerat suomalaiset.

Veropolitiikan saattamiseksi kilpailukykyiselle ja kasvua kannustavalle tasolle esitämme, että Suomessa siirrytään kansalaisia tasaveroisesti kohtelemaan tasaveroon jossa veroprosentti on kaikille kansalaisista tuloista riippumatta sama. Tasaveron myötä työnteke on kaikille kansalaisille aina kannattavaa.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että Suomessa siirrytään ansiotuloverotuksessa tasaveromalliin, jossa ansiotuloja verotetaan kaikilta kansalaisilta samalla veroprosentilla.

Puoluehallitus:

Teljän Kokoomus esittää aloitteessaan joitakin kannatettavia periaatteita ja huomioita. Tällaisia ovat vaatimus, että kansalaisten tulee pääsääntöisesti saada itse päättää ansaitsemiensa rahojen käytöstä sekä se, että suomalaisten verorasitus ja työhön kohdistuvan ansiotuloverotuksen progressio ovat kansainvälisesti vertailen raskaita.

Puoluehallitus ei kuitenkaan voi yhtyä Teljän Kokoomuksen varsinaisiin toimenpide-ehdotuksiin. Puolue on useiden vuosien ajan johdonmukaisesti osana työlinjaa ajanut varhaiskasvatusmaksujen keventämistä. Varhaiskasvatusmaksujen alentaminen on ollut merkittävä työnteon kannustavuutta lisäävä toimenpide. Lasten pääsy laadukkaaseen varhaiskasvatukseen on tärkeää koko myöhemmän opinpolun ja työuran näkökulmasta.

Varhaiskasvatukseen osallistumisen lisääminen on ollut Kokoomuksen vastaus myös keskusteluun oppivelvollisuuden pidentämisestä. Kokoomus ei ole halunnut suunnata rajallisia voimavaroja toisen asteen pakollisuuden mukanaan tuomiin lisäkustannuksiin, jotka koostuvat esimerkiksi maksuttomista oppimateriaaleista hyvätuloistenkin perheiden nuorille. Myös harrastustakuun avulla Kokoomus on halunnut edistää lasten mahdollisuuksien tasa-arvoa ja tukea varsinkin vähävaraisten perheiden lasten pääsyä kehittämään toiminnallisia ja myös sosiaalisia taitojaan. Tämän arvovalinnan merkitys vain korostuu kriisiaikana, kun

päätöksentekijät joutuvat pohtimaan, mikä todella on tärkeää. Kenen hyväksi valintoja pitää tällaisessa tilanteessa tehdä, jos ei pienten lasten?

Lisäksi, vaikka puoluehallitus sinänsä ymmärtää tuloverotuksen liian jyrkän progression mukanaan tuomat tehokkuustappiot ja kannustinongelmat, on Kokoomuksen linja ollut aina perustamisjulistuksesta lähtien, että suurituloisten on osallistuttava verotaakan kantamiseen myös suhteellisesti suuremmalla osuudella. Kokoomus on maltillinen, keskustaoikeistolainen kansanpuolue, jonka tavoitteena on mahdollistaa sosiaalinen nousu omalla työllä, opiskelulla, yrittämisellä ja muulla aktiivisella ja arvoa luovalla toiminnalla. Puoluehallitus katsoo, että tuloverotuksessa se väistämättä tarkoittaa kevyempää verorasitusta alemmissa tuloluokissa.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hylkäisi aloitteen.

51. Kotkan Kokoomus: Perheverotus valinnaiseksi

Euroopassa useissa maissa on mahdollista perhekohtainen verotus, jossa molempien vanhempien tulot lasketaan yhteen ja ne jaetaan kahtia verotusta varten. Suomessa näin ei ole. Perheverotus mahdollistaisi myös hyvätuloisten lapsiluvun kasvattamisen ja lapsien hankkiminen ei ainakaan jäisi taloudellisista syistä tekemättä. Nyt voi olla niin että hyvätuloinen perhe ei kuulu yhden perheen elättäjän korkean bruttopalkan takia yhteiskunnan tukitoimien piiriin ja kireä verotus johtaisi siihen ettei lapsilukua voi tai haluta kasvattaa. Perheverotus on myös suhteellisen helppo toteuttaa valinnaisena automaationa kun verovelvollinen antaa veroilmoituksensa verkossa ja valitsee perheverotuksen. Tällä uudistuksella on myös parantava vaikutus nykyiseen syntyvyyteen ja siten tulevaisuudessa hyvinvointivaltion rahoitukseen yhä useamman veronmaksajan kautta.

Kotkan Kokoomus ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskunta- ja ministeriryhmää toimimaan siten että perheverotus mahdollistetaan valinnaisena veroilmoituksessa.

Puoluehallitus:

Kotkan Kokoomus esittää perheverotusmallia, jossa vapaaehtoisesti samaan kotitalouteen kuuluvat voivat valita haluavatko he, että kotitalouden tulot lasketaan verotuksessa yhteen.

Puoluehallitus ymmärtää Kotkan Kokoomuksen ajatuksen lapsiperheiden tukemisesta. Työn ja perheen yhteensovittaminen vaatii kehittämistä. Hedelmällisyysluku on laskenut tasaisesti 1900-luvun puolivälistä alkaen. Perhe-etuuksilla ei kuitenkaan vaikuttaisi olevan tähän merkittävää vaikutusta. Suomessa on useiden arvioiden mukaan maailman parhaimmista kuuluvat perhe-etuudet. Silti kokonaishedelmällisyys on yksi maailman matalimmista. Toisaalta perheen perustaminen on yksilön oma valinta.

Tilastojen mukaan perheverotusta kokeilleissa maissa kuten Ranskassa ja Saksassa veromalli kannusti naisia jäämään kotiin työnteon sijaan. Suomessa työikäisten naisten osallistuminen työelämään on miehiä merkittävästi alhaisempaa jo olemassa olevien perhe-etuuksien vuoksi. Tämä heikentää tasa-arvoa pienentämällä naisten elinkaarituloja ja vaikuttaa kansantalouden työllisyysasteeseen. Kokoomus on viime vuodet johdonmukaisesti puhunut naisten työllisyyden edistämisen puolesta, muun muassa keinona vähentää naisten eläkeköyhyttä tulevaisuudessa. Aloitteessa esitetty muutos toimisi edellä mainittujen esimerkkien valossa jyrkästi tätä tavoitetta vastaan.

Puoluehallitus katsoo, että yksilökohtaisuutta on pidettävä lähtökohtana verojärjestelmässä. Hyvä verojärjestelmä on yksinkertainen, oikeudenmukainen ja rakentuu laajoille veropohjille. Tavoitteena on oltava matalat veroasteet, joiden kautta työn vastaanottaminen ja tarjoaminen on mahdollista muillekin kuin todella suurituloisille.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hylkäisi aloitteen.

52. Varsinais-Suomen Kokoomusnaiset: Kuukautis- ja inkontinenssisuojille 10 prosentin verokanta

Kokoomuksen keväällä 2019 julkaisemaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuspoliittiseen ohjelmaan on kirjattu, että ”selvitetään sukupuoleen liittyvien välttämättömien terveystuotteiden siirtäminen apteekissa myytävien lääkkeiden arvonlisäverokantaan”.

Kuukautissuojat ja inkontinenssisuojat kuuluvat yleiseen 24 prosentin arvonlisäverokantaan. Näin siitä huolimatta, että sukupuoleen liittyvät terveystuotteet olisi rinnastettavissa apteekissa myytäviin välttämättömiin terveystarvikkeisiin, joiden veroprosentti on 10.

Tasa-arvoa edistävässä veropoliittisessa muutoksessa kyseeseen tulisivat kuukautissuojien lisäksi siis myös inkontinenssisuojat, jotka ovat monille terveysongelmista kärsiville ja ikääntyneille terveydentilan heikentymisen johdosta välttämättömiä elämää helpottavia hygienia- ja terveystarvikkeita.

Kuukautissuojien veroasteen alennusta pohdittaessa on hyvä huomioida myös mahdollisuudet kestäviin kulutusvalintoihin. Alennetun verokannan tulisi koskea kertakäyttötuotteiden lisäksi pestävistä materiaaleista valmistettuja suoja ja kuukautiskuppeja. Ne ovat kertakäyttötuotteita ekologisempi vaihtoehto, mutta eivät sovi kaikille.

Välttämättömien terveystuotteiden yhtenäinen verokanta olisi yksi helposti toteutettavissa oleva, mutta konkreettinen tapa edistää sukupuolten tasa-arvoa. Se tukisi suhteessa erityisesti pienempituloisten ja iäkkäämpien naisten talouksia.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa Kansallista Kokoomusta ryhtymään selvitykseen kuukautis- ja inkontinenssisuojien veroasteen muuttamiseksi 10 prosentin veroasteeseen kuuluviksi välttämättömiksi terveystarvikkeiksi.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Varsinais-Suomen Kokoomusnaisia tärkeästä tasa-arvoa edistävästä aloitteesta. Keskustelua aiheesta on käyty viime vuosina ja sitä on nostettu esille Suomessakin. Sukupuoleen liittyvät terveystuotteet olisi rinnastettavissa apteekissa myytäviin välttämättömiin terveystuotteisiin, joiden arvonlisäveroprosentti on kymmenen. Välttämättömien terveystuotteiden yhtenäinen verokanta olisi yksi helposti toteutettavissa oleva, mutta konkreettinen tapa edistää sukupuolten tasa-arvoa. Se tukisi suhteessa erityisesti pienempituloisten ja iäkkäämpien naisten talouksia.

Kokoomus on hyväksynyt keväällä 2019 ”Sellaisena kuin olet” -tasa-arvo ja yhdenvertaisuuspoliittisen ohjelman. Siinä määritellään Kokoomuslaiset lähtökohdat tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyölle Suomessa. Ohjelmassa on esitetty konkreettisia toimenpiteitä liittyen seitsemään teemakokonaisuuteen. Näistä terveys- ja hyvinvointikokonaisuudessa toimenpiteenä ehdotetaan, että ”Selvitetään sukupuoleen liittyvien välttämättömien terveystuotteiden siirtäminen apteekissa myytävien lääkkeiden arvonlisäverokantaan.” Näin ollen Kokoomuksella on jo sellainen kanta, jota aloitteessa ehdotetaan.

Puoluehallituksen näkemyksen mukaan olennaista on, että välttämättömät terveystuotteet ovat lääkkeiden verokannassa riippumatta siitä, mikä tuo verokanta kulloinkin on.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen seuraavasti muotoillulla ponsiosalla: ”Hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että sukupuoleen liittyvät, välttämättömät terveystuotteet siirretään apteekissa myytävien lääkkeiden kanssa samaan arvonlisäverokantaan.”

53. Varsinais-Suomen Kokoomusnaiset: Kotitalousvähennys talouskohtaiseksi

Vuosittain yli 400 000 suomalaista hyödyntää kotitalousvähennystä omassa arjessaan. Kotitalousvähennys on palvellut hyvin tavoitteitaan – asuntojen kunnon ylläpito, harmaan talouden estäminen ja työllisyyden parantaminen – ja sen avulla on onnistuttu löytämään erityisesti lapsiperheiden sekä vanhusten arkea helpottavia ratkaisuja.

Hyödyntämällä kotitalousvähennystä lastenhoitoon, kodinhoitoon ja asunnon ylläpitoon voidaan turvata lapsiperheiden selviytymistä kiireisessä arjessa ja tukea vanhempien jaksamista. Väestön ikääntyessä monen ikäihmisen edellytetään pärjäävän omassa kodissaan mahdollisimman pitkään ja tässä kotitalousvähennyksen hyödyntäminen tuo mahdollisuuksia siivous- ja kotitaloustöiden teettämiseen palveluntarjoajalla.

Monella kansalaisella ei ole aikaa tai osaamista tehdä tarvittavia remonteja omassa kodissaan ja silloin kotitalousvähennyksen hyödyntäminen on paikallaan. Samalla kotitalousvähennys on omalta osaltaan tukenut työllisyyden kasvua.

Tällä hetkellä kotitalousvähennys on kuitenkin henkilökohtainen eikä talouskohtainen. Kuitenkin esimerkiksi kodin remontointitarpeet ovat saman hintaisia riippumatta siitä, montako henkilöä kotitalousvähennystä taloudessa saa. Vuonna 2020 kotitalousvähennyksen maksimi on 2 250 euroa ja yhdessä puolison kanssa pariskunta voi saada vähennystä yhteensä 4500 euroa.

Niinpä olisikin erityisesti kodin remontointiin liittyvät tarpeet huomioiden tarpeellista, että

kotitalousvähennys muutettaisiin henkilökohtaisesta talouskohtaiseksi, kuitenkin siten, että vähennyksen määrä ei nykyisestä laske.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa Kansallista Kokoomusta ryhtymään selvitykseen kotitalousvähennyksen muuttamiseksi talouskohtaiseksi henkilökohtaisen sijaan.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus haluaa kiittää Varsinais-Suomen Kokoomusnaisia hyvästä aloitteesta. Puoluehallitus on sitä mieltä siitä, että kotitalousvähennyksen kehittämistä on jatkettava työllisyyden parantamisen ja harmaan talouden torjunnan ohella myös ennen kaikkea perheiden arjen sujuvuuden tukemisen näkökulmasta. Kotitalousvähennys parantaa työllisyyttä kannustamalla kotitalouksia teettämään ulkopuolisilla kotitöitä ja torjuu myös harmaata taloutta.

Samassa taloudessa asuvat puoliset voivat saada täyden vähennyksen, jos molemmilla on riittävästi vähennyskelpoisia kustannuksia. Puolisoiden kohdalla ei ole merkitystä sillä, kumpi vähennyskelpoiset kustannukset on maksanut. Avopuoliso voi saada kotitalousvähennyksen, vaikka hänellä ei olisi omistusoikeutta käyttämäänsä asuntoon. Myös kotona asuva lapsi voi saada

vähennyksen, jos hänellä on tuloja, joilla hän on osallistunut vähennettävän kustannuksen maksuun. Vähennyksen voi saada myös kuolinpesän tai yhtymänä hallitussa asunnossa tai vapaa-ajan asunnossa.

Kotitalousvähennys on veropolitiikan väline, jolla kannustetaan tietynlaiseen yhteiskunnan kokonaishyödyn näkökulmasta hyödylliseen toimintaan. Sen tarkoituksena on parantaa työllisyyttä kannustamalla kotitalouksia teettämään ostopalveluna sellaisia töitä, jotka ne aikaisemmin ovat tehneet itse. Lisäksi sen tarkoituksena on edistää asuntojen omatoimista ylläpitotoimintaa ja torjua harmaata taloutta. Puoluehallitus katsoo, että kotitalousvähennyksen kohdistuminen on sosiaaliturvan tapaan rakennettava yksilökohtaiseksi. Yksilökohtaisuus kohdentaa niin vero- kuten sosiaaliturvajärjestelmänkin niin, että kannustimet muodostuvat mahdollisimman tehokkaiksi sekä hallinnollisesti yksinkertaisiksi.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

54. Hämeen Kokoomusopiskelijat: Osakesäästötilin maksimipanos moninkertaistettava

Kansalaisia kannattaa kannustaa sijoittamaan. Pitkällä aikavälillä arvopapereihin sijoitetut eurot tuottavatkin helposti merkittäviä summia, toisin kuin esimerkiksi säästöjen makuuttaminen matalakorkoisella pankkitilillä, jossa inflaatio pahimmillaan nakertaa selvästikin säästöjen reaaliarvoa.

Osakesäästötilin lanseeraaminen on ollut erinomainen ensiaskele. Kuitenkin 50 000 euron maksimisumma on osoittautunut liian pieneksi. Kyseinen summa olisikin moninkertaistettava mahdollisimman suurella kertoimella, jotta kansakunnan pitkän aikavälin vaurastumisen edellytysten kynnys madaltuisi mahdollisimman paljon.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallituksen ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään osakesäästötilin maksimipanosken moninkertaistamista tuntuvasti nykyistä suuremmaksi.

Puoluehallitus:

Hämeen Kokoomusopiskelijat nostaa aloitteessaan esille tärkeän osakesäästötiliin liittyvän puutteen ja esittää osakesäästötilin enimmäispääoman moninkertaistamista. Osakesäästötilit on säädetty voimaan 2018. Sen avulla yksityishenkilö voi myydä ja ostaa julkisesti noteerattuja osakkeita niin, että luovutusvoittovero maksetaan vasta osakesäästötililtä nostetuista voitoista. Tilille voi enimmillään siirtää 50 000 euroa.

Kokoomuksen näkemys on, että varallisuuden karttuminen parantaa hyvinvointia ja lisää yksilön toimintamahdollisuuksia. Puoluehallitus katsoo, että osakesäästötili on suomalaisten vaurastumiseen, sinivalkoisen omistamisen vahvistamiseen ja kansankapitalismin laajentamiseen erinomainen väline. Kokoomuksen keskeinen tavoite on tarjota lähtökohdista riippumatta kaikille ihmisille mahdollisuuksia vaurastua työnteon ja riskinoton avulla. Osakesäästötilille voi kerryttää osakeomistuksia jo pienillä summilla. Osakkeiden omistaminen kannustaa myös seuraamaan yhtiön toimintaa ja osallistumaan sitä kautta laajemmin yhteiskunnan toimintaan.

Puoluehallitus katsoo, että osakesäästötiliä tulisi laajentaa julkisesti noteerattujen osakkeista myös muihin arvopaperilajeihin. Voimakkaiden verokannustimien seurauksena suomalaisten kansallisvarallisuus on keskittynyt kiinteistö- ja asuntovarallisuuteen. Vuonna 2016 vain neljäsosa kotitalouksien varallisuudesta oli rahoitusvarallisuutta – tästäkin suurin osa tilitalletuksia. Kiinteistö- ja asuntovarallisuuden ylisuhtainen suosiminen verotuksella aiheuttaa pahimmillaan makrovakaudellisia epätasapainoja.

Vaihtoehtokustannuksena on heikompi varallisuuden karttuminen, kun reaaliomaisuuden tuotto on tutkitusti pitkällä aikavälillä sijoitusarvopapereita heikompaa. Tavoitteena on oltava verojärjestelmä, joka ei liiallisesti aseta eri varallisuuslajeja epäsuhtaiseen asemaan, ja joka kannustaa säästämiseen ja sijoittamiseen. Puoluehallitus katsoo, että osakesäästöihin arvopaperilajeja tulisi laajentaa Ruotsin tapaan ainakin sijoitusrahasto- sekä erikoissijoitusrahasto-osuuksiin.

Osakesäästöihin suosio antaa vahvan viestin suomalaisten halusta vaurastua. Osakesäästöihin avaaminen tuli mahdolliseksi vuoden 2020 alusta. Arvopaperikeskus Euroclear Finalndin mukaan toukokuussa osakesäästöilejä oli avattu jo yli 100 000. Niille kertyneen varallisuuden yhteenlaskettu arvo oli 335 miljoonaa. Euroclear Finlandin mukaan huhtikuun lopussa pörssiosakkeita omistavia suomalaisia oli 63 559 enemmän vuoden takaiseen verrattuna. Suomalaisten arvopaperivarallisuus on edelleen verrokkimaita selvästi heikompaa.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

55. Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret: PRIIP-tuotteiden avaintietoesitteiden kielivaatimuksia löyhennettävä

Vuoden 2018 alussa voimaan tulleet sijoituspalveluihin vaikuttavat eurooppalaiset sääntelymuutokset, PRIIP-asetus ja MiFID2-sääntely, on tarkoitettu yksityissijoittajien finanssimarkkinaluottamuksen palauttamiseksi parantamalla PRIIP-tuotteisiin liittyvien tietojen antamista. Suomen Finanssivalvonnan tulkinta ja vaatimus avaintietoesitteen kielestä ja yksityissijoittajan sijoitusmahdollisuuksista on muita EU-maita selkeästi tiukempi ja johtaa yksityissijoittajien sijoitusmahdollisuuksien heikkenemiseen.

Tällä hetkellä Suomessa rahoitusmarkkinoita valvovan viranomaisen, Finanssivalvonnan, linjauksen mukaan suomalaiselle yksityissijoittajalle saa USA:ssa noteeratuista ETF-rahastoista myydä vain sellaisia, joiden avaintietoesite on tarjottu suomeksi tai ruotsiksi. Käytännössä tulkinta on heikentänyt yksityissijoittajan sijoitus- ja hajautusmahdollisuuksia, koska valtaosa uusimmista ETF-innovaatioista tulee USA:sta ja tuottavimmat temaattiset ja strategia-ETF:t on listattu USA:han, eikä toimialalla ole innostusta kääntää avaintietoesitteitä pienten markkinamaiden kielille.

Edellä mainitun perusteella Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen Kokoomuksen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että yksityissijoittajien sijoitusmahdollisuuksia helpotetaan edistämällä avaintietoesitteen hyväksytyksi kieleksi kotimaisten kieltemme lisäksi englantia ja kaikkia Euroopan Unionin virallisia kieliä.

Puoluehallitus:

Vaatimus avaintietoasiakirjan julkaisemisesta tarjottaessa paketoituja sijoitus- ja vakuutus tuotteita yksityissijoittajille tuli voimaan vuoden 2018 alusta. Finanssivalvonta (Fiva) linjasi joulukuussa 2017, että Suomessa tarjottavien PRIIP-tuotteiden avaintietoasiakirjojen osalta hyväksyttävät kielet ovat suomi ja ruotsi.

Perusteena tälle vaatimukselle oli PRIIPs- sääntelyn lähtökohta yksityissijoittajien tarpeesta saada avaintiedot helppossa ja ymmärrettävässä muodossa. Fivan tulkinnan mukaan tämä toteutuu parhaiten, kun tiedot annetaan yksityissijoittajan omalla äidinkiellään. PRIIPs- asetuksen mukaan avaintietoasiakirjan kielen on oltava jäsenvaltiossa käytetty virallinen tai muu viranomaisen hyväksymä kieli. Myös englantia siis voitaisiin hyväksyä avaintietoesitteen kieleksi.

Suomen aikuisväestöstä noin 90% osaa englantia vähintään jonkin verran. Vähintään perustason kielenkäyttäjiä aikuisväestöstä on yli 80%. Nuoremmilla ikäluokilla osuudet ovat tätäkin suurempia. Taitavaksi englannin kielenkäyttäjäksi arvioi itsensä kolmannes aikuisista. Itsenäisenä kielenkäyttäjänä itseään piti runsas kolmasosa, perustason kielenkäyttäjänä vajaa viides ja vain vähän englantia ilmoitti osaavansa viisi prosenttia vastaajista. Vastaavasti ruotsia osaa vähintään perustasoisesti vain joka toinen suomalainen. Kolmasosa ei osaa ruotsia lainkaan. (Tilastokeskus, 2017).

Puoluehallitus kertoo: avaintietoesitteet on muotoiltava helppoon ja ymmärrettävään kieliasuun. Näin ollen on hyvät perusteet kyseenalaistaa linjaus, jonka perusteella Suomessa toisaalta olisi hyväksyttävää markkinoida PRIIP-tuotetta, josta on avaintietoesite vain ruotsiksi mutta toisaalta ei hyväksyttävää markkinoida täysin identtistä tuotetta, josta esite on vain englanniksi. Yleisen elämäkokemuksen nojalla on pidettävä todennäköisenä, että esimerkiksi yhdysvaltalaisista sijoitustuotteista kiinnostunut henkilö kykenee oikeuksiensa turvaamisen kannalta riittävässä määrin ymmärtämään helpolla ja ymmärrettävällä englannilla tarjotun avaintietoesitteen sisällön.

Aloitteen tekijöiden ehdottama laajennus avaintietoesitteen hyväksyttävien kielten valikoimaan on kuitenkin puoluehallituksen mielestä tarpeettoman laaja. EU:n virallisia kieliä on 24, eikä kenties ole kovin olennaista avata sääntelyä mahdollistamaan PRIIP-tuotteiden tarjoamista suomalaisille myös esimerkiksi kroaatin-, iirin-, maltan- tai vaikkapa kreikkalaisilla avaintietoesitteillä. Toisaalta esimerkiksi juuri noilla kielillä markkinoitavien sijoitustuotteiden ei tiedetä olleen erityisen laajan mielenkiinnon kohteina suomalaisten ei-ammattimaisten sijoittajien taholta. Käytännössä kyse olennaisesti on ennen muuta englanninkielisten avaintietoesitteiden hyväksymisestä suomen- ja ruotsinkielisten ohella. Suomalaisten arvopaperisäästäjien ja -sijoittajien valinnanmahdollisuuksien näkökulmasta tällainen laajennus olisi järkevä ja perusteltu.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen seuraavasti muutetulla ponsiosalla: hyväksyessään tämän aloitteen Kokoomuksen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että yksityissijoittajien sijoitusmahdollisuuksia helpotetaan edistämällä avaintietoesitteen hyväksytyksi kieleksi kotimaisten kieltemme lisäksi englantia.

56. Kokoomuksen Hämeenlinnan Kunnallisjärjestö ja Hämeen Kokoomusopiskelijat: Viron yritysveromalli Kokoomuksen kärkihankkeeksi eduskuntavaaleihin!

Suomen talous on nyt taantumassa ja viimeisimpien uutisten mukaan taloutemme kasvu on EU:n hitainta ensi vuonna (IS 7.7.2020). Tämä luonnollisesti vaikuttaa meidän kaikkien hyvinvointiin negatiivisesti ja sosiaaliset ongelmat saattavat lisääntyä.

Taloutemme tarvitsee nopeita toimia oikeaan suuntaan. Verotuksen keinoin voidaan auttaa erityisesti vaikeuksissa olevia yrityksiä. Viron yritysveromallissa veroseuraamukset tulevat vasta siinä vaiheessa, kun yritys maksaa osinkoja. Virolaisilla yrityksillä on selkeä kilpailuetu suomalaisiin yrityksiin nähden. Tähän on saatava muutos!

Hämeen Kokoomusopiskelijat näkevät asiassa myös tervetulleen paikan selkeyttää kokoomuslaista politiikkaa. Harva kansalainen osaa sanoa kysyttäessä, mikä on kokoomuslaisen politiikan "kärkihanke", tavoite jota ajetaan ja josta ei tingitä. Hämeen Kokoomusopiskelijoiden mukaan puolueen viestiä onkin syytä kirkastaa. Tarvitaan selkeitä kärkihankkeita. Viron yritysveromallin ajaminen olisi kokoomukselle järkevää ja helposti ymmärrettävää politiikkaa!

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa kokoomuksen puoluehallituksen ottamaan Suomen yritysveron muuttamisen Viron mallin mukaiseksi yhdeksi kärkitavoitteista tulevissa eduskuntavaaleissa.

Puoluehallitus:

Hämeen kokoomusopiskelijoiden ja Kokoomuksen Hämeenlinnan kunnallisjärjestön aloitteessa ehdotetaan linjausta, joka sisällöllisesti on ollut puolueen ohjelmissa jo useiden vuosien ajan. Vuoden 2015 eduskuntavaaliohjelmassa linjattiin, että Suomessa tulee toteuttaa pitkä liukuma kohti Viron mallin tyyppistä yritysverotusta, jossa yrityksen tulosta verotetaan vasta siinä vaiheessa, kun omistajat ottavat sitä yrityksestä ulos. Mallin on perustellusti nähty edistävän yritysten kasvua ja sen mukanaan tuomaa lisätyöllisyyttä, kun yrityksillä on laajemmat mahdollisuudet tehdä tuotantoa laajentavia investointeja myös omalla rahallaan (ja pienemmällä tarpeella turvautua lainarahoitukseen).

Suomi on vuosikausia kärsinyt erityisesti teollisten investointien vähyydestä. Nettoinvestointien taso on ollut viimeisen vuosikymmenen ajan käytännössä nollassa. Tämä tarkoittaa käytännössä, että pääomavaranto on hädin tuskin pysynyt entisellään. Verrattuna esimerkiksi Ruotsiin Suomi on jäänyt kroonisesti jälkeen.

Koronakriisi on vielä pahentanut tilannetta jyrkästi. Vuoden 2020 ensimmäisen neljänneksen tilastot kertovat, että vähäistä merkittävämpää investointien kasvua on nähty vain rakentamisen toimialalla, ja käytännössä kaikilla muilla toimialoilla kehitys on vuoden takaiseen tilanteeseen nähden jyrkästi negatiivinen. Informaation ja viestinnän toimialoilla lasku vuoden takaiseen nähden oli peräti 56,3 prosenttia.

Monia merkittäviä parannuksia on tehty, esimerkkinä Kataisen hallituksen toteuttama yhteisöveron alennus, mutta pysyvä investointihalukkuuden tason nosto vaatisi merkittäviä ratkaisuja. Suomen pitää yhteiskuntana ja yritysten toimintaympäristönä olla sellainen, että se nähdään mahdollisuuksien maana, jossa yritykset voivat kasvaa ja kukoistaa. Verojärjestelmää on järkevää ja vastuullista kehittää suuntaan, joka nykyistä vahvemmin luo edellytyksiä uudelle kasvulle ja työlle.

Puoluehallitus toteaa, että Kokoomus on jo ennestään samalla kannalla kuin mitä aloitteen tekijät esittävät sisällön osalta. Lisäksi puoluehallitus on esittänyt samaa laajassa poliittisessa asiakirjassa, joka on puoluekokouksen käsiteltävänä. Sen sijaan puoluehallitus ei pidä tarkoituksenmukaisena, että yli kolme vuotta ennen eduskuntavaaleja kiinnitettäisiin puoluekokouksen päätöksellä joitakin eduskuntavaalien kärkiteemoja. Sellaiset ratkaisut on puoluehallituksen mielestä viisaampaa lopullisesti vasta vaalikehänään eduskuntavaaliohjelmaa koskevan päätöksenteon yhteydessä.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Ulkoministeriön hallinnonala

57. Kokoomuksen Nuorten Liitto: Venäjän parlamentaarisen valtuuskunnan äänioikeus Euroopan neuvostossa peruttava

Euroopan turvallisuustilanne on ollut jatkuvassa muutostilassa vuodesta 2014 lähtien. Maanosaa on ravistellut muun muassa Ukrainassa käynnissä oleva sotatila, vuoden 2015 pakolaiskriisi ja Ison-Britannian ero Euroopan unionista. Suomi ei ole tästä millään tavalla irrallaan.

Eräs merkkipaalu tässä muutoksessa oli Krimin anastus Venäjän federaation toimesta keväällä 2014. Tällä toimella oli lukuisia seurauksia, joista yksi oli Venäjän parlamentaarisen valtuuskunnan äänioikeuden peruminen Euroopan neuvostossa, vuonna 1949 perustetussa ihmisoikeusjärjestössä. Kesällä 2019 Venäjän valtuuskunnan äänioikeus palautettiin, vaikka tilanne ei ole muuttunut olennaisella tavalla.

Päätöstä on esitelty Suomessa muun muassa ”voittona ihmisoikeuksille”, millä viitataan Venäjän kansalaisten mahdollisuuteen valittaa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimelle. Lisäksi Venäjän parlamenttivaltuuskunnan osallistumisen nähtiin ”antavan moniarvoisuudelle enemmän tilaa venäläisessä yhteiskunnassa”.

Venäjän valtuuskunnan osallistumisoikeuden peruuttaminen johti tilanteeseen, jossa valtuuskunta boikotoi toimintaa jättäytymällä Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen ulkopuolelle, ja Venäjä jäädytti jäsenmaksun maksamisen. Erityisesti jälkimmäinen aiheutti neuvoston toiminnalle suuri ongelmia. Kulissien takana todellisena syynä päätökselle voidaankin pitää Euroopan neuvoston surkeaa tilannetta.

Kokoomuksen Nuorten Liitto pitää tilannetta ongelmallisena. Niin Suomen kuin Euroopan turvallisuus kytkeytyy olennaisella tavalla kansainvälisen oikeuden kykyyn toimia. Venäjän federaatio ei ole näitä sääntöjä noudattanut tämän vuosituuhannen puolella, eikä viime vuosien lukuisat esimerkit anna syytä olettaa, että maan johdon valitsema toimintamalli olisi muuttumassa.

Näihin ja aiempiin perusteluihin vedoten Kokoomuksen Nuorten Liitto katsoo, että Kansallinen Kokoomus ry:n on kansainvälisessä toiminnassaan välittömästi pyrittävä toimiin, joilla Venäjä saadaan noudattamaan kansainvälisen oikeuden pelisääntöjä. Tässä hetkessä parhaimpana keinona tämän tavoitteen saavuttamiseen on Venäjän parlamentaarisen valtuuskunnan äänioikeuden peruminen uudelleen Euroopan neuvostossa.

Edellä olevan perusteella Kokoomuksen Nuorten Liitto ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta välittömästi edistämään Venäjän parlamentaarisen valtuuskunnan äänioikeuden perumista Euroopan neuvostossa.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus toteaa alkuun, ettei Venäjän kansainvälisen oikeuden vastainen toiminta lähialueillaan ole vähäisessäkään määrin hyväksyttävää. Jälkikäteen arvioiden viimeistään elokuun 2008 tapahtumat Georgiassa osoittavat, että Venäjä käytännössä ei piittaa kansainvälisen oikeuden säännöistä, kuten aloitteen tekijätkin toteavat. Venäjä miehittää Ukrainalta anastamaansa Krimin niemimaata, käy tosiasiaa sotaa Itä-Ukrainassa ja operoi Syyriassa ylläpitäen siviiliväestön kärsimystä. Tämä kaikki on todettava suoraan ja jyrkästi tuomittava.

Samalla puoluehallitus toteaa, että Kokoomuksen linja EU:n asettamien pakotteiden suhteen on yksiselitteinen: Pakotteita ei voida poistaa niin kauan kuin niiden syyt ovat poistuneet. Venäjän pyrkimykset asettaa muu maailman tapahtuneen eteen ja normalisoida laittomien toimien seuraukset on torjuttava, siitäkin huolimatta, että siitä aiheutuu kustannuksia. Suomen kaltaisella pienellä reunavaltiolla on tavallistakin vahvemmat syyt puolustaa kansainvälistä, sääntöihin perustuvaa järjestystä. Vahvimman oikeudelle emme voi omavalintaisesti antaa tuumaakaan periksi.

Tämän todettuaan puoluehallitus huomauttaa, että ihmisoikeusperustelu Venäjän äänioikeuden palauttamiselle oli sinänsä täysin relevantti. Keskeinen osa Euroopan neuvoston toimintaa on sen ihmisoikeustuomioistuin. Jos Venäjä suljetaan järjestöstä, ei sen kansalaisilla ole enää mahdollisuutta valittaa ihmisoikeustuomioistuimeen. Suomen pj-kauden (2018-2019) päätavoite oli eurooppalaisen ihmisoikeus- ja oikeusvaltiojärjestelmän vahvistaminen.

Venäjän kansalaisyhteiskunta on hauras, ja sen moniäänisyyttä pyritään jatkuvasti erilaisin keinoin vaientamaan, eikä se täytä monellakaan mittarilla oikeusvaltion kriteereitä. On tärkeää, että EN-jäsenyyden mahdollistama henkireikä (ihmisoikeustuomioistuin) on tarvittaessa käytettävissä niille, jotka haluavat vaatia ihmisoikeuksien toteutumista ja toimivat huomion kiinnittämiseksi Venäjän yhteiskunnan sisäisiin epäkohtiin. Venäjän ulkoisen toiminnan tuomitseminen ja sen johdosta asetettujen sanktioiden ylläpito sekä toisaalta oikeuden hakemisen mahdollisuus Venäjän kansalaisille ovat tässä mielessä saman kolikon kaksi eri puolta.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

58. Helsingin Kokoomuksen Nuoret: EU:n tehtävä rauhansuunnitelmansa Israelin ja Palestiinan konfliktiin

Yhdysvallat esitti tammikuussa 2020 ehdotuksensa rauhansuunnitelmasta Israelin ja Palestiinan konfliktiin. Ehdotus oli hyvin ongelmallinen, koska se otti huomioon vain ja ainoastaan israelilaisten näkemykset, mutta palestiinalaisia ei otettu edes suunnitteluun lainkaan mukaan. Näin ollen ongelmia aiheutui esimerkiksi Israelin siirtokuntien tunnustamisesta ja palestiinalaisten alueen sirpaleisuudesta, minkä takia palestiinalaisten oli täysin mahdotonta hyväksyä sopimusta.

Kun Yhdysvallat on epäonnistunut rauhansuunnitelman tekemisessä Israelin ja Palestiinan konfliktiin, jää Euroopan unionille mahdollisuus toimia konfliktin ratkaisemisen eteen. Tilanne tarvitsee rauhanvälittäjää, joka kunnioittaa molempia osapuolia ja heidän intressejään. Juuri tällaisen toimijan rooliin EU voisi ryhtyä, jotta pitkäaikaiseen konfliktiin saataisiin ratkaisu. Samalla EU voisi parantaa omaa profiiliaan kansainvälisenä toimijana. EU:n onkin tehtävä oma rauhansuunnitelmansa Israelin ja Palestiinan konfliktiin.

Hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa meppiryhmää toimimaan, jotta EU tekisi rauhansuunnitelmansa Israelin ja Palestiinan konfliktiin.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus toteaa aluksi, että on äärimmäisen tärkeää, että pitkäaikaiseen konfliktiin Israelin ja Palestiinan välillä olisi edellytyksiä saavuttaa rauha ja vakaus. Suomen, EU:n ja kansainvälisen yhteisön tulisi pyrkiä tähän. Puoluehallitus antaa vahvan tuensa EU:n linjalle: EU tukee kahden valtion ratkaisua, joka perustuu vuoden 1967 rajoihin ja Jerusalemin asemaan molempien valtioiden pääkaupunkina ja joka käsittää turvallisen Israelin valtion ja itsenäisen, demokraattisen, alueellisesti yhtenäisen ja elinkelpoisen Palestiinan valtion, jotka elävät rinnakkain rauhan ja turvallisuuden vallitessa itsemääräämisoikeuden ja

kansainvälisen oikeuden täysimääräisen kunnioittamisen pohjalta. Tämä on ollut pitkälti myös Suomen linja. Suomi ei tunnusta Israelin vuodesta 1967 miehittämää Länsirantaa osaksi Israelin valtioaluetta. Suomi katsoo, että jokaisesta muutoksesta vuoden 1967 sotaa edeltäneisiin rajoihin on Israelin ja palestiinalaishallinnon neuvoteltava yhdessä ja kummankin osapuolen on hyväksyttävä mahdolliset muutokset.

Samalla puoluehallitus toteaa, että viimeaikainen kehitys on hyvin huolestuttava. Tilanne on kärjistynyt pahasti ja kansainväliset oikeus- sekä ihmisoikeusloukkaukset ovat päivittäisiä. Yhdysvaltojen esittämää rauhansuunnitelmaa kritisoitiin laajasti siitä, että se on kansainvälisesti hyväksytyjen linjausten ja kansainvälisen oikeuden peruseriaatteiden vastainen. Puoluehallitus yhtyy näihin arvioihin.

On todettava, että kestävä ratkaisua konfliktiin ja vakautta alueelle ei ole mahdollista saavuttaa ilman kaikkien osapuolueiden osallistumista. Tilanne osapuolten välillä on ollut niin jäissä, että YK:n Lähi-idän rauhanprosessin erikoiskoordinaattori Nickolay Mladenov totesi, että tällä hetkellä ”Ei ole olemassa mitään Lähi-idän rauhanprosessia” (12.1.2020 Al-Jazeera). Näin ollen, ehdoton prioriteetti on oltava osapuolten vuoropuhelun uudelleenkäynnistäminen sekä rauhanneuvottelujen aloittaminen. EU edistää tätä laajalla spektrillä. EU on muun muassa palestiinalaisalueiden suurin rahoittaja. EU pyrkii myös antamaan poliittista tukea osapuolille mm. erilaisten konsultointien muodossa. EU on ilmoittanut, että se on valmis tekemään yhteistyötä osapuolten kanssa, jos he hyväksyvät EU:n kestävällä rauhalla asetetut kriteerit.

EU tekee myös osana kansainvälistä yhteisöä laajemmin työtä kestävä ratkaisun edistämiseksi. Puoluehallitus pitää hyvänä Lähi-idän kvartetin (EU, YK, Yhdysvallat, Venäjä) roolia. On olennaista pitää laajemmin kaikki osapuolet mukana prosessissa. Tosiasia on, että kestävä ratkaisua ei saavuteta ilman Yhdysvaltojen osallistumista prosessiin. EU:n tulee mahdollisimman määrätietoisesti edistää Lähi-idän kvartetin aktiivisuutta sekä vaikutusvaltaa.

EU:n haasteisiin kuuluvat EU-maiden erilainen suhtautuminen Israeliin ja Palestiinaan. Yhdeksän EU:n 27:sta jäsenmaasta on tunnustanut Palestiinalaisvaltion. Jopa Pohjoismaiden välillä vallitsee eriävyyksiä. Ruotsi on tunnustanut Palestiinalaisvaltion, Suomi taas ei. YK:n roolia ei toisaalta tule väheksyä. YK:lla on suuri merkitys ratkaisun löytämisessä.

Yhteenvetona, puoluehallitus katsoo, että EU:n rooli Lähi-idän rauhanprosessissa on ollut ja tulee olemaan ensisijainen. Toisaalta on todettava, että EU ei voi edistää rauhansuunnitelmaa ilman osapuolten aktiivista osanottoa. EU on aktiivisesti edistänyt osapuolten vuoropuhelua. Tulevaisuutta ajatellen EU:n tulisi vielä tavoitteellisemmin ajaa kestävä vakautta alueelle, osallistaen kaikki osapuolet sekä kansainvälisen yhteisön prosessiin.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

59. Kokoomuksen Naisten Liitto: Suomen kehitysyhteistyön painopiste koulutuksessa

Naisten ja lasten koulutus on merkittävin tekijä köyhyyden torjumisessa, hyvinvoinnin lisäämisessä ja väestökasvun hillitsemisessä.

Köyhyyden torjumiseen tarvitaan koulutuksen avulla saatuja tietoja ja taitoja. Ilmastomuutos on lisännyt köyhyyttä monessa kehittyvässä maassa eikä tilanne tule helpottumaan tulevaisuudessa. Taloudelliset ongelmat ja tietämättömyys johtavat siihen, että etenkin tytöt jätetään kouluttamatta perheissä. Heidän työpanostaan tarvitaan muista perheenjäsenistä huolehtimiseen vaikeutuneissa olosuhteissa.

Koulutettujen tyttöjen ja naisten tulotaso on kouluttamattomia huomattavasti korkeampi. Heidän on mahdollista katkaista köyhyyden kierre joko palkansaajina tai yrittäjinä. Tulot lisäävät koko perheen hyvinvointia ja parantavat naisten asemaa itsenäisinä toimijoina. Lisäksi tutkimukset osoittavat, että tyttöjen ja naisten koulutus hillitsee tehokkaasti väestönkasvua.

Kehitysyhteistyössä koulutusosaamisen vienti luo tasa-arvoa ja mahdollisuuksia kehittyvien maiden väestölle, etenkin naisille ja tytöille. Edellä mainituista syistä Suomen kehitysyhteistyön painopisteen on oltava koulutuksessa ja suomalaisen koulutusosaamisen viennissä kehittyviin maihin naisten ja lasten turvaksi.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa Kansallista Kokoomusta edistämään ja tukemaan koulutusnäkökulmaa kehitysyhteistyön painopisteenä.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus yhtyy Kokoomuksen Naisten Liiton näkemykseen koulutuksen merkityksestä köyhyyden torjumisessa ja hyvinvoinnin lisäämisessä. Puoluehallitus on myös samaa mieltä siitä, että suomalaisen koulutusosaamisen vienti lisää tasa-arvoa ja mahdollisuuksia kehittyvien maiden väestölle, etenkin naisille ja tytöille. Vaikka koulutus on jo pitkään ollut yksi Suomen kehitysyhteistyön painopisteitä, puoluehallitus katsoo, että aloitteen hyväksyessään Kansallinen Kokoomus sitoutuu edistämään ja tukemaan koulutusnäkökulmaa kehitysyhteistyön painopisteenä myös tulevaisuudessa.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

60. Helsingin Kokoomusnuoret: Euroopan unionille YK:n turvallisuusneuvoston pysyvä jäsenyys

Yhdistyneiden kansakuntien (YK) turvallisuusneuvostossa on tällä hetkellä viisi pysyvää ja kymmenen vaihtuvaa jäsentä. Pysyvät jäsenet turvallisuusneuvostossa ovat Yhdysvallat, Kiina, Venäjä, Ranska ja Iso-Britannia. Osalla pysyvistä jäsenistä ei ole nykyään samankaltaista asemaa kansainvälisessä politiikassa kuin niillä oli YK:n perustamisen aikoihin. Euroopan unionin (EU) alueella asuu yli 500 miljoonaa ihmistä, mikä tekee siitä väestöllisesti merkittävän alueen, taloudellisesta merkityksestä puhumattakaan, verrattuna joihinkin YK:n turvallisuusneuvoston pysyviin jäseniin.

Tällä hetkellä EU:lla ei ole väkilukuunsa ja taloutensa kokoon nähden riittävän suurta vaikutusvaltaa kansainvälisessä politiikassa. EU on maailman suurimpia demokratioita, ja olisi erittäin tärkeää, että EU:lle tyypillinen pehmeän vallan käyttö olisi edustettuna entistä vahvemmin YK:n turvallisuusneuvostossa. Ison-Britannian tuleva ero EU:sta asettaa omat myös paineensa, sillä sen myötä unionia edustaa turvallisuusneuvostossa vain Ranska.

EU:sta on usein sanottu, että se on taloudellinen jättiläinen, mutta poliittinen kääpiö. Pysyvä jäsenyys YK:n turvallisuusneuvostossa vahvistaisi EU:n uskottavuutta globaalina toimijana ja mahdollistaisi sille jäsenmaidensa turvallisuuspoliittisten intressien tehokkaamman edistämisen.

Pysyvä jäsenyys toki edellyttäisi unionin yhteisen ulkopoliittikan merkittävää vahvistamista ja uudistamista, sekä muutoksia YK:n turvallisuusneuvoston vaihtuvien jäsenten valintakriteereihin. Tarvittavien institutionaalisten muutosten toteuttamisen pitäisi kuitenkin onnistua EU:n nykyisten perussopimusten puitteissa, mikäli poliittista tahtoa löytyy riittävästi.

Osana YK:n turvallisuusneuvostoa EU saisi tarvitsemansa tilan vahvana vaikuttajana kansainvälisessä politiikassa sekä demokratian ja sääntöperustaisen maailmanjärjestyksen suunnannäyttäjänä. EU:n vallan kasvaessa myös Suomen vaikutusmahdollisuudet kasvaisivat, sillä Suomi voi vaikuttaa EU:n ulkoasiainneuvostossa kantoihin, joita unioni edustaisi turvallisuusneuvostossa. Näistä syistä johtuen on perusteltua tavoitella EU:n pysyvää jäsenyyttä YK:n turvallisuusneuvostossa.

Helsingin Kokoomusnuoret esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta edistämään EU:n pysyvää jäsenyyttä YK:n turvallisuusneuvostossa.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus on Helsingin Kokoomusnuorten kanssa samaa mieltä siitä, että on erittäin tärkeää vahvistaa EU:n uskottavuutta globaalina toimijana, sillä se mahdollistaisi EU:lle jäsenmaidensa turvallisuuspoliittisten intressien tehokkaamman edistämisen. Puoluehallitus huomauttaa, että YK:n turvallisuusneuvostoa on yritetty uudistaa pitkään, valitettavan laihoin tuloksin. Jotta EU voisi onnistua tavoitteessa, EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikan muodostuksen prosesseja tulisi uudistaa vähintään nykyisten perussopimusten antamissa raameissa. EU:n ja sen jäsenmaiden tulisi kyetä toimimaan johdonmukaisesti yhdessä tavoitteen edistämiseksi. Haasteista huolimatta puoluehallitus katsoo, että EU:n pysyvä jäsenyys YK:n turvallisuusneuvostossa on tavoittelemisen arvoisin asia.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

61. Helsingin Kokoomuksen Nuoret: Ilmastopakolaisuus tunnustettava

Nykyisellään Geneven pakolaissopimuksessa todetaan, että pakolainen on henkilö, "jolla on perusteltua aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi rodun, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskuntaluokkaan kuulumisen tai poliittisen mielipiteen johdosta, oleskelee kotimaansa ulkopuolella ja on kykenemätön tai sellaisen pelon johdosta haluton turvautumaan sanotun maan suojaan; tai joka olematta minkään maan kansalainen oleskelee entisen pysyvän asuinmaansa ulkopuolella ja edellä mainittujen seikkojen tähden on kykenemätön tai sanotun pelon vuoksi haluton palaamaan sinne." Nykyään tämä pakolaisuuden määritelmä on auttamatta vanhentunut uusien haasteiden edessä.

Niin sanottu ilmastopakolaisuus on kasvava ilmiö ilmaston lämmetessä. Ilmastopakolaisuudessa henkilö joutuu jättämään kotiseutunsa sen muututtua asuinkelvottomaksi muuttuneen ilmaston tähden. Geneven pakolaissopimus ei taas ota lainkaan tämän tyyppin pakolaisuutta huomioon, jolloin ilmastopakolaisten asema jää heikoksi. Näin ollen onkin perusteltua, että ilmastopakolaisuus tunnustetaan kansainvälisissä sopimuksissa perusteeksi saada turvapaikka.

Hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa sekä eduskunta- että meppiryhmää toimimaan, jotta ilmastopakolaisuus tunnustetaan kansainvälisissä sopimuksissa.

Puoluehallitus:

Helsingin Kokoomuksen nuorten aloitteessa ehdotetaan, että ilmastopakolaisuus tunnustettaisiin kansainvälisissä sopimuksissa. Puoluehallitus ymmärtää aloitteen lähtökohtaa ja jakaa huolen elinolosuhteiden heikkenemisestä, joka on yhteydessä

ilmastonmuutokseen mutta usein myös muihin ympäristöongelmiin kuten saasteiden ja kestäättömien viljelymenetelmien aiheuttamaan luonnon monimuotoisuuden heikentymiseen. Oma osuutensa on myös voimakkaalla väestönkasvulla, joka omalta osaltaan toimii ajurina kaikille edellä mainituille ympäristöongelmille.

Vaikka kuvattu ongelma on siis aivan todellinen, puoluehallitus pitää kuitenkin haastavana Geneven sopimuksen peruslähtökohdan murentamista aloitteessa esitetyllä tavalla. Kansainvälisen suojelun tarkoitus on ollut, kuten aloitteen tekijätkin toteavat, tarjota suojaa sellaisille henkilöille, jotka ovat vaarassa jonkin tietyn, itseensä liittyvän seikan perusteella. Esimerkiksi lähtöalueen matala elintaso ei ole tähän astikaan ollut peruste saada kansainvälistä suojelua, vaikka köyhyyttä on menneinä vuosikymmeninä ollut maailmassa merkittävästi nykyistä enemmän sekä suhteellisesti että absoluuttisesti tarkasteltuna.

Olisi hyvin vaikeaa tai käytännössä useimmiten mahdotonta osoittaa, kenen liikkeelle lähtö on aiheutunut nimenomaan ilmastonmuutoksen aiheuttamasta elinolojen heikentymisestä ja kenen kohdalla jostakin muusta seikasta, joita edellä kuvattiin muuttamien esimerkein. Jos taas suojelun tarvetta ei enää tutkittaisi kunkin henkilön kohdalla yksilöllisesti vaan se määriteltäisiin esimerkiksi kokonaisten alueiden mukaan, muutos voisi tuoda jopa satoja miljoonia ihmisiä ”pakolaisuuden” määritelmän piiriin. On selvää, että asetelma olisi kestävä. Vaikka tähän liittyvät käytännön haasteet jätettäisiin huomiotta, olisi tällaisten ihmismäärien siirtäminen länsimaihin valtavasti enemmän päästöjä aiheuttavan elämäntavan piiriin myös ilmastolle valtava karhunpalvelus.

Puoluehallitus katsoo, että parempi ratkaisu olisi vahvistaa toimia, joilla autetaan ilmastonmuutoksesta kärsiviä maita toimimaan olosuhteiden heikentymistä vastaan. Tehottomista ja alkuperäisluontoa tuhoavista viljelymenetelmistä kuten kaskeamisesta eroon pääseminen, naisten ja tyttöjen koulutukseen panostaminen sekä suoraan ympäristön tilaa kohentavien projektien perustaminen ja edistäminen ovat ratkaisuja varsinaisiin ongelmien juurisyihin. On parempi toimia ilmastonmuutoksen seurausten helpottamiseksi ja mieluiten vieläpä siten, että vaikutukset ovat suoraan ilmaston tilaa hyödyntäviä.

Afrikassa tehdään parhaillaankin mittavia toimia esimerkiksi Saharan aavikon leviämisen pysäyttämiseksi metsittämällä. Dakarista Djiboutiin ulottuva ”The Great Green Wall” on afrikkalaisvetoinen hanke, joka tavoittelee 8000 kilometrin mittaista metsävyöhykettä. Se on jo nyt kohentanut merkittävästi alueiden elinmahdollisuuksia niin luonnonolosuhteiden kuin ruoka- ja vesiturvan tai työpaikkojen näkökulmasta.

Ilmastopakolaisuuden lanseeraaminen olisi varsinaisten haasteiden näkökulmasta tehotonta ja puuttuisi vain seurauksiin, jättäen ongelmien syyt huomiotta. Ilmastonmuutoksen vaikutuksia on syytä torjua elinolosuhteiden heikentymisestä kärsiviä alueita kehittämällä ”The Great Green Wallin” tapaisten ja pienempienkin hankkeiden avulla, ja tässä kehitysyhteistyöllä on merkittävä rooli. Lisäksi lämpimien seutujen elinkeinomahdollisuuksien ja siten elinolojen parantamisessa myös suomalaisella osaaamisella on runsaasti annettavaa. Esimerkiksi Lappeenrannan teknillisessä yliopistossa kehitetyllä teknologialla pystytään valmistamaan synteettisiä polttoaineita ilmassa olevasta hiilidioksidista. Prosesseissa tarvittavaa sähköä on edullista tuottaa aurinkovoimalla.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

62. Kokoomuksen Naisten Liitto: Sosiaali- ja terveysalan koulutuspaikkojen määrää lisättävä

Koronapandemia on osoittanut yhteiskuntamme haavoittuvuuden hoitoalan ammateissa. Erityisesti on keskusteltu hyvinvoinnin ja hoivan vaativista kysymyksistä. Väestön ikääntyminen ja eläkkeelle jäävien osaajien määrä vaikuttavat sosiaali- ja terveysalan ammatillisiin tarpeisiin. Koulutuspaikkojen määrittelyn pitäisi perustua sairaanhoitopiirien jakoon, alueellisiin väestörakenteisiin ja kuntalaisten hoivan tarpeisiin.

Tulevaisuuden terveys- ja hyvinvointialan ammattilaisiin kohdistuvaa tarvetta tulee tarkastella kokonaisuutena. Lähihoitajia tul- laan tarvitsemaan tulevina vuosikymmeninä merkittävästi lisää. Samaan aikaan on kuitenkin huomioitava myös korkeasti koulu- tettujen sote-alan osaajien, kuten sairaanhoitajien ja lääkäreiden tarpeen kasvu.

Koulutuksen tulee olla lisätyistä oppilasmääristä huolimatta laadukasta. Lisäksi on tärkeää varmistaa, että aikuisten jatkuvaan oman osaamisen kehittämiseen luodaan selkeät mallit.

Huomioimalla edellä mainittu, Suomessa pystytään vastaamaan nykyistä paremmin sote-alan tulevaisuuden työvoiman tarpei- siin. Tämä panostus merkitsee tuntuvia lisäyksiä lähihoitajien, sairaanhoitajien ja lääkäreiden koulutusalar tarpeisiin.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta edistämään aloitteessa mainittuja asioita toisen ja korkea-asteen hoidon, hoivan ja hyvinvoinnin koulutuksen aloituspaikkojen määrässä maan eri osissa.

Puoluehallitus:

Hoito- ja hoivahenkilöstöstä on pulaa jo nyt ja tulevina vuosina henkilöstön tarve lisääntyy, kun palvelutarve kasvaa ikääntymisen myötä. Samaan aikaan työikäisten määrä supistuu ja merkittävä määrä nykyistä hoitohenkilöstöä eläköityy. KEVA on arvioinut, että hoitoalalta jää vanhuuseläkkeelle seuraavan 10 vuoden aikana jopa 29 000 henkilöä ja työkyvyttömyyseläkkeille 14 000 henkilöä. THL:n arvion mukaan Suomeen tarvitaan sosiaali- ja terveysalalle seuraavan viidentoista vuoden aikana 200 000 uutta työntekijää lisää runsaan eläköitymisen ja väestön ikääntymisen seurauksena.

Hallituksen esittämä ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoitus yksinään vaatii 4 400 hoitajan lisäämistä. Lisäksi vanhus- hoivan puolella tarvittaisiin hoitajia kotihoitoon, jonka asiakasmäärät sosiaali- ja terveysministeriön mukaan ovat kasvaneet vii- meisen kahden vuoden aikana 4 000 asiakkaalla ja kasvun ennustetaan nopeutuvan tulevina vuosina.

Ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoitus tehdään porrastetusti, mikä tarkoittaa, että lisähenkilöstön tarve nykyiseen ver- rattuna vuodelle 2021 olisi 450 henkilöä. Vuonna 2022 lisähenkilöstöä olisi oltava 1 259 työntekijää nykyiseen verrattuna. Siir- tymäajan päättyessä 1.4.2023 edellytettäisiin vähintään 0,7 mitoitusta, joka tarkoittaa 4 417 uutta työntekijää nykyiseen verrat- tuna.

Hallitus on varautunut nostamaan lähihoitajien koulutusmääriä henkilöstömitoituksen noston toteuttamiseksi. Hallituksen toimilla ei kuitenkaan varmisteta tällä aikataululla riittävää hoitajien määrää. Koulutukseen osoitettu lisäresursointi auttaa lukuina tarkas- teltuna kattamaan henkilöstömitoituksen aiheuttamaa henkilöstön saatavuuden tarvetta, mutta ajallisesti kouluttamalla ei vastata akuuttiin hoitajapulaan, sillä lähihoitajiksi opiskelevat valmistuvat vasta vuosien päästä.

Kokonaiskuvassa ympärivuorokautisen hoivan henkilöstön raju ja nopea lisätarve yhdistettynä henkilöstön kasvavaan tarpeeseen myös muissa hoito- ja hoivapalveluissa, sekä hoitajien eläköityminen lähivuosina asettavat kunnat erittäin haasteelliseen tilanteeseen hoito- ja hoivapalveluiden riittävän henkilöstön varmistamisessa.

Valtiovarainministeriö on hallituksen henkilöstömitoituksesta lausueessaan ilmaissut "huolen esitetyn mukaisen henkilöstömitoituksen asettamisesta ilman näkymää siitä, että alan koulutetun työvoiman saatavuusongelmiin olisi löydettävissä todennäköisiä ja todellisia ratkaisuja lähivuosien kuluessa." Myös perustuslakivaliokunta on lausunnossaan (PeVL 15/2020 vp) pyytänyt sosiaali- ja terveystieteiden valtiokuntaa kiinnittämään erityistä huomiota ammattitaitoisen ja pätevän henkilöstön saatavuuteen.

Hoito- ja hoivahenkilöstön lisäämiseksi tarvitaan pitkäjänteinen suunnitelma, jossa huomioidaan mm. koulutustarpeet ja kansainvälisen rekrytoinnin mahdollisuudet. Henkilöstön määrän lisäksi on huolehdittava henkilöstön osaamisesta ja työssä jaksamisesta, sekä tarkasteltava työnjakoa ja varmistettava hyvä johtaminen. Henkilöstölle tulee varmistaa riittävä ja säännöllinen täydennyskoulutus. Erityisesti vanhushoitoalan houkuttelevuuteen tulee kiinnittää huomiota, ja tuoda keinoja tilanteen parantamiseksi.

Myös teknologian ja digitalisaation kautta saataviin hyötyihin tulisi sosiaali- ja terveydenhuollossa kiinnittää nykyistä huomattavasti enemmän huomiota, jotta palvelutarpeen kasvuun voidaan osaltaan vastata myös teknologian keinoin. Teknologian osuutta ei esimerkiksi hallituksen esityksessä ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoituksesta ollut huomioitu lainkaan. Ihmistä ei voi teknologia korvata mutta nykyaikana kaikessa palvelutoiminnassa olisi huomioitava teknologian ja digitalisaation kautta saavutettavat ratkaisut.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten koulutuksen osalta on varmistettava, että alalle valikoituvat soveltuvat henkilöt. Viime vaalikaudella kokoomuslaisen opetusministerin johdolla palautettiin ammatillisen koulutuksen järjestäjille mahdollisuus järjestää soveltuvuuskokeita, joiden perusteella oli mahdollisuus karsia sosiaali- ja terveydenhuollon alalle soveltumattomia henkilöitä. Tämän lisäksi käynnistettiin selvitys lakisääteisesti soveltuvuuskokeista alaa koskien.

Kokoomuksen mielestä uusien aloituspaikkojen lisääminen sosiaali- ja terveysalalle ei saa olla pois muusta koulutuksen järjestäjän toiminnasta. Aloituspaikkamäärien kasvattamiseksi hallituksen on osoitettava toisen asteen oppilaitoksille ja korkeakouluille tarvittavat määrärahat. Aloituspaiikkoja ei voida lisätä opetuksen ja tutkimuksen laadun kustannuksella.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

63. Hämeen Kokoomusopiskelijat: Hengellisissä vähemmistöliikkeissä elävien lasten oikeudet turvattava

Monissa uskonnollisissa liikkeissä lukuisat käytänteet ja kasvatusmenetelmät perustuvat katteettomiin, tieteellisen näytön valossa jopa haitallisiin uskomuksiin: epätieteellisiin perusteisiin vastustetaan esimerkiksi verensiirtoja, syntymäpäiviä, kouluttautumista, äänestämistä sekä isänmaallisuutta, pelotellen pieniäkin lapsia demoneilla ja kadotuksella, pahimmillaan heitä jopa heitteille jättäen. Tällaisissa hengellisissä liikkeissä elävät lapset ovat eriarvoisessa asemassa muihin lapsiin nähden.

Mahdollisuuksien tasa-arvon nimissä kaikille lapsille tulisi taata yhtäläiset mahdollisuudet mahdollisimman hyvään lapsuuteen, jossa hengelliselläkin väkivallalla ei saisi olla osaa. Lahkojen vaikutuspiirissä kasvaminen ei kuitenkaan hyvää lapsuutta edistä, sillä näillä lapsilla on suuri riski saada elinikäisiä traumoja altistuttuaan kasvatustieteellisen näytön valossa erittäin

haitalliselle kohtelulle. Siksi lastensuojeluviranomaisille olisikin aihetta suoda nykyistä laajempia valtuuksia huostaanoton kaltaisiin järeämpiin toimenpiteisiin lasten oikeuksien toteutumisen turvaamiseksi.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallituksen ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään lasten oikeuksien toteutumista kulteissa, lahkoissa ja muissa uskonnollisissa vähemmistöliikkeissä elävien lasten osalta, edistään asianosaisten viranomaisten resurssien, valtuuksien ja velvoitteiden laajentamista tarkoituksenmukaisella tavalla.

Puoluehallitus:

Kokoomus haluaa vaalia lasten oikeuksia ja edistää niiden toteutumista riippumatta siitä, millaisista taustoista he tulevat. Tässä lähtökohtana on YK:n lapsen oikeuksien sopimus, joka sitoo Suomea yhtä lailla kuin kaikkia sen ratifioineita maita. Sopimus ei erottele lapsia heidän tai heidän vanhempiensa ulkonäön, alkuperän, mielipiteiden tai muiden ominaisuuksien vuoksi. Se myös määrää, että lapsia koskevilla päätöksillä lapsen etu on asetettava etusijalle.

Puoluehallitus muistuttaa, että perheen aatteellinen tai uskonnollinen katsomus ei automaattisesti ratkaise, eletäänkö perheessä hyvää ja turvallista elämää. Sen ratkaisevat käytännön valinnat. Kokoomuksen mielestä ja myös lapsen oikeuksien sopimuksen mukaan ensisijainen vastuu lapsen kasvattamisesta on vanhemmilla yhteisesti. Mutta lapsi ei ole vanhempiensa omaisuutta vaan oma yksilönsä, jolla on omat, muista ihmisistä riippumattomat oikeudet.

Valtion on lapsen oikeuksien sopimuksen mukaan taattava mahdollisimman hyvät edellytykset lapsen kehitykselle. Lasta on suojeltava kaikelta väkivallalta, välinpitämättömältä kohtelulta ja hyväksikäytöltä. Lapsella on myös oikeus elää mahdollisimman terveenä ja saada tarvittaessa hoitoa. Tästä näkökulmasta on pidettävä selvänä, että esimerkiksi välttämättömän lääketieteellisen hoidon epäämistä lapselta ei voida hyväksyä, vaan lapsen henki saadaan pelastaa tarvittavia tehokkaita keinoja käyttäen, vaikka vastoin vanhempien tahtoa.

Lapsella on lähtökohtaisesti oikeus elää vanhempiensa kanssa, jos hänellä on hyvä ja turvallista olla heidän kanssaan. Vanhemmistaan erossa asuvallakin lapsella on oikeus tavata ja pitää säännöllisesti yhteyttä kumpaankin vanhempaansa. Tämä ei kuitenkaan ole ehdotonta, vaan tapaaminen voidaan myös estää, jos se on lapsen edun vastaista. Tällaisessakin tapauksessa siis nimenomaan lapsen etu ratkaisee.

Lapsellakin on sopimuksen mukaan oikeus ajatuksen-, omantunnon- ja uskonnonvapauteen. Valtion tulee myös kunnioittaa vanhempien lapselle antamaa ohjausta tämän oikeuden käyttämisessä. Käytännön esimerkkinä mainittakoon, että Suomen lain mukaan 12-17-vuotiasta ei voida vasten tahtoaan liittää uskontokuntaan, vaan tähän tarvitaan sekä molempien vanhempien että lapsen itsensä nimenomainen suostumus. 18 vuotta täytettyään jokainen saa vapaasti päättää, miten käyttää perusoikeuttaan uskontokuntaan liittymisestä tai sellaisesta eroamisesta. Tässäkään ei ole mitään eroa sen suhteen, mihin uskontokuntaan henkilö kuuluu, vaan oikeus on kaikilla yhtäläisesti taustasta riippumatta.

Valtion on huolehdittava, että kaikki kansalaiset tuntevat lapsen oikeudet. Tämä koskee aivan samalla tavalla enemmistöä kuin erilaisia uskonnollisia ja muita vähemmistöjä. Sivistyneessä yhteiskunnassa on erittäin tärkeää, että jokainen tietää perusoikeutensa ja velvollisuutensa, mukaan lukien lapsen oikeudet ja velvollisuutensa niiden toteuttamisessa. Hyvä kokoomuslainen lähtökohta on, että jokaista kohdellaan yksilönä ja arvostetaan hänen omaan vapaaseen pohdintaansa perustuvia valintoja myös katsomuksen suhteen.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

64. Kansalliset Jatko-Opiskelijat: Jatko-opiskelijat otettava huomioon sosiaaliturvaa uudistettaessa

Kokoomuksen puoluekokouksessa on 2018 hyväksytty kannanotto [1] rakentaa tulevaisuuden sosiaaliturvaa vastikkeellisen yleistuen varaan. Kannanotossa on ansiokkaasti huomioitu monia sosiaaliturvaan vaikuttavia asioita, mutta osa olennaisista asioista ja ihmisryhmistä on jätetty liian vähälle huomiolle. Yksi tällainen ihmisryhmä on jatko-opiskelijat eli tohtorikoulutettavat.

Jatko-opiskelijoiden joukko on sosiaaliselta asemaltaan moninainen. Osa jatko-opiskelijoista on vakituudessa palkkatyösuhteessa. Tällaisten jatko-opiskelijoiden sosiaaliturva rinnastuu monilta osin tavallisen palkansaajan sosiaaliturvaan.

Suurella osalla jatko-opiskelijoista toimeentulo muodostuu erilaisten palkkatulojen ja tutkimusapurahojen yhdistelmästä. Opinnotki taas ei riitä kattamaan tohtorikoulutusaikaa, Tämä tekee osasta jatko-opiskelijoita sosiaaliturvan väliinputoajia. Tutkimusrahoitus on nykyään äärimmäisen kilpailtua. Jatko-opiskelija kilpailee tutkimusrahoituksesta samalla tavoin kuin työntekijä kilpailee työmarkkinoilla. Siksi on perusteltua rinnastaa työmarkkinat ja tutkimusrahoitusmarkkinat myös sosiaaliturvan näkökulmasta.

Hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta toiminaan siten, että sosiaaliturvaa uudistettaessa otetaan huomioon seuraavat neljä periaatetta. Ensinnäkin, jatko-opiskeluoikeus itsessään ei saa heikentää sosiaaliturvaa. Esimerkiksi työttömyyden sattuessa jatko-opiskelijan tulee olla oikeutettu samanlaiseen työttömyysetuuteen kuin vastaavan ansiohistorian omaava henkilö, jolla ei ole voimassa olevaa jatko-opiskeluoikeutta. Toiseksi, apurahat tulee samaistaa palkkatuloihin ansiosidonnaisten sosiaalietuuksien suuruutta määritettäessä. Kolmanneksi, apurahojen hakeminen tulee samaistaa työnhakuun silloin kun sosiaaliturvan saaminen edellyttää työnhakua. Neljänneksi, apurahalla tehtävä tutkimustyö tulee samaistaa ansiotyön tekemiseen silloin kun tarkastellaan sosiaaliturvaan liittyviä työssäoloehdoja.

Puoluehallitus:

Kansalliset Jatko-opiskelijat ry esittää aloitteessaan, että jatko-opiskelijat on otettava huomioon sosiaaliturvaa uudistettaessa. Kuten aloitteessa todetaankin, kokoomuksen omassa sosiaaliturvamallissa, jonka puoluekokous hyväksyi vuonna 2018 (Tulevaisuuden sosiaaliturva -asiakirja), ei linjata muutoksista jatko-opiskelijoiden sosiaaliturvaan.

Puoluehallitus pitää tärkeänä, että tieteellisen jatkotutkimuksen tekeminen on taloudellisesti mahdollista. Jatko-opiskelijoiden opiskelumahdollisuuksia arvioitaessa tulee muistaa opiskelijoiden tilanteiden erilaisuus. Osan tohtoriopiskelijoista tarkoituksena on hankkia itselleen lisäkoulutusta akateemista uraa kohti, toisilla taas on tarkoituksena hakea ammattinsa harjoittamista varten tarvittavaa lisäkoulutusta.

Yliopistoilla ei ole tarjota kaikille jatko-opiskelijoille työsuhteista paikkaa opintojen tekemiseen osana yliopiston työyhteisöä, minkä vuoksi merkittävä osa jatko-opiskelijoista tekee opintojaan yliopiston ulkopuolisten töiden ohessa tai erilaisilla apurahoilla. Kilpailu apurahoista toisaalta myös kannustaa laadukkaaseen tutkimustyöhön.

Jatko-opiskelijoiden koulutusmäärien arvioinnissa tulee ottaa huomioon realistinen tohtorien koulutustarve. Tohtorintutkinto on merkittävä panostus niin yliopistolle, kuin opiskelijalle itselleen. Jatko-opinnot pitäisi voida suorittaa joko yliopistojen palkkalistoilla tai työn ja apurahojen yhdistelmänä. Yliopistojen onkin hyvä säännöllisesti miettiä, miten jatko-opintojen tekeminen osittain työnsä ohessa on mahdollista sellaisille, jotka eivät pysty saamaan rahoitusta täysipäiväiseen opintojen suorittamiseen.

Työttömyysetuuden saaminen edellyttää, että hakija on ilmoittautunut työttömäksi työnhakijaksi ja hakee kokopäiväistä työtä. Työttömyysturva ei pääsääntöisesti ole mahdollista saada yhtäaikaista apurahakauden kanssa. Myöskään tutkimuksen tai esimerkiksi väitöskirjantöiden rahoittaminen työttömyysturvalla ei ole mahdollista.

Jatko-opinnoissa tutkimuksen tekemisen tavat ovat moninaiset, mikä onkin johtanut siihen, että joissakin tilanteissa voi esiintyä vaikeutta tunnistaa milloin jatko-opiskelu on päätoimista ja milloin ei, ja onko väitöskirjatutkija työsuhteen tai apurahakauden jälkeen oikeutettu esimerkiksi työttömyysturvaan.

Sosiaaliturvaetuuksien tulisi tunnustaa jatko-opiskelu nykyistä selkeämmin.

Suomen sosiaaliturvauudistusta valmistelemaan on asetettu parlamentaarinen komitea alkuvuodesta 2020. Komitean työaika on kaksi hallituskautta ja tavoitteena on uudistaa sosiaaliturvaa kokonaisuutena. Sosiaaliturvauudistus tähtää ihmisen näkökulmasta juurikin selkeään ja toimivaan järjestelmään.

Ensimmäisessä työvaiheessa komitean jäsenet pyrkivät rakentamaan ymmärrystä sosiaaliturvajärjestelmän keskeisistä ongelmakohtista. Sotu-järjestelmän haasteiksi on tunnistettu mm.:

Sosiaaliturvan monimutkaisuus ja vaikeaselkoinen byrokratia: etuuksien, käsitteiden ja määräytymisperusteiden runsaus, ristiriitaisuudet ja vastaamattomuus asiakkaan elämäntilanteen kanssa vaikeuttavat sosiaaliturvan hahmottamista, hakemista ja ennakoimista.

Sosiaaliturvan yhteensovittaminen työn, yrittäjyyden ja muuttuvien elämäntilanteiden kanssa: sosiaaliturva ei ole joustava tai ennakoitava muuttuvissa työ- ja elämäntilanteissa, ja sosiaaliturvan kannustin- ja byrokraloukut heikentävät työnteon taloudellisia kannusteita.

Kokoomus on sosiaaliturvaa uudistavan komitean työssä edustettuna. Kokoomuksen mielestä on tärkeää, että sosiaaliturvaa vihdoin tarkastellaan kokonaisuutena ja että komitean työssä tunnustetaan laajasti erilaisia sosiaaliturvan haasteita ja haetaan niihin ratkaisuvaihtoehtoja.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

65. Helsingin Kokoomuksen Nuoret: Etävastaanottoja lisättävä pysyvästi julkisessa terveydenhuollossa

Koronaepidemian johdosta julkinen terveydenhuolto on ottanut laajasti käyttöön etävastaanotot, jolloin lääkäri, hoitaja, psykologi tai muu terveydenhuollon ammattilainen tapaa potilaan joko videon, puhelun tai chat-alustan välityksellä. Helsingin Kokoomuksen Nuoret esittää, että etävastaanottojen lisääntynyttä käyttöä tulisi jatkaa epidemian jälkeenkin tartuntatautien ehkäisemiseksi, terveydenhuollon kustannustehokkuuden lisäämiseksi ja palvelun laadun parantamiseksi.

Tällä hetkellä terveydenhuollon etävastaanottojen päätarkoitus on välttää COVID-19-tapausten ja riskiryhmien kohtaaminen sekä turvata työntekijöiden terveys ja työkyky. Sairaiden ja riskiryhmien kohtaaminen on kuitenkin terveydenhuollossa jatkuva, merkittävä ongelma, jota tulisi välttää taudista riippumatta.

Kohtaamisten välttämisen lisäksi etävastaanotoilla on lukuisia muita hyötyjä, merkittävimpänä kustannustehokkuus. Suomen julkinen terveydenhuolto on jo pitkään kärsinyt resurssipulasta ja tilanne tulee mitä todennäköisimmin pahenemaan hoitovelan myötä. Valtion velan kasvaessa ainut keino mahdollistaa toimiva julkinen terveydenhuolto on kustannustehostaa sitä.

Ulkomaisen ja kotimaisen kokemustiedon perusteella etävastaanottoihin menee vähemmän aikaa kuin kasvokkaiseen, vaikka tapaamisten sisältö olisi sama. Etävastaanotoilla on nimittäin tapana olla fokusoidumpia kuin kasvokkaisilla tapaamisilla.

Etätapaamisten avulla potilas voi saada yhteyden erikoislääkəriin tai muuhun terveydenhuollon erityisosajaan, vaikka kyseinen ammattilainen työskenteli toisella puolella Suomea. Näin jokainen sairaala ja terveysasema ei tarvitse jokaisen alan erityisosajaa. Etävastaanotot voitaisiin kokonaisuudessaan ottaa osaksi tulevaa sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistusta, jossa terveydenhuoltoa keskitetään ja yksiköitä lakkautetaan. Terveydenhuollon palveluiden saatavuus voitaisiin keskittämistä huolimatta mahdollistaa kaikkialla Suomessa juuri etäpalveluiden myötä.

Etävastaanotot parantavat merkittävästi asiakastytyväisyyttä, koska potilaiden ei tarvitse matkustaa pitkiä matkoja, usein vieläpä sairaana. Potilaan ei myöskään tarvitse menettää kokonaista työpäivää yhden terveydenhuollon tapaamisen takia, mikä on merkittävä etu valtion talouden kannalta.

Koska ihmiset ovat koronartartuntariskin takia epäroineet terveydenhuollon palveluiden käyttämistä, voivat useat sairaudet pahentua, kun niihin ei haeta hoitoa ajoissa. Etävastaanottojen avulla avunhakemisen kynnyksestä saataisiin alennettua.

Suomessa terveydenhuollon suuri ongelma on hoitavien lääkərien ja hoitajien vaihtelu yksittäisen potilaan kohdalla. Terveydenhuollon ammattilainen ei pysty saamaan potilaasta hyvää kokonaiskuvaa yhden tapaamisen perusteella eikä hän myöskään pysty erottamaan potilaan omaa tavanomaista käytöstä poikkeavista oireista. Etävastaanottojen avulla samojen työntekijöiden jatkuva potilaan elämän aikana voitaisiin turvata ja jopa siinä tapauksessa, kun potilas muuttaa toiselle paikkakunnalle. Näin potilaalla voisi pysyä sama omalääkäri jopa vuosikymmeniä.

Tietenkään kaikkia toimenpiteitä ei voida suorittaa etävastaanotoilla ja jokaista tapaamista ennen tulisikin tehdä arviointi, sopiiko käynti etävastaanottoon. Erityisesti ensimmäiset tapaamiskerrat kannattaa tehdä kasvokkain, jolloin terveydenhuollon asiantuntija saa kokonaiskuvan potilaasta. Sen sijaan etävastaanotot sopivat loistavasti seurantoihin. Esimerkiksi diabeetikoiden sekä hoitaja- että lääkäri-seurannat pystyy lähes täysin siirtämään etävastaanottoihin, koska ne eivät tyypillisesti sisällä toimenpiteitä, jotka pystyisi tekemään ainoastaan paikan päällä. Diabeetikot kuuluvat myös COVID-19:sta riskiryhmiin.

Edellä todetun perusteella Helsingin Kokoomuksen Nuoret esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää ryhtymään toimenpiteisiin, jotta etävastaanotot otettaisiin laajalti käyttöön pysyvästi julkisessa terveydenhuollossa.

Puoluehallitus:

Vastaus aloitteeseen on aloitteen 66 lopussa.

66. Helsingin Kokoomuksen Nuoret: Terveydenhuollon tietoturvalainsäädäntöä uudistettava etävastaanottojen osalta

Koronakriisin myötä terveydenhuollon palvelut ovat joutuneet nopealla tahdilla lisäämään etävastaanottojen määrää. Valtio ei ole kuitenkaan asettanut selkeitä kriteereitä etävastaanottojen tietoturvalle eikä terveydenhuollon yksiköissä ole omaa riittävää osaamista aiheesta. Tilanne on johtanut riskiin arkaluonteisten potilastietojen vuotamisesta.

Useat terveydenhuollon yksiköt ovat päätyneet käyttämään helppouden takia monikansallisten yritysten pilvipalveluita. Näissä palveluissa ei ole usein kuitenkaan minkäänlaista vahvaa tunnistautumista eivätkä ne muutenkaan täytä potilastietoturvalainsäädäntöä. Esimerkiksi monissa palveluissa palvelimet sijaitsevat ETA-alueen ulkopuolella Suomen terveydenhuollon lainsäädännön vastaisesti. Lakirikkomusten perusteella terveydenhuollon yksiköissä ei ole tarpeeksi selkeitä toimintaohjeita etävastaanottojen käytölle.

Nykyisin etävastaanotot ovatkin terveydenhuollossa vielä niin uusi ilmiö, että lainsäädäntö ei tunnista niitä. Yleistä potilastietoturvalainsäädäntöä onkin ajoittain vaikea soveltaa niihin. Valtion tulisi täten ajantasaistaa lainsäädäntöä ja määrittää kriteerit terveydenhuollon etävastaanottojen tietoturvalle. Tämän jälkeen valtion tulisi varmistaa uuden lainsäädännön käyttöönotto avustamalla ja valvomalla kuntia.

Terveydenhuollon yksiköt saisivat itse valita, miten ne tuottavat etävastaanottopalvelunsa, kunhan ne täyttävät valtion asettamat laatustandardit. Terveydenhuollossa on jo osaltaan käytössä tietoturvatutuja etävastaanottoalustoja, kuten terveystietoturva.fi-sivustolla, ja niiden käyttöä voidaan jatkaa, mikäli ne noudattavat uutta tietoturvalakia. Valtion tulisi myös sertifioida kaupallisia video-, puhelu- ja viestittelypalveluita, jotka täyttävät kriteerit. Yksiköt voisivat näin vapaasti valita omaan toimintaansa sopivat palvelut kuitenkin niin, että potilaiden tietoturva saadaan varmistettua.

Valtion tulisi myös tehdä selvitys mahdollisen yhteisen, kansallisen etävastaanottoalustan tuottamisen kannattavuudesta. Tällöinkin alustan käyttöönotto olisi vapaaehtoista, koska yksittäisestä alustasta on mahdotonta tehdä kaikkien eri terveydenhuollon palveluiden erityistarpeisiin sopiva eikä toteutettuja, toimivia ratkaisuja ole järkevää vaihtaa pois.

Tietoturvaongelmien huomioon ottaminen on erityisen tärkeää juuri terveydenhuollossa sisällön arkaluonteisuuden takia. Esimerkiksi työnantajat voisivat syrjiä työnhakijoita työtehtäviin liittymättömien terveystietojen perusteella. Julkiset terveystiedot romuttaisivatkin täysin koko terveydenhuoltojärjestelmän, kun potilaat eivät uskaltaisi hakea apua ja olla rehellisiä. Edellä todetun perusteella Helsingin Kokoomuksen Nuoret esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää ryhtymään toimenpiteisiin, jotta terveydenhuollon tietoturvalainsäädäntö ajantasaistetaan etävastaanottojen osalta, kuntia autetaan uuden lainsäädännön käyttöönotossa ja sen noudattamista valvotaan.

Puoluehallitus (vastauksena aloitteisiin 65 ja 66):

Suomi on pinta-alaltaan suuri ja väestöltään ikääntyvä maa, jossa sote-palveluiden tarve ei tule lähivuosina vähentymään. Tällä hetkellä ihmiset joutuvat pitkiin jonoihin aivan perustason palveluita saadakseen. Nykyjärjestelmässä myös sillä, missä ihminen asuu, on liian suuri merkitys siihen, millaista hoitoa tämä saa. Kokoomuksen tavoitteena on, että jokainen suomalainen saa tarvitsemansa sote-palvelut nopeasti ja laadukkaasti asuinpaikasta tai taloudellisesta asemasta riippumatta.

Terveydenhuollossa etäpalveluilla tarkoitetaan sitä, että potilaan tutkiminen, diagnostiikka, tarkkailu, seuranta, hoitaminen, hoitoon liittyvät päätökset tai suositukset perustuvat esimerkiksi videon välityksellä verkossa tai älypuhelimella välitettyihin tietoihin ja dokumentteihin. Korona-aikana etävastaanottojen tarve on korostunut kontaktien välttämiseksi, mutta etävastaanottoja hyödyntämällä ja ottamalla käyttöön digitaalisia palveluja saadaan asiakkaan ja potilaan sekä palvelujärjestelmän näkökulmasta hyötyjä myös normaalioloissa.

Kokoomus haluaa, että sote-palvelut vastaavat nykyistä paremmin ihmisten tarpeisiin. Sosiaali- ja terveyskeskuksissa on tarjottava laadukkaita ja vaikuttavia palveluita kaikille vauvasta vanhuusikään, yhdenvertaisesti ja oikea-aikaisesti. Etäpalvelut ovat yksi hyvä tapa lisätä palveluiden saavutettavuutta ja parantaa lääkäripalvelujen saatavuutta.

Julkisessa terveydenhuollossa lääkäreiden saatavuus ja alati kasvavat sote-kustannukset ovat haaste, johon etävastaanottojen lisääminen digitaalisia ratkaisuja hyödyntämällä olisi yksi ratkaisuvaihtoehto. Etävastaanottoja hyödyntämällä voidaan lisätä

myös hoidon alueellista yhdenvertaisuutta, kun lääkäriresurssia saadaan sellaisillekin alueille, joille on vaikeuksia rekrytoida vakituisia lääkäreitä.

Jo nykyteknologialla voidaan hoitaa perusterveydenhuollon käyntejä etäpalveluina tai parantaa sairauksien kuten diabeteksen hoitoa, mutta mahdollisuuksia on hyödynnetty hyvin vaihtelevasti eri puolilla maata. Uusinta teknologiaa ja digitaalisia palveluita tulisi hyödyntää nykyistä laajemmin terveydenhuollon palveluissa kaikkialla Suomessa, kuitenkin aina varmistaen potilaan kannalta hyvä ja asianmukaisen hoito.

Sosiaali- ja terveysministeriö linjasi vuonna 2015, että etänä annetut terveydenhuollon palvelut ovat verrannollisia perinteisiin vastaanottokäynteihin. Kela-korvausta etävastaanoitoista on saanut maaliskuusta 2016 lähtien. Etävastaanoitoiksi on aikaisemmin laskettu pääsääntöisesti videovälitteiset vastaanotot, mutta toukokuun 2020 alusta alkaen Kela-korvattaviksi tulevat myös tunnistetulla chat-yhteydellä tai puhelimen välityksellä toteutetut etävastaanotot.

Laajennettu Kela-korvaus etäpalveluissa tuo terveydenhuollon palveluita yhdenvertaisemmin saataville. Se myös vauhdittaa terveydenhuollon digiloikkaa ja kirittää julkisen sektorin toimia digipalveluiden kehittämisessä.

Etäpalvelujen antamisen edellytyksenä on, että palveluiden antajalla on asianmukaiset tilat ja laitteet, ja toiminnan edellyttämä asianmukaisen koulutuksen saanut henkilökunta. Etäpalvelun on oltava lääketieteellisesti asianmukaista ja siinä tulee ottaa huomioon potilasturvallisuus. Etäpalveluun on oltava potilaan tietoinen suostumus ja terveydenhuollon ammattihenkilön tulee arvioida huolellisesti, soveltuuko annettava palvelu etäpalveluna toteutettavaksi.

Etäpalveluissa potilastietojen välitykseen ja tallentamiseen käytettävien tietojärjestelmien on täytettävä salassapitoa, tietosuojaa sekä tietoturva koskevien säännösten vaatimukset. Vastuu tietosuojasta ja tietoturvallisuudesta niin etäpalveluissa käytettävien yhteyksien kuin siinä syntyvien henkilötietojen käsittelyn osalta on palvelujen antajalla.

Terveydenhoidon etäpalveluihin sovelletaan nykyisin soveltuvin osin voimassa olevaa sosiaali- ja terveydenhuollon yleislainsäädäntöä. Asiakastietojen tietoturvalisessa sähköisessä käsittelyssä etäpalvelutoiminnan yhteydessä on noudatettava sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetussa laissa (159/2007) asetettuja vaatimuksia. Potilaan asemaa ja oikeuksia terveyden- ja sairaanhoidon etäpalveluissa turvaa laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992). Asiakkaan tunnistamiseen etäpalveluissa sovelletaan lakia vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista. Yksityisessä terveydenhuollossa toteutettavissa etäpalveluissa noudatetaan lakia yksityisestä terveydenhuollosta (152/1990), asetusta yksityisestä terveydenhuollosta (744/1990) sekä sosiaali- ja terveysministeriön asetusta yksityisestä terveydenhuollosta (7/2006).

Etäpalvelujen antajan on laadittava tai päivitettävä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen määräyksen (2/2015) mukainen omavaltavontasuunnitelma etäpalvelujen sisältö huomioiden. Etäpalveluja tuottaessa yksityisellä palvelujen tuottajalla ja itsenäisellä ammatinharjoittajalla tulee myös olla yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain (152/1990) mukainen lupaviranomaisen myöntämä lupa tai rekisteröinti vastaanotto toimintaan (esim. lääkärin, sairaanhoitajan tai muun terveydenhuollon ammattihenkilön vastaanotto toiminta). Vastuu tietosuojasta ja tietoturvallisuudesta niin etäpalveluissa käytettävien yhteyksien kuin siinä syntyvien henkilötietojen käsittelyn osalta on palvelujen antajalla.

Kuten aloitteen tekijä toteaa, ei voimassa oleva sosiaali- ja terveydenhuoltoa koskeva lainsäädäntö parhaalla mahdollisella tavalla sovellu etäpalveluihin. Esimerkiksi potilaan asemaa ja oikeuksia terveyden- ja sairaanhoidossa turvaava laki potilaan asemasta ja oikeuksista sekä laki yksityisestä terveydenhuollosta ovat ajalta ennen etäpalveluja eivätkä siten parhaalla mahdollisella tavalla sovellu etävastaanotto toiminnan sääntelyyn. Lainsäädäntö on tuotava ajan tasalle siten, että Suomeen luodaan kattava ja mahdollistava etäpalveluita koskeva lainsäädäntö, jossa etävastaanotto toiminnalle asetetaan selkeät asiakkaan tietojen ja oikeusturvan toteutumista koskevat kriteerit. Lakia alemman asteisiin säännöksiin ja ohjein on lisäksi määrättävä ja ohjeistettava toimijoita siitä, millaiset palvelut ja miten käytettynä käytännössä täyttävä lain kriteerit. Sääntelyä asetettaessa on täysinmääräisesti huomioitava Suomen perustuslain ja EU:n yleisen tietosuojasetuksen (2016/679) asettamat reunaehdot.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous hyväksyisi aloitteet 65 ja 66.

67. Mäntsälän kokoomus: Ravintoloiden, hotellien, pienpanimoiden ja tislaamojen sääntelyn siirtäminen elinkeinoministeriöön

Ravintola-alan, pienpanimoiden ja alkoholitislaamoiden kuuluminen Sosiaali- ja terveysministeriön alaisuuteen vaikeuttaa kyseisten alojen normaalia yritystoimintaa 2020-luvun hengessä. COVID-19 -epidemian aikana ravintolat ovat joutuneet erityisen tarkkailun kohteeksi ja niiden toimintaa on rajoitettu samaan aikaan kun monella työpaikalla ravintolan asiakasmääriä vastaavat tai jopa suuremmat ihmisryhmät ovat saaneet toimia lähekkäin ja käyttää samoja työvälineitä.

Myös pienpanimot ja tislaamot ovat ajautuneet vaikeaan tilanteeseen, koska eivät saa harjoittaa etämyyntiä ja markkinointia samassa suhteessa kuin muut alat. Ravintolat ja hotellit ovat puhtaasti liikevoittoa tavoittelevia ja tuottavia yrityksiä, eikä niiden ydintoimintaan kuulu terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, vaikkakin kyseiset yritykset ottavat nämä seikat toiminnassaan erittäin hyvin huomioon.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokouksessa, kokoomuksen tulee selvittää ja esittää eduskunnalle ja valtioneuvostolle, että edellämainitut alat siirretään Sosiaali- ja Terveysministeriöstä Elinkeinoministeriöön.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 69 lopussa.

68. Tampereen kokoomusopiskelijat: Mietojen alkoholijuomien myyntiajan muutos vähittäiskaupoissa kello 22:00:en saakka

Kokoomuksen yksi keskeisimmistä arvoista on vapaus. Vapaus, jonka vieressä sekä yhtäläisenä kumppanina kulkee vastuu. Monet tahot ovat perinteisesti olleet ikävä kyllä hankaloittamassa tätä vapauden ja vastuun symbioosia. Meillä Suomessa on vasta viime vuosikymmeninä päästy vapauttamaan alkoholilainsäädäntöä, ja nyt on aika jatkaa tätä yksilön valinnanvapauden riumumarssia yhdellä askeleella.

Tampereen Kokoomusopiskelijat ry haluaa tuoda tällä aloitteella kokoomusyhteisön käsiteltäväksi vähittäiskauppamyyntiä koskevan aloitteen, jossa sanoma on hyvin yksinkertainen ja pelkistetty: haluamme, että alkoholin myyntiaikaa pidennettäisiin tunnilta vähittäismyyntipisteissä, eli ruokakaupoissa, kioskeissa ja muissa yrityksissä.

Aukioloaikojen vapautumisen jälkeen monet kaupat sekä yritykset, jotka myyvät enimmillään 5,5% sisältäviä alkoholipitoisia tuotteita, ovat usein auki yli 21:00. Tällä aloitteella haluamme tarjota ihmisille yhden kokonaisen tunnin lisää käydä ostamassa itselleen mietoja alkoholijuomia ja yrityksille mahdollisuuden kasvattaa mahdollista iltamyyntiään tarjoamalla alkoholipitoisia juomia.

Yksilöllisesti työelämä on muuttunut sirpaloituneemmaksi ja päiviltään vaihtelevaksi, jossa vapaa-aika ja työelämä ovat usein limitittäisiä. Myöhään illalla töistä tai vapaa-ajan vietosta tuleva huomaa helposti, että hänellä tulee kiire hakea itselleen mietoja alkoholijuomia lähikaupasta. Emme elä enää kahdeksasta neljään yhteiskunnassa, jossa töiden jälkeen kaikilla on mahdollisuus käydä normaalisti iltapäivällä kaupassa ja tehdä kaiken haluamansa ostokset nykyisten aukioloaikojen puitteissa.

Tunnin pidennys tuntuu nopeasti ajateltuna pieneltä muutokselta valtiollisella sekä asenteellisella tasolla, mutta on merkittävä parannus yksilöllisellä sekä ajanhallinnallisella tasolla. Tunnin pidennys mietojen alkoholijuomien myyntiin olisi kansalaiselle voitto kiireettömyyden puolesta. Kuuteenkymmeneen minuuttiin mahtuu paljon ja kuten vanha sanonta kuuluu, ”enemmän on enemmän”.

Joku voisi vastustaa aloitetta, sanomalla että ”alkoholin kulutus nousee, jos aukioloaikoja pidennetään”. Tästä ei kuitenkaan ole kovin vakuuttavaa näyttöä. Jo kuuluisaksi tullut väite alkoholikulutuksen kasvusta ei ole ollut lähelläkään esimerkiksi THL:n arvioita, kun päivittäistavarakaupassa myytävien alkoholien enimmäispitoisuutta nostettiin 4,7 prosentista 5,5 prosenttiin. Kuten Kokoomus toteaa omassa ohjelmassaan, vapaus on meidän keskeinen arvomme.

Me toivommekin Tampereen Kokoomusopiskelijoissa, että puoluekokous ottaa ehdotuksemme alkoholijuomien myyntiaikojen pidennyksestä mukaan poliittiseen ohjelmaansa. Näin saadaan yhdessä vietyä aloitetta läpi, joka takaisi jatkossa Suomen, jossa yksilö saa nauttia individualistisesti paremmista olosuhteista ja vapaammasta kulttuurista alkoholin myymisen suhteen.

Lähde: YLE 28.2.2020: <https://yle.fi/uutiset/3-11230952>

”Nyt se on viimeistään varmaa: Alkoholiuudistus ei johtanutkaan viinajanon yltymiseen vaan päinvastoin – myynti on laskenut joka paikassa”

Edellä mainitun perusteella Tampereen Kokoomusopiskelijat TYKO ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että edistetään mietojen alkoholijuomien myyntiaikaa vähittäiskaupoissa.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 69 lopussa.

69. Karakallio-Kilon kokoomus: Vähittäismyyntimonopoli pois alkoholilaista

Suomi on ollut Euroopan Unionin jäsen nyt 25 vuoden ajan ja kulttuurillisesti osa länttä. Silti meillä on kummallisia menneen maailman rakenteita olemassa, kuten Alkon vähittäismyyntimonopoli. Se ei pysty, eikä edes halua torjua alkoholin haittoja. Monopolin poistamisella olisi erinomaiset elinkeinopoliittiset edut. Alkon liikevaihto (2019) on 1.144 miljoonaa euroa ja sillä on 361 myymälää ja 100 noutopistettä.

Alkon vuosikertomuksen (2019) mukaan kaikissa juomalaaduissa arvonlisäveron efektiivinen osuus hinnasta on 19,6 prosenttia. Muiden verojen ja veronluonteisten maksujen osuus on oluessa 17 prosenttia, viineissä 31 ja väkevissä 45,9 prosenttia. Myyntikatteen osuus oluessa on keskimäärin 24,9, viineissä 17,1 ja väkevissä 11,5 prosenttia. Hankintahinnan ja pantin osuudeksi jää oluessa 38,7, viineissä 32,5 ja väkevissä 23,2 prosenttia. Alkoholivero siis kannustaa Alkoa omalla kateosuudellaan tukemaan väkevämpien alkoholijuomien menekkiä.

Monopolin poistaminen edellyttäisi siis lain voimaantulon jälkeen kolmen vuoden siirtymäaikaa, jotta Alko ehtii sopeuttaa toimintansa ja kustannusrakenteensa uuteen toimintaympäristöön. Toisaalta mahdolliset uudet haastajatkin ehtisivät rakentaa kunnon liiketoimintamallin siirtymäajan puitteissa.

Alkoholiyhtiötä ja sen hallintoa koskevat säännökset on koottu alkoholilain (1102/2017) 3 lukuun, joten aloitteen tekijät esittävät sen poistamista laista.

Edellä olevan perusteella Karakallion-Kilon kokoomus esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa kokoomuksen eduskuntaryhmää olemaan aloitteellinen ja toimimaan sen puolesta, että alkoholilain 3:23 § kumotaan vähittäismyynnin yksinoikeutta koskevilta osiltaan.

Puoluehallitus (vastauksena aloitteisiin 67, 68 ja 69):

Mäntsälän Kokoomus esittää, että alkoholijuomiin liittyvien toimialojen sääntely siirrettäisiin sosiaali- ja terveysministeriön yhteydestä työ- ja elinkeinoministeriöön. Tampereen Kokoomus puolestaan ehdottaa alkoholijuomien myyntiaikojen pidentämistä klo 22:een vähittäismyynnissä. Karakallion-Kilon Kokoomuksessa ehdotetaan alkoholin vähittäismyynnimonopolista luopumista. Aloitteet liittyvät kaikki alkoholilainsäädäntöön, joten ne on perusteltua käsitellä saman kokonaisuuden sisällä.

Vastuullinen ja laatuun painottuva alkoholikulttuuri on viime vuosina edennyt Suomessa vahvasti. Viime vaalikaudella toteutettu alkoholilain kokonaisuudistus laajensi alkoholin saatavuutta, mutta ensimmäinen kokonainen vuosi lain voimaantulon jälkeen ei ennusteista huolimatta tuonutkaan mukanaan kulutuksen kasvua, vaan kulutus päinvastoin putosi, peräti 3,9 prosentilla. Tämä osaltaan rohkaisee jatkamaan sääntelyn keventämistä ja varsinkin sellaisen elinkeinotoiminnan rajoitusten purkamista, joka aiheuttaa korkeintaan vähäisiä oheishaittoja.

Vastuullisuutta korostavana puolueena Kokoomus haluaa ensinnäkin painottaa tehtävien muutosten vaihteellisuutta. Toiseksi on arvioitava tarkkaan, millaisia vaikutuksia muutoksilla on verotulojen valumiseen ulkomaille. Puoluehallitus kiinnittää huomiota siihen, että Suomessa alkoholiverotus on jo nykyisellään maailman mittakaavassa tarkasteltuna huippukireää, joten toiminnan ulkoisvaikutukset tulevat Suomen kansantalouden kannalta paremmin hinnoitelluiksi aina, kun kotimaan jakelukanavat kasvattavat osuuttaan kokonaiskulutuksesta suhteessa esimerkiksi matkustajatuontiin. Haittojen hillitseminen ei voi olla ainoa näkökulma, vaikka se onkin tärkeä. On muistettava, että alkoholiin liittyvät alat ovat merkittäviä työn ja hyvinvoinnin tarjoajia suomalaisille sekä verotulojen huomattava lähde.

Kuluvan vuoden kevät ja alkukesä toivat ikävällä tavalla esiin, että sosiaali- ja terveysministeriössä ei ole sen paremmin ymmärrystä kuin myöskään riittävää osaamista ravintoloiden, panimo- kuin hotelli- ja matkailualan toimintaa kohtaan. Kyvyttömyys ja haluttomuus helpottaa alojen toimintamahdollisuuksia edes väliaikaisesti viimeistään osoittaa, että muuttunut alkoholikulttuuri ja trendinomaisesti laskeva kokonaiskulutus eivät ole aikaansaaneet minkäänlaista muutosta sosiaali- ja terveysministeriön asennoitumisessa näitä aloja kohtaan. Hyvä ratkaisu olisikin tehdä selkeä ero alkoholihaittojen hoitoon ja valistukseen liittyvän sääntelyn sekä toisaalta elinkeinopoliittisen sääntelyn kesken.

Mäntsälän Kokoomuksen aloitteessa ehdotettu muutos tarkoittaisi, että siinä mainittuja elinkeinoja säänneltäisiin jatkossa nimenomaan elinkeinoina eli ihmisiä palvelevana toimintana, verotulojen ja työpaikkojen mahdollistajina. Niitä ei tarkasteltaisi lähtökohtaisesti sosiaalisten ja terveydellisten ongelmien aiheuttajina, joita on pikkutarkasti säänneltävä ja valvottava. Käytännössä tämä vastaa jo vuoden 2018 puoluekokouksessa hyväksyttyä kantaa.

Karakallio-Kilon Kokoomus esittää monopolin hallittua purkamista kolmen vuoden siirtymäajalla. Kolme vuotta on perusteltu aloitteessa esitettyjen teknisten syiden perusteella, mutta vaiheistettu siirtymä on myös terveysnäkökulmasta vastuullista. Käytännössä kyse on yksinkertaisimmillaan luvanvaraisen vähittäismyynnin alan laajentamisesta parametrimuutoksella eli nostamalla vähittäismyynnin prosenttirajaa nykyisestä 5,5:sta. Monopolin hallittu purkaminen edellyttää puoluehallituksen näkemyksen mukaan kuitenkin aloitteessa esitettyyn nähden laajempaa kokonaisuudistusta. Koko alkoholilaki on käytännössä rakennettu Alkon monopoliaseman ympärille ja sitä tukemaan. Vaiheittainen luopuminen Alkon monopolista on sinänsä jo 2018 puoluekokouksessa hyväksytty Kokoomuksen kannaksi.

Tässä käsitellyt aloitteet liittyvät kaikki laajempaan tarpeeseen jatkaa alkoholilainsäädännön uudistamista siitä, mihin viime vaalikaudella jäätiin. Ne ovat myös pitkälti jo Kokoomuksen voimassa olevan tai vähintään eduskuntaryhmän jo työssään

käytännössä noudattaman linjan mukaisia. Siksi puoluehallituksen onkin helppo puoltaa aloitteita ja tehdä niiden pohjalta ehdotus peruslinjaksi seuraavaa kokonaisuudistusta varten. Samassa yhteydessä on järkevää toteuttaa myös ne alkoholilainsäädännön muutokset, joilla korjataan edellisen uudistuksen toimeenpanon jälkeen havaitut ongelmat ja kehitetään sääntelyä yleisesti joustavampaan suuntaan, esimerkiksi myyntiaikojen suhteen Tampereen Kokoomusopiskelijoiden ehdottamalla tavalla.

Toinen esimerkki on nykyiseen lakiin jäänyt vaatimus elintarvikemyynnin osuudesta vähittäismyyntiluvan ehtona. Tällaisilla vaatimuksilla ei ole minkäänlaisia kansanterveydellisiä tai yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen liittyviä perusteita, joten sellaisia ei tulisi olla myöskään laissa. Esimerkiksi tämä säädös on varmuudella nettohaitallinen, koska se käytännössä estää laadukkai- siin oluisiin keskittyvien erikoisliikkeiden perustamisen. Elinkeinotoimintaa jää syntymättä, ja kuluttajilta jää toivomiaan palvelu- mahdollisuuksia saamatta. Säädöksillä ei pitäisi aiheuttaa hyvinvoinnin menetyksiä yhtään enempää kuin on aivan välttämätöntä muiden, tärkeämpien päämäärien saavuttamiseksi.

Tärkeää on myös jatkaa lupajärjestelmän yksinkertaistamista ja siirtymistä mahdollisuuksien mukaan oheistuksen- ja ilmoituk- senvaraisuuteen, milloin ennakkollinen lupaharkinta ei ole ehdottoman välttämätöntä. Yhtenä vaihtoehtona puoluehallitus esittää siirtymistä yleiseen alkoholielinkeinolupa- ja tukkumyynti-, vähittäismyynti- ja anniske- luluvat. Luvanhaltija voisi ilmoituksella aktivoida luvan eri osia, esimerkiksi siten, että ravintoloitsija voisi aloittaa juomien ulos- myynnin sen jälkeen, kun on ilmoittanut asiasta Valviralle.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteet 67, 68 ja 69 seuraavasti muutetulla yhteisellä ponsiosalla:

Hyväksyessään aloitteet puoluekokous velvoittaa puoluekokousta ja kehottaa eduskuntaryhmää ajamaan osana alkoholilainsäädännön uudistusta ainakin seuraavia muutoksia

- 1. Hotelli- ja ravintola- aloja sekä juomavalmistusta ja muita alkoholielinkeinoja koskeva sääntely siir- retään sosiaali- ja terveysministeriön alaisuudesta työ- ja elinkeinoministeriöön;*
- 2. alkoholi- ja juomien luvanvaraisen vähittäismyyntin vahvuusrajaa nostetaan vaiheittain ensin 16:een, sit- ten 22:een, ja lopuksi luovutaan myös väkevien juomien monopolista, toteuttaen muutos yhden vaa- likauden aikana;*
- 3. jatketaan sääntelyn keventämistä ja lupajärjestelmän selkeyttämistä mm. lisäämällä edelleen ilmoi- tuksenvaraisuutta sekä*
- 4. vahvistetaan sääntelyllä keinoja ehkäistä alkoholin päätymistä alaikäisten käsiin ja helpotetaan päihdeongelmista kärsivien ihmisten pääsyä avun piiriin.*

70. Rovaniemen kokoomusopiskelijat: Alkoholin etämyynti vapautettava

Kokoomuksen on ryhdyttävä ajamaan alkoholin etämyyntioikeutta kotimaisille tuottajille ja ravintoloille. Tämänhetkinen Suomen alkoholin etämyynnin kieltä syrjii kotimaisia yrityksiä muulla EU-alueella toimiviin yrityksiin nähden, koska tällä hetkellä ei ole mahdollista tilata alkoholia esimerkiksi kotimaisilta tiloilta ja panimoilta, mutta vaikkapa Saksasta ja Virosta voi tilata verkosta mielin määrin alkoholi- ja juomia kotiovelle. Tämä on johtanut suomalaisyritysten epätasa-arvoiseen asemaan.

Rovaniemen Kokoomusopiskelijat katsovat alkoholin etämyynnin laillistamisen parantavan suomalaisyritysten kilpailukykyä. Laillistaminen toisi ne tasa-arvoiseen asemaan muiden EU-alueella toimivien yritysten kanssa. Tämä muutos alkoholilainsäädäntöön parantaisi kotimaisten pienpanimoiden toimintaedellytyksiä, ja lakimuutoksella olisi lisäksi myönteisiä vaikutuksia kansantaloudelle ja työllisyydelle.

Näillä perusteilla Rovaniemen Kokoomusopiskelijat esittää, että

aloitteen hyväksyessään puoluehallitusta veloitetaan ja eduskuntaryhmää kehoitetaan poistamaan alkoholituotteiden etämyyntioikeuskielto.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 71 lopussa.

71. Tornion Kokoomus: Vähittäis- ja etämyynnin, sekä markkinoinnin salliminen alkoholijuomien valmistajille

Suomen jäsenyys Euroopan Unionissa on kirjattu perustuslain ensimmäiseen pykälään. Unionin keskeinen idea on taata tasapuolinen ja vapaa kilpailu yritysten välillä yhteismarkkinoilla. Tämä tasapuolisen kilpailun tulisi koskea myös suomalaisia juomien valmistajia. Valtiovallan keskeinen tehtävä on myös taata elinkeinonvapaus. Perustuslaki koskee myös alkoholijuomien valmistajia.

Alkoholijuomia valmistavat yritykset ovat monella tavalla eriarvoisessa asemassa. Ulkomaisien kilpailijoiden tuotteita voi tilata Suomeen verkkokaupan kautta. Kotimaisilla tuottajilla ei ole tätä mahdollisuutta.

Pienempien tuottajien tuotteita on vain harvoin saatavilla Alkon valikoimasta. Niillä ei ole myöskään lupa tehdä yleistä markkinointia myynnin edistämiseksi. Ulkomaisilla valmistajilla on tämä mahdollisuus esim sosiaalisen median kautta.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja eduskuntaryhmää ajamaan alkoholijuomien valmistajille oikeutta myydä valmistamiaan tuotteita vähittäis- ja verkkokaupan kautta, sekä toteuttaa valmistamiensa tuotteiden markkinointia.

Puoluehallitus (vastauksena aloitteisiin 70 ja 71):

Kysymys alkoholijuomien etämyynnistä on viime vuosina noussut vahvasti keskusteluihin. Se oli edellisellä vaalikaudella esillä kahteen eri otteeseen, kun sosiaali- ja terveysministeriö syksyllä 2016 lisäsi alkoholilain kokonaisuudistusta koskeneeseen lakiluonnokseen rajat ylittävän etämyynnin kieltävän pykälän. EU-komission tyrmättyä kiellon se poistettiin lakiluonnoksesta. Alkoholilain kokonaisuudistus toteutettiin ilman etämyyntikieltoa, mutta eduskunta kirjasi päätöksen yhteyteen ponnin, jolla asiaa koskevaa säädöstilaa edellytettiin ”selkeytettävän”. STM tulkitsi tämän valtakirjaksi lähteä uudelleen ajamaan etämyynnin kielltoa, ja se myös valmisteli tämän mukaisen lakiehdotuksen, jonka se notifioi EU-komissiolle.

Johdonmukaisesti ja kattavaan EU-oikeuskäytäntöön nojaten komissio tyrmäsi myös tämän jälkimmäisen kieltohankkeen, ja lakiesitys peruutettiin. Komissio katsoi, että ”ilmoitetun luonnoksen 32 §:ssä säädelty kiello ei kuulu Alkon Suomessa harjoittaman alkoholijuomien vähittäismyynnin yksioikeuden piiriin siten kuten nykyinen alkoholilaki sen määrittää. Komissio katsoo, että ilmoitetun luonnoksen 32 §:ssä säädetystä kiellosta aiheutuisi SEUT:n 34 artiklassa tarkoitettu määrällinen rajoitus tavaroiden vapaalle liikkuvuudelle, koska kyseessä on lakiin perustuva syrjintä maahantuotuja alkoholijuomia kohtaan.”

Suomen laissa ei ole koskaan ollut alkoholijuomien etämyynnin kieltäviä säännöksiä. Tämän on jopa sosiaali- ja terveysministeriö itse useaan otteeseen vahvistanut kirjelmillä EU:n komission suuntaan ennen vuotta 2007, jolloin viranomaiset yhtäkkiä ryhtyivät tulkitsemaan etämyynnin olevan kiellettyä. Myös tällainen viranomaistulkinnan muutos katsotaan ”tekniseksi määräykseksi”, joka tulisi notifioida tarkkaan määriteltä prosessia noudattaen. Tällaista kieltoa ei ole koskaan notifioitu, joten sitä ei saa soveltaa.

Vuonna 2020 kysymys etämyynnistä nousi esiin erityisesti liittyen kotimaisiin pienpanimoihin, jotka eivät kotimaisina luvanvaraisina toimijoina saa etämyydä alkoholijuomia kuluttajille toisin kuin muissa EU-maissa toimivat yritykset. Asetelma on tosiasiasyövä kotimaisia toimijoita kohtaan, mutta koska Alkolla on EU:n hyväksymä monopoli maan rajojen sisällä, sitä ei pystytä muuttamaan oikeusteitse, vaan asia vaatisi lakimuutoksen.

Koronaepidemiasta kärsivien alojen auttamista koskevan keskustelun yhteydessä kotimaisille panimoille lähes luvattiin väliaikainen etämyyntioikeus. Sitä kannattivat Kokoomuksen lisäksi myös hallituspuolueista ainakin Vihreät, Keskusta ja RKP. Tämän ehdotus kuitenkin kaadettiin sosiaali- ja terveysministeriön hallituspuolueille antaman vaikutusarvion nojalla, joka saatujen selvitysten perusteella sisälsi valikoitua ja suorastaan virheellistä informaatiota. On häpeäksi hyvälle suomalaiselle hallintokulttuurille ja virkamiesetiikan vastaista, että tällaista sallitaan tapahtuvan.

Kokoomus on vastuullinen puolue ja haluaa huolehtia siitä, ettei alkoholijuomia päädy esimerkiksi alaikäisten käsiin. Mahdolliset kysymykset esimerkiksi ikärajakontrollin suhteen on melko yksinkertaisilla tavoilla ratkaistavissa siten, että vastaanottajan iän tarkastaa aina se, joka luovuttaa tuotteet. Valvonta voidaan mahdollistaa siten, että etämyyntimahdollisuuden käyttöön ottaessaan yritys velvoitetaan tekemään asiasta ilmoitus Valviralle.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteet 70 ja 71.

72. Meri-Helsingin Kokoomus: Ihmisarvoa kunnioittava saattohoito jokaisen kansalaisen oikeudeksi

Saattohoito kuuluu palliatiivisen eli oireidenmukaisen hoidon aivan viimeiseen vaiheeseen. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) määrittelee elämän loppuvaiheen hoidon tavoitteeksi elämänlaadun vaalimisen ja arvokkaan kuoleman mahdollistamisen siten, että ihmistä hoidetaan ja tuetaan hänen elämänarvonsa ja toiveensa huomioiden. THL:n mukaan: ”Saattohoitoa voidaan antaa kotona, ympärivuorokautisen hoidon hoitokodissa, saattohoitokodissa ja sairaalassa. Tuttu ympäristö ja hoitohenkilökunta auttavat elämänlaadun säilyttämisessä. Tavoite on, että ihminen saa elää asuinpaikassaan kuolemaansa asti ilman turhia päi-vystyskäyntejä ja siirtoja.”

Eurooppalaisen tutkimuksen mukaan yli 60 % ihmisistä toivoisi kuolevansa kotona. Suomessa tämä lohdullinen ajatus toteutuu kuitenkin harvoin. Eurooppalaisen palliatiivisen hoidon yhdistyksen (EAPC) mukaan palliatiivisten palvelujen määrä Suomessa näyttää kiistatta asettuvan kauaksi muiden Pohjoismaiden tasosta. Tutkimusten mukaan vain vajaa kymmenesosa syöpäpotilaista kuolee kotona, vaikka juuri tämä sairaus mahdollistaisi ennalta varautumisen ja suunnittelun. Maailman terveysjärjestö WHO:n arvion mukaan 30.000 ihmistä Suomessa tarvitsee vuosittain palliatiivista hoitoa. Järjestön arvion mukaan muita kroonisia sairauksia kuin syöpää sairastavien osuus palliatiivisen hoidon potilaista on 60 %.

Saattohoidosta julkaistiin jo vuonna 2010 sosiaali- ja terveysministeriön suositus, mutta laadussa ja sen saatavuudessa on yhä paljon paikallisia eroja. Sosiaali- ja terveysalan ammattiliitto Tehyn yksityisen sektorin hoitohenkilöstölle suuntaamassa

kyselyssä vuonna 2019 vastaajista yhdeksän kymmenestä katsoi, että saattohoitoa ei ole kehitetty Suomessa riittävästi. Saattohoidon ohjeistus omalla työpaikalla oli suurelle osalle sairaanhoitajista epäselvä. Sosiaali- ja terveysministeriö asetti vuonna 2018 työryhmän selvittämään elämän loppuvaiheen hyvää hoitoa. Sen toimikausi kestää vielä kesäkuun 2021 loppuun asti. Vuonna 2015 ministeriön asettama ikäihmisten kotihoidon kehittämistä ja kaikenikäisten omaishoidon vahvistamista varten perustetun hankkeen ohjausryhmän työ näyttää olevan edelleen käynnissä.

Aikaa kuluu, selvityksiä tehdään ja suosituksia annetaan, mutta konkretia jää pitkälti uupumaan. Tarvitsemme enemmän tekoja korkeatasoisen palliatiivisen hoidon ja saattohoidon turvaamiseksi kattavasti kaikkialla Suomessa. Asialla on kiire, sillä saattohoidon tarpeen arvioidaan kasvavan tuntuvasti lähivuosina niin syöpäpotilaiden kuin kaikkien muidenkin potilasryhmien osalta muun muassa väestön ikääntymisen vuoksi. Emme myöskään voi odottaa, että saisimme roboteista ja digitalisaatiosta näihin erityispalveluihin suurta apua. Tiedämme oikein hyvin, että sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistamisessa on vielä paljon tehtävää. Meidän tulee kuitenkin päättää, mitkä näistä palveluista haluamme asettaa kehittämisen resursoinnissa ensimmäiselle sijalle.

Meri-Helsingin Kokoomus ry esittää, että

puoluekokous hyväksyy Kansallinen Kokoomus ry:n tavoitteeksi nostaa palliatiivinen hoito ja saattohoito Suomessa mahdollisimman nopeasti ihmisarvoa kunnioittavalle tasolle ja jokaisen kansalaisen oikeudeksi, huomioiden palveluille asetettava kestävä taloudellinen pohja.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Meri-Helsingin Kokoomusta inhimillisestä ja tärkeästä aloitteesta. Kokoomuksen periaateohjelman mukaan elämän arvokkuus kuuluu jokaiselle syntymästä elämän viimeiseen päivään. Jokaisen on voitava luottaa siihen, että hyvän elämän peruslähtökohdat ovat kunnossa loppuun asti.

Saattohoitoa ja palliatiivista hoitoa koskevan sosiaali- ja terveysministeriön nykyinen suositus on vuodelta 2017. Se perustuu aloitteen tekijöidenkin mainitsemaan vuoden 2010 suositukseen, joka tehtiin silloisen peruspalveluministerin, kokoomuslaisen Paula Risikon johdolla. Nykyisen suosituksen mukaan oireita lievittävää hoitoa ja saattohoitoa on oltava saatavilla hoivayksiköistä erikoissairaanhoidon. Oireita lievittävä hoito kuuluu jokaisen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisen perustaitoihin. Hoitoa porrastetaan vaativuuden mukaan.

Perustason palvelut turvaavat saattohoidon lähellä potilaan kotia. Erityistasolla saattohoito on pääasiallinen toimi ja henkilökunta on erityiskoulutettua. Erityistasoon kuuluvat palliatiivisen hoidon ja saattohoidon yksiköt, kuten kotisairaala ja saattohoitopaikat, saattohoito-osastot tai saattohoitokodit, palliatiiviset poliklinikat sekä konsultaatiotiimit. Vaativan erityistason muodostavat yliopistosairaanhoidopiirien palliatiiviset keskuskeskukset.

Ikäsidonnaiset menot kasvavat, koska väestö ikääntyy. Alkaneen vuosikymmenen aikana suuret ikäluokat ylittävät 75 vuoden rajan. Seuraavana 2030-luvulle tultaessa yli 85-vuotiaiden lukumäärän kasvu kiihtyy. Monenlaisten palveluiden tarpeen kasvu edellyttää palveluiden laadusta ja saatavuudesta huolehtimisen lisäksi välttämättä myös toiminnan tuottavuuden ja kustannustehokkuuden kasvattamista.

Meri-Helsingin Kokoomus on ottanut aloitteessaan huomioon myös kestävästä taloudellisesta pohjasta huolehtimisen. Aloitteen tekijät toisaalta suhtautuvat varauksella digitalisaation ja robottien mahdollisuuksiin. Puoluehallituksen mielestä teknologian maksimaalinen hyödyntäminen terveydenhuollossa on suoranainen välttämättömyys, ja sen erilaisten sovellutusten käyttöönottoa on järjestelmällisesti edistettävä. Varsinaisen ehdotuksen osalta aloite kuitenkin on puoluehallituksen mielestä kokonaisuuden huomioon ottava, realistinen ja tasapainoinen.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

73. Turun Kansallisseura: Eläkeläisille muodostettava oma kuluttajahintaindeksi

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan eläkeläisten ns. taitetun indeksin laskennassa käytetään yleistä Tilastokeskuksen julkaisemaa kuluttajahintaindeksiä 2015=100. Siinä laskennan pohjana on 12 hyödykeryhmää. Käytännössä näissä tapahtuvat muutokset ovat jotkut alle sadan ja jotkut reippaasti yli sadan pisteen vuodessa, jolloin niillä on toisiaan kumoava vaikutus. Tämä on eläkeläisten toimeentulon kannalta olennainen kysymys. Esimerkiksi ruoan (1), terveyden (4), asumisen (6) ja liikenteen (7) kustannukset ovat voineet nousta 5-6 prosenttia, mutta muiden hyödykeryhmien kehitys alle sadan pisteen kumoaa indeksin jonkin 100-103 paikkeille. Kun tämä jälkimmäinen sijoitetaan taitetun indeksin laskentakaavaan, on lopputulos se mikä viime vuosien osalta on nähty.

Korotukset ovat olleet lähinnä kosmeettisia, jotka on heti vuoden alussa syöty hintojen, verojen ja kunnallisten taksojen korotuksilla. Parin vuoden ajalta Tilastokeskus osoittaa, että hyödykeryhmien 1, 4, 6 ja 7 kustannuskehitys on ollut seuraava:

2018 104,85 (vuoden indeksi ollut 102,2) korotus 0,55 %

2019 105,23 (vuoden indeksi ollut 103,3) korotus 1,45 %

Kun hintojen osuus taitetussa indeksissä on 80 %, olisi tällä muutoksella jo ratkaiseva vaikutus jokapäiväisten pakollisten elinkustannusten nousun kompensoimiseksi. Lienee kai selvää, että 3000 euron kuukausipalkan verojen jälkeen jää käteen noin 2250 euroa, mutta saman tulon perusteella saadun eläkkeen 1600 euroa verojen jälkeen käteen jääkin enää noin 1250 euroa. Jokainen voi laskea minkälaisen osuuden edellä mainitut elinkustannukset aiheuttavat käteen jäävässä tulossa, kun ne kuitenkin lienevät samat tulosta riippumatta. Eli jos henkilön kiinteät menot noissa hyödykeryhmissä ovat vaikka 1000 euroa/kk, palkansaajan käteen jäävästä tulosta se vie vain 44 %, mutta eläkeläiseltä jo 80 %. Jos tämä muutos toteutettaisiin taitetun indeksin laskentakaavassa, indeksiä sinällään ei tarvitsisi muuttaa. Valtion verotulotkin lisääntyisivät jonkin verran

Hyväksyessään Turun Kansallisseuran aloitteen puoluekokous edellyttää, että puoluevaltuusto veloitetaan ryhtymään toimenpiteisiin eläkeläisten työeläkeindeksin laskentaperusteiden muuttamiseksi siten, että kulutuskorissa otetaan huomioon vain hyödykeryhmät 1, 4, 6 ja 7 jotta pakollisten elinkustannusten osuus käteen jäävässä eläkkeessä pienenesi eli muodostettaisiin eläkeläisten kuluttajahintaindeksi, joka seuraisi paremmin näiden pakollisten elinkustannusten hintakehitystä kuin yleinen kuluttajahintaindeksi. Työeläkeindeksin eli ns. taitetun indeksin laskentakaavaa ei tarvitsisi muuttaa.

Puoluehallitus:

Ensiksi puoluehallitus toteaa, että aloitteessa ehdotetaan, että puoluekokous velvoittaisi puoluevaltuustoa toimenpiteisiin, jotka määritellään vieläpä melko yksityiskohtaisesti. Tässä puoluehallitus olettaa Turun kansallisseuran tarkoittavan puoluehallitusta, jolle puoluekokouksen (ja -valtuuston) päätösten toimeenpano kuuluu. Puoluevaltuusto ei ole puolueen toimintaa johtava ja päätöksiä toimeenpaneva elin, vaan puoluekokoukselle kuuluvaa päätösvaltaa puoluekokousten välillä käyttävä päätöksenteoelin.

Aloitteen varsinainen sisältö on perusajatukseltaan lähellä sitä linjaa, joka on puoluehallituksen joulukuussa 2018 hyväksymässä senioripoliittisessa kannanotossa jo otettu puolueen linjaksi. Tuolloin Kokoomus julkaisi useita toimenpide-ehdotuksia eläkkeensaajien aseman ja toimeentulon parantamiseksi, ja yhtenä kohtana oli ehdotus tutkimuksesta sen selvittämiseksi, vastaako

eläkkeensaajien todellinen kulutusrakenne sitä kulutuskoria, jonka perusteella elinkustannusindeksi määräytyy. Tämä on kysymys, jota koskevaa aivan tuoretta tutkimustietoa ei ole saatavilla. Turun Kansallisseurankin aivan oikean havainnon mukaan eri hyödykeryhmien hintakehitys voi olla eri vuosina toisiaan neutraloivaa. Indeksien tarkoitus kuitenkin on varmistaa, että etuuden ostovoima kehittyy hintatason yleisen kehityksen mukana.

Puoluehallitus tunnistaa ongelman, johon Turun kansallisseura viittaa. Sen sijaan ratkaisun suhteen puoluehallitus pitää perustellumpana puolueen voimassa olevaa näkemystä. Tarkemmin oikeaan osuva ratkaisu todennäköisesti saavutetaan, kun eläkeläisten todellisen kulutuksen rakenne tutkitaan kattavasti ja tehdään sen jälkeen tarvittavat ratkaisut, mikäli tutkimuksessa paljastuu systemaattista ja samansuuntaista vääristymää. Yksittäisten hyödykeryhmien osuuksien vuosittaiset vaihtelut ovat liian suppea tietopohja tehdä muutoksia näin merkittävässä asiassa.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

74. Uudenmaan Kokoomusnuoret: Eläkejärjestelmä kestäväille pohjalle

Nykyisen mallin mukaan vuodesta 2030 alkaen vanhuuseläkeiän alaraja on sidottu elinajanodotteeseen. Uudenmaan Kokoomusnuoret ehdottavat eläkeiän nostamisen nopeuttamista.

Laajan hyvinvointivaltion ylläpito vaatii korkeaa työllisyyttä ja siten suuria työllisyystoimia. Vanhuuseläkeiän alarajan nostaminen on konkreettinen keino, millä työllisyyttä saadaan lisättyä ja julkista velanottoa vähennettyä.

Kokoomus on oppositiossa peräänkuuluttanut taloustilanteen vuoksi rakenteellisia työmarkkina- ja talousuudistuksia. Vanhuuseläkeiän alarajan nostaminen tukee täten kokoomuksen linjaa.

Edellä mainituin perustein Uudenmaan Kokoomusnuoret ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta toimimaan niin, että vanhuuseläkeiän alaraja säilyy elinajanodotteeseen sidonnaisena, mutta sen kasvu nopeutetaan.

Puoluehallitus:

Pienentyvien ikäluokkien Suomessa työelämässä jatkaminen yli alimman vanhuuseläkeiän edistää paitsi ihmisen itsensä parempaa eläkeajan toimeentuloa, on se myös kädenojennus isänmaalle: korkea ammatillinen osaaminen lisää työn tuottavuutta, tuo viisautta työelämän päätöksentekoon ja monipuolistaa työyhteisöjä. Ikääntyneiden työelämään osallistumisen lisäämiseksi on selvitetty kansliapäällikkö Hetemäen johdolla lukuisia keinoja, joista työeläkejärjestelmän kehittäminen on yksi. Puoluehallitus muistuttaa, että olemme jokainen vuorollamme työyhteisöjemme vanhimpia, eikä sellainen työelämä, joka työntää iäkkäimmät varhaisessa vaiheessa eläkkeelle, ole kestävä ja toivoa luova. Työnantajilla onkin huomattava rooli työelämän muokkaamisessa sellaiseksi, että työurien pidentyminen näyttäytyy houkuttelevalta eläkeiän kynnyksellä olevalle ihmiselle.

Lakisääteinen ja pakollinen työeläkevakuutus turvaa työuran jälkeistä toimeentuloa sekä toimeentuloa väliaikaisesti menetetyn työkyvyn ajalta vakuutuksen tapaan. Oma työeläke perustuu työuran pituuteen, maksettujen työeläkemaksujen tasoon ja karttumaprosenttiin.

Työeläkejärjestelmän taloudellista kestävyyttä on parannettu muun muassa kiinnittämällä työeläke eliniän yleiseen kehitykseen elinaikakerroimella. Elinaikakerroin pienentää saatavaa työeläkettä, mikäli ihminen jää pois työelämästä ennen ikäluokkansa tavoite-eläkeikää, esimerkiksi alimmassa vanhuuseläkeikässä. Elinaikakerroimen työeläkettä pienentävä vaikutus kumoutuu lykkäyskorotuksella silloin, kun ihminen jatkaa työelämässä tavoite-eläkeikänsä saakka. Muutos oli mahdollista perustuslain omaisuuden suojan kannalta, koska se kohdistui järjestelmään konkreettisen, myönnetyn edun sijaan, muutos koski kaikkia vakuutettuja ja oli vaikutuksiltaan pieni niille, joilla eläköityminen oli jo lähellä.

Elinaikakerroin perustuu Tilastokeskuksen kuolleisuustietoihin. Kun elinajanodote pidentyy, suosii työeläkejärjestelmä nykyään myös työuran pidentämistä pidentävän eläkeajan sijaan. Toisin oli ennen: esimerkiksi 1980-luvulla eläkkeestä ennätti nauttia keskimäärin alle kymmenen vuotta, kun vuonna 2009 päättyneet vanhuuseläkkeet olivat jo yli 20 vuotta pitkiä.

Elinaikakerrointa sovellettiin ensi kertaa vuonna 2010 myönnettyihin työeläkkeisiin, joskin vanhuuseläkkeelle on voinut jäädä jo 62 vuoden iässä (alin vanhuuseläkeikä). Vuonna 1965 syntyneen ikäluokan ja sitä nuorempien ikäluokkien osalta myös alin vanhuuseläkeikä seuraa eliniänodotetta, eli työeläkkeen alin ikäraja lähtee nousemaan, mikäli odotettu elinikäkin kasvaa. Tällöin elinaikakerrointa lievennetään huomioiden alimman vanhuuseläkeikärajan muutos, eli vuodesta 2027 alkaen.

Näillä toimilla hidastetaan ja pysäytetään eläkeajan yhä pidentyminen, ja toimilla on myös myönteinen vaikutus työeläkejärjestelmän taloudelliseen kestävyteen keskipitkällä aikavälillä.

Uudenmaan Kokoomusnuoret ehdottavat, että vanhuuseläkeiän alaraja nousisi nykyistä elinajanodotteeseen sidottua nopeammin, mutta sen suhteessa. Käytännössä muutos tulisi tehdä määräaikaisena, jotta alin vanhuuseläkeikä ei ylittäisi tavoite-eläkeikää. Eläketurvakeskuksen tilastojen mukaan vuonna 2019 suomalaiset jäivät työeläkkeelle keskimäärin 61,5-vuotiaana, runsaat kaksi kuukautta myöhemmin kuin vuonna 2018. Vanhuuseläkkeelle siirtyi 44 500, lähes 10 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2018. Eläketurvakeskus arvioi, että eläkeuudistuksessa sovittu vanhuuseläkeiän alarajan korottaminen on nostanut keskimääräistä eläkkeellesiirtymiskäyä ja vähentänyt vanhuuseläkkeelle siirtyneiden määrää sekä pidentänyt työuria. Näin ollen aloitteentekijöiden esitys todennäköisesti toimisi esitetyllä tavalla, eli pidentäisi työuria ja siirtäisi vanhuuseläkkeelle siirtymistä.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

75. Kokoomuksen Nuorten Liitto: Eläkkeiden taso saatava vastaamaan maksettujen eläkkeiden taso

Suomen eläkejärjestelmä ei ole tällä hetkellä kestäväällä pohjalla. Väestön ikääntyminen ja huoltosuhteen heikkeneminen vaikuttavat myös eläkejärjestelmäämme, sillä entistä pienempi työssäkäyvien joukko maksaa entistä useamman eläkkeen. Tämä johtuu siitä, että Suomen eläkejärjestelmä perustuu sekä eläkemaksujen rahastointiin että nykyisten eläkkeiden rahoittamiseen saman vuoden eläkemaksuilla.

Suomessa eläkejärjestelmää on tähän asti sopeutettu heikentyneeseen tilanteeseen lähes yksinomaan nykyisten ja tulevien työssäkäyvien kustannuksella. Esimerkiksi eläkemaksut ovat tasaisesti nousseet ollen tänä vuonna jo lähes 25%. Kokoomuksen Nuorten Liitto ry katsookin, että sukupolvien väliseen epäoikeudenmukaisuuteen tulee puuttua. Kestämättömälle perustalle rakennettua eläkejärjestelmää ei voi rahoittaa vain nuorten kukkarosta.

Eläkevastuiden jakautumista sukupolvien kesken voi kuvata eläkejärjestelmän sisäisellä tuotolla eli kuinka suuren tuoton kukin sukupolvi eläkemaksuilleen saa eläke-etuuksilla mitattuna. Eläketurvakeskuksen laskelmien mukaan sisäinen tuotto on laskenut

merkittävästi 1900-luvun aikana. 1940-luvulla syntyneet ikäluokat saivat eläkemaksuilleen keskimäärin 6,5% tuoton, kun taas 1970-luvulla syntyneillä tuotto oli enää 2,3%. Nuoret ikäpolvet maksavat siis korkeampia eläkemaksuja ja saavat näille maksuilleen aiempaa heikomman tuoton.

Tähän asti nykyisiin eläkkeisiin on puututtu lähinnä soveltamalla niin kutsuttua taitettua indeksiä, jossa eläkkeet nousevat pääosin kuluttajahintojen mukaan, mutta osin myös palkansaajien ansiotason mukaan. Tämä ei kuitenkaan riitä vielä palauttamaan eläkejärjestelmää kestäväälle tasolle. Nykyiset eläkkeet tulisikin sitoa puhtaasti kuluttajahintoihin, eli siten, että eläkkeiden reaalin taso säilyisi entisellään, mutta tuottavuuden noususta johtuvaa palkkojen nousua ei enää eläkkeissä huomioitaisi. Samalla on kuitenkin tarkastettava indeksiä siten, että se ottaa paremmin huomioon eläkeläisten kulutuskorin sisällön ja niiden hintatason muutokset. Tällä huolehdimme siitä, ettei eläkkeiden ostovoima pääse laskemaan.

Edellä olevan perusteella Kokoomuksen Nuorten Liitto ry esittää, että

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että ansiosidonnainen eläkejärjestelmä muutetaan vastaamaan maksettujen eläkemaksujen tasoa suhteessa nykypäivän maksutasoon.

Puoluehallitus:

Kokoomuksen Nuorten Liitto kantaa huolta eläkejärjestelmän kestävydestä ja sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden toteutumisesta eläkejärjestelmän sisällä. Puoluehallitus jakaa tämän huolen, ja huolta ovat omiaan syventämään viime vuosien historiallisen matalat syntyvyysluvut. Niillä on eläkejärjestelmään vaikutuksia, jotka heijastuvat pitkälle tulevaisuuteen. Ikäluokkien pieneneminen ja monet muut työvoiman tarjontaan heikentävästi vaikuttavat seikat aiheuttavat tulevaisuudessa kasvavia paineita työeläkemaksujen korotuksille.

Työeläkevaroja on rahastoituna noin 200 miljardia, ja eläkevastuu on suuruusluokaltaan yli 700 miljardia. Maksussa olevista eläkkeistä suurin osa katetaan nykyisiltä työssä käyviltä ikäluokilta kerättävillä työeläkemaksuilla. Näin kukin ikäluokka vuorollaan kartuttaa eläkevaroja ja pääsee aikanaan eläkkeelle siirryttyä hyötymään niistä. Tosiasia kylläkin on, että aiempien vuosikymmenien ikäluokkien omille eläkemaksuilleen saama ”tuotto” on KNL:n kuvaamalla tavalla suurempi kuin myöhempien vuosikymmenien. Korkeammasta sisäisestä tuotosta huolimatta järjestelmän alkuaikojen myönnetty työeläkkeet ovat olleet varsin vaatimattomia, sillä myöskään työeläkemaksuja näiden ihmisten työnantajat eivät ennättäneet maksaa kuin vain osassa työntekijöidensä työuraa. Voidaan arvioida, että työeläkejärjestelmä on kypsä ja käynyt läpi yhden työuran mittaisen sisäänajon. Arvio on, että sisäinen tuotto on vakiintunut nykyiselle tasolle.

Työeläkkeen ansaintaperiaatteita ja vakuutuksen laajuutta on muutettu lukuisia kertoja järjestelmän voimassaolon aikana. Jo vuonna 1977 työeläkeindeksiin tuotiin mukaan hintatason muutos pelkän palkkaindeksin rinnalle ja edelleen 1996 tuota palkkaindeksin painoarvoa laskettiin puoleen työeläkeindeksistä. Osa työeläkemaksusta siirtyi työntekijöille vuonna 1993 ja tätä työntekijän maksuosuutta on sittemmin kasvatettu. Vuodesta 2005 alkaen työeläkkeen taso perustui 23-vuotiaana alkaneen työuran ansioihin viimeisten työvuosien sijaan. Vuonna 2017 ryhdyttiin huomioimaan myös jo 18-vuotiaana saadut ansiot ja maksetut työeläkemaksut. Myös eläkkeen karttumaprosentit ovat vaihdelleet: vuonna 1977 karttumaprosentti nousi 1 yhdestä prosentista 1,5 prosenttiin. Vuonna 2005 luotiin iäkkäimmille superkarttuma: 4,5 prosenttia, mutta 2017 karttumaprosentit pääasiassa yhdenmukaistettiin 1,5 prosenttiin. 2013 poistettiin varhennettu vanhuuseläke ja osa-aikaeläkkeen ikärajoja muutettiin. Vuonna 2017 voimaanastuneen eläkeuudistuksen myötä vanhuuseläkkeen alaikäraja alkoi nousta. Toteutetut eläkereformit ovat kuitenkin tyypillisesti johtaneet siihen, että tulevien sukupolvien eläkkeitä on leikattu ja eläkemaksuja korotettu.

Työeläkejärjestelmään kohdistuu vaihtelevasti poliittista mielenkiintoa. Työeläkeindeksin nykyisen määräytymisen muuttamiseen tähtäävää liikehdintää on ollut enemmän tai vähemmän näkyvillä koko 2000-luvun. Viime aikojen huomiota herättävin avaus työeläkevarojen suuntaan oli silloisen pääministeri Antti Rinteen lausunto, jonka mukaan työeläkevaroista voitaisiin ”irrottaa” rahaa SDP:n tiettyjen vaalilupauksen maksamiseen. Esitys sai tyrmäävän vastaanoton, ja hyvä niin. Jos työeläkejärjestelmän

voimassa olevien peruseriaatteiden avaaminen hyväksytään, järjestelmän altistuminen vastaavalle lyhytnäköiselle eduntavoittelulle on ilmeinen riski.

Puoluehallitus kantaa huolta eri sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden toteutumisesta. Myös hyvinvointijärjestelmien osalta on hyvä ajatella siten, että järjestelmät siirretään seuraavalle polvelle paremmassa kunnossa, kuin itse ne on aikanaan saatu. Ylisukupolvisia tulonsiirtoja tarkasteltaessa eläkejärjestelmää ei voi ajatella erillisenä saarekkeena, vaan osana suomalaista, eri sukupolvet yhteen nivovaa hyvinvointijärjestelmää. Osa tulonsiirroista tapahtuu vanhemmilta sukupolvilta nuoremmille, kuten koulutusmenot, investoinnit ja jätetyt perinnöt. Vastaavasti osa tulonsiirroista siirtyy nuoremmilta vanhemmille sukupolville, kuten pääosa eläke-, hoiva- ja terveystuloista. On arvioitu sukupolvtilinpidon metodein, että tämän päivän tarkastelussa nettomaksajia ovat vuosina 1976-2005 syntyneet. Toisaalta, elintason jatkuva kasvu on antanut nuoremmille sukupolville edeltäjiinsä nähden vauraammat lähtökohdat.

Puoluehallituksen näkemys on, että paras tapa vahvistaa sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta ja siten työeläkejärjestelmän kestävyttä ja samalla lieventää työeläkemaksujen nousupaineita on voimakas talous- ja työllisyyspolitiikka, jonka kulmakivinä ovat investointien, tuottavuuskasvun, työllisyyttä edistävien uudistusten ja niiden myötä ihmisten elintason maksimointi. Tähän kuuluvat niin TKI-panostusten kasvattaminen, kansainvälisen rekrytoinnin moninkertaistaminen, työn verotuksen keventäminen, työmarkkinoiden toiminnan merkittävä tehostaminen kuin yritysten kasvua edistävä omistamisen verotuksen kokonaisuudistus, uuden teknologian mahdollisuuksien täysimääräistä hyödyntämistä unohtamatta. Nämä toimet edistävät kansakunnan kokonaisuhyvinvointia kaikissa ikäluokissa ja mahdollistavat hyvinvointiyhteiskunnan palveluiden kehittämisen sekä eläkejärjestelmän kestävyden turvaamisen. Toisaalta ilman niitä kaikki nämä hyvät tavoitteet käyvät mahdottomiksi saavuttaa. Kokoomuksen talouspoliittista ohjelmaa toteuttamalla vahvistuu siis myös sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus tavalla, joka ei horjuta työeläkejärjestelmän vakautta.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

76. Karakallio-Kilon kokoomus: Apteekkiluvan yhtiöittäminen mahdolliseksi

Yksityisomisteinen apteekkiala on erittäin säännelty ja tiukasti valvottu. Suurimmalta osaltaan alan sääntely on perusteltua, koska lääkkeiden myynti edellyttää poikkeuksellisen laajaa ja täsmällistä kuluttajansuojaa. Osa sääntelystä on sen kaltaista, että se muihin toimialoihin verrattuna näyttää turhaan rajoittavan liiketoiminnan normaalia kehittämistä. Kehittämistoimien tarkoituksena tulisi olla kilpailun tiivistäminen ja sitä kautta myös lääkkeiden hintojen kurissapitäminen erityisesti jatkuvaa lääkehoitoa käyttäville asiakkaille. Lääkelaki on vuodelta 1987, joten sen päivittäminen on joka tapauksessa ajankohtaista.

Esimerkiksi Ruotsissa saa 400mg ibuprofeenia sisältävää kipulääkettä ostaa huoltoasemalla olevasta lääkekaapista. Lääkkeet on koottu muista tuotteista erikseen ja niiden myyntiin voidaan edellyttää tulevan farmasiakoulutettu henkilö.

Sääntelyllä on saatu aikaan tilanne, missä käsikauppalääkkeiden ja muiden rohtojen ja kosmetiikan myynnillä katetaan huonommin tuottavien reseptilääkkeiden myyntiä. Tämän suhteen säilyttämisestä riippuu koko alan tulevaisuus taloudellisessa mielessä.

Lääkelain (395/1987) 6:44 §:n mukaan apteekkilupa on henkilökohtainen, eikä sitä saa myydä eikä luovuttaa toiselle. Jos apteekkari saa uuden apteekkiluvan, hänelle aikaisemmin myönnetty apteekkilupa lakkaa samalla.

Aloitteen tekivät näkevät tässä ensimmäisen muutettavan kohteen, kun mietitään apteekkilaitoksen tehostamista ja nykyaikaisamista. Siksi ehdotamme, että apteekkilupa voidaan jatkossa myöntää yhtiölle, jossa tulee olla lääkelain ja muiden kauppa koskevien säännösten noudattamisesta vastuullinen proviisori joko toimitusjohtajana tai yhtiön hallituksen puheenjohtajana, jonka varahenkilön tulee olla joko proviisori taikka farmaseutti. Yksittäisestä sivuliikkeestä vastuussa voisi olla farmaseutti ja toimitusjohtajaksi voitaisiin nimetä muukin kuin lääkealan koulutuksen saanut henkilö, jos hallituksen puheenjohtajana on proviisori. Edelleen voitaisiin rajoittaa apteekkien omistusrakennetta niin, että äänivaltaisen osakkeiden enemmistö ja hallituksen enemmistö pitäisi olla proviisoreilla tai farmaseuteilla.

Aloitteen tekijät haluavat, että apteekkiyhtiön ei enää jatkossa olisi pakko olla henkilöyhtiö, vaan kaikki muutkin yhtiömuodot olisivat periaatteessa mahdollisia. Tämä muutos ei pakottaisi nykyisiä apteekkareita muuttamaan yhtiömuotoaan.

Tästä muutoksesta päästäisiin apteekkien järkevämpään verottamiseen, pääomakustannusten alentamiseen, toiminnan tehostamiseen tavanomaisin liikkeenjohdon keinoin sekä mahdollistettaisiin apteekkien tehokkaampi ketjuuntuminen ja omien lääkevarastojen (luvanvarainen) pitäminen. Konsolidoitumista on tapahtunut runsaasti terveysalalla mm. lääkäritaloissa ja eläinlääkäriasemissa.

Edellä olevan perusteella Karakallion-Kilon kokoomus esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa kokoomuksen eduskuntaryhmää olemaan aloitteellinen ja toimimaan sen puolesta, että lääkelain (395/1987) 6 luku uudistetaan niin, että apteekkilupa voidaan myöntää jatkossa yhtiölle, jossa on vastaavana apteekkarina proviisorin koulutuksen saanut riittävän kokemuksen ja osaamisen omaava henkilö ja hänellä varahenkilönä farmaseutti tai toinen proviisori.

Puoluehallitus:

Apteekkilain sääntely on Suomessa erittäin tiukkaa, kuten aloitteen tekijät hyvin tuovat esiin. Nykyistä järjestelmää ja sen pääpiirteiden muuttumattomuutta on perusteltu toiminnan turvallisuudella, laadulla ja ammattimaisuudella sekä sillä, että apteekki-toiminta on osa terveydenhuoltojärjestelmää. Mikään näistä näkökohdista ei tosin ole peruste sille, etteikö nykyistä mallia voisi kehittää entistä kilpailullisempaan suuntaan.

Apteekkitoimintaa uudistettaessa tavoitteena on oltava kilpailullisuuden lisääminen laadusta tinkimättä. Keskeistä on kuluttajan kannalta parempien palveluiden kehittäminen, lääkkeiden saatavuuden turvaaminen, julkisen talouden säästöt, proviisorien välisen yhdenvertaisuuden parantaminen sekä kilpailun positiiviset vaikutukset palvelun laatuun. Sääntelyä pitää purkaa, mutta samaan aikaan varmistaa farmaseuttinen osaaminen. Huomioon on otettava lääkehoidon onnistumisen varmistaminen, hoidon seurannan tukeminen ja terveyden edistäminen.

Käytännössä on osoittautunut hyvin vaikeaksi saada toteutettua tätä aihealuetta koskevia muutoksia edes selvimpien epäkohtien osalta. Alalle kouluttautuneen henkilön pääsy harjoittamaan oman alansa liiketoimintaa yrittäjänä on pitkän ja vaikean tien takana. Lupien määrän kehitys on ollut tahmeaa, ja sitä ovat hidastaneet päätöksistä tehtyt valitukset ja oikeusprosessit. Tämä ei palvele kuluttajien etua eikä tietenkään myöskään edellä mainittuja laadullisia tavoitteita. Puoluehallitus katsoo, että Kokoomukselle on luontevaa ajaa apteekkisääntelyyn muutoksia, jotka helpottaisivat markkinoille pääsyä, toisivat mukanaan lääkkeiden käyttäjille (ja välillisesti veronmaksajille) valuvia kustannushyötyjä sekä leikkaisivat kilpailulla nykyisen järjestelmän mukanaan tuomia monopolimaisen toiminnan ylituottoja.

Kokoomus onkin jo usean vuoden ajan kannattanut apteekkilain uudistamista siten, että alalle pääsy olisi nykyistä helpompaa ja että mukaan tulisi nykyistä vahvemmin myös kilpailullinen ulottuvuus. Jo vuonna 2015 Kokoomuksen eduskuntaryhmä julkaisi sääntelypolitiikkaa käsittelevän kannanoton, jossa apteekkilain linjattiin mm. seuraavasti: ”Apteekkilain kilpailua lisätään aluksi kasvattamalla myönnettävien apteekkilupien määrää. Asteittain voidaan siirtyä kohti mallia, jossa apteekkiluvan saamisen edellytys on ainoastaan säädettyjen pätevyysvaatimusten ja muiden edellytysten täyttäminen.”

Tämän jälkeen aihetta on käsitelty vuosien 2016 ja -18 puoluekokouksissa. Lappeenrannan puoluekokous 2016 hyväksyi aloitteen pohjalta ja myös edellä mainittuun normikannanottoon viitaten Kokoomuksen kannaksi, että ”*apteekkien toimilupien saamista helpotetaan, arvioidaan mahdollisuutta siirtää joitakin reseptilääkkeitä reseptivapaiksi sekä vapautetaan joidenkin itsehoitolääkkeiden myyntiä turvallisuus varmistuen.*” Myös vuoden 2018 puoluekokous hyväksyi aloitteen, jossa vaadittiin apteekkisääntelyn keventämistä. Nämä viimeaikaiset puoluekokoukset ovat voimassa ja muodostavat hyvä peruslinjan aihepiiriin muita kysymyksiä koskevalle jatkotyölle.

Puoluehallitus katsoo, että apteekkitoiminnan turvallisen harjoittamisen edellytyksenä on jatkossakin oltava, että se tapahtuu proviisorin tutkinnon suorittaneen henkilön valvonnassa ja vastuulla. On kuitenkin aiheellinen kysymys, vaatiiko lääketurvallisuuden varmistaminen todella sen, että apteekin yhtiömuotokin on laissa määritelty. Vaativan korkeakoulutuksen suorittanut henkilö (jolle lisäksi voidaan asettaa myös muita vaatimuksia kuten se, ettei hän ole konkurssissa) kytkeytyy toimimaan vastuullisessa oman alansa tehtävässä ilmeisesti, että omistaa kyseisen yrityksen ja vielä nimenomaan tietyssä yhtiömuodossa. Eduskuntaryhmän toimeksiannosta on apteekkitoiminnan sääntelyn perusteita selvittämään asetettu työryhmä kuluvalle istuntokaudelle. Työryhmän tehtävänä on kuulla asiantuntijoita ja valmistella eduskuntaryhmälle ehdotus olemassa olevia kantoja täydentävistä linjauksista apteekkitoimintaa koskien. Yhtiömuodon ja omistussääntelyn vapauttamista koskeva selvitys olisi luontevaa tehdä tässä samassa yhteydessä.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

77. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Kotihoidontuki poistettava äitien työllisyyttä vähentävänä, heidän köyhyyttään edistävänä ja julkistaloutta heikentävänä etuutena

Kotihoidontuki on veronmaksajien varoista maksettava tuki, jonka Kela tilittää alle 3-vuotiaiden vanhemmille, jotka hoitavat lastaan kotona. Kotihoidontukeen kuuluu hoitoraha, johon eivät vaikuta perheen tulot, hoitolisä, johon vaikuttavat perheen yhteensasketut tulot ja mahdollinen kuntalisä kotikunnasta riippuen. Tuki on monien perinteisiä perhearvoja hellivien suosikkituki, jota perustellaan muun muassa sillä, että lasten on parempi olla kotona vanhemman huomassa kuin mennä päiväkotiiin. Kotihoidon tuella on kuitenkin vakavia naisten taloudellista hyvinvointia ja itsenäisyyttä sekä julkistaloutta heikentäviä vaikutuksia.

Kotihoidontuki heikentää erityisesti naisten asemaa. Kotihoidon tuen saajista valtaosa on naisia, sillä esim. vuonna 2019 kotihoidon tukea sai 82 900 naista ja 6 700 miestä miesten osuuden ollessa vain 7,5 % tuen saajista. Eli sillä aikaa, kun naiset hoitavat lapsia kotona, miehet ovat töissä ansaitsemassa, mistä kärsivät juuri naisten kukkarot. Ei ole tasa-arvon ja kokoomuslaisten arvojen mukaista tarjota etuutta, joka vaikuttaa negatiivisesti lähestulkoon ainoastaan yhteen sukupuoleen, naisiin. Kelan tutkimusten mukaan kotihoidon tuki ja pitkät hoitovapaat tekevät monenlaista hallaa, sillä ne heikentävät naisten työllisyyttä, naisten ura- ja palkkakehitystä sekä lopulta myös tulevaa eläkettä. Miesten eläkkeestä naisten työeläke on keskimäärin ainoastaan 66 %. Tarjoamalla kotihoidontukea kannustamme naisia taloudelliseen epäitsenäisyyteen, pienempään palkkaan ja eläkkeeseen sekä vähemmän ehyeen uraan kuin miehillä. Tämä ei ole tasa-arvoa edistävää toimintaa, ja on muistettava, että naisten tulot jäävät Suomessa yhä kauas miesten tuloista.

Myös palkansaajien tutkimuslaitoksen Tuomas Kososen ja VATT:n tutkimusprofessori Kristiina Huttusen tutkimus, Kososen oma väitöskirja sekä Kelan tutkimukset todistavat kotihoidontuen heikentävän naisten työllisyyttä. Kososen ja Huttusen mukaan

kotihoidontukea nostavien äitien työllisyys heikkenee kaikkien muiden paitsi yksinhuoltajaäitien osalta. Suomalainen palkkarakenne -tutkimuksesta puolestaan ilmenee, että perhevapaisiin liittyvät urakatkot heikentävät naisten palkka-asemaa.

Kelan tutkimustulokset puhuvat erityisesti kuntalisän poistamisen puolesta, sillä Kelan mukaan naiset hoitavat lasta pidempään kotona, jos kunta maksaa kotihoidon tuen kuntalisää. Lisän myötä niin työssä kuin työttömänä olleet äidit pidentävät hoitojaksoja kotona. Äitien työhön siirtyminen siis lykkääntyy kotihoidon tuesta johtuen, samoin lasten osallistuminen varhaiskasvatukseen. Lisäksi Suomessa lasten osallistuminen varhaiskasvatukseen on muutenkin selvästi vähäisempää kuin muissa Pohjoismaissa. Poistamalla kunnilta mahdollisuus tarjota kuntalisää naisia ei rohkaista jäämään kotiin, vaan elättämään itsensä ansiotyöllä tai yrittäjinä kotipaikkakuntiansa talouteen positiivisesti vaikuttaen. Kuntatalouden vaikeina aikoina ei ole syytä väheksyä äitien tekemää työtä ja kannustaa heitä jättäytymään työelämästä pitkiksi ajoiksi. Lisäksi koska toisissa kunnissa kuntalisää maksetaan ja toisissa ei, ihmiset eivät myöskään pidä kuntalisia oikeudenmukaisina. Kuntalisä asettaa suomalaiset eriarvoiseen asemaan.

Tutkimukset tukevat kodin ulkopuolista varhaiskasvatusta lapselle jo hyvin pienestä alkaen. Palkansaajien tutkimuskeskuksen tutkimuksen mukaan pelkkä kotihoito olisi 1-2 vuotiaille keskimäärin huonompi vaihtoehto kuin osallistuminen kodin ulkopuoliseen varhaiskasvatukseen. Standardoiduissa neuvolatesteissä suurempi kotihoidon tuki näkyi tutkimuksessa muihin lapsiryhmiin nähden suurempana määränä kognitiivisia ongelmia. Peruskoulun päättötodistuksessa erot eivät enää kuitenkaan näkyneet. Lyhyellä aikavälillä varhaiskasvatus näyttäisi kuitenkin olevan lapsille hyödyllisempää kuin ainoastaan kotona oleminen.

Kotihoidon tuki on lisäksi ongelmallinen erityisesti maahanmuuttajanaisten sekä pienituloisten naisten kannalta. Tammikuussa 2020 julkaistun työ- ja elinkeinoministeriön selvityksen mukaan kotihoidontuki voi olla merkittävä syy siihen, että Suomessa asuvat maahanmuuttajanaiset eivät työllisty yhtä hyvin kuin muissa Pohjoismaissa asuvat maahanmuuttajanaiset. Lisäksi TEM:n selvityksestä ilmenee, että pitkä kotihoidontuki tuottaa Suomessa taloudellisen kannustinloukun etenkin pienituloisille perheille, kun pienipalkkaisen työn vastaanottaminen laskee perheen käteen jääviä tuloja. THL:n 2017 raportin mukaan Suomeen onkin syntynyt pitkään kotihoidon tukea käyttävien, heikon työmarkkina-aseman ja vähän koulutettujen naisten ryhmä. Kotihoidontuen ongelmallisuus kohtaa siten erityisesti haavoittuvassa asemassa olevia naisia vaikeuttaen heidän reittiään työelämään ja taloudelliseen itsenäisyyteen sekä yhteiskuntaan integroitumiseen.

Pitkä kotihoidontukemme on herättänyt keskustelua myös kansainvälisesti: esimerkiksi OECD on kiinnittänyt Suomen pitkään kotihoidontukeen huomiota. Länsinaapurissamme Ruotsissa siitä on jo ymmärretty luopua kokonaan jo vuoden 2016 alusta. Perusteluna käytettiin erityisesti tasa-arvoa: tuesta oli tullut naisille "ansa", joka heikensi sukupuolien tasa-arvoa huonontamalla naisten työmarkkina-asemaa. On vielä muistettava, että Suomea sitova YK:n naisten syrjinnän poistamista koskeva yleissopimuksen artikla 5 velvoittaa toimimaan niin, että naisten ja miesten rooleihin liittyvät kaavamaiset käsitykset heikkenevät ja naiset ja miehet ottavat yhtäläisen vastuun perheestä ja lapsista.

Kotona lapsen hoitaminen tulisi olla tulevaisuudessa sallittua, mutta valtion tehtäväksi pitää riittää päivähoitomahdollisuuden tarjoaminen. Jos tätä mahdollisuutta ei tahdo hyödyntää, tulee lasten kotihoidon tapahtua omakustanteisesti.

Näillä perusteilla kokoomusopiskelijat esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään kotihoidon tuesta luopumista kokonaisuudessaan.

Puoluehallitus:

Kokoomus on ollut jo pitkään halukas uudistamaan perhevapaajärjestelmää. Haluamme edistää perhevapaaudistuksella sukupuolten tasa-arvoa ja perheiden parempaa arkea. Kokoomuksen mielestä perhevapaaudistus on toteutettava siten, että se huomioi lapsen edun, parantaa vanhemmuuden ja työelämän tasa-arvoa, lisää perheiden valinnanvapautta ja joustoja, vahvistaa naisten työllisyyttä ja työmarkkina-asemaa, sekä lisää lasten osallistumista varhaiskasvatukseen. Keskeistä on tasata

hoitovastuun jakautumista vanhempien välillä nykyistä tasaisemmin, huomioida perheiden erilaiset tarpeet ja kannustaa työnte-
koon ja yrittäjyyteen.

Äidit käyttävät yhä valtaosan sekä vanhempainvapaasta että hoitovapaasta. Perhevapaiden epätasainen jakautuminen asettaa
tällä hetkellä äidit ja isät vanhempina keskenään eriarvoiseen asemaan. Hoivavastuun epätasainen jakautuminen vaikuttaa kiel-
teisesti naisten ura- ja palkkakehitykseen ja viimekädessä myös eläkekertymään. Moni isä taas haluaisi hoitaa lastaan perheva-
pailla, mutta syystä tai toisesta isien käyttämät perhevapaat ovat toistaiseksi jääneet vähäisiksi. Nykymalli on tarjonnut mahdol-
lisuuden perhevapaiden tasaisemmalle jakamiselle, mutta isien kannustus vanhempainvapaille on puuttunut.

Perhevapaaudistuksessa on kyse myös lasten vahvemmassa osallisuudesta varhaiskasvatukseen. Tutkimustulokset osoittavat
kiistatta laadukkaan varhaiskasvatuksen tasaavan erilaisista taustoista tulevien lasten osaamisen eroja ja olevan paras lääke
syrjäytymiseen.

Kokoomus haluaa kunnioittaa perheiden mahdollisuutta valita omaan elämäntilanteeseen parhaiten sopivat hoitoratkaisut. Ih-
miset, työt, perheet ja tilanteet ovat erilaisia. Perhebarometriin mukaan perheet toivovat eniten lisää joustoja perhevapaajär-
jestelmään. Kiintiöihin, ja siihen, että yhteiskunta päättää perheiden puolesta, suhtaudutaan nihkeästi.

Perheiden toiveet voidaan yhteensovittaa yhteiskunnallisesti asetettuihin tavoitteisiin lisäämällä sekä perhevapaajärjestelmään
joustoja että kannustimia. Oikeilla kannustimilla voidaan varmistaa, että myös isät käyttäisivät nykyistä enemmän perhevapaita,
että perhevapailta kannattaa palata työelämään ja, että yhä useampi lapsi pääsee varhaiskasvatuksen piiriin.

Vuonna 2017 hyväksytty Perheet ja työelämä -asiakirja sisältää Kokoomuksen perhevapaamallin. Kokoomuksen perhevapaa-
mallissa perhevapaat koostuisivat äidille maksettavasta viiden viikon odotusrahasta, vuoden mittaisesta ansiosidonnaisesta van-
hempainvapaasta, josta molemmille vanhemmille on kiintiöity 3kk osuus. Jäljelle jäävä 6kk osuus on vanhempien vapaasti jaet-
tavissa, mutta vapaata on mahdollisuus siirtää myös muulle lasta hoitavalle aikuiselle kuin juridiselle vanhemmalle. Tämä hel-
pottaa niin eroperheiden, uusperheiden kuin sateenkaariperheiden vapaajärjestelyjä tai mahdollistaa esimerkiksi yksinhuolta-
japerheessä isovanhemman avun. Lisäksi kokoomuksen perhevapaamalli sisältää kuuden kuukauden mittaisen joustavan hoi-
torahan (800 e/kk), jonka vanhemmat voivat jakaa haluamallaan tavalla.

Kokoomuksen mallissa tuet riittävät täysimääräisinä siihen asti, kunnes lapsi on 1,5-vuotias ja puolitetuina kolmevuotiaaksi asti.
Puolitettunakin alin etuus (hoitoraha) on 400 e/kk, mikä pärjää nykyiselle perustasoiselle kotihoidon tuelle tason ja keston osalta.
Etuuksien kokonaissumma on kaikille perheille sama.

Kokoomus ei halua viedä kenenkään mahdollisuutta hoitaa lastaan kotona 3 ikävuoteen saakka, mutta kokoomuksen mallissa
on kannustin siirtyä takaisin työelämään jo aikaisemmassa vaiheessa. Vanhempainrahaa ja hoitorahaa voi kokoomuksen per-
hevapaamallissa käyttää myös puolipäiväisenä, jolloin lapsella on mahdollisuus osallistua varhaiskasvatukseen.

Kokoomus on sitoutunut perhe-elämän tasa-arvon edistämiseen ja perhe-vapaajärjestelmän uudistamiseen. Kokoomuksen mie-
lestä perhevapaaudistus on yksi tämän hallituskauden tärkeimmistä uudistuksista, jonka toteuttamiseksi hallituksen tulee var-
mistaa toteuttamiskelpoisen uudistuksen eteneminen eduskuntaan. Kokoomus on valmis kannattamaan sellaista perhevapaa-
udistusta, joka tuo joustoja erilaisten perheiden tarpeisiin, kannustaa isiä käyttämään perhevapaita, tasaa hoivavastuuta suku-
puolten välillä, parantaa naisten työmarkkina-asemaa ja työllisyyttä, sekä tukee lasten osallistumista varhaiskasvatukseen.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

78. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Kokoomukselle oma päihdepoliittinen ohjelma

Päihdepolitiikka ei ole irrallaan muusta yhteiskuntapolitiikasta vaan on kiinteä osa eriarvoisuutta ja osallisuutta. Päihteet ovat merkittävä kansanterveydellinen ja kansantaloudellinen uhka, inhimillisistä tragedioista puhumattakaan. Päihdeongelmat nähdään usein heijastuksena huono-osaisuudesta, mutta ne eivät aina katso ihmisen sosioekonomista statusta, ikää, sukupuolta tai elämäntilannetta.

Päihteiden käytön ja niistä aiheutuvien ongelmien ehkäisy on aina parempi ja tehokkaampi vaihtoehto, kuin päihteiden käytöstä aiheutuvien ja jo pitkään kasaantuneiden ongelmien hoito. Valtaosa suomalaisista kuitenkin käyttää päihteitä, joten päihteisiin liittyvien ongelmien varhainen tunnistaminen ja hoito ovat keskeisiä keinoja päihteistä aiheutuvien haittojen ja sairauksien minimoimiseksi. Esimerkiksi alkoholihaitoista huomattava osa liittyy alkoholin suurkulutuksen riskirajat ylittävään alkoholin käyttöön, johon ei vielä liity riippuvuutta. Suomessa arvioidaan olevan noin puoli miljoonaa alkoholin suurkulutuksen riskirajat ylittävää alkoholin käyttäjää. Mikäli alkoholin käyttö jatkuu, todennäköisyys haittojen ilmaantumiseen kasvaa. Vaikeimmat alkoholiongelmat kasautuvat eniten alkoholia juovalle väestönosalle: väestöstä kymmenesosa juo noin puolet kaikesta kulutetusta alkoholista.

Mitä aikaisemmassa vaiheessa mahdolliset päihdeongelmat tunnistetaan, sitä enemmän päihteitä käyttävällä itsellään on voimavaroja muuttaa päihteiden käyttötappaa niin, ettei ongelmia pääse syntymään tai orastavat ongelmat saa helposti ratkaistua. Myös monet itsehoitoa tukevat palvelut voivat tällöin olla riittäväksi tueksi muutokselle. Hoito on ajankohtaista siinä vaiheessa, kun omat keinot muutoksen aikaansaamiseen eivät enää riitä. Rungas päihteiden käyttö ja riippuvuus voivat vaikeimmillaan kapeuttaa ja kurjistaa käyttäjänsä elämän päihteiden ympärille kokonaan, ja tällöin voidaan tarvita toistuvia ja pitkäaikaisiakin hoitajaksoja ja muuta tukea. Kieltopolitiikka ei toimi. Siksi päihdepolitiikkaa tehdessä mukaan tulee sitoa tiiviisti alan järjestöjen ja ammattilaisten osaaminen.

Kokoomuksen Opiskelijaliitto Tuhatkunta esittää, että Kokoomuksen tulisi laatia kattava ja syvälinen päihdepoliittinen ohjelma, jossa tuodaan esiin vaikuttavia ehkäisevän työn ja haittojen vähentämisen keinoja. Päihdepoliittisessa ohjelmassa tulisi linjata ratkaisukeskeisesti, miten ehkäisevää työtä ohjataan valtakunnallisesti, toimeenpannaan paikallisesti ja kuinka takaisimme riittävät resurssit päihdetyöhön. Ohjelman tulisi käsitellä ratkaisukeskeisesti ja tutkimukseen perustuen niin alkoholi-, tupakka-, huume-, kuin rahapelipolitiikkaakin ja se tulisi toteuttaa tiiviissä yhteistyössä yhdessä alan järjestöjen ja ammattilaisten osaamista hyödyntäen.

Kokoomus ei voi olla tulevaisuuteen katsova edistyspuolue, mikäli se ei tunnista päihdepolitiikkaa merkittävänä osana omaa tavoiteohjelmaansa. Aidosti mahdollisuuksien tasa-arvoa sekä ihmisten hyvinvointia ajava puolue tarvitsee selkänajakseen vahvempaa, inhimillisempää politiikkaa, joka ei näe päihdeongelmia vain kansantaloudellisena kulueränä.

Näillä perusteilla Kokoomusopiskelijat esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että Kokoomus loisi oman päihdepoliittisen ohjelmansa.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 79 lopussa.

79. Pohjanmaan Kokoomusnaiset: Päihdehuollosta päihdehoitoon - päihdehuoltolain nimi ja sisältöuudistus

Pohjanmaan Kokoomusnaiset esittää, että Kokoomuksen tulisi ajaa yksilön tarveperiaatetta päihde- ja läheishoitoon pääsyssä koskien kaikkia riippuvuuksia.

Oikeus päihde- ja läheishoitoon ja – kuntoutukseen määräytyy päihdehuoltolain 7 §:n perusteella:

Päihdehuollon palveluja tulee antaa henkilölle, jolla on päihteiden käyttöön liittyviä ongelmia sekä hänen perheelleen ja läheisilleen lisäksi palveluja on annettava henkilön, hänen perheensä ja muiden läheisten avun, tuen ja hoidon tarpeen perusteella. Päihdehuollon keskeisiä periaatteita on, että palvelujen piiriin voidaan hakeutua oma- aloitteisesti ja niin, että asiakkaan itsenäistä suoriutumista tuetaan, hoito perustuu luottamukseen ja että toiminnassa otetaan huomioon ensisijaisesti ongelmakäyttäjän ja hänen läheistensä etu. Tarvittaessa on autettava ratkaisemaan myös toimeentuloturvaan, asumiseen ja työhön liittyviä ongelmia (8§).

Päihdehuoltolain mukaan

- Asiakkaalla on oikeus hoitoon, asiakasta on kuultava, mutta oikeutta tiettyyn hoitoon ei ole.
- Hakija voi perustella tiettyä hoitoa omalla erityistarpeellaan ja saada hoidon
- Hoidon tarve tulee arvioida etukäteen kunnan päihdehuoltopalveluissa (jos menee omatoimisesti hoitoon ilman kunnassa tehtyä arviota, kunnalla ei velvollisuutta maksaa jälkikäteen).

NYKYTILAN ONGELMAT JA RATKAISUEHDOTUKSET

Päihdehuoltolain nimi muutetaan päihdehoitolaiksi ja sisältö muutetaan vastaamaan nyky-yhteiskunnan tarpeeseen.

- Vanhentunut päihdehuoltolaki ei hengi päihderiippuvuuden sairauslähtöistä ajattelua, eikä käytännössä mahdollista läheisten hoitoa.
- Päihde- ja muiden riippuvuuksien tunnistaminen ja tietoisuus niiden sairausluonteesta on riittämätöntä ja hoitoon hakeutumista leimaa häpeä.
- Päihderiippuvuuden arviointi ja hoitonojjaus tapahtuu sosiaalipuolella ja hoitopolut eivät ole yhtenäiset.
- Päihderiippuvuuden hoito tulee toteuttaa kuten muidenkin sairauksien hoito eli vaikuttavuuden sekä tutkitun tiedon mukaan.
- Diagnosoinnin, hoidon tarpeen arvioinnin ja hoitoon ohjauksen tulee tapahtua yhtenäisesti terveydenhuollossa.
- Päihdehoito-sanana sisältö, tavoitteet ja keskeiset käsitteet tulee selkiyttää.
- Päihdeasiakkaiden ja päihdeperheiden puutteellinen informointi hoitomahdollisuuksista ja oikeuksista
- Peruspalveluissa pitää olla valmius ja osaaminen antaa potilaalle ja läheisille tieto sairaudesta ja sen parhaasta mahdollisesta kokonaisvaltaiseen toipumiseen tähtäävästä hoidosta.
- Päihderiippuvuuden aikaikkuna huomioidaan hoitoon ohjausprosessissa.

- Asiakaslähtöisyyden toteutumattomuus

- Palvelutarpeen arvioinnissa ja ohjauksessa potilaan ja hänen läheistensä valinnanvapaus tarkoittaa mahdollisuutta saada maksusitoumus tai palveluseteli yksityisen tai kolmannen sektorin tuottamaan hoitoon.

- Päihderiippuvuutta sairastavalla ja läheisillä on oltava samat oikeudet hoitoon, hoitopaikan valintaan ja hoitoon pääsyyn. Tasa-arvon hoitoon pääsyssä on toteuduttava koko maassa.

- Päihderiippuvuus ja läheisriippuvuus diagnosoidaan aina primääriksi ja ensisijaista hoitoa vaativaksi sairaudeksi, jolloin potilas saa sairauspäivärahan ja hoidosta aiheutuvat matkakorvaukset.

- Kela-yhteistyön selkiyttäminen

- Perustason avo- sekä laitospalveluissa osaaminen ja valmius päihdesairausten tunnistamiseen, diagnosointiin, palvelutarpeen arviointiin ja palveluohjaukseen sekä koulutukseen.

- Palvelutarpeen arvioinnissa ja ohjauksessa potilaan ja hänen läheistensä valinnanvapaus tarkoittaa mahdollisuutta saada maksusitoumus tai palveluseteli yksityisen tai kolmannen sektorin tuottamaan hoitoon.

- Päihderiippuvuutta sairastavalla ja läheisillä on oltava samat oikeudet hoitoon, hoitopaikan valintaan ja hoitoon pääsyyn. Tasa-arvon hoitoon pääsyssä on toteuduttava koko maassa.

Kukaan ei hakeudu päihdehoitoon turhaan. Omatoimisesti hoitoon hakeutuvien on saatava hoito heti.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa Kansallista Kokoomusta toimimaan edellä esitetyn perusteella siten, että päihdehuoltolain uudistus toteutuu. Päihde- ja läheishoitoon tasa-arvoinen pääsy mahdollistuu sekä ihmisen vaikuttamismahdollisuus omaan hoitopaikkaansa toteutuu henkilöille ja perheille, jotka sitä sairautensa hoitamiseksi sekä itsemääräämisoikeuden toteutumiseksi tarvitsevat. Lisäksi päihde- ja läheisriippuvuuden hoito siirretään sosiaalihuollosta terveydenhuoltoon, jolloin hoidon tarpeen arviointi muuttuu sairausperusteiseksi ja hoitopolku tehostuu sekä tulee tasavertaiseksi muihin sairauksiin verrattuna.

Puoluehallitus (vastaukset aloitteisiin 78 ja 79):

Kokoomusopiskelijat esittää aloitteessaan päihdepoliittisen ohjelman laatimista ja Pohjanmaan Kokoomusnaiset esittävät päihdehuoltolain uudistuksen toteutumisen edistämistä.

Aloitteissa puututaan tärkeään asiaan. Päihde- ja muut riippuvuusongelmat aiheuttavat vuosittain valtavia yhteiskunnallisia kustannuksia, sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja, ja inhimillisiä tragedioita niin riippuvaisille itselleen kuin heidän läheisilleen. Olenaista on ymmärtää, että riippuvuudet ovat sairauksia, ja niistä kärsivät ihmiset tarvitsevat ensisijaisesti apua.

Päihdepalveluista säädetään päihdehuoltolaissa, terveydenhoitolaissa, sosiaalihuoltolaissa sekä kuntoutusrahalaisissa. Lisäksi on annettu yksittäisiä päihdepalveluita ohjaavia asetuksia. Keskeisin päihdepalveluita koskeva sisältölaki on Päihdehuoltolaki, joka on vuodelta 1986.

Päihdehuoltolain mukaan päihdehuollon tavoitteena on ehkäistä ja vähentää päihteiden ongelmakäyttöä sekä siihen liittyviä sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja sekä edistää päihteiden ongelmakäyttäjän ja hänen läheistensä toimintakykyä ja turvallisuutta. Kunnan on huolehdittava siitä, että päihdehuolto järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaiseksi kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Lain mukaan päihdehuollon palvelut on järjestettävä siten, että niiden piiriin voidaan hakeutua oma-aloitteisesti ja niin, että asiakkaan itsenäistä suoriutumista tuetaan. Hoidon on perustuttava luottamuksellisuuteen. Toiminnassa on otettava ensisijaisesti huomioon päihteiden ongelmakäyttäjän ja hänen läheistensä etu.

Terveydenhuoltolaissa säädetään päihdetyöstä, johon kuuluu terveydenhuollon palveluihin sisältyvä ohjaus ja neuvonta päiheteettömyydestä ja päihteenkäytön haitoista, sekä päihteen aiheuttamien sairauksien tutkimus-, hoito- ja kuntoutuspalvelut.

Päihdehuoltolain 9 §:n mukaan päihdehuollon alalla toimivien viranomaisten ja yhteisöjen on oltava keskenään yhteistyössä. Erityistä huomiota on kiinnitettävä päihdehuollon ja muun sosiaali- ja terveydenhuollon, raittiustoimen, asuntoviranomaisten, työvoimaviranomaisten, koulutoimen, nuorisotoimen sekä poliisin keskinäiseen yhteistyöhön. Myös terveydenhuoltolain 28 §:n mukaan terveydenhuollossa tehtävä päihdetyö on suunniteltava ja toteutettava siten, että se muodostaa toimivan kokonaisuuden muun kunnassa tehtävän päihdetyön ja mielenterveystyön kanssa.

Tästä huolimatta mielenterveys- ja päihdepalveluiden koetaan usein olevan hajallaan ja integraatio eri palveluiden välillä ei aina toimi asiakkaan parhaaksi. Mielenterveys- ja päihdepalveluiden uudistamisen tarve onkin ollut esillä jo pitkään. Edellisellä hallituskaudella oli tarkoituksena viedä eteenpäin mielenterveys- ja päihdepalveluja koskevan lainsäädännön kokonaisuudistusta. Uudistustyö jäi kuitenkin toteutumatta, sillä sote-uudistuksen valmistelu vei merkittävästi resursseja ja jätti syrjään muita kokonaisuuksia. Lopulta myös Sipilän hallituksen sote-uudistus kaatui.

Kokoomuksen mielestä menneestä on otettava oppia ja keskityttävä suurten hallintouudistusten sijaan parantamaan ihmisille tärkeiden palveluiden laatua ja saatavuutta. Mielenterveyslain ja päihdehuoltolain uudistamisessa olisi viimein tärkeää edetä. Mielenterveys- ja päihdepalvelut ovat vaarassa jäädä puolitiehen, jos niiden kehittämistä tehdään muiden palveluiden ehdoilla. Siksi Kokoomus on esimerkiksi vahvasti kannattanut mielenterveyden Terapiatakuu -aloitetta, jolla Suomeen rakennettaisiin tehokas mielenterveysshoidon perustaso osaksi nykyisiä terveyskeskuksia.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden integraatio asiakkaan hyvän ja kokonaisvaltaisen hoidon turvaamiseksi on avainasemassa. Palveluiden paremman toimivuuden varmistamiseksi on esimerkiksi ratkaistava tietojärjestelmiin liittyviä kysymyksiä ja kaadettava palveluiden välisiä raja-aitoja. Mielenterveys- ja päihdepotilaiden näkökulmasta myös sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten yhteistyön parantaminen ja varhaisen vaiheen toimien lisääminen olisivat tärkeitä kehittämisen kohteita.

Päihdeongelmista ja riippuvuuksista kärsiviä on autettava. Päihteisistä ja riippuvuuksista voi aiheutua haittaa ja ongelmia useilla elämänalueilla, kuten terveys- tai talousongelmia, sekä ongelmia perhe-elämässä tai muussa sosiaalisessa elämässä.

Koronaepidemiasta johtuvat poikkeusolot ovat lisänneet riskiä esimerkiksi alkoholin kulutuksen kasvulle. Kohtuukäyttäjienkin kulutus voi huomaamatta poikkeusoloissa lisääntyä kohti haitallista kulutusta. Myös alkoholista riippuvaisten ja riippuvuudesta toipuvien riski lisätä juomista tai aloittaa juominen uudelleen saattaa poikkeusoloissa kasvaa.

Päihteen käytön haittavaikutukset myös työelämälle ovat mittavat. Työturvallisuuskeskuksen arvion mukaan pelkästään alkoholihaitat maksavat suoraan yhteiskunnalle 6-7 miljardia euroa. Kustannuksista merkittävän osan kattavat työnantajat esim. erilaisten vakuutusmaksujen kautta. Alkoholin aiheuttamat tuotannonmenetykset arvioidaan TTK:n mukaan vuositasolla n. 500-600 miljoonan euron suuruisiksi. Arviolta seitsemän prosenttia kaikista sairauspoissaoloista johtuisi päihteisistä, mikä tarkoittaisi noin 10 000 henkilötyövuotta.

Marinin hallitus on asettanut tavoitteekseen julkisen talouden menojen ja tulojen tasapainon vuonna 2023. Tavoite edellyttää työllisyysasteen nousua 75 prosenttiin. Vuonna 2023 työllisiä pitäisi olla 60 000 ennustettua enemmän. Väestön ikääntymisen jatkuessa tämäkään ei vielä riitä turvaamaan hyvinvointiamme. Työllisyystavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan rohkeita uudistuksia ja työllisyystoimia, joita Kokoomus on myös ehdottanut. Samalla on varmistettava, ettei työelämästä pudota mielenterveys- tai päihdeongelmien vuoksi, kuten nyt liian usein tapahtuu.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteet 78 ja 79 seuraavasti ponsiosaltaan muutettuna:

Puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää valmistelemaan Kokoomukselle päihdepoliittiset linjaukset sekä toimimaan päihdehuoltolain uudistuksen edistämiseksi.

80. Tornion Kokoomusnaiset: Lasten ja nuorten huumeiden käyttö kitkettävä

Suomessa yhä nuoremmat kokeilevat ja käyttävät huumeita. Huumeiden käyttö vie lapsen nopeasti syvälle syrjäytymisen tielle ja aiheuttaa vakavia mielenterveys- ja terveysongelmia. Tämän lisäksi lapselle ja nuorelle helposti muodostuu ongelmia koulunkäynnissä ja sosiaalisessa elämässä sekä rikostaustaa, mitkä ovat omiaan hankaloittamaan elämää aikuisiässä, vaikka itse huumeiden käytöstä pääsisikin eroon. Siksi on tärkeää ja tehokkainta ennaltaehkäisevä työ huumeiden käyttöä vastaan.

Yksilökohtaisten haittojen lisäksi huumeiden käyttöön liittyy globaali ongelma. Huumeisiin liittyvässä rikollisuudessa liikkuu maailman laajuisesti erittäin suuret määrät rikollista rahaa ja siihen liittyvät vahvasti myös ihmiskauppa ja muu väkivaltarikollisuus.

Edellä mainitun perusteella Tornion Kokoomusnaiset ry esittää, että

puoluekokous hyväksyessään tämän aloitteen velvoittaa Kansallisen Kokoomuksen nostamaan julkiseen keskusteluun lasten huumeiden käytön ennalta ehkäisemisen tärkeyttä ja toimimaan siten, että torjuntatyöhön ohjataan lisää resursseja.

Puoluehallitus:

Suomalaisen huumausainepolitiikan perimmäisenä tavoitteena on huumeiden käytön ja siitä yksilölle, yhteisöille ja yhteiskunnalle aiheutuvien haittojen vähentäminen. Huumausaineiden käytön haitat ovat niin taloudellisia, terveydellisiä kuin sosiaalisiaakin. Huumausainelain tavoitteena on huumausaineiden laittoman Suomeen tuonnin, Suomesta viennin, valmistuksen, levittämisen ja käytön ehkäiseminen sekä muiden huumaantumistarkoituksessa käytettävien aineiden aiheuttamien terveysriskien vähentäminen.

Suomi harjoittaa huumausainepolitiikkaansa YK:n huumausaineiden vastaisten sopimusten pohjalta. Laittomat huumausaineet ovat kansainvälinen ongelma, joka on ratkaistavissa ainoastaan kansainvälisellä yhteistyöllä.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan huumeiden kokeilu ja käyttö ovat yleistyneet suomalaisten keskuudessa 1990-luvulta lähtien. Yleisimmin kokeiltu tai käytetty huume on kannabis. Kannabiskokeilut ovat nelinkertaistuneet vuoden 1992 kuudesta prosentista 24 prosenttiin vuonna 2018. THL:n mukaan myös stimulanttien (esimerkiksi amfetamiini, ekstaasi ja kokaiini) kokeilut ovat yleistyneet, vaikkakin niitä kokeilleiden osuus väestöstä jää alle viiteen prosenttiin vuonna 2018. Myös suhtautuminen huumeisiin on muuttunut myönteisemmäksi huumeiden käytön yleistymisen myötä.

Tuoreen tutkimustiedon perusteella nuoria huumeiden ongelmakäyttäjiä on Suomessa enemmän kuin koskaan aiemmin. 25–34-vuotiaiden ikäryhmässä huumeiden ongelmakäyttö on ollut yleisintä. 35–44-vuotiaiden ikäryhmässä ongelmakäyttö on aikaisemmin ollut toiseksi yleisintä, mutta uudessa tutkimuksessa todettiin 15–24-vuotiaiden ongelmakäyttö lähes yhtä yleiseksi kuin 35–44-vuotiaiden. Suomessa näyttäisi tutkimuksen perusteella olevan aiempaa suurempi, nuori sukupolvi amfetamiineja ja opioideja ongelmallisesti käyttäviä.

Ehkäisevän päihdetyön merkitys erityisesti nuorten huumeiden käytön ehkäisemiseksi on tärkeä. Nuorten päihteiden käytön vähentäminen on laajasti kytköksissä moniin nuorten hyvinvointiin liittyviin kysymyksiin. Varhainen puuttuminen nuorten tilanteisiin ja monialainen viranomaistyö ovatkin keskiössä nuorten päihderiippuvuuden ja syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

Kouluissa ja oppilaitoksissa ehkäisevää työtä tehdään monialaisessa oppilashuollossa yhteistyössä huoltajien, kunnan päihde-työntekijän, päihdepalvelujen, poliisin, nuorisotoimen ja järjestöjen kanssa. Nuorisotyöllä on keskeinen rooli ehkäisevässä päihde-työssä.

Ehkäisevät toimenpiteet huomioidaan myös huumausainerikollisuuden torjunnassa. Esimerkiksi varhaisen puuttumisen ja hoi-toonohjausmenettelyn mahdollisuuksia sekä syyttäjävetoisia alaikäisten ensikertalaisten puhutteluja voidaan tapauskohtaisesti hyödyntää.

Huumeiden käytön lisääntymisestä ja huumeiden ongelmakäytön yleistymisestä seuraavaan palvelutarpeen kasvuun on tärkeä vastata sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja lisäämällä. Varhainen puuttuminen ja oikea-aikainen apu on erityisesti nuorten huumeiden käytön ehkäisemiseksi tärkeää.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

81. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Kehitysvammaisten yhdenvertaisuutta lisättävä – Kokoomuksen vammaispoliittinen ohjelma uudistettava tai päivitettävä

Suomessa on noin 250 000 ihmistä eli noin viisi prosenttia koko väestöstä, joilla on jonkin asteen kehitysvamma. Kyseessä on merkittävä ihmisryhmä, jonka tarvetta tasa-arvoisempaan sekä yksilöllisempään kohteluun emme voi olla näkemättä. Huoli vammaisten henkilöiden kohtaamasta epätasa-arvosta kasvaa jatkuvasti. Asiassa on monta epäkohtaa, mutta esimerkkeinä voi mainita viestintäpalvelut, asumispalvelut, työelämän sekä koulutuksen. Näistä monen kohdalla kyse on ihmisoikeuksista sekä niiden puutteesta. On hälyttävää, että Suomessa vuonna 2020 kehitysvammaiset kohtaavat syrjintää niin monilla elämän eri aloilla. Perustuslaki turvaa Suomessa kaikille yhdenvertaisesti esimerkiksi oikeuden elämään ja asumiseen. Kuitenkaan esimerkiksi työkykyisen kehitysvammaisen jättäminen työmaailman ulkopuolelle perusteettomasti ei ole osa yhdenvertaista Suomea.

Vamman laatuja on olemassa erilaisia ja luonnollisesti henkilöiden tarpeet ovat siten erilaisia. Kehitysvammaisia ei tule nähdä yhtenä ihmismassana, vaan heidät tulee nähdä jokainen yksilönä. Toinen voi pärjätä lähes itsenäisesti arkipäivän eri tilanteissa, olla mukana työelämässä ja kouluttautua, kun toinen tarvitsee ympärivuorokautisesti erikoissairaanhoidon tasoista apua. Kehitysvammaisten henkilöiden osallistuvuutta on parannettava heitä koskevassa päätöksenteossa. Yhteiskunnassamme pitää pyrkiä toden teolla katkaisemaan asenteelliset ja kankeat byrokraattiset järjestelmät kehitysvammaisten tukemiseksi sekä heitä koskevassa päätöksenteossa. Oikeudenmukaisuutta ei ole se, että vammaisen henkilö tai hänen perheensä joutuvat kynsin ja hampain taistelemaan avunsaannista tai perusoikeuksistaan. Ongelmasta kielii sekin, että vuosittain vammaispalveluita koskevia tapauksia käsitellään oikeustasolla noin 10 000.

”Yhdenvertaisuus ja esteetön Suomi” kuulostaa hienolta tavoitteelta. Siihen tavoitteeseen on kuitenkin vielä matkaa ja se vaatii niin konkreettisia toimia, asenteiden muutosta kuin pitkäjänteisyyttäkin. Koulutus, sivistys ja työ ovat Kokoomuksessa keskeisiä arvoja ja niihin tulee luoda yhtäläinen mahdollisuus kaikille. Hyvinvoiva yhteiskunta rakentuu ihmisten oikeuksien ja velvollisuuksien tasapainosta. Yhteiskunnalla on kuitenkin erityinen ja tärkeä vastuu niistä ihmisistä, joilla lähtökohtaisesti on heikommat edellytykset täysivaltaiseen elämään ja huolehtia itse omista oikeuksistaan. Oikeudenmukaisella lainsäädännöllä ja yhtenäistämällä toimintatapoja yhteiskunta luo kansalaisilleen tasavertaiset edellytykset ihmisarvoiseen elämään.

Kokoomus on uudistajapuolue, joten sillä ei voi olla 15 vuotta vanhaa vammaispoliittista ohjelmaa. Se tulisi uudistaa tähän päivään ja päivittää tämän päivän tarpeisiin. Me korostamme puolueena tasa-arvoa ja jokaisen ihmisen tasavertaista mahdollisuutta toimia yhteiskunnassamme, emmekä voi jättää tätä merkittävää ihmisryhmää sen ulkopuolelle. Kokoomus ei esimerkiksi maininnut vammaisia henkilöitä vaaliohjelmassaan vuonna 2019, joka valitettavasti erottui negatiivisessa valossa muiden puolueiden vaaliohjelmista. Kehitysvammaisia koskeva lainsäädäntö on myös muutoksessa ja vanha vammaispoliittinen ohjelma ei enää istu uuden lainsäädännön kanssa samaan muottiin. Asenteet vaikuttavat edelleen kehitysvammaisten henkilöiden arkeen ja Kokoomuksen tulee olla suunnannäyttäjänä näiden ennakkoluulojen murtamisessa. Lisäämällä ihmisten tietoisuutta, voidaan hälventää useita ennakkoluuloja ja siten vaikuttaa ihmisten asenteisiin.

Näillä perusteilla Kokoomusopiskelijat esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää valmistelemaan uuden vammaispoliittisen ohjelman tai vaihtoehtoisesti päivittämään vuoden 2005 vammaispoliittisen ohjelman.

Puoluehallitus:

Kokoomusopiskelijat kiinnittää aloitteessaan huomiota tärkeään kysymykseen. Vammaisten ihmisten oikeuksiin ja osallisuuteen, syrjimättömyyteen, riittävien ja laadukkaiden palveluiden turvaamiseen sekä itsemääräämisoikeuteen liittyviin kysymyksiin on viime vuosina kiinnitetty huomiota mm. kokoomuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusohjelmassa, sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistamista koskevassa työssä sekä hoivaa koskevissa kannanotoissa. Vammaispoliittisen ohjelman päivittäminen mahdollistaisi näiden hajallaan olevien kantojen tuomisen yhteen kattavan ohjelmatyön alle.

YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva yleissopimus on ensimmäinen vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva oikeudellisesti sitova kansainvälinen asiakirja. Vammaisyleissopimuksen johtava periaate on syrjinnän kieltö. Sopimuksella kielletään syrjintä ja luodaan valtiolle velvollisuuksia vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuuden toteutumiseksi. Muita sopimuksen keskeisiä periaatteita ovat; yksilön itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen, syrjimättömyys ja yhdenvertaisuus, vammaisten henkilöiden osallistuminen ja osallisuus yhteiskuntaan, esteettömyys ja saavutettavuus, miesten ja naisten välinen tasa-arvo, erilaisuuden kunnioittaminen ja vammaisten henkilöiden hyväksyminen osana ihmisten moninaisuutta, vammaisten lasten oikeuksien kunnioittaminen.

Suomi on ratifioinut 10.6.2016 YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen. YK:n vammaisopimuksen kansallinen toimintaohjelma julkaistiin ensi kertaa vuonna 2018. Toimintaohjelman eri hallinnonaloilla toteutettavista 82 toimenpiteestä osa kohdentui silloiselle hallituskaudella ja osa oli pidemmän ajan toimenpiteitä. Toimintaohjelma lisäsi tietoisuutta vammaisten henkilöiden oikeuksista. Maakunta- ja sote-uudistuksen kaatumisen (kevät 2019) myötä useat lakihankkeet raukesivat, mikä valitettavasti vaikutti monien toimenpiteiden toteutumiseen.

Uuden kansallisen toimintaohjelman valmistelu käynnistyi syksyllä 2019. Toimintaohjelman tekemisestä vastaa vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANE, joka on YK:n vammaisopimuksen kansallinen koordinaatioelin.

Sipilän hallitus antoi uudesta vammaispalvelulaista esityksen eduskunnalle 27.9.2018. Esitys kuitenkin raukesi sote-uudistuksen kariuduttua maaliskuussa 2019. Vammaispalvelulaki ja kehitysvammalaki oli tarkoitus yhdistää yhdeksi vammaisten henkilöiden sosiaalihuollon erityispalveluja koskevaksi laiksi. Uuden lain oli tarkoitus turvata riittävät ja sopivat palvelut yhdenvertaisesti kaikille vammaisille henkilöille sekä vahvistaa vammaisten henkilöiden itsemääräämisoikeutta ja osallisuutta. Lailla olisi toteutettu YK:n vammaisopimuksen ja lapsen oikeuksien sopimuksen periaatteita.

Istuvan hallituksen hallitusohjelmassa sitoudutaan toteuttamaan vammaispalvelulain uudistus. Tavoitteena on ollut, että uudistettu vammaispalvelulaki tulisi voimaan vuonna 2023. Vammaisten henkilöiden sosiaalihuollon erityispalveluja koskeva lainsäädäntö uudistettaisiin säätämällä uusi yhteensovitettu vammaispalvelulaki. Nykyiset vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annettu laki 380/1987 sekä kehitysvammaisten erityishuollosta annettu laki 519/1977 kumottaisiin.

Uudistuksen tavoitteena on toteuttaa vammaisten henkilöiden yhdenvertaisuutta ja osallisuutta yhteiskunnassa, tukea vammaisten henkilöiden itsemääräämisoikeutta omaa elämää koskevassa päätöksenteossa sekä turvata yksilöllisen tarpeen mukaiset palvelut. Vammaisen henkilön oma mielipide ja toivomukset sekä yksilöllinen avuntarve ja elämäntilanne otettaisiin entistä vahvemmin huomioon koko asiakasprosessissa.

Vammaisjärjestöt ovat tuoneet esiin sitä, että vammaiset ihmiset kohtaavat yhteiskunnassa edelleen paljon syrjintää. Vammaisten itsemääräämisoikeuden kunnioittamiseen ja yhdenvertaisuuden toteuttamiseen liittyy esteitä, jotka ovat sekä rakenteellisia että asenteiden tasolla.

Vammaispalveluiden järjestämisessä, esteettömyydessä ja saavutettavuudessa on vammaisjärjestöjen mukaan edelleen merkittäviä puutteita. Vammaisten henkilöiden yksilölliset tarpeet eivät riittävässä määrin ohjaa palveluita. Erityisesti haasteita on palveluiden kilpailutuksissa, joissa korostuu järjestelmälähtöisyys, eikä vammaisten henkilöiden yksilöllisiä tarpeita pystytä riittävästi huomioimaan (mm. tulkki-, asumis- ja kuljetuspalvelut). Myöskään rakennetut ympäristöt ja digitaaliset palvelut eivät ole yhdenvertaisesti kaikkien käytettävissä. Vammaiset ihmiset kokevat syrjintää myös työelämäänsä hakeutuessaan. Liian moni jää kokonaan syrjään työelämästä. Tällä on vaikutuksia myös osallisuuden kokemukseen.

Kokoomuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuspoliittisessa ohjelmassa (2019) todetaan, että vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia osallistua yhteiskuntaan esimerkiksi osa-aikatyön, kulttuurin ja muun virikkeellisen ja sosiaalisen toiminnan avulla, tulee vahvistaa.

Kokoomuksen mielestä jokaisella, vammasta tai sairaudesta huolimatta, on oikeus tehdä työtä ja osallistua yhteiskunnan toimintaan. Työ tuo taloudellista turvaa yksilölle, mutta se on enemmänkin. Toimeliaisuus tuo myös merkityksellistä sisältöä elämään. Mahdollisuudella osallistua ja olla osallisena on tärkeä hyvinvointia lisäävä vaikutus.

Vammaisten henkilöiden kannustimia ja mahdollisuuksia osallistua työmarkkinoille tulee parantaa. Tämä vaatii laajaa asenne- ja kulttuurimuutosta työmarkkinoilla ja sellaista sosiaaliturva- ja etuusjärjestelmää, joka tukisi vammaisten ihmisten mahdollisuutta osallistua työelämään. Myös työnantajille on luotava kannustimia työn tarjoamiseksi vammaisille henkilöille.

Tärkeä kysymys on myös vammaisten henkilöiden itsemääräämisoikeus, osallisuus ja vaikutusmahdollisuudet palveluissa. Kysymys on siitä, että pääsevätkö vammaiset henkilöt olemaan asianosaisia, kun kunnissa tehdään heidän elämänsä olennaisesti vaikuttavia palvelujen hankintapäätöksiä.

Kokoomuksen mielestä sosiaali- ja terveystieteiden uudistamisessa on parannettava ihmisten omaa aktiivista roolia palveluissa sekä valinnan ja vaikuttamisen mahdollisuuksia. Elämän mittaisia palveluita tarvitseville ihmisille on luotava yhdessä ammattihenkilön kanssa henkilökohtainen budjetti, sekä hoitopolku, jossa huomioidaan palveluita tarvitsevan ihmisen henkilökohtaiset tarpeet.

Mahdollisuus osallistua oman lähiympäristön kehittämiseen ja toimintaan on myös tärkeää. Osallistumista esimerkiksi omassa kunnassa tapahtuvaan päätöksentekoon tulee tukea. Vammaisneuvostoja on tärkeä kuulla ja osallistaa päätöksentekoon kunnissa.

Arvion mukaan Suomessa on jopa 650 000 ihmistä, joilla on merkittäviä vaikeuksia lukea tai ymmärtää yleiskieltä. Vaikea kieli syrjäyttää ja estää monia ihmisiä toimimasta täysvaltaisina kansalaisina. Ymmärrettävän tiedon ja selkokielen käyttöä on edistettävä.

Kielen selkeään ja helposti ymmärrettävään käyttöön on tuki tärkeä pyrkiä viranomaistyössä kautta linjan. Se on kaikkien ihmisten oikeusturvan toteutumisen kannalta tavoiteltavaa. Kokoomuksen mielestä erityistä huomiota on kuitenkin syytä kohdentaa siihen, että julkiset palvelut ovat esteettömiä ja siten kaikkien saavutettavissa. Tämä pitää sisällään myös selkokielisyyden.

Julkisten palveluiden esteettömyyteen ja selkokielisyyteen on kiinnitettävä huomiota esimerkiksi toiminnan suunnittelun ja henkilöstön osaamisen osalta.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

82. Kaakkois-Suomen Kokoomusnuoret: Genomitieto selkeästi yhden erillisen viranomaisen hallinnoitavaksi

Genomi tarkoittaa ihmisen koko perimää, joka on erilainen jokaisella ihmisellä, sisältäen kaikki geenit. Genomitiedon avulla voidaan kehittää eri sairauksien hoitoa ja ehkäisyä ja huomioida potilaiden yksilölliset tilanteet esimerkiksi syöpien tai perinnöllisten sairauksien kohdalla. The Human Genome Projectissa kesti lähes 13 vuotta 1990–2003 ja noin 2,7 miljardia dollaria yhden koko ihmisen perimän selvittämiseen National Human Genome Research Institutin (NHGRI) tietojen mukaan, ja yhden perimän selvittäminen maksoi lähes 100 miljoonaa dollaria syyskuussa 2001, pudoten ja vakiintuen alle tuhanteen dollariin viime vuonna. Genomitiedon keräämisen helpottuessa esille ovat nousseet monet tiedonhallintaan liittyvät kysymykset.

Lakia Genomikeskuksesta ja genomitietojen käsittelyn edellytyksistä on yritetty saada maaliin aluksi hallituksen Genomikeskuksen perustamispäätöksellä 4/2017. Nykyisen vaalikauden aikana julkaistiin hallituksen esityksen luonnos 6/2018, ja jonka uusi luonnosversio oli lausuntokierroksella 5–7/2019. Tämän jälkeen luonnos meni jatkovalmisteluun, jonka olisi tarkoitus johtaa hallituksen esitykseen viikolla 50/2020 Sosiaali- ja terveysministeriön hankeseurannan mukaan.

Suomen eduskunnan sivut tiivistävät genomilain seuraavasti:

”Valmistellun lakiehdotuksen mukaan Suomeen on tarkoitus perustaa Genomikeskus, joka olisi kansallinen asiantuntijaviranomainen. Genomikeskuksen tehtävänä olisi ylläpitää ja hallinnoida keskitettyä genomitietorekisteriä, jonne tallennettaisiin biopankkitoiminnan harjoittajien sekä palvelunantajien toiminnassa syntyvä genomitieto. Tietoja säilytettäisiin korkeita turvallisuusvaatimuksia noudattaen. Lakiehdotuksessa on säännökset siitä, millä edellytyksillä geneettisiä analyysejä voi suorittaa. Edellytyksenä olisi mm. kansalaisten suostumus ja informointi genomitiedon säilyttämisestä Genomikeskuksessa.”

Toukokuun 2019 lakiesityksen viimeisimmän luonnoksen perusteella Genomikeskuksen hallinnolliseksi sijoituspaikaksi ehdotettaisiin Terveyden ja hyvinvoinnin laitosta (THL) ja sen kansallista ohjausta sosiaali- ja terveysministeriölle (STM). Genomikeskus olisi itsenäinen viranomainen THL:n yhteydessä. Genomikeskuksella ei olisi suunniteltu omaa ICT-palvelutuotantoa, vaan ICT-palveluiden toteutus esitettäisiin Kansaneläkelaitokselle (Kela), jolla on jo Kanta-palvelu terveydenhuollossa syntyvien potilastietojen sähköistä arkistointia varten. Luonnos kuvaa myös, kuinka Suomessa ei olisi tarkoitus tallentaa genomitietorekisteriin vain selvitettyä koko genomia kuvaavaa tietoa, vaan mahdollistaa myös monipuolisemmin eri teknologioilla tuotetun genomitiedon tallentamisen laaja-alaisempien ja pidemmän tähtäimen hyötyjen näkökulmasta.

Kansaneläkelaitos on merkittävä julkisoikeudellinen laitos, jonka kautta kulkee jo nyt merkittävä määrä päätöksiä ihmisten tuista ja korvauksista sekä erilaista terveystietoa. Ihmisen perimä määrittää kirjaimellisesti ihmisen, ja on pelkästään ilman sen tietojen hyödyntämistä arvokas. Tällä hetkellä ei ole pelkoa siitä, että genomitietoa käytettäisiin ehtona ihmisten sosiaali- ja terveystietopalvelumaksujen korvauksien suhteutuksessa tai tukien ja korvausten leikkurina, mutta voimme olla tulevaisuudessa täysin varmoja asiasta. Lisäksi esimerkiksi pankit ja vakuutusyhtiöt voisivat sopimustensa ehtona vaatia asiakkaiden genomitietoja.

Vallan kolmijako-opissa toimeenpano-, lainsäädäntö- ja tuomiovalta on jaettu eri elimille. Näin tärkeiden ja arkaluontoisten tietojen kohdalla, genomitiedon asiallisen käsittelyn ja tietoturvallisuuden varmistamiseksi Genomikeskuksen ja

genomitietokannan tulee olla muista julkisoikeudellisista laitoksista selkeästi erillinen asiantuntijaviranomainen, joka hallituksen esityksen mukaisesti säilyttäisi kansallisen ohjauksen STM:n alla, mutta samalla perustettaisiin esimerkiksi sosiaali- ja terveyspalveluiden ja/tai genomitiedon käsittelyn oikeellisuutta ja eettisyyttä arvioiva neuvosto Talouspolitiikan arviointineuvoston tapaan tai geeniteknologiavaltuutetun virka. Tällä asiantuntijaviranomaisella olisi samalla oma hallinnollinen sijoituspaikkansa THL:n sijaan, ja sille kehitettäisiin erillinen ICT-palveluiden toteutus Kelan tuella ottaen huomioon genomitiedon hyödyntämismahdollisuudet ja tietoturvakysymykset."

Edellä mainitun perusteella Kaakkois-Suomen Kokoomusnuoret ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että genomitietoa hallinnoisi selkeästi yksi erillinen viranomainen.

Puoluehallitus:

Kaakkois-Suomen Kokoomusnuorten aloite on varsinaisen esityksen osalta kannatettava. On selvää, että genomitiedon käsittelyn asiallisuus ja tietoturvallisuus on varmistettava lainsäädännössä. Tälle on lähtökohta suoraan perustuslaissa: Jokaisella on oikeus yksityiselämän suojaan ja henkilötietojen suojaan, josta säädetään tarkemmin lailla. Henkilötietojen suoja on merkittävä kysymys, johon liittyen on viime aikoina tehty merkittävä määrä uutta, päivitettyä sääntelyä erityisesti EU:n tietosuojasetuksesta johtuen. Erityisesti genomitiedon osalta kuljetaan osittain arkaluonteisten henkilötietojen rajamaastossa - näiden käsittelyn asiallisuudesta on pidettävä huolta jo tietosuojasetuksen vuoksi. Edelleen kannatettavaa aloitteessa on esitys, että tietosuojasta tulee säätää tarkkaan.

Genomitieto on arkaluontoista henkilötietoa, joka tulee suojata tehostetusti. Genomilaki säädetään korkean tietoturvan takamiseksi, tiedon hallitsemattoman käytön estämiseksi ja väestön luottamuksen ylläpitämisen takia. Sosiaali- ja terveysministeriön asettaman työryhmän laatimassa Genomistrategiassa nimenomaisesti todetaan, että yksilöllistetyn lääketieteen edellytysten paraneminen ja geenitiedon yhdenvertainen ja eettinen käyttö edellyttävät genomikeskuksen perustamista Suomeen.

Genomitietojen avulla potilaiden diagnoosit olisivat nykyistä nopeammin saatavilla, jolloin myös hoito voitaisiin aloittaa aikaisemmin. Erityisesti harvinaissairauksien diagnosointi helpottuisi. Asiantuntijoiden mukaan odotettuja hyötyjä genomitiedon hyödyntämiselle olisivat tehokkaampi taudinmääritys, kohdennetut seulonnat, yksilöllistetty hoito, sekä turvallisempi ja vaikuttavampi lääkitys. Myös sairauksien ehkäisy olisi genomitiedon avulla tehokkaampaa, ihmisillä olisi paremmat mahdollisuudet edistää terveyttään, tutkimus ja tutkimustiedon hyödyntäminen potilaan hoidossa olisi tuloksellisempaa ja taloudellinen toimeliaisuus lisääntyisi.

Lakiehdotuksessa Genomikeskuksesta ja genomitietojen käsittelyn edellytyksistä tunnustetaan, että esityksen tavoitteiden saavuttamisen ja kansallisen tietopääoman kartuttamisen kannalta olisi keskeistä varmistaa, että genomitietoa ei ajautuisi ylikansallisten toimijoiden hallintaan, jolloin Suomen lainsäädäntöä ei voida ulottaa koskemaan sitä. Huoltovarmuuden turvaamisesta annetun lain mukaan mm. sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisesti tärkeät tietovarannot ja niiden toimintaa ohjaavat järjestelmät tulee olla sijoitettu Suomessa oleville palvelimille. Genomitietorekisteri esitetäänkin toteutettavaksi paikallisesti ja maantieteellisesti Suomen rajojen sisäpuolella viranomaisvastuulla ja sosiaali- ja terveysministeriön ohjauksessa. Myös Viestintäviraston Kyberturvallisuuskeskus on kannattanut Suomeen rajautuvaa toteutusta.

Lakiesityksessä on käyty tarkasti läpi toimijoiden roolit ja vastuut, sekä keskeinen viranomaisen toimintaa ohjaava sääntely. Genomikeskus olisi asiantuntijaviranomainen, joka rekisterinpitäjänä vastaisi genomitietorekisterin ja sen tietosisällön ylläpitämisestä, kehittämisestä ja hallinnoinnista sekä tietoturvavelvoitteiden noudattamisesta. Genomikeskus tukisi rekisterin tietosisällön tehokasta hyödyntämistä terveyden ja sairauden hoidossa, sairauksien ennaltaehkäisyssä ja tieteellisessä tutkimuksessa. Kansaneläkelaitoksella olisi kokonaisvastuu rekisterin teknisestä toteutuksesta.

Kansaneläkelaitoksella on jo ennestään lainsäädäntöön pohjautuva Kanta-palvelu terveydenhuollossa syntyvien potilastietojen sähköistä arkistointia varten. Kanta-palvelu käsittää tällä hetkellä yli 5,5 miljoonan ihmisen henkilötietoja. Kansaneläkelaitoksessa on arvioitu ja kehitetty potilastiedon keskitetyn tallennuksen tietoturvaratkaisuja jo vuosikymmenten ajan.

Lakiehdotuksessa on useissa kohdissa esitetty tietosuoja-asetuksessa tarkoitettuja geneettisten tietojen käsittelyä koskevia lisäehtoja ja suojatoimenpiteitä. Yksi keskeisimmistä suojatoimenpiteistä on se, että genomitietojen käsittely esitetään viranomaistoimijan tehtäväksi.

Tietosuojasääntelyn lisäksi henkilötietojen käsittelyä viranomaisessa ohjaa julkisuusperiaate, tietojen julkisuutta ja salassapitoa koskevat säännökset, viranomaisen tiedonhallintaa koskevat tietoturvaluusvaatimukset sekä hyvää hallintoa ja yksilöiden oikeusturvaa koskevat periaatteet. Viranomaisella on velvoite suojata ihmisiä rikoksilta ja heihin kohdistuvilta oikeudenvastaisilta teoilta. Yksityiselämän ja henkilötietojen suojaan liittyvät oikeudet on turvattu perustuslaissa sekä kansainvälisissä ihmisoikeussopimuksissa.

Puoluehallitus korostaa myös, että Tietosuojavaltuutettu on 30.7.2019 päivätyssä lausunnossaan todennut mm. seuraavaa: "Nyt lausunnon kohteena olevassa esitystä on muutettu olennaisesti aiemmissa valmisteluvaiheissa saadun palautteen perusteella. Laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta (552/2019) käytöstä on myös tullut voimaan 1.5.2019 alkaen. Tämän johdosta nyt lausunnon kohteena olevassa esityksessä suhde tietosuojasääntelyyn sekä muuhun ympäröivään lainsäädäntökehikkoon on huomattavasti selkeytynyt ja täsmentynyt. Ottaen huomioon nyt sääntelykohteena olevan ilmiön haasteellisuus, on nyt lausunnon kohteena olevassa esityksessä onnistuttu peilaamaan ehdotettuja ratkaisuja kiitettävällä tavalla muuhun henkilötietojen käsittelyä koskevaan sääntelyyn, kuten yleiseen tietosuoja-asetukseen."

Lakiesityksessä myös yksityiskohtaisesti todetaan, että Genomikeskuksessa säilytettäviä tietoja ei saisi luovuttaa eikä käyttää lainvalvonnassa, rikostutkinnassa, luotonannossa, vakuustoitinnassa, työkyvyn arvioinnissa tai selvittämisessä eikä pelkääntään vanhemmuuden tai sukulaisuuden määrittämiseksi. Lisäksi Genomikeskuksen toimintaa ohjaavat, valvovat ja seuraavat sosiaali- ja terveysministeriö sekä tietosuojavaltuutettu. Myös Viestintävirastolla ja sen kyberturvakeskuksella on muuhun lainsäädäntöön perustuva oikeus valvoa erityisesti tietoturvasuuteen liittyviä näkökohtia.

Edellä esitetyin perustein ja aloitteen perusteluita monelta osin ymmärtäen puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

83. Kainuun Kokoomus: Sote-palvelujen uudistaminen tulee tehdä asiakaslähtöisesti ja tehokkaasti

Tehokkuus saadaan rakennemuutoksilla, missä lähtökohtana on palvelujen järjestäminen toiminnallisen tehokkuuden kautta asiakaslähtöisesti, kunnan vastuuta korostaen.

Käytännössä tämä tarkoittaa monissa pienissä kunnissa palvelujen hoitamista esim. Kuntien yhdessä järjestettävän liikkuvan palveluyksikön muodossa tarpeen mukaisesti ja hyödyntämällä digitalisaatiota sekä liikkuvaa kalustoa.

Digitalisaatioon on panostettava laaja-alaisesti niin perusterveydenhuollossa kuin erikoissairaanhoidossa. Valtion tulee olla vahvasti tukemassa tätä kehitystä. Digitalisaatiossa tulee ottaa huomioon yksityisen sektorin palvelun tarjoajien tarpeet. Tarvittavat tietojärjestelmät tulee olla kaikkien, myös yksityisen palvelun tarjoajan käytössä, jolloin saataisiin myös todellista kilpailua julkisen sektorin kanssa. Tässä on vielä kehittämistä ja se on yksi rajoittava tekijä yksityisten palvelujen käytössä.

Valtion rahoituksen kriteereissä tulee olla kannusteita. Kannustimissa tulee kiinnittää huomiota, mitä toimenpiteitä kunnat tekevät ennaltaehkäisevän toiminnan eteen. Millä toimenpiteillä kunnat pyrkivät parantamaan kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia. Kannustimissa tulee kiinnittää huomio, miten kunnat huomioivat tulevat sotemenot omassa markkinointistrategiassaan.

Erikoissairaanhoidossa tulee sallia Erva-alueiden ja Sote-piirien välinen kilpailu. Valtion taholta tiukkoihin operaatiomääriin perustuviin vaatimuksiin tulee suhtautua joustavasti. Mikäli katsotaan, ettei toimintaa olisi riittävästi, niiden kieltäminen tulee perustua tarkoin tehtyihin selvityksiin kustannuksista tapauskohtaisesti.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää vaikuttamaan sote-uudistukseen siten, että

- Palvelut järjestetään toiminnallisen tehokkuuden kautta asiakaslähtöisesti

- Soten digitalisaatiota kehitetään siten, että tarvittavat tietojärjestelmät ovat myös yksityisen palvelun tarjoajan käytössä, jolloin saataisiin myös todellista kilpailua julkisen sektorin kanssa.

- Valtion taholta tiukkoihin operaatiomääriin perustuviin vaatimuksiin tulee sisältyä joustoa. Sairaaloiden toimenpiteiden karsinat tulee perustua tarkoin tehtyihin selvityksiin kustannuksista tapauskohtaisesti.

Puoluehallitus:

Suomi on pinta-alaltaan suuri ja väestöltään ikääntyvä maa, jossa sote-palveluiden tarve ei tule lähivuosina vähentymään. Sote-uudistus tarvitaan, sillä nykyinen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmä ei ole kunnossa. Ihmiset joutuvat pitkiin jonoihin aivan perustason palveluita saadakseen. Nykyjärjestelmässä myös sillä, missä ihminen asuu, on liian suuri merkitys siihen, millaista hoitoa tämä saa.

Kokoomuksen linjaukset sote-palveluiden uudistamiseksi julkaistiin Sipilän hallituksen sote-uudistuksen kaaduttua keväällä 2019. Kokoomuksen mielestä suomalaisten sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistamiseen tulisi ryhtyä heti, sen sijaan, että jäädään odottelemaan uusia lainsäädäntöhankkeita. Ihmiset pitää saada jonoista hoitoon. Palveluiden uudistamisen lähtökohta on ihminen, ei hallinto. Siksi kokoomus haluaa keskittyä ratkaisemaan sosiaali- ja terveyspalveluiden ongelmia. Pääministeri Sanna Marinin hallituksen sote-uudistus on kuitenkin jälleen uusi hallintomallin uudistus. Hallintorakenteen muuttaminen ei ole yhtä kuin palveluiden laadun tai sisällön parantaminen.

Kokoomuksen tärkeimmät tavoitteet soteuudistukseen ovat hoitoonpääsyn parantaminen, palveluiden laadun ja vaikuttavuuden kehittäminen sekä järjestelmän taloudellinen kestävyys kustannusten kasvua hillitsemällä. Sote-palveluiden uudistukseen on lähdeittävä ihmisten tarpeet ja palveluiden laatu sekä vaikuttavuus edellä.

Viiveetön hoitoonpääsy olisi kokoomuksen mielestä ratkaistava ensivaiheessa. Apua on saatava matalalla kynnyksellä ja oikea-aikaisesti. Hoitoonpääsy aika on saatava kohtuullisen mittaiseksi. Palveluiden painopistettä on pystyttävä siirtämään varhaiseen vaiheeseen. Se on inhimillisesti ja taloudellisesti katsottuna kestäväntä. Palveluketjut on saatava sujuviksi ja erityisesti paljon palveluita tarvitsevien kohdalla on varmistettava hoitoketjujen toimivuus.

Tietoa ja teknologiaa on käytettävä asiakkaan parhaaksi. Tieto on saatava tukemaan johtamista, palveluita ja asiakkaan omahoitoa. Tietojärjestelmien yhteentoimivuus on varmistettava. Teknologiaa on otettava avuksi palveluiden tuotannossa ja tekoälyllä on tuotava ennakoitavuutta palveluihin. Teknologian hyödyntämistä ja sähköisiä palveluita on lisättävä systemaattisesti.

Koko sote-palvelukentän osaaminen on otettava käyttöön. Kokoomus kannattaa monituottajuutta, jossa järjestäjä on julkinen, mutta palveluiden tuottamisessa hyödynnetään laajasti myös yritysten ja järjestötaustaisten toimijoiden osaamista.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistamista koskeviin linjauksiin otetaan kantaa myös puoluekokouksessa käsiteltävänä olevassa laajassa poliittisessä ohjelmassa.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

84. Pohjanmaan Kokoomusnaiset: Moniammatillinen neuvolapalvelu perheiden varhaiseen tukeen

Koronapandemia synnytti kerralla valtavan muutoksen etätöiden, -koulun ja -opiskelun myötä. Uusi tilanne pakottaa uudelleen arvioimaan perheiden, lasten ja nuorten jaksamisen sekä opetuksen tuen tarpeen lisääntymisen.

Ammattilaiset suosittelivat panostamaan varhaiseen tukeen. Mitä aikaisemmin saamme kiinni ongelmatilanteista, sitä parempi mahdollisuus meillä on tarjota valoisampi tulevaisuus perheille sekä yksittäisille lapsille ja nuorille.

Ongelmaa helpottamaan tulee luoda moniammatillinen neuvolapalvelu, joka seuraa perhettä ainakin alkuopetusluokkien loppuun asti. Perhekäynnit jakautuisivat, normaali neivolakäyntien lisäksi, yhteen kotikäyntiin ja yhteen koko perheen neivolakäyntiin vuodessa. Käynnit jatkuisivat alkuopetuksiän jälkeenkin, jos moniammatillinen työryhmä näkisi sen tarpeelliseksi. Moniammatilliseen työryhmään kuuluisi terveydenhoitajan lisäksi esim. perhetyöntekijä, sosiaalityöntekijä ja psykiatrinen sairaanhoitaja sekä tarvittaessa koulusta tai päiväkodista opettaja, erityisopettaja, kuraattori ja psykologi.

THL:n vuonna 2019 julkaistun tutkimuksen mukaan esim. äidin lievätkin masennusoireet liittyvät pikkulapsen tunne-elämän ongelmiin kuten ylivilkkauteen, aggressiivisuuteen ja ahdistukseen. Isän psyykkistä huonovointisuutta ei puolestaan tavoiteta masennuskyselyillä. Muun muassa tästä syystä on erittäin tärkeää tarjota molemmille vanhemmista tukea mahdollisimman varhain. Täällä uudella moniammatillisella neuvolapalvelulla tavoitetaan kokonaiset perheet, ei pelkästään lapsia.

Varhaiskasvatuksessa ja koulumaailmassa rikkinäisen päälle on mahdotonta rakentaa uutta ja kestävä. On palattava perusasioiden äärelle ja kohdattava lapsi yksilönä ongelmineen ja huolineen. Varhaisen tukeen panostamalla pystytään kohdentaa lisätuen tarve erityisesti niihin perheisiin ja lapsiin sekä nuoriin, jotka ovat syrjäytymässä tai muuten putoamassa kyidistä. Samalla saamme pienennettyä syrjäytymisestä sekä lastensuojelusta aiheutuvia kuluja. Varhainen puuttuminen tuo merkittäviä säästöjä sekä luo mahdollisuuden parempaan tulevaisuuteen.

Me Pohjanmaan Kokoomusnaiset esitämme puoluekokoukselle, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallituksen edistämään muutosta siten, että jatkossa koulutettua moniammatillista henkilöstöä lisätään neuvoloissa, varhaiskasvatuksessa ja kouluissa sekä tarjotaan kaikille perheille neuvolapalvelua ennaltaehkäisevästä näkökulmasta kokonaisvaltaisesti alkuopetusluokkien loppuun asti.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 86 lopussa.

85. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Perheiden palvelut saman katon alle, perhekeskus yhä useampaan suomalaiseen kuntaan

Perhekeskukset kokoavat lapsiperheiden palvelut yhteen ja verkostoivat ne toimivaksi ja yhteen sovitetuksi kokonaisuudeksi, jossa painopiste on lasten varhaisissa vuosissa ja perheitä ennaltaehkäisevästi tukevassa toiminnassa. Keskus sitoo yhteen niin varhaiskasvatusta, terveydenhuoltoa, neuvola- ja mielenterveyspalveluita sekä koulutoimen palveluita. Ihanteellisimmassa tilanteessa kunnat voisivat itse alueellisen asiantuntijuuden turvin keskittää perhekeskuksen yhteyteen niin harrastustoimintaa, kirjastoja, kuin muitakin palveluita ja asuinkunnan perheet otettaisiin aidosti mukaan toimintamallin kehittämiseen. Perheiden arjen parhaimpia asiantuntijoita ovat perheet itse.

Kevään poikkeusolot ovat jättäneet jälkensä lapsiin ja nuoriin. Kovimman hinnan koronarajoituksista maksavat ne perheet, joissa on ollut vaikeaa jo ennen viruksen leviämistä. Rajoitusten vuoksi monien perheiden arjesta pyyhkiytyi pois monta suojaa ja turvaa ylläpitävää rakennetta ja poikkeusolot kärjistikivät päihteidenkäyttöä, mielenterveysongelmia ja perheväkivaltaa vieden pohjan myös toimeentulolta. Monessa perheessä arki muuttui merkittävästi ja nyt syntyneillä ongelmilla voi olla pitkäkestoisia vaikutuksia, jotka voivat heijastua pitkälle tulevaisuuteen.

Parhaimmillaan lapset ja perheet saavat oikea-aikaisesti ja asteittain vahvistuvaa tukea. Vaikka meiltä löytyy paljon hyvää, yhteiskunnan muuttuminen nostaa esiin parannettavaa. Huono-osaisuuden periytyminen ja lasten ja nuorten henkinen pahoinvointi näyttävät olevan kasvussa. Yli 18 000 lasta elää sijoitettuna kodin ulkopuolella. Tämän suunnan kääntämiseksi meidän on panostettava nykyistä huomattavasti voimakkaammin ennaltaehkäisevään tukeen ja puuttumiseen.

Lasten ja lapsiperheiden moninaistuvat tarpeet, lähtökohdat ja edellytykset jäävät liian usein huomiotta. Kestävää hyvinvointia ei saavuteta palvelutarjoajien tarjontalähtöisen ja siilomaisen toimintatavan takia. Suomi on vuosien varrella muuttunut tuhansien luukkujen luvatuksi maaksi. Sirpaleinen palvelujärjestelmä ei parhaalla mahdollisella tavalla kohtaa perheitä varsinkaan silloin, kun ongelmia ja avuntarvetta on paljon.

Jos saamme perhekeskusten toimintamallin leviämään yhä useampaan kuntaan, lähelle perheiden todellista arkea, voimme muuttaa yhteiskuntaamme merkittäväällä tavalla. Kykenisimme puuttumaan vanhempien, lasten ja nuorten huoliin jo varhaisessa vaiheessa, jolloin pulmat ovat helpommin ratkottavissa. Apu ja palvelut ovat helposti saatavissa ja ne toimivat matalan kynnyksen periaatteella, kun palveluun ohjaus toteutuu ammattilaisten toimesta vanhempien ajankäyttöä helpottaen ja tutuksi tulleiden toimijoiden toimesta. Saamme ammattilaisten arkeen yhä enemmän moniammatillista työtettä ja toiminnan kulttuuria, joka lisää yhteistyötä ja tiedonkulkua, kun palvelut on sijoitettu tiiviimmin toisiinsa. Kaiken keskiössä ovat perheet ja heidän hyvinvointinsa. Kokoomuksen tulee ottaa johtava asema Suomen perhemyönteisimpänä puolueena, jossa ymmärretään perheiden erilaisuus, sekä varhaisen tuen ja arjen sujuvuuden merkitys.

Näillä perusteilla Kokoomusopiskelijat esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että yhä useammassa Suomen kunnassa olisi perheiden palvelut saman katon alle yhdistävä perhekeskus.

Puoluehallitus: *Vastaus aloitteeseen on aloitteen 86 lopussa.*

86. Mäntsälän kokoomus: Hyvinvointineuvoloihin ilta-ajat käyttöön koko maassa

Hyvinvointineuvolan tavoitteena on asiakasperheiden hyvinvoinnin edistäminen ja perheiden tukeminen sekä lasten kasvun kehittyminen. Neuvolat ovat pääsääntöisesti avoinna virka-aikana kello 8-16 ja soittoaikoja on vaihtelevasti. Aukioloajat ns. virka-aikana eivät ole kovin asiakaslähtöisiä vaiheessa, jossa palveluiden käyttäjät elävät ruuhkavuosiaan.

Useimmissa kaupungeissa, kuten Espoossa, Turussa ja Helsingissä sekä monessa Keski-Uudenmaan kunnassa, on jo tarjolla niin ilta- kuin lauantai-aikojakin, jotta eri tilanteissa olevat perheet voivat löytää mahdollisimman sopivat ajat neuvolakäynteihin.

Ilta-ajat mahdollistaisivat myös sen, että jo raskaana olevien äitien ei tarvitsisi käydä neuvolassa työaikana ja mahdollisesti joutua korvaamaan käynteihin menetettyä työaikaa. Ilta-ajat mahdollistaisivat myös sen, että molemmat vanhemmat tai huoltajat pääsisivät mukaan neuvolakäynnille.

Monet vanhemmat käyvät työssä naapurikunnassa tai -kaupungissa ja käynti neuvolassa aamu- tai iltapäivällä voi viedä lähes koko työpäivän kun otetaan huomioon matkustusajat. Tämä aiheuttaa haasteita päivän työrytmille varsinkin pienemmissä yrityksissä.

Ilta-ajat helpottaisivat elämää niin perheissä, työpaikoilla kuin päivähoitossakin. Sama koskee myös lasten erikoistarpeiden hoitoa mm. psykiatriaan ja puheterapiaan liittyen. Myös niihin tulisi saada [mitä?]

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa kokoomusta selvittämään ja esittämään eduskunnalle ja valtioneuvostolle, että neuvola- sekä lasten terveyteen liittyviä hoitoaikoja otetaan käyttöön koko maassamme.

Puoluehallitus (vastauksena aloitteisiin 84, 85 ja 86):

Pohjanmaan Kokoomusnaiset ottaa aloitteessaan kantaa moniammatillisuuden lisäämiseksi neuvolapalveluissa. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta esittää perheiden palveluiden tuomista nykyistä vahvemmin saman katon alle. Mäntsälän kokoomus esittää aloitteessaan neuvoloiden aukioloaikojen laajentamista ilta- ja viikonloppuaikoihin. Aloitteissa 83 ja 84 nostetaan esiin myös koronakriisin vaikutukset lapsiperheisiin.

Aloitteissa esitettyihin kysymyksiin on otettu laajasti kantaa mm. kokoomuksen lapsi- ja perhepoliittisessa kannanotossa (2018), kokoomuksen vaihtoehtobudjetissa (2019) sekä kokoomuksen kannanotossa lasten ja nuorten suojelemiseksi koronakriisin aiheuttamissa poikkeusoloissa (2020).

Suomalainen neuvolajärjestelmä on osoittanut toimivuutensa ja paikkansa hyvinvointivaltion rakentamisessa. Toiminnassa pyritään tunnistamaan mahdollisimman varhain ne asiat, joissa lapsi tai perheet tarvitsevat tukea. Neuvolajärjestelmää ja perheiden palveluita tulee kuitenkin edelleen kehittää siten, että ne vastaavat lasten ja lapsiperheiden moninaistuviin tarpeisiin. Tällä hetkellä sirpaleinen palvelujärjestelmäme ei parhaalla mahdollisella tavalla kohtaa perheitä varsinkaan silloin, kun ongelmia ja avuntarvetta on paljon.

Koronaviruksen leviämisen estämiseksi tehdyt välttämättömät rajoitukset ihmisten arkeen ovat kohdelleet lapsia, nuoria ja perheitä hyvin eri tavoin. Lapsi- ja perhejärjestöt ovat kevään 2020 mittaan tuoneet esiin huolen lasten pärjäämisestä koronakriisissä. Huoli on ollut suuri erityisesti niistä lapsista ja nuorista, joiden kotioloit ovat heikommat ja jotka tarvitsevat normaaliarjesakin paljon tukea. Kaikille lapsille koti ei ole turvallinen. Myös heinäkuussa 2020 julkaistussa viimeisimmässä Sosiaalibarometrissa on nostettu esiin huoli koronarajoitusten kohdistumisesta heihin, jotka ovat jo valmiiksi heikossa asemassa, kuten esimerkiksi lapset, jotka ovat vailla aikuisen tukea. Kokoomus esittikin jo keväällä joukon toimenpiteitä lasten oikeuksien turvaamiseksi poikkeusoloissa ja sen jälkeen.

Kokoomuksen mielestä lapsia on pystyttävä suojelemaan poikkeusoloissakin. Lasten oikeuksien toteutumiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota myös koronan kaltaisten kriisien aikana ja lapsen edun ensisijaisuuden on toteuduttava niin poikkeusolojen aikana kuin niiden jälkeen.

Koronakriisillä ennustetaan olevan syvät ja pitkäaikaiset vaikutukset myös valtion ja kuntien talouteen. Uudelleenrakentamisesta tulee pitkä tie. Lapsuusajan olosuhteilla on osoitettu olevan vaikutusta myöhempään hyvinvointiin ja elämään. 90-luvun lamassa tehtiin merkittävät säästöt lapsiperheiden palveluihin, kuten neuvolaan, päivähoitoon, kouluterveydenhuoltoon ja perheiden kotipalveluihin. Laman vaikutuksia sen ajan lasten myöhempään koulumenestykseen, koulutustasoon, toimeentuloon sekä fyysiseen ja psyykkiseen terveyteen on tutkittu. Koronakriisin jälkihoidossa on otettava oppia tästä.

Kokoomus haluaa kehittää lasten ja perheiden palveluja lapsi- ja perhelähtöiseksi kokonaisuudeksi, jossa painottuu ennaltaehkäisy ja varhainen puuttuminen.

Perheiden oikea-aikainen tuki on varmistettava. Ongelmatilanteisiin on saatava apua silloin, kun sille on akuutisti tarve. Avun ja tuen lykkääminen myöhemmäksi voi kasvattaa perheiden ongelmia moninkertaisiksi, sekä vaarantaa lasten ja nuorten terveellisen ja turvallisen kasvun edellytykset.

Perheiden tuessa ja lastensuojelussa tulee panostaa ennaltaehkäisyyn. Pienikin apu riittävän varhaisessa vaiheessa voi estää myöhemmät pahemmat ongelmat. Tavoitteena tulee olla huostaanottojen selkeä vähentyminen. Tätä varten lastensuojelun resurssointi tulee varmistaa ja lastensuojelussa ottaa käyttöön vaikuttavimmat toimintamallit.

Myös mielenterveyspalveluiden on oltava helposti ja nopeasti saatavilla. Lasten ja nuorten paikka on kiinni elämässä, ei hoitonoissa odottamassa. Lasten ja nuorten osalta matalan kynnyksen palveluja on parannettava koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa. Myös lasten vanhempien arjessa pärjäämistä on tuettava ja huolehdittava heidän ohjaamisestaan tarvittavien palveluiden piiriin. Kokoomus kannattaa terapiatakuun toteuttamista kaiken ikäisille.

Kokoomuksen mielestä lapsiperheiden palveluiden on toimittava saumattomasti yhteen ja oltava tukena perheiden arjessa. Moniammatillisella yhteistyöllä on varmistettava, että sosiaali- ja terveydenhuolto, sekä varhaiskasvatus ja koulut yhdessä muodostavat toimivan ja oikea-aikaisen palvelukokonaisuuden.

Mahdollisimman monia perheiden ja lasten tarvitsemia palveluita tulee tuoda päiväkotien ja koulujen yhteyteen perheiden arjen helpottamiseksi. Hyviä kokemuksia on saatu esimerkiksi yhdistämällä päiväkotia, koulu, neuvola, kirjasto, nuorisotila, perhekeskus ja harrastustilat saman katon alle, jolloin perheiden arki ja ammattilaisten yhteistyö on helpompaa, siirtymät päiväkodista esikouluun kautta kouluun ja alakoulusta yläkouluun ovat helpompia ja koulujen iltapäiviin voidaan tuoda harrastustoimintaa matalalla kynnyksellä. Kokoomuksen mielestä harrastustakuulla on turvattu mahdollisuus harrastukseen jokaiselle lapselle.

Kokoomus haluaa kautta linjan varmistaa, että sosiaali- ja terveyspalvelut vastaavat nykyistä paremmin ihmisten tarpeisiin. Keskeistä on saada hoitopäätöksiä kohtuullisen mittaiseksi. Terveyskeskukseen on päästävä nopeammin ja sujuvammin. Laajentamalla perusterveydenhuollon aukioloaikoja voidaan helpottaa ihmisten arkea. Myös neuvolapalveluiden tarjontaa tulee lisätä esimerkiksi ilta-aikoihin.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteiden 84, 85 ja 86 johdosta.

87. Pirkanmaan Kokoomusnuoret: Lasten rokottaminen kansallisen rokotusohjelman mukaan perhe-etuuksien ehdoksi

Vuosi 2020 on ollut poikkeuksellinen rajun koronapandemian takia. Kevään hetket eristyksissä antavat oivan muistutuksen siitä, kuinka yhteiskunnassamme ollaan onnistuttu saamaan toinen toistaan kamalimpia tauteja kuriin yhteistyöllä. Suurin osa suomalaisista otattaa lapsilleen kansallisen rokotusohjelman mukaiset rokotukset ja tällä tavalla on onnistuttu hävittämään tauteja ja luomaan kansalaisille laumasuoja. Kuitenkin pieni osa suomalaisista jättää lapsensa rokottamatta ideologisista tai jostain muista käsittämättömistä syistä. Lasten rokottamatta jättäminen heikentää laumasuojaa ja pahimmassa tapauksessa voi altistaa yhteiskunnan sellaisille taudeille, jotka on jo onnistuttu kadottamaan Suomesta. Tällaiset perheet, jotka tietoisesti omalla toiminnallaan asettavat yhteiskunnan vaaraan, eivät ansaitse yhteiskuntamme tarjoamia perhe-etuuksia eli oikeutta lapsilisään ja kunnalliseen päivähöitoon.

Hyväksyessään tämän aloitteen Kansallinen Kokoomus rp:n puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kannustaa kokoomuksen eduskuntaryhmää edistämään ja tukemaan lasten rokottamista kansallisen rokotusohjelman mukaan, sekä poistamaan oikeuden lapsilisään ja kunnalliseen päivähöitoon niiltä perheiltä, jotka eivät rokota lapsiaan.

Puoluehallitus:

Pirkanmaan Kokoomusnuoret nostavat aloitteessaan esiin tärkeän kysymyksen väestön riittävästä rokotesuojasta huolehtimiseksi. Kokoomus pitää tärkeänä, että väestön riittävä rokotuskattavuus pidetään yllä ja vahvistetaan. Puoluekokouksessa hyväksyttävänä olevassa tavoiteohjelmassa otetaan kantaa asian puolesta.

Kansallisen rokotusohjelman tavoitteena on suojata suomalaiset mahdollisimman hyvin rokotuksin estettäviä tauteja vastaan. Monia tartuntatauteja, niiden jälkitauteja ja komplikaatioita on merkittävässä määrin pystytty vähentämään tai ne ovat hävinneet Suomesta kokonaan rokotusohjelman avulla. Niin kauan, kun tauteja esiintyy eri puolilla maailmaa, on niiltä kuitenkin suojauduttava, sillä muuten ne voivat palata Suomeen.

Suomen rokotuskattavuus on edelleen hyvä. Haasteena on kuitenkin, että joillakin alueilla tai joidenkin rokotteiden osalta rokotekattavuus on laskenut. Mikäli rokotekattavuus laskee alle laumasuojaan tarvittavan rajan, heikentää se rokotuksista saatavaa hyötyä ja väestö saattaa altistua epidemioille.

Kaikki eivät voi esimerkiksi terveydentilan tai sairauden vuoksi ottaa rokotteita ja esimerkiksi pienet vauvat ovat vailla rokotteiden tuomaa suojaa elämänsä ensimmäiset kuukaudet. Rokotekattavuuden pitäminen riittävän korkealla onkin tärkeää juuri heidän suojelemisekseen, jotka eivät voi terveytensä takia rokotetta ottaa. Kun riittävän suuri joukko väestöä on rokotettu ja vastustuskykyinen tautia vastaan, ei tauti pääse leviämään. Tällöin myös rokottamattomien riski sairastua pienenee.

Rokotteiden hyötyä kyseenalaistavan ja rokotteiden haittoja liioittelevan materiaalin leviäminen on helpottunut internetin ja sosiaalisen median myötä. Rokotusluottamuksen heikkenemiseen on suhtauduttava vakavuudella. Rokottamattomuus tarkoittaa sitä, että osa väestöstä jää ilman rokotteiden tarjoamaa suojaa. Rokotuskattavuuden lasku taas nostaisi huolta koko väestön terveyden näkökulmasta.

Vuonna 2019 sosiaali- ja terveysministeriö asetti asiantuntijaryhmän selvittämään, miten rokotusohjelman kattavuutta voitaisiin parantaa. Kehittämisvaihtoehtoja tarkasteltiin lainsäädännön ja käytännön rokotustoiminnan näkökulmista. Ryhmä arvioi perusoikeuksiin liittyen myös eräitä lasten ja perheiden sosiaaliturvatuksia, varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluja sekä mahdollisuutta muuttaa rokotustoiminnan vapaaehtoisuutta koskevaa lainsäädäntöä.

Työryhmä esittää useita toimenpiteitä, joilla voitaisiin edelleen parantaa rokotuskattavuutta. Ehdotukset kohdistuvat palvelujärjestelmän kehittämiseen, tiedon lisäämiseen koulutuksen avulla, rokotteita ja rokottamista koskevan viestinnän parantamiseen, rökotustoiminnan toteutumista koskevan tutkimuksen vahvistamiseen sekä lainsäädännön kehittämiseen.

Aloitteentekijä ehdottaa aloitteessaan, että rokotusohjelman mukaisten rokotusten ottaminen sidotaan oikeuteen nostaa lapsilisää ja kunnallista päivähoitoa. Velvoite toimia tietyllä tavalla jonkin etuuden saamiseksi ei ole nytkään tavaton. Esimerkiksi opintotuen saaminen edellyttää opinnoissa etenemistä, työttömyyskorvauksen saamiseksi on oltava työmarkkinoiden käytettävissä, äitiysavustuksen saamiseksi on käytävä neuvolan tarkastuksessa tiettyyn määräpäivään mennessä ja synnytyksen jälkeen tehtävä jälkitarkastus taas on edellytyksenä vanhempainrahan hakemiselle.

Pakollisten, eli velvoittavien toimenpiteiden tarvetta arvioitaessa tulisi kuitenkin keskeisenä lähtökohtana olla se, että yhteiskunnan asettamia tavoitteita pyritään saavuttamaan ensisijaisesti muilla keinoin kuin perusoikeuksia rajoittamalla. Keinojen hyväksyttävyyttä, välttämättömyyttä, tehokkuutta ja oikeasuhtaisuutta on tärkeä punnita. Erityisesti lasten ollessa kyseessä, on pohdittava toimenpiteitä lasten oikeuksien näkökulmasta.

Työryhmän raportissa on selvitetty varhaiskasvatukseen osallistumisen epäämistä rokotuskattavuuden turvaamisen keinona. Työryhmä näkee varhaiskasvatusoikeuden rajoittamisen perus- ja ihmisoikeusnäkökulmasta varsin ongelmallisena, koska sillä olisi seurauksia lapsen kehitykseen, koulutukseen ja hyvinvointiin. Tilanne olisi rokottamattoman lapsen näkökulmasta varsin kohtuuton, jos häneltä evättäisiin sekä rokotus huoltajien päätöksellä että varhaiskasvatus yhteiskunnan päätöksellä.

Kokoomuksen tavoitteena on nimenomaisesti ollut, että jokainen lapsi pääsisi osallistumaan laadukkaaseen, pedagogiseen varhaiskasvatukseen. Päiväkodeissa leikitään ja opitaan tärkeitä perustaitoja. Laadukas varhaiskasvatus on koulutusjärjestelmämme ensimmäinen askel. Varhaiskasvatukseen osallistuminen on jokaisen lapsen oikeus.

Rokotusohjelman kattavuuden lisäämistä selvittänyt työryhmä näkee lapsilisän sitomisen lasten rokotuksiin jokseenkin monimutkaisena kysymyksenä. Ensinnäkin lapsilisän alentamisella tai epäämisellä kokonaan lapseen kohdistettaisiin perus- ja ihmisoikeuksien heikennyksiä hänen huoltajiansa toiminnan perusteella. Lapsen terveysoikeudet toteutuisivat vaillinaisina huoltajan päätöksestä johtuen, mutta lapsilisän epäämisellä voisi olla myös vaikutusta lapsen riittävään elintasoon. Lapsilisä on universaali etuus, joten sen epääminen olisi myös lasten yhdenvertaisuuden näkökulmasta merkittävä kysymys. Lisäksi on otettava huomioon, että lapsilisä ei ole tuloista riippuvainen etuus, joten erilaisiin perheisiin lapsilisään sidotulla velvoitteella voisi olla hyvin erilainen kannustinvaikutus.

Työryhmä nostaa myös esiin, että rokotusten tekeminen pakolliseksi tai rokotusten sitominen etuuden tai palvelun saamiseen voisi herättää myös uusia vahingonkorvausoikeudellisia kysymyksiä, jos rokotteista epäilläisiin aiheutuneen jonkinlaista haittaa.

Työryhmän mukaan rokotuskattavuutta voitaisiin edistää vaikuttavammin muilla toimenpiteillä, kuten valistuksen, neuvonnan ja palveluiden vahvistamisella. Suomen terveysturvallisuuden ulkoisessa arvioinnissa neuvolajärjestelmä todettiin lasten hyvän rokotuskattavuuden avaintekijäksi.

Vuonna 2018 julkaistussa kokoomuksen lapsi- ja perhepoliittisessa kannanotossa on tunnistettu neuvoloiden keskeinen rooli lapsiperheiden tukena, ja myös rokotuksia koskevissa kysymyksissä. Kannanotossa todetaan, että neuvolat pitävät viimekädessä huolen myös Suomen rokotekattavuudesta ja siitä, että lapset saavat välttämättömät rokotteet. Tätä työtä on tuettava kaikin mahdollisin keinoin.

Kannanotossa vaaditaan kehittämään neuvolaa siten, että se vastaa erilaisten perheiden ja muuttuneen arjen vaatimuksiin. Palveluiden saatavuuteen ja saavutettavuuteen on kiinnitettävä huomiota siten, että perheiden palvelut olisivat nykyistä helpommin ja matalalla kynnyksellä saatavilla siellä, missä lapset ja perheet muutenkin ovat. Neuvolat voisivat tarjota vielä nykyistäkin vahvemmin tukea myös esimerkiksi vanhemmuuteen ja parisuhteen ongelmiin liittyen.

YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksessa lapsen oikeutta terveyteen pidetään yhtenä välttämättömänä edellytyksenä lapsen perus- ja ihmisoikeuksien toteutumiselle. Lapselle on tarjottava terveyspalveluita ja lapselle ja hänen vanhemmilleen tulee tarjota tietoa ja opetusta lapsen terveyden ylläpidosta. Neuvoloissa tehtävä neuvonta ja myöskin rokotusneuvonta on tässä mielessä hyvin tärkeässä roolissa lapsen hyvän hoidon ja terveyden edistämisen näkökulmasta.

Kokoomuksen mielestä jokaisella lapsella on oikeus neuvolatarkastukseen. Puoluekokouksessa hyväksyttävänä olevassa tavoiteohjelmassa esitetään tämän varmistamiseksi, että neuvolatarkastus tulisi edellytykseksi lapsilisän maksamiselle.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

88. Salon Kokoomusnaiset: Sterilisaatiolaki muutettava huomioimaan yksilön itsemääräämisoikeus ja kaikki Suomea sitovat ihmisoikeussopimukset

Vielä vuosien 1940-1970 aikana Suomessa elettiin rotuhygienian ja ns. eristämisen aikakautta. Sekä meillä että muualla maailmalla surmattiin tai steriloiitiin vajaavaltaisia henkilöitä, kuten mielenterveyspotilaita ja kehitysvammaisia. Pelättiin että kehitysvamma olisi tarttuva tauti.

Kehitysvammaisia myös steriloiitiin lisääntymisen pelossa vuoteen 1995 asti, jolloin Suomi liittyi Euroopan Unioniin. Suomen maa-kohtainen sterilisaatiota koskeva lainsäädäntö laahaa kuitenkin yhä pahasti jäljessä.

Laissa on vielä kohta, jossa yleinen edunvalvoja voi hakea lupaa sterilisaatio tekemiseksi vajaavaltaiselle henkilölle. Näin voidaan toimia ja toimitaan, vaikka kohdehenkilö ei ymmärrä mitä hänelle tehdään.

Tämä kohta tulee muuttaa, sillä se on ihmisoikeusloukkaus, itsemääräämisoikeuden vastainen sekä Euroopan ihmisoikeussopimuksen, YK:n vammaisoikeuksien ja Euroopan neuvoston Istanbulin sopimuksen vastainen.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa Kansallista Kokoomusta korjaamaan tilanteen ja panemaan täytäntöön Euroopan neuvoston Istanbulin sopimuksen myös Suomessa siten, että sterilisaatiota koskeva laki muutetaan huomioimaan kaikkien kansallisten ja kansainvälisten ihmisoikeussopimusten velvoitteet.

Puoluehallitus:

Salon Kokoomusnaisten aloitteessa esiin nostama kysymys on tärkeä. Kokoomuslaisen aatteen ytimessä on vahvasti yksilönvapauden, ihmisarvon ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen. Suomi on myös sitoutunut kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin, joiden kanssa aloitteessa esiin nostettu sterilointilain kirjaus on räikeässä ristiriidassa.

YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista on ensimmäinen vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva oikeudellisesti sitova kansainvälinen asiakirja. Vammaisyleissopimuksen keskeisiä periaatteita ovat mm. yksilön itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen, syrjimättömyys ja yhdenvertaisuus. Suomi on ratifioinut YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen vuonna 2016.

YK:n yleissopimuksessa vammaisten henkilöiden oikeuksista todetaan 23 artiklan 1 kohdassa: ”Sopimuspuolet toteuttavat tehokkaat ja asianmukaiset toimet, joilla poistetaan vammaisiin henkilöihin kohdistuva syrjintä kaikissa avioliittoon, perheeseen,

vanhemmuuteen ja henkilökohtaisiin suhteisiin liittyvissä asioissa yhdenvertaisesti muiden kanssa, varmistaakseen, että ---- c) vammaiset henkilöt, mukaan lukien lapset, säilyttävät hedelmällisyytensä yhdenvertaisesti muiden kanssa.”

On ilmeistä, että steriloimislain 2 § on nyky muodossaan Suomea sitovien kansainvälisten velvoitteiden vastainen. Steriloimislain toisessa pykälässä sanotaan: ”Jos henkilö sairauden vuoksi on pysyvästi kykenemätön ymmärtämään steriloimisen merkityksen, siihen voidaan ryhtyä hänen laillisen edustajansa hakemuksesta 1 §:n 3, 5 ja 6 kohdan perusteella, jos painavat syyt puoltavat toimenpidettä.”

Steriloimislain ensimmäisessä pykälässä mainitut perusteet ovat: 3). kun raskaus vaarantaisi steriloitavan ihmisen hengen tai terveyden, 5.) kun lapsilla voitaisiin otaksua olevan vaikea sairaus tai ruumiinvika, tai 6). kun hänen kykynsä hoitaa lapsia on vakavasti rajoittunut. Erityisen ilmeistä on viittauksen 1 §:n 6-kohdan osalta, että kirjaus on ristiriidassa kansainvälisten velvoitteiden kanssa.

Puoluehallituksen mukaan aloitteessa esiin nostettu kysymys on hyvin tärkeä vammaisten henkilöiden itsemääräämisoikeuden ja yhdenvertaisuuden toteutumisen näkökulmasta. Puoluehallitus näkee hyvänä aloitteen ehdotuksen sterilisaatiota koskevan lain muuttamiseksi siten, että se huomioi kaikkien kansallisten ja kansainvälisten ihmisoikeussopimusten velvoitteet.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

89. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Raskaudenkeskeytyslainsäädäntö uudistettava naisten itsemääräämisoikeuden takaamiseksi

Nykyinen raskaudenkeskeytyslainsäädäntö on säädetty 50 vuotta sitten. Vaikka aikanaan laki oli melko moderni ja liberaali, se on auttamatta vanhentunut. On tärkeää huomioida, että raskaudenkeskeytyksien hoitokäytännöt ja niihin suhtautuminen ovat muuttuneet merkittävästi. Tänä päivänä laki on yksi Euroopan tiukimmista ja kaukana esimerkiksi muiden pohjoismaiden vastaavista.

Nykyinen raskaudenkeskeytyksiä koskeva lainsäädäntö ei anna naiselle itsemääräämisoikeutta, vaan siirtää päätäntävällän lääkäreille. Lainsäädäntö ei mahdollista raskaudenkeskeytystä naisen omasta pyynnöstä, vaan lupa on pyydettävä yleensä kahdelta lääkäriltä. Kun yli 95 prosenttia raskaudenkeskeytyksistä tehdään sosiaalisin perustein, on hyvä kysyä ovatko lääkärit oikeita henkilöitä arvioimaan näitä sosiaalisia tekijöitä pyynnön taustalla. Lisäksi kirurgisten raskaudenkeskeytysten määrä on vähentynyt merkittävästi ja vuonna 2018 lääkkeellisten keskeytysten osuus oli 97 prosenttia, mistä suurin osa oli kotioloissa tehtyjä keskeytyksiä. Aiemmin lääkärin roolia päätöksessä on perusteltu muun muassa kirurgisella toimenpiteellä ja sairaalahoidon tarpeella, mikä ei nykyään pidä paikkaansa.

Lain modernisointi on tärkeää erityisesti naisten itsemääräämisoikeuden takaamiseksi. Vaikka yleisesti sosiaalisiksi syiksi hyväksytään laajalti eri syyt, ja käytännössä se tarkoittaa myös naisen omaa tahtoa, on lain mukaan mahdollista evätä mahdollisuus raskaudenkeskeytykseen. Koska käytännön ero nykyiseen ei ole suuri, lakimuutoksella ei todennäköisesti olisi merkitystä aborttien määrään. Muutoksesta olisi kuitenkin hyötyä, vaan hoitoprosessin sujuvoittamisessa ja vaikean elämäntilanteen helpottamisessa. Kannalta. Tällä hetkellä muutenkin henkisesti ja fyysisesti raskasta päätöstä hankaloitetaan ja rajoitetaan turhilla vaatimuksilla. Mitä aiemmin keskeytys tehdään, sen paremmin se onnistuu. Oikeus turvalliseen ja aikaiseen raskaudenkeskeytykseen tulisi turvata minimoimalla turhat ja raskaat vaiheet.

On tärkeää huomioida, että tiukka lainsäädäntö ei vähennä raskaudenkeskeytyksien määrää. Määrää vähentää ennaltaehkäisevä toiminta kuten kattava seksuaalikasvatus ja maksuton ehkäisy nuorille. Tämä näkyykin merkittävästi laskeneissa raskaudenkeskeytysluvuissa viime vuosikymmeninä. Esimerkiksi Vantaalla teiniraskauksien määrä väheni kolmanneksella maksuttoman ehkäisyn myötä. Raskaudenkeskeytyksissä on myös byrokraattista prosessia tärkeämpää keskittyä henkisen tuen tarjoamiseen, ehkäisytarpeen arviointiin sekä jälkitarkastuksiin.

Näillä perusteilla Kokoomusopiskelijat esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää ryhtymään toimiin raskaudenkeskeytyslainsäädännön uudistamiseksi modernimpaan muotoon siten, että naisten itsemääräämisoikeus toteutuisi.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 90 lopussa.

90. Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret: Raskaudenkeskeytyksen ehtoja lievennettävä

Suomen 1970-luvulla säädetty aborttilaki ei enää vastaa nykyistä arvomaailmaa ja hoitokäytäntöjä. Raskaudenkeskeytyksen vaatimukset ovat vanhentuneita ja hankaloittaa turhaan raskaudenkeskeytystä toivovan henkilön hakeutumista toimenpiteeseen.

Lain mukaan alle 12 viikkoa kestäneen raskauden keskeytystä varten tarvitaan kahden lääkärin suostumus gynekologisine tutkimuksineen, perustelu ja lisäksi keskeytys tulisi tehdä sairaalassa. Poikkeuksena vaaralliset raskaudet, alle 17- vuotiaat, yli 40- vuotiaat ja jo 4 lasta synnyttäneet, joiden raskaudenkeskeytystä varten tarvitaan vain yhden lääkärin suostumus. Muita raskaudenkeskeytyksen perusteita ovat sosiaaliset syyt, raskauksesta alkanut raskaus, vanhemman rajoittunut kyky hoitaa lasta ja sikiön vaikean sairauden tai vamman epäily. Raskauden keston ollessa 12-20 viikkoa, tarvitaan raskauden keskeytykseen lisäksi myös Valviran lupa. Vaikeasti vammaisen tai sairaan sikiön abortoinnin takaraja on 24 viikkoa.

Nykyinen laki vaatii jokaiselle raskaudenkeskeytykselle perusteen. Yli 93 prosenttia raskauksista tehdään sosiaalisin perustein. Herää kysymys, että ovatko lääkärit tarpeeksi päteviä arvioimaan aborttia toivovan henkilön sosiaalista tilannetta? Sosiaalista perustetta tulkitaan tällä hetkellä hyvin liberaalisti ja siihen riittää pelkkä pyyntö. Alle 12 viikon raskauden keskeytyksen ainoa perustelu tulisikin olla toive keskeyttää raskaus. Lisäksi kahden lääkärin suostumus raskaudenkeskeytystä varten tuntuu varsin kohtuuttomalta. Yhden pätevän lääkärin pitäisi riittää raskaudenkeskeytyksen arviointiin.

Nykyään lähes 90 prosenttia raskaudenkeskeytyksistä tehdään lääkkeellisesti. Alle 9 viikon raskauden lääkkeellisistä keskeytyksistä 98 prosenttia onnistuu. Nämä lääkkeelliset varhaisraskaudenkeskeytykset voitaisiin hyvin toteuttaa perhesuunnitteluun erikoistuneissa terveydenhuollon yksiköissä sairaalan sijaan. Perhesuunnitteluyksiköt ovat yleensä paremmin tavoitettavissa. Lisäksi ehkäisyntarpeenarvioinnin ja jälkitarkastuksen järjestäminen helpottuu, kun se tapahtuu samassa yksikössä. Lääkkeellisen raskaudenkeskeytyksen tekemisen vaatiminen sairaalassa hankaloittaa turhaan keskeytystä toivovan elämää. Nykyinen sairaalahoitoa vaativa laki on säädetty kirurgisen keskeytyksen näkökulmasta. Kirurgiset keskeytykset ovat vähentyneet huomattavasti 2000-luvun jälkeen.

Edellä mainitun perusteella Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen Kokoomuksen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään raskaudenkeskeytyksen ehtojen lieventämistä seuraavasti; lääkkeellinen keskeytys sallittava

tehtäväksi perhesuunnitteluun erikoistuneissa terveydenhuollon yksiköissä, alle 12 raskausviikon raskauden keskeytykseen ainoaksi perusteluksi riittämään toive keskeyttää raskaus ja alle 12 raskausviikon raskauden keskeytykseen riitettävä vain yhden lääkärin lausunto.

Puoluehallitus (vastauksena aloitteisiin 89 ja 90):

Varsinais-Suomen Kokoomusnuorten aloitteessa esitetään linjausta, joka itse asiassa on jo puolueen voimassa olevan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuspoliittisen ohjelman mukainen. Siinä tavoite on muotoiltu yleisemmin: ”Vahvistetaan naisten itsemääräämisoikeutta muuttamalla aborttilainsäädäntöä yleisen pohjoismaisen mallin mukaiseksi eli lopettamalla muodollisen perusteen ja lähetteen vaatiminen.” Aloitteen mukainen kanta lähinnä täydentäisi tätä kantaa yksityiskohtaisemmalla kuvailulla. Myös Kokoomuksen opiskelijaliiton aloitteen voidaan katsoa esittävän käytännössä samaa asiaa. Niinpä puoluehallitus käsittelee aloitteet yhdessä.

Nykyisen lain tarkoittama ”sosiaalinen peruste” tarkoittaa esimerkiksi THL:n tutkimusprofessori Mika Gisslerin mukaan käytännössä usein samaa kuin naisen oma tahto. Hänen mukaansa tässä tarkasteltavana oleva lakimuutos tarkoittaisi lähinnä hoitoprosessin järjestyttämistä, jolla olisi myönteisiä vaikutuksia myös terveydenhoitojärjestelmän toimintaan. Näin ollen kyse ei olisi efektiivisesti muusta kuin vallitsevan tilan hyväksymisestä ja resurssien järkevämmästä käytöstä.

Asiaan liittyy tietenkin myös inhimillinen näkökulma. Raskauden keskeytys on sitä hakevalle usein hyvin raskas ja aina syvästi henkilökohtainen kysymys. On nykyaikana hyvin vaikea nähdä perusteltuna sitä, että asiaan liitetään vaatimuksia, joiden täyttäminen käytännössä on pelkkä hallinnollinen muodollisuus. Tilanteessa kuitenkin joutuu tekemään henkilökohtaisesta ratkaisusta selkoa täysin ulkopuoliselle taholle ilman, että vaatimuksen täyttämistä hyötyisi kukaan asianosainen tai yhteiskunta. Vaatimus ei ole rationaalinen eikä kohtuullinen.

Yksilön itsemääräämisoikeus on keskeinen kokoomuslainen perusarvo. Sukupuolten välisten tasa-arvon edistämiseksi seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvien palveluiden ja tuen saatavuus kuuluvat erottamattomasti moderniin sivistysyhteiskuntaan. Tämän toteutumiseksi myös tosiasiansa on perusteltua luopua tätä rajoittavista määräyksistä ja vaatimuksista, joilla ei ole osoitettavissa olevia terveydellisiä tai muita hyötyjä.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteet 89 ja 90.

91. Teljän Kokoomus: Väestöpolitiikka ja syntyvyys

Syntyvyys Suomessa on historiallisen alhaista. Konkreettisia keinoja ongelman ratkaisemiseksi ei ole löydetty. Osana ratkaisua esitämme, että selvitetään mahdollisuus palata 1980-luvulle asti käytössä olleeseen kolmen veroluokan malliin, jossa veroluokina ovat yksinäiset ihmiset, lapsettomat avioparit sekä lapsiperheet. Verotuksen keinoin voidaan ohjata ihmisiä perheen perustamiseen ja samalla tasata perheen perustamisesta koituvia kuluja verotuksen keinoin.

Osana ratkaisua alhaiseen syntyvyyteen esitämme, että verovaroilla tarjottavia julkisen sektorin tuottamia raskaudenkeskeytykseen liittyviä palveluita tarjotaan vain rikoksen (raiskauksen) uhreille sekä puhtaasti terveydellisistä syistä. Raskaudenkeskeytyksestä ei saa syntyä yleisesti hyväksyttyä ehkäisykeinoja ja sen rahoittaminen veronmaksajien varoilla on moraalisesti kyseenalaista. Raskaudenkeskeytyksiä oli Suomessa vuonna 2018 THL:n tilastojen mukaan 8602. Samaan aikaan syntyvyys laski edeltävästä vuodesta 2744 lapsen verran. On selvää, että toimilla, joilla vähennetään raskaudenkeskeytyksiä ja ohjataan ja tuetaan

tulevia vanhempia lapsen synnyttämiseen ja eri vaihtoehtojen, kuten adoption suuntaan, voimme ratkaista Suomea vaivaavan alhaisen syntyvyyden ongelman.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että verovaroilla tarjottavia julkisen sektorin tuottamia raskaudenkeskeytykseen liittyviä palveluita tarjotaan vain rikoksen (raiskauksen) uhreille sekä puhtaasti terveydellisistä syistä.

Puoluehallitus:

Tilastokeskuksen viimeaikaiset väestöennusteet kertovat karua kieltä. Suomi harmaantuu vauhdilla, vauvoja syntyy yhä vähemmän ja työkäisten osuus väestöstä vähenee. Ennusteiden mukaan Suomen väkiluku kääntyisi laskuun vuonna 2031, mikäli väestön kehittyminen pysyy nykyisellä tasolla. Yli 75- ja yli 85-vuotiaiden määrä tulee kaksinkertaistumaan seuraavan 15 vuoden aikana. Entistä pienemmän joukon on rahoitettava yhteiskunnan palvelut, mukaan luettuna ikääntyvän väestön hoito- ja hoivakulut.

Syntyvyyden laskun taustalla on monia erilaisia tekijöitä, joihin tutkijoilla ei vielä ole yksiselitteisiä vastauksia. Joitakin uusia kehityssuuntia on kuitenkin jo pystytty havaitsemaan. Esimerkiksi Turun Yliopiston NEFER – tutkimushankkeessa on nostettu esiin yhtenä syntyvyyden laskua selittävänä tekijänä kokonaan lapsettomaksi jäävien merkittävä osuus.

Erityisesti pelkän perusasteen koulutuksen varassa olevien 35-39 vuotiaiden lapsettomuus on kasvanut huomattavasti. Yhteys työllisyyden ja perheenmuodostuksen välillä on yksi selittävä tekijä. Koulutus ja työllistyminen johtaa todennäköisemmin liittojen solmimiseen, niiden pysyvyyteen ja lastensaantiin. Vastaavasti työttömyys vaikuttaa heikentävästi liittojen kestoon, ja työttömänä olevat miehet epätodennäköisemmin koskaan ylipäätään muuttivat puolison kanssa yhteen tai solmivat avio- tai avoliiton. Kokonaan lapsettomaksi jäämisen yksi keskeinen syy arvellaankin olevan se, että ei ole koskaan ollut puolisoakaan.

Kokoomus haluaa, että jokaisen toive haluamastaan perheestä voisi toteutua. Perheiden palveluita ja erilaisia avun ja tuen muotoja on tuotava tähän päivään niin, että niillä vastataan lapsiperheiden ja perheellistymistä toivovien tarpeisiin tässä ajassa. Epävarmuutta ja pelkoa siitä, kuinka perhe tulee toimeen ja kuinka pärjätä vanhemmuudessa on pystyttävä hälventämään.

Koulutustason ja työllisyyden, sekä kumppanin löytämisen ja perheellistymisen välillä havaittu yhteys korostaa entisestään kokoomuksen tärkeinä pitämiä tavoitteita suomalaisten osaamistason nostosta ja korkeasta työllisyysasteesta. Työllisyys vaikuttaa myös perheiden hyvinvointiin ja liittojen kestävyteen. Suomeen syntyi viime hallituskaudella 140 000 uutta työpaikkaa, mikä toi työtä ja tulevaisuudenuskoa kymmeniin tuhansiin lapsiperheisiin.

Puoluekokouksessa 2018 hyväksytyn Kokoomuksen periaateohjelman mukaisesti vapauden ydintä on täysivaltaisen yksilön itsemääräämisoikeus itseään koskevissa asioissa sukupuoleen, ikään, katsomukseen, seksuaaliseen suuntautumiseen, syntyperään, yhteiskunnalliseen asemaan tai muuhun taustaan katsomatta. Itsemääräämisoikeus ja fyysisen koskemattomuuden loukkaamattomuus ovat erottamaton osa ihmiselämän arvokkuutta, joka kuuluu jokaiselle syntymästä elämän viimeiseen päivään.

Suomen lainsäädäntö lähtee siitä, että nainen saa määrätä omasta kehostaan aborttioikeudella siihen asti, kun lainsäädännössä on asetettu raja siitä, että raskautta ei enää voi keskeyttää. Aborttioikeus on naisille kuuluva perusoikeus. Naisten tulee voida määrätä lisääntymisoikeuksistaan itse, eikä lainsäädännöllä tule perusteettomasti voida rajoittaa tätä oikeutta.

Suomen aborttilainsäädäntö on kansainvälisesti vertailtuna jo sellaisenaan tiukka, sillä abortille edellytetään vahvempia perusteita kuin monessa muussa maassa, vaikka olisi kyse raskauden keskeyttämisestä aikamääreen puitteissa. Kokoomuksen tasearvo ja yhdenvertaisuuspoliittisessa ohjelmassa onkin linjattu, että naisten itsemääräämisoikeutta vahvistetaan muuttamalla aborttilainsäädäntöä yleisen pohjoismaisen mallin mukaiseksi eli lopettamalla muodollisen perusteen ja lähetteen vaatiminen.

Alhaisen syntyvyyden osalta tarvitaan politiikkatoimia, jotka häivyttävät epävarmuustekijöitä, joiden takia lapsitoiveet eivät toteudu. Perhehaaveisiin liittyvät valinnat ovat kuitenkin ihmisten henkilökohtaisia. Poliittisilla päätöksillä voidaan tukea ja edesauttaa perheitä ja purkaa selkeitä esteitä lapsihaaveiden täyttymisen tieltä.

Vastuuta väestökehityksen suunnasta ja hyvinvointiyhteiskunnan kantokyvystä ei myöskään tule panna yksinään syntyvyyden varaan. Työllisyysastetta on kasvatettava. Kun työikäisten määrä pienenee ja huoltosuhde heikkenee, nykyistä useamman työikäisen on osallistuttava. Myös työ- ja koulutusperäistä maahanmuuttoa tulisi kasvattaa merkittävästi, jotta syntyvyyden laskua saataisiin tasapainotettua.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hylkäisi aloitteen.

92. Jyväskylän Kokoomus: Työkyvyttömyyseläkkeitten ansaintarajat nostettava työntekoon ja yrittäjyyteen kannustaviksi

Suomessa työkyvyttömyyseläkkeellä oli vuoden 2019 lopussa noin 139 000 henkilöä, hyvin erilaisista syistä. Joillakin työntönteon esteenä on liikunta- tai aistirajoitteet, joillakin mielenterveysyyt tai kehitysvamma. Vammaiset henkilöt ovat keskimäärin vaikeimmin työllistyviä, minkä vuoksi yrittäjyys tai kevytyrittäjyys on monelle vammaiselle ainut tapa työllistyä.

Kaikki tavat parantaa työkyvyttömyyseläkeläisten elintasoja palaavat kansantalouden kiertoon moninkertaisesti kasvaneena kulutuksena ja kompensoivat siten mahdollisesti kasvavia eläkekuluja. Monet toimintakyvyiltään rajoittuneet henkilöt voivat kuitenkin tehdä itselleen sopivaa työtä ja näin parantaa Suomen työllistymisastetta. Kannustinloukkujen vuoksi yrittäjyyden riskit ovat suuret, mikä voi estää yrittäjyyden polulle lähtemisen.

Keskimääräinen työkyvyttömyyseläke 1047€/kk on selvästi alle köyhyysrajan 1229€/kk. Työkyvyttömyyseläkkeen kaksiportainen ansaintaraja on ongelma, koska eläke putoaa tulojen kasvaessa ensin puoleen ja sitten kokonaan pois. Työkyvyttömyyseläkkeen ansaintarajat polkevat indeksin laskentatavan vuoksi paikallaan, vaikka palkkataso nousee. Entistä vähemmällä työtuoloilla ylitetään siksi ansaintaraja, jolloin elintaso putoaa taas alle köyhyysrajan. Vähäisetkin lisäansiot oman toimeentulon parantamiseksi johtavat eläkkeen puolittumiseen, mikä ei kannusta työntekoon eikä yrittäjyyteen.

Työkyvyttömyyseläkkeelle joudutaan vammaan tai sairauden vuoksi eikä omasta halusta. Työkyvyttömyyseläkkeen pitää siksi mahdollistaa oman perheen perustaminen ja oman elämän rakentaminen kuten työssäkävillä. Keskimääräinen TK-eläke vuonna 2018 oli enää 32 % keskimääräisestä palkkatasosta. Normaali perhe-elämä on palkkojen ja työkyvyttömyyseläkkeen tasoeron vuoksi todella iso haaste TK-eläkkeen varassa eläville.

Työkyvyttömyyseläkkeiden ansaintarajat pitää nostaa työhön kannustaviksi, siis loivasti lineaarisiksi ilman kannustinloukkuja. Ei ole yksilön kannalta kohtuullista eikä kansantalouden kannalta järkevää, jos liikunta-, aisti- tai muusta vammaisuudesta johtuvat vaikeudet voittanut, työelämään päässyt vammainen saavuttaessaan minimipalkkaa vastaavan noin 1.500€ bruttokuukausiansion putoaa takaisin köyhyysrajalle 1.200 euroon.

Indeksi pitää muuttaa niin, että työkyvyttömyyseläkkeellä olevien elintaso seuraa yleistä palkkakehitystä. Työkyvyttömyyseläkkeisiin pitää luoda työntekoon ja yrittäjyyteen kannustava lineaarinen malli. Työn tekemisen pitää olla aina kannattavaa, olipa tekijä palkkatyössä tai yrittäjä. Myös kevytyrittäjyyden pitää olla mahdollista ilman sanktiopelkoa.

Jokaisella ihmisellä pitää olla mahdollisuus parantaa omaa elintasoaan. Yksittäisen ihmisen elintason nousu nostaa sekä Suomen kansantaloutta että työllisyysastetta. Lineaarisen mallin ja indeksin muutoksen ansiosta voidaan arvioida, että tuhannet työkyvyttömyyseläkeläiset voivat palata omien rajoitteidensa sallimassa määrin mukaan työelämään.

Edellä mainittuun perustuen Jyväskylän Kokoomus ry esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallituksen, sekä kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan sen eteen, että työkyvyttömyyseläkkeen ansaintarajat nostetaan tai malli muutetaan lineaarisiksi ja indeksikorotukset tehdään sellaisiksi, että työkyvyttömyyseläkkeellä olevien elintaso pysyy yleisen palkkakehityksen mukaisena viivyttämättä.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 93 lopussa.

93. Piritan Kokoomusnaiset: Vammaisten henkilöiden oikeus työhön

Ajantasainen vammaistutkimus haluaa — sen sijaan, että puhuttaisiin vain vammaisuudesta — keskittyä siihen, mikä ihmisiä vammauttaa. Yksi näistä vammauttavista tekijöistä on suomalainen tasa-arvoiseksi väitetty yhteiskunta, joka pitää sisällään näkymätöntä syrjintää. Suomessa vain noin kolme prosenttia vammaisista henkilöistä on palkkatyössä. Tämä luku on pienempi kuin muualla Euroopassa.

Näkymätön syrjintä on sisällä yhteiskunnan rakenteissa. Syrjivät rakenteet näkyvät esimerkiksi vammaisten henkilöiden työllistymisessä. Koska vammaisia henkilöitä ei veloiteta työllistymään, myöskään heidän oikeuksistaan työllistyä ei pidetä huolta. Tämä on ristiriidassa muun muassa ihmisoikeuksien ja yhdenvertaisuuslain kanssa. Ihmisoikeussopimuksessa määritellään, että jokaisella on oikeus työhön. Perustuslain mukaan jokaisella on oikeus hankkia oma elantonsa ja julkisen vallan on tätä edistettävä. Lisäksi yhdenvertaisuuslaki säätelee muun muassa välillisestä syrjinnästä, joka on kyseessä, kun yksilöä kohdellaan henkilöön liittyvästä syystä epäsuotuisammin kuin jotakuta muuta on kohdeltu.

Edellä mainitun perusteella Piritan Kokoomusnaiset ry esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskunta- ja ministeriryhmää tunnistamaan yhteiskunnan vammaisia henkilöitä syrjivät rakenteet ja edistämään aitoa yhdenvertaisuutta.

Puoluehallitus (vastauksena aloitteisiin 92 ja 93):

Jyväskylän Kokoomus nostaa aloitteessa esille tärkeän kysymyksen vamman tai sairauden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien mahdollisuudesta pyrkiä osallistumaan työelämään. Aloitteessa todetaan aivan oikein, että jokaisella pitää olla mahdollisuus parantaa omaa elintasoaan ja rakentaa siten omaa elämäänsä.

Piritan Kokoomusnaisten aloite puolestaan lähestyy aihepiiriä yleisemmältä tasolta, erityisesti vammaisten henkilöiden näkökulmasta ja korostaa etenkin perus- ja ihmisoikeuksia sekä yhdenvertaisuusnäkökulmaa. Molemmissa aloitteissa lähtökohta on suoraan Kokoomuksen aatteen ytimessä: Ihminen on yksilö, jolla on itsemääräämisoikeus ja oikeus tavoitella elämässään valitsemiaan päämääriä, ja tätä yhteiskunnan on mahdollistettava.

Kokoomuksen mielestä jokaisella, vammasta tai sairaudesta huolimatta, on oikeus tehdä työtä ja osallistua yhteiskunnan toimintaan. Työ tuo taloudellista turvaa yksilölle, mutta se on enemmänkin. Toimeliaisuus tuo myös merkityksellistä sisältöä elämään. Mahdollisuudella osallistua ja olla osallisena on tärkeä hyvinvointia lisäävä vaikutus.

Kokoomuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuspoliittisessa ohjelmassa todetaan, että vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia osallistua yhteiskuntaan esimerkiksi osa-aikatyön, kulttuurin ja muun virikkeellisen ja sosiaalisen toiminnan avulla, tulee vahvistaa.

Työn merkitys on välttämätön myös hyvinvointiyhteiskunnan ja sen tärkeiden palveluiden säilyttämisen näkökulmasta. On tärkeää, että jokainen osallistuu työmarkkinoille omien mahdollisuuksiensa mukaan. Siksi työn tekemisen ja työn vastaanottamisen tulisi aina olla kannattavaa. Kannustinloukkuja onkin purettava.

Myös osatyökykyisillä on oltava nykyistä joustavammin mahdollisuuksia osallistua työelämään. Erityisesti vammaisten henkilöiden kannustimia ja mahdollisuuksia osallistua työmarkkinoille tulee parantaa. Tämä vaatii samalla laajaa asennemuutosta työmarkkinoilla ja sellaista sosiaaliturvajärjestelmää, että osa-aikatyön tekeminen on mahdollista ilman pelkoa siitä, että menettää tuen kokonaan. Myös työnantajille on luotava kannustimia työn tarjoamiseksi vammaisille henkilöille.

Työkyvyttömyys ja osatyökykyisyys onkin syytä pitää vahvasti esillä sosiaaliturvauudistusta edistettäessä.

Suomen sosiaaliturvauudistusta valmistelemaan on asetettu parlamentaarinen komitea alkuvuodesta 2020 ja kokoomus on komitean työssä edustettuna. Komitean työaika on kaksi hallituskautta ja tavoitteena on uudistaa sosiaaliturvaa kokonaisuutena.

Kokoomuksen puoluekokous hyväksyi vuonna 2018 Tulevaisuuden sosiaaliturva -asiakirjan, jossa esitellään kokoomuksen sosiaaliturvamalli. Mallissa on esitelty ns. osallistumistulo, joka olisi työkyvyttömille ihmisille työttömyysturvaa merkittävästi sopivampi sosiaalietuus. Osallistumistulo olisi harkinnanvarainen tukimuoto, joka tasoltaan ja periaatteiltaan vastaisi kokoomuksen mallissa esitettyä yleistukea, mutta velvoitteet tuen saamiseksi ovat kuitenkin kevyemmät ja määritellään yksilöllisesti ja tilannekohtaisesti. Kokoomuksen mallin mukainen osallistumistulo loisi ihmiselle mahdollisuuden olla aktiivinen osa yhteiskuntaa omien voimavarojensa mukaan.

Puoluehallitus pitää tärkeänä, että työkyvyttömyyseläkkeellä olevien on mahdollista ja taloudellisesti kannattavaa pyrkiä omien voimavarojensa mukaan osallistumaan työelämään. Eri sosiaaliturva- ja ansaintamuotojen välillä pitää pystyä liikkumaan nykyistä joustavammin. Puoluehallitus huomauttaa kuitenkin tässä yhteydessä, että jos henkilö ei ole täysin työkyvytön vaan pystyy esimerkiksi osa-aikaiseen työhön, oikeampi ratkaisu olisi työkyvyttömyyseläkkeen sijaan osatyökyvyttömyyseläke.

Sosiaaliturvauudistuksen yhteydessä tullaan edistämään kokoomuksen sosiaaliturvamallin mukaisesti työn ja turvan nykyistä joustavampaa yhdistämistä. Kokoomus on jo vuoden 2018 puoluekokoukseen kannanotolla sitoutunut edistämään tähän tähtääviä ja siis myös Jyväskylän Kokoomuksen aloitteen mukaisia muutoksia osana sosiaaliturvan kokonaisuudistusta.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen 92 ponsiosaltaan seuraavasti muutettuna: ”hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää ryhtymään toimiin työkyvyttömyyseläkkeen ansaintarajojen ja niiden määräytymisperusteiden korjaamiseksi siten, että työtulot nostavat aina käteen jäävää ansiota, väliaikaisena erillisratkaisuna jo ennen sosiaaliturvan kokonaisuudistusta”

ja

hyväksyisi aloitteen 93.

Sisäministeriön hallinnonala

94. Kokoomuksen Nuorten Liitto: Päästökompensaatioiden tarjoaminen mahdollistettava yrityksille

Monet poliittiset liikkeet pitävät kapitalismia pääsyyllisenä ilmastonmuutokseen. Oikeampi kohde syytöksille olisi puutteellinen ulkoisvaikutusten hinnoittelu. Taloustieteessä negatiivisilla ulkoisvaikutuksilla tarkoitetaan jonkin kaupan kolmannelle osapuolelle, tässä tapauksessa ympäristölle, tuottamia haittoja. Nämä ovat kuitenkin nykytilanteessa liian harvoin laskettu osaksi hyödykkeen hintaa. Yksinkertaisesti sanottuna saastuttaja ei useinkaan joudu maksamaan ilmastolle tuottamastaan vahingosta, eikä kannustetta toimia toisin synny. Yhdeksi vastaukseksi tähän ongelmaan on tarjottu päästökompensaatioita.

Kompensaatioilla eli hyvityksillä tarkoitetaan yritysten tarjoamia vapaaehtoisia lisämaksuja, joilla ostaja - yleensä kuluttaja tai asiakasyritys - voi hyvittää ostoksen tai palvelun tuottamisesta syntyneitä kasvihuonepäästöjä rahallisesti. Kompensaation keittäjä sitoutuu käyttämään kerätyt rahat ilmastonmuutoksen torjuntaan; keinoihin lukeutuvat muun muassa hiilidioksidin sitominen puita istuttamalla, uusiutuvan biopolttoaineen tankkaaminen tai investoinnit päästöjä vähentävään teknologiaan esimerkiksi kehittyvissä maissa.

Nykyinen lainsäädäntömme ei kuitenkaan tunnista tällaista palvelua, vaan pitää sitä vastikkeettomana rahankeräyksenä. Arpajaishallinnon mukaan kompensaatioista saatava vastike ei vastaa suoritettua summaa ajallisesti, rahallisesti ja määrällisesti, ja toimintaan vaaditaan arpajaislain edellyttämä rahankeräyslupa. Tunnettu tämän tulkinnan uhri oli päästöhyvityksiä yrityksille ja kuluttajille tarjoava Compensate-säätiö.

Koska yritykselle ei voida myöntää rahankeräyslupaa, ne eivät voi tarjota lisähintaa vastaan asiakkailleen kompensaatiota tuotteesta tai palvelusta syntyneistä kasvihuonepäästöistä. Myös yleishyödyllisten tahojen päästökompensaatiopalvelut vaativat rahankeräyslupan, joka perustuu arpajaishallinnon käsitykseen hyvitysten vastikkeettomuudesta. On kuitenkin selvää, että vastike kerätylle rahalle on olemassa: lisämaksulla vähennetyt kasvihuonepäästöt.

Kokoomusnuoret uskoo markkinatalouden voimaan. Tulevan talouskasvun tulee olla mahdollisimman resurssitehokasta ja vähäpäästöistä. Siksi ympäristö- ja ilmastohaittoille on asetettava oikea hinta ilmastokatastrofin estämiseksi ja päästötavoitteiden saavuttamiseksi. Nykyinen lainsäädäntö kuitenkin luo liiallisia vaikeuksia markkinoille päästä korjaamaan omia virheitään.

Edellä olevan perusteella Kokoomuksen Nuorten Liitto ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää edistämään lainsäädäntöön sellaisia muutoksia, jotka mahdollistavat vapaaehtoisen päästökompensaatio toiminnan.

Puoluehallitus:

Kokoomusnuorten aloitteessa tartutaan ilmastonmuutoksen vastaiseen työhön kokoomuslaisesta näkökulmasta. Tässä näkökulmassa korostuu huomion kiinnittäminen uhkien sijaan mahdollisuuksiin. Puoluehallitus katsoo, että Kokoomuksen on luotava ihmisille sellaisesta näkökulmasta, että vähäpäästöisempi elämä voi olla merkittävästi nykyistä parempaa. Vanhanaikaisista ja saastuttavista energianlähteistä kannattaa pyrkiä eroon muistakin syistä kuin niiden käytön aiheuttamien hiilidioksidipäästöjen takia. Esimerkiksi kaupunkien ilmanlaatu on suoraan ihmisten terveyteen vaikuttava asia. Myös ulkoisvaikutusten hinnoittelu sopii saumattomasti markkinatalousajatteluun.

Päästöjen vähentämiseen tähtäävien ratkaisujen kehittämistä kannattaa suosia myös poistamalla esteitä erilaisilta alhaalta ylös -ratkaisuilta. Myös tämä sopii kokoomuslaiseen ajatteluun. Puoluehallitus pitää tärkeänä erityisesti sellaisten päästöjä vähentävien ratkaisujen luomista, joiden teho perustuu teknologian hyödyntämiseen, vastuullisiin valintoihin kannustamiseen sekä ihmisten ja yritysten haluun osallistua elinkelpoisen maailman turvaamiseen myös tuleville sukupolville. Päästökompensaatiotointa yhdistää näitä kaikkia näkökulmia.

Aloitteen tekijöiden esimerkkitapaukseksi nostama Compensate-säätiön joutuminen rikostutkinnan kohteeksi osoittaa, että lainsäädännössä on sokeita pisteitä. Puoluehallitus haluaa kannustaa hallitusta ryhtymään pikaisiin lainsäädäntötoimiin, jotta yhteisen elinympäristömme ja ilmastomme puolesta työn tekeminen ei tässä maassa olisi enää rikos. Aloitteen ehdottamat toimenpiteet ovat terveen järjen ja vastuullisen näkemyksen mukaisia, ja puoluehallitus voikin yhtyä niihin täysin.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

95. Joulukolmion Kokoomus: Reservipoliisiasian edistäminen

Edellisellä hallituskaudella selvitettiin reservipoliisijärjestelmän luomista, mutta hanke pysähtyi mm. perustuslakivaliokunnan havaitsemiin ongelmiin lain valmistelussa. Poliisin toimintakyvyn vahvistaminen esimerkiksi yllättävissä, poikkeuksellisissa ja tilapäisissä tilanteissa niin poikkeusoloissa kuin normaaliolojen aikana parantaa sisäisen turvallisuuden valmiuksia, ja edistää mm. kansalaisten yhdenvertaisuutta esimerkiksi pitkien etäisyyksien Lapin maakunnassa. Yleinen turvallisuustilanne on muuttunut, ja yhteiskunnassa on havaittavissa myös täysin uudenlaisia häiriötilanteita. Viime vuosina yksinomaan Lapissa on kokemusta mm. yllättävästä maahanmuuttotilanteesta ja tänä keväänä varauduttiin suurtulvaan. Vaikka pandemia on tilapäisesti heikentänyt matkailua, Lappi tulee olemaan matkailumaakunta jatkossakin. Tunturikeskusten sesongin aikana poliisin resurssit ovat tiukoilla, jolloin myös on tarvetta reservipoliisin kaltaiselle toimijalle, joka vapauttaa varsinaisen poliisin resursseja poliisin ydintehtävien suorittamiseen. Poliisin alaisuudessa ja ohjauksessa toimivalle koulutetulle joukolla olisi tarvetta, josta syystä vireille pantua hanketta ei saa unohtaa. Asian selvitystä tulisi jatkaa edelleen yhteistyössä poliisin, oikeusoppineiden ja esim. maanpuolustusjärjestöjen kanssa, jotta löydettäisiin toimiva ratkaisu maamme sisäistä turvallisuutta tehostamaan, niin ettei se ole ristiriidassa perustuslain kanssa.

Tällä tavoin edistetään turvallisuutta koko maassa, ja kyetään paremmin mukautumaan nopeastikin muuttuviin turvallisuustilanteisiin, ja tasaamaan varsinaisen ammattipoliisin työkuormaa erityisesti harvaan asutuilla alueilla.

Edellä mainittuun perustuen Joulukolmion Kokoomus ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallituksen sekä kehottaa eduskunta- ja ministeriryhmää toimimaan siten, että selvitystä reservipoliisin perustamisesta jatketaan ja edistetään, jotta Suomi voisi yhteiskuntana turvata kansalaisten yhdenmukaiset oikeudet turvallisuuteen, ja edistämään poliisin toimintaa heidän virkatehtävien hoidossa.

Puoluehallitus:

Poliisi tekee Suomessa korvaamattoman arvokasta työtä oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaamiseksi, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi sekä rikosten ennalta estämiseksi, selvittämiseksi ja syyteharkintaan saattamiseksi. Tehtävien hoidolle haasteensa asettavat niukat resurssit ja poliisin toimintaympäristössä 2010-luvulla tapahtuneet merkittävät muutokset. Mainitut seikat ovat johtaneet siihen, että poliisi on joutunut asettamaan valvonta- ja hälytystehtäviä tärkeysjärjestykseen sekä

ottamaan toiminnassaan korostetusti huomioon työturvallisuuden ja suorituskyvyn ylläpitämisen. Trendin jatkuessa vaarana on, että tasapuolinen palvelukyky vaarantuu. Kehityskulku on huolestuttava, sillä oikeus turvallisuuteen kuuluu yhdenvertaisesti kaikille suomalaisille.

Kokoomuksen sisäministeriaikana viime hallituskaudella poliisin henkilötyövuosimäärä käännettiin viimein nousuun. Tällä tiellä on jatkettava. Kokoomus on sitoutunut siihen, että poliisin henkilötyövuosimäärä nostetaan nykytasolta noin 1000 poliisilla yli 8000 henkilötyövuoteen. Tavoitteeseen pääsemiseksi Kokoomus esitti syksyllä 2019 vaihtoehtobudjetissaan eduskuntapuolueista suurinta, 55 miljoonan euron pysyvää lisäystä poliisin määrärahoihin.

Poliisin määrärahojen ja toimintakyvyn turvaamisen ollessa ensisijaisia, on poliisin työtaakan helpottamiseksi hyvä selvittää myös muita keinoja. Puoluehallitus näkee, että aloitteessa esitetty reservipoliisin käyttöönotto olisi yksi mahdollinen tähän tarkoitukseen soveltuva keino, jolla voitaisiin tukea poliisin työtä niissä väliaikaisissa tilanteissa, kun jotain yllättävää tapahtuu. Reservipoliisihenkilöstö voitaisiin ottaa käyttöön esimerkiksi valmiuslaisissa tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja erilaisissa normaaliolojen häiriötilanteissa. Päätösvalta reservipoliisihenkilöstön käyttöönotosta olisi valtioneuvostolla.

Sisäministeri Kai Mykkäsen johdolla reservipoliisin käyttöönottoa valmisteltiin viime vaalikauden lopulla. Tuolloin eduskunnalle annettu esitys (HE 137/2018 vp) kuitenkin raukesi perustuslain 49.1 §:n nojalla vaalikauden loputtua kesken ennen kuin esitykseen ehdittiin tekemään perustuslakivaliokunnan vaatimia muutoksia. Uudistuksen jatko on nyt Sanna Marinin hallituksen vastuulla.

Puoluehallitus toteaa, että reservipoliisin käyttöönoton ohella on tarkasteltava myös muita ja monissa tapauksissa perustellumpia tapoja keventää poliisin työtaakkaa. On esimerkiksi selvitettävä, mitkä poliisin nykyisistä tehtävistä ovat sellaisia, jotka eivät perustuslain nojalla ole välttämätöntä poliisin hoitaa, ja siirrettävä tällaiset tehtävät muille tahoille. Tällaisia tehtäviä voisivat olla esimerkiksi vankien ja muiden kiinniotettujen kuljetukset sekä kärjävärtiointi.

Monessa maassa, esimerkiksi Ruotsissa, Norjassa ja Saksassa, on hankittu helikopterikalustoa poliisin liikkumista nopeuttamaan harvaan asutuilla alueilla. Tätä mahdollisuutta on selvitettävä myös Suomessa. Esimerkiksi yhteistyömahdollisuuksia ambulanssihelikopterioperaattoreiden kanssa hyödyntämällä voitaisiin tietyissä kiireellisiin hälytystehtäviin liittyvissä lisätä poliisipartion kuljetusten tehokkuutta harva-alueilla.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

96. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Suomeen koulutettava lisää poliiseja - nyt resurssit pienimmät koko EU:ssa

Suomen poliisilla on Euroopan pienimmät resurssit. Vuoden 2017 luvuilla mitattuna Suomella on kaikista EU-maista vähiten poliiseja: 137 poliisia 100 000:ta asukasta kohden ja noin 1,3 tuhatta asukasta kohden. Vaikka suomalaisten luotto poliisiin on huippuluokkaa ja maamme on turvallisempi kuin koskaan, viranomaisten kyky suoriutua tehtävistään on kuitenkin uhattuna liian vähäisten resurssien vuoksi.

Poliisien määrä on tämän vuosikymmenen aikana typistynyt lähes 7900:sta noin 7200:aan. Taustalla on poliisiammattikorkeakoulun aloituspaikkojen raju vähentäminen 2010-luvun alkuvuosina, kun poliisien määrää haluttiin pienentää ja poliiseja valmistui työttömiksi. Eurooppalainen keskitaso olisi vähintään 362 poliisia 100 000 asukasta kohden. Esimerkiksi Ruotsissa poliiseja oli

jo 2017 kaksi ja Saksassa 2,3 tuhatta asukasta kohden. Ruotsin hallituksen tavoite on lisätä poliisien määrää 10 000:lla vuoteen 2024 mennessä. Ruotsalaisen sisarpuolueemme maltillisen kokoomuksen tavoitteena on lisäksi poliisien palkkojen korottaminen 3000 kruunulla eli noin 300 eurolla kuukaudessa.

Viime vuosina on uutisoitu niin sanottujen massarikosten, kuten pyörävarkauksien ja autonrenkasvarkauksien tutkintojen rajoituspäätösten nopeasta noususta. Tätä rikollisuutta ihmiset kohtaavat tavallisimmin. Silti tällainen rikollisuus jää kaikista useimmin tutkimatta, koska esitutkintaa rajoitetaan resurssien saamiseksi vakavampien rikosten selvittämiseen. Apulaisvaltakunnansyyttäjä Jukka Rappe on ilmaissut huolensa asiasta ja todennut rajoituspäätösten nopean nousun johtuvan lähinnä viranomaisten resursseista, ei esimerkiksi rikollisuuden määrän noususta. Poliisin riittämättömistä resursseista kertovat myös poliisin pitkät vasteajat erityisesti syrjäseuduilla sekä rikostutkintojen kohtuuttoman pitkät kestot.

Poliiseja saadaan lisää kouluttamalla. Hallitus päätti keväällä lisätä yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen opiskelupaikkoja tuhansilla, mutta poliisiammattikorkeakouluun ei tullut kuitenkaan yhtäkään uutta opiskelupaikkaa. Juuri poliiseista kuitenkin on suuri pula - ei esimerkiksi taidealojen osaajista, joita nyt päätettiin kouluttaa kymmeniä lisää. On lisättävä painetta kansallisesta turvallisuudesta huolehtivien viranomaistemme määrän kasvattamiseen, kun uusia opiskelupaikkoja jaetaan.

Myös poliisiviranomaisen ja poliisijärjestöjen kanta tukee poliisien määrän nostamista. Poliisihallituksen ja Suomen poliisijärjestöjen liiton tavoite on poliisien määrän lisääminen 7 850:een hallituskauden loppuun mennessä. Liitot sanovat, että poliisi joutuu priorisoimaan tehtäviään, kun muuttuva lainsäädäntö on tuonut sille jatkuvasti uusia tehtäviä.

Tavalliset suomalaiset ovat todella epäoikeudenmukaisessa tilanteessa, kun heidän polkupyöränsä tai autonrenkaansa varastetaan tai heidän lapsilleen lähetellään epäasiallisia viestejä sovelluksista eikä poliisi tutki tapauksia. Kansalaisille voi syntyä kuva, ettei poliisi välitä heistä. Se voi ajan kanssa johtaa lainkuuliaisuuden vähenemiseen ja luottamuksen vähentymiseen.

Poliisin resurssien riittävydessä on kyse ennen kaikkea rikosten uhrien oikeuksista. Kokoomuksen arvoihin kuuluu vapaus, vastuu, lain kunnioittaminen ja turvallisuus. Meidän on oltava valmiita maksamaan siitä, että kansalaiset tuntevat olevansa turvassa myös tulevaisuudessa. Siksi poliisien määrää on lisättävä.

Näillä perusteilla kokoomusopiskelijat esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään poliisien koulutusmäärien lisäämistä ja poliisien palkkaamiseen tarkoitettujen määrärahojen korottamista.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää kokoomusopiskelijoita erittäin tärkeän asian esiin nostamisesta. Suomi on yksi maailman turvallisimmista maista. Sellaisena Kokoomus haluaa sen pitää myös tulevaisuudessa. Turvallisuus ei ole itsestäänselvyys, vaan sitä on jatkuvasti vaalittava konkreettisin teoin.

Poliisi tekee Suomessa korvaamattoman arvokasta työtä Suomen ja suomalaisten turvallisuuden puolesta. Poliisin tehtäviin kuuluvat oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaaminen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen sekä rikosten ennalta estäminen, selvittäminen ja syyteharkintaan saattaminen. Jotta poliisi voi hoitaa tehtäviään laadukkaasti, on poliisien määrän oltava riittävän suuri.

Kuten aloitteen tekijä toteaa, on poliisien määrä Suomessa suhteessa väestöön merkittävästi pienempi kuin muissa Pohjoismaissa. Henkilöstön vähäisyys suhteessa poliisin toimintaympäristössä tapahtuneisiin muutoksiin on johtanut tilanteeseen, jossa selvitettäviä tapauksia on voimakkaastikin priorisoitava. Tilanne ei ole hyväksyttävä. Perimiltään kyse on perustuslaisista turvasta oikeudesta turvallisuuteen ja oikeusturvaan, joiden on oikeusvaltiossa kuuluttava jokaiselle. Poliisi ansaitsee tarvitsemansa tekevät kädet.

Kokoomuksen sisäministeriaikana viime hallituskaudella poliisin henkilötöyvuosimäärä käännettiin viimein nousuun. Tällä tiellä on jatkettava. Kokoomus on sitoutunut siihen, että poliisin henkilötöyvuosimäärä nostetaan nykytasolta noin 1000 poliisilla yli 8000 henkilötöyvuoteen. Tavoitteeseen pääsemiseksi Kokoomus esitti syksyllä 2019 vaihtoehtobudjetissaan eduskuntapuolueista suurinta, 55 miljoonan euron pysyvää lisäystä poliisin määrärahoihin.

Tuhatta koulutettua poliisia ei yhtäkkiä löydy mistään. Kuten aloitteen tekijä toteaa, poliiseja saadaan lisää kouluttamalla. Tästä syystä kokoomuksen ehdotuksessa ensimmäisinä vuosina pääosa varoista ohjattaisiin poliisien koulutuksen laajentamiseen ja poliisin toimintakyvyn parantamiseen erityisesti tietotekniikan ja muun välineistön hankinnoilla. Toisaalta puoluehallitus muistuttaa, että Suomessa on tälläkin hetkellä työttöminä työnhakijoina kymmeniä virkaa vailla olevia poliiseja, jotka olisi nopealla aikataululla palkattavissa poliisille virkaan, mikäli poliittinen tahto vain löytyisi.

Lopuksi puoluehallitus toteaa, että samaan aikaan kun poliisien määrää lisätään, on tarkasteltava myös keinoja keventää nykyisten poliisien työtaakka. On selvitettävä, mitkä poliisin nykyisistä tehtävistä ovat sellaisia, jotka eivät perustuslain nojalla ole välttämätöntä poliisin hoitaa, ja siirrettävä tällaiset tehtävät muille tahoille. Tällaisia tehtäviä voisivat olla esimerkiksi vankien ja muiden kiinniotettujen kuljetukset sekä kärjävärväntointi.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

97. Kansalliset Ylioppilaat: Oleskelulupa myönnettävä automaattisesti Suomessa tutkinnon suorittaneelle kansainväliselle opiskelijalle

Suomi tarvitsee työperäistä maahanmuuttoa työvoiman saatavuusongelmien sekä väestön ikääntymisestä johtuvan ennakoidun työvoimatarpeen johdosta. Työperäisen maahanmuuton kasvu vahvistaa talouskasvua ja julkista taloutta. Ongelma opiskelijoiden maahantulossa ja Suomeen jäämisessä tutkinnon suorittamisen jälkeen on lupaprosessien hitaudessa ja sujumattomuudessa. Maahantuloon ja jäämiseen liittyvien prosessien sujuvuus on merkittävä tekijä opiskelua tai työuraa koskevissa päätöksissä.

Suomessa suoritetun tutkinnon jälkeen kansainvälisen opiskelijan on haettava oleskelulupaa pysyäkseen maassa. Oleskelulupaa on haettava erikseen sekä työn tekemistä varten. Lupamenettely Maahanmuuttovirastossa kestää luvasta riippuen 2–8 kuukautta ja on kallis sekä hakijalle että julkiselle taloudelle. Raskas lupamenettely on tarpeeton, sillä lähtökohtaisesti lupa myönnetään kaikille sellaisille henkilöille, jotka ovat suorittaneet Suomessa tutkinnon.

Aloitteessa tuodaan esiin tärkeä ongelma, jonka tiimoilta myös opetus- ja kulttuuriministeriö sekä sisäministeriö ovat asettaneet yhteistyöryhmän syksyllä 2019. Ryhmän tehtävänä on muodostaa tilanne- ja tavoitekuva kansainvälisten opiskelijoiden maahantulon edellytysten parantamiseksi, integroinnin tehostamiseksi sekä tutkinnon jälkeisen maahan jäämisen sujuvoittamiseksi.

Aloitettamme tukee myös Kokoomuksen 19.11.2019 julkaistu vaihtoehtobudjetti Todellisia tulevaisuustekoja, jossa ensimmäisen osion 15 kohdassa, työperäisen maahanmuuton lisääminen, esitetään seuraavaa: ”ulkomaisille tutkinto-opiskelijoille tulee valmistumisen jälkeen automaattisesti myöntää vähintään kahden vuoden oleskelulupa työnhakua varten. Suomen on myös aktiivisesti houkuteltava osaajia tänne töihin”. Mikäli oleskelulupa myönnettäisiin automaattisesti, yhteiskuntaan jo integroitunut opiskelija jäisi hakemaan työtä ja työskentelemään Suomeen, jolloin Kokoomuksen vaihtoehtobudjetissa esitetty työperäisen maahanmuuton tavoitteleva talouskasvu toteutuisi aktiivisesti.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että Suomessa tutkinnon suorittaneelle kansainväliselle opiskelijalle myönnettäisiin oleskelulupa automaattisesti työntekoa, sekä työnhakua varten.

Puoluehallitus:

Kokoomusopiskelijat nostavat tартtuvat aloitteessaan tärkeään asiaan. Suomen työikäinen väestö vähenee samaan aikaan, kun ikääntyneiden määrä kasvaa. Yhtälö haastaa hyvinvointimme perustaa. Pienenevän työikäisen joukon on kyettävä omalla työllään kannattelemaan kasvavan työelämän taakseen jättäneen joukon hyvinvointia. Jotta hyvinvointiyhteiskunnan palveluista voidaan huolehtia kestävästi ja palkansaajien verotus pitää kohtuullisena, tarvitsemme lisää työikäisiä työntekijöitä Suomeen. Luonteva ryhmä kansainvälisten osaajien houkuttelemiseksi Suomen työmarkkinoille on Suomessa tutkintoa suorittavat ulkomaalaiset opiskelijat.

Kuten aloitteen tekijä aloitteessaan toteaa, ovat lupakäytännöt yksi merkittävimpiä koulutusperäisen maahanmuuton ongelmia. Ongelma on olemassa jo opiskelun aloittamisvaiheessa, kun ruuhkautunut lupakäsittely viivästyttää ulkomaalaisten opiskelijoiden opintojen aloittamista. Tutkinnon suorittamisen jälkeen on valmistuneen edessä uusi byrokratiarumba, mikäli hän haluaa jäädä Suomeen töihin. Tilanne on kestämaton, kun huomioi opiskelijoiden usein itse maksavan opiskelustaan Suomessa ja sen, että opiskelijoista ja valmistuneista kansainvälisistä osaajista käydään kovaa kansainvälistä kilpailua.

Kokoomus näkee, että Suomeen töihin jäämisestä valmistumisen jälkeen on tehtävä mahdollisimman helppoa. Kankeista ja byrokraattisista lupakäytännöistä on Suomessa tutkinnon suorittaneiden osalta luovuttava. Kokoomus tekee työtä sen eteen, että Suomessa siirrytään järjestelmään, jossa ulkomaisille tutkinto-opiskelijoille myönnetään valmistumisen jälkeen automaattisesti vähintään kahden vuoden oleskelulupa työnhakua varten.

Puoluehallitus muistuttaa, että suurin este työllistyä Suomeen on edelleen heikko suomen kielen taito. Tarvitsemme lisää kielikoulutusta ulkomaalaisille opiskelijoille ja tätä erityisesti tutkintoja tarjoavien korkeakoulujen on pyrittävä edistämään. Lisäksi erilaisilla taloudellisilla kannustimilla on houkuttava ulkomaalaisia opiskelijoita jäämään Suomeen töihin. Kokoomus kannattaa mallia, jossa EU/ETA-alueen ulkopuolelta tulleet opiskelijat voisivat vähentää verotuksessa Suomeen töihin jäädessään maksamansa lukukausimaksut.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

98. Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret: Suomalaisten pokeri- ja vedonlyöntiammattilaisten elinkeino turvattava!

Olemme huolestuneena seuranneet keskustelua siitä, että suomalaisilta estettäisiin pääsy ulkomaalaisille pokeri- ja vedonlyöntisivustoille. Suomalainen uhkapelimonopoli Veikkaus on esittänyt tätä, ja tämä on ollut esillä arpajaislain uudistustyössä hallituksessa.

Verkkopeliblokkit tarkoittaisivat sitä, että pokeriammatillaiset olisivat pakotettuja muuttamaan maasta pois jos heiltä estettäisiin pääsy kansainvälisiin virtuaalipelipöytiin. Vedonlyöjien mahdollisuudet jäädä voitolle heikkenisivät, sillä sen lisäksi että vetokohdevalikoima pienenisi, Veikkauksella vedonlyöntikertoimien naivi palautusprosentti on noin 94%, kun taas kansainvälisillä sivustoilla se on parhaimmillaan yli 98%. Kansalaisella tulee jatkossakin olla oikeus valita itse minne pelaavat uhkapelejä jos pelaavat.

Edellä mainitun perusteella Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen Kokoomuksen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää vastustamaan tilanteen vaatiessa ulkomaisten rahapelisivustojen blokkeja.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Varsinais-Suomen Kokoomusnuoria täsmällisesti muotoillusta ja selkeärajaisesta aloitteesta. Aloitteella on yhtymäkohta laajempaan teemaan, joka koskee suomalaista rahapelijärjestelmää. Mutta tätä erilliskysymystä on mahdollista tarkastella myös irrallaan muusta kokonaisuudesta.

Ulkomaisten pelisivustojen blokkaminen ei todennäköisesti olisi tehokas keino estää suomalaisten pelaamista ulkomaisilla sivustoilla, varsinkaan ammatikseen pelaavien pokeriammattilaisten kohdalla. Blokkauksen oletettava seuraus juuri heidän tapauksessaan olisikin, että he siirtyisivät harjoittamaan elinkeinoaan johonkin muualle, mitä tuskin voi pitää Suomen kansantalouden näkökulmasta kokonaisedun mukaisena. Toinen vaihtoehto on blokkien kiertäminen, joka ei alalla toimiville ja teknologiaa tunteville ole erityisen vaikeaa. Jälkimmäisessä tapauksessa kärsisi myös yleinen lainkuuliaisuus.

Nettiblokkaus on varsin tehotonta myös EU:n komission alkuvuodesta 2019 julkaiseman raportin “Evaluation of Regulatory Tools for Enforcing Online Gambling Rules and Channeling Demand towards Controlled Offers” mukaan. Esimerkkinä tässä kohtaa voidaan esittää Italia, jonka blokkauksista yli 7000 domainista 63 prosenttia ei ole edes toiminnassa. Nettiblokkausta voi kenties päätyä kannattamaan, jos sivuuttaa riittävän määrän perustietämystä Internetin toiminnasta.

Puoluehallitus kiinnittää huomiota myös siihen, että edellisellä kaudella hallituksessa Kokoomus on suhtautunut torjuvasti esityksiin blokata ulkomaisia pelisivustoja. Esimerkiksi silloinen sisäministeri Kai Mykkänen totesi aihetta koskeneessa haastattelussa jo vuonna 2018, ettei lähtökohtaisesti kannata Internetin rajoittamista. Mykkäsen tavoin Puoluehallitus katsoo, että asialla on myös yleisemmän tason periaatteellista merkitystä. Se kytkeytyy sekä tiedonvälityksen että elinkeinotoiminnan vapauteen, jotka molemmat ovat Kokoomukselle keskeisiä aatteellisia lähtökohtia. Pääsäännöistä poikkeamisten olisi aina oltava erityisen hyvin perusteltuja ja täsmällisesti rajattuja, niiden olisi oltava tehokkaita ja välttämättömiä niille asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa, eikä niitä tulisi tulkita laajentavasti.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

Oikeusministeriön hallinnonala

99. Teljän Kokoomus: Sharia-laki ja Sharia-tuomioistuimet kiellettävä lailla

Teljän Kokoomus Ry esittää, että Sharia-laki, sen harjoittaminen ja Sharia-tuomioistuinten, virallisten tai epävirallisten, toiminta Suomessa olisi erillisellä lainsäädännöllä kiellettävä ja oltava aina ehdottomasti rangaistava teko. Kokoomus ei voi sallia, että Suomeen syntyy varjoissa toimiva, länsimaisten arvojen ja demokratian vastainen toissijainen oikeusjärjestelmä.

Myös epävirallisiin Sharia-tuomioistuimiin tulee puuttua aikaisessa vaiheessa ja estää varjojärjestelmän syntyminen. Kokoomuksen tulee aktiivisesti tehdä lainsäädäntöä ja toimia Sharia-lain ja Sharia-tuomioistuinten leviämisen estämiseksi ja huomioida tämä myös omassa viestinnässään.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että Sharia-laki, Sharia-tuomioistuimet ja kaikenlainen Sharia-lain harjoittaminen Suomessa olisi jatkossa kiellettyä ja rikosoikeudellisesti tuomittavaa erillisen lainsäädännön turvin.

Puoluehallitus:

Suomessa tuomioistuinten toiminta perustuu Suomea sitoviin kansainvälisiin sopimuksiin, Euroopan unionin ja eduskunnan antamiin säädöksiin ja näiden nojalla annettuihin asetuksiin ja muuhun lakia alemman asteiseen sääntelyyn. Perustuslain mukaan tuomiovaltaa Suomessa käyttävät riippumattomat tuomioistuimet, ylimpinä tuomioistuinina korkein oikeus ja korkein hallinto-oikeus.

Perustuslain mukaan erityistuomioistuimista on säädettävä lailla. Tällaisia perustuslain tunteita erityistuomioistuinta ovat nykyisin vakuutus-oikeus, markkinaoikeus ja työtuomioistuin ja valtakunnanoikeus. Perustuslaki kieltää satunnaisten tuomioistuinten asettamisen.

Puoluehallitus toteaa, että kaikessa toiminnassa Suomessa, myös uskonnollisten yhdyskuntien toiminnassa, on noudatettava Suomen lainsäädäntöä. Suomalaisista lainsäädäntöä sovelletaan kaikkiin ihmisiin uskontokunnasta tai muusta yhteisöstä riippumatta. Yhteisöjen sisäiset käyttäytymissäännöt ja -normistot ovat kansalliseen lainsäädäntöön nähden aina toissijaisia. Lain vastaiset säännöt ja määräykset ovat mitättömiä jo nyt.

Puoluehallitus korostaa, että suomalaiselle ja laajemmin länsimaiselle yhteiskunta- ja oikeusjärjestykselle perustavanlaatuinen lähtökohta on ihmisten yhdenvertainen kohtelu yksilöinä lain edessä riippumatta esimerkiksi heidän sukupuolestaan. Sharia on oikeusjärjestelmänä sovitamattomassa ristiriidassa muun muassa tämän lähtökohdan kanssa. Ei voida ajatella, että suomalaisessa yhteiskunnassa annettaisiin tilaa sellaiselle ajattelulle, jossa nainen asetetaan mieheen (isään tai aviomieheen) verrattuna omaisuuden tai holhottavan asemaan ja jossa naiselle eivät muutenkaan kuulu yhtäläiset oikeudet, vapaudet ja velvollisuudet kuin miehelle. Emme saa hyväksyä Suomeen minkään sellaisten rinnakkaisyhteiskuntien syntymistä, joissa ihmisten yhdenvertaisia oikeuksia ei kunnioiteta.

Sharia-tuomioistuinten perustamisesta Suomeen keskusteltiin hetkellisesti vuonna 2010. Tuolloin oikeusministeriö totesi yksiselitteisesti, ettei se kannata erillisten sharia-tuomioistuinten perustamista. Keskustelua aiheen tiimoilta ei ole julkisuudessa tämän jälkeen käyty. Sharia-tuomioistuinta ei puoluehallituksen tietojen mukaan olla aktiivisesti ajamassa Suomeen. Sellaisten perustaminen edellyttäisi lähtökohtaisesti perustuslain tuomioistuinta koskevan pykälän muuttamista, eikä puoluehallitus näe tarvetta sellaiselle muutokselle.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

100.Teljän Kokoomus: Kiihottaminen kansanryhmää vastaan - lainmuutos

Suomen laissa on pykälä, jossa kriminalisoidaan ”kiihotus kansanryhmää vastaan”. Kyseistä lakia sovelletaan nyt tavoin, joka on uskonnonvapauden ja sananvapauden vastaista ja jonka seurauksia ovat vaino, itsensensuuri ja erilaisten mielipiteiden hiljentäminen yhteiskunnallisessa keskustelussa. Hyvinä esimerkkeinä tästä ovat mm. kansanedustajien, kuten Päivi Räsänen ja Sari Tanus, liittyvät rikostutkinnot. Ei voi olla niin, että Raamatun siteeraaminen tai muu vapaaseen länsimaiseen yhteiskuntaan kuuluva keskustelu hiljennetään viranomaisten toimesta sen vuoksi, että se loukkaa jonkun yksilön tai kansanryhmän tunteita. Tällainen sananvapauden ja uskonnonvapauden rajoittaminen tai siihen pyrkiminen sanktioiden uhalla ei kuulu demokratiaan vaan on tyrannian ja diktatuurien piirre.

Esitämme, että lainsäädäntöä tulee tarkentaa niin, että kiihottamiseksi katsotaan vain suora kehoitus fyysiseen väkivaltaan tiettyä kansanryhmää vastaan.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että kiihottaminen kansanryhmää vastaan- lainsäädäntöä tarkennetaan niin, että kiihottamiseksi katsotaan vain suora kehoitus fyysiseen väkivaltaan tiettyä kansanryhmää vastaan.

Puoluehallitus:

Teljän kokoomuksen aloite kiinnittää huomiota tärkeään asiaan. Sananvapaus on perustuslain turvaama keskeinen perusoikeus, jonka tarkoituksena on taata kansanvaltaisen yhteiskunnan edellytyksenä oleva vapaa mielipiteenmuodostus, avoin julkinen keskustelu, joukkotiedotuksen vapaa kehitys ja moniarvoisuus sekä mahdollisuus vallankäytön julkiseen kritiikkiin. Ydinajatukseltaan sananvapaus on ennen muuta poliittinen perusoikeus ja siten poliittisten mielipiteiden ilmaisun vapauden turvaaminen on sananvapauden keskeinen tehtävä.

Sananvapaus ei ole kuitenkaan siinä mielessä oikeutena ehdoton, etteikö sitä voitaisi lainsäädännöllä perustellusta syystä ydinalueensa ulkopuolelta rajoittaa. Tällaisia rajoituksia ovat muun muassa rikoslain säännökset koskien kunnianloukkausta (RL 24:9 §), yksityiselämää loukkaavan tiedon levittämistä (RL 24:8 §), uskonrauhan rikkomista (RL 17:10 §), julkista kehottamista rikokseen (RL 17:1 §), väkivallan kuvauksen levittämistä (RL 17:17 §) ja sukupuolisiveellisyttä loukkaava markkinointia ja kuvan levittämistä (RL 17:18 §, RL 17:20 §). Rikoslain 11:10 §:n mukaan kiihottamisesta kansanryhmää vastaan tuomitaan se, joka asettaa yleisön saataville tai muutoin yleisön keskuuteen levittää tai pitää yleisön saatavilla tiedon, mielipiteen tai muun viestin, jossa uhataan, panetellaan tai solvataan jotakin ryhmää rodun, ihonvärin, syntyperän, kansallisen tai etnisen alkuperän, uskonnon tai vakaumuksen, seksuaalisen suuntautumisen tai vammaisuuden perusteella taikka niihin rinnastettavalla muulla perusteella.

Kiihottamista kansanryhmää vastaan koskeva säännös otettiin alun perin lakiin vuonna 1970. Kriminalisoinnin taustalla oli yhdistyneiden kansakuntien hyväksymän kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskevan kansainvälisen yleissopimuksen ratifiointi, mikä edellytti kansallisen lainsäädännön saattamista vastaamaan sopimuksen sisältöä. Yleissopimuksen 4 artiklan mukaan sopimuksen ratifioineen maan on määriteltävä rangaistaviksi teoiksi mm. ”kaiken rodulliseen ylemmyyteen tai vihaan perustuvien aatteiden levittämisen, rotusyrjintään kiihottamisen samoin kuin kaikki väkivaltaiset teot tai yllyttämisen sellaisiin tekoihin toista rotua tai toista ihonväriä tahi etnistä alkuperää olevaa henkilöryhmää vastaan”.

Nykyisen muotonsa kiihottamista kansanryhmää vastaan koskeva säännös sai vuonna 2011, jolloin kriminalisoinnin kattamien tekojen piiri laajeni merkittävästi. Vuoden 2011 muutoksen taustalla oli Euroopan neuvoston tietoverkkorikollisuutta koskevan yleissopimuksen lisäpöytäkirjan hyväksyminen ja voimaansaattaminen sekä neuvoston rasismien ja muukalaisvihien torjumista koskevan puitepäätöksen täytäntöönpano. Lisäpöytäkirjan ja puitepäätöksen tavoitteina oli lisätä kansainvälistä ja eurooppalaista yhteistyötä julkisesti, erityisesti tietoverkoissa levitettävien rasististen ja muukalaisvihamielisten lausumien torjumiseksi

puuttumatta kuitenkaan kansallisissa oikeusjärjestelmissä noudatettaviin periaatteisiin ilmaisunvapaudesta. Kumpaankin instrumenttiin sisältyi velvoitteita kriminalisoida rasistisista vaikuttimista tehtyjä rikoksia.

Lainsäädännön saattamiseksi vastaamaan edellä mainittuja velvoitteita ehdotettiin, että rikoslain säännöksiä kiihottamisesta kansanryhmää vastaan ja rangaistuksen koventamisperusteista tarkistetaan. Suomi teki Euroopan neuvoston tietoverkkorikollisuutta koskevan yleissopimuksen lisäpöytäkirjan hyväksymisen yhteydessä varauman, jonka mukaan Suomi pidätti itselleen oikeuden olla noudattamatta sopimuksen säännöstä, jonka mukaan valtion tulee ryhtyä tarvittaviin lainsäädännöllisiin tai muihin toimenpiteisiin säätääkseen lainsäädäntönsä mukaisesti rangaistavaksi tietojärjestelmän välityksellä tapahtuvan rasistisen ja muukalaisviihamielisen aineiston tahallisen ja oikeudettoman levittämisen tai muun toimittamisen yleisön saataville. Varaumaa ei kuitenkaan käytetty.

Kiihottamisessa kansanryhmää vastaan koskevaan pykälään lisättiin uusina tekotapoina "asettaminen yleisön saataville" ja "yleisön saatavilla pitäminen". Ehdotettujen täsmennysten tarkoituksena oli varmistaa kriminalisoinnin soveltuvuus kyseisiin tekotapoihin. Lisäksi kiihottamista kansanryhmää vastaan koskevien rangaistussäännösten ulottuvuutta niin sanottuja viharikoksia koskevana säännöksenä ehdotettiin selvennettäväksi ja osittain laajennettavaksi siten, että rikoksen vaikuttimina mainitaan nimenomaisesti myös ihonväri, syntyperä, vakaumus, seksuaalinen suuntautuminen ja vammaisuus. Samalla lisättiin törkeää tekomutoa koskeva rikoslain 10 a §.

Aloitteen taustalla olevaa ajatusta nykyisen RL 10:11 §:n täsmentämisestä voidaan pitää perusteltuna. Lakivaliokunta arvioi nyky-muotoisen pykälän säätämisen yhteydessä, etteivät tehtävät muutokset tulisi olemaan merkitykseltään suuria: "kyse on pitkälti voimassa olevien rangaistussäännösten täsmentämisestä ja osin rangaistavuuden lievästä laajentamisesta". Käytäntö on kuitenkin osoittanut, että pykälä on nyky muodossaan monitulkintainen. Monitulkintaisuus on ongelma yksilön oikeusturvan näkökulmasta sekä yksilön tosiasiallisen sananvapauden toteutumisen kannalta. Perustuslaissa turvattua sananvapaus-perusoikeutta rajoittavana lainkohtana kiihottamisrikoksen tulisi myös perustuslakivaliokunnan perusoikeuksia koskevan rajoittamisdoktriinin valossa olla riittävän täsmällinen ja tarkkarajainen.

Aloitteessa esitetty kiihottamisrikoksen rajoittaminen koskemaan vain kehotusta fyysiseen väkivaltaan rajaisi kuitenkin puoluehallituksen näkemyksen mukaan pykälän soveltumisalaa tarpeettoman pitkälle menevällä tavalla, joka ei ole tarkoituksenmukainen kriminalisoinnin alkuperäisen tarkoituksen ja Suomen sitovien kansainvälisten velvoitteiden näkökulmasta. Tästä syystä puoluehallitus esittää aloitteen hylkäämistä.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hylkäisi aloitteen.

101. Aurajoen Kokoomusnuoret: Alle 12 -vuotiaiden poikien ei-lääketieteellinen ympärileikkaus kiellettävä lailla

Suomen laista puuttuu kokonaan maininta ympärileikkauksesta. Sosiaali- ja terveysministeriöltä on tullut erilainen ohjeistus toimintatapoin liittyen tyttöjen ja poikien ympärileikkauksiin. Tyttöjen ympärileikkaus on kriminalisoitu ja se tuomitaan aina törkeänä pahoinpitelyrikoksena, mutta poikien ei-lääketieteellistä ympärileikkausta koskeva ohjeistus on huomattavasti puutteellisempi. Ohjeissa lukee esimerkiksi niin, että leikkauksen saa tehdä vain laillistettu lääkäri ja että huoltajilta tarvitaan kirjallinen suostumus sekä yhteisymmärrys.

Pojille tehtävän ei-lääketieteellisen ympärileikkauksen ohjeistamista perustellaan esimerkiksi sillä, että siitä ei synny mitään pysyvää haittaa. Tällä perusteella yhtä hyvin voisi siis poistaa lapselta, vaikka korvalehtien nipukat tai pakkoamputoida pikkurillin pään. Järjen pitäisi sanoa, että haitan puuttuminen ei ole mikään oikeutus toisen kehon muokkaamiseen.

Useat eri tahot, kuten eduskunnan apulaisasiooikeusmies sekä tasa-arvovaltuutettu ovat pitäneet poikien ei-lääketieteellistä ympärileikkausta lapsen itsemääräämisoikeuden rikkomisena ja laillisesti kyseenalaisena. Myös Kokoomuksen ja kokoomuslaisen arvoihin tulee kuulua, että jokaisella ihmisellä on ehdoton itsemääräämisoikeus omaan kehoonsa ikään, sukupuoleen, etnisyyteen, uskontoon tai muuhun ominaisuuteen katsomatta. Ehdoton itsemääräämisoikeus siinä mielessä, että vain alaikäisten kohdalla lääketieteellisistä syistä siitä voidaan poiketa.

Edellisessä puoluekokouksessa oli vastaava aloite ja aloite hyväksyttiin, tosin puoluehallituksen muuttamalla ponnella. Puoluehallitus kannatti, että lainsäädäntöä tulisi selkeyttää, mutta ei vaatinut alaikäisten silpomisen kriminalisointia. Puoluehallitus vastauksessaan korosti lapsen omaa tahtoa, mikä on ongelmallinen, sillä pieni lapsi ei pysty ymmärtämään operaatiota ja esittämään omaa tahtoaan. Erityisesti tämä on huomioitava, sillä valtaosa ei-lääketieteellisistä ympärileikkauksista tehdään pari viikkoa vanhoille vauvoille. Lainsäätäjän tulee suojella heitä silpomiselta.

Uskonnonvapauslaissa yli 12 -vuotiaalta vaaditaan oma suostumus uskontokuntaan liittämistä, joten vastaava raja tulisi laittaa myös ei-lääketieteelliselle ympärileikkaukselle. Alle 12 -vuotiaan lapsen vanhemmat voivat liittää lapsen uskontokuntaan ilman lapsen suostumusta, mutta mielestämme sukupuolielimen silpominen on sellainen toimenpide, jota ei voi suorittaa ilman lapsen omaa suostumusta.

Edellä olevan perusteella Aurajoen Kokoomusnuoret ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että alle 12 -vuotiaiden poikien ympärileikkaus tulisi kriminalisoida ja yli 12 -vuotiaille sen saisi suorittaa vain lapsen oman tahdon perusteella.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Akateemisia kansallisia nuoria aloitteesta ja toteaa heti alkuun, että vuoden 2018 puoluekokouksessa niin ikään AKN:n tekemä vastaavaa aihetta koskeva aloite hyväksyttiin seuraavalla ponnella: ”Puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää ja ministeriryhmää edistämään poikalasten ei-lääketieteellistä ympärileikkausta koskevan sääntelyn laatimista, jotta nykytilaa selkiytettäisiin määrittelemällä soveltuvalle säädöksellä poikalasten ei-lääketieteellisen ympärileikkauksen oikeudelliset rajat.” Tähän puoluekokouksentaan puoluehallitus voi edelleenkin yhtyä.

Vuoden 2018 aloitevastauksessa käytiin läpi laajasti aihepiiriin liittyvää oikeuskäytäntöä. Aloitevastauksessa puoluehallitus totesi, että nykyinen oikeustila, joka perustuu korkeimman oikeuden ratkaisuihin lausuttuihin kannanottoihin, vaatisi selkiyttämistä. Puoluehallitus katsoi ja katsoo edelleen, että Suomessa voitaisiin tehdä säädös, joka määritteli poikalasten ei-lääketieteellisen ympärileikkauksen suorittamisen tarkkarajaiset kriteerit eurooppalaisten esikuvien mukaisesti ja aiemman oikeuskäytännön reunaehdot huomioiden.

Poikien ei-lääketieteellisen ympärileikkauksen osalta KKO:n yksittäistapauksia koskevilla ratkaisuilla ei kyetä kattavasti hallitsemaan poikien ei-lääketieteelliseen ympärileikkaukseen liittyviä kysymyksiä, vaan se edellyttäisi asianmukaiseen valmisteluun perustuvaa lainsäädäntömenettelyä, kuten KKO on itse lausunut ratkaisussaan 2016:25. KKO:n tuomiossaan esittämä huomio, että laissa tulisi säätää, millä edellytyksin toimenpide on sallittu, osoittaa selkeästi lainsäädännön tarpeen asiassa.

Valtioneuvoston toimenpidesuunnitelma 2020-2025 lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemisestä sisältää kirjauksen nimenomaan ikäraja-asiasta: ”aloitettaisiin keskustelu ikärajasta ympärileikkauksen osalta, jotta poika voi itse osallistua päätöksen tekoon.” Myös lapsiasiavaltuutettu on jo 2015 tehnyt aloitteen STM:lle poikien ei-lääketieteellistä ympärileikkausta koskevan

lainsäädännön luomiseksi. Tarve lainsäädäntötoimille on tuotu esiin usean varteenotettavan tahon suunnalta, mikä myös puoltaa niihin ryhtymistä. Ympärileikkauksessa on kyse merkittävästä puuttumisesta lapsen henkilökohtaiseen koskemattomuuteen, mikä niin ikään korostaa, että lainsäätäjän tulisi selkeyttää epäselvää tilannetta.

AKN:n ehdotuksessa jo olemassa olevaa puolueen kantaa käytännössä tarkennettaisiin tuomalla siihen 12 vuoden ikäraja. Tietyn ikärajan määrittämistä vastaan voidaan argumentoida ainakin siitä näkökulmasta, että tuossa vaiheessa yksilölliset kehityserot voivat olla melko suuriakin. Toisaalta juuri tarkkarajaisuusvaatimus puoltaisi täsmällisen ikärajan määrittämistä. Rikoslaisissa määriteltä yleinen seksuaalisen kanssakäymisen suojaikäraja on 16 vuotta, ja vastaavia tiettyyn ikään liittyviä rajoja on lainsäädännössä monia muitakin.

Puoluehallitus tunnistaa ikärajan määrittelyn tarpeelliseksi mutta samalla korostaa, että sen määrittämisen tulisi tapahtua huolellisen asiantuntijavalmistelun pohjalta. Puoluehallitus joka tapauksessa pitää lähtökohtana, että poikien ei-lääketieteellisen ympärileikkauksen tulisi tapahtua pojan itsensä muodostaman tahdon perusteella. Säädöshankkeen yhteydessä on tärkeää samalla määritellä, miten voidaan antaa sitova suostumus ympärileikkauksen tekemiseen.

Kokoomuslaiseen ihmiskäsitykseen kuuluu jokaisen yksilön arvokkuus ainutkertaisena olentona, joka ansaitsee samanlaisen suojan lain edessä riippumatta esimerkiksi sukupuolesta, aivan kuten AKN hyvin tuo esiin. Samaa periaatetta korostaa myös Suomen perustuslaki, jonka mukaan lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen seuraavasti muutetulla ponsiosalla: hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan lainsäädäntötoimien käynnistämiseksi, jotta

- 1. poikien ei-lääketieteellisen ympärileikkauksen ehdottomana edellytyksenä on pojan itsensä omasta tahdostaan nimenomaisesti antama sitova suostumus;*
- 2. suostumuksen vastainen tai ilman sitä suoritettu toimenpide tulee rikoksena rangaistavaksi sekä*
- 3. mahdollinen lakiin kirjattava ikäraja määritellään huolellisen asiantuntijavalmistelun pohjalta.*

102. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Turvataan seksuaalivähemmistöjen itsemääräämisoikeus, eheytyshoidot kiellettävä lailla

Eheytyshoidolla tarkoitetaan uskomushoitoa, jolla seksuaalivähemmistöön kuuluvia yritetään uskonnollisin menoin "eheyttää", eli muuttaa heteroseksuaaliseksi. Seksuaalivähemmistöön kuuluminen, kuten homoseksuaalisuus ei kuitenkaan ole ominaisuus, joka vaatisi millään tavalla korjaamista, vaan se on olennainen osa yksilöä itseään ja kuuluu tämän itsemääräämisoikeuteen.

On aivan itsestäänselvä, että Kokoomuslaiseen maailmankuvaan kuuluu laaja yksilönvapaus ja yksilö tulee hyväksyä sellaisena kuin hän on. Kokoomuksen periaateohjelmassa mainitaan, että "Vapauden ydintä on täysivaltaisen yksilön itsemääräämisoikeus itseään koskevista asioista sukupuoleen, ikään, katsomukseen, seksuaaliseen suuntautumiseen, syntyperään, yhteiskunnalliseen asemaan tai muuhun taustaan katsomatta."

Sen lisäksi, että eheytyshoidot loukkaavat yksilön itsemääräämisoikeutta, ne myös aiheuttavat "hoidon" läpikäyneille merkittävää psyykkistä vahinkoa. Pahimmillaan eheytyshoidot voivat aiheuttaa uhrilleen jopa psykoosin. Tämänkaltaisia vahingollisia "hoitomuotoja", jotka vahingoittavat erityisesti nuoria haavoittuvassa asemassa olevia seksuaalivähemmistöihin kuuluvia ei tule hyväksyä.

Lailla kieltäminen on aina viimesijainen keino ja lähtökohtaisesti epätoivottavat ilmiöt tulisi torjua muilla keinoin. Eheytyshoidot aiheuttavat kuitenkin valtavaa haittaa kehitysvaiheessa oleville nuorille ja se tapahtuu tyypillisesti suljetussa yhteisössä, johon sosiaaliset estot eivät yllä. Lainsäädännöllinen kriminalisointi olisi siten erittäin perusteltu toimenpide nuorten suojaamiseksi.

Näillä perusteilla Kokoomusopiskelijat esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään eheytyshoitojen kriminalisointia.

Puoluehallitus:

Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta käsittelee aloitteessaan erästä kokoomuslaisen aatteen peruslähtökohtaa eli kunkin yksilön arvokkuutta juuri sellaisena kuin on. Se tarkoittaa käytännössä mm. oikeutta elää omaa elämäänsä vapaasti, kunhan ei rajoita muiden vastaavia vapauksia. Kokoomus on jo pitkään johdonmukaisesti edistänyt seksuaalivähemmistöjen tasavertaista kohtelua yhteiskunnassa. Esimerkiksi tasa-arvoista avioliittolakia Kokoomus on puoluekokouspäätöksen myötä kannattanut jo vuodesta 2008 lähtien.

Yksilönvapauden ja tasa-arvon lisäksi Kokoomus nojaa ajattelussaan myös tieteeseen. Kuten Tuhatkunta mainitsee, niin sanotuissa eheytyshoidoissa kyse on uskomuksena varaisesta toiminnasta, jossa pyritään jopa henkistä väkivaltaa lähentelevillä menetelmillä muuttamaan ihmisen seksuaalista suuntautumista. Ihmisten hyvinvointia ja terveyttä vahingoittavan toiminnan rajoittamiselle lainsäädäntöteitse on vahvat perusteet. Moni tällaisten "hoitojen" kohteeksi joutunut on saanut niiden seurauksena vakavia mielenterveydellisiä ongelmia tai jopa ajautunut itsemurhaan.

Maailman terveysjärjestö WHO pitää eheytystoimintaa haitallisena. Euroopan maista Malta on kieltänyt eheyttämisen kokonaan, ja kansainvälinen psykiatriyhdistys on todennut eheytyshoidot epäeettisiksi ja ihmisille vahingollisiksi. Euroopan parlamentti hyväksyi vuonna 2018 perusoikeusraportin, jossa tuomitaan ensimmäistä kertaa niin kutsutut eheytyshoidot. Vuonna 2019 myös Kokoomuksen norjalainen sisarpuolue Høyre asettui tukemaan eheytyshoitojen kieltoa.

Seksuaalivähemmistöjä syrjivistä yhteiskunnallisista rakenteista on Suomessa askel askelelta päästy eroon, ja hyvä niin. Homoseksuaaliset teot kriminalisoiva rikoslain kohta kumottiin vuonna 1971. Tautiluokituksesta homoseksuaalisuus poistettiin vuonna 1981. Niin sanottu kehotuspykälä kumottiin vuonna 1999. 2000-luvulla on tasa-arvoisen avioliittolain lisäksi nähty monia muitakin edistysaskelia ihmisten yhdenvertaisen kohtelun saralla heidän suuntautumisestaan riippumatta. Matkaa kohti ihmisystävällisempää maailmaa on syytä jatkaa. Sellaista, mikä ei ole rikki, ei ole tarpeen myöskään yrittää "korjata".

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

103. Savo-Karjalan Kokoomusnuoret: Kannabiksen käyttö ja pienten määrien hallussapito dekriminisoitava

Dekriminisoinnilla tarkoitetaan huumausaineiden käytön ja vähäisen hallussapidon sallimista. Tällöin itse huumausaine pysyisi yhä kiellettyinä, ja muun muassa aineen myyntiä tai suurien määrien hallussapitoa ei sallittaisi. Ainetta ei myöskään päästettäisi vapaille markkinoille jokaisen myytäväksi.

Tehokkaan ja järkevän huume politiikan tehtävänä tulisi olla haittojen minimoiminen ja sitä kautta inhimillisen kärsimyksen vähentäminen. Vuosina 1975–1984 syntyneistä kannabista on kokeillut 30 prosenttia ja 1985–1994 syntyneistä jo lähes 40 prosenttia, mikä osoittaa osaltaan kieltolakien toimimattomuuden. Huumausaineongelma kertoo ennen kaikkea päihderiippuvuudesta, jonka hoitoon pitäisi antaa apua rangaistusten sijaan.

Kannabiksen dekriminisoinnin merkittävimmät edut liittyisivät asennemaailman muutokseen. Tämän myötä muun muassa syrjäytymisen ja työttömyyden ennaltaehkäisy sekä terveydenhuollossa asiasta keskusteleminen helpottuisivat, kun pienien määrien hallussapidosta ei rangaistaisi eikä käyttäjä olisi lain edessä rikollinen. Kannabiksen hallussapidosta annettavat rangaistukset kasaavat vain ongelmia ilman ratkaisuja, kun huume politiikan tehtävänä tulisi olla haittojen minimoiminen. Tällä hetkellä poliisin ja viranomaisten resursseja tuhlataan käytännössä täysin hyödyttömään kannabiksen hallussapidon seuraamiseen. Resurssien ollessa muutenkin rajalliset, olisi tärkeää vapauttaa viranomaisia myös muihin töihin.

Kannabiksen kriminalisointia on perusteltu porttiteorialla, jossa kannabis johtaa automaattisesti kovempiin huumeisiin. Tällaiselle teorialle ei kuitenkaan löydy tieteellistä pohjaa. Suomessa kannabista on kokeillut 24% 15-69-vuotiaista ihmisistä ja silti kovempien huumeiden käyttäjät lasketaan promilleissa.

Monien asiantuntijoiden mukaan kannabiksen dekriminisointi ei suinkaan lisäisi päihdehaittoja vaan päinvastoin saattaisi jopa vähentää niitä. Esimerkiksi WHO ja Global Commission on Drug Policy kannattavat dekriminisointia. Suomessakin osa THL:n päihdetutkijoista on tämän kannalla. Onkin tärkeää, että teemme Suomessa tieteeseen ja tutkimukseen pohjautuvaa päihdepolitiikkaa. Vain siten voimme hillitä päihdehaittoja tehokkaasti. Suomen huume politiikkaa ei pidä tehdä uskomusten pohjalta.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että kannabiksen käyttö sekä pienten määrien hallussapito dekriminisoitaisiin Suomessa.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 104 lopussa.

104. Kaakkois-Suomen Kokoomusnuoret: Kannabiksen käyttö ja pienten määrien hallussapito dekriminisoitava

Kannabiksen dekriminisoinnilla tarkoitetaan sen käytön ja vähäisen hallussapidon rangaistavuuden poistamista. Tällöin itse päihde pysyisi yhä kiellettyinä, ja muun muassa aineen myyntiä tai suurien määrien hallussapitoa ei sallittaisi. Ainetta ei myöskään päästettäisi vapaille markkinoille jokaisen myytäväksi.

Tehokkaan ja järkevän huume politiikan tehtävänä tulisi olla haittojen minimoiminen ja sitä kautta inhimillisen kärsimyksen vähentäminen. Vuosina 1975–1984 syntyneistä kannabista on kokeillut 30 prosenttia ja 1985–1994 syntyneistä jo lähes 40 prosenttia, mikä osoittaa osaltaan kieltolakien toimimattomuuden. Huumausaineongelma kertoo ennen kaikkea päihderiippuvuudesta, jonka hoitoon pitäisi antaa apua rangaistusten sijaan.

Kannabiksen dekriminisoinnin merkittävimmät edut liittyisivät asennemaailman muutokseen. Tämän myötä muun muassa syrjäytymisen ja työttömyyden ennaltaehkäisy sekä terveydenhuollossa asiasta keskusteleminen helpottuisivat, kun käytön rangaistavuus poistetaan eikä käyttäjä olisi lain edessä rikollinen. Tämä ehkäisisi kannabiksen käyttäjien eriytymistä yhteiskunnasta. Kannabiksen hallussapidosta annettavat rangaistukset kasaavat vain ongelmia ilman ratkaisuja, kun huume politiikan tehtävänä tulisi olla haittojen minimoiminen. Tällä hetkellä poliisin ja viranomaisten resursseja tuhlataan käytännössä täysin hyödyttömään kannabiksen hallussapidon seuraamiseen. Resurssien ollessa muutenkin rajalliset, olisi tärkeää vapauttaa viranomaisia myös muihin töihin.

Kannabiksen kriminalisointia on perusteltu porttiteorialla, jossa kannabis johtaa automaattisesti kovempiin huumeisiin. Tällaiselle teorialle ei löydy tieteellistä pohjaa. Suomessa kannabista on kokeillut 24 % 15-69-vuotiaista ihmisistä ja silti kovempien huumeiden käyttäjät lasketaan promilleissa.

Monien asiantuntijoiden mukaan kannabiksen dekriminisointi ei suinkaan lisäisi päihdehaittoja vaan päinvastoin saattaisi jopa vähentää niitä. Esimerkiksi WHO ja Global Commission on Drug Policy kannattavat dekriminisointia. Suomessakin osa THL:n päihdetutkijoista on tämän kannalla. Onkin tärkeää, että teemme Suomessa tieteeseen ja tutkimukseen pohjautuvaa päihdepolitiikkaa. Vain siten voimme hillitä päihdehaittoja tehokkaasti. Suomen huume politiikkaa ei pidä tehdä uskomusten pohjalta, ja huumausaineiden käyttöön tulisi suhtautua ennemmin sosiaalisena ja lääketieteellisenä, ei oikeudellisena ongelmana.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että kannabiksen käyttö sekä pienten määrien hallussapito dekriminisoitaisiin Suomessa.

Puoluehallitus (vastauksena aloitteisiin 103 ja 104):

Suomalaisen huume politiikan pitkäaikainen tavoite on huumeiden käytön ja siitä aiheutuvien haittojen vähentäminen. Huumausaineiden käyttö aiheuttaa yhteiskunnassa monenlaisia niin taloudellisia, terveydellisiä kuin sosiaalisia ongelmia. Suomi harjoittaa huumausainepolitiikkaansa YK:n huumausaineiden vastaisten sopimusten pohjalta. Laittomat huumausaineet ovat kansainvälinen ongelma, joka on ratkaistavissa ainoastaan kansainvälisellä yhteistyöllä.

Suomen voimassa olevan lainsäädännön mukaan huumausaineen käyttörikoksesta on seurauksena sakko tai enintään kuusi kuukautta vankeutta. Nykylaki mahdollistaa kuitenkin rangaistuksen tuomitsematta jättämisen vähäisissä tapauksissa tai hoitoonohjauksen yhteydessä. Käytännössä käyttörikoksesta seuraa sakko tai huomautus, jos huumeidenkäyttäjä ei ole syyllistynyt samalla muihin rikoksiin. Huumausaineiksi määriteltävien aineiden luetteloa, jossa kannabis on mukana, määritellään terveydenhoidon ammattilaisten toimesta, jonka kautta määritetty kysymys haitallisista aineista.

THL:n 25.2.2019 julkaiseman suomalaisten huumeidenkäyttöä koskevan tilastoraportin mukaan 1990-luvulla alkanut huumeiden käytön kasvutrendi on jatkunut myös 2010-luvun puolivälin jälkeisinä vuosina. Vuonna 2018 noin joka neljäs (24 %) oli kokeillut tai käyttänyt jotain laitonta huumetta joskus elämänsä aikana. Huumeiden kokeilu ja käyttö on yleistynyt erityisesti 25–34-vuotiailla nuorilla aikuisilla. Tästä ikäryhmästä jopa 45 prosenttia ilmoitti käyttäneensä jotain laitonta huumetta joskus elämässään. Yleisimmin kokeiltu tai käytetty huume on kannabis. Kannabiskokeilut ovat yleistyneet suomalaisessa väestössä vuoden 1992 kuudesta prosentista 24 prosenttiin vuonna 2018.

Huumeiden käytön lisääntyessä myös huumeiden käyttöön liittyvät ongelmat lisääntyvät. Tämä nähdään muun muassa päihdetilastollisen vuosikirjasta 2018, jonka mukaan huumausainemyrkytykset, huume- ja lääkeriippuvuudet ja elimelliset aivo-oireyhtymät ovat olleet 2010 luvulla kasvussa samaan aikaan, kun huumeiden käyttö on lisääntynyt. Huumeiden käytön lisääntyminen näkyy myös huumausaineen käyttörikosten määrän kasvuna. Käyttörikosten määrä oli vuonna 2010 12 000 tapausta, vuonna 2015 noin 15 000 tapausta ja vuonna 2019 jo noin 19 000 tapausta. Siitä, kuinka suuri kannabiksen osuus on kaikista käyttörikoksista, ei ole tilastotietoa. Poliisin arvion mukaan osuus on huomattava.

Paikallisesti pahentuneista ongelmista erityisesti nuorten huumeidenkäytön kohdalla on kertonut esimerkiksi Sisä-Suomen Poliisi, jonka mukaan nuorten huumeiden käyttö on yhä yleisempää ja avoimempaa. Nuorimmat kannabiksen käyttäjät ovat 11–12-vuotiaita. Tutkimusten mukaan kannabiksen käyttö aiheuttaa osalle jo 1–2 vuodessa psykoottisen oireyhtymän.

Rattijuopumusten, joissa on ollut mukana muu huumaava aine kuin alkoholi, määrä on lähes kaksinkertaistunut vuodesta 2013 (3904 kpl) vuoteen 2018 (7755 kpl). Tällaisten tapausten suhteellinen osuus kaikista rattijuopumuksista on yli kolminkertaistunut vain alkoholi -rattijuopumustapausten määrän vähentyessä.

Huumeiden käyttöä koskevien kieltojen nähdään vähentävän huumeiden käyttöä ja ylläpitävän huumeidenvastaista asennetta. Huumausaineita koskevat rikoslain säännökset viestivät yhteiskunnan asennoitumista huumausaineisiin liittyen. Ensisijaista on huumeiden käytön yksilölle, yhteisöille ja yhteiskunnalle aiheuttamien haittojen pitäminen mahdollisimman vähäisenä. Kannabiksen käytön laillistamisen tuskin voidaan nähdä edistävän tämän tavoitteen toteutumista.

Lisäksi kannabiksen käytön dekriminisointi johtaisi siihen, että poliisin olisi nykyistä vaikeampaa päästä huumeita myyvien jäljille. Nyt huumeita myyvien jäljille päästään usein käyttäjien kautta, joihin voidaan huumeiden käytön kriminalisoinnin ansiosta kohdistaa tarvittaessa myös pakkokeinoja. Yleisemminkin olisi ongelmallista luoda kannabiksen käytön dekriminisoinnilla tilanne, jossa käyttäjät olisivat pakotettuja turvautumaan aineiden hankinnassa edelleen lainvastaisena säilyvään tarjontapuoleen.

Puoluehallitus muistuttaa, että lainsäädäntö mahdollistaa jo nyt rankaisematta jättämisen käyttörikoksesta, jos epäilty rikosta tai rikosta on huumausaineen määrä ja laatu, käyttötilanne sekä olosuhteet muutoinkin huomioon ottaen pidettävä kokonaisuutena arvostellen vähäisenä tai, jos rikoksesta epäilty tai tekijä on hakeutunut sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymään hoitoon.

Käytäntö on, että nuoren jäädessä kiinni käyttörikoksesta ensimmäistä kertaa nuori puhutellaan poliisin toimesta ja toisella kerralla syyttäjän toimesta. Syyttäjän puhuttelussa on syyttäjän lisäksi läsnä nuori, vanhemmat, poliisi ja sosiaalitoimi. Puhuttelussa käydään läpi lainsäädäntöä, mutta ensi sijassa nuoren elämää, harrastuksia, kaveripiiriä ja syitä, jotka johtivat kokeiluun. Syyttäjä tekee yleensä puhuttelun jälkeen syyksilukevan syyttämättäjättämispäätöksen, jolloin sakkoja ei tule. Käyttäjät pyritään myös poliisin toimesta ohjaamaan hoitoon. Hoitoonohjauksessa hoitopaikkojen vähäisyys on todellinen ongelma, ja tähän tulisi kokoomuksen mielestä panostaa nykyistä selvästi enemmän.

Suomessa ei ole näyttöä siitä, että huumeiden käytön rangaistavuus estäisi merkittävästi hoidon piiriin hakeutumista. Matalan kynnyksen terveystaloudelliset palvelut tavoittavat ongelmakäyttäjät, eikä palveluihin hakeutumisesta mene tietoa poliisille.

Kokoomus on aloitteiden tekijöiden kanssa yhtä mieltä siitä, että haittojen minimoinnin ja inhimillisen kärsimyksen vähentämisen tulee olla huumeidenkäytön keskiössä. On ensiarvoisen tärkeää, että vaikeassa asemassa olevat huumeiden ongelmakäyttäjät saavat nopeasti tarvitsemansa laadukkaan hoidon. Kokoomus haluaa auttaa ongelmakäyttäjät ja vähentää huumeiden käytöstä aiheutuvia haittoja tehokkaimmilla mahdollisilla tavoilla. Tällainen on laadukkaan hoidon tarjoaminen, ei huumeiden käytön salliminen. Kokoomus haluaa panostaa etenkin nuorten ongelmakäyttäjien auttamiseen.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hylkäisi aloitteet.

105. Kokoomuksen Naisten Liitto: Suomeen lisää turvakotipaikkoja

Perhe- ja lähisuhdeväkivalta on edelleen arkinen ongelma Suomessa ja varjostaa monien elämää. Vuosittain joka kolmas suomalaisnainen kärsii kumppaninsa pahoinpitelystä. Arvioilta 50 000 naista joutuu vuosittain seksuaalisen väkivallan kohteeksi. Vuonna 2017 kumppaninsa aiheuttamaan väkivaltaan kuoli 17 naista. Tilastojen mukaan Suomi onkin yksi Euroopan väkivaltaiimpia maita perhe- ja lähisuhdeväkivallan osalta.

Lähisuhdeväkivaltaa pidetään sosiaalisena, inhimillisenä, kansanterveydellisenä ja taloudellisena ongelmana. Näiden uhrien on vaikea saada apua. Väkivalta on fyysistä, henkistä tai altistumista uhkaaville tilanteille.

Ensiapuna lähisuhdeväkivaltatilanteissa uhri voi hakeutua ensi- tai turvakotiin. Suomessa Ensi- ja turvakotiliitto auttaa vuosittain 16 000 apua hakevaa 13 turvakodissa eri puolilla Suomea. Turvakotipaikkojen määrä on tällä hetkellä 202 ja paikkoja tarvitaan akuutisti lisää. Euroopan neuvoston arvion mukaan paikkatarve on 500 eli yksi perhepaikka 10 000 asukasta kohti.

Ensi- ja turvakotien asiakkaista valtaosa on naisia, joiden mukana on pieniä lapsia. Suomi on ratifioinut Istanbulin sopimuksen eli Euroopan neuvoston yleissopimuksen naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä.

Euroopan tasa-arvoinstituutin arvion mukaan naisiin kohdistuva väkivalta aiheuttaa Suomelle vuosittain noin kahden miljardin euron kustannukset. Turvakotiverkoston saattaminen Istanbulin sopimuksen vaatimalle minimitasolle kustantaisi arvioiden mukaan noin 40 miljoonaa euroa.

Jokaisella on oikeus turvalliseen kotiin sekä elämään ilman väkivallan uhkaa. Matalan kynnyksen palveluita tarvitaan lisää väkivallan uhrien auttamiseksi. Nyt heitä ei osata tunnistaa, eivätkä palveluketjut toimi. Väkivallasta selviäminen tulee mahdolliseksi, jos avun saisi helposti ja nopeasti sekä tulisi kokemus tulevaisuuden aidosti kuulluksi.

Istanbulin sopimuksen toimeenpano on vielä kesken. Sopimus velvoittaa Suomea lisäämään väkivallan uhrien palveluja ja turvapaikkoja sekä perustamaan matalan kynnyksen tukikeskuksia, joihin jokaisella väkivaltaa kokeneella naisella on oltava pääsy ilman ajanvarausta, riippumatta asuinpaikasta tai henkilökohtaisesta tilanteesta.

Vuoden 2020 talousarvioesityksen mukaan turvakotien toimintaan varattiin 21,6 miljoonaa euroa, joista 2 miljoonaa euroa turvakotipaikkojen lisäämiseksi. Turvakotipaikkojen lisääminen on myönteistä, mutta se tapahtuu liian hitaasti eikä avun saanti kaikkialla Suomessa toteudu.

Turva- ja ensikodit antavat uhreille turvaa akuutissa väkivaltatilanteessa. Eri tahojen hyvä yhteistyö on yksi avaintekijä naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäisemiseksi. Sosiaali- ja terveysministeriön lähisuhde- ja perheväkivallan ehkäisemisen toimintaohjelman myötä lähes jokaiseen Suomen kuntaan on nimetty lähisuhde- ja perheväkivallan yhdyshenkilö sekä luotu lähisuhdeväkivallan vastainen toimintaohjelma.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa Kansallista Kokoomusta ja eduskuntaryhmää edistämään turvakotiverkoston laajentamista kansainvälisten suositusten tasolle ja varmistamaan niiden riittävä vuotuinen rahoitus. Lisäksi panostetaan perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa ennaltaehkäiseviin toimiin ja palveluihin.

Puoluehallitus:

Kokoomuksen Naisten Liitto nostaa aloitteessaan esille ensiarvoisen tärkeän asian. Jokaiselle kuuluu perustuslain 7 §:n mukainen oikeus koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Julkisen vallalla on perustuslain 22 §:n mukainen velvollisuus varmistaa, että oikeus toteutuu. Perhe- ja lähisuhdeväkivalta on vastenmielinen ilmiö, joka on kitkettävä Suomesta.

Suomi on alusta asti ollut aktiivinen Istanbulin sopimuksena tunnetun Euroopan neuvoston yleissopimuksen neuvotteluissa ja allekirjoittanut sopimuksen ensimmäisten valtioiden joukossa vuonna 2011. Istanbulin sopimuksen vuosille 2018-2021 ajoittuva toimintaohjelma edistää sopimuksen alan väkivallan muotojen ehkäisemistä ja torjuntaa 46 toimenpiteellä eri hallinnonaloilta. Toimenpiteet keskittyvät väkivallan ennaltaehkäisyyn, jonka lisäksi toimeenpanosuunnitelma pitää sisällään useita velvoitteita väkivallan uhrien suojelemiseksi ja auttamiseksi sekä väkivallan tekijöiden saattamiseksi teoistaan rikosoikeudelliseen vastuuseen.

Sipilän hallituksen aikana kokoomus edisti aktiivisesti naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja torjumista. Tätä työtä tehtiin erityisesti valtioneuvoston asettaman ja vuonna 2017 aloittaneen toimikunnan puitteissa. Lisäksi turvakotitoiminnan rahoitusta lisättiin toistuvasti vaalikauden aikana. Turvakotipaikkojen saatavuutta ja kattavuutta parannettiin määrärahalisäyksin ja selkiyttämällä turvakotipalvelujen rahoitusta. Turvakotipaikkojen määrää nostettiin ja uudet turvakodit perustettiin sinne, missä tarve on suurin.

Viime vaalikaudella tehtyä työtä on määrätietoisesti jatkettava myös Marinin hallituksen aikana. Ensi- ja turvakotipaikkojen määrä on edelleen liian vähäinen. Paikkojen lukumäärää on lisättävä ja palveluja kehitettävä. Kokoomus on sitoutunut edistämään turvakotiverkoston laajentamista kansainvälisten suositusten tasolle ja varmistamaan niiden riittävä vuotuinen rahoitus.

Turvakotien määrän, ennaltaehkäisyn ja muiden toimenpiteiden lisäksi on tärkeää, miten uhri kohdataan sensitiivisesti. Tämä on erityisen korostunutta, jos uhriin on kohdistunut perheväkivaltaa tai raiskaus. Eri ammattihenkilöiden koulutus ja ammattitaito on avainasemassa. Mm. perhesurmien estämiseksi tehdyn lakimuutoksen mahdollisuudet tulisi ammattihenkilöiden tuntea yhä paremmin. Lakimuutoksen myötä ammattihenkilöllä on oikeus ilmoittaa poliisille välttämättömiä salassa pidettäviä tietoja henkeen ja terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten. Koulutuksella lisätään ilmoitusvelvollisuuden parempaa tuntemusta. Myös koko ketju ennaltaehkäisystä tapahtuneen rikoksen käsittelyyn on toimittava yhtenäisesti vaikuttavuuden lisäämiseksi.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

106. Teljän Kokoomus: Ulosotossa oleva verovelka korottomaksi reunaehdoin

Kasvava määrä suomalaisia ajautuu velkakierteeseen vuosittain. Moni suomalainen yksityishenkilö ja yritys painii ongelmissa vailla näkymää paremmasta tulevaisuudesta ulosottoon päätyneiden verorästien vuoksi. Monella ulosotossa oleva verovelka olisi hoidettavissa, jos velan pääoma ei korkojen vuoksi kasvaisi nopeammin kuin moni pystyy velkaansa lyhentämään. Yhteiskunnan etu on, että sellaisille yksityishenkilöille ja yrityksille, jotka ovat sitoutuneet ulosotossa olevan verovelkansa säännölliseen lyhentämiseen ja noudattavat maksuohjelmaa, tarjotaan tosiasiallinen mahdollisuus hoitaa koko velkansa valtiolle nopeammassa aikataulussa keskeyttämällä korkoseuraamukset sille ajalle, kun sovittua maksusuunnitelmaa noudatetaan.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että ulosotossa oleva yksityishenkilön tai yrityksen verovelka voidaan muuttaa korottomaksi jos velallinen täyttää ennalta määritellyt reunaehdot ja noudattaa sovittua maksusuunnitelmaa.

Puoluehallitus:

Teljän kokoomuksen aloite ottaa kantaa tärkeään ja ajankohtaiseen aiheeseen. Ylivelkaantuminen on Suomessa kasvava ongelma, joka koskettaa sekä yksilöitä että koko yhteiskuntaa. Jokainen ylivelkaantumiskierteeseen joutunut on valtava inhimillinen tragedia.

Vuonna 2019 ulosoton asiakkaina oli jo noin 562 000 velallista, joista luonnollisia henkilöitä oli 507 000 ja oikeushenkilöitä 55 000, kun vielä vuonna 2015 ulosottovelallisia oli yhteensä noin 228 000. Koronakriisin myötä lukujen odotetaan edelleen kasvavan. Huolestuttavan kehityksen kääntämiseksi yhteiskunnan on tehtävä toimia yhtä aikaa sekä ylivelkaantumisen ehkäisemiseksi että jo velkaantuneiden aseman parantamiseksi.

Aloitteen tekijöiden esitys ulosotossa olevan verovelan tekemisestä korottomaksi on yksi keino, jolla ulosotossa olevien velkaantuneiden asemaa voidaan parantaa. Ulosotossa olevalle velalliselle verovelalle kumuloituva korko voi pahimmillaan olla ratkaiseva kynnys, joka estää ulosotosta kohtuullisin vahingoin selviämisen ja uuteen alkuun pääsemisen. Verovelan rajaaminen valtion korkosääntelyn ulkopuolelle on siten perusteltu toimi, jolla voidaan alentaa ulosottomenettelyyn joutuneen todennäköisyyttä joutua pidempiaikaiseen ulosoton asiakkuuden kierteeseen. Muita Kokoomuksen esittämiä keinoja ulosottovelallisten aseman parantamiseksi ovat muun muassa ulosoton suojaosan korottaminen ja ulosotossa tehtävän velallisten neuvonnan vahvistaminen.

Kuten aloitteessa esitetään, on verovalan korottomuus perusteltua sitoa edellytykseen siitä, että yksityishenkilö tai yritys on sitoutunut ulosotossa olevan verovelan säännölliseen lyhentämiseen ja maksuohjelman noudattamiseen. Tällöin yhteiskunnalle verotulojen menettämisen muodossa tuleva menetys on tarkoituksenmukaisella tavalla sidottu näkymään velallisen tulevaisuuden veronmaksukyvyyn palautumisesta.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

107. Teljän Kokoomus: Perintäyhtiöille todistamisvelvoitus velallisen tavoittamisesta

Suomalaisten velkaantuessa kiihtyvällä vauhdilla myös erilaisten perintäyhtiöiden määrä on kasvanut, samalla myös perintäkulut ja erilaiset toimintatavat sekä perintätapausten kasvavan määrän aiheuttama rasite oikeusjärjestelmälle. Osa ongelmista aiheutuu Postin toimitusongelmista sekä uuden sukupolven siirtymisestä digiaikaan. Perintäkulujen kasvua ja perintätapausten päätymistä oikeudelliseen perintään tulee hillitä edellyttämällä perintää harjoittavilta yhtiöiltä, että perinteisen kirjeperinnän lisäksi asiakkaaseen tulee aina ottaa yhteyttä myös puhelimitse sekä tekstiviestitse, mikäli perinnän kohdetta ei tavoiteta puhelimitse. Lisäksi tulee edellyttää, että vähintään kuukautta ennen oikeudellisen perinnän aloittamista perintäkirje tulee toimittaa perinnän kohteena olevalle oikeushenkilölle tai yhdistyksen, yrityksen tai julkisen tahon vastuuhenkilölle haastemiehen tai kolmannen osapuolen välityksellä kuriirin toimesta niin, että perintäkirjeen vastaanottajalta saadaan todistettavasti vastaanottokuittaus.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että perintäyhtiöiden tulee todistettavalla tavalla tavoitella perinnän kohteena olevaa tahoa puhelimitse sekä tekstiviestitse sekä toimittaa todistetusti perintäkirje perinnän kohteena olevalle taholle ulkopuolisen kuriirin toimesta vähintään yhtä kalenterikuukautta ennen oikeudellisen perinnän käynnistämistä.

Puoluehallitus:

Teljän kokoomuksen aloite ottaa kantaa tärkeään ja ajankohtaiseen aiheeseen. Suomessa on jo noin 400 000 yksityishenkilöllä on maksuhäiriömerkintä ja myös ulosottovelallisten määrä on viimeisen puolen vuosikymmenen aikana trendinomaisesti kasvanut. Jokainen velkaantumiskierteeseen joutunut on valtava inhimillinen tragedia. Huolestuttavan kehityksen kääntämiseksi yhteiskunnan on tehtävä toimia, joilla yhtä aikaa sekä ehkäistään ylivelkaantumista että parannetaan jo velkaantuneiden asemaa.

Perintä on monivaiheinen prosessi, jossa laskun eräpäivän umpeutumisen jälkeen velalliselle on ensin lähetettävä maksuistutus ja kaksi perintäkirjettä. Tämän jälkeen asia voidaan viedä käräjäoikeuteen ratkaistavaksi yksipuolisena tuomiona tavalla, josta seuraa maksuhäiriömerkintä luottotietoihin ja velka siirtyy ulosottoon perittäväksi. Sekä maksuistutuksen että ensimmäisen ja toisen perintäkirjeen kohdalla voidaan useimmiten sopia maksusuunnitelmasta, jotta myöhemmät ja velalliselle vahingollisemmat perinnän vaiheet voidaan välttää. On kaikkien osapuolten kannalta perusteltua, että perintätapauksissa asia pyritään ratkaisemaan mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Velallisen oikeusturvan näkökulmasta on tärkeää varmistaa, että velallisella on aina asiaansa koskien kaikki tarvitsemansa tiedot ja, että perinnässä ei missään tilanteessa käytetä hyvän perintätavan vastaista tai muutoin velallisen kannalta sopimatonta menettelyä. Perinnässä ei esimerkiksi saa antaa totuudenvastaisia tai harhaanjohtavia tietoja maksun laiminlyönnin seuraamuksista tai muista velallisen kannalta merkityksellisistä seikoista tai aiheuttaa velalliselle kohtuuttomia tai tarpeettomia kuluja tai haittaa. Velallisella on myös aina pyynnöstä oikeus saada velkojalta maksutta ajantasainen tieto velkojensa kokonaismäärästä ja perusteista, erittely maksamattomista veloista ja niiden lyhennyksistä sekä selvitys velkapääomalle kertyneiden korkojen ja kulujen määräytymisestä. Aloitteessa esitetyin perijäosapuolelle asetettavien velvoitteiden on perusteltua varmistaa, että velallisen oikeudet tulevat kaikissa tapauksissa varmasti turvatuiksi.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

108. Vaasan Kokoomusnaiset: Maksuhäiriömerkintöjen poisto

Maksuhäiriömerkinnät ovat lisääntyneet huomattavasti viimeisten viiden vuoden aikana.

Lähes 400 000 työikäisen arki, yritystoiminta ja työnhankinta vaikeutuvat maksuhäiriömerkinnän vuoksi, on kyseessä iso kansantaloudellinen ongelma.

Syy useassa tapauksessa on inhimillinen mutta yhdestä virheestä joutuu vähintään kahdeksi vuodeksi sellaiseen asemaan yhteiskunnassa, joka vaikeuttaa päivittäisiä asioiden hoitamista ja kohtuuton verrattuna esimerkiksi vakavimpiin rikoksiin.

Vaasan Kokoomusnaiset vaativat maksuhäiriömerkintöjen poistoa välittömästi maksusuorituksen jälkeen.

Edellä todetun perusteella Vaasan Kokoomusnaiset esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin, jotta maksuhäiriömerkinnät uudelleenarvioidaan.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Vaasan kokoomusnaisia tärkeän asian esille nostamisesta. Ylivelkaantuminen on Suomessa kasvava ongelma, joka koskettaa sekä yksilöitä että koko yhteiskuntaa. Jokainen ylivelkaantumiskiarteeseen joutunut on valtava inhimillinen tragedia.

Kuten aloitteessa todetaan, on maksuhäiriöisten ihmisten määrä Suomessa huolestuttavan suuri. Maksuhäiriömerkinnän omaavia on Suomessa jo yli 380 000 ja trendi on kasvava. Viimeisen vuoden aikana maksuhäiriöisten määrä on kasvanut 4 000:lla. Kasvua merkinnöissä on yli 30-vuotiaiden ikäluokasta aina eläkeikäisiin saakka. Huolestuttavan kehityksen kääntämiseksi yhteiskunnan on tehtävä toimia yhtä aikaa sekä ylivelkaantumisen ehkäisemiseksi että jo velkaantuneiden aseman parantamiseksi.

Voimassa olevan luottotietolain (527/2007) mukaan luottotietorekisteriin merkityt maksuhäiriötiedot on poistettava luottotietorekisteristä pääsääntöisesti 2–4 vuoden kuluttua siitä, kun tieto on ilmoitettu rekisteriin. Käytännössä merkintä poistuu kahden vuoden kuluttua, mikäli velallisella on vain yksi maksuhäiriömerkintä ja velka on maksettu pois kahden vuoden sisällä. Uuden maksuhäiriömerkinnän saaminen voi pidentää edellisen merkinnän kesto.

Maksuhäiriömerkinnän säilymisen keston lyhentämisestä käydään aika ajoin julkista keskustelua. On selvää, ettei talousasiansa kuntoon saaneet yksilön elämää tulisi välttämättömästi pidempään vaikeuttaa merkinnällä, jonka johdosta esimerkiksi työpaikan, vuokra-asunnon tai pankkilainan saaminen voi merkittävästi vaikeutua. Toisaalta myöskään maksuhäiriömerkinnän poistuminen aloitteessa esitetyllä tavalla heti velan maksamisen jälkeen ei olisi jäljempänä esitetyistä syistä ongelmatonta.

Ensinnäkin on huomattava, että muutos auttaisi vain pientä osaa maksuhäiriömerkinnän omaavista. Vuonna 2018 eduskunnassa käsiteltiin lakialoitetta, jossa esitettiin luottotietolain muuttamista siten, että maksuhäiriömerkinnät poistettaisiin kuukauden kuluessa siitä, kun niitä koskevat velat on maksettu. Asiakastiedon mukaan tuolloin luottotietorekisterissä olevista vain 2,5 prosenttia oli henkilöitä, joiden maksuhäiriömerkinnät olisivat poistuneet, mikäli lakialoite olisi hyväksytty.

Muutos synnyttäisi todennäköisesti myös uusia ongelmia. Malli, jossa maksuhäiriömerkinnän poistuminen olisi riippuvainen yksinomaan maksuhäiriömerkintään johtaneen velan takaisinmaksusta, synnyttäisi velkaantuneelle kannusteen maksaa merkinnän aiheuttanut velka pois uudella velalla. Näin muutos voisi pahimmillaan pahentaa ja syventää yksilön velkakierrettä, mikä pitkällä aikavälillä voisi jopa lisätä maksuhäiriömerkintäisten määrää Suomessa.

Merkityksettömänä ei voitane myöskään pitää häiriömerkinnän poistumisajasta luopumisen kielteisiä vaikutuksia erilaisille yhteiskunnan toimijoille menetettynä informaationa. Maksuhäiriömerkinnän tarkoitus on tietoa antamalla tasapainottaa esimerkiksi luotonantoon tai laskulla myyntiin liittyvää tavanomaista suurempaa luottotappioriskiä. Mikäli saatavilla olevan tiedon määrää merkittävästi supistettaisiin, kasvaisivat siten todennäköisesti välillisten vaikutusten kautta myös maksunsa moitteetta suorittavien asiakkaiden lainakustannukset.

Yllä mainituista syistä puoluehallitus toteaa, ettei maksuhäiriömerkinnän poistumiseen liittyvää odotusaikaa ole perusteltua kokonaan poistaa. Puoluehallitus toteaa kuitenkin, että nykyisiä luottotietolain mukaisia poistumisaikoja on tarkasteltava kriittisesti ja selvitettävä kahden vuoden poistumisajan lyhentämisen vaikutukset tätä lyhyempään aikaan, esimerkiksi yhteen vuoteen.

Lisäksi kokoomus kannattaa positiivisen luottorekisterin ripeää käyttöönottoa. Positiivisella luottorekisterillä voitaisiin merkittäväällä tavalla tasapainottaa nykyisen luottorekisterin merkintöjen yksilölle aiheuttamaa haittaa.

Lopuksi puoluehallitus muistuttaa, että Suomessa tarvitaan kipeästi toimia, joilla maksuvaikeuksiin joutumista voidaan ylipäättään välttää. Tässä Kokoomuksen kannattamia toimia ovat muun muassa velkaneuvonnan resurssien ja laadun vahvistaminen sekä kuluttajaluottoja koskevaan lainsäädäntöön tehtyjen määräaikaisten tiukennusten muuttaminen pysyviksi.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hylkäisi aloitteen.

109. Kokoomuksen Hämeenlinnan Kunnallisjärjestö ry ja Hämeenlinnan Kansallisseura: Aloite perintää koskevan lain laadinnasta

Hämeenlinnan Kansallisseura esittää puoluekokoukselle seuraavan aloitetta, joka kehottaa Kokoomuksen eduskuntaryhmää toimimaan siten, että Suomeen saadaan lakimuutos perinnän kohtuullistamiseksi, jotta perheiden taloudelliset vaikeudet eivät kasva kohtuuttomiksi. Tämä antaisi suurelle määrälle ihmisiä uudestaan uskoa tulevaisuudesta ja tahdon jatkaa, sekä yrittää.

Korona -epidemian aikana useilla perheillä on vaikeuksia selvitä ajallaan maksuvelvoitteista. Olemme huolissamme perheiden talouden kestokyvystä perintään liittyvien kustannusten kasvaessa. Ajanmukainen perintä, huippunopea data ja myös oikeustoimen ulosotto on ollut jo vuosia tehokasta ja armotonta. Kahdenkymmenen euron laskusta tulee puolessa vuodessa kahden sadan euron perintä kaikkein kuluineen. Perheet, jotka ovat joutuneet tiukkaan taloudelliseen puristukseen, eivät pysy maksujen perässä.

Asia on tärkeä siksi, että perhe on enemmän kuin velallinen aikuinen. Perhe käsitteenä on yleensä kaksi aikuista ja yleensä lapsia, jolloin taloudellinen paine kohdistuu vanhempien ohella myös lapsiin. Lapset ovatkin tutkimuksen mukaan huolissaan vanhempien jaksamisesta korona-tilanteen pitkittyessä. (<https://yle.fi/uutiset/3-11366206>).

Korona ja sen tuomat ongelmat Suomen talouteen ja sitä kautta jokaisen ihmisen arkeen vaatii perintäkuluihin puuttumista, jotta sitä kautta perheiden ahdinkoa, tässä vaikeassa tilanteessa, ei enää lisättäisi.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että Eduskunnassa aloitettaisiin perintään kohdistuvan lain laadinta, jonka mukaan perintäkulut korkoineen eivät saisi ylittää alkuperäistä perittävää summaa ja että laki kohdentuisi kaikkeen oikeuslaitoksemme toteuttamaan perintään ja sekä kaikkeen pankki-, vakuutus- ja perintätoimeen. Laki tulisi saattaa voimaan siten, että kaikki perinnässä olevat velat kohtuullistettaisiin lain henkeen sen allekirjoituspäivänä.

Puoluehallitus:

Lainsäädäntö asettaa enimmäismäärät velallisen maksettavaksi tuleville perintäkuluille. Perintäkulujen enimmäismääristä säädetään perintälaiissa (513/1999) ja viivästyskoron enimmäismäärästä korkolaiissa (633/1982). Perinnän kohteena olevan kuluttajan kokonaiskuluihin epäsuorasti vaikuttavaa sääntelyä on lisäksi kuluttajansuojalain (38/1978) 2 ja 7 luvuissa.

Saatavien perinnästä annetun lain (513/1999, jäljempänä perintälaki) 10 §:n 1 momentin mukaan velallisen on korvattava perinnästä velkojalle aiheutuvat kohtuulliset kulut. Kohtuullisuutta arvioitaessa on otettava huomioon saatavan suuruus, suoritettu työmäärä, perintätehtävän tarkoituksenmukainen suorituspa ja muut seikat.

Kuluttajasaatavan perintäkulujen enimmäismääristä säädetään perintälain 10 a §:ssä. Sen mukaan kuluttajasaatavaa perittäessä velalliselta saa muun muassa vaatia kirjallisesta muistutuksesta enintään 5 euroa, maksuvaatimuksesta saatavan suuruudesta riippuen enintään 14, 24 tai 50 euroa, velallisen pyynnöstä tehdystä maksuajan pidennyksestä enintään 5 euroa ja yhdessä velallisen kanssa laaditusta koko jäännössaatavan kattavasta maksusuunnitelmasta, joka on tehty kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla, saatavan suuruudesta riippuen enintään 20, 30 tai 50 euroa.

Velkoja voi ylittää perintälaiissa säädettyjen perintäkulujen enimmäismäärät vain, jos perintä edellyttää tavanomaista suurempaa työmäärää. Velkojan on tällöin eriteltävä perintäkulut ja niiden perusteet sekä ilmoitettava velalliselle, että kulujen määrät ovat enimmäismääriä suurempia. Enimmäismääriä ei kuitenkaan saa ylittää, jos perittävänä on suoraan ulosottokelpoinen saatava.

Lain esitöissä on sekä hallituksen esityksessä (HE 21/2004 vp, s. 10) että lakivaliokunnan mietinnössä (LaVM 14/2004 vp, s. 5) korostettu sitä, että 10 a §:n 1 momentin mukaiset määrät ovat enimmäismääriä ja että perittävien kulujen tulee yksittäistapauksessa aina täyttää myös 10 §:n 1 momentissa säädetty yleinen kohtuullisuusvaatimus. Perintälain 12 §:n mukaan kuluttaja-asiamies valvoo perintälain säännösten noudattamista kuluttajasaatavien perinnässä.

Viivästyskorkeus on korkolain mukaan suuruudeltaan 7 prosenttiyksikköä korkeampi kuin Suomen Pankin ilmoittama viitekorko. Koronakriisin takia lailla veronkantolain väliaikaisesta muuttamisesta mainittu 7 prosenttiyksikön viivästyskorkeus on laskettu kolmeen prosenttiyksikköön vuoden 2020 loppuun asti.

Kokoomus edellyttää, että velallisten yhdenvertainen kohtelu ja perintäkulujen kohtuullinen taso turvataan kaikissa tilanteissa. Aloitteessa esitetty lainsäädäntömuutos, jonka mukaan perintäkulut korkoineen eivät saisi ylittää alkuperäistä perittävää summaa, on kuitenkin keinona jäykkä ja vaikeuttaisi osassa tilanteita pienten saatavien perintää tavalla, joka ei ole tarkoituksenmukainen. Perintäkulujen kohtuullisuus onkin perustellumpaa turvata nykyistä lainsäädäntöä kokonaisvaltaisemmin kehittämällä. Tämä tarkoittaa muun muassa nykyisten enimmäismäärien tarkastelua, niiden enimmäismääräluonteen vahvistamista, kohtuullisuusarvioinnin merkityksen kasvattamista sekä valvonnan vahvistamista.

Lisäksi ensiarvoisen tärkeitä ovat toimet, joilla maksuvaikeuksiin joutumista voidaan ylipäättään välttää. Tässä Kokoomuksen kannattamia toimia ovat muun muassa velkaneuvonnan vahvistaminen, kuluttajaluottoja koskevien lainsäädäntökiristysten tekeminen pysyviksi sekä positiivisen luottorekisterin käyttöönotto.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hylkäisi aloitteen.

110. Tornion Kokoomusnaiset: Kaikille taattava tasa-arvoinen mahdollisuus vaikuttaa

Suomessa on kiitettävästi otettu huomioon erilaisten rajoitteiden, kuten kuulo- tai näkövamma, kanssa elävien mahdollisuudet osallistua kunnalliseen ja kansalliseen päätöksentekoon. Lisäksi erilaisten kehityksellisten kielihäiriöiden kanssa elävät tulisi huomioida entistä paremmin. Kehityksellinen kielihäiriö on usein vaikeutta ymmärtää kuulemaansa tai tuottaa puhetta.

Kaikilla tulee olla yhtäläinen mahdollisuus vaikuttaa kansalliseen ja kunnalliseen päätöksentekoon. Kuitenkin hyvin usein valtuustojen ja lautakuntien kokouksissa keskustelut etenevät nopeasti ja niissä käytetään usein monimutkaista kieltä. Tämä voi heikentää kehityksellisen kielihäiriön kanssa elävän mahdollisuutta osallistua toimielinten toimintaan ja halua ylipäättään lähteä mukaan vaikuttamaan yhteisiin asioihin asettumalla vaaleissa ehdolle.

Ihmisiä, joille on diagnosoitu kehityksellinen kielihäiriö, varten tulisi laatia yhteistyössä asiantuntijoiden kanssa kansallinen ohjeistus luottamustehtävissä toimimiseen. Se ohjaisi muun muassa eri toimielinten puheenjohtajia kokouksen johtamisessa, esimerkiksi linjaamalla tuleeko antaa enemmän puheaikaa henkilölle, joka kärsii puheentuottamisen vaikeudesta ja kuinka varmistetaan, että kyseinen henkilö on varmasti ymmärtänyt oikein, millaista päätöstä on mukana tekemässä. Edellä mainitun perusteella Tornion Kokoomusnaiset ry esittää, että

puoluekokous hyväksyessään tämän aloitteen velvoittaa Kansallista Kokoomusta nostamaan esille aiheen tärkeyden ja pyrkii edistämään ohjeistuksen luomista sopivimman tahon, kuten sosiaali- ja terveysministeriön, toimesta. (Jotta kehityksellisestä kielihäiriöstä kärsivien henkilöiden mahdollisuuksia osallistua poliittiseen päätöksentekoon helpotettaisiin)

Puoluehallitus:

Tornion kokoomusnaiset nostavat aloitteessaan esiin tärkeän ja kansanvallan ytimeen kuuluvan asian. Perustuslain 2.2 §:ssä turvattu kansanvaltaan sisältyvä yksilön oikeus osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnan ja elinympäristönsä kehittämiseen kuuluu jokaiselle. Perustuslain 14.4 §:n nojalla yksilön mahdollisuuksien osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon edistäminen on julkisen vallan tehtävä.

Myös Suomessa 10.6.2016 voimaan tullut YK:n vammaissopimus velvoittaa Suomea takaamaan vammaisille henkilöille poliittiset oikeudet ja mahdollisuuden nauttia niistä yhdenvertaisesti muiden kanssa. Sopimuksen 29 artiklan mukaan sopimuspuolen on varmistettava, että vammaiset henkilöt voivat tehokkaasti ja täysimääräisesti osallistua poliittiseen ja julkiseen elämään yhdenvertaisesti muiden kanssa suoraan tai vapaasti valittujen edustajien kautta, myös siten, että heillä on oikeus ja mahdollisuus äänestää ja tulla valituiksi.

Kokoomukselle kansanvalta, yksilön vaikuttamismahdollisuudet, monimuotoisuuden vahvistaminen, erilaisuuden kunnioittaminen, esteettömyyden lisääminen ja yhtäläisten vaikutusmahdollisuuksien edistäminen ovat perustavanlaatuisia arvoja ja periaatteita. Kokoomus näkee, että julkisen vallan on tehtävä nykyistä enemmän, jotta erilaiset rajoitteet, kuten kuulo- tai näkövamma, eivät käytännössä muodostu yksilön osallistumis- ja vaikuttamisoikeuksia rajoittaviksi tekijöiksi. Aloitteessa esitetty ohjeistuksen luominen on kannatettava keino osana tätä työtä. Ohjeistusta laadittaessa on kuultava laajasti vammaisalan järjestöjä.

On tärkeää, että toimia vammaisten henkilöiden osallistumis- ja vaikuttamisoikeuksien edistämiseksi tehdään valtion lisäksi myös kuntatasolla. Yksi suositeltava tapa tukea sanottuja oikeuksia on kunnalliseen päätöksentekoon käytettävien kokoustilojen tekeminen kunnan toimesta mahdollisuuksien mukaan esteettömiksi. Esimerkiksi kuulovammaisen osallistumista tukeva induktiosilmukka voidaan asentaa olemassa olevaan kokoustilaan jälkikäteen ilman, että kokoustilaan tehdään perusparannus. Myös aloitteessa esitetty ajatus kielihäiriön huomioimisesta myönnettävässä puheajassa on kannatettava.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

111. Helsingin Edistyskokoomus: Parannetaan äänestäjien kuluttajansuojaa: Puolueiden vaaliohjelmien vaikutusten arviointi ja faktantarkistus kuntoon!

Äänestäjän on tärkeää tietää etukäteen, millaista politiikkaa hän tukee äänestysratkaisullaan. Puolueiden vaaliohjelmien faktantarkastus ja riippumattoman tahon toimittama vaikutusarviointi parantaisi äänestäjän kuluttajansuojaa. Esimerkiksi joissakin Euroopan maissa ja Kanadassa on käytössä vastaavia malleja. Suomalaisiin olosuhteisiin luotu malli olisi omiaan vähentämään pelkästään numeroista ja niiden lähteistä kiistelyä ja ohjaamaan poliittista keskustelua paremmin tietoon perustuvaksi.

Tuoreen Sitran tutkimuksen mukaan suomalaisten äänestäjien usko puolueisiin on heikointa kaikista instituutioista. Luottamuksen palauttaminen vaatii muutosta. Luottamusta kansanvaltaan tulee parantaa läpinäkyvyyden ja demokraattisen osallistumisen lisäämisellä. Avoimuuden ja arvioidun tiedon tuominen lähelle äänestäjää on tärkeää. Tällä hetkellä äänestäjien on kuitenkin hyvin vaikeaa tehdä faktoihin ja vaikutusten arviointiin perustuvaa vaaliohjelmien vertailua, koska yksittäisellä äänestäjällä ei ole tähän resursseja.

Puolueiden vaaliohjelmien faktantarkastuksen ja riippumattoman tahon toimittama vaikutusarviointi parantaa äänestäjän kuluttajansuojaa. Esimerkiksi Hollannissa, Kanadassa ja Belgiassa on käytössä vastaavia malleja. Suomalaisiin olosuhteisiin luotu

malli olisi omiaan vähentämään pelkäämistä numeroista ja niiden lähteistä kiistelyä ja ohjaamaan poliittista keskustelua paremmin tietoon perustuvaksi. Lähteiden ja arvioinnin perusteiden tulisi olla nykyistä paremmin ja läpinäkyvämmiin äänestäjien saatavilla. Tämä vahvistaisi asiantuntevan tiedon merkitystä suomalaisessa poliittisessa keskustelussa ja parantaisi äänestäjän kuluttajan-suojaa.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään äänestäjän kuluttajansuojan toteutumista puolueiden vaaliohjelmien faktantarkastusta ja vaikutusarviointia parantamalla. Vastaavia järjestelmiä on käytössä jo muissa maissa ja tulisi selvittää, miten vastaavanlainen malli olisi sovellettavissa Suomessa.

Puoluehallitus:

Kokoomuksen periaateohjelman mukaan ”Edustuksellinen demokratia on tulosvastuussa ihmisille. Sen on tarkoitus tuottaa yhteistä hyvää edistäviä sääntöjä, jotka ovat mahdollisimman laajasti ymmärrettyjä ja hyväksytyjä. Vastuunsa tunteva ja rehellinen päätöksentekijä toisaalta kykenee perustelemaan myös epäsuositut mutta välttämättömät ratkaisut. Totuudenmukaisuus ja rehellisyys ovat politiikassa tärkeitä arvoja, joita suomalaiset ovat tottuneet kunnioittamaan.” Voidaan siis sanoa, että aloitteen aiheessa on meille kokoomuslaisille kyse ei vain tärkeästä asiasta vaan jopa aatteellisesta lähtökohdasta.

Helsingin edistyskokoomuksen aloitteessa kuvattu ongelma on aivan todellinen, ja puolueiden on syytä ottaa vakavasti Sitran tutkimuksessa esiin tuleva viesti. Luottamus puolueisiin on aivan liian heikkoa, ja edustuksellisen demokratian hyväksyttävyyden kannalta tämä on erittäin huolestuttavaa. Tämä saattaa tosin johtua muustakin kuin vain puolueiden omasta toiminnasta. Osallistuminen yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen on nykyaikana pyrkinyt entistä vahvemmin kanavoitumaan erilaisten yksittäisten ilmiöiden kautta, ja puolueet eivät ole täysin onnistuneet mukauttamaan toimintaansa vastaamaan tällaiseen projektiluonteiseen vaikuttamisen tarpeeseen.

Jo tällä hetkellä puolueiden on mahdollista nojata tekemissään avauksissa erilaisiin asiantuntija-arvioihin. Esimerkiksi työllisyyttä edistävästä uudistuksesta on saatavilla runsaasti laadukasta, tutkimustietoon perustuvaa arvioaineistoa niin asiantuntijalaitosten kuin ministeriöiden voimin toteutettuina.

Eduskuntapuolueiden on mahdollista eduskuntaryhmän tekemän valmistelutyön osalta hyödyntää eduskunnan tietopalvelun taloudellisten laskelmien yksikköä. Näin esimerkiksi Kokoomuksen eduskuntaryhmä on jo toiminut laatiessaan syksyllä 2019 vaihtoehtobudjettiaan (”Todellisia tulevaisuustekoja”). Sen yhteydessä eduskuntaryhmä esitti laajan paketin toimenpiteitä, joilla pystytään saavuttamaan jopa 60 000 henkilön verran korkeampi työllisyys. Tietopalvelun lisäksi toimenpiteiden yhteydessä viitattiin myös muihin asiantuntijatahoihin, joiden arvioihin toimenpiteille esitetyt vaikutukset perustuivat.

Puoluehallitus katsoo, että ulkopuolisten valvoja- tai arvioitsijatahojen sijaan ratkaisu aloitteessa kuvattuun, sinänsä aivan oikeaan huoleen on ensisijaisesti puolueiden oma ryhdistäytyminen toiminnassaan. On politiikan uskottavuuden kannalta kestävämpää, että vaaleja pystytään voittamaan lupauksilla, jotka jo teko hetkellä tiedetään käytännössä mahdottomiksi toteuttaa.

Samalla puoluehallitus katsoo poliittisen journalismin suuntaan ja haastaa tiedotusvälineitä tasapuoliseen kriittisyyteen kaikkien puolueiden vaalilupauksia kohtaan. Viime vaalien alla nähdyin faktantarkastustoiminnan osalta myös kukaan tiedotusvälineet eivät saa puhtaita papereita. Journalisti-lehdessä 27.2.2020 olleen artikkelin mukaan ”Ylen faktantarkastus ei täytä tutkijoiden kriteereitä”. Professori Matti Wibergin johdolla tehdyn metafaktantarkastuksen mukaan ”Ylen 36 faktantarkastuksesta 17, eli 47 prosenttia, rikkoi vähintään yhtä kansainvälisen tutkimuskirjallisuuden perusteella asettamaamme faktantarkastuksen kriteeriä.” Tulos ei ole mitenkään mairitteleva.

Yhteenvetona perusteluistaan puoluehallitus toteaa, että jo nykyisen mallin selvimmät puutteet korjaamalla eli kiinnittämällä huomiota puolueiden omaan suorittamiseen ja poliittisen journalismin laadulliseen tasoon päästään merkittävästi eteenpäin. Näin ei myöskään tarvitse perustaa asiaa varten uutta instituutiota (joka oletettavasti toimisi julkisin varoin).

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluehallitus

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

112. Kokoomuksen Kotkan Kunnallisjärjestö: Vaalien ehdokaslomakkeet digipalveluun

Vaalien paperisista ehdokassuostumislomakkeista pitäisi päästä eroon ja siirtyä digitaalisiin työkaluihin. Oikeusministeriö tai muu vaalien järjestäjä pystyisi luomaan Suomi.fi palveluun vaalien vaaliympäristön, jossa ehdokas suostumukset tehdään, ja alueellisesti/kunnallisesti vaaleista vastuussa oleva yhdistys hyväksyy valitut ehdokkaat ehdokkaiksi. Näin kaikki tiedot olisivat oikein, tietoturvalisessä paikassa ja suojatusti luovutettavissa reaaliajassa niille viranomaisille ja tahoille, jotka tietoa tarvitsevat

Hyväksyessään aloitteen puoluekokous kehottaa eduskuntaryhmää tekemään aloitteen vaalien ehdokasasettelun digitalisoinnista eduskunnalle.

Puoluehallitus:

Digitalisaatio on koko yhteiskuntaa koskettava ilmiö, jonka myötä digitalisaation synnyttämiä teknologioita ja palveluita otetaan käyttöön laajasti yhteiskunnan eri osa-alueella. Myös Suomen julkishallinto on 2000-luvulla ollut voimakkaassa muutoksessa digitalisaation myötä. Kehitys on syytä nähdä myönteisenä. Digitalisaatio mahdollistaa hallinnossa uusien toimintatapojen ja palveluiden käyttöönoton sekä läpinäkyvyyden ja yhteistyön edistämisen. Se myös lisää tuottavuutta ja hillitsee sitä kautta julkisten menojen kasvua.

Suomi on Euroopan johtavia maita digitalisaation hyödyntämisessä julkishallinnossa. Kuitenkaan meilläkään ei siirtyminen paperisesta hallinnosta digitaliseen ole sujunut ongelmitta. Ratkaisuja on usein kehitetty palvelu-, prosessi- ja virastokohtaisesti eikä vanhoja rakenteita ole purettu. Paljon on edelleen tehtävää, jotta digitaaliset työkalut saadaan käyttöön kaikissa soveltuvissa yhteyksissä. Keskeistä on asenteiden muuttaminen digitalisaatiolle ja sen tuomille muutoksille myönteisemmäksi.

Aloitteessa esiin nostettu ehdokassuostumislomakkeiden ei-sähköisyys on hyvä esimerkki julkishallinnon osa-alueesta – vaikkakin pienehköstä sellaisesta – jossa digitalisaatiota olisi mahdollista hyödyntää nykyistä enemmän. Toiminnan luonne huomioiden on lomakkeita digitaaliseen ympäristöön siirrettäessä kuitenkin huomioitava erityisellä tavalla tietoturva ja siitä johtuvat reunaehdot. Puoluehallitus toteaa, että vaalitoiminta on kansanvallan ydintä, jota ei nykyteknologian oloissa voida tietoturvallisesti kokonaan digitalisoida esimerkiksi äänestämisen osalta.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

113. Lappeenrannan Kokoomusteekkarit: Suomeen tarvitaan oikeudenhoitouudistus

Suomen Asianajajaliitto ja Lakimiesliitto ovat lanseeranneet ”Oikeus kuuluu kaikille- kampanjan”. Seuraavissa kahdessa kappaaleessa esitelty nykytilan kuvaus pohjautuu Asianajajaliiton tiedotteeseen. Aloitteen loppupuolella esitellyt kehitysehdotukset ovat Lappeenrannan Kokoomusteekkarien näkemyksiä, joskin ne pohjautuvat pääosin Lakimiesliiton oikeusvaltio-ohjelmaan sekä Lakimiesuutisten artikkeliin.

Suomi on oikeusvaltio ja toimii monelta osin hyvin. Pintaa syvemmälle katsottuna oikeudenhoidossa on kuitenkin niin vakavia ongelmia, että ne vaarantavat kansalaisen oikeusturvan. Ihmiset eivät uskalla enää hakea oikeutta asialleen, koska odotusaika on toivottoman pitkä ja pitkät käsittelyajat nostavat oikeudenkäyntien kustannuksia. Jopa Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on antanut Suomelle useita langettavia tuomioita liian pitkistä käsittelyajoista. Ongelmat tiedetään, mutta miksi niitä ei korjata?

Aiheesta tuntuu puuttuvan poliittinen mielenkiinto koska oikeudenhoidon toimivuus koskettaa vain niitä ihmisiä, joilla on jokin oikeusjuttu vireillä. Kun kansalainen tarvitsee apua, hän eksyy oikeusasioihin liittyvää tietoa etsiessään terminologiaviidakkoon. Toisin kuin sote-maailmassa, oikeudenhoidosta puuttuu kokonaan ”oikeudellinen hoitotakuu”. Oikeudenhoidossa ei toisin sanoen ole mitään säädettyjä enimmäiskäsittelyaikoja. Järjestelmä on niin pirstaloitunut, ettei suurta kokonaisuutta johda kukaan ja asiakas on unohtunut.

Oikeudenhoito kuitenkin muodostaa yhden valtion keskeisimmistä ydintehtävistä. Oikeushallinnon toteuttamat tehtävät ovat yhteiskuntarauhan ja yhteiskunnan toiminnan kannalta välttämättömiä. Lisäksi ne ovat kokoomukselle perustuslaillisuuden nimien vannonavana valtionhoitajapuolueena oivallinen teema.

Keskeisiä ratkaisuja vallitseviin oikeudenhoito-ongelmiin voivat olla mm. järkevät, nykyistä sujuvammat ja kevyemmät oikeudenkäyntiprosessit. Riitojen ratkaiseminen sovittamalla tai välimiesmenettelyllä nopeuttaisi monia tapauksia. Käräjäoikeudessa käytettyjen todistajanlausuntojen hyödyntäminen hovioikeuskäsittelyssä, ellei tapauksessa ole ilmennyt uusia seikkoja, olisi hyödyllistä. Myös digitalisaation tuomia mahdollisuuksia oikeudenkäynneissä ja oikeusalan hallinnoinnissa on hyödynnettävä laajamittaisemmin. ”Oikeudellisen hoitotakuun” käyttöönotto asettaisi käsittelyajoille enimmäispituudet.

Oikeuden saaminen on myös resurssikysymys. Talouden puolella oikeudenkäyttöön olisi myönnettävä enemmän euroja oikeuslaitoksen sekä oikeusministeriön määrärahojen lisäyksellä. Näin oikeusministeriö kykenee paremmin koordinoimaan ja johtamaan oikeudenkäytön kokonaisuutta Suomessa. Lisäksi oikeusturvavakuutusten korvauskattoa olisi syytä nostaa vastamaan nykyisiä käsittelyjen kasvaneita kustannuksia. Rikosasioissa myös poliisin ja syyttäjälaitoksen voimavaroja tulee lisätä. Osaavan ja ammattitaitoisen lakialan henkilöstön saamisen turvaamiseksi oikeustieteen aloituspaikkoja olisi maltillisesti lisättävä.

Kehitysehdotuksia oikeudenhoitouudistuksen toteuttamiseksi ovat muiden muassa, muttei rajoittuen: sovittelumenettelyn lisääminen, oikeusprosessien mahdollisimman kattava digitalisointi, oikeuslaitoksen määrärahojen lisääminen, juristikoulutuksen aloituspaikkojen maltillinen kasvattaminen, oikeudellisen hoitotakuun käyttöönotto sekä oikeusturvavakuutusten korvauskattojen nostaminen.

Edellä mainitun perusteella Lappeenrannan Kokoomusteekkarit ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen kokoomuksen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää ryhtymään tarvittaviin toimiin oikeudenhoitouudistuksen toteuttamiseksi.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Lappeenrannan Kokoomusteekkarit ry:tä erittäin tärkeän asian esiin nostamisesta. Perustuslain 21 §:n mukainen oikeus saada asiansa käsitellyksi tuomioistuimessa ilman aiheetonta viivytystä kuuluu jokaiselle. Kokoomus ei tingi oikeusvaltiosta, joka on yhteiskunnan vahva perusta.

Oikeudenkäyntien käsittelyajat ovat Suomessa pitkiä. Näin on erityisesti riita-asioissa. Keskimääräisen laajan riita-asian käsittelyaika käräjäoikeudessa on noin 9 kuukautta, Helsingin käräjäoikeudessa jopa noin 15 kuukautta. Useammalla oikeusasteella käsiteltävien asioiden käsittely voi kestää Suomessa useita vuosia. Kuten aloitteen tekijä toteaa, on Suomi saanut oikeudenkäyntien kestosta lukuisia langettavia tuomioita Euroopan ihmisoikeustuomioistuimelta. Tilanne ei ole hyväksyttävä.

Pitkät oikeudenkäyntiajat ovat ongelma siksi, että ne ovat uhka ihmisten oikeusturvan tosiasialliselle toteutumiselle. Vaarana on, etteivät ihmiset pitkien käsittelyaikojen takia uskalla lähteä hakemaan asialleen oikeutta. Tällaista punnintaa ei oikeusvaltiossa pitäisi kenenkään joutua tekemään ja siksi Suomessa on ryhdyttävä asian osalta aktiivisiin toimiin. Oikeusprosesseja on lyhennettävä sekä tuomioistuinten resursseja lisäämällä että tuomioistuinprosesseja kehittämällä.

Tuomioistuinten resursseja on vahvistettava siten, että määrärahat vastaavat tuomioistuinten lisääntyneitä työmääriä. Marinin hallituksen aikana ei ole aina huomioitu sitä, että kun rikosketjun alkupään toimijoiden resursseja lisätään, lisää se työtä ja lisäresursointitarvetta myös rikosketjun myöhemmissä osissa, kuten syyttäjänlaitoksessa ja tuomioistuimissa. Ilman lisäresursointia juttusuma pahenee ja käsittelyajat pitenevät entisestään. Tästä johtuen kokoomuksen eduskuntaryhmä esitti syksyllä 2019 vaihtoehtobudjetissaan oikeusjärjestelmän kokonaisuuteen 4,5 miljoonan euron pysyvää lisäystä. Tämän jälkeen tuomioistuinten työtaakkaa on lisännyt entisestään koronakriisi ja sen takia keväältä 2020 perutut ja eteenpäin siirretyt istunnot. Kokoomus näkee, että tiukkenevassakin taloustilanteessa on kyettävä satsaamaan oikeudenhoitoon, sillä se luo pohjan toimivalle yhteiskunnalle ja siten osaltaan myös koronakriisin aiheuttamasta taloudellisesta kriisistä nousemiselle.

Resurssien lisäämisen lisäksi on osana laajempaa oikeudenhoitouudistusta tarkasteltava keinoja, joilla tuomioistuinprosesseja voidaan kehittää nykyisestä. Puoluehallitus toteaa, että aloitteessa esitetyistä keinoista erityisesti saman näytön käsittelemisestä kahteen kertaan luopuminen Suomessa Ruotsin tapaan voisi olla tällainen keino. Muutos merkitsisi sitä, ettei hovioikeudessa enää käsiteltäisi käräjäoikeudessa annettua näyttöä uudelleen, vaan hovioikeuskäsittelyssä keskityttäisiin oikeuskysymyksiin, käräjäoikeuskäsittelyssä tapahtuneiden virheiden korjaamiseen ja tilanteisiin, joissa on tullut esiin uutta näyttöä. Muutos järkeistäisi prosesseja ja lisäisi myös todistelun laatua, kun käsiteltävistä tapahtumista olisi ratkaisevassa todistelussa kulunut vähemmän aikaa.

Kokoomuksen kannattamia keinoja oikeusvaltion kehittämiseksi on esitetty laajemmin tavoiteohjelmassa 2020.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

114. Kälviän Kokoomus: Naamioituneena esiintyminen kiellettävä mielenosoituksissa ja -ilmaisuissa

Voimassa olevan Suomen perustuslain mukaan jokaisella on oikeus elämään, henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen, yksityiselämän suojaan, sananvapauteen sekä kokoontumis- ja yhdistymisvapauteen. Lisäksi myös omaisuuden suojaan, joka on lailla jokaiselle turvattu. (Perustuslaki 7 §, 10 §, 13 § ja 15 §)

2000-luvulta alkanut turvattomuus on entisestään lisääntynyt, eikä yhteiskuntamme ole kaikilta osin pystynyt turvaamaan yksityiseen tai yhteisöön kohdistunutta koskemattomuutta, eikä omaisuuden suojaamista. Viime vuosina on yhä enemmän

yleistynyt, että mm. anarkistit esiintyvät anonyymeinä ja naamioituneina erilaisissa mielenilmauksissa ja mielenosoituksissa ilman viranomaisten lupaa. Useimmiten hyökkäykset ovat kohdistuneet yksityisyyttä vastaan. Tosiasiallisena tarkoituksena onkin saada häiriötä ja sekasortoa aikaiseksi.

Anarkistit toimivat useimmissa vahingonteoissa kasvottomina ja naamioituneina, jolloin tunnettavuutta ei ole. Oikeusvaltion on suojeltava kansalaisiaan anarkisteilta ja niiltä, jotka käyttävät hyväksi perustuslain turvaamaa kokoontumis- ja yhdistymisvapautta. Syyllistyvät vahingontekoihin, vaarantavat ulkopuolisten ihmisten henkeä, terveyttä ja koskemattomuutta aiheuttamalla yksityiselle ja julkisyhteisölle taloudellista vahinkoa, henkisiä kärsimyksiä, sekä ruumiillista väkivaltaa virantoimituksessa olevia lainvalvojia ja järjestysmiehiä kohtaan.

Aloitteen tueksi, Kälviän Kokoomus lainaa Verkkouutisten artikkelia ”Vandalismin kasvualusta on punavihreä anarkia (2.4.2018 Markku Jokisipilä/ ”SUORAA TOIMINTAA” -kirja).

Lainaus: ”Anarkistiksi ryhtyjä on syrjäytynyt-kuten terrorismiinkin sortuva- joka kaipa yhteisöllisyyttä. Kyse on sairaalloisen oman käden oikeuden pyhittämisestä ja yllytetystä toiminnasta muita ihmisiä kohtaan.

Kirja sisältää joitakin luetteloita ”autonomisten” liikkeiden aikaansaamista tihutöistä. Järjestöt itse viestittävät, että vuosittain ne toteuttivat liki pari sataa vahingontekoa. Lisäksi tulevat järjestäytyneet väkivaltaiset mielenosoitukset, joissa vastassa on aina tyhmit ja tunaroivat poliisivoimat.

Em. järjestäytyneiden anarkistien tihutyöt noteerataan valitettavan usein vain jännittävinä uutistapahtumina, joissa turvallisuutensa puolesta pelkäävät eivät saa osakseen myötätuntoa.”

Kysymys kuuluu, onko tämä kaikki sallittava? Tutkimusten mukaan TURVALLISUUS on edelleen yksi tärkeimmistä arvoista. Siksi kaikenlainen vandalismi ja anarkismi on tuomittava.

Rikoslain 17 luvun 13 a §: laiton naamioituminen on rangaistava, mikäli ilmeisenä tarkoituksena on käyttää väkivaltaa ihmisiin ja tehdä omaisuudelle vahinkoa”.

Koska juuri tällainen vahingon aiheuttaminen ja vandalismi ovat näiden em. naamioitujen mielenosoittajien tarkoituksena, katsonne, että se täytyy ehdottomasti lailla kieltää ja olla rangaistavaa.

Edellä olevaan viitaten Kälviän Kokoomus ry. esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallituksen ja Kokoomuksen eduskuntaryhmän ryhtyvän lainsäädännön osalta sellaisen korjauksen aikaansaamiseksi, että mielenosoituksissa, mielenilmauksissa ja vastaavissa on esiinnyttävä omilla kasvoillaan ilman naamioita ja naamareita ja kaikki kasvojen peittely edellä mainituissa ja niihin verrattavissa kokoontumisissa tulee olla laissa kielletty. Lisäksi vandalismin ja anarkismin osallistujien tuomioita on kovennettava.

Puoluehallitus:

Kälviän Kokoomus esittää aloitteessaan naamioitumisen kieltämistä mielenosoituksissa ja muissa vastaavissa tapahtumissa. Lisäksi aloitteen tekijä esittää, että vandalismin ja anarkismin osallistujien tuomioita on kovennettava.

Perustuslaki turvaa oikeuden lupaa hankkimatta järjestää mielenosoituksia ja osallistua niihin. Perustuslakivaliokunnan mukaan oikeus osallistua anonyymisti mielenosoituksiin sisältyy kokoontumisvapauteen. Kokoontumisvapautta säännellään tarkemmin kokoontumislaissa. Mahdollisuus kokoontua vapaasti julkisen vallan estämättä on yksi vapaan demokratian ominaispiirteistä.

Kokoontumislain mukaan poliisilla on jo nykyään oikeus kieltää yleisötilaisuuden järjestäminen, jos muut toimenpiteet eivät ole riittäviä ja jos on ilmeistä, että järjestystä ja turvallisuutta ei voida ylläpitää tai tilaisuuden järjestäminen aiheuttaa vaaraa terveydelle tai vahinkoa omaisuudelle. Näin ollen kokoontumisvapautta ei ole mahdollista käyttää muiden henkilökohtaisen koskemattomuuden tai omaisuuden loukkaamiseen. Omaan perusoikeutta ei voi käyttää toisen perusoikeuden rajoittamiseen.

Naamioituminen mielenosoituksissa kiellettiin vuonna 2004. Tuolloin rikoslain yleistä järjestystä vastaan tehtyjä rikoksia koskevaan lukuun lisättiin säännös laittomasti naamioitumisesta. Säännöksen mukaan se joka yleisellä paikalla järjestettävän yleisen kokouksen tai yleisötilaisuuden yhteydessä taikka muussa yleisön kokoontumisessa yleisellä paikalla esiintyy tunnistamattomaksi naamioituneena ilmeisenä tarkoituksenaan toisen fyysisen koskemattomuuden loukkaaminen tai omaisuuden vahingoittaminen, on tuomittava laittomasta naamioitumisesta sakkoon tai vankeuteen enintään kolmeksi kuukaudeksi.

Naamioitumiskiellon muotoilulla on pyritty löytämään tasapaino toisaalta yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi ja toisaalta perustuslaissa turvatun kokoontumisvapauden ja ilmaisuvapauden käytön kanssa. Näin ollen naamioituminen on kiellettyä, mikäli sen taustalla on tarkoitus toisen oikeushyvän loukkaamiseen. Tilastojen valossa laitton naamioituminen ei ole yleistä. Vuonna 2016 syyttäjälle asti eteni ainoastaan kolme tapausta.

Vandalismin tarkka määrittely on hankalaa. Rikoslaisissa on kuitenkin yleistä järjestystä vastaan tehtyjä rikoksia koskevassa luvussa säädetty rangaistavaksi useita epäjärjestystä luovia tai sitä lisääviä tekoja. Lisäksi omaisuuden vahingoittaminen tulee aina arvioitavaksi vahingonkorvausoikeudellisten säännösten perusteella. Sen sijaan ”anarkismi” on yhteiskuntaopillisena käsitteenä hyvin laaja ja käsittää hyvin monenlaisia aatteellisia suuntauksia, kommunismia lähellä olevista jyrkistä vasemmistoanarkismin muodoista aina anarkokapitalismina tunnettuun libertarismiin suuntaukseen. Puoluehallitus pitää käytännössä vähintäänkin hyvin ongelmallisena ajatuksena jonkin yhteiskuntafilosofian suuntauksen säätämistä itsessään kielletyksi tai rangaistavaksi.

Oikeusjärjestyksen yhtenä tehtävänä on tarjota riittävää omaisuuden suojaa. Kokoontumisvapaus ja kansalaisten mahdollisuus osoittaa mieltään ovat toimivan demokratian kannalta tärkeitä oikeuksia. Näitä perustuslain turvaamia oikeuksia ei saa kuitenkaan käyttää muiden vastaavia oikeuksia loukkaavasti. Nykylainsäädäntö tunnustaa hyvin tilanteet, joissa kokoontumisvapautta käytetään väärin perustein. Moniarvoisessa ja moniäänisessä yhteiskunnassa on hyväksyttävä laajasti erilaisia yhteiskunnallisia näkemyksiä ja ajattelutapoja, myös sellaisia, joista itse on perustavanlaatuisesti eri mieltä. Tätä voi pitää yhtenä länsimaisen demokratian kantavista periaatteista.

Puoluehallitus esittää, että puoluehallitus

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

115. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Lopetetaan turpeen energiakäyttö vuoteen 2030 mennessä

Suomalaisen sähköntuotannon päästöt ovat vähentyneet puoleen kymmenessä vuodessa ilman, että kenenkään elintason on täytynyt kärsiä. Tehokasta päästöjen karsintaa tulee tehdä siellä, missä päästöt energiayksikköä kohden ovat suurimmat. Kokoomus on ollut aktiivisesti mukana ilmastotalkoissa Suomen historian suurimmalla ilmastoteolla: Viime hallitus teki päätöksen

luopua kivihiilestä vuoteen 2029 mennessä. Kokoomuksen tulee jatkaa samalla kunnianhimoisella otteella tehokkaita reformeja kohti päästötöntä energiantuotantoa.

Vuonna 2017 turpeen päästöt olivat yli 13 prosenttia Suomen kokonaispäästöistä, mutta Suomen energiantuotannosta turpeella tuotettiin ainoastaan noin 4 prosenttia. Päästöt ovat suomalaisen henkilöautoliikenteen kokoiset. Turpeen poltto on ilmastolle huomattavan haitallista ja turpeen käyttö tulee lopettaa pikaisesti. Nykyisen hallituksen tavoite turpeen energiakäytön puoltamisesta vuoteen 2030 mennessä on kunnianhimmottomuuden lisäksi asiantuntijoiden mielestä täysin riittämätön. Kivihiilen osuus energiankäytöstä on vuonna 2017 ollut 9 prosentin luokkaa ja silti siitä pystytään luopumaan täysin vuoteen 2029 mennessä.

Turpe saa myös veroetua, sillä turpeen energiavero ei määräydy energiasisällön sekä päästöjen mukaisesti. Turpeen veroetu on ollut viime vuosina kasvussa laskun sijaan. Valtiovarainministeriön mukaan turpe saa tänä vuonna 189 miljoonaa veroetua. Turpeen veroetu on aivan omassa luokassaan: veroa turpeelle tulee 3 €/MWh. Mikäli turvetta verotettaisiin vastaavasti muiden energiamuotojen kanssa, sen verotaso olisi erillislämmöntuotannossa noin 29,5 €/MWh ja yhdistetyssä tuotannossa noin 21,9 €/MWh. Myös turpeen veroetua on leikattava.

Turpeen energiakäytön lopettamiseen olisi saatavissa myös rahallista tukea EU:sta. Green Deal -paketin oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta Suomi voi saada noin 165 miljoonaa euroa, jotka tulee käyttää fossiilisten polttoaineiden käytön lopettamiseen. Turpeen energiakäytöstä luopuminen vaatii riittävän siirtymäajan. Rahaston tarjoamilla varoilla voitaisiin toteuttaa oikeudenmukainen siirtymä. Muutoksesta aiheutuvia haasteita voitaisiin korvata alan toimijoille. Turpeen energiakäyttö vähenee todennäköisesti tulevaisuudessa päästökaupan voimin, mutta muutosvauhti on liian hidas Suomen ilmastotavoitteiden kannalta. Turpeen käyttöä ei tule jatkaa yhtään kauempaa kuin on aivan välttämätöntä oikeudenmukaiseen siirtymään.

Näillä perusteilla Kokoomusopiskelijat esittää, että

aloitteen hyväksyessään puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään lainsäädäntöä, jonka mukaan turpeen energiakäytön kieltävä laki astuisi voimaan vuonna 2030.

Puoluehallitus:

Suomen on kyettävä merkittäviin päästövähennystavoitteisiin siten, että kykenisimme tekemään oman osuutemme maailman keskilämpötilan nousun rajoittamiseksi 1,5 asteeseen. Ilmastopaneelin mukaan hallituksen ilmastotavoitteiden ja -toimien välinen päästökuilu on niin iso, että se vastaa yli kolmannesta Suomen vuosittaisista päästöistä. Samaan aikaan Suomi on EU:n suurin energiaturpeen tuottaja ja kuluttaja. Turpeen poltosta aiheutuvat päästöt vastaavat maamme henkilöautoliikenteen päästöjä.

Puheet kotimaisesta energian hyödyistä ovat vähintäänkin kaunistelevia, kun tiedämme, että turpeen energiakäytöstä aiheutuu tuotettua energiayksikkö kohti noin 12 prosenttia korkeammat hiilidioksidipäästöt kuin kivihiilestä. Turpeen energiakäyttö vähenee toki tiukentuvan päästökaupan myötä. Ongelmana on, että muutoksen vauhti on liian hidas sovittujen ympäristötavoitteiden kannalta. Ilmastopaneeli on todennutkin, että turpeen verotuksen kiristäminen olisi nopein ja tehokkain keino vaikuttaa päästöjen vähentämiseen. Muiden asiantuntijatahojen mallinnukset puoltavat samaa faktaa.

Kokoomuksen eduskuntaryhmä on ehdottanut osana vaihtoehtobudjettiaan lämmityspolttoaineisiin 150 miljoonan euron veronkorotusta, josta turpeen verotuen osuus olisi 50 miljoonaa euroa. Muutos vauhdittaisi turpeen energiakäytön asteittaista alaspäin. Myös Vihriälän ja Hetemäen raportit alleviivasivat turpeen verotuen leikkaamista, sillä kriisin takia päästöoikeuksien hinta on painunut alas.

Kokoomus painottaa, että väistämätön muutos on toteuttava oikeudenmukaisella ja kestäväällä tavalla. Riittävä siirtymäaika turpeesta luopumiseksi on välttämätöntä niin omaisuudensuojan kuin suurten investointien näkökulmasta. Turpeen energiakäytöstä viimeistään vuonna 2030 kokonaan luopuville energiayhtiöille voitaisiin osoittaa tarvittavien investointien tueksi rahoitusta.

Myös turveala itse on viestinyt energiapolton vähenemisestä tulevaisuudessa, kun käyttöön saadaan koko ajan puhtaampia ja tehokkaampia energiantuotantotapoja. Kaukolämmön tuotannossa on valittavana jo useita fossiilivapaita tuotantotapoja, kun erilaiset lämpöpumput ja maalämpöratkaisut tekevät läpimurtoa.

EU-rahoituksen hyödyntäminen edellyttää Suomelta selkeitä suunnitelmia fossiilisista polttoaineista luopumiseksi. Muutoin mahdollinen osuutemme EU:n oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta olisi vaarassa. Kokoomus katsoo tarpeelliseksi, että rahoitus suuntautuisi niille alueille, joilla turvetuotanto on keskeinen elinkeino. Esimerkiksi Länsi-Suomi puuttui nyt komissiolta alustavista versioista.

Turvetuotanto työllistää suoraan noin 2 000:n ja välillisesti runsaan 4 000 henkilötyövuoden verran. Rahoituksella voidaan taata hallittu siirtymä. Turvealan yrittäjien ja työntekijöiden kannalta houkutteleva ja mahdollinen kasvualue olisi biokaasun tuotantoon ja jakeluun liittyvän osaamisen ja investointien tukeminen.

Kivihiihen energiakäytön kieltävä laki määritteli edellisen hallituksen ilmastopolitiikan. Nykyisten päättäjien harjoittamaa ilmastopolitiikka tullaan arvioimaan sen perusteella, miten he suhtautuvat turpeeseen. Kokoomuksen eduskuntaryhmä onkin esittänyt, että turpeen energiakäyttö kiellettäisiin vuoteen 2032 mennessä. Näin alan toimijat saisivat selkeän määräajan siirtyessään kestävämpiin ratkaisuihin. Muutoksen yhteydessä on myös syytä kiinnittää huomiota siihen, ettei ainespuuta päädy poltettavaksi ja että kotimaisen energiatuotannon huoltovarmuudesta huolehditaan.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen 115 seuraavalla muutetulla ponsiosalla:

aloitteen hyväksyessään puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään lainsäädäntöä, joka lopettaa turpeen merkittävän energiakäytön vuoteen 2032 mennessä.

116. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Lopetetaan päästökaupan kompensatiotuki

Päästökaupan kompensatiotukijärjestelmä tiivistettynä on järjestelmä, jossa energiaintensiivisille teollisuuslaitoksille korvataan päästökaupan aiheuttamat lisäkustannukset sähkön hinnassa. Päästöjen hillitsemiseksi tarvitaan kunnianhimoisempia tekoja. Päästökaupan epäsuorista kompensatiotuista (78 milj.) olisi aika luopua. Päästökaupan kompensatiotuen rahat tulisikin suunnata puhtaan energian ratkaisuihin ja teollisuuden uudistumiseen.

Kompensatiotuki on enemmänkin teollisuuden uudistumista hidastava voima, kuin sitä mahdollistava työkalu. Esimerkiksi metalliteollisuuden alan yrityksille maksetaan tukea niiden käyttämän sähkön mukaan, mikä ei ainakaan kannusta niitä kehittämään vähemmän energiaa vaativia valmistusmenetelmiä. Kompensatiotuesta luopumista tukee myös se, että Valtion taloudellinen tutkimuskeskus sekä Työ- ja elinkeinoministeriö ovat todenneet, ettei kompensatiotuki ole perusteltua julkisten varojen käyttöä.

Tukea on perusteltu niin sanotun hiilivuotoriskin torjumisella. Hiilivuoto kuvaa tilannetta, jossa liian kireä ilmastopolitiikka ajaa raskaan teollisuuden investoinnit maahan, jossa ilmastopolitiikka on löysempi. Yritysten todellisiin tuotantopäätöksiin perustuvissa tutkimuksissa ei ole löytynyt tutkimusnäyttöä siitä, että hiilivuotoriskiä olisi edes olemassa. Energiaintensiivisille teollisuuslaitoksille myönnettyä päästökauppakompensatiota ei ole syytä jatkaa. Energiaveroleikkuri ja alempi sähköveroluokka tuottavat jo nykyisellään noin 600 miljoonan euron vuotuisen helpotuksen raskaan teollisuuden sähkökuluihin. Päästökompensatiosta luopumisesta säästyviä rahoja voitaisiin kanavoida esimerkiksi sähkön varastoinnin, kysyntäjoustopuun ja liikenteen

sähköistymisen tukemiseen. Tukea voitaisiin suunnata myös uuden teknologian investointeihin ja erityisesti innovatiivisiin hankkeisiin energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian edistämiseksi.

Kompensaatiotuki on voimassa tällä hetkellä kolmannen päästökauppakauden loppuun saakka eli vuoteen 2020. Kun hiilidioksidille asetetaan hinta yhä useammassa maassa, tulee Euroopan komissionkin pohtia, miten järkevää epäsuorien kustannusten kompensatio on – jos Euroopan teollisuus kohtaa samanlaisia kustannuksia päästämisestä myös muissa maissa ja hiilivuodon todistaminen on vaikeaa, kompensatiolle ei ole oikeutusta.

Komission on määrä antaa esityksensä päästökaupan uudistamisesta kesäkuussa 2021. Komission julkaisemassa Green Dealissa mainitaan myös hiilitullien edistäminen rajatuilla teollisuuden sektoreilla. Päästökauppakompensaatio ja päästöoikeuksien ilmaisjako ovat hiilitullien käyttöönoton jälkeen erityisen kyseenalaisia, sillä molempia on perusteltu hiilivuotoriskin torjumisella. Kokoomuskin on asettanut hiilitullien taakse.

Päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensatian jatkaminen Suomessa myös kolmannen päästökauppakauden jälkeen riippuu Euroopan komissiosta: kompensatiota koskeva valtioneuvoston päätös on linjattu vain kolmannen kauden loppuun, ja maailman muut päästöhinnointelujärjestelmät tulevat vaikuttamaan Komission linjauksiin neljännelle kaudelle. Alustavasti Komissio on kuitenkin linjannut, että kompensatiota voi jatkaa myös neljännellä päästökauppakaudella.

Suomen poliittiseen päätökseen jatkaa kompensatiota vaikuttanee myös se, jakavatko muut EU maat kompensatiota, josta suomalaisten teollisuusyritysten kilpailijat voivat hyötyä. Mikäli kompensatiota jatketaan myös 2020-luvulla, olisi viimeistään silloin järkevää sitoa kompensatio päästöjen vähentämistä edistäviin investointeihin."

Näillä perusteilla kokoomusopiskelijat esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään politiikkaa, jossa päästökaupan kompensatiotuesta luovutaan ja kompensatiotukeen käytettyjä varoja ohjataan kohti puhtaan energian ratkaisuja ja teollisuuden uudistumista.

Puoluehallitus:

Suomi otti käyttöön vuonna 2016 päästökaupan epäsuoran kompensatiotuen, jolla korvataan rajatuille teollisuuden aloille sitä, että päästöoikeuden hinta siirtyy sähkön hintaan. Tällä hetkellä kymmenisen EU:n jäsenvaltiota tai muuta Euroopan talousalueen maata kompensoi kyseisiä kustannuksia teollisuudelle. Suomen kilpailijamaista tuki on käytössä esimerkiksi Saksassa ja Hollannissa, kun taas Ruotsi ei ole ottanut tukea käyttöön. Suomessa tukea saaneet yritykset ovat pääasiallisesti suuria yrityksiä.

Suomi maksaa tänä vuonna päästökauppakompensaatiota arviolta 75 miljoonaa euroa ja seuraavana vuonna 117 miljoonaa euroa. Tukimuoto on luokiteltu ympäristölle haitalliseksi tukimuodoksi. Myönnettävän tuen määrä riippuu suoraan päästöoikeuden hinnasta. Tuen määrä perustuu tuenhakijan sähkönkulutukseen, jota arvioidaan joko tuotteen tonniperusteisen tuotannon tai tuotannon sähkönkulutuksen perusteella.

Valtiontukien seurauksia on perusteellista arvioida, jotta päästökaupan hintaohjaus säilyy riittävällä tasolla. Ensinnäkin tuotetun sähkön hiilidioksidi-intensiteetti laskee uusiutuvan energian myötä vähentäen epäsuoria kustannuksia. Tutkimusten mukaan hiilivuotoa ei ole kuitenkaan tapahtunut EU:n päästökaupan takia. Asiaa on korostettu VATT:n raporteissa ja lausunnoissa. Tämän lisäksi EU:ssa on ryhdytty muihin toimiin hiilivuodon ehkäisemiseksi, kuten päästöoikeuksien ilmaisjakoon ja hiilitullien selvittelyyn. Ilmastopaneeli on tuonut myös ilmi, että uudemmat tutkimustulokset viittaavat siihen, että tuella on ollut jopa päästöjen vähentämistä hidastava vaikutus.

Yritystukien perusteita selvittänyt työryhmä arvioi, että päästökauppakompensaatio ja sähköveroluokka II:n alentaminen voidaan nähdä vaihtoehtoisina keinoina edistää sähköistymistä ja päästöjen vähentämistä. Kokoomus onkin ajanut sähköveroluokka II:n laskemista EU:n minimiin.

Työ- ja elinkeinoministeriö toi esille ennen vuoden 2019 hallitusneuvotteluja, että päästökauppakompensaatiota ei ole syytä jatkaa. Ministeriön mukaan tuki tulisi suunnata aitoihin uuden teknologian investointeihin ja erityisesti innovatiivisiin demonstraatiohankkeisiin energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian edistämiseksi. Arvioiden valossa tuki ei ole kytköksissä tehtaiden nykyisiin kustannuksiin, kilpailukykyyn tai talouden uudistumiseen.

Kompensaatiotuki on Suomessa voimassa tällä hetkellä kolmannen päästökauppakauden loppuun saakka eli vuoteen 2020 ja tukia maksettaisiin näin viimeisen kerran vuonna 2021. Tukiohjelman jatkaminen Suomessa edellyttäisi kompensointilain muuttamista. Komissio päivittää parhaillaan suuntaviivoja seuraavalle kaudelle. Suomella on siis mahdollisuus päättää kompensatiotuen maksaminen suunnitelmallisesti ja suunnata rahoitusta kohti TKI-panostuksia.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

117. Kälviän Kokoomus: Sähkön siirtohinnot kohtuullistettava

Verkkoyhtiöille on sallittu sähkön siirtohinnoissa vuositasolla yli 400 miljoonaa euroa ylituottoa eli ilmaa LUT-yliopiston selvityksen mukaan. Siten joka tunti siirretään 45 000 euroa suomalaisten rahaa verkkoyhtiöiden taskuihin. Tälläkin hetkellä pelkästään Caruna-yhtiölle maksetaan joka päivä 300 000 euroa perusteetonta tulonsiirtoa.

Nyt on syytä hämmästellä, että Koronan ja muun talouskriisin keskellä lähes riskittömän sähköverkkomonopolin omistaja saa faktisesti sijoitetulle pääomalle keskimäärin 32 prosentin tuoton. Siirtohintapaketin piti aiempien tietojen mukaan tulla eduskuntaan viimeistään tämän vuoden 2020 toukokuun alussa. Elinkeinoministeri Lintilä perustelee lykkäämistä sillä, että asiassa on tarve syvempään debattiin. Ministerin myöhempi ilmoitus, että sähkön siirtohintapaketin tuomista eduskuntaan lykätään tästä keväästä jopa ensi vuoteen saakka. Näin Elinkeinoministeri Lintilän tekemä linjaus maksaa joka päivä yli miljoona euroa talousvaikeuksista kärsiville ihmisille ja yrityksille.

Edelleen ministeri Lintilän mukaan EU-direktiivi estäisi eduskuntaa säätämästä linjauksista, joilla sähkön siirtohintaa valvotaan. Nyt asiantuntijoiden mukaan ministerin tulkinta on virheellinen. Heidän mukaansa EU-oikeus ei estä kirjaamasta lakiin yleisiä periaatteita, joilla ylituottoihin voidaan puuttua. Tällä hetkellä tilanne on se, että verkkomonopolin sallitun tuoton määrittely ei ota riittävästi huomioon yhtiön todellisia investointikustannuksia ja pääomarakennetta sekä vähäistä riskiä, vaan se perustuu laskennallisiin lukuihin. Siksi ne pitää lainsäädännöllisesti korjata, vastaamaan oikeutta ja kohtuutta.

Edellä olevaan viitaten Kälviän Kokoomus ry. esittää puoluekokoukselle, kun suomalaiset joutuvat maksamaan sähköverkkoyhtiöille perusteetonta ylituottoa, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous edellyttää Kokoomuksen eduskuntaryhmän ryhtyvän sellaisen lainsäädännön aikaan saamiseksi, jossa sähköyhtiöiden tuotto sähkön siirtohinnoissa voi olla enintään 2 % yli 12 kuukauden EURIBORIN.

Puoluehallitus:

Kälviän Kokoomus kiinnittää perustellusti huomiota kohtuuttomiin sähköverkkoyhtiöiden tuottoihin. Sähköverkkotoiminta on luonnostaan monopoli, eikä ihmisillä ole mahdollisuutta valita, miltä verkkoyhtiöltä he hankkivat siirtopalvelut. Rahastamista monopolilla ja välttämättömyshyödykkeellä ei pidä sallia, varsinkaan talouskriisin aikana. Aloitteessa vaaditaan verkonhaltijan tuotoasteelle kohtuullisuutta.

Koska sähköverkko on monopoli ja liiketoiminnan riskit ovat lähes olemattomat, myös verkkotoiminnalle sallitun tuoton tulee olla hyvin matala. Sähköverkkoyhtiöiden kohtuuttomat tuotot ovat seurausta monopolille sallitun tuoton laskentamallista. Ensinnäkin sähköverkkoon sitoutuneen pääoman määrä eli tuottopohja, jolle tuottoaste lasketaan, määritetään 8 vuotta voimassa olevien laskennallisten investointikustannusten perusteella. Näin ollen verkkoyhtiöt, jotka tosiasiallisesti investoivat kyseisiä laskennallisia listahintoja halvemmalla saavat tuottoa ”tyhjästä”. Toiseksi tuottoasteen laskentamalli WACC eli painotetun keskimääräisen pääomakustannuksen malli on kiinteä (60/40) eli se ei huomioi verkkoyhtiöiden todellista pääomarakennetta. Näin ollen verkkoyhtiöt, joiden vieraan pääoman paino on tosiasiallisesti suuri, saavat tosiasiallisesti sijoitetulle pääomalle korkeamman tuoton ja omalle pääomalleen usein suhteettoman korkean tuoton.

Kuten aloitteen jättäjä on kiinnittänyt huomiota, sähköverkkoyhtiöt voivat LUT-yliopiston selvityksen mukaan nykyisen sallitun tuoton laskentamallin myötä laskuttaa asiakkailtaan perusteettomia monopolivoittoja jopa 400 miljoonaa euroa vuodessa. Edellä todetusti tämä johtuu siitä, että verkkomonopolin sallitun tuoton määrittely ei ota riittävästi huomioon yhtiön todellisia investointikustannuksia ja pääomarakennetta sekä vähäistä riskiä, vaan se perustuu laskennallisiin lukuihin.

Lisäksi Kälvian Kokoomus on kiinnittää huomiota siihen, kuinka ministeri Lintilän mukaan EU-sääntely estäisi eduskuntaa säätämästä linjauksista, joilla sähkön siirtohintaa valvotaan sekä siihen, että monien asiantuntijoiden mukaan EU-oikeus ei kuitenkaan estäisi kirjaamasta lakiin sellaisia yleisiä periaatteita, joiden avulla kohtuuttomiin tuottoihin voitaisiin puuttua.

Kokoomuksen eduskuntaryhmä on julkaisut 17.4.2020 kansanedustaja Heikki Vestmanin johdolla laaditun lakialoitteipaketin sähkön siirtohintojen kuriin laittamiseksi. Tässä kokonaispaketissa puututaan perusteettomiin monopolivoittoihin kirjaamalla lakiin yleiset perusteet sellaisesta valvontamallista, jolla saadaan stoppi kohtuuttomalle monopolirahastukselle. Kokoomuksen esittämässä mallissa ei kirjata lain tai asetuksen tasolle tuottoprosentteja sellaisinaan, sillä EU-tuomioistuimen oikeuskäytännön valossa tämä on varsin kiistattomasti EU-oikeuden vastaista.

Kokoomus pyrkii edelleen syksyllä sähkön siirtohintapaketin käsittelyn yhteydessä ajamaan läpi eduskuntaryhmän keväällä jättämän lakialoitteen mukaiset kokonaisratkaisut, joissa kohtuuttomiin monopolituottoihin puututaan kirjaamalla lakiin EU-oikeuden kanssa sopusoinnussa olevalla tavalla lakiin sellaiset yleiset periaatteet, joiden myötä kohtuuton sähköverkkoyhtiöiden kohtuuton monopolirahastus saadaan pysäytettyä. Osana Kokoomuksen lakipakettia puututaan myös kustannustehottomiin säävarmuusinvestointeihin sekä lisätään verkkoyhtiöiden asiakkaiden oikeuksia suhteessa verkkoyhtiöihin.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

118. Pääskyn porvarit: Polttokennolla päästöttömäksi

Maailmassa on meneillään teknologinen mullistus energian tuottamistavassa. Jo 1800-luvulla keksitty ”polttokenno” on tullut kuumaksi kehityshankkeeksi, koska se on tapa tuottaa energiaa päästöttömästi.

Periaatteessa polttokennossa ilmassa oleva happi ja vety tuottavat kennossa sähköä ja vettä. Kyse ei ole polttamisesta vaan kemiallisesta hapettamisesta. Raaka-aineeksi sopii myös metaanikaasu ja jopa biokaasu. Muitakin raaka-aineita etsitään ja kehitetään.

Polttokennossa voidaan myös tuottaa esimerkiksi metanolia. Raaka-aineet siihen ovat happi ja savukaasuista napattu häkä. Tällöin ilmansuojelussa hiilitase ei muutu, mutta metanoli korvaa autoissa fossiilisen polttoaineen. Nykyautojen polttomootorit saadaan metanolivetoisiksi pienin muutoksin.

Käyttökohteita mm.

- kulkuneuvojen voiman lähde,

Esimerksi Toyotalla tekee jo kuorma-autoja, joissa on polttokenno. Wärtsilä kehittää kennoja valtamerilaivoihin. Hyundai investoi 6,7 mrd euroa kennotuotantoon.

- hajautettu energian tuotanto,

Lempäälässä on yhdistetty tuulivoima, aurinkovoima ja polttokenno. Saksassa Fortumin ostama Uniper tuottaa sähköstä vetyä poltettavaksi maakaasun kanssa. Suomessa aiotaan kerätä hiilidioksidia sementtitehtaan piipusta raaka-aineeksi. Suomessa Fortumin tuleva johtaja ja St1:n omistaja ovat innoissaan vetyenergiasta. Saksan Angela Merkel järjestää 9,3 mrd euron tukea vedyn käsittelyn ja kuljetuksen kehittämiseen.

Toteutuessaan tämä on niin mullistava hanke, että siihen täytyy poliittisen puolueen muodostaa selvä kanta. Tässähän siirrytään kertaheitolla puhtaaseen energiaan.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että tämä ilmasto suojaava vetyteknologia otetaan Suomessa käyttöön.

Puoluehallitus:

Pääskyn porvarit kiinnittävät aloitteessaan huomion tärkeään aiheeseen. Edelläkävijäratkaisujen kehittämisen ja käyttöönoton kautta Suomen myönteinen kädenjälki voi olla moninkertainen hiilijalanjälkeemme verrattuna. Polttokennojen kokonaismarkkinoiden ennustetaan kasvavan 14 miljardiin euroon vuoteen 2024 mennessä. Etenkin vedyllä toimivat polttokennot ovat lupaava ja puhdas vaihtoehto fossiilisille polttoaineille. Ensinnäkin polttokennot liittyvät kiinteästi vedyn tuotantoon elektrolyysillä. Toiseksi polttokennojen avulla sähköä voidaan muuttaa myös vedyksi myöhempää käyttöä varten.

Vetyä voidaan käyttää esimerkiksi teräksen tuotannossa, polttokennoautojen polttoaineena sellaisenaan tai erilaisten hiilivetyjen raaka-aineena. Power-to-X –teknologioilla (P2X) tarkoitetaan teknologioita, jossa sähkön avulla tuotetaan synteettisesti tuotteita uudella tavalla. P2X-prosessin alussa vettä hajotetaan sähkön avulla vedyksi ja hapeksi elektrolyysin avulla.

Synteettisillä polttoaineilla on mahdollista uudistaa niin maailman energia-ala kuin liikenne. Lappeenrannassa kyettiin todistamaan ensimmäisenä maailmassa, että prosessi on teknisesti mahdollinen. LUT:N ja VTT:n tutkijaryhmät kykenivät tekemään pilottilaitteistoillaan synteettistä bensiiniä ilmasta.

Mullistavaa teknologiassa on se, että sen avulla voidaan kierrättää ilmakehässä olevaa hiilidioksidia yhä uudelleen. St1-yhtiön johtama konsortio harkitsee parhaillaan investointipäätöstä tällaisen pilottilaitoksen rakentamisesta Kemiran Joutsenon tehtaan ympärille. Tässäkin tapauksessa paljon riippuu sääntelystä, koska hanke odottaa ennen kaikkea päätöksiä ei-biologista alkuperää olevien uusiutuvien polttoaineiden kohtelusta verotuksessa ja uusiutuvien polttoaineiden sekoitevelvoitteessa.

Kokoomus katsookin, että niin polttokennojen kuin myös synteettisten polttoaineiden tutkimusta ja tuotekehitystä on tuettava osana TKI-investointeja. Puolue pitää tärkeänä samalla, että tutkimus-, kehitys- ja innovaatorahoituksen osuus on nostettava neljään prosenttiin bruttokansantuotteesta vuoteen 2025 mennessä. Uuden teknologian yleistymistä edistäisi myös synteettisten polttoaineiden sekoitevelvoite. Kokoomus toivoo, että Suomeen laadittaisiin oma vetystrategia osana kansallisen energia- ja ilmastostrategian päivittämistä.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen X seuraavalla muutetulla ponsiosalla:

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että Suomeen laaditaan vetystrategia. Samalla huolehditaan tutkimusrahoituksen riittävydestä sekä säädetään synteettisille polttoaineille sekoitevelvoite.

119. Tampereen Kokoomusopiskelijat TYKO: Vuokratyön tasa-arvo työsopimuksissa

Vuokratyöstä on tullut osa suomalaista työelämää. Tilastokeskuksen mukaan 2 prosenttia palkansaajista tekee vuokratyötä. Viime vuonna tämä tarkoitti 46 000 työntekijää, joiden lukumäärä on vuosien aikana vain kasvanut. Vuokratyön käyttö vastaa yritysten joustavuustarpeisiin, mutta myös työntekijöiden tarpeeseen sovittaa yhteen työ- ja yksityiselämä. Tällä tavoin se edistää työpaikkojen luomista sekä työmarkkinoille osallistumista ja sijoittumista. (Euroopan parlamentti, 2008).

Euroopan unionin vuokratyötä koskevan direktiivin 5. artiklan 1. kohdassa todetaan: “Vuokratyöntekijän keskeisten työehtojen on oltava käyttäjäyrityksessä suoritettavan toimeksiannon ajan vähintään samanlaiset, joita häneen sovellettaisiin, jos kyseinen yritys olisi palkannut hänet suoraan hoitamaan samaa tehtävää.” Käytännössä tämä voi tarkoittaa palkkausta tai muita etuuksia.

Suomessa kuitenkin sovelletaan vuokratyödirektiivin 5. artiklan 3. kohtaa, jonka mukaan: “Jäsenvaltiot voivat työmarkkinaosa-puolia kuultuaan antaa näille mahdollisuuden asianmukaisella tasolla ja jäsenvaltioiden asettamia ehtoja noudattaen pitää voimassa tai tehdä työehtosopimuksia, joissa voidaan, noudattaen vuokratyöntekijöiden yleistä suojelua, ottaa käyttöön vuokratyöntekijöiden työehtoja koskevia järjestelyitä, jotka voivat poiketa 1 kohdassa tarkoitetuista järjestelyistä.”

Tämä menettelytapa vahingoittaa erityisesti nuoria työntekijöitä, sekä työtä tekeviä opiskelijoita.

Yrityksen palkitsevat työntekijöitään korvauksella, jonka molemmat osapuolet ovat reiluksi katsoneet työsopimusta solmittaessa. Tämän lisäksi useat yritykset kannustavat henkilöstöään parempiin suorituksiin erilaisin bonuksin, joiden saaminen edellyttää asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Selkeät mitattavat tavoitteet helpottavat työntekijää toimimaan firman tavoitteiden mukaisesti ja tästä luvassa oleva rahallinen bonus motivoi työskentelemään kohti tavoitteita. Järkevää, eikö vain? Paitsi, että kaikki yritykselle samassa työtehtävissä työskentelevät eivät välttämättä kuulu saman palkitsemisjärjestelmän piiriin, tai saisivat samassa työtehtävässä samaa peruspalkkaa.

Vuokratyöntekijät jäävät usein paitsi samoista samassa yrityksessä samassa työtehtävässä suoritettavan työn etuuksista. Kyse voi olla bonuksista, oikeudesta parkkipaikkaan tai samasta peruspalkkatasosta. Vuokratyö koskettaa erityisesti nuoria. Henkilöstöpalveluyritysten liitto HPL:n uusimman vuokratyöntekijätutkimuksen mukaan tyypillinen vuokratyöntekijä on:

- nainen (62 %)
- alle 25-vuotias (37%)
- toisen asteen koulutus käyty (52%)
- asuu pääkaupunkiseudulla (35%)
- työskentelee kaupan/kaupallisen alan työssä (33%)

(HPL, 2018)

Samaisen liiton vuoden 2016 tutkimuksen mukaan 36 % kyselyn vastaajista opiskeli korkeakoulussa tai oli suorittanut korkeakoulututkinnon. Vastaajista 70 % oli alle 35-vuotiaita ja 40 % oli alle 25-vuotiaita (Korkeakoski 2017, 12–14). Vuokratyön joustavuuden ja helpomman työllistymisen vuoksi opiskelijat tekevätkin vuokratyötä opintojensa ohella rahoittaakseen opiskelun. Vuokratyö voi myös olla monelle keino hankkia työkomusta omalta alalta samalla helposti sovittaen yhteen opiskelut työnteon kanssa. HPL:n tutkimuksen mukaan vuokratyötä tehdään mm. seuraavista syistä:

- koska olisi muuten ilman töitä (45%)
- koska voi itse valita työajan ja -paikan (39%)
- koska haluaa nähdä erilaisia työpaikkoja ja saada monipuolista työkokemusta (26%)
- koska haluaa lisäansioita (25 %)

Vuokratyö tarjoaakin monelle työntekijälle helpon ja joustavan keinon työllistyä. Yritykselle vuokratyövoima puolestaan toimii nopeana keinona saada työvoimaa epävarmassa tilanteessa henkilöstöpalveluyrityksen hoitaessa rekrytointiprosessin ja sen kustannukset käyttäjäyrityksen puolesta.

Ongelmaksi vuokratyö muodostuu, kun yrityksissä pitkään työskenteleivät jäävät paitsi samaa työtä eri työehtosopimuksen piirissä olevien työntekijöiden eduista. Suomessa on pääsääntöisesti noudatettava tietyllä alalla alaa koskevaa yleissitovaa työehtosopimusta, vuokratyö ja siinä sovellettava HPL:n työehtosopimus muodostavat poikkeuksen tähän sääntöön. Koska vuokratyö koskee erityisesti nuoria ja opiskelijoita, jäävät nuoret paitsi heille kuuluvasta palkkiosta ja mahdollisista bonuksista, joista eri työehtosopimuksen piirissä olevat samaa työtä tekevät työntekijät pääsevät nauttimaan.

Samassa työssä samassa työpaikassa tehtävän työn palkkion ei tulisi riippua oman ammattiliiton neuvotteluvoimasta, vaan enemmän työntekijän omista ansioista. Nyt parempaa tulosta tekevä vuokratyöntekijä saa vähemmän palkkaa kuin viereinen vähemmän tuottavampi työkaveri, joka on paremman työehtosopimuksen piirissä. Noudattamalla EU:n vuokratyödirektiivin 5 artiklan kohtaa 1. Ja myöntämällä vuokratyöntekijöille samat oikeudet, kuin jos yritys olisi heidät suoraan palkannut, parannetaan nuorten asemaa työmarkkinoilla samalla taaten yritykselle motivoituneita ja tyytyväisiä työntekijöitä.

Ehdotuksen tarkoituksena on parantaa nuorten työmarkkina-asemaa, palkita ahkeruudesta ja vastustaa ay-liikkeen ajamaa TES-byrokratiaa, joka luo työpaikoille kahden kerroksen väen kulttuurin, joka on riippuvainen siitä mihin liittoon juridinen työantaja kuuluu. Ay-liike on tässäkin asiassa unohtanut työmarkkinoilla kaikista heikoimmassa asemassa olevat. Direktiivin 5. artiklan 1. Kohtaa noudattamalla Suomi myös sitoutuisi tiukemmin eurooppalaiseen yhteistyöhön.

Lähteet:

Euroopan parlamentti ja Euroopan neuvosto (2008) EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2008/104/EY, Saatavilla: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008L0104&from=ET>

HPL (2018) Vuokratyöntekijätutkimus, saatavilla: https://hpl.fi/wp-content/uploads/2018/06/HPL_vuokratyontekijatutkimus_2018_FINAL.pdf

Koskivirta, Janna (2017) Vuokratyöntekijä – kahden isännän renki, Haaga-Helia Ammattikorkeakoulu Oy, saatavilla: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/125650/Koskivirta_Janna.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Tilastokeskus (2019) Työllisyys ja työttömyys vuona 2018, saatavilla:

https://www.stat.fi/til/tyti/2018/13/tyti_2018_13_2019-04-11_kat_002_fi.html

Edellä mainitun perusteella Tampereen Kokoomusopiskelijat TYKO ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää ajamaan tasa-arvoisempaa kohtelua vuokratyöntekijöille.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää aloitteen tekijöitä perusteellisesti ja kattavasti argumentoidusta aloitteesta.

Kokoomus on jo vuosia ajanut työlinjaa, mikä tarkoittaa uudistusten ja politiikkatoimien tarkastelua siitä näkökulmasta, että mahdollisimman suuri osa työkäisistä ja -kykyisistä suomalaisista voisi hankkia elantonsa ja parantaa taloudellista asemaansa omalla työllään. Tässä ei pitäisi olla olennaista, millainen on työsuhteen muoto ja miten työntekijä ja työnantaja ovat keskenään hyvässä yhteisymmärryksessä sopineet esimerkiksi palkasta ja työsuhteen eduista.

Aloitteen tekijät osoittavat monilla esimerkeillä, että vuokratyö on hyvän monille esimerkiksi opiskelijoille tai muista syistä joustavuutta tarvitseville erinomainen vaihtoehto. Toisaalta monille työnantajille vuokratyön käyttö voi olla erittäin tärkeää esimerkiksi kysynnän kausiluonteisuuden tai muuten vaihtelevan työtilanteen vuoksi. Olennaista on, että työ ja tekijät kohtaavat mahdollisimman sujuvasti ja työn tekeminen on lähtökohtaisesti aina kannattavampi vaihtoehto kuin tekemättä jättäminen.

Suomi on aloittanut 2020-luvun ennestäänkin haastavassa tilanteessa, ja keväällä maailmanlaajuinen tautiepidemia synkisti näkymiä entisestään. Hyvinvointiyhteiskunnan kestävä turvaamisen vaatima kymmenien tuhansien henkilöiden työllisyysvaje on meneillään olevan talouskriisin myötä revennyt jo yli sataantuhanteen. Suomi tarvitsee välttämättä laajan ja perusteellisen uudistusohjelman, joka kattaa niin sosiaaliturvan, verotuksen kuin työelämän rakenteet.

Puoluehallitus on esittänyt puoluekokoukselle hyväksyttäväksi laajaa poliittista ohjelmaa, jossa työmarkkinoiden paremman toiminnan parantaminen ja siihen liittyen esimerkiksi paikallisen sopimisen lisääminen ovat yhtenä keskeisenä aihealueena mukana. Ohjelmassa on useita kohtia, jotka toteutuessaan vahvistavat järjestäytymättömien työntekijöiden ja yritysten tasavertaista kohtelua ja oikaisevat nykyjärjestelmän epäreiluja piirteitä.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

120.Kokoomuksen Nuorten Liitto: Työelämän pelisäännöt yhteisiksi – paikallista sopimista laajennettava

Suomalaisessa mallissa työmarkkinajärjestöt neuvottelevat työehtosopimuksia monelle alalle. Tämä malli on koettu monilta osin epäoikeudenmukaiseksi, jäykäksi ja yksipuoliseksi järjestelmäksi. Nykyinen järjestelmä tekee paikalliset sopimukset useimmiten mahdottomiksi toteuttaa myös tilanteissa, joissa osapuolilla olisi molemminpuolinen halu sopia työehdoista paikallisesti. Eräs ratkaisu työllistämisen ja työnteon haasteisiin olisi paikalliseen sopimiseen siirtyminen.

Paikallisella sopimisella tarkoitetaan työpaikoilla tapahtuvaa sopimista työnantajan ja työntekijän välillä. Yleissitovuus tarkoittaa tilannetta, jossa paikallisesti sopiminen ei ole mahdollista. Yleissitovuuden piiriin kuuluu etenkin pieniä ja keskiuuria yrityksiä,

joille paikallisen sopimisen tarjoamat mahdollisuudet olisivat erityisen tarpeellisia. Esimerkiksi työpaikkojen säilymisen kannalta yrityksen haastavissa tilanteissa paikallisen sopimisen osa voi olla merkittävä.

Paikalliseen sopimiseen siirtyminen edellyttää kuitenkin työnteon sääntöjen kirjaamista lakiin. Yksityiskohtaisemmalla työlainsäädännöllä voitaisiin taata kaikille reilut pelisäännöt ja kitkeä väärinkäytökset kuitenkin työllistymistä ja työhönottoa edistäen. Esimerkiksi palkkauksen suhteen työlainsäädännön vahvistaminen merkitsisi minimipalkan kirjaamista lakiin.

Olennaista olisi vahvistaa työlainsäädäntöä, jotta mahdollisuudet siirtyä laajemmin paikalliseen sopimiseen olisivat isommat. Löyhä työlainsäädäntö lisää työmarkkinajärjestöjen valtaa, joka osaltaan myös heikentää demokratiaa. Kun työn reunaehdot määritellään tarkasti ja yksityiskohtaisesti lainsäädännöllä, kolmikantainen työmarkkinajärjestelmän päätösvalta ja yleisittävyyden merkittävyys vähenee.

Edellä olevan perusteella Kokoomuksen Nuorten Liitto ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää edistämään vahvempaa työlainsäädäntöä ja työehtojen kirjaamista lakiin työntekijän ja työnantajan väliseksi sopimukseksi.

Puoluehallitus:

Kokoomuksen Nuorten Liitto on tehnyt aloitteen, jonka tavoitteet puoluehallitus ymmärtää ja pääosin jakaa. Jo ennen koronakriisiä oli ilmeistä, että vaikka Kokoomuksen edellisen hallitusvastuun aikana saatiinkin toteutumaan useita työllisyyttä edistäviä uudistuksia, tarve laajemmille ja vaikuttavammille reformeille ei ole poistunut mihinkään. Uudistukset, joita Kokoomus ehdotti eduskunnassa syksyllä 2019 vaihtoehtobudjettinsa yhteydessä, olisivat mahdollistaneet jopa 60 000 uuden työpaikan syntymisen. Jos hallitus olisi tarttunut niihin, lähtökohdat meneillään olevasta talouskriisistä nousemiselle olisivat olennaisesti paremmat kuin ne nyt ovat.

Suomessa on jo 1990-luvulla ollut yleisesti jaettu ymmärrys siitä, että yhteisvaluutan oloissa ilman devalvaation mahdollista Suomen viennin kilpailukyky on turvattava uudistamalla työmarkkinoita joustavampaan suuntaan. Ruotsissa ja Saksassa vietien 2000-luvun alkuvuosina läpi mittavat uudistukset, joiden turvin nämä sattumoisin juuri Suomen ehkä keskeisimmät kilpailijamaat nousivat useimmilla talouden mittareilla Euroopan kärkeen. Niiden tehokkaasti toimivat työmarkkinat ovat keskeinen syy siihen, että maat ovat pystyneet nopeaan toipumiseen finanssikriisistä. Suomessa vastaavat uudistukset ovat huomattavalta osin tekevä. Vieläkään ei ole myöhäistä, mutta juuri nyt jokainen välttämättömiä uudistuksia viivyttävä kuukausi on todennäköisesti kalliimpi kuin koskaan ennen.

Kokoomuksen vuoden 2020 sääntömääräisessä puoluekokouksessa on käsiteltävänä myös laajempi poliittinen uudistusohjelma. Sen sisältöön kuuluu laaja valikoima toimenpidelinjauksia, joilla tavoitellaan työmarkkinoiden toiminnan merkittävää tehostamista ja siis mahdollisimman monen suomalaisen mahdollisimman sujuvaa pääsyä työhön. Linjauksissa käsitellään myös paikallisen sopimisen nykyistä laajempaa hyödyntämistä monenlaisilla tavoilla, joiden puoluehallitus uskoo hyvin vastaavan myös aloitteen tekijöiden päämääriin.

Puoluehallitus viittaa puoluekokouksessa käsiteltävänä olevaan uudistusohjelmaan aloitteessa käsiteltyjen aiheiden osalta ja esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

121. Karakallio-Kilon kokoomus: Yleissitovuus pois työsopimuslaista

Vallitsevassa taloudellisessa tilanteessa työttömyys kasvaa. Työttömyyttä esiintyy, kun työn kysyntä ja tarjonta eivät kohtaa voimassa olevalla hintatasolla. Oman työpanoksensa so. vapaa-aikansa myymisen tulee olla yksityisautonomian piiriin kuuluvan sopimusvapauden keskiössä.

Aloitteen tekijät kannattavat sopimusvapautta työmarkkinoilla. Sopimusvapauteen kuuluu myös toisen valtuuttaminen neuvottelemaan puolestaan. Siksi aloitteella ei puututa sinänsä työehtosopimusten monopoliluonteeseen taikka niiden solmimisen vapauteen. Ne, jotka haluavat antaa työehdoistaan päättämisen järjestöille tai muille yhteisöillä, voivat sen edelleenkin tehdä, mutta muiden toimijoiden osalta työehtosopimukset olisivat malleja hyvistä käytännöistä ja ne helpottaisivat edelleenkin varsinaisten työsopimusten solmimista, koska niissä voitaisiin viitata alan työehtosopimukseen. Jos alalla on voimassa työehtosopimus, niin suullisesti sovittavassa työsuhteessa sovellettaisiin automaattisesti sitä, jos työntekijä päätyisi sitä omalta osaltaan vaatimaan. Työehtosopimusten yleissitovuuden vahvistamislautakunta myös lopetettaisiin tarpeettomana ja jatkossa myös juttujen vähentyessä työtuomioistuimen voisi yhdistää esimerkiksi markkinaoikeuden yhteyteen.

Jotta työntekijän tärkeintä oikeutta eli oikeutta palkkaan ei tarpeettomasti loukata, niin aloitteen tekijät suosittelevat minimipalkkain säätämistä tämän vapauden vastapainoksi.

Edellä olevan perusteella Karakallion-Kilon kokoomus esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa kokoomuksen eduskuntaryhmää olemaan aloitteellinen ja toimimaan sen puolesta, että työsopimuslain (55/2001) 2 luvun 7-8 §:t kumotaan.

Puoluehallitus:

Vastaus aloitteeseen on aloitteen 124 lopussa.

122. Rovaniemen kokoomusopiskelijat: Työmarkkinajärjestöjen valtaa kavennettava

Työmarkkinajärjestöillä on liikaa valtaa Suomessa poiketen huomattavasti esimerkiksi muista Pohjoismaista. Tästä liiasta vallasta on päästävä eroon. Tällä hetkellä työmarkkinajärjestöt päättävät myös ei järjestäytyneiden työntekijöiden palkat, työajat, lomat ja monet muutkin työehdot sen sijasta, että ihmiset saisivat itse neuvotella työpanoksensa hinnasta ja ehdoista. Järjestöillä on poikkeuksellisen paljon valtaa myös siihen nähden, että sille ei löydy lainkaan perustuslaillista pohjaa. Usein on vaikuttanut siltä, että eduskunta on vain lyönyt leiman päälle, kun työmarkkinajärjestöt ovat sopineet isoista uudistuksista ja valmistuttaneet lait. Esimerkiksi eläkejärjestelmä ja työllisyystoimet valmistellaan kolmikannassa, vaikka mitään kansanvaltaista legitiimiä asemaa ei työmarkkinajärjestöillä ole puuttua demokraattiseen prosessiin. Näin ei kuulu demokratiassa olla.

Ammattiyhdistysliikkeen kohtuuttoman suuren saneluvallan rajoittamisen myötä suomalaisten työtilanne paranisi. Yhä useampi voisi itse sopia työnsä ehdoista joustavasti, työttömyys vähenisi ja verotulojen määrä kasvaisi. Yritykset saisivat helpommin palvelukseensa tarpeisiinsa sopivia työntekijöitä, ja joustavuus helpottaisi monien opiskelijoiden, pienituloisten ja maahanmuuttajien työllistymistä madaltamalla työn antamisen rimaa. Näin Suomi pääsisi talouskasvuun ja Suomesta tulisi parempi investointiympäristö. Demokratian tila paranisi, kun vaaleilla valittu eduskunta päättäisi laeista, eivät työmarkkinajärjestöt. Valtio saisi myös enemmän verotuloja ja paine korottaa veroja vähenisi, kun liittojen verovapaata miljardiomaisuutta alettaisiin verottaa.

Työmarkkinajärjestöjen erioikeuksia tulisi karsia seuraavasti: ensinnäkin työehtosopimusten yleissitovuudesta on luovuttava. Yleissitovuus on luonut Suomeen jäykät työmarkkinat, mikä pienentää työllisyysastetta ja investointihaluja maahamme. Toiseksi ammattiliittojen tuotot on pantava verolle eli on kumottava niiden verovapauden takaama yleishyödyllisyysasema. Tällä hetkellä Suomi menettää valtavan summan rahaa työmarkkinajärjestöjen taskuihin joka vuosi. On ongelmallista, että näitä varoja käytetään myös suurissa määrin poliittisiin tarkoituksiin syytämällä rahaa sosiaalidemokraattien ja vasemmistoliittolaisten vaalikampanjoihin. Myös ammattiliittojen jäsenmaksujen verovähennysoikeudesta on syytä luopua vanhanaikaisena ja valtion verotulojen menettämistä aiheuttavana. Kolmanneksi Suomeen olisi saatava lakiin kirjoitettu minimipalkka, kun työehtosopimusten yleissitovuus lopetetaan.

Aloite hyväksyttäessä puoluehallitusta veloitetaan ja eduskuntaryhmää kehoitetaan karsimaan työmarkkinajärjestöjen ja ammattiliittojen erioikeuksia yllä mainituin keinoin.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 124 lopussa.

123. Lappeenrannan Kokoomusteekkarit: Ammattiyhdistysliikkeen verovapaudesta luovuttava

Ammattiliitot ja niiden keskusjärjestöt luokitellaan Suomen verotuksessa yleishyödyllisiksi yhteisöiksi. Yleishyödyllinen yhteisö toimii lain määritelmän mukaan yleiseksi hyväksi, eikä tuota toimintaan osallistuville voittoa. Siten ammattiliitoilta ei peritä veroa toiminnan rahoittamiseen tähtäävästä varainhankinnasta eikä sijoitustuotoista.

Keskustelu AY-liikkeen verovapauden perusteluista on käynyt vilkkaana kiinteistöyhtiö Kojamon listaututtua pörssiin vuonna 2018. Yritys maksaa avokätisiä osinkoja ja siitä enemmistön omistavat ammattiliitot, muiden muassa Teollisuusliitto, JHL, Rakennusliitto ja PAM. Kojamon listautuminen pörssiin tuotti aikanaan ammattiliitoille satojen miljoonien verottomat sijoitustulot ja esimerkiksi koronakeväänä Kojamo maksoi 84 miljoonaa euroa osinkoina. Taloustieteen professori Matti Virenin mukaan pelkäämään ammattiliittojen jäsenmaksujen verovähennysoikeudesta maksaa veronmaksajille 500 miljoonaa euroa vuodessa. Pääomatulojen verovapauden kanssa verohyödyn määrä nousee tuntemattomiin määriin, koska yleishyödyllisen yhteisöjen ei tarvitse julkaista tase- ja tulotietojaan. Viren arvioi summan kymmeneen miljooniin euroihin.

Ammattiyhdistysliikkeellä on ollut merkittävä rooli Suomen historiassa ja yhteiskunnan kehityksessä. Tätä aloitetta ei tulekaan nähdä hyökkäyksenä itse ammattiliittoja vastaan. Tasapuolisuuden, oikeudenmukaisuuden ja yleisen järjen nimissä niiden erioikeudet verotuksen suhteen tulee poistaa. Ammattiyhdistyksen sijoitustoiminta on nykyisellään jo niin laaja-alaista, että on älyllisesti epärehellistä ja verolainsäädännön yleishyödyllisen yhteisön määritelmän hengen vastaista luokitella ammattiyhdistysliike mainitussa määritelmässä verotuksellisesti yleishyödylliseksi yhteisöksi. Nykyinen malli asettaa samoilla markkinoilla kilpailevat yksityiset yritykset eriarvoiseen altavastajaan asemaan ammattiliittojen liiketoimintaan nähden.

SAK:n pääekonomisti Ilkka Kaukoranta ilmoitti vuonna 2019, että SAK olisi valmis luopumaan ammattiyhdistysliikkeen sijoitusten verovapaudesta, johon perustuen järjestö on saanut runsaasti kritiikkiä. Siten myös ammattiliitot maksaisivat sijoitustensa tuotamasta voitosta lähdeveroa. Myös ammattiyhdistysliikkeen sisällä on ollut keskustelua nykyisen mallin järjestyksestä.

Edellä mainitun perusteella Lappeenrannan Kokoomusteekkarit ry esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous veloitaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että ammattiyhdistysliikkeen verovapaudesta luovutaan.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 124 lopussa.

124.Kälviän Kokoomus: Kojamo OYJ:n ja Ay-liittojen tulot verolle

Kojamo Oyj:n listautumistilaisuus Helsingin pörssiin tapahtui 15. kesäkuuta 2018. Kojamo on entiseltä nimeltään VVO-yhtymä. Listautuessaan pörssiin Kojamo keräsi osakeannilla 150 miljoonan euron bruttovarat. Kiinteistöyhtiön pääomistaja on ay-liike, joka ei maksanut myöskään tuosta saadusta potista veroja. Kaikki myyjät keräsivät Kojamon mukaan listautumisen yhteydessä yhteensä noin 406 miljoonan euron bruttovarat. Listautumisen jälkeen Kojamon 10 suurinta osakkeenomistajaa ovat Teollisuusliitto, Ilmarinen, Varma, JHL, Rakennusliitto, Pro, PAM, OAJ, Sähköalojen ammattiliitto ja Tehy. Listautuessaan pörssiin Kojamon suurin osakkeenomistaja oli Teollisuusliitto ry, joka myymistään osakkeista tienasi sillä lähes 57 miljoonaa euroa.

Liitto ei maksa osakemyynnistä veroa esimerkiksi tavallisten yksityishenkilöiden tapaan. Rakennusliitto listautumisen jälkeen tienasi noin 30 miljoonaa euroa. Ammattiliitto Pro hankki listautumisella 26,4 miljoonan euron saaliin. Palvelualojen ammattiliitto PAM ry reilun 26,3 miljoonan euron varat. Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry kääri listautumisella varoja reilut 26 miljoonaa euroa. Tehy ry tienasi pörssiin menosta liki kuusi miljoonaa. Keskeiset työmarkkinajärjestöt ovat vaatineet, että yritykset luopuvat vuonna 2020 osingonjaosta koronavuosiin vuoksi. Osa yrityksistä onkin ilmoittanut toteuttavansa vetoituksen. Mitä teki Kojamo, joka on hyvä osingonmaksaja. Tänä vuonna se maksaa osinkoa 34 senttiä osakkeelta. Teollisuusliitto saa noin 9 miljoonaa euroa, OAJ 5 miljoonaa ja JHL 4 miljoonaa euroa. Liitot luetaan yleishyödyllisiksi yhteisöiksi, joten ne eivät maksa osingoistaan veroa. Eikä tulot tähän loppuneet. Erään Lumo asunnon vuokra 2017 oli 950,-/kk, johon sisältyi myös vesi. 2018 tuli vuokralaiselle ilmoitus, että vuokra kohoaa 1160,-/kk ja vesimaksu lisäksi. Valmiuslain jälkeisenä päivänä vuokra kohosi vielä 41,- eurolla kuu-kaudessa. Korotus vuodessa 22%-25 %. Kojamon osavuosikatsaus tammi-maaliskuu 2020. -Asuntoja 35392 kpl. -Pääoman tuotto 5,4 %. -Sijoituskiinteistöt 6,3 miljardia käypä arvo. -Voitto ennen veroja 51,7 miljoonaa euroa. Suomen ammattiyhdistysliikkeellä on nyt koossa yli 6 miljardin kiinteistöt käyvältä arvotaan ja lisäksi verovapaina hankitut punapääoman ensimmäiset miljardit käypää rahaa. Sen ovat omalta osaltaan kustantaneet liittojen jäsenet jäsenmaksuillaan ja entisen VVO:n vuokralaiset ja kaikki suomalaiset veronmaksajat.

Edellä olevaan viitaten Kälviän Kokoomus ry. esittää, että Kojamon ja AY- liikkeen kaltaisten Yleishyödyllisten yhteisöjen vapauttaminen verosta päättyy, koska kuten alkujohdannosta käy ilmi mainitun kaltaiset yhteisöt eivät enää täytä tuloverolaissa määriteltyä yleishyödyllisyyden edellytystä, että se toimii yksinomaan ja välittömästi yleiseksi hyväksi aineellisessa, henkisessä, si-veellisessä tai yhteiskunnallisessa mielessä. Siksi Kälviän Kokoomus ry. esittää, että

puoluekokous hyväksyisi aloitteen ja velvoittaisi puolueen eduskuntaryhmää ryhtyvän sellaisen lainsäädännön ai-kaansaamiseksi, jolla Kojamon ja Ay-järjestöjen ja vastaavien tulot saatetaan tuloveron piiriin.

Puoluehallitus (vastauksena aloitteisiin 121, 122, 123 ja 124):

Karakallion-Kilon Kokoomus esittää työehtosopimusten yleissitovuuden purkamista ja suosittaa vastapainoksi minimipalkkojen säätämistä lailla. Rovaniemen Kokoomusopiskelijoiden aloitteessa on nämä samat ehdotukset, ja lisäksi RNKO esittää eräitä muita muutoksia, jotka koskisivat erityisesti työmarkkinajärjestöjen nykyään nauttimia erioikeuksia verotuksessa. Samoihin ve-rotuksiin puuttumista esittää Lappeenrannan Kokoomusteekkarit omassa aloitteessaan, ja Kälviän Kokoomus erityisesti sijoitus-pääoman tuottojen osalta omassaan.

Verotuettujen jäsenmaksutulojen ja nykytulokannan mukaisen yleishyödyllisyysaseman perusteella verovapaiden osinkotuotto-jen ohjaaminen puoluepoliittiseen toimintaan, lähinnä tiettyjen puolueiden poliitikkojen vaalirahoitukseen ja näkyvyyteen, on puoluehallituksen näkemyksen mukaan vähintäänkin eettisesti kyseenalaista. Puoluehallitus muistuttaa, että palkansaajaliik-keen jäsenistöön kuuluu kaikkien puolueiden jäseniä ja kannattajia eikä ainoastaan niiden, joille tämä vaalituki pääosin ohjautuu. Tässä kysymyksessä puoluehallitus yhtyy Rovaniemen Kokoomusopiskelijoiden näkemykseen. Myös Lappeenrannan kokoo-musopiskelijoiden mainitsema verotulomenetys on etenkin nykyisessä valtiontalouden tilanteessa entistäkin kriittisempi kysy-mys. Kun keskustellaan veropohjan tiivistämisestä, on ilmeistä, että myös näitä verotukia on tarkasteltava.

Lappeenrannan Kokoomusopiskelijat viittaavat SAK:n pääekonomistin äskettäiseen puheenvuoroon, jossa ehdotetaan muuttamaan prosenttiyksikön lähdeveroa ammattiliittojen osinkotuloille. Ehdotus kuulostaa ensi kuulemalta pohdinnan arvoiselta ja jopa yllättävältä, ottaen huomioon sen esittäjän. Puoluehallitus kuitenkin suhtautuu ehdotukseen varauksella, koska tällä toteuttamistavalla verorasitus todennäköisesti kohdistuisi myös mm. työeläkejärjestelmän tuottoihin sekä yliopistojen toimintaa ja muuta tieteellistä työtä sekä taidetta, kulttuuria ja asunnottomuuden torjuntaa tukeviin, aidosti yleishyödyllisiin säätiöihin. Erityisesti työeläkejärjestelmän kestävyyttä heikentäviä ehdotuksia on tarkasteltava todella suurella kriittisyydellä. Vähemmän haitallisesti kohdistuvalla tavalla ongelman korjaisi, jos yleishyödyllisyyden määritelmä rajattaisiin täsmällisemmin ja tässä yhteydessä tarkoitettujen kiinteistöliiketoiminnan tuotot verotettaisiin normaalilla tavalla.

Kokoomuksen puoluekokous on viime vuosina hyväksynyt muutamia kantoja, jotka sisällöllisesti jo vastaavat pitkälti sitä, mitä näissä kolmessa aloitteessa esitetään. Vuoden 2016 puoluekokouksessa hyväksyttiin kanta yleissitovuuden purkamisen puolesta, ja vuoden 2018 puoluekokouksessa kanta tehottomien verotukien kuten eräiden jäsenmaksujen verovähennysoikeuksien poistosta keinona keventää yleisesti ansiotulo- ja yritysverotusta. Puoluehallitus painottaa, että kyse olisi tasapuolisesti myös työnantajapuolen vastaavista verotuista. Jos huomio kohdistuu vain palkansaajapuolen järjestöihin, ei Kokoomus voi tietenkään sellaista kannattaa.

Verojärjestelmän yksinkertaistaminen erilaisista vähennyksistä ja verotuista luopumalla ja vastaavasti yleisiä verokantoja keventämällä on myös verojärjestelmän asiantuntijoiden laajasti suosittelema päälinja. Puoluekokouksen käsittelyssä on lähivuotia koskeva laaja poliittinen uudistusohjelma, jonka yhteydessä otetaan osaltaan kantaa myös näissä aloitteissa esillä oleviin kysymyksiin. Puoluehallituksen pohjaesityksessä tuossa asiakirjassa on useita ehdotuksia työmarkkinoiden toiminnan tehostamiseksi, ja tämän kokonaisuuden sisältämät ehdotukset ovat tavoitteiltaan pitkälti saman suuntaiset kuin aloitteen tekijöillä. Siinä esitetään yleissitovuuden rajaamista vähimmäisehtoihin sekä tehottomien verotukien poistamisella rahoitettavia yleisiä kevennyksiä ansiotulo- ja yritysverotukseen.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastuksen riittäväksi selvitykseksi aloitteiden 121, 122, 123 ja 124 johdosta.

125. Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret: Kaikki palkan sivukulut näkyviin palkkakuittiin

Palkkatulon sivukulut jakautuvat keinotekoisesti työnantajan ja työntekijän välille, vaikka kaikki raha loppujen lopuksi tulee työnantajalta. Sivukuluja ovat esimerkiksi työttömyys-, tapaturma- ja sairausvakuutusmaksut.

Työnantaja maksaa työntekijän iästä riippuen 16,95–18,45% työeläkemaksua, 1,34% sairausvakuutusmaksua, 0,45% työttömyysvakuutusmaksua. Tämän lisäksi esimerkiksi tapaturmavakuutus vaihtelee yhdestä prosentista jopa rakennusalan vajaaseen kymmeneen prosenttiin.

Tällä hetkellä palkkakuittissa näkyvillä on vain työntekijään suoraan kohdistuvat maksut eli työntekijän työttömyysvakuutusmaksu (1,5 %) ja työntekijän eläkemaksu (6,75-8,25 %).

Kun kaikki sivukulut olisivat esillä selkeästi, niin työntekijälle muodostuisi realistisempi kuva oikeasta bruttopalkastaan ja siitä miten paljon verokiilla tosiasiasa vie palkasta pois.

Edellä mainitun perusteella Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen Kokoomuksen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään todellisen bruttopalkan esittämistä palkkakuitissa.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 126 lopussa.

126.Kotkan Kokoomus ry: Palkkakuitti läpinäkyväksi

Nykyisellään työntekijän palkkakuitti tai ansioerittely antaa tiedon mitä hänen bruttopalkastaan on vähennetty ja tilitetty valtiolle kuten ennakonpidätys ja eläkemaksu. Tämä ei kuitenkaan ole koko totuus vaan työnantaja tilittää huomattavasti enemmän valtiolle eli niin sanotut työnantajan sivukulut. Työntekijälle eikä aina työnantajallekaan ei ole läpinäkyvää mikä on valtiolle tilitetty osuus työvoimakuluista.

Kun halutaan parantaa todellisten työvoimakustannusten läpinäkyvyyttä siten että työnantajan tilittämät sivukulut myös esitettäisiin palkkakuitissa ja siten todellinen työn verotus tulisi läpinäkyväksi sekä työntekijälle että työnantajalle. Tämä mahdollistaisi myös todellisen keskustelun Suomessa siitä, kuinka me sitä työtä joka hyvinvoinnin luo oikein verotamme.

Edellä mainitun perusteella Kotkan Kokoomus ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskunta- ja ministeri-ryhmää toimimaan siten että palkkakuitti saadaan läpinäkyväksi niin työntekijälle että työnantajalle osoittaen työn tekemisen ja teettämisen todellisen hinnan.

Puoluehallitus (vastauksena aloitteisiin 125 ja 126):

Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret ehdottavat, että palkkalaskelmassa tulisi esittää myös tiedot työnantajan sivukuluista. Ehdotus epäilemättä olisi omiaan vahvistamaan ihmisten ymmärrystä työn kustannuksista. Tämä olisi monella tapaa myönteinen ja tavoiteltava kehitys. Samaa ehdottaa omassa aloitteessaan Kotkan Kokoomus.

Työnantajan sivukulut ovat osa verokiilaa. Verokiila tarkoittaa työhön kohdistuvien verojen ja veronluontoisten maksujen kokonaismäärää tai sen osuutta työvoimakustannuksista. Toisin sanoen verokiila on työnantajan työvoimakustannusten ja työntekijän nettotulon välinen erotus tai tämän erotuksen osuus kokonaistyövoimakustannuksista. Verokiila Suomessa on kansainvälisesti vertailtuna leveä, mikä heikentää työllisyyttä. Työntekijän sivukulut ja verot vähentävät kannustimia työntekoon ja työnantajan sivukulut työn teettämiseen.

Vaikka työnantajan sivukulut eivät kaikissa tapauksissa olisi työntekijälle kovin oleellista tietoa, työnantajan sivukulujen avaaminen palkkalaskelmaan auttaisi hahmottamaan työhön kohdistuvia maksuja paremmin ja siten lisäisi ymmärrystä työsuhteen kokonaisuudesta. Puoluehallitus korostaa myös, että työnantajan sivukulujen ilmoittaminen palkkalaskelmassa ei saisi lisätä työnantajien hallinnollista taakkaa.

Puoluehallitus huomauttaa, että vastaavan sisältöinen aloite on jo hyväksytty vuoden 2016 puoluekokouksessa, joten Kokoomuksella on jo vastaava kanta kuin mitä aloitteessa ehdotetaan. Ehdotuksen uudistaminen ei ole pahitteeksi, koska perusteet sen hyväksymiselle eivät ole neljässä vuodessa miltään olennaiselta osaltaan muuttuneet.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteet.

Puolustusministeriön hallinnonala

127. Kansalliset Jatko-Opiskelijat: Nato-jäsenyys vahvistaisi Suomen puolustusta ja turvallisuutta

Suomen on turvattava itsenäisyytensä liittymällä puolustusliitto Natoon. Demokraattiset oikeusvaltiot eivät käy sotia toinen toisiaan vastaan, mutta turvallisuusympäristössämme Venäjä on perääntynyt demokratian ja yhteistyön tieltä. Se on osoittanut valmiutensa alistaa liittoutumattomia naapurimaitaan, myös sotilaallisin keinoin.

Suomen nykyinen puolustuspolitiikka perustuu keskeisesti mm. vahvaan omaan puolustuskykyyn, EU-jäsenyyteen sekä laajaan läntiseen puolustusyhteistyöhön. Lisäksi puhutaan nk. Nato-optiosta. Vahvaa puolustuskykyä lukuun ottamatta muut pilarit ovat heikkoja tai horjuvia. EU-jäsenyydellä on lukuisia hyviä puolia, mutta sotilaallisen turvallisuuden alalla EU:n rooli on melko vähäinen, sillä valtaosa EU-maista rakentaa puolustuksensa Naton varaan. EU:n Lissabonin sopimuksen avunantovelvoitteen toivuudestakaan ei ole takeita. Suomen laaja puolustusyhteistyö on rauhan ajan toimintaa, eikä sodan ajan avusta ole siinäkään mitään takeita, ei edes Suomen ja Ruotsin välisessä yhteistyössä. Nk. Nato-optio on taas enemmänkin harhaluulo. Kriisin tai sodan lähestyessä Naton jäseneksi tuskin on mitään asiaa. Samanlaista toiveajattelua on ajatus, että hädän hetkellä syntyisi muitakaan liittoumia.

Suomen puolustaminen on tulevaisuudessakin pääasiassa suomalaisten tehtävä. Mikäli Suomi olisi Naton jäsen, eivät muut jäsenmaat kuitenkaan jäisi toimeettomaksi, jos maahamme hyökkätsi. Ratkaisevaa sodan ehkäisemiselle olisi se, että hyökkääjä saisi vastaansa kaikkien Naton jäsenmaiden voiman. Myös Venäjän ulkomaankaupasta iso osa tapahtuu Nato-maiden kanssa ja sota Naton kanssa olisi sille katastrofi. Venäjän nykyjohto onkin yrittänyt pitää liittoutumattomat maat etupiirissään estämällä ja murentamalla demokratioiden yhteistyötä. Naton ulkopuolella Suomi on, sotilaallisten toimien lisäksi, myös alttiimpi muillekin uhkailu- ja vaikuttamistoimenpiteille.

Nato-jäsenyys parantaisi Suomen turvallisuutta ennen kaikkea nostamalla meihin kohdistuvan sotilaallisen hyökkäyksen kynnystä. Lisäksi Suomi pääsisi mukaan kaikkiin Naton päättäviin pöytiin, joissa tehdään tänäkin päivänä myös meitä koskevia merkittäviä päätöksiä. Suomen (ja Ruotsin) Nato-jäsenyys vakauttaisi myös Pohjois-Euroopan turvallisuutta kokonaisuudessaan. Lopuksi, Suomi voisi Naton jäsenenäkin harjoittaa toimivaa yhteistyötä Venäjän kanssa, kuten monet muutkin Nato-maat tekevät, mutta turvulta pohjalta. Nato-Suomen ja Venäjän suhteiden toimivuus olisi täysin Venäjältä kiinni.

Oppositioasemasta käsin Nato-jäsenyyden ajaminen ei tietenkään ole helppoa. Kokoomus voi kuitenkin esimerkiksi järjestää aiheeseen liittyviä seminaareja ja keskustelutilaisuuksia tai tuottaa asianmukaisia julkaisuja sekä pitää aihetta säännöllisesti esillä, niin julkisuudessa kuin myös kulissien takana. Kokoomuksella on jo pitkään ollut Suomen Nato-jäsenyyttä puoltava puoluekokouspäätös. Tämä päätöksen pitää näkyä myös puolueen toiminnassa, sillä asia ei taatusti etene, mikäli sen eteen ei tehdä mitään.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää ryhtymään selkeisiin ja konkreettisiin toimenpiteisiin Suomen Nato-jäsenyyden edesauttamiseksi.

Puoluehallitus:

Kansalliset jatko-opiskelijat toteaa aivan oikein, että Kokoomuksella on jo vuodesta 2006 ollut voimassa oleva puoluekokouskanta Nato-jäsenyyden puolesta. Tätä kantaa on useissa puoluekokouksissa sittemmin tarkennettu ja vahvistettu, joten linja on moneen kertaan julki lausuttu ja siten varmasti selkeä. Kahdessa edellisessä puoluekokouksessa eli vuosina 2016 ja 2018

hyväksyttiin ulko- ja turvallisuuspoliittiset asiakirjat ”Vakautta vahvemmillä kumppanuuksilla” sekä ”Vakautta vahvemmillä kumppanuuksilla 2.0”, joissa molemmissa myönteinen kanta toistettiin.

Nato-jäsenyys liittäisi Suomen selkeämmin osaksi lännen kollektiivisia turvallisuusratkaisuja ja arvoyhteisöä. Naton tavoitteet kansainvälisen vakauden ja turvallisuuden edistämiseksi ovat myös yhteensopivat Suomen ja EU:n ulko- ja turvallisuuspoliittisten tavoitteiden kanssa. Jäsenyys ei muuttaisi Suomen maanpuolustuksen peruseriaatteita: koko maan puolustamista ja yleistä asevelvollisuutta. Nato-jäsenyys ei myöskään estäisi rakentavia Venäjä-suhteita.

Jäsenyys Natossa lisäisi Suomen turvallisuutta ja uhkiin varautumiseen liittyviä kykyjä myös muiden kuin perinteisten turvallisuushaasteiden ja uudempien, esimerkiksi kyberuhkien hallinnassa ja torjunnassa. Esimerkiksi vuoden 2020 koronaviruksen yhteydessä Nato on omalta osaltaan auttanut jäsenmaitaan koronapandemiaan vastaamisessa. Vaikka Suomessa koronainfektioiden sairastuneiden määrä ei toistaiseksi ole noussut kansainvälisesti vertaillen korkeaksi, on tietenkin aivan ajateltavissa, että tämänkin kaltainen apu saattaisi joskus tulevaisuudessa olla myös meille tarpeen. Vaikka Suomi tekeekin Naton kanssa yhteistyötä, se ei tietenkään saa vastaavia hyötyjä kuin jäsenmaat. Ja tietenkin, kun jäsenyys puuttuu, puuttuu sen mukana kaikkein tärkein eli artikla 5:n sisältämät turvatakuut.

Viimeaikaisissa puoluekokousasiakirjoissa on toistettu näkemys, jonka mukaan Nato-jäsenyyttä on haettava lähivuosina. Tämä on puolueen voimassa oleva kanta, ja puoluehallitus katsoo, ettei ole aihetta muuttaa tätä näkemystä. Asia on esitetty tämän kanssa yhdenmukaisella tavalla myös puoluekokouksessa käsiteltävänä olevassa laajassa poliittisessä ohjelmassa. Sen yhteydessä puoluehallitus toivoo selkeän Nato-kannan tulevan puoluekokouksen päätökseksi osana laajempaa kokonaisuutta turvallisuus- ja kansainvälispoliittisia linjauksia. Puoluehallitus pitää selvänä myös, että myönteisen Nato-kantamme toteutumisen edistämiseksi on tehtävä konkreettisia toimia.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

128. Puistolän Kokoomus: Aluepuolustus ja aluejoukot vahvistettava

Suomessa ajettiin alas alueellinen maanpuolustusorganisaatio vuosina 2000–2012. Organisaatio, pääosa alueellisista joukoista ja alueelliset varikot lakkautettiin. Jäljelle jäivät supistetut aluejoukot ja vähän paikallisjoukkoja lähinnä strategisten kohteiden turvaamistehtäviin. Jalkaväkimiinat on hävitetty kokonaan, jotka olivat Suomen puolustuksen selkärankana. Palveluskäyttöön ei tähän mennessä ole saatu korvaavaa asejärjestelmää. Julkista keskustelua hallitsevat ilmavoimien hävittäjähankinta ja merivoimien korvettihankinta sekä niiden kustannukset ja rahoitusongelmat. Niiden varjoon keskustelussa on jäänyt se, että puolustusvoimien tehtävänä on puolustaa koko maata ja koko kansaa. Juuri maavoimien täytyy kyetä pitämään oma maa-alue omissa hallussa kaikissa ajateltavissa olevissa tilanteissa, vaikka nykypäivän kriisit ja konfliktit voivat syttyä täysin yllätyksellisesti. Maavoimille tehtävä olisi nykyisellään äärimmäisen vaikea Suomen suuren koon takia. Joukot pitäisi voida perustaa nopeasti niiden toiminta-alueilla, jolloin ne olisivat nopeasti toimintavalmiita ja hyvin motivoituneita tehtäviinsä, koska puolustaisivat kotiseutu- jaan.

Puuttuvan alueorganisaation takia joukkoja ei voida nyt perustaa koko maan alueella eikä johtaa tilanteen mukaan alueellisesti, jos koko maata on yhtäaikaaisesti puolustettava. Maavoimien suorituskykyä ja liikekannallepanonopeutta olisi voitava nostaa ja yksinkertaisemmin se voidaan toteuttaa palauttamalla aiemman kaltainen alueellinen maanpuolustusorganisaatio ja muodostamalla uudestaan vahvoja alueellisia joukko-osastoja. Kun kansainvälinen kehitys ja eritoten lähialueittemme kehitys luo kansalaisissa turvattomuuden tuntua, olisi maavoimien näyttävä vahvistaminen omiaan luomaan heissä turvallisuuden tuntua. Tämän

aloitteen toteuttaminen on helppoa, koska tarvittava reservi on jo olemassa ja kyse olisi lähinnä sen organisoinnista ja varustamisesta tavanomaisilla asejärjestelmillä niitä vaatimuksia vastaavasti, mitä aluejoukoille osoitetaan. Varustamisen kustannukset olisivat minimaaliset ilma- ja merivoimien uusintahankintoihin verrattuna. Ne voidaan hoitaa kokonaan kotimaisilla hankinnoilla. Maavoimien hankintaohjelma tukisi kotimaisen strategisen teollisuuden säilymistä.

Puolustusvoimien rahoituksen painottuminen ilmavoimien ja merivoimien suurhankkeiden toteuttamiseen luo strategisen yleis-tilanteen muuttuneissa olosuhteissa paineen palauttaa maavoimille alkuperäistä alueellista maanpuolustusjärjestelmää korvaava vahvuustekijä maavoimille. Tämä aloite koskee siis puolustusvoimien sodan ajan organisaatiota, mikä on toteutettavissa olemassa olevan aluehallinnon avulla. Puolustusvoimilla on pieniä alueellisia joukkoja, mutta itse alueorganisaatio on lakkautettu. Maan poliittisen johdon lupaus koko maan ja kansan puolustamisesta vaatii uskottavuudekseen alueellisen organisaation palauttamista. Alueorganisaatiolla saataisiin merkittävä vahvuustekijä maavoimille, jonka suhteellinen suorituskyky on heikentynyt, vaikka vanhat uhat ovat palanneet strategian tilannekuvaan lähialueilla entistäkin yllätyksellisempinä.

Alueorganisaatio on luotavissa manner-Suomen 6 aluehallintoviraston yhteyteen perustettavilla alue-esikunnilla, jotka vastaisivat vanhoja sotilasläänejä. Manner-Suomen 18 maakuntaa yhdistävät nyt toiminnallisesti olemassa olevat 15 elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta (ELY). ELY-keskukset hoitavat nykyisellään jo siviilipalveluksen toimeenpanon. Niitten yhteyteen voitaisiin perustaa puolustusvoimien johdon alaisuuteen sotilastoimistot, jotka hoitaisivat sotilasasiat ja niiden yhteistyön siviiliviranomaisien kanssa. Uudelleen perustettavalle alueorganisaatiolle olisivat operatiiviset tarpeet ja perustettavine joukkoineen ne muodostaisivat myös ennalta estävän pelotteen, olisipa Suomi sitten tulevaisuudessa NATO:n jäsen tai edelleen rauhankumppani. Koko Suomen maa-alueen pitäminen omissa käsissä kaikissa tilanteissa tukisi samalla myös ilmavoimia ja merivoimia sekä poliisi- ja pelastusviranomaisia.

Käytännössä uudistus merkitsisi 6 uuden pienehköm alue-esikunnan ja 15 alueprikaatin perustamista vanhemmista ikäluokista sekä näiden tarvitseman aseistuksen, varusteiden että muun materiaalin hajavarastointia myös pääsääntöisesti maakunnittain. Käytännössä maakuntajoukkojen tarvitsemat hallinnolliset tilat ja varustevarikot ovat olemassa joko valtion tai yksityisten omistuksessa vanhoilla varuskunta-alueilla, mistä ne ovat otettavissa käyttöön vuokrasopimuksilla. Alue-esikunnassa ei rauhan aikana tarvita kuin everstin tai everstilutnantin arvoinen upseeri ja hänen avukseen muutamia majureita ja kapteeneita.

Puolustusvoimien tehtävänä on puolustaa koko maata ja koko kansaa, mutta vähäisten maavoimien varassa tehtävä on ylimitoitettu. Suurin osa maasta on jätettävä vaille puolustajia niin kriisi- kuin konfliktitilanteessa. Siksi puolustusvoimien kenttäjoukot on saatettava vastaamaan maan johdon poliittista lupausta. Suomen aiempi alueellinen maanpuolustusjärjestelmä koostui 12 sotilasläänistä, jotka noudattivat siviililääniä rajoja. Sotilaslääni muodostui 1-3 sotilaspriiristä, joita oli kaikkiaan 23. Alueellisten joukkojen taistelun johtamista pidettiin kylmän sodan aikana vaikeana, mutta nykYTEKNOLOGIALLA se ei enää ole minkäänlainen ongelma. Maakuntaprikaatien merkitys maakunnan omalle identiteetille ja väestön turvallisuudentunteelle nousi suureksi. Ne koettaisiin omiksi.

Viimeisetkin sotilasläänit lakkautettiin vuoden 2015 alusta. Varikkojen lakkauttamisen yhteydessä hävitettiin säästösyistä 240 taistelupanssarivaunua, 220 kuljetus- ja rynnäkköpanssarivaunua, 200 kenttähaupsia ja -kanuunaa, 100 000 rynnäkkökivääriä sekä ilmatorjuntakanuunoita, kranaatinheitteitä, konekiväärejä, kranaattikonekiväärejä, miinoja, räjähteitä ja ampumatarvikkeita. Viimeinen miinojen massaräjyitys tehtiin 18. elokuuta 2015. Lakkautetun aluepuolustusjärjestelmän vahvuus oli 225 000 sotilasta.

Sotilaslääniä esikunnat olivat sotatoimien johtamiseen itsenäisesti kykeneviä alueellisia johtoportaita. Sotilaspriirit puolestaan muodostivat jo rauhan aikana täydellisesti toimivan liikekannallepano- ja johtamisjärjestelmän. Alueelliset joukot olivat nopeasti koottavissa ja kokonaisuutena järjestelmä torjuntavalmis kaikkiin ilmansuuntiin. Joukot olivat nopeasti ja yksinkertaisesti myös täydennettävissä ja huollettavissa. Nykypäivän sotien kuva on osoittanut, että tällaista kykyä nimenomaan tarvitaan. Sotilaallinen toiminta voi käynnistyä ilman sodanjulistusta yhtäaikaisesti eri puolilla maata.

Alueelliset joukot ovat taisteluvalmiita nopeasti heti perustamisalueillaan ja joukkoja kyetään saamaan toimintavalmiiksi aina mille tahansa uhanalaiselle toimintasuunnalle. Hajautettu puolustus edellyttää täten myös materiaalin hajavarastointia perustamisalueille. Joukot, jotka puolustavat omia kotiseutujaan, ovat aina erittäin motivoituneita tehtäviinsä. Haavoittuneiden hoito tapahtuisi joka tapauksessa myös alueellisesti. Näin suomalaisille voidaan perustellusti luvata, että Suomen maa-alue ja erityisesti asuinkeskukset kyetään pitämään omien joukkojen hallinnassa kaikissa tilanteissa.

Torjuntakyvyn palauttaminen edellyttää varustehankintoja, jotka voidaan pääosin suorittaa kotimaiselta teollisuudelta pitkinä sarjoina. Aluejoukkojen kuljetuskyvyltä ja suojaamiselta ei edellytetä vastaavaa vaatimustasoa kuin varsinaisilta operatiivisilta joukoilta. Kustannuksia voi pitää kokonaisuutena varsin kohtuullisina verrattuna ilmavoimien ja merivoimien suurhankintoihin. Maavoimien lisähankinnat onnistuisivat pyöreästi 1/5:lla siitä summasta, mitä kansalaisilta kerätään vuodessa yleisradioverona.

Tarvittava reservi on olemassa koulutettuna, mutta tällä hetkellä heikosti kertausharjoitettuna. Alue- ja paikallisjoukkoihin sopivat hyvin myös 35-50 -vuotiaat reserviläiset ja upseerit aina 60 -vuotiaaksi asti. Tällä hetkellä maavoimien suunniteltu sodan ajan vahvuus on 170 000 sotilasta, mutta käytettävissä olevia reserviläisiä on moninkertainen määrä. Suomen ennalta estävä pelote perustui ennen juuri tähän.

Sodan ajan kokoonpanossa on nykyisellään paikallisjoukkoja 30 000 sotilasta ja alueellisia joukkoja 95 000 sotilasta. Erillisiä paikallispataljoonia on 26 ja erillisiä paikalliskomppanioita on 26. Aluejoukoista puuttuvat prikaatit. Aluejoukkojen sotilaallista vahvuutta voidaan lisätä merkittävästi perustamalla alue-esikuntien käyttöön uudestaan 15 alueellista prikaatia. Nykyiset vapaaehtoiset maakuntajoukot sekä puolustusvoimien kokoonpanoon kuuluvat paikallis- ja aluejoukot voidaan jättää erityisten kohteiden suojajoukoiksi eikä niitä tarvitse liittää uusiin prikaateihin.

Alueprikaati, joka voisi olla joko kokonaan tai osaksi reservissä, mutta sen kertausharjoittamisesta alue-esikunta vastaisi. Sen joukkoja muodostettaisiin liikekannallepanotilanteessa tarpeen mukaan. Alueprikaatit on kaukokatseista perustaa amerikkalaisen BCT-konseptin ("Brigade Combat Team") pohjalle, jolloin joukkoja voitaisiin alistaa ja siirtää maakunnasta toiseen ja ne olisivat aina yhteensopivia ja yhteistoimintakykyisiä. BCT on Yhdysvaltain maavoimien uusi peruskokoonpano, jonka komentajana on eversti. BCT koostuu kolmesta kevyestä jalkaväkipataljoonasta ja 4 413 sotilaasta, jolloin uusien alueellisten prikaatien kokonaisvahvuus olisi 66 195 sotilasta.

BCT-konsepti mahdollistaisi myös tiukan tullen välittömän yhteistoiminnan mahdollisten amerikkalaisten joukkojen kanssa, jos sellaisesta on tarvetta ja siitä erikseen sovitaan syventämällä nykyistä Suomen ja Yhdysvaltain kahdenvälisen puolustusyhteistyön aiejulistusta (Statement of Intent 7.10.2016). Aiejulistuksen tavoitteena on syventää kahdenvälistä puolustusyhteistyötä, lisätä säännönmukaisuutta ja monipuolistaa yhteistyötä. Aiejulistus on yleinen yhteistyöasiakirja, joka ei nyt sido osapuolia oikeudellisesti eikä sisällä maiden välisiä puolustussitoumuksia. Julistuksen toimeenpanoa tarkastellaan säännöllisesti. Siihen voidaan nopeasti sisällyttää eduskunnan enemmistöpäätöksellä ja Yhdysvaltain senaatin päätöksellä turvallisuustakuut.

Kustannusarvion pohjana on majuri Ronald W. Sprangin opinnäyte Fort Leavenworthin yleisesikuntakurssilta (US Army Command and General Staff College) Kansasista vuoden 2013 alkupuolelta. Sprang on suorittanut myös West Pointin New Yorkin osavaltiossa 2002. Yhdysvaltain armeijassa vanhoja prikaateja konvertoidaan BCT-konseptiin. BCT-konsepti käsittää kolmenlaisia prikaateja, joita on yhteensä 58; niistä on raskaita ABCT (Armored) 16 prikaatia, liikkuvia SBCT (Stryker) 9 prikaatia ja kevyitä jalkaväkiprikaateja IBCT (Light Infantry) 33 prikaatia.

Niistä jälkimmäisistä olisi Suomessa kyse. Kevyessä jalkaväkiprikaatissa on seitsemän pataljoonaa, joista kolme on perinteisiä jalkaväkipataljoonia, joista kussakin on 3 kiväärikomppaniaa ja tulitukikomppania (krh). Lisäksi prikaatissa on mekanisoitu pataljoona, pioneeripataljoona ja kenttätukipatteristo, jossa on kaksi 105 mm:n haupitsipatteria ja yksi 155 mm:n kanuunapatteri. Lisäksi prikaatissa on tuki- ja huoltopataljoona, johon kuuluu muun ohella tiedustelujoukkue, viestikomppania, panssarintorjuntakomppania, ilmatorjuntakomppania, huoltokomppania, kuljetuskomppania ja kenttäsairaala.

Kevyet jalkaväkiprikaatit ovat vastaavalla tavalla kevyesti varusteltuja, mitä olivat Suomen armeijan aikaisemmat jalkaväkiprikaatit. Sprang laskee, että jalkaväkipataljoonan varusteiden kustannukset ovat 624 815 dollaria eli noin 566 000 euroa. Tykistöpat-
terin hinnaksi hän laskee 414 011 dollaria eli noin 375 000 euroa. Koko BCT-prikaatin varusteiden hinnaksi hän laskee 7 018 101 dollaria eli noin 6 368 000 euroa. Kaikkien 15 alueellisen prikaatin hinnaksi saataisiin kertaluonteisena menona suunnilleen 95,5 miljoonaa euroa, mikä on merkittävästi vähemmän kuin yhden uuden hävittäjälentokoneen tai merivoimien korvetin hinta. Hävittäjillä voidaan pitää ilmatila hallussa ja korveteilla rannikot, mutta jalkaväki pitää maa-alueet ja asutuskeskukset hallussa. Se suojaa suomalaiset. Uudet alueprikaatit luovat turvallisuuden tunnetta siinä missä kansainvälinen kehitys luo turvattomuuden tunnetta. Ne nostaisivat aseellisen suorituskyvyn pelotekykyä.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että Suomen aluepuolustus ja puolustusvoimien aluejoukot vahvistetaan yllätyksellisten kriisien ja konfliktien varalle jo rauhan aikana.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus toteaa aluksi, että Suomen puolustuspolitiikan ytimessä on itsenäinen puolustuskyky, joka perustuu yleiseen asevelvollisuuteen sekä alueelliseen koko maan puolustukseen. On myös olennaista, että Suomi nähdään uskottavana puolustuspoliittisena toimijana kansainvälisissä yhteyksissä.

Osana puolustusvoimauudistusta (2012-2015) tehtiin merkittäviä alueellisia muutoksia puolustusvoimien silloiseen alueorganisaatioon. Uudistuksen tavoitteena oli Suomen puolustuskyvystä huolehtiminen ja pysyvien kustannussäästöjen aikaansaaminen. Eduskuntapuolueet olivat tuolloin jo pitkään olleet yksimielisiä puolustusvoimien rakenneuudistuksen välttämättömyydestä. Alueorganisaation muutoksiin kuuluivat neljän sotilasläänin lakkauttaminen sekä niiden alaisten aluetoimistojen siirtäminen joukko-osastojen alaisiksi. Johtamistasojen määrä väheni täten neljästä kolmeen. Uudistuksen seurauksena maavoimien kahdeksan joukko-osastoa ovat tänä päivänä suoraan maavoimien komentajan johdossa. Alueellisista joukoista tuli uudistuksen myötä entistä liikkuvimpia ja joustavimpia. Uudistus oli kokoomuksen mielestä toivottu.

Puolustusvoimauudistuksen myötä Puolustusvoimien organisaatioon perustettiin uudet joukko-osastot: paikallisjoukot. Paikallisjoukot kehitettiin muun muassa tärkeiden kohteiden suojaamiseen ja kotirintamatoimintojen turvaamiseen. Paikallisjoukot ovat paikallisia toimijoita, jotka tuntevat oman alueensa erityispiirteet. Nämä joukot organisoidaan poikkeusoloissa paikallispataljooniksi, jotka perustetaan valmiutta kohotettaessa. Paikallisjoukkojen kautta kytketään vapaaehtoisen maanpuolustuksen toimintoja tiiviimmin osaksi puolustusvoimia ja kokonaisturvallisuutta. Myös paikallispuolustuksen johtaa maavoimien komentaja.

Maailma muuttuu yhä epävakaammaksi. Suomi sijaitsee geostrategisesti merkittävällä alueella, johon kansainväliset jännitteet heijastuvat. Merkkejä näiden jännitteiden katoamisesta ei ole näköpiirissä. Perinteisten uhkakuvien rinnalle on noussut uusia haasteita. Puolustusvoimien rakenteen tulisi ottaa huomioon yllä mainitut seikat, jotta Suomen maanpuolustuskyky turvattaisiin.

Kokoomuksen tavoitteena on byrokratian minimointi sekä hallinnon tehostaminen muun muassa johtamistasojen yksinkertaistamisella. Uusien alueellisten hallintotasojen perustaminen puolustusvoimille ei puoluehallituksen mielestä ole tällä hetkellä toivottavaa. Puoluehallitus alleviivaa aluepuolustuksen merkitystä, mutta näkee, että se toteutuu parhaiten puolustusvoimauudistuksen edellyttämällä tavalla.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

129. Kokoomuksen Naisten Liitto Maanpuolustuksen ja asepalveluksen toimintakykyä on suojeltava

Kaikilla suomalaisilla on maanpuolustusvelvollisuus. Tällä hetkellä asevelvollisuus koskee miehiä. Naiset voivat suorittaa vapaaehtoisen asepalveluksen.

Valtioneuvosto on 5.3.2020 asettanut parlamentaarisen komitean selvittämään yleisen asevelvollisuuden kehittämistä ja maanpuolustusvelvollisuuden täyttämistä. Onnistunut maanpuolustus nojaa vahvaan yhteiskunnalliseen tukeen, joka rakennetaan rauhan aikana. Asevelvollisuusjärjestelmän tehtävä on varmistaa Suomen turvallisuus mahdollisen kriisin kohdatessa.

On todennäköistä, että maanpuolustusvelvollisuuden vahva tuki turvataan tulevaisuudessa järjestelmällä, joka mahdollistaa yksilöiden osallistumisen sukupuolesta ja koulutustaustasta riippumatta. Puolustusvoimissa asepalveluksessa olevia nuoria arvioidaan ensisijaisesti koulutettavina taistelijoina eikä sukupuolensa perusteella. Kokoomusyhteisön on aktiivisesti työskenneltävä sen eteen, että väestön pientyessä asepalvelukseen astuu mahdollisimman toimintakykyinen joukko kustakin ikäluokasta. Tästä syystä on välttämätöntä saada naiset kutsuntojen piiriin. Puoluekokous on jo aiemmin hyväksynyt tämän Kokoomuksen yhteiseksi kannaksi. Työn on jatkuttava.

Lisäksi maanpuolustuksen kehittämisessä on tarkasteltava viranomaisyhteistyön tarvitsemien henkilöstöresurssien turvaamista. Tällä hetkellä siviilipalveluksen suorittaneista ei ole olemassa kompetenssirekisteriä. Jotta siviilipalveluksen suorittaneiden henkilöiden osaaminen saadaan tarvittaessa käyttöön parhaalla mahdollisella tavalla, tulee reservinkieltäytyjien ja siviilipalveluksen suorittaneille perustaa osaamis- ja sijoitusrekisteri esimerkiksi terveydenhuollon tai pelastustoimen yhteyteen.

Nykyinen asevelvollisuusjärjestelmä ei salli reservinkieltäytyjälle mahdollisuutta palata osaksi reserviä. On kuitenkin todennäköistä, että monet hankalasti ajoittuneen kertausharjoituksen tai muun seikan takia reservinkieltäytyneet olisivat valmiit sitoutumaan uudelleen käyttämään heille asepalveluksessa tarjottua koulutusta koronapandemian ja kiristyneen kansainvälisen turvallisuustilanteen takia syntyneiden oivallusten myötä.

Mikäli siviiliviranomaisten tueksi saadaan rekisteri siviilipalveluksen suorittaneista henkilöstöstä, on myöhemmin tarkasteltava myös sitä, voidaanko nykymuotoista yksisuuntaista järjestelmää kehittää siten, että maanpuolustustahdon elpessä reserviin palaaminen käy mahdolliseksi.

Näitä vaihtoehtoja keskusteluun tuomalla Kokoomus on aktiivisesti mukana turvaamassa Suomen maanpuolustusta ja asevelvollisuusjärjestelmää.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa Kokoomuksen eduskuntaryhmää toimimaan siten, että suomalaisen maanpuolustuksen ja asevelvollisuusjärjestelmän kehitys vastaa yhteiskunnallisia virtauksia, joissa yksilö voi tarvittaessa oikaista tekemänsä puutteellisen valinnan ja yksilön kyvykkyys osallistumiseen on hänen sukupuoltaan merkittävämpää.

Puoluehallitus:

Siviilipalveluslaki muuttui toukokuun alusta 2019 siten, että Puolustusvoimien reservistä siviilipalvelukseen hyväksytyjen on nykyään mahdollista hakeutua takaisin Puolustusvoimien reserviin myös sen vuoden jälkeen, jona velvollinen on täyttänyt 28 vuotta. Ehtona on, että hakija ei ole vielä ehtinyt aloittaa täydennyspalveluksen suorittamista. Muutos parantaa eri ikäisten täydennyspalvelusvelvollisten yhdenvertaista kohtelua.

Varusmiespalveluksen suorittanut voi siirtyä Puolustusvoimien reservistä siviilipalvelusvelvolliseksi hakemalla täydennyspalvelukseen. Aiemman lain mukaan alle 28-vuotias siviilipalvelusvelvollinen saattoi tehdä hakemuksen takaisin Puolustusvoimien

reserviin, jos hän ei ollut vielä ehtinyt aloittaa täydennyspalveluksen suorittamista, kun taas yli 28-vuotiaiden hakemuksia ei hyväksytty.

Siviilipalveluslain muutoksen myötä ikärajaedellytys poistui. Hakemuksen hyväksymisen edellytyksenä on, ettei velvollinen ole vielä aloittanut täydennyspalveluksen suorittamista. Paluu on mahdollista vain kerran.

Jatkossa kaikki siviilipalvelusvelvolliset, joiden hakemus on hyväksytty ennen tasavallan presidentin päätöstä ylimääräisestä palveluksesta tai Puolustusvoimien osittaisesta tai yleisestä liikekannallepanosta, ovat vapautettuja aseellisesta palveluksesta ilman erityisoloissa kyseeseen tulevaa vakaumuksentutkintaa. Muutos saattaa eri siviilipalvelusvelvolliset yhdenvertaiseen asemaan ja selkeyttää oikeustilaa. Myös siviilipalvelusvelvollisten liikekannallepanon aikaista palvelusta koskevat säännökset saatetaan ajan tasalle.

Siviilipalvelusrekisteriä koskevaa sääntelyä muutettiin vastaamaan EU:n tietosuojasetuksen ja tietosuojalain vaatimuksia. Lisäksi useisiin siviilipalveluskeskuksen tekemiin hallintopäätöksiin otetaan käyttöön oikaisuvaatimusmenettely.

Lakimuutoksen yhteydessä hyväksyttiin myös asetus siviilipalveluksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 2 a §:n muuttamisesta. Siviilipalveluksen koulutusjaoston tehtäväksi säädettiin peruskoulutusjakson koulutuksen arvioinnin, kehittämisen ja valvonnan lisäksi täydennyspalveluskoulutuksen arviointi, kehittäminen ja valvonta.

Puoluehallitus pitää sinänsä harkitsemisen arvoisena aloitteen tekijöiden ehdotusta siviilipalveluksen suorittaneiden henkilöiden osaamisen kartoittamisesta. Tosin jatkoksi on todettava, että Kokoomuksen voimassa oleva kanta on siirtyminen kokonaisturvallisuuden tarpeisiin suuntaavaan kansalaispalvelukseen, ja tämä malli korvaisi nykyisen siviilipalveluksen. Ja kuten aloitteen tekijätkin toteavat, Kokoomus kannattaa kutsuntojen laajentamista koko ikäluokkaa koskeviksi, mikä olisi omiaan lisäämään myös naisten osallistumista asepalvelukseen.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

130. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Ulkomaalaisten omistuksessa olevien strategisten kohteiden lähellä olevat kohteet säädettävä mahdolliseksi lunastaa takaisin

Valtion tärkein tehtävä on kansalaistensa puolustaminen ulkoisia uhkia vastaan. Siten turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa ei tule koskaan laiminlyödä eikä Suomen tule olla sinisilmäinen siihen liittyvissä kysymyksissä. Tämän vuoden alusta astui voimaan maamme turvallisuutta keskeisesti parantava laki ulkomaalaisten maakauppojen rajoittamisesta. Kokoomusopiskelijat haluavat tiukentaa kyseistä lakia koskemaan maakauppoja myös takautuvasti.

Euroopan unioniin liittymisen jälkeen Suomessa päätettiin vapauttaa kiinteistökauppojen osto-oikeus myös EU- ja ETA-maiden ulkopuolisille ostajille. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta vaatii, että ulkomaalaisten tonttikauppoihin puolustusvoimain joukko-osastojen, logistiikkalaitosten, sotilaslääketieteen keskuksen, nimikkeistökeskuksen, johtojärjestelmäkeskuksen, palvelukeskuksen, tiedustelulaitoksen ja tutkimuslaitoksen sekä strategisesti keskeisten maantieteellisten kohteiden lähellä oleviin kiinteistöihin tulee kiinnittää niin tarkkaa valvontaa, että tonttien päätyminen vieraiden valtojen bulvaaneiksi on mahdollisimman epätodennäköistä.

Juha Sipilän pääministerikaudella hyväksyttiin lakiuudistus, jonka nojalla EU:n ulkopuolisten kansalaisten on saatava kiinteistökaupoilleen puolustusministeriön lupa. Laki astui voimaan tämän vuoden alusta. Hallitus kirjasi vuonna 2018, että hankkimalla kiinteistöjä strategisilta sijainneilta voidaan pyrkiä hakemaan jalansijaa Suomessa, heikentämään viranomaisten toimintaedellytyksiä, edistämään kiinteistöjen käyttöä laittomaan tiedustelutoimintaan tai muulla tavoin tukemaan vieraan valtion tavoitteita.

Airiston Helmen tapaus Saaristomerellä oli varoittava esimerkki. Salaperäinen venäläismiljonääri oli ostanut saaria keskeisten syväväylien läheisyydestä ja rakentanut niille majoitustiloja, laitureita, helikopterikenttiä ja näkyviä valvontajärjestelmiä. Vuodesta 2004 vuoteen 2017 venäläiset olivat ostaneet Etelä-Karjalasta noin 1500 kiinteistöä: se vastaa liki kolmasosaa kaikista venäläiskaupoista. Vaikka asuntoja hankitaan pääosin loma-asunoiksi ja työperäisistä syistä, ulkopoliittisen instituutin vanhempi tutkija Charly Saloni-Pasternak arveli vuonna 2016, että venäläisten Suomessa tekemillä maakaupoilla olisi ollut myös strategista merkitystä: ”puolustusvoimien toimintojen läheltä on ostettu paikkoja, mihin ei ollut nähtävissä mitään rationaalista virkistyksellistä tai taloudellista syytä.”

Uusi laki on korjannut monia maakauppoihin liittyviä ongelmia: uudet rajoitteet estävät tehokkaasti bulvaanien syntymistä tulevaisuudessa. Se ei kuitenkaan ratkaise jo syntyneistä bulvaaneista koituvaa turvallisuuspoliittista uhkaa. Siispä vaadimme, että lakiin tulee lisätä oikeus myös jo syntyneiden maakauppojen perumiseen ja ostohinnan korvaamiseen, mikäli on vakava epäily tai näyttöä siitä, että alueen käytöllä vaarannetaan Suomen turvallisuus. Lain laatimisessa ja toimeenpanossa tulee huomioida, ettei se suuressa kuvassa vaaranna omistusoikeutta, joka on yksi liberalistisen yhteiskunnan kulmakivistä. Toisaalta vieraan vallan välineeksi ostettu tontti ei varsinaisesti ole yksityiskäytössä, vaan kuuluu vieraalle valtiolle. Siten kyseisten tonttien takavarikoinnin ei tulisi katsoa loukkaavan yksilöiden omistusoikeutta.

Näillä perusteilla Kokoomusopiskelijat esittää, että

tämän aloitteen hyväksyessään puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että maanpuolustuksen kannalta tärkeiden kohteiden läheisyydessä olevien vieraan vallan omistuksessa olevien kiinteistöjen lunastaminen valtiolle mahdollistetaan.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus yhtyy Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunnan näkemykseen Suomen turvallisuus- ja puolustuspolitiikasta. Ulkomaalaiset maakaupat ja omistukset voivat vaarantaa Suomen turvallisuutta ja kriisitilanteessa heikentää maanpuolustuskykyä. Airiston Helmen tapaus käynnisti keskustelun ulkomaalaisten omistamien kiinteistöjen roolista. Juha Sipilän pääministerikaudella eduskunta hyväksyi laajan lakipaketin, jolla parannetaan Suomen mahdollisuutta valvoa, rajoittaa ja kieltää ulkomaalaisten kiinteistöomistuksia kansallisen turvallisuuden nimissä.

Uusien lakien seurauksena puolustusministeriöltä tarvitaan jatkossa lupa, mikäli EU:n tai ETA-alueen ulkopuolisen maan kansalainen haluaa ostaa kiinteistön Suomesta. Valtiolle myönnettiin myös etuosto- ja lunastusoikeus. Lakia sovelletaan kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastukseen maanpuolustuksen, alueellisen koskemattomuuden, sisäisen turvallisuuden, valtion johtamisen, rajaturvallisuuden, rajavalvonnan, huoltovarmuuden, yhteiskunnan kannalta välttämättömän infrastruktuurin toiminnan varmistamisen tai muun näihin rinnastettavissa olevan yhteiskunnallisen edun turvaamiseksi. Lunastusoikeus tarkoittaa, että valtio voi hankkia kiinteistön itselleen myös jälkikäteen. Laki tuli voimaan 1.1.2020. Puolustusministeriö antaa puolustusvaliokunnalle selvityksen vuoden 2021 loppuun mennessä uuden sääntelyn toimivuudesta kansallisen turvallisuuden huomioimisessa alueiden käytössä ja kiinteistöomistuksissa.

Puoluehallitus toteaa, että aloitteessa esitetty toimenpide on jo olemassa oleva laki.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

131. Hämeenlinnan Kokoomusnuoret: Kansalaispalvelus Suomeen

Hämeenlinnan Kokoomusnuoret esittää kansalaispalveluksen käyttöönottoa Suomessa. Kansalaispalveluksella tarkoitetaan sukupuolesta riippumatta kaikille pakollista asevelvollisuutta, jonka voisi suorittaa esimerkiksi asepalveluksena, siviilipalveluksena tai erillisissä siviilikriisinhallinnan tehtävissä, kuten ensiavun, ruokahuollon tai vesikriisin hallinnassa.

Hämeenlinnan kokoomusnuoret pitää epätasa-arvoisena nykyistä tilannetta, jossa asevelvollisuus on rajattu pakolliseksi koskemaan ainoastaan miehiä. Suomen perustuslaissa maanpuolustusvelvollisuus on määrittänyt jokaiselle Suomen kansalaiselle, minkä vuoksi yhdistys näkee perusteltuna, että isänmaan puolustamista koskevia velvotteita ulotetaan myös naisille. Näin kukin, sukupuoleen katsomatta, voidaan sijoittaa sellaisiin tehtäviin, joihin yksilölliset kyvyt riittävät.

Kansalaispalveluksen kautta koko ikäluokan voisi kerätä vielä kerran yhteen. Se myös tukee ajatusta maailman muuttumisesta ja sen mukanaan tuomasta niin kutsutusta laajasta turvallisuuskäsityksestä. Näin ollen kansalaispalvelus ja yleinen asevelvollisuus eivät ole toistensa vastakohtia, vaan kansalaispalvelusmalli turvaa yleisen asevelvollisuuden tulevaisuuden. Myös sodassa lottien tekemä mittamattoman arvokas työ rintamalla oli aseetonta maanpuolustusta.

Hämeenlinnan kokoomusnuoret pitää tasa-arvoa tärkeänä osana yhteiskunnan kehitystä, minkä vuoksi myös asevelvollisuutta tulee päivittää. Pohjoismaista Ruotsissa ja Norjassa on jo käytössä asevelvollisuuden malli, joka on sukupuolineutraali. Asevelvollisuuden laajentaminen olisi suuri askel kohti tasa-arvoisempaa Suomea.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja eduskuntaryhmää edistämään kansalaispalveluksen käyttöönottoa Suomessa.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus katsoo, että on tarpeen selvittää mahdollisuuksia kansalaispalveluksen toteuttamiseen, joka toisi maanpuolustukseen osallistumisen niidenkin olottuville, jotka eivät asevelvollisuutta suorita. Mahdollinen kansalaispalvelus ei kuitenkaan korvaa asevelvollisuutta vaan täydentää sitä.

Nykymuotoisesta siviilipalveluksesta tulisi pyrkiä luopumaan ja korvaamaan se kansalaispalveluksella, joka suuntautuisi täysimääräisesti kokonaisturvallisuuden tarpeisiin. Siviilipalvelusmalli nykymuodossaan ei tuota yhteiskuntaa kriisitilanteessa täysimääräisesti hyödyttävää osaamista. Siviilipalveluksen korvaavassa kansalaispalveluksessa tulisi kouluttaa kokonaisturvallisuuden kannalta merkittäviä taitoja, kuten yhteiskunnan häiriötilanteisiin ja hybriditilanteisiin varautumista sekä muita aseettomia kokonaisturvallisuuden kannalta keskeisiä taitoja.

Kansalaispalvelus ei saisi kuitenkaan korvata asevelvollisuusjärjestelmää. Asevelvollisuus- ja kansalaispalvelusmallit voisivat täydentää toisiaan kokonaisturvallisuuden periaatteen mukaisesti. Järjestelmän on perustuttava tunnistettuun tarpeeseen, eikä taloudellisia vaikutuksia tulisi unohtaa. Puoluekokouksessa on käsiteltävänä laaja poliittinen ohjelma, jonka yhteydessä esitetään aloitteen kanssa hyvin yhdensuuntaiset linjaukset osana laajempaa turvallisuusteemojen kokonaisuutta.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

132. Kotkan Kokoomus: EU:n esittämä lyijykielto

Euroopan Unionissa on käsiteltyä että lyijykieltoa laajennetaan. Lyijykiellon laajennus haittaisi nykyisessä esitysmuodossaan reserviläistoimintaa, reserviläisten omaehtoista harjoittelua, ampumaratatoimintaa ja urheiluampumista. Reserviläistoimintaa ei saa rajata nykyisestään. Suomen puolustus perustuu yli 95% reserviläisiin ja reservin harjoittelun estäminen johtaa joko puolustuskyyvyn laskuun tai erittäin merkittävään kertausharjoitusten kasvattamiseen, jotta sama harjoittelumäärä saavutetaan.

Kertausharjoitusten määrän kasvattaminen on suuruusluokaltaan miljoonien lisäkulu ellei enemmän joka nyt saadaan vapaaehtoisesti reserviläisten omalla toimeliaisuudella. Lyijykielto koskisi esityksessä muodossaan lähes kaikkia ampumaratoja vaikka Suomessa ampumaratatoiminta on erittäin säädeltyä ja valvottua. Urheiluammuntaan jossa viimeaikoina on saavutettu lukuisia maailmanmestaruuksia ja menestystä olympialaisissa esitys vaikuttaisi erittäin negatiivisesti ja esimerkiksi korvaavia tuotteita vastaavalla hinnalla ei ole - esimerkkinä yleinen 22LR kaliiperi jota käytetään mm. ampumahiihdossa. Metsästyksen EU esitys vaikuttaa vähemmän mutta lyijykielto on jo käytössä vesilintujen metsästyksessä.

Kotkan Kokoomus ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskunta- ja ministeriryhmää toimimaan siten että lyijykieltoa vastustetaan, kielteiset haitat reserviläistoiminnalle eliminoidaan poikkeuksella ja ampumaratatoiminta sallitaan erikseen perustuen Suomen nykyiseen EU keskitasoa parempaan säätelyyn.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus toteaa alkuun, että Suomen reserviläistoiminta on maailman mittakaavassa melko ainutlaatuinen ja myös korvaamaton osa Suomen puolustusta. Osallistuminen vapaaehtoiseen maanpuolustustyöhön ja siihen liittyvien taitojen harjoittamiseen on omiaan myös ylläpitämään ja vahvistamaan maanpuolustustahtoa, joka onkin Suomessa kansainvälisesti vertailtuna hyvin korkealla tasolla. Puoluehallitus pitää tärkeänä, että sitä edelleenkin vahvistetaan, mitä keskeisellä tavalla edesauttaa reserviläistoiminnan mahdollisuuksista huolehtiminen.

Euroopan komissio on pyytänyt Euroopan kemikaalivirastoa (ECHA) valmistelemaan rajoitusesityksen lyijyn totaalikieltoon metsästyksessä, urheiluammunnassa sekä kalastuksessa. Komission pyyntö pohjautuu kosteikkoja koskevan lyijykäytön rajoitusesitykseen (2017). Lyijyhautit kiellettiin kosteikoilla, koska lyijystä on todistettu haittaa vesilinnuille. Suomessa vesilintujen metsästys lyijyhauleilla kiellettiin jo 1996. Lyijy on myrkyllinen raskasmetalli, jolla on negatiivisia vaikutuksia sekä eläinten että ihmisten terveyteen. Erityisen herkkiä vaikutuksille ovat odottavat äidit ja lapset. Lyijy on neurotoksinen ja lisääntymis- ja kehityshaitallinen aine. Ympäristössä lyijy voi päätyä ravintoketjuun esimerkiksi luontoon leviävien haulien kautta tai imeytymällä pohjavesiin ampumaradoilta. Metsästyksen kautta arvioidaan Euroopassa päätyvän luontoon noin 20 000 tonnia lyijyä. Lisäksi tieteellisen näytön pohjalta voidaan arvioida 1-2 miljoonan linnun menehtyvän vuosittain lyijymyrkytyksiin. Lyijyn terveysvaikutukset ovat komission pääasiallinen syy uuden pyynnön tekemiselle. ECHA kerää parhaillaan tietoa siitä, pitäisikö EU:n tasolla harkita rajoittamista kuivalla maalla tapahtuvassa metsästyksessä, ampumaurheilussa sekä kalastustarvikkeissa. Puoluehallitus katsoo, että lyijyn haittavaikutukset on pyrittävä rajoittamaan mahdollisimman tehokkaasti.

ECHA:n yksikönpäällikkö on todennut, että ECHA ei esitä metsästyksen kieltämistä, vaan rajoitus voi esimerkiksi tarkoittaa, että ampumaradoilta, joissa lyijyammuksia käytetään, edellytetään jatkossa tarkoituksenmukaisia riskienhallintamenetelmiä kaikissa EU-maissa. Näin estetään myrkyllisten aineiden pääsy ympäristöön tai pohjaveteen. Suomessa tällä tiellä ollaan jo pitkällä.

Puoluehallitus on tietoinen Suomen reserviläistoiminnan tarpeista ja täten edellyttää, että esityksen valmistuessa Suomelle haetaan tarvittaessa poikkeuslupaa. Suomi onnistui saamaan itselleen poikkeuksen EU:n ampuma-asedirektiiviin. Poikkeus oli Suomelle tärkeä, sillä sen puitteissa pystyttiin turvaamaan Suomen reserviläistoiminta. Puoluehallitus katsoo täten, että paras toimintatapa olisi hakea Suomelle mahdollinen poikkeus, jotta Suomen reserviläistoiminta olisi turvattu.

Komissiolta ei ole vielä tullut varsinaista esitystä. Komission esittämän aikataulusuunnitelman mukaan esitys tulisi vasta tammikuussa 2022. Ennen sitä komissio järjestää avoimia kuulemisia. On tietenkin syytä pyrkiä vaikuttamaan esityksen sisältöön jo sen valmisteluvaiheessa. Puoluehallitus katsoo, tämä on paras tapa toimia.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen velvoittaen puoluehallitusta sekä kehottaen niin eduskuntaryhmää kuin meppiryhmää vaikuttamaan komission valmistelussa olevaan esitykseen lyijykiellosta siten, että se ei vaikuttaisi kielteisesti Suomen reserviläistoimintaan ja jatkamaan tarvittaessa kannan edistämistä myös esityksen tultua.

133. Vaasan Kokoomusnaiset: Väestönsuojelukursseja naisille

Väestönsuojelua on lisättävä siviilien keskuudessa (erityisesti naisten) samalle tasolle, missä se on aikaisemmin ollut.

Väestönsuojelustrategia tulee olla Pohjoismaiden laajuudessa hyvässä yhteistyössä. Nykymaailmassa käytännön taidot ovat kriittisiä osata ja tulee olla osa kansalaisvelvollisuutta (ei yksin pelastuslaitoksen vastuulla). Tämä vahvistaa sekä yhteiskuntaa että yhteisöllisyyttä.

Edellä todetun perusteella Vaasan Kokoomusnaiset ry esittää, että

hyväksyessään aloitteen edustajakokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään väestönsuojelustrategiaa.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus toteaa, että väestönsuojelu on merkityksellinen osa Suomen varautumissuunnitelmaa. Väestönsuojelun tarkoituksena on siviiliväestön suojeleminen aseellisen hyökkäyksen vaaroilta ja sen välittömiltä vaikutuksilta. Se kattaa myös muun tyyppisiä poikkeusoloja sekä niihin varautumista. Sisäministeriö johtaa ja koordinoi väestönsuojelun kansallisia järjestelyitä. Pelastustoimen vastuulla on toimialaansa kuuluvat väestönsuojelutehtävät valtakunnallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla.

Väestönsuojelutehtäviä ovat muun muassa väestön varoittaminen, evakuointi ja suojaaminen väestönsuojiiin, sammutus- ja pelastustoiminta sekä lääkintähuolto. Suomen puolustuksen kannalta kansalaisten väestönsuojelua koskeva osaaminen on ratkaisevassa roolissa sodan tai sodan uhkan aikana. Tämänkaltaista osaamista voidaan edistää muun muassa kursseilla. Väestönsuojeluun ja varautumiseen liittyvää koulutusta on yhteiskunnassa tarjolla laajasti. Väestönsuojelun perusteet kuuluvat esimerkiksi kaikkein siviilipalvelukseen tulevien henkilöiden peruskoulutukseen. Maanpuolustuskoulutusyhdistys puolestaan tarjoaa kaikille avointa varautumis- ja turvallisuuskoulutusta, johon luonnollisesti myös naiset voivat osallistua.

Maailma on muuttunut epävakammaksi ja Suomen toimintaympäristössä on pitkään ollut havaittavissa kasvavia jännitteitä. Väestönsuojelun tulee vastata muuttunutta tilannekuvaa ja väestönsuojelun strategisesta roolista on aiheellista käydä yhteiskunnallista keskustelua. Kevään 2020 aikana osoittautui, että myös lainsäädännössä mahdollisesti on kehitettävää poikkeusoloihin varautumisen sekä niiden aikana tarvittavien toimintavalmiuksien lainsäädännöllisen kehikon ajantasaisuuden osalta. Puoluehallitus pitää tärkeänä, että viimeaikaisten kokemusten pohjalta tehdään perusteellinen analyysi, jonka yhteydessä myös väestönsuojeluun liittyviä mahdollisia toiminnallisia tai lainsäädännöllisiä puutteita voitaisiin tarkastella.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

134. Tornion Kokoomusnaiset: Varhaiskasvatusta uudistettava

Suomessa työmarkkinat ovat eriytyneet erittäin voimakkaasti naisten ja miesten aloihin. Miehet myös naisiin verrattuna käyttävät huomattavasti vähemmän perhevapaitaan. Nykyään myös naiset työskentelevät kolmivuorotöissä ja asiantuntija- sekä johtotehtävissä, jotka vaativat hyvin paljon joustoa lasten hoitoaikataulujen suhteen.

Usein tällaisissa töissä työskentelevät naiset joutuvat puntaroimaan uravalintaansa lasten hankinnan tullessa ajankohtaiseksi. Vuoropäivähoitoa ei välttämättä ole saatavilla kellon ympäri, saati viikonloppuisin. Tämä on myös omiaan pidentämään äitien kotona viettämää kotihoidontuen jaksoa ja näin heikentämään naisten taloudellista itsenäisyyttä sekä nyt että eläkeiässä. Varhaiskasvatusta on tärkeää uudistaa valtakunnallisesti niin, että äidit saavat jatkaa valitsemallaan uralla ja, että perheillä olisi todellinen valinnan vapaus perhearjen järjestämisessä sekä lasten että vanhempien kannalta parhain päin.

Edellä mainitun perusteella Tornion kokoomusnaiset ry esittää, että

puoluekokous hyväksyessään tämän aloitteen velvoittaa Kansallista Kokoomusta toimimaan sen puolesta, että varhaiskasvatusta uudistetaan joustavampaan ja mahdollistavampaan suuntaan naisten työelämään palaamisen helpottamiseksi ammatista riippumatta.

Puoluehallitus:

Tornion Kokoomusnaiset esittävät aloitteessaan, että varhaiskasvatusta uudistetaan joustavampaan ja mahdollistavampaan suuntaan.

Puoluehallitus katsoo, että aloitteessa kiinnitetään äärimmäisen tärkeään asiaan huomiota. Laadukas varhaiskasvatus on ennen kaikkea jokaisen lapsen oikeus ja lapsen koulupolun ensimmäinen askel. Sen lisäksi se on kuitenkin tärkeä perhepalvelu, joka mahdollistaa myös vanhempien työssäkäynnin.

Voimassa olevan varhaiskasvatuslain (540/2018) 13 §:n mukaan vuorohoitoa on järjestettävä tarpeen mukaisessa laajuudessa lapselle, joka tarvitsee sitä vanhemman tai muun huoltajan työssäkäynnin tai opiskelun vuoksi. Varhaiskasvatuslainsäädäntö itsessään mahdollistaa erittäinkin suuret paikalliset joustot perheiden tarpeen mukaan.

Puoluehallitus toteaa, että Kokoomus on esittänyt kunnianhimoista perhevapaaudistusta, jonka toteuttaminen parantaisi naisten asemaa työmarkkinoilla. Toteuttaisimme perhevapaaudistuksen siten, että se ottaa huomioon lapsen edun, parantaa vanhemmuuden ja työelämän tasa-arvoa, lisää perheiden joustoja, vahvistaa naisten työllisyyttä ja työmarkkina-asemaa sekä lisää lasten osallistumista varhaiskasvatukseen.

Erytisestisesti aloitteessa esitettyihin kehittämistarpeisiin vastaisi Kokoomuksen ajama perhevapaaudistus, joka toteutuessaan huomioisi perheiden tarpeita nykyistä, paikoin jäykähköä järjestelmää paremmin.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

135. Kainuun Kokoomus: Vahvistettu opintopolku varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle

Suurimmalla osalla suomalaisista lapsista ja nuorista asiat ovat hyvin, mutta huoli lasten kasvun ja oppimisen eriytymiskehityksestä on todellisuutta.

Eri tahot suuntaavat lapsiin ja nuoriin kasvua sekä oppimista vahvistavaa tukea ja interventioita, mutta niiden vaikuttavuus ei tällä hetkellä ole riittävä. Yhä useampi on vaarassa jäädä elämänhallinnan ja oppimisen osalta vaille riittäviä taitoja.

Tämän vuoksi onkin kiinnitettävä huomiota seuraaviin osa-alueisiin ja erityisesti osa-alueiden väliseen integraatioon rajapinnat ylittäen sekä vahvistaen verkostotyön johtamista.

1. perhepalvelutyön syventäminen
2. matalan kynnyksen oppilas- ja opiskelijahuoltopalveluiden kehittäminen
3. koulujen erityisopetuksen uudistaminen
4. opintojen ohjaus ja joustavat opiskelumadollisuudet

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että

- 1. Kehitetään Riittäviä henkilöstöresursseja ja prosesseja.*
- 2. Nykyisten resurssien tehostetaan niin, että verkostotyöskentelyä ja sen johtamista kehitetään.*
- 3. Oppilaan/asiakkaan tuen tarvetta hoidetaan moniammatillisesti rajapinnat ylittäen*

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Kainuun Kokoomusta aloitteesta ja yhtyy huoleen lasten kasvun ja oppimisen eriytymiskehityksestä, joka on pysäytettävä.

Puoluehallitus katsoo, että Kokoomus on johdonmukaisesti kannanotoissaan ja toiminnassaan pyrkinyt vahvistamaan erityisesti varhaiskasvatuksen roolia osana lasten ja nuorten koulupolkua. Useat tutkimustulokset osoittavat, että nimenomaan varhaisten vuosien merkitys myöhemmälle oppimiselle on vaikuttava. Tämän vuoksi Kokoomus on ajanut niin varhaiskasvatuksen laadun vahvistamista, osallistumisasteen nostamista sekä kaksivuotisen esiopetuksen toteuttamista.

Lasten ja perheiden palveluiden osalta on tärkeää, että ne toimivat saumattomasti yhteen ylittäen eri hallinnonrajat. Lapsi ei voi jäädä byrokratian rattaisiin. Viime vuosina on tehty erilaisten kehitysohjelmien myötä paljon töitä sen puolesta, että hallinnonrajat eivät asettaisi asiakasta väliinpuotoajaksi – töitä on kuitenkin vielä tehtävä.

Erytystä huomiota on kiinnitettävä siihen, että lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa palvelut riittävän ajoissa. Tämä edellyttää erityistä panostusta niin varhaiskasvatukseen kuin perusopetukseen sekä koulutuksen nivelvaiheisiin. Myöskin opetussuunnitelmia on tarkasteltava kriittisesti niiltä osin kuin kyse on tarvittavien elämäntaitojen hallinnan sisällöistä.

Nuoret tarvitsevat tukea ja ohjausta erityisesti koulutuksen nivelvaiheissa. Opinto-ohjausta tuleekin kehittää siihen suuntaan, että oppilaan ohjauksesta on vastuussa koko kouluyhteisö. Lisäksi kolmiportaista tukea on uudistettava niin, että oppilailla on mahdollisuus aitoon oppimisen tukeen.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

136. Kuopion seudun Kokoomusnaiset: Harrastetakuu jokaiselle alakouluikäiselle

Harrastetakuun tavoitteena on turvata jokaiselle alakouluikäiselle lapselle yksi harrastus rasittamatta perheen toimeentuloa.

Harrastusmahdollisuuksia toteutetaan kaikkia harrastamisen osa-alueita hyödyntäen liikunnasta kulttuuriin. Harrastaminen ja yhteinen toiminta toisten lasten ja nuorten kesken ehkäisee syrjäytymistä, lisää osallisuuden tunnetta, antaa mielekästä tekemistä ja kartuttaa useita elämän taitoja. Harrastuksiin on tärkeää päästä mukaan myös kesken vuoden, ei vain lukukauden alussa.

Ainakin osa harrastuksista on hyvä sijoittaa iltapäiviin, jolloin lapsi voi jäädä suoraan koulusta ohjattuun harrastetoimintaan. Harrastetakuun toteutuminen osana koulujen iltapäivätoimintaa tuo samalla helpotusta osaltaan lasten yksinäisiin iltapäiviin.

Harrastetakuukokeiluja on menossa eri puolella Suomea, mutta ne ovat kuntavetoisia. Harrastusmahdollisuuksien tarjoaminen pyörii vahvasti myös vapaaehtoispuhujalla ja yritysten hyväntekeväisyytenä, jolloin jatkuvuus on aina kyseenalainen. Kunnissa toteutuskäytännöt ovat myös kirjavia ja yleinen ohjeistus puuttuu. Kunnat ovat kuitenkin hyvin erilaisia, ja niissä toimiva seuraaja järjestökenttä on hajanainen ja kuntakohtainen. Toiminnan raamit puuttuvat.

Hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta selvittämään mahdollisuudet rahoittaa harrastetakuuta osin valtion budjetista osana lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyä. Mahdollisella valtion osuudella luodaan ohjeistus harrastetakuusta kuntien käyttöön sekä rahoitetaan osa harrastetakuusta kuntakohtaisen lapsimäärän mukaan.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Kuopion seudun Kokoomusnaiset ry:tä tärkeästä aloitteesta. Lasten ja nuorten harrastaminen on äärimmäisen tärkeää syrjäytymisen vastaista työtä, mihin jokaisella on oltava mahdollisuus.

Kokoomus on ajanut harrastetakuun toteuttamista jo viime vaalikaudella, jolloin harrastetakuuseen ohjattiin myös valtion erillisiä rahoitusta. Lisäksi kokoomuslaiset valtuustoryhmät tekivät ympäri Suomen valtuustoaloitteita, joissa edellytettiin, että kunta varmistaisi harrastetakuun toteutumisen jokaiselle lapselle ja nuorelle ja että jokaiselle taataan mahdollisuus vähintään yhteen mielekkääseen harrastukseen.

Harrastustoiminnalla on positiivisia vaikutuksia lasten ja nuorten hyvinvointiin. Niiden avulla ehkäistään syrjäytymistä, vahvistetaan sosiaalisia kohtaamisia ja tarjotaan mielekkäistä mahdollisuuksia vapaa-ajan viettoon. Harrastuksia voidaan tuoda yhä enemmän koulupäivien yhteyteen, jotta jokaiselle lapselle tarjoutuisi mahdollisuus välimatkoista huolimatta osallistua harrastustoimintaan.

Puoluehallitus katsoo, että Kokoomus on sitoutunut hyvin voimakkaasti edistämään harrastustakuun toteuttamista jokaiselle lapselle ja nuorelle. Kuitenkaan ei ole järkevää sitoutua siihen, että puolue sitoutuu yhden toimenpiteen osalta varmistamaan rahoituksen tietyltä budjetin osa-alueelta. Valtion on tuettava ja kannustettava kuntia siihen, että hyvät toimintamallit leviävät eri puolille maata.

Puoluehallitus esittää puoluekokoukselle, että se

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

137. Savo-Karjalan Kokoomusnaiset: Luonnontieteiden ja matematiikan opetuksen vahvistaminen varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle unohtamatta tyttöjen mukanaoloa

Pisa-tutkimuksissa Suomi on sijoittunut matematiikan osaamisessa OECD-maiden keskiarvon yläpuolelle. Luonnontieteissä olemme Viron ja Japanin jälkeen kolmantena. Kuitenkin suomalaisten oppilaiden matematiikan osaaminen on laskenut vuodesta 2003 vuoteen 2018. Samoin luonnontieteissä osaamisen taso on laskenut tasaisesti vuodesta 2006 lähtien.

Suomen tytöt ovat olleet Pisa-tutkimuksissa toiseksi parhaita luonnontieteiden ja matematiikan osaajia, mutta yllättävää on, että he ovat vähiten kiinnostuneita kouluttautumaan ammatteihin, joissa vaaditaan näiden tieteiden osaamista.

Kahdentoista yliopiston LUMA-keskus Suomi-verkosto on kehittänyt oppisisältöjä innostamaan ja kannustamaan oppilaita matematiikan, luonnontieteiden ja teknologian opiskeluun ja harrastamiseen uusien tiede- ja teknologiakasvatuksen innovaatioiden avulla. LUMA-keskukset järjestävät monenlaista toimintaa varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle yliopistojensa vaikutusalueilla ja valtakunnallisesti. Haja-asutusalueillekin on saatu kerhotoimintaa, minkä on taannut LUMA-keskuksen työskentely yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Kolmannen sektorin toimijat ovat lahjoitusvaroilla taanneet etenkin tyttöjen mukaantulon kerhotoimintaan. Pitemmän päälle lahjoitusvarat eivät takaa kerhotyön jatkuvuutta.

Tiedekerhoissa tytöt ovat asennoituneet erittäin myönteisesti teknologian oppimiseen. Tämä innostaa meitä kokoomusnaisia esittämään tämänkaltaisen monipuolisen ja laadukkaan kerhotoiminnan laajentamista LUMA-keskus Suomi-verkoston tavoitteiden mukaan eri kouluasteille opetussuunnitelmien osaksi painottaen tyttöjen osallistumista kerhoihin.

Tulevaisuuden moninaisten ongelmien ratkaisuun tarvitaan matematiikan, luonnontieteiden ja teknologian osaamista. Tähän työhön tarvitaan tiedon tason nostamista näissä tieteissä.

Savo-Karjalan Kokoomusnaiset ry esittää, että

hyväksyessään aloitteen Kansallisen Kokoomuksen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kannustaa eduskuntaryhmää edistämään ja tukemaan sitä, että määrärahoja matematiikan, luonnontieteiden ja teknologian opetusta antavaan kerhotoimintaan lisättäisiin sekä kannustettaisiin tyttöjä mukaan, jotta he lähtisivät kouluttautumaan ammatteihin, joissa vaaditaan näiden tieteiden osaamista.

Puoluehallitus:

Savo-Karjalan Kokoomusnaiset kiinnittää aloitteessaan huomiota äärimmäisen tärkeään asiaan. Huoli matemaattis-luonnontieteellisten aineiden Pisa-tuloksista on aiheellinen ja tähän kehityssuuntaan on pyrittävä saada muutos aikaiseksi.

Mahdollisuuksien tasa-arvo on kokoomuslaisen koulutuspolitiikan ydin. Käytännössä sen on tarkoitettava, että jokaista kannustetaan omien taitojensa ja vahvuuksiensa puitteissa kouluttautumaan niille aloille, jotka kokee itse mielekkäiksi. Erityistä huomiota on kiinnitettävä nimenomaan siihen, että alojen sukupuolittuneisuudesta päästäisiin eroon – jokaisesta lapsesta voi tulla mitä tahansa sukupuoleen katsomatta.

On tärkeää kiinnittää erityistä huomiota siihen, että oppilaita kannustetaan opiskelemaan aloja omista mielenkiinnon kohteista käsin eikä niistä sukupuolikäsityksistä, joita eri aloihin liittyy. Aloitteessakin esitetyt näkemykset siitä, että erityisesti tyttöjä tulisi kannustaa matemaattis-luonnontieteellisten alojen opiskeluun, ovat pääosin erittäin kannatettavia.

Viime vaalikaudella kokoomuslaisen opetusministerin johdolla Luma Suomi -kehittämishjelma laajennettiin valtakunnalliseksi, jotta voitiin vahvistaa matematiikan, luonnontieteiden sekä teknologiakasvatuksen tutkivaa opetusta aina varhaiskasvatuksesta yläkoulun viimeisille luokille asti.

Puoluehallitus kuitenkin katsoo, että kehittämishjelma on lähtenyt käyntiin niin valtion tuella kuin yksityisillä lahjoituksilla ja näiltä osin onkin tärkeää, että toiminta saadaan nyt vakiinnutettua mahdollisimman pysyväksi.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

138.Pirkanmaan Kokoomusnuoret: Taloustiedon laajentaminen opetussuunnitelmaan

Kokoomuksen perimmäisiin arvoihin kuuluvat yksilön vapaus ja vastuu. On myös kuitenkin yhteiskunnan velvollisuus antaa valmiudet nuorille kantaa vastuuta itsestään, joka tulee saadun vapauden mukana. Tällä hetkellä, tilastoidusti etenkin nuorten aikuisten saamien maksuhäiriömerkintöjen määrä on selvässä nousussa, eikä kaikilla itsenäiseen elämään astuvilla nuorilla ole valmiuksia kestävään taloudenhoitoon.

Laajamittaisempi henkilökohtaisen taloudenhoidon ja taloustiedon opetus antaisi nuorille kaikki valmiudet peruskoulusta valmistuessaan hoitaa itsenäisesti henkilökohtaista talouttaan, sekä myös antaen laaja-alaisemman ymmärryksen taloudellisista ilmiöistä. Tällä hetkellä kaikki talousosaamisen opetus peruskoulussa käydään laaja-alaisemman yhteiskuntaopin kautta, josta seuraa ongelma ettei kaikkia taloustietoon liittyviä aiheita välttämättä ehditä käydä läpi oppitunneilla. Jos taloustieto olisi oma oppiaineensa, voisi sen kautta varmistaa että kaikista tärkeimmät talousosaamiseen liittyvät aiheet käydään läpi. Pirkanmaan Kokoomusnuoret ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen Kansallisen Kokoomuksen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kannustaa eduskuntaryhmää tekemään selvityksen siitä, että olisiko opetussuunnitelmaa mahdollista laajentaa sisältämään taloustiedon oppimäärä.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 140 lopussa.

139. Kokoomuksen Hämeenlinnan Kunnallisjärjestö ja Hätilän Kokoomus: Kymmensormijärjestelmä osaksi perusopetuksen opetussuunnitelmaa

Digitalisaation edetessä tietokoneet ja niiden käyttö ovat tulleet entistä tiiviimmäksi osaksi lasten ja nuorten elämää. Uudet perusopetuksen opetussuunnitelmat otettiin käyttöön 1.8.2016 alkaen kaikissa kouluissa vuosiluokilla 1–6. Opetussuunnitelmassa todetaan, että tieto- ja viestintäteknologian käyttö työtapana edistää oppilaiden mahdollisuuksia kehittää työskentelyään ja oppia tulevaisuudessa tarvittavia taitoja.

Viimeistään korona-kevään aikana siirtyminen etäopetukseen teki tietokoneilla opetuksen ja oppimisen osaksi jokapäiväistä arkea jokaiselle oppilaalle kaikissa kouluissa. Koululaisten ja opiskelijoiden täytyy tulevaisuudessa pystyä entistä enemmän tuottamaan tekstiä ja sisältöä myös itse. Sujuva ja nopea tekstin tuottaminen on olennainen osa oppimista ja osallistumista. Kymmensormijärjestelmän käyttö edesauttaa sujuvaa tekstin tuottamista. Tällä hetkellä kouluissa on hyvin vaihtelevat käytännöt kymmensormijärjestelmän opettamisessa ja käyttöönotossa. Se perustuu pääosin valinnaisuuteen tai vapaaehtoisuuteen, niin koulujen kuin oppilaiden puolelta. Kymmensormijärjestelmän opiskelun ei pidä olla erillinen oppiaine, vaan se voi sisältyä laaja-alaisiin oppimisen taitoihin. Mikäli kymmensormijärjestelmää lähdetään opiskelemaan jo heti alaluokilta, motorikka kehitty nopeasti ja kymmensormijärjestelmä automatisoituu oppilaiden arjen taidoksi ja vahvuudeksi elämänikäiseen oppimiseen.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että kymmensormijärjestelmä saadaan osaksi perusopetuksen alakoulun opetussuunnitelmaa.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 140 lopussa.

140. Uudenmaan Kokoomusnuoret: Mediakasvatuksen lisääminen osaksi perusopetuksen opetussuunnitelmaa

Media on läsnä ihmisten arjessa koko ajan ja nuoret viettävät yhä enemmän aikaa mediassa. Se on täynnä erilaisia uutisia ja tietoja, joista kaikki eivät välttämättä ole totta tai sisältävät väärää tietoa. Lähdekriittisyys sekä luotettavan ja epäluotettavan tiedon erottaminen toisistaan ovat tärkeitä medialukutaitoja, jotka tulisi oppia mahdollisimman nuorena. Perusopetuksen tavoitteena on tarjota oppilaalle laaja yleissivistys. Muun muassa näistä syistä mediakasvatuksen rooli korostuu entistä merkittävämmän nykypäivän perusopetuksessa.

Tällä hetkellä opetussuunnitelmassa on linjattu laaja-alaisesta osaamisesta. Tähän sisältyy myös monilukutaito eli mediakasvatusta. Opetussuunnitelmassa pyritään ohjaamaan oppilaita ymmärtämään ympäröivää maailmaa ja korostamaan kriittistä ajattelua. Linjaukset ovat vuosiluokkien 7–9 osalta huomattavasti laajempia kuin alakoulun osalta, mutta silti riittämättömiä.

Opetussuunnitelman laaja-alaisen osaamisen osiota on tähän mennessä voitu soveltaa kouluissa pääosin itsenäisesti. Tämä johtaa siihen, että peruskoulun päättävillä nuorilla on toiselle asteelle siirtyessään erilaiset valmiudet ja mahdollisuudet järjestää ja analysoida tietoa. Kokoomusnuoret katsoo, että mahdollisuuksien tasa-arvo on tulevaisuudessakin turvattava lisäämällä mediakasvatusta erilliseksi kokonaisuudeksi perusopetuksen äidinkielen ja kirjallisuuden opetussuunnitelman tavoitteisiin.

Uudenmaan Kokoomusnuorten mielestä tehokkain keino mediakasvatuksen kehittämiseksi on mediakasvatuksen lisääminen erilliseksi kokonaisuudeksi perusopetuksen äidinkielen ja kirjallisuuden opetussuunnitelman tavoitteisiin. Edellä mainituin perustein Uudenmaan Kokoomusnuoret ry esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää edistämään muutoksia mediakasvatuksen lisäämiseksi erilliseksi kokonaisuudeksi perusopetuksen äidinkielen ja kirjallisuuden opetussuunnitelman tavoitteisiin.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Pirkanmaan Kokoomusnuoria, Kokoomuksen Hämeenlinnan Kunnallisjärjestöä sekä Uudenmaan Kokoomusnuoria perusopetuksen opetussuunnitelmaa koskevista aloitteista.

Valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet on uudistettu viimeksi vuonna 2014. Samassa yhteydessä tarkasteltiin myös voimassa olevaa tuntijakoa. Aloitteessa mainittuja sisältöjä tulisi käsitellä osana itsensä huolehtiminen ja arjen taidot -kokonaisuutta, joka on yksi uuden opetussuunnitelman seitsemästä laaja-alaisen osaamisen kokonaisuuksista. Laaja-alaisen osaamisen on katsottu ylittävän oppiainerajat, joten koulutuksen järjestäjien onkin pohdittava, miten tämä kokonaisuus näkyy eri oppiaineiden opetuksessa.

Yksittäisten oppiaineiden tuominen omakseen ei ole tarkoituksenmukaista koulutuspolitiikkaa. Puoluehallitus katsookin, että tuntijakoa olisi kokonaisuudessaan arvioitava kriittisesti. Jotta voimme oppia tulevaisuuden taitoja ja pitää kiinni laajasta yleissivistävyydestä tarvitsemme entistä enemmän ilmiöpohjaista oppimista ja oppiainerajat ylittävää yhteistyötä, mihin myös OPS2014 kannustaa ja velvoittaa.

Eduskunta saa tällä vaalikaudella käsiteltäväkseen koulutuspoliittisen selonteon, jossa on tavoitteena linjata pitkän aikavälin koulutuspoliittisia toimenpiteitä. Osana tätä työskentelyä on äärimmäisen tärkeää, että myös tuntijakoon liittyviä kysymyksiä nostetaan keskusteluun. Tuntijaon uudistamiseen liittyy aina erilaisia intressejä sekä herkkyyksiä. Pelkästään tuntijaon vähimmäistuntimäärän kasvattamisella on sen sijaan suoria kustannusvaikutuksia valtion talouteen.

Tuoreen PISA 2018 -tutkimuksen mukaan PISA 2018 Suomalaisoppilaiden talousosaaminen on vahvaa. Tämä indikoi sitä, että nuorten talousosaaminen on vahvistunut erilaisista negatiivista signaaleista huolimatta. Talousosaaminen oli vahvasti yhteydessä lukutaitoon ja matematiikan osaamiseen, mutta sillä oli myös oma muista alueista riippumaton osuutensa. Talousosaamista on jo vahvistettu viimeisimmässä opetussuunnitelmauudistuksessa.

Koronakevät on osoittanut, että koulut ovat siirtyneet sujuvasti etäopiskeluun ja -opetukseen. Käytännössä haasteita on oppilaita enemmän esiintynyt opettajilla digitaitojen haltuunotossa. Opetussuunnitelmassa ei ole tarkoituksenmukaista määritellä yhtä menetelmää, joka kuuluu laajempaan digi- ja viestintätaitojen kokonaisuuteen vaan tämä on jätettävä paikallisten opetussuunnitelmien määräysten varaan.

Mediakasvatus on myös jo osa uudistettuja opetussuunnitelmia ja kuuluu äidinkielen ja kirjallisuuden ainekokonaisuuteen. Lisäksi mediakasvatus on osa laaja-alaista osaamista, joka on kaikki aineet poikkileikkaava opetuskokonaisuus. Medialukutaitojen vahvistaminen on kuitenkin ensiarvoisen tärkeä tavoite, koska viestintäympäristö nopeutuu ja monimutkaistuu jatkuvasti.

Yksittäisten oppiaineiden ja yksityiskohtaisten sisältöjen sijaan tulisi tarkastella oppimisen kokonaisuutta ja tulevaisuudessa tarvittavia taitoja. Tähän liittyen on aika ajoin käytävä myös kriittistä keskustelua alan parhaiden asiantuntijoiden kanssa.

Puoluehallitus esittää puoluekokoukselle, että se

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteiden 138, 139 ja 140 johdosta.

141. Pirkanmaan Kokoomusnuoret: Ala-asteelle toinen vapaavalintainen pakollinen kieli.

Kansainväliset markkinat ja ylipäätään kansainvälisyys on tärkeää meille suomalaisille ja meidän taloudellemme. Harva suomalainen opiskelee englannin ja ruotsin lisäksi muita kieliä, koska kokee työmäärän liian raskaaksi. Englanti on merkittävä kieli maailmalla, mutta muiden merkittävien kielten hallitseminen on hyödyllistä. Jokainen suomalainen opiskelee ruotsia, joka ei ole merkittävä kieli maailmalla, mutta takaa maamme kaksikielisyyden.

Tärkeimmät kielet maailmalla ovat englannin lisäksi mm. saksa, ranska, kiina ja venäjä. Nämä kielet ovat erittäin hyödyllisiä kansainvälisillä markkinoilla. Ruotsin kielen asema tulisi vakiinnuttaa ruotsin opiskelulla ruotsinkielisillä alueilla. Muuten olisi järkevämpää kuitenkin lisätä muiden kielten opiskelua. Englannin kielen opiskelu alkaa nykyään jo ensimmäisellä luokalla, jossa on kielen oppimisen herkkyyksikausi. Herkkyyksikausi tarkoittaa, että jonkin asian oppiminen on helpointa tiettyyn aikaan. Ala-asteella voisi alkaa toinen kieli esimerkiksi 3. tai 4. luokalla, jolloin se olisi vielä A-kieli. Vaihtoehtoina olisi esimerkiksi ruotsi, saksa, ranska, espanja, kiina tai venäjä. Ruotsin kieltä voisi samalla tavalla opiskella B1-kielenä, mutta se olisi vapaaehtoinen. Suomalaisten parempi kielitaito lisäisi Suomen kilpailukykyä, kun yrityksessä olisi enemmän kielitaitoa.

Pirkanmaan Kokoomusnuoret esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen Kansallisen Kokoomuksen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa Kansallisen Kokoomuksen eduskuntaryhmää edistämään ja tukemaan sitä, että pakollinen ruotsin kielen opetus poistetaan ja ala-asteella tulisi aloittaa muu vieras kieli englannin rinnalle

Puoluehallitus:

Pirkanmaan Kokoomusnuoret esittää aloitteessaan, että ruotsin pakollisuudesta luovutaan ja alakoulussa aloitettaisiin muu vieras kieli englannin rinnalle.

Suomen perustuslain (731/1999) 17 §:n mukaan Suomen kansalliskielet ovat suomi ja ruotsi. Julkisen vallan on huolehdittava maan suomen- ja ruotsinkielisen väestön sivistyksellisistä ja yhteiskunnallisista tarpeista samanlaisten perusteiden mukaan.

Julkisella vallalla on perusoikeusäänösten mukaan kielellisten ja sivistyksellisten perusoikeuksien turvaamiseen aktiivinen velvollisuus. Tämän veloitteen toteutuminen voidaan turvata vain sillä, että kieltenopetus on monipuolista ja meillä on tarjota koulutettuja henkilöitä, jotka pystyvät antamaan palveluita molemmilla kansalliskielillä.

On selvää, että ruotsin kielen opetus kaikilla koulutusasteilla ei painota tarpeeksi käytännönläheisen ja suullisen kielitaidon kehittymistä. Kokoomus kannattaa elävää ja monipuolista kieltenopetusta, joka tarjoaa mahdollisuuksia lapsille ja nuorille toimia kansainvälistyvässä ympäristössä.

Kotimaisten kielten ja vieraiden kielten opiskelun asettaminen vastakkain ei ole kuitenkaan luonteva tapa asian edistämiseksi: kielitaidon kehittäminen vahvistaa sivistyksellistä pohjaa, kansainvälistymisen edellyttämiä taitoja sekä kielellistä osaamista. On kuitenkin selvää, ettei pelkkä englannin tai ruotsin kielen taito ei enää riitä. Monipuolinen ja harjoitettu kielitaito vahvistaa kansainvälistymistä ja suomalaista sivistyksen pohjaa.

Kielikeskustelun ytimessä pitäisi olla ajatus kielivalikoiman laajentamisesta, ei yksittäisten kielten korvaamisella jollain vaihtoehtoisella kielellä. Viime vaalikaudella tehtiin merkittävä kieli- ja koulutuspoliittinen uudistus, kun kokoomuslaisen opetusministerin johdolla valmisteltiin esitys, jonka mukaan A1-kielen opetus alkaa jo alakoulun ensimmäisillä luokilla. Puoluehallitus katsoo, että kieltenopetusta on monipuolistettava ja varhennettava aina varhaiskasvatuksen kielikylypyihin koko maassa. Vain laajalla kielivalikoimalla voi pärjätä tulevaisuuden työelämässä.

Korkean osaamisen edellytyksenä on laaja kielitaito. Koulutuspoliittisessa päätöksenteossa tuleekin huolehtia, että mahdollisimman laajan kieliosaamisen rakentaminen on jatkossakin mahdollista.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

142. Turun Kansallisseura: Elämäntaidot-oppiaine lisättävä perusopetukseen

Tutkimusten mukaan lasten hyvinvoinnin vahva tukeminen opettamalla heille tunnetaitoja, kuten tunteiden tunnistamista, nimeämistä, ilmaisemista ja säätelyä jo varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa, vaikuttaa suotuisasti lasten ja nuorten tunne-elämän kompetenssiin ja koko heidän myöhempään elämäntilanteensa. Kompetenssin vahvistamisella ja tukemisella on suojaava merkitys mm. lapsen riskikäyttäytymisen ja syrjäytymiskehityksen ennaltaehkäisyn kannalta.

Lapsen kyvyllä tunnistaa erilaisia tunneilmaisuja on tutkimuksissa (esim. Mayer & Cobb 2000) todettu olevan yhteys väkivaltaiseen käyttäytymiseen ja päihteiden käytön riskiin. Lisäksi yhteys on havaittu olevan yksilön sosiaaliseen kyvykkyyteen, kuten itsehillintään, aloitteellisuuteen ja yhteistyökykyyn sekä koulusuoriutumiseen (esim. Izard ym. 2001.) Suomalainen, psykologian professori Lea Pulkkinen ja hänen työryhmänsä tekemä monikymmenvuotinen Lapsesta aikuiseksi - pitkittäistutkimus (Jyväskylä longitudinal study of personality and social development) osoittaa, että hyvä tunteiden säätelykyky alakouluiässä (8-vuotiailla) näkyy aikuisiällä hyvänä terveytenä, suotuisana työuran kehityksenä sekä vähäisenä alkoholinkäyttönä (ks. Pulkkinen 2017).

Tunnetaidot ovat elämän perustaitoja, jotta tulemme toimeen niin toisten kuin itsemme kanssa. Tutkimukset osoittavat myös, että tunnetaitoja voidaan opettaa ja oppia. (esim. Hintikka 2016). Tällä hetkellä perusopetuksessa ei ole riittävästi aikaa kyseiselle opetukselle, koska varsinaista tuntiresurssia aiheelle ei ole olemassa. Tunnetaitojen ja vuorovaikutustaitojen opettaminen on sisällytetty laaja-alaisiin osaamisalueisiin, joiden toteuttaminen käytännössä vaihtelee suuresti eri kouluissa.

Jotta jokainen lapsi saisi tasavertaisesti myös tunne- ja vuorovaikutustaitojen oppimiseen ja kehittämiseen riittävästi opetusta, tulee perusopetukseen saada Elämäntaidot –oppiaine, jota olisi 1 vuosiviikkotunti / luokka-aste (1-9). Elämäntaidot –oppiaineen opettaisi alakoulussa luokanopettaja ja yläkoulussa, vuosiluokilla 7-9, luokanohjaaja. Tutkimusten mukaan opettajan luomalla vuorovaikutusilmapiirillä on suuri merkitys mm. oppilaiden tarpeiden huomioimisen ja osallisuuden kokemuksen kannalta (Rasku-Puttonen 2006; Talvio 2014). Vaikka jokainen opettaja opettaa tunne- ja vuorovaikutustaitoja oppilaille luontaisestikin omalla vuorovaikutuksen ja toisten kohtaamisen esimerkillään kouluarjen tilanteissa ja oman oppiaineen kautta, voivat luokanopettaja ja luokanohjaaja parhaiten vaikuttaa suotuisasti ryhmän tunneilmaisuun sekä oppilaiden keskinäiseen sekä opettajan ja oppilaan väliseen vuorovaikutukseen, koska he ovat ajallisesti eniten tekemisissä oman ryhmänsä oppilaiden kanssa. Joissakin kouluissa

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (2014) velvoite elämäntaitoihin liittyvien tunnetaitojen ja vuorovaikutustaitojen opettamisesta toteutetaan jo nyt käytännössä yhden vuosiviikkotunnin avulla. Tuntiresurssi on kuitenkin jouduttu miettimään koulukohtaisesti, mistä aika otetaan.

Elämäntaidot-oppiaineen keskeisiä sisältöjä olisivat mm.

Tunnetaidot

Vuorovaikutustaidot

Oppilaan itsetuntemuksen lisääminen ja itsetunnon vahvistaminen

Turvataidot

Taloustaidot

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että Elämäntaidot – oppiaine saadaan perusopetuksen varsinaiseksi oppiaineeksi.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Turun Kansallisseuraa aloitteesta, jossa esitetään elämäntaidot-oppiaineen ottamista osaksi valtakunnallista tuntijakoa. Puoluehallitus yhtyy Turun Kansallisseuran aloitteessaan esittämiin näkemyksiin siltä osin kuin siinä on tarkasteltu elämäntaitojen opettamisesta aiheutuvia hyötyjä lapsen kasvulle ja kehitykselle.

Valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet on uudistettu viimeksi vuonna 2014. Samassa yhteydessä tarkasteltiin myös voimassa olevaa tuntijakoa. Aloitteessa mainittuja sisältöjä tulisi käsitellä osana itsensä huolehtiminen ja arjen taidot -kokonaisuutta, joka on yksi uuden opetussuunnitelman seitsemästä laaja-alaisen osaamisen kokonaisuuksista. Laaja-alaisen osaamisen on katsottu ylittävän oppiainerajat, joten koulutuksen järjestäjien onkin pohdittava, miten tämä kokonaisuus näkyy eri oppiaineiden opetuksessa.

Yksittäisten oppiaineiden tuominen omakseen ei ole tarkoituksenmukaista koulutuspolitiikkaa. Puoluehallitus katsookin, että tuntijakoa olisi kokonaisuudessaan arvioitava kriittisesti. Jotta voimme oppia tulevaisuuden taitoja ja pitää kiinni laajasta yleisivistävyydestä tarvitsemme entistä enemmän ilmiöpohjaista oppimista ja oppiainerajat ylittävää yhteistyötä, mihin myös OPS2014 kannustaa ja velvoittaa.

Eduskunta saa tällä vaalikaudella käsiteltäväkseen koulutuspoliittisen selonteon, jossa on tavoitteena linjata pitkän aikavälin koulutuspoliittisia toimenpiteitä. Osana tätä työskentelyä on äärimmäisen tärkeää, että myös tuntijakoon liittyviä kysymyksiä nostetaan keskusteluun. Tuntijaon uudistamiseen liittyy aina erilaisia intressejä sekä herkkyyksiä. Pelkästään tuntijaon vähimmäistuntimäärän kasvattamisella on sen sijaan suoria kustannusvaikutuksia valtion talouteen.

Yksittäisten oppiaineiden sijaan tulisi tarkastella oppimisen kokonaisuutta ja tulevaisuudessa tarvittavia taitoja. Tähän liittyen on aika ajoin käytävä myös kriittistä keskustelua alan parhaiden asiantuntijoiden kanssa.

Puoluehallitus esittää puoluekokoukselle, että se

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

143. Kotkan Kokoomusnaiset: Talousosaaminen ja -apu kuntoon konkreettisilla toimenpiteillä

Kansalaisten talousosaamisessa on vakavia puutteita varsinkin nuorten keskuudessa. Ulosottoja oli vuoden 2018 aikana 578 000 ihmisellä. Asiakastiedon mukaan vuoden 2019 lopussa oli ennätysellisesti 386 000 henkilöllä maksuhäiriömerkintä (Takuusäätiön toimitusjohtaja, Juha A. Pantzar). Näiden merkintöjen takana ovat kulutusluotot, pikalainat ja usein myös sosiaali- ja terveydenhuollon laskut sekä puutteelliset taloustiedot ja -taidot.

Lasten vanhemmilla on päävastuu talousosaamisen opettamisesta. Taloustaitoja tulisi päivittää koulussa jatkuvasti kaikissa kouluaineissa. Jo neuvoloissa voisi tarjota tietoa siitä, kuinka perheen taloutta hoidetaan. Rohkeaa rahapuhetta ja tiedonjakamista tarvitaan kaikkialla. Koska raha on digitalisoitunut eli muuttunut näkymättömäksi, niin sen vuoksi tarvitaan myös uudenlaista talousosaamista, ymmärrystä rahan arvosta sekä oman rahankäytön seuraamisesta. Nuoret aikuiset tarvitsevat reaaliaikaista tietoa osakkeista, säästämisestä ja sijoittamisesta sekä virtuaalirahoista.

Nykyisessä hallituksen ohjelmassa on maininta, että kansalaisten talousosaamista ja taloudenhallintaa kehitetään kaikissa ikäryhmissä. Tämä velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskunta- ja ministeriryhmää toimimaan siten, että tarvitsemme korkealla tasolla hyväksytyt poliittisen yksimielisyyden asialle sekä valtakunnallisen koordinoinnin - tarvitsemme kansallisen talouslukutaidon strategian.

Kansallinen ja ylikansallinen koronapandemia on aiheuttanut laajamittaista yritysten alasajoa. Tämä on johtanut yrittäjien ja työntekijöiden työttömyyteen sekä heidän henkiseen ja taloudelliseen ahdinkoon.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että

1. Suomen hallitus laatii kansallisen talouslukutaidon strategian.

2. Talouslukutaidon strategian toteuttaminen aloitetaan alakoululaisista ja se jatkuu toisen asteen koulutuksessa sekä laajimmin korkea-asteella. Kunkin koulutustason mukaan toteutetaan rahankäytön ja sijoittamisen ABC-ajokortti.

3. Nykyisessä koronatilanteessa olisi huomioitava myös työttömäksi jäävien yrittäjien henkinen ja taloudellinen ahdinko sekä tukeminen. Nykyisessä koronatilanteessa tarvitaan paljon lisää velkaneuvoja auttamaan pulaan joutuneita.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Kotkan Kokoomusnaisia tärkeästä aloitteesta taloustaitojen vahvistamiseksi. Taloustaidot ja -tiedot ovat tänä päivänä äärimmäisen keskeisessä asemassa kansalaisten elämässä. Taitoja opitaan sekä koulutusjärjestelmässä mutta myös non-formaaliilla oppimisella on keskeinen rooli taloustaitojen vahvistumisessa.

Tuoreen PISA 2018 -tutkimuksen mukaan PISA 2018 Suomalaisoppilaiden talousosaaminen on vahvaa. Tämä indikoi sitä, että nuorten talousosaaminen on vahvistunut erilaisista negatiivista signaaleista huolimatta. Talousosaaminen oli vahvasti yhteydessä lukutaitoon ja matematiikan osaamiseen, mutta sillä oli myös oma muista alueista riippumaton osuutensa.

Valtakunnallisten opetussuunnitelman perusteiden (2014) myötä taloustaitojen asema vahvistui perusopetuksessa. Taloustaidot kuuluvat nykyään laaja-alaisen osaamisen kokonaisuuteen, mikä edellyttää sitä, että talousosaamista voidaan opettaa oppiainerajat ylittäen. Taloustaitojen opetusta on vahvistettu kautta linjan eri koulutusasteilla viime vuosien aikana. Voidaan katsoa, että taloustaitojen opetusta toteutetaan jokaisella kouluasteella. Taloustieto ei ole Suomessa omana oppiaineenaan, mutta PISA-tulosten perusteella voidaan nähdä, että ratkaisu opettaa taloustaitoja eri oppiaineissa, on toiminut hyvin.

Mitä tulee yrittäjien työttömäksi jäämiseen, puoluehallitus yhtyy aloitteessa esitettyyn toiveeseen siitä, että yrittäjien henkisestä ja taloudellisesta ahdingosta huolehditaan. Kokoomuksen tavoitteena on oltava, että nyt väliaikaiseksi säädetty yrittäjien työttömyysturva tulee jatkumaan myös kriisin jälkeen. Yrittäjillä on oltava oikeus riittävään taloudelliseen tukeen ilman että yritystoimintaa on ajettava kokonaisuudessaan alas.

Kansalaisten taloustaitojen vahvistaminen kaikissa ikäryhmissä on tärkeä tavoite. Talouslukutaidon vahvistaminen erityisesti formaalin koulutusjärjestelmän ulkopuolella olevien kansalaisten osalta on oltava päätavoite, jotta voidaan välttää huonosta

taloudenpidosta aiheutuvia henkilökohtaisia tragedioita. Puoluehallitus pitää kansallisen taloustaitostrategian laatimista kannattavana asiana.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

144. Turun Kansallisseura: Kasvattajien ja opettajien työnkuvan selkiyttäminen sekä työn vaativuuden huomioiminen tasapuolisesti

Valtakunnallisesti tulee aikaisempaa tarkemmin määritellä sekä varhaiskasvatuksen että perusopetuksen ammattilaisten työnkuvat ja työstä maksettavien korvausten yhteneväisyys. Luokkakokoihin tulee tehdä maksimimitoitus, etenkin kun ryhmässä on tehostetun ja erityisen tuen oppilaita. Heidän määränsä mukaisesti luokanopettajan palkkaukseen tulee liittyä kertoimet. Tällä hetkellä kaikki opetusalan ammattilaiset eivät ole tasa-arvoisessa asemassa työn vaativuuden ja palkkauksen suhteen.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että kasvattajien ja opettajien työnkuvat saadaan selkiytettyä ja työn vaativuus huomioidaan tasapuolisesti.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Turun Kansallisseuraa aloitteesta. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstön toimenkuvia säädellessään varhaiskasvatuslaissa (540/2018) sekä perusopetuslaissa (628/1998) sekä asetuksessa opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista (986/1998). Nämä luovat säädöspohjan sille, minkälaiset vaatimukset ko. alan tehtäviin on lainsäädännöllisesti asetettu.

Varsinaiset sisällölliset toimenkuvat ja niiden määrittely eivät kuulu lainsäätäjän toimivaltaan. Käytännölliset kysymykset liittyen esimerkiksi palkkaukseen ja työn vaatimukseen kuuluvat työmarkkinajärjestöille. Näin ollen ei ole tarkoituksenmukaista, että näihin kysymyksiin puututaan sellaiselta taholta, joka ei ole neuvotteluosapuolena

Kokoomus pitää tärkeänä, että työstä maksetaan reilu korvaus. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ammattilaiset tekevät äärimmäisen tärkeää työtä Suomen tulevaisuuden osaamisen varmistamiseksi. Sopimusyhteiskunnan pelisääntöihin kuuluu kuitenkin se, että neuvotteluosapuolet ratkaisevat työnteon sisällölliset kysymykset eikä lainsäätäjä puutu tähän sopimusvapauden piiriin kuuluvaan oikeuteen.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hylkäisi aloitteen.

145. Turun Kansallisseura: Pienluokat lapsen lakiin kirjatuksi oikeudeksi

Sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa lasten väkivaltainen käyttäytyminen niin vertaisiaan kuin aikuisia kohtaan on lisääntynyt huolestuttavasti ja selvästi. Lapsilla tulee olla mahdollisuus vaihtoehtoihin koulutusmuotoihin. Inklusioajatus, jossa kaikki lapset opiskelevat isossa opetusryhmässä erilaisine tuen tarpeineen ei sovi kaikille lapsille, vaan aina on mietittävä, mikä on kunkin lapsen etu. Tukitoimet ja opettajaresurssit tulee olla riittävät isossa opetusryhmässä. Näin valitettavasti asia ei kuitenkaan ole käytännössä. Pienluokkamahdollisuus tulee kirjata selkeästi lakiin lapsen oikeudeksi. Mahdollisuus opiskella enintään 10 oppilaan pienryhmässä erityisluokanopettajan opetuksessa koskee etenkin käyttäytymisen ja tunne-elämän haasteita omaavia lapsia, vaikeimmin kehitysvammaisia sekä autismikirjolla olevia eli vaativan erityisen tuen lapsia.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että lapsen oikeus pienluokkaopetukseen kirjataan selkeästi lakiin.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Turun Kansallisseuraa aloitteesta, jossa ollaan vahvistamassa lapsen oikeutta pienluokkaopetukseen. Pienluokkaopetus on yksi osa oppimisen tuen muotoja, joten on kannatettavaa, että sitä tarkastellaan osana laajempaa tuen uudistamista.

Jokaisella oppilaalla on oltava mahdollisuus riittävään oppimisen tukeen sekä muihin palveluihin. Tämä kuuluu vahvasti sivistyksellisten oikeuksien toteuttamiseen. Inklusioperiaatteen taustalla oleva ajatus on kannatettava, mutta se tarvitsee tuekseen myös eriyttäviä tuen muotoja.

Kokoomus on jo pitkään pitänyt esillä kolmiportaisen tuen toteutumisen ontumista. Lisäksi olemme esittäneet, että jo varhaiskasvatukseen luodaan toimiva varhaisen tuen malli, jotta haasteisiin voidaan puuttua mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Tällä hetkellä haasteena on, että nykyinen tukijärjestelmä ei varmista kaikille lapsille ja nuorille riittävää tukea. Painopistettä tulisi saada siirrettyä yleiseen tukeen, jotta jokaiselle oppilaalle pystytään tarjoamaan oppimisen tuen palveluita. Tällä hetkellä opettajien työaikaa kuluu myös suunnitelmien laadintaan ja päivittämiseen. Pedagogiset asiakirjat ovat tärkeitä, mutta olennaista on, että työpanosta saadaan suunnattua asiakirjoista tuen toteutukseen. Tämä edellyttää tuekseen joustavaa ja toimivaa lainsäädäntöä.

Kolmiportaista tukea on uudistettava ja perusopetuslakia on tältä osin selkiytettävä. Osana kolmiportaisen tuen uudistamista on myös pohdittava, millä tavalla lapsen oikeus pienluokkaopetukseen kirjattaisiin lakiin. Näin ollen puoluehallitus katsoo, että tarvitsemme oppimisen tuen kokonaisuudistuksen, jossa on huomioitava myös oppilaiden oikeus pienryhmämuotoiseen opetukseen.

Puoluehallitus esittää puoluekokoukselle, että se

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

146. Turun Kansallisseura: Koulutusseteli kasvatus- ja opetusalan henkilöstön täydennyskoulutusta varten

Varhaiskasvattajilla ja perusopetuksen kasvatus- ja opetushenkilöstöllä, mukaan lukien koulunkäynninohjaajat, tulee olla oikeus päästä työajalla haluamaansa täydennyskoulutukseen, johon he kokevat olevan tarvetta ja joka palvelee heidän arjen työtään. Maksullista täydennyskoulutusta varten jokaisella ammattilaisella olisi käytössään tietyn suuruinen koulutusseteli jokaista lukuvuotta kohden. Kaikilla ammattilaisilla tulee olla myös velvoite osallistua täydennyskoulutukseen. Hyödylliseksi koettu täydennyskoulutus auttaa ammattilaisia oman ammattitaidon ylläpitämisen ja kehittämisen lisäksi myös jaksamaan työssään paremmin.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että koulutusseteli saadaan toteutumaan kasvatus- ja opetushenkilöstön täydennyskoulutusta varten.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Turun Kansallisseuraa koulutusseteliä koskevasta aloitteesta.

Kokoomus pitää kasvatus- ja opetusalan henkilöstön täydennyskoulutusta äärimmäisen tärkeänä. Kokoomuslaisen opetusministerin johdolla käynnistettiin viime vaalikaudella opettajankoulutusfoorumi, jonka tavoitteena oli luoda ja vahvistaa suuntaviivat opettajien perus- ja täydennyskoulutuksen kehittämiseksi.

Tällä hetkellä opetus- ja kasvatusalalla ei ole samanlaista täydennyskoulutusvelvollisuutta kuin sosiaali- ja terveysalalla. Käytännössä maailman muutosvauhti on kuitenkin niin nopea, että myös opetus- ja kasvatusalan ammattilaisilla tulisi olla mahdollisuus osallistua täydennyskoulutukseen ja päivittää omaa osaamistaan.

Opetus- ja kulttuuriministeriön toimesta valmistellaan tällä hetkellä jatkuvan oppimisen uudistusta, joka koskettaa koko yhteiskuntaa. Uudistustyön tueksi on asetettu myös parlamentaarinen ryhmä, jonka tavoitteena on varmistaa, että uudistuksella on mahdollisimman laaja parlamentaarinen hyväksyntä.

Kokoomus on jo aiemmin esittänyt tulevaisuussopimuksen laatimista valtion, työnantajien ja koulutuksen järjestäjien kesken. Tulevaisuussopimuksessa sovittaisiin niistä periaatteista, joilla oikeus jatkuvaan oppimiseen varmistetaan jokaiselle työntekijälle alasta riippumatta.

Osana jatkuvan oppimisen uudistustyötä koulutusseteliä voidaan pitää erittäin hyvänä työkalupakkiin kuuluvana ehdotuksena. Kuitenkin tässä vaiheessa on tärkeää, että uudistus toteutetaan kokonaisvaltaisesti huomioiden erilaiset tavat toteuttaa täydennyskoulutusta. On järkevää, että tätä ehdotusta viedään eteenpäin uudistuksen valmistelussa, jotta setelimallia voitaisiin hyödyntää myös muilla kuin kasvatuksen ja koulutuksen toimialoilla.

Puoluehallitus esittää puoluekokoukselle, että se

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

147. Kokoomuksen Naisten Liitto: Jokaiselle koululaiselle oma tukihenkilö

Hallitusohjelmakirjaus oppivelvollisuuden nostosta 18-vuoteen etenee. Hallituksen tavoitteena on taata jokaiselle nuorelle toisen asteen koulutus.

Myös Kokoomus on pitänyt esillä tavoitteen tärkeyttä. Hallituksen sinänsä hyvän tavoitteen saavuttamiseksi lapsiin ja nuoriin pitää kuitenkin panostaa jo aikaisemmassa vaiheessa. Oppivelvollisuuden laajentaminen ei ratkaise niitä ongelmia, joiden vuoksi nuori on vaarassa jäädä vaille toisen asteen tutkintoa.

Joka vuosi jopa 6000 nuorta päättää peruskoulun ilman riittäviä kirjallisia ja matemaattisia valmiuksia. Tuhannet nuoret ovat joka vuosi vaarassa jäädä yhteiskunnasta syrjään. Tähän ongelmaan on tartuttava oppilaskohtaisesti.

Pudotusvaarassa oleville lapsille ja nuorille on kohdennettava erityistä tukea varhaisessa vaiheessa. Oppivelvollisuuden noston sijaan tarvitaan laadukasta perusopetusta ja riittäviä tukitoimia, jotta nuori saavuttaa tarvittavat tiedot ja taidot toiselle asteelle siirtymiseksi. Riittävä ohjaus, opiskelijahuolto ja mielenterveyspalvelut vastaavat keskeyttäjiä tarpeeseen oppivelvollisuuden nostoa paremmin.

Yksilökohtaista tukea sitä tarvitseville voitaisiin antaa koulun henkilökuntaan kuuluvan tukihenkilön avulla. Tukihenkilön tehtävänä olisi riittävän varhaisessa vaiheessa arvioida koululaisen tuen tarve moniammatillisesti ja hallintorakenteet ylittävästi. Tukihenkilö olisi oppilaan tuki kokonaisvaltaisesti hänen mahdollisissa opintososiaalisissa tai muissa tarpeissa yhteistyössä perheen, oppilasterveydenhuollon ja nuorisotoimen kanssa.

Mahdollisuuksien tasa-arvoon eli keskeiseen koulutuksen arvoon päästään perusteisiin puuttamalla ja niitä vahvistamalla oikea-aikaisesti.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään jokaisen 9-luokkalaisten pääsyä jatko-opintoihin toiselle asteelle luomalla riittävät tukirakenteet tarpeeksi varhaisessa vaiheessa.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Kokoomuksen Naisten liittoa tärkeästä aloitteesta. Puoluehallitus pitää ehdottoman tärkeänä, että jokainen nuori saa riittävät tukipalvelut niin koulutuksen aikana kuin nivelvaiheissa.

Puoluehallitus yhtyy aloitteessa esitettyyn kansaan siitä, että oppivelvollisuuden nostamisen sijaan meidän on vahvistettava perusopetusta, jotta jokainen nuori saa riittävät tiedot ja taidot toisella asteella opiskeluun. On ehdottoman tärkeää, että jokainen nuori suorittaa vähintään toisen asteen tutkinnon.

Kokoomus on jo pitkään pitänyt esillä kolmiportaisen tuen uudistamista, oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistamista sekä jälkiohjausveloitteen luomista perusopetukseen. Näillä toimenpiteillä voidaan vastata aloitteessakin esitettyihin tavoitteisiin. Kokoomus on myös kannattanut terapiatakuun toteuttamista, jotta jokaisella olisi mahdollisuus riittäviin ja oikea-aikaisiin mielenterveyspalveluihin.

Mahdollisuuksien tasa-arvo on koulutusjärjestelmämme kulmakivi. Tämä edellyttää, että puutemme oppimisen haasteisiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Peruskoulua on vahvistettava ja rakenteita uudistettava.

Jo tällä hetkellä suurin osa lapsista ja nuorista jatkaa opiskelemaan toiselle asteelle. Haasteena on kuitenkin koulutuksen keskeyttäminen erityisesti ammatillisessa koulutuksessa. Opinto-ohjaukseen on panostettava, jotta väärä alanvalinta ei koidu koko koulutuksen keskeyttämiseen vaan opiskelijoiden on mahdollista myös joustavasti vaihtaa koulutusohjelmaa.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

148.Kokoomuksen Naisten Liitto: Liikunnan tärkeys ja ennaltaehkäisevän toiminnan järjestämisen vastuutahot seuraavaan sote-lakiin

Liikunnan vaikutus ihmisten toimintakykyyn on merkittävä. Suuri osa liikkumattomista tai vähän liikkuvista henkilöistä kuuluu sosiaali- ja terveystalveluiden piiriin. On yhteiskunnallisesti tärkeää, että kaikkia kannustetaan liikkumaan.

Liikunnalliseen elämäntapaan kannustamisen tulee kuulua osaksi ihmisen jokaista elämänvaihetta aina neuvolasta ja päiväkodista, opiskelijoiden ja työterveyshuollon kautta ikäihmisten palvelutoimintaan.

Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilökunta tarvitsee tukea ja neuvoa puuttuakseen riittävän ajoissa ja riittävällä vakavuudella ihmisten liikuntatottumuksiin. Erityisesti neuvola ja opiskelijaterveyshuolto tarvitsevat uskallusta nostaa liikunnan välttämättömyys esille perhekohtaisissa keskusteluissa.

Sote-alan ammattilaisten koulutuksessa liikunnan roolia terveyttä edistävänä tekijänä on lisättävä. Koulutuksessa tulee vahvistaa liikunnan käyttöä hoitomuotona ja kuntoutuksessa.

Varhaiskasvatuksen ja opetushenkilöstön koulutuksessa liikunnan roolia jaksamisen, keskittymisen ja oppimista edesauttavana tekijänä on lisättävä.

Liikunnan tärkeyden ja merkityksen lisäksi tulevassa sote-laissa on tultava esille selkeästi myös se, mikä tai mitkä tahot ovat vastuussa sen järjestämisestä.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että Kokoomus puolueena varmistaa, että liikunnan tärkeys ja siihen liittyvän ennaltaehkäisevän toiminnan järjestämisen vastuutahot tulee kirjattua seuraavaan sote-lakiin.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus yhtyy aloitteessa esitettyyn tavoitteeseen liikunnan merkityksestä ihmisten toimintakykyyn.

Vain viidennes suomalaisista liikkuu terveytensä kannalta riittävästi. Liikkumattomuus lisää merkittävästi riskiä sairastua elintapatairauksiin ja johtaa jopa ennenaikaisiin kuolemiin. Liikkumattomuus aiheuttaa lisäksi vuosittain yli kolmen miljardin euron kustannukset yhteiskunnalle. Liian vähäinen liikkuminen on yksi keskeisistä ratkaistavista haasteista.

Suurin osa liikuntatottumuksista muodostuu jo varhaislapsuudessa. Tämän vuoksi on tärkeää, että kannustamme lapsia ja nuoria kaikin tavoin liikkumaan. Kokoomus on ollut määrätietoisesti edistämässä Liikkuva koulu -toimintamallin laajentamista aina varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle ja korkeakoulutukseen. Hyvät toimintamallit on levitettävä koko maahan.

Liikunnan vaikutus ihmisten toimintakykyyn on merkittävä. Sosiaali- ja terveystalvveluiden piirissä on iso osa niistä, jotka liikkuvat vähiten. Meidän on kannustettava kaikkia liikkumaan. Tarvitsemme enemmän tietoa, neuvontaa ja tukea esimerkiksi jo neuvolapalveluihin.

Sote-alan ammattilaisten koulutuksessa liikunnan roolia terveyttä edistävänä tekijänä on lisättävä. Lisäksi liikunnan käyttöä hoitomuotona ja kuntoutuksessa on vahvistettava.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

149.Kokoomuksen Naisten Liitto: Tasavertaista urheilupaikkarakentamista

Monella suomalaisella lapsella ei ole mahdollisuutta harrastaa korkeiden kustannusten vuoksi. Sopivien liikuntatilojen vähäisyys useilla paikkakunnilla aiheuttaa ongelmia niin liikunnan aktiivi- ja kilpaharrastajille kuin arkiliikkuville ja koululaisillekin. Samaan aikaan liikunnasta saatujen hyötyjen merkitys on kiistaton ja yhä useampaa pitäisi kannustaa liikkumaan enemmän.

Suomalaista liikunta- ja urheilupaikkarakentamista ja peruskorjausta tulee tukea laaja-alaisesti valtion ja kuntien taholta, jotta seuratoiminnan harrastamiseen liittyvät maksut eivät kasvaisi nykyisestäään. Uudistus- ja peruskorjaustyössä tulee huomioida vahvasti sekä arkiliikunnan ja koululiikunnan paikat että harraste- ja huippu-urheilun harjoittelu- ja suorituspaikat.

Tukemisen tulee olla tasavertaista eri urheiluharrastusten välillä, sillä harvalla lajilla on mahdollisuus rakentaa yksityisellä rahalla olosuhteita harrastajilleen. Lisäksi tulee huomioida lajien tasavertainen tukeminen sukupuolinäkökulmasta. Tutkimusten mukaan julkinen liikuntapaikkarakentaminen keskittyy tällä hetkellä erityisesti miesten keskuudessa suosittuihin lajeihin.

Valtion tukia tulee hyödyntää nykyistä tehokkaammin ja niihin tulee mahdollistaa monipuolisia rahoitusmalleja. Tilojen tulee olla käytettävyydeltään monimuotoisia, jotta mahdollisimman moni laji hyötyy olosuhteista. Tilojen suunnittelussa tulee huomioida monipuolisesti eri lajien harrastajia, jotta lopputuloksena syntyy käytettävyydeltään paras mahdollinen tilaratkaisu. Urheilupaikkarakentamisessa tulee huomioida myös maantieteellinen ja väestömäärään suhteutettu tarjonta siten, että tarjonta vastaa kysyntää.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa Kansallista Kokoomusta varmistamaan, että julkisessa urheilupaikkarakentamisessa otetaan paremmin huomioon sukupuolivaikutukset sekä liikunta- ja urheilutilojen tehokas hyödyntäminen ja monipuolinen tarjonta.

Puoluehallitus: Vastaus aloitteeseen on aloitteen 150 lopussa.

150. Lapin Kokoomusnaiset: Tukea tasapuolisesti tyttöjen/naisten ja poikien/miesten liikuntaharrastuksiin

Tasa-arvo tulisi nähdä yhtäläisten mahdollisuuksien ja resurssien tarjoamisena sekä tasa-arvoisena kohteluna, asenteina ja käytännön tekoina.

Julkisten liikuntapaikkojen rakentaminen palvelee enemmän poikien/miesten liikuntalajeja ja jättää tyttöjen/naisten liikuntamuodot ilman vastaavia avustuksia. Esimerkkinä tyttöjen/naisten suosimasta lajista on kuntosali- ja ryhmäliikunta ja se on yleisesti yksityistä palvelun tarjontaa. Pojat/miehet käyttävät puolestaan enemmän kunnallisia halleja joukkuepeliharrastuksissaan.

Myös liikuntavuorojen ajoissa voi ilmetä eriarvoisuutta. Julkisesti ylläpidetyissä hallivuoroissa suositetaan enemmän kilpailuliikuntaa kuin harrasteliikuntaa. Näin ollen harrastepuolelle saattaa jäädä ns. epäedullisia vuorokaudenaikoja, jotka lisäävät juuri tyttöjen/naisten kokemaa turvattomuutta harrastuksiin kulkiessaan.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa Kansallista Kokoomusta, puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään kaikkien nuorten ja aikuisten liikuntaharrastusmahdollisuutta tasavertaisesti sukupuolesta riippumatta huomioimalla samalla eri harrastajaryhmien mieltymykset ja turvallisuus.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Kokoomuksen Naisten Liittoa sekä Tornion Kokoomusnaisia aloitteista koskien liikunnan ja urheilun tasa-arvon edistämistä.

Suomi on Euroopan kärkimaita liikunnan ja urheilun tasa-arvotyössä. Vuonna 2019 julkaistiin *All in – Towards gender balance in sport* -tutkimus, jossa selvitettiin tasa-arvotietoa 18 eurooppalaisessa maassa. Tutkimuksesta kävi ilmi muun muassa se, että tasa-arvotyö on huomioitu suurimman osan lajiliittojen toiminnassa.

Liikuntalaki (390/2015) edellyttää, että valtionavustusta saavan liikuntaa edistävän järjestön valtionapukelpoisuuden arviointiin vaikuttaa, miten järjestö edistää yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Liikuntapaikkarakentamiseen liittyen ei ole olemassa erityistä normitusta laissa. Käytännössä kyse on ennen kaikkea siitä, millaisia liikuntapaikkahankkeita kunnat, kuntayhtymät tai muut toimijat vuosittain hakevat.

Puoluehallitus katsoo, että tasa-arvon edistämiseksi töitä on vielä tehtävä. On ensiarvoisen tärkeää, että hankkeiden sukupuolivaikutuksia tarkastellaan, jotta voidaan tarjota tasapuolisesti mahdollisuuksia jokaiselle harrastaa sukupuolesta riippumatta. On tärkeää, että jokaisella on mahdollisuus harrastaa mielekästä urheilua ja liikuntaa.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteet 149 ja 150.

151. Kokoomuksen Naisten Liitto: Urheiluseurojen vapaaehtoistyön merkityksen esille tuominen

Seuratoiminnalla on merkittävä rooli hyvinvoinnin edistäjänä, yhteisöllisyyden lisääjänä sekä se luo vahvan pohjan liikunnan yhteiskunnalliselle merkitykselle.

Liikunta- ja urheiluseuratoiminta on vuosikymmenien saatossa muuttunut. Mukaan toimintaan on astunut ammattimaistuminen, eriytyminen ja kustannustason nousu. Vapaaehtoistoiminnassa koetaan haasteita, sillä suuntana seuroissa on ollut vapaaehtoisten rinnalle palkatut työntekijät.

Taloudellisen kustannusmäärän maltillinen taso ja sitä kautta yhä useamman suomalaisen mahdollisuus harrastaa liikuntaa vaativat kuitenkin harrastustoiminnan tueksi vapaaehtoisia. Samalla vapaaehtoistoiminta tarjoaa monille nuorille ensimmäisen työkokemuksen ja mahdollisuuden oppia vastuunkantoa.

Jotta vapaaehtoistoiminta koettaisiin mielekkääksi, tulisi sen merkitystä korostaa myös julkisessa keskustelussa. Työn tärkeys ja merkityksellisyys sekä niiden yleinen tunnustaminen ovat monille suuri motivaation lähde.

Vapaaehtoistyön mielekkyyteen liittyy usein myös tunne yhteisöllisyydestä. Meillä kaikki pelaa -tyyppiset kampanjat tai toimintamallit ovat omiaan tuomaan esille seurojen tärkeyttä yhteisöllisyyden ja osallisuuden luojina yhteiskunnassa. Urheiluseurojen toiminnan ja tulevaisuuden toiminnan kannalta onkin keskeistä se, miten hyvin ne onnistuvat saamaan aktiivisia vapaaehtoistyöntekijöitä joukkoonsa.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa Kansallista Kokoomusta tuomaan julkisessa keskustelussa esille vapaaehtoistyön merkitystä ja edistämään vapaaehtoistyöhön perustuvaa harrastustoimintaa.

Puoluehallitus:

Kokoomuksen Naisten Liitto kiinnittää aloitteessaan erittäin tärkeään asiaan huomiota.

Suomessa liikunnan vapaaehtoistyötä tekevien osuus väestöstä on yhteensä 20,5 prosenttia, mikä tarkoittaa noin 845 000 vapaaehtoista. Verrattuna aiempiin Kansallisiin liikuntatutkimuksiin voidaan huomata, että vapaaehtoisten määrä on kasvanut (Aikuisväestön liikunnan harrastaminen, vapaaehtoistyö ja osallistuminen 2018, KIHU 2019).

Vapaaehtoistyön merkitys harrastustoiminnalle on suuri. On tärkeää, että yhteiskunta voi tukea ja kannustaa henkilöitä osallistumaan vapaaehtoisvoimin esimerkiksi seuratoimintaan. Tämä olisi hyödyllistä myös nonformaalin oppimisen näkökulmasta ja myös koulutusjärjestelmämme tulisikin tukea sitä, että vapaaehtoistoiminnasta saatua osaamista pystyttäisiin nykyistä yhdenmukaisemmin tunnistamaan ja tunnistamaan osaksi opintoja.

Puoluehallitus pitää erittäin arvokkaana jokaisen vapaaehtoisen panosta kansalaisyhteiskunnan toimintaan. Tätä työtä on tehtävä entistä järkevämmän näkyväksi ja nostettava sen merkitys julkiseen keskusteluun.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

152. Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret: Persentiilit näkyville ylioppilastodistukseen!

Korkeakoulupolitiikan viimeaikainen tendenssi on ollut sellainen, että entistä enemmän ihmisiä otetaan suoraan ylioppilastodistuksen. Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret ei pidä tätä täysin ongelmattomana, mutta jos todistusvalinnassa pysytään, niin sen tulisi olla teknisesti mahdollisimman reilu ja satunnaisuuden merkitys minimoitava.

Tällä hetkellä arvosanaluokkia on seitsemän (improbaturista laudaturiin). Eximian saa aineen kirjoittajista se osuus joka on kaikkien aineiden standardoidulla keskiarvolla (SYK) 80-95% parhaiden kirjoittajien joukossa. Magna cum laude approbaturin saa olemalla 60-80% parhaiden joukossa. Ongelmana nykyisessä järjestelmässä on se, että se ei erottele sitä, että saiko henkilö 61. persentiiliin magnan vai 79. persentiiliin magnan. Jos kyseessä olisi vaikkapa äidinkielen ylioppilaskoe ja henkilö hakisi kauppa-tieteelliseen, niin tästä saisi pisteitä 22 todistusvalintaan nykyisen mallin mukaan. Jos kokelas pääsisikin 80. persentiiliin, niin hän saisi eximian ja samalla 27,5 pistettä todistusvalintaan. Tässä on selkeä diskretisoinnin ongelma. Tosiasiassa 79. ja 80. persentiilillä ei suurtakaan eroa, mutta silti niistä saa hyvin eri verran pisteitä. Noin pieni ero johtuu satunnaisvaihtelusta, johon kokelas ei oikeastaan itse voi edes vaikuttaa. Arvosteluasteikkoa selkeästi on muutettava paremmaksi.

Tämän takia Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret esittävää, että ylioppilastodistuksessa lukisi suorituksen yhteydessä SYK-lukuun perustuva persentiili.

Esimerkiksi "Yhteiskuntaopissa, Laudatur, 96. percentile". Latinankielinen arvosana tulee säilyttää pitkien perinteiden takia, vaikka sen merkitys väheneekin.

Tämän johdosta todistusvalinnan pisteytyksestä tulisi tehdä jatkuva funktio, jossa ei nykyisenkaltaisia yhtäkkisiä jyrkkiä hyppyjä pisteytyksessä tapahtuisi.

Edellä mainitun perusteella Varsinais-Suomen Kokoomusnuoret ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen Kokoomuksen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään persentiilien lisäystä ylioppilastodistukseen ja näiden hyödyntämistä todistusvalinnan pisteytyksessä.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Varsinais-Suomen Kokoomusnuoria mietitystä ja hyvin argumentoidusta aloitteesta. Opiskelijavalinnat on toteutettava menetelmillä, jotka mahdollisimman hyvin ja sujuvasti ohjaavat oikeat ihmiset oikeisiin paikkoihin opintoihin.

Aloitteen tekijöiden korostama näkökulma on, että nykyisten ylioppilasarvosanojen välille muodostuu niiden tuottamissa opiskelijavalinnan pistemäärissä liian jyrkkiä portaita, joiden rajalla saattaa muodostua osin satunnaisuuteen perustuvia epäoikeudenmukaisia tilanteita.

Toisaalta voidaan katsoa, että jos laskentamalli korkeakoulujen pisteytyksessä olisi jatkuva funktio, se tarkoittaisi, että verraten pienellä vaivalla voisi aina tavoitella korkeampia persentiilejä, mikä saattaisi olla omiaan lisäämään "varmuuden vuoksi" kokeiden uusimiskertoja. Vaikka todistusvalintojen painoarvo onkin kasvanut merkittävästi, korkeakouluopintoihin on jatkossakin olemassa myös muita sisäänpääsytapoja. Valintakokeita on edelleen käytössä, ja myös esimerkiksi avoimen yliopiston väylä voi olla monissa tapauksissa harkitsemisen arvoinen vaihtoehto.

Puoluehallitus kiinnittää huomiota myös siihen, että ylioppilastutkintoa on vasta viime kaudella kokonaisuutena uudistettu kokoomuslaisen opetusministeri Sanni Grahn-Laasosen johdolla. Tutkinnon rakennetta muutettiin siten, että kokelaan on suoritettava viisi koetta, joihin sisältyy äidinkielessä ja kirjallisuudessa järjestettävä koe sekä kokelaan valinnan mukaan vähintään kolme koetta ryhmästä, johon kuuluvat matematiikan, toisen kotimaisen kielen, vieraan kielen ja reaaliaineen koe. Kokelas päättää itse, minkä viidennen kokeen suorittaa, esimerkiksi toisen reaaliaineen kokeen tai vieraan kielen. Tutkinnosta muodostettiin näin tasapainoisempi kokonaisuus, jolla mitataan nykyistä paremmin lukion opintojen omaksumista.

Puoluehallitus katsoo lisäksi, että todistusvalinnastakin on tarpeen kerätä kokemuksia kunnollista jälkikäteistä vaikutusten arviointia varten, jotta mahdollisista muutostarpeista voitaisiin tehdä kunnolliseen tietoon perustuva analyysi. Tämän näkökulman painoarvoa vahvistaa se seikka, että kuluvan vuoden kevät on ollut erittäin poikkeuksellinen myös opiskelijavalintojen kannalta, eikä se siksi välttämättä ole täysin vertailukelpoinen tulevien vuosien kanssa. On mahdollista, että ylioppilastutkintotodistukseen

todetaan jossakin vaiheessa tulevaisuudessa liittyvän kehittämistarpeita, mutta tällaisen arvion perustaksi on joka tapauksessa hyvä saada riittävä määrä vastikään uudistettua nykymallia koskevaa seurantatietoa.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

153. Karakallio-Kilon kokoomus: Pakkojäsenyys pois yliopistolaista

Ylioppilaskunnat ovat menettäneet otteensa tärkeimmistä tehtävistään eli opintososiaalisten etuuksien ajamisesta ja parantamisesta yhteiskunnassa. Tilalle on tullut vihreän puolueen nousukkaiden hautomot. Useat ylioppilaskunnat ja SYL ovat julistautuneet feministisiksi, mikä on omiaan loukkaamaan jäsenten oikeutta esimerkiksi miesaktivismiin yliopistojen sukupuolisen vähemmistön etujen ajamisessa.

Ylioppilaskuntien poliittisessa vaikeuttamisessa korostuvat sellaiset seikat, ettei niihin sitoutumista ja veronluonteisen jäsenmaksun maksamista voida enää kohtuudella kaikilta edellyttää. Järjestäytymisvapauden nimissä yliopiston tulee myöntää opiskelijakortti tai vastaava läsnäolotodistus viran puolesta, jolla opiskelija saa tärkeimmät opintososiaaliset etuudet käyttöönsä. Jos ylioppilaskunnalla on näiden lisäksi joitain omia jäsenetujaan, niin ne koskevat tietenkin vain omia jäseniä.

Edellä olevan perusteella Karakallion-Kilon kokoomus esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa kokoomuksen eduskuntaryhmää olemaan aloitteellinen ja toimimaan sen puolesta, että Yliopistolain 46§ mukainen velvoittava jäsenyys ylioppilaskunnassa kumotaan.

Puoluehallitus:

Karakallion-Kilon Kokoomus muistuttaa sinänsä pienestä mutta periaatteellisilta ulottuvuuksiltaan merkittävästä asiasta, joka kytkeytyy erääseen vapaan yhteiskuntajärjestyksen keskeiseen periaatteeseen eli yhdistymis- ja järjestäytymisvapauteen.

Yliopisto-opiskelijat on veloitettu koko suomalaisen yliopistohistorian ajan kuulumaan pakollisesti joko ylioppilaskuntaan tai osakuntaan, jossakin välissä jopa molempiin. Pakollinen jäsenyys osakunnissa poistettiin lailla 1937. Ylioppilaskuntaan kuuluminen puolestaan on säilynyt pakollisena. Kaikki yliopiston alemmaa tai ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat kuuluvat tällä hetkellä yliopistolain nojalla ylioppilaskuntiin. Ylioppilaskunnissa on siis pakkojäsenyys.

Ylioppilaskunta ei asemansa puolesta ole yksityisoikeudellinen normaali yhdistys vaan julkisoikeudellinen yhteisö, jonka jäsenenä voi olla vain yliopiston opiskelija. Ylioppilaskunnilla on tiettyjä lakisääteisiä tehtäviä osana yliopiston hallintoa, ja hoitaessaan osaa näistä tehtävistä ylioppilaskunta käyttää julkista valtaa. Merkittävimpana tehtävänä on pidetty yliopisto-opiskelijoiden terveydenhuoltoa, jonka järjestää Ylioppilaiden terveydenhuoltosäätiö YTHS.

Perustuslakivaliokunta on arvioinut ylioppilaskuntien jäsenyysvelvoitetta yliopistolain uudistuksen yhteydessä. Arvioidessaan ylioppilaskunnan jäsenyyttä koskevaa sääntelyä valiokunta kiinnitti huomiota siihen, että laissa ehdotetaan säädettäväksi erityiset tehtävät, joita ylioppilaskunta hoitaa suhteessa yliopiston hallintoon sekä opintososiaalisista etuuksista päättäviin ja opiskelijan perusterveydenhuollosta vastaaviin tahoihin nähden. Valiokunnan mielestä tämän kaltaiset tehtävät muodostivat riittävän perusteen ylioppilaskunnan pakolliselle jäsenyydelle (PeVL 11/2009 vp). Aiemmassa käsittelyssään perustuslakivaliokunta on perustuslain yhdistymisvapaussäännöksen esitöihin viitaten arvioinut ylioppilaskunnan velvoittavan jäsenyyden olevan sinänsä

hyväksyttävissä perustuslain kannalta etenkin, kun ylioppilaskuntaa oli vanhastaan pidettävä osana autonomista yliopistoa ja koska sillä oli merkittävä osuus yliopiston hallinnossa. (PeVL 3/1997 vp).

Perustuslakivaliokunta ei hyväksynyt vuonna 2014 ammattikorkeakoululakia säädettäessä jäsenyysvelvoitetta ammattikorkeakoulujen opiskelijakunnille. Se katsoi velvoittavan jäsenyyden olevan ammattikorkeakoulujen tapauksessa ristiriidassa perustuslaissa turvatus yhdistymisvapauden kanssa. Kuitenkin perustuslakivaliokunnan mukaan perustuslain yhdistymisvapautta koskeva säännös ei sen esitöiden mukaan (HE 309/1993 vp) ehdottomasti estä perustamasta lainsäädäntöteitse julkisoikeudellisia yhdistyksiä julkista tehtävää varten eikä säätämästä lailla jäsenyydestä tällaisessa yhdistyksessä. Tähän tulisi kuitenkin suhtautua pidättyväisesti.

Vuoden 2014 perustuslakivaliokunnan asiantuntijakuulemisessa osa asiantuntijoista esitti, että myös ylioppilaskuntien pakollista jäsenyyttä tulisi arvioida uudelleen. Kyseistä vaatimusta on perusteltu sekä yhdistymisvapausperusteilla että ylioppilaskuntien irrottautumisella perinteisestä tehtäväkentästään. Vastaavasti korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuoltolakia koskeneessa lausunnossaan (PeVL 33/2018 vp) Perustuslakivaliokunta totesi: ”Nyt ehdotetulla sääntelyllä on vaikutuksia niihin ylioppilaskunnan erityisiin tehtäviin, joita perustuslakivaliokunta on pitänyt riittävänä perusteena ylioppilaskunnan pakkojäsenyydelle (ks. yliopistolain 46 §). Siten sääntelyllä voi olla merkitystä arvioitaessa pakkojäsenyyttä valtiosääntöoikeudellisesti” ja suositti, että valtioneuvosto tekee selvitystyön sen arvioimiseksi, onko ylioppilaskunnan pakkojäsenyydelle enää esitettävissä hyväksyttäviä ja oikeasuhtaisia perusteita perustuslain 13 §:n 2 momentissa turvatus yhdistymisvapauden kannalta, sekä tarvittaessa ryhtyä lainsäädäntötoimiin sääntelyn muuttamiseksi.

Kokoomuksen puoluekokouksessa 2016 hyväksytyissä aloitteissa linjattiin, että ylioppilaskuntien asemaa tulee uudistaa siten, että niiden jäsenyys olisi vapaaehtoista perustuslain turvaaman yhdistymisvapauden nimissä. Aloitteissa esitettiin myös, että ylioppilaskuntien jäsenmaksujen tulisi olla vapaaehtoisia ja että ylioppilaskunnat keräisivät erillistä terveydenhoitomaksua opiskeluterveydenhuollon järjestämiseksi. Puoluehallitus katsoo aiemman linjan mukaisesti, että vanhan yliopistolain säätämisen aikaista tilannetta vastaavia perusteluita ylioppilaskuntien pakkojäsenyydelle ei enää ole. Nykyinen hallitus on luvannut toteuttaa Perustuslakivaliokunnan edellyttämän selvityksen, ja uudistamalla kantansa puoluehallitus kannustaa sitä toimimaan rivakasti.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

154. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Opiskelijoiden tulorajat nostettava Suomessa muiden pohjoismaiden tasolle

Opiskelijoiden tulorajat laahaavat Suomessa pahasti jäljessä yleiseen pohjoismaiseen tasoon nähden. Vuonna 2017 yleispohjoismainen vuositulorajojen taso oli noin 17 000–20 000 euroa, kun taas suomalaisen opiskelijan vuosituloraja normaalille yhdeksälle opintotukikuukaudelle on vuonna 2020 12 498 euroa. Palkansaajien tutkimuslaitoksen tekemästä tutkimuksesta käy ilmi, että opiskelijoiden vuositulorajojen korottamisella noin 18 000 euroon päästäisiin hyvin tuloksiin sekä yksilön että valtion talouden kannalta. Sitä enempiä tienaa vain harva opiskelija, eikä paljon tienavaan ole perusteltuakaan saada opintotukea.

Tulorajojen korottaminen mahdollistaisi monille opiskelijoille nykyistä suurempien lisätulojen hankkimisen opintojen ohessa, sillä se kartuttaisi opiskelijan lompakkoa kuukaudessa noin 600 eurolla. Tarkoituksenmukaista ei ole kurittaa ahkeria opiskelijoita, jotka käyvät palkkatöissä opiskeluiden ohessa. Tämä olisi myös valtiolle mieluinen teko; valtion kassaan kertyisi uudistuksen ansiosta verotuloja lisää 5,9 miljoonaa euroa.

Lähes jokaisella alalla työnantajat odottavat vastavalmistuneilta oman alan työkokemusta. Nykyinen järjestelmä ei kuitenkaan kannusta opiskelijoita lähtemään työelämään opintojen ohessa, vaan päinvastoin rankaisee ahkeria opiskelijoita työnteosta. Korkeakouluopiskelu nojaa pitkälti opiskelijan omien harteiden päällä, eikä opiskelijoiden harmaita hiuksia tule lisätä liian ahtailla tulorajoilla. Tulorajoja tulee nimittäin jokaisen opiskelijan vahtia tarkoin, mikäli haluaa olla mukana työelämässä opintojensa ohessa; tukien takaisinperinnässä tukien päälle opiskelijan on maksettava 7,5 prosenttia korkoa. Opiskelijan on haastavaa myös arvioida etukäteen tarkat tulonsa. Nykyisin työ ja opiskelu ovat jatkuvassa vuorovaikutuksessa keskenään. On aika päivittää opiskelijan tulorajat vastaamaan tätä todellisuutta.

Näillä perusteilla Kokoomusopiskelijat esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään opiskelijoiden tulorajojen nostamista muiden Pohjoismaiden kanssa samalle tasolle.

Puoluehallitus:

Kokoomusopiskelijat kiinnittää aloitteessaan huomiota erittäin tärkeään asiaan. Opiskelijoiden sosiaaliturvaa on kehitettävä suuntaan, joka kannustaa ahkeruuteen.

Puoluehallitus muistuttaa kuitenkin, että opintotuen tavoitteena on ensisijaisesti tarjota jokaiselle nuorelle mahdollisuus opiskella täysipäiväisesti ilman, että opiskelijan on samaan aikaan hankittava lisätuloja käymällä toissa. On kuitenkin niin, että järjestelmään ei saa syntyä turhia kannustinloukkuja, jotka esimerkiksi ilmenevät takaisinperinnän pelkona vastaanotettaessa kesätöitä tai muita osa-aikaisia töitä.

Viime vaalikaudella opintotukea uudistettiin. Uudistuksen myötä takaisinperinnän korko laskettiin kokoomuslaisen opetusministerin johdolla 15 prosentista 7,5 prosenttiin.

Kokoomus esitti vaihtoehtobudjetissaan vuodelle 2020, että opiskelijoiden arkea helpotetaan nostamalla nykyisiä opintotuen tulorajoja 50 prosentilla. Tällöin yhdeksän kuukauden ajan opintotukea nostavan opiskelijan vuosituloraja kasvaisi 6000 eurolla 18 000 euroon. Opintotukijärjestelmän nykyiset tulorajat haittaavat opiskelijaa hankkimasta lisätuloa. Liialta ahkeruudesta sakotetaan nopeasti.

Kela on perinyt opintotukea takaisin tänä vuonna lähes 40 000 opiskelijalta tulorajojen vuoksi. Palkansaajien tutkimuslaitoksen raportin mukaan tulorajojen 50 prosentin nosto lisäisi julkisyhteisöjen nettotuloja arviolta noin 6 miljoonaa euroa vuodessa.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

155. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Koulutusjärjestelmä täytyy uudistaa tukemaan jatkuvaa oppimista

Koulutusjärjestelmämme on yksi maailman parhaista ja samalla yksi kaikista kalliimmista. On Suomelle elintärkeää, että pidämme huolta koulutusjärjestelmämme laadusta ja siitä, että merkittäville rahallisille panostuksille saadaan vastinetta. Koulutusjärjestelmämme täytyy kehittää vastaamaan tulevaisuuden työelämän murroksen tuomia haasteita. Työurien sirpaloituessa ja yhteiskunnallisen muutosvauhdin kiihtyessä tarvitsemme koulutusjärjestelmän, joka mahdollistaa osaamisen hankkimisen ja päivittämisen joustavasti tarpeen mukaan. Koulutusjärjestelmän uudistamista tukemaan jatkuvaa oppimista valmistellaan istuvan

hallituksen toimesta opetusministeriössä, mutta tämä uudistustyö ei vastaa kaikkiin kehitystarpeisiin, joita suomalaisessa koulutuskentässä on.

OECD julkaisi helmikuussa 2020 Suomea koskevan raportin jatkuvasta oppimisesta ja työelämästä. Raportin mukaan Suomen koulutusjärjestelmää tulisi uudistaa tukemaan paremmin jatkuvaa oppimista työelämän tarpeisiin. Raportissa esitellään Suomen koulutusjärjestelmän haasteita ja tarjotaan ratkaisuja jatkuvan oppimisen sisällyttämiseen koulutusjärjestelmään. Haasteet liittyvät osaltaan ylikouluttautumiseen. Usein lisäkoulutusta varten päädytään suorittamaan kokonainen uusi tutkinto, vaikka huomattavasti pienemmät kokonaisuudet vastaisivat yksilön ja työelämän tarpeisiin paremmin. Tilanne ei ole kustannustehokas ja vie myös opiskelupaikan sellaiselta yksilöltä, jolla ei vielä ole ensimmäistäkään korkeakoulututkintoa. Lisäkoulutukseen hakeutuminen on myös erittäin eriytynyttä aiemman koulutustason perusteella; Valmiiksi korkeasti kouluttautuneet hankkivat hanakasti lisäkoulutusta, kun taas matalasti kouluttautuneet jättäytyvät jatkokoulutuksen ulkopuolelle. Ero jatkokoulutukseen osallistumisessa on yksi OECD:n maiden suurimmista. Matalammin koulutetuilla lisäkoulutuksen tarpeessa olevilla on myös vähemmän tietoa siitä, minkälaista koulutusta he tarvitsivat ja kuinka koulutukseen päästään.

Suomen tulisikin kehittää jatkuvan oppimisen tukemiseksi koulutusjärjestelmänsä kokonaisvaltaisesti. Tätä varten täytyy luoda jatkuvan oppimisen strategia. Yksilön koulutuspolun jokaiseen nivelkohtaan sekä tutkintokoulutuksesta valmistumisen jälkeiselle ajalle tarvitaan erityistä huomiota. Erityisesti korkeakoulutuksessa duaalimallin molemmat puolet vaativat yhtäaikaista kehittämistä ja koulutusjärjestelmälle tulee luoda edellytykset sovittaa täydennyskoulutuksen tarpeet osaksi korkeakoulujen toimintaa niin rahoituksen, hallinnon kuin lainsäädännön osalta.

OECD:n raportti sisältää lukuisia kehitysehdotuksia, joiden käyttöönottoa tulisi harkita koulutusjärjestelmää kehitettäessä. Koulutusjärjestelmämme tulisi esimerkiksi tarjota matalalla kynnyksellä pienempiä, ei tutkintoon johtavia koulutuskokonaisuuksia. Työmarkkinoiden tarpeen tulisi määrittää voimakkaasti näiden pienempien koulutuskokonaisuuksien sisältöä. Yksilöiden kannustimet täytyy virittää tukemaan oikeanlaisen, työelämän kannalta relevantin jatkokoulutuksen hankkimiseen. Ammatillisen koulutuksen läpikäyneille, ei lisäkoulutusta hankkineille voitaisiin mahdollistaa kandidaatin tutkintoa pienemmän, esimerkiksi vuoden pituisen tutkinnon suorittaminen ammattikorkeakoulussa. Matalammin kouluttautuneiden avuksi tarvittaisiin myös kattavia ohjauspalveluja. Ohjauspalveluita voitaisiin parantaa kustannustehokkaasti lisäämällä TE toimistojen valmiuksia koulutukseen ohjauksessa. Matalan koulutusasteen yksilöille tulisi kehittää myös erillisiä keskitettyjä palvelupisteitä helpottamaan oikeanlaiseen lisäkoulutukseen ohjaamisessa. Jatkuvan oppimisen onnistunut integrointi on Suomen tulevaisuuden kilpailukyvyyn kannalta olennainen haaste, joten uudistusta toteutettaessa ei voida jättää yhtään toimivaa keinoa käyttämättä. Näillä perusteilla Kokoomusopiskelijat esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että suomalainen koulutusjärjestelmä uudistetaan tukemaan jatkuvaa oppimista nykyistä tehokkaammin.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Kokoomusopiskelijoita tärkeästä aloitteesta. Tulevaisuuden kasvu ja kilpailukyky syntyvät osaamisesta. Haaste osaavan työvoiman saatavuudesta on ratkaistava panostamalla jatkuvaan oppimiseen.

Suomeen on laadittava osaamisen tulevaisuussopimus yhteistyössä valtion, työmarkkinajärjestöjen ja koulutuksen järjestäjien kesken. Jatkuvan oppimisen reformin tavoitteena on luoda uusia osaamisen päivittämisen mahdollisuuksia kaikille aloille. Erityisesti jatkuvan oppimisen ja osaamisen päivittämisen mahdollisuuksia on lisättävä aloilla, joissa paine rakennemuutokselle on kova ja aloilla, joissa koulutustaso on matala.

Kokoomus on mukana valtakunnallista jatkuvan oppimisen uudistusta valmisteleavan parlamentaarisen ryhmän työssä. Osana jatkuvan oppimisen uudistusta on keskeistä varmistaa, että rakenteet eivät estä toimijoita tarjoamasta jatkuvan oppimisen mahdollisuuksia.

Korkeakouluille on annettava keskeinen rooli jatkuvan oppimisen kokonaisuudessa. Korkeakoulujen koulutustarjontaa avataan nykyistä joustavammin ihmisten ja työelämän hyödynnettäväksi. Esimerkiksi koronakevään aikana useat yliopistot ja ammattikorkeakoulut avasivat omaa opetustarjontaansa maksuttomasti kaikkien saataville. Kevät oli osoitus siitä, että jos tahtoa on, niin keinot kyllä löytyvät.

Jatkuvan oppimisen on oltava mahdollista jokaiselle. Viime vaalikaudella korkeakoululainsäädäntöä uudistettiin ja yliopistoille sekä ammattikorkeakouluille tuli aktiivinen edistämismahdollisuus jatkuvan oppimisen mahdollisuuksien luomiseksi. Koulutuksen järjestäjille luotiin myös kannustimia tarjota OECD:nkin esittämiä pienempiä koulutusmoduuleja ilman, että aina tarvitsee suorittaa kokonaista tutkintoa. Tällä pystytään vahvistamaan jokaisen oman osaamisen päivittämistä. Tätä työtä on entisestään jatkettava.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

156. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Suomen korkeakoulutus laahaa perässä, luodaan siirtymävaiheeseen korkeakouluseteli

Suomalainen koulutusjärjestelmä on maailman huipputasoa, mutta siirtymävaiheet tarvitsevat vielä kehittämistä. Me kokoomusopiskelijoissa haluamme helpottaa siirtymävaihetta toiselta asteelta korkeakouluun. Siirryttäessä korkeakouluun opiskelijat ovat uuden ja samaan aikaan stressaavan tilanteen ääressä; nuoret ovat suurten ja mahdollisesti loppuelämään vaikuttavien ratkaisujen edessä. Kaikille ei ole välttämättä vielä toisella asteella oma ala hahmottunut. Tätä toisen asteen ja korkeakoulun välistä vaihetta helpottamaan tulisi luoda korkeakouluseteli.

Korkeakoulusetelillä luotaisiin suomalaiseen yhteiskuntaan turvaverkko, jonka avulla nuori pääsee tutustumaan opintoihin. Setelillä pyrittäisiin tukemaan oman ala valinnan helpottamista ja sitä kautta pyrittäisiin jopa nopeampaan valmistumiseen korkeakoulusta. Tällä hetkellä monet vastavalmistuneet nuoret jäävät ilman opintopaikkaa yhteishaussa ja välivuosien kansainvälisesti korkea lukumäärä on kestävämmällä pohjalla. Ratkaisuksi Kokoomusopiskelijat esittävät korkeakouluseteliä, jonka avulla tarjotaan nuorelle mahdollisuus tutustua korkeakouluopintoihin ja siirtyä vaivattomammin toiselta asteelta korkeakouluun. Korkeakouluseteli olisi pääsääntöisesti tarkoitettu niille toiselta asteelta valmistuville, jotka eivät päässeet korkeakouluun. Korkeakoulusetelin saaneet voisivat opiskella esimerkiksi 25 opintopisteen verran avoimen opintoja yhden vuoden aikana maksutta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaiseman (2019) OECD-vertailun perustuva katsaus osoittaa suomalaisen koulutusjärjestelmän ongelmakohtia. Katsauksesta käy ilmi, kuinka kaksi kolmasosaa korkeakouluun hakeneista jää vuosittain ilman opiskelupaikkaa korkeakoulussa. Suomen korkeakoulujen pääsykokeiden hylkäysprosentti on vertailumaiden korkein. Samalla vain hiegan alle viidennes uusista korkeakouluopiskelijoista on samana vuonna ammatillisesta koulutuksesta tai lukiosta valmistuneita. Suomen tavoitteena on sujuvoittaa siirtymää toiselta asteelta korkeakouluun. Tähän korkeakouluseteli tarjoaisi mahdollisuuden.

Suomi tavoittelee sitä, että vuoteen 2030 mennessä puolet 25-34 -vuotiaiden ikäluokasta olisi suorittanut korkeakoulututkinnon. Suomi jää kuitenkin tässä kehityksessä alle OECD-keskiarvon. Muutenkin muihin OECD-maihin verrattuna Suomessa aloitetaan korkeakouluopinnot myöhemmin (keskimäärin 24-vuotiaana), ja korkeakouluista valmistutaan OECD-keskiarvoa hitaammin. Korkeakoulusetelin avulla Suomi voisi madaltaa korkeakoulussa aloitteiden ikää ja samalla nopeuttaa tutkinnoista valmistumista.

Koulutus on pienen kansakunnan turva. Turhien välivuosien pitäminen ei ole kenellekään hyödyksi, eikä edistä korkeakoulutettujen määrän kasvattamista Suomessa. Nopeuttamalla siirtymävaihetta on meillä myös mahdollista laskea opiskeluidensa aloitavien keski-ikä. Korkeakoulusetelin avulla voisi väli vuoden aikana kehittää itseään ja löytää itselleen oman alansa. Tehdyt opinnot eivät olisi turhia, sillä ne voisi hyväksilukea tutkintoon tai auttaa avoimen väylän hakukriteerien täyttämässä.

Näillä perusteilla Kokoomusopiskelijat esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että siirtymävaihetta toiselta asteelta korkeakouluun helpotettaisiin luomalla korkeakouluseteli.

Puoluehallitus:

Kokoomusopiskelijat esittävät aloitteessaan, että toiselta asteelta korkeakouluun siirtymistä helpotettaisiin luomalla korkeakouluseteli.

Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030 on äärimmäisen kannatettava. Vuoteen 2030 mennessä tavoitteena on, että vähintään puolella ikäluokasta on korkeakoulututkinto. Tämä edellyttää määrätietoista toimenpiteitä aina varhaiskasvatuksesta korkeakoulutukseen asti.

Suomessa korkeakouluihin päästään sisään verrattain myöhään. Puoluehallitus yhtyy aloitteessa esitettyyn huoleen, että ei-toivottuja väli vuosia saataisiin vähennettyä.

Kokoomus on tehnyt töitä sen eteen, että toisella asteella jokaisella opiskelijalla olisi mahdollisuus niin sanottuihin kurkistusopintoihin toisella asteella. Näin opiskelijoille muodostuu parempi kuva eri alojen sisällöistä ja niiden vaatimuksista. Meidän on myös vahvistettava entisestään opinto-ohjausta, jotta nuoria saadaan tuettua parhaalla mahdollisella tavalla korkea-asteen hauissa.

Korkeakoulujen valintamenettelyä on uudistettu viime vuosien aikana. Tänä vuonna vähintään puolet aloituspaikoista oli jaettava todistusvalintakiintiössä. Näin ollen suoraan toiselta asteelta tulevien siirtymää pystytään aidosti helpottamaan verrattuna ensikertalaisikiintiöön, joka johtaa vuosi toisensa jälkeen epätarkoituksenmukaiseen kikkailuun mahdollisten opiskelupaikkojen vastaanottamisten osalta.

Avoin korkeakouluopetus on kuitenkin erinomainen ja käyttökelpoinen tapa hyödyntää, mikäli jää ilman haluamaansa opiskelupaikkaa. Tämän rinnalla onkin kehitettävä monipuolisia ja joustavia väyliä korkeakouluopintoihin kuten avoimen väylää.

Painopisteen on oltava valintamenettelyn kehittämisessä, jotta yhä useampi nuori siirtyisi halutessaan suoraan korkea-asteen opintoihin. Lisäksi on myös purettava vuosien saatossa muodostunutta hakijasumaa, joka edellyttää väliaikaista aloituspaikkamäärän kasvattamista.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

157. Kansalliset Ylioppilaat: Etäopiskelumahdollisuuksia edistettävä korkeakouluissa

Koronavirus yllätti suomalaiset korkeakoulutusinstituutit keväällä 2020, jolloin lähiopetusta suosivasta opiskelusta siirryttiin hyvin nopealla aikataululla etäopetukseen. Opiskelun mahdollisuudet ja opetustarjonta eivät kuitenkaan toteutuneet kaikkialla niin hyvin, kuin olisi ollut mahdollista, mikä asetti opiskelijoita eriarvoiseen asemaan riippuen heidän korkeakoulustaan, sekä opintosuuntauksestaan.

Kevään 2020 koronatoimenpiteet ja suositukset pysyä poissa kampusten tiloista johtivat siihen, että kursseja peruttiin kokonaan. Osalla opiskelijoista siirrettiin useita kursseja ja moduuleja myöhemmin suoritettavaksi. Tämä on huolestuttava esimerkki siitä, kuinka joustavien opiskelumahdollisuuksien puute voi vaikuttaa merkittävästi opintojen sujuvuuteen, suoritusaikatauluun, sekä opiskelijan kokemaan kuormittuneisuuteen ja opiskelustressiin.

Kansalliset Ylioppilaat ry esittää, että Kansallinen kokoomus pyrkii aktiivisesti edistämään sekä saamaan lisäpanostuksia korkeakoulujen etäopiskelumahdollisuuksiin. Luentosaleihin ja fyysiseen läsnäoloon sidotun opetuksen rinnalle on tuotava entistäkin useammin mahdollisuuksia suorittaa opinnot etäyhteyksien avulla, paikasta, sekä ajasta riippumatta. Joustavat opiskelumahdollisuudet lisäävät opiskelijan hyvinvointia poistamalla opiskeluun liittyviä kuormitustekijöitä, sekä mahdollistavat korkeakouluopintojen paremman sovittamisen erilaisiin elämäntilanteisiin.

Etäopiskelumahdollisuuksien edistäminen suomalaisissa korkeakouluissa tukee elinikäisen oppimisen polkua, jonka avulla kuka tahansa voi parantaa omaa osaamistaan. Tämän tavoitteen avaintekijänä toimii etäopiskelujen mahdollisimman laaja tarjonta.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa Kokoomuksen eduskuntaryhmää toimimaan siten, että korkeakoulujen etäopiskelumahdollisuuksia edistetään.

Puoluehallitus:

Kansalliset Ylioppilaat esittävä aloitteeseen, että korkeakoulujen etäopiskelumahdollisuuksia edistetään.

Puoluehallitus katsoo, että monipuoliset opiskelumahdollisuudet yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa tuovat toivottua joustoa opiskelijoiden arkeen. Koronakevään myötä yliopistot ja ammattikorkeakoulut avasivat opetustaan verkkopohjaisesti tarjottavaksi kaikkialle Suomeen. Tämä on mahdollistanut opiskelijoille opintojen suorittamisen ajasta ja paikasta riippumatta sekä tarjonnut mahdollisuuden tutustua eri tieteenalojen ja korkeakoulujen opetustarjontaan.

Yhtenä vaihtoehtona etäopiskelumahdollisuuksien kehittämiseksi on niin sanottu korkeakoulujen alustamallin luominen. Tämä mahdollistaisi eri korkeakouluissa opiskeleville mahdollisuuden valita itseään kiinnostavia kursseja toisista korkeakouluista.

Vaikka etäopetusmahdollisuuksia edistettäisiin, se ei poista kohtaamisten ja sosiaalisten tilanteiden tarvetta. Päinvastoin vertaisoppimisella on keskeinen rooli suomalaisessa koulutusjärjestelmässä. Lisäksi on pidettävä huolta, että etäopetuksen vahvistamisen kustannuksella ei haeta säästöjä. Se tulisi nähdä yhtenä vaihtoehtona opetuksen järjestämisessä, mutta ei poissulkevana kontaktiopetukseen nähden.

Etäopiskelun vaikutuksia korkeakouluopiskelijoiden arkeen on selvitetty eri toimijoiden kyselyillä. Kuitenkaan kattavaa aineistoa ei ole vielä saatavilla. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus Karvi käynnisti keväällä hankkeen, jonka tarkoituksena on selvittää etäopiskelun vaikutuksia kaikilla koulutusasteilla. Tämä arvioinnin ja raportin pohjalta laaditut suositukset on hyvä ottaa huomioon etäopiskelumahdollisuuksia lisättäessä.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

158. Kansalliset Ylioppilaat: Korkeakouluopiskelijoita ei tule pakottaa kieltäytymään harjoittelujakson palkasta

Suomen korkeakoulukentällä vallitsee epätasa-arvo koskien pakollisten harjoittelujaksojen suorittamista. Useassa korkeakoulussa ja tutkinto-ohjelmassa on mahdollisuus valita itse harjoittelupaikkansa, sekä mahdollisuus myös itse neuvotella mahdollisesta palkasta. Kuitenkaan kaikissa korkeakouluissa ja tutkinto-ohjelmissä näin ei ole. Näissä tapauksissa kyseinen korkeakoulu maksaa harjoittelupaikoille, jotka ottavat opiskelijoita harjoitteluun, eikä vaikutusmahdollisuuksia mieleisen paikan, tai palkkauksen suhteen ole. Jotkin korkeakoulut siis kieltävät opiskelijoita ottamasta palkallista harjoittelupaikkaa vastaan, vaikka yritys olisi valmis tarjoamaan sitä opiskelijalle.

Korkeakouluharjoittelujen pääasiallinen tehtävä on opiskelijan tutustuttaminen oman alan työtehtäviin käytännön kautta, sekä kehittää ja soveltaa oppimaansa teoriaa. Kyse ei siis ole kokopäiväisestä työsuhteesta, jossa opiskelijalla olisi vastuuta siinä missä muillakin työntekijöillä. Nykyinen järjestelmä kohtelee kuitenkin opiskelijoita epäoikeudenmukaisesti ja asettaa opiskelijat myös taloudelliseen epätasa-arvoon. Mahdollistamalla kaikille opiskelijoille palkallisen harjoittelun ja mahdollisuuden vaikuttaa mieluisen harjoittelupaikkaan, parannamme niin opiskelijan opiskelumotivaatiota, mahdollistamme hänelle suuremman toimeentulon, sekä kerrytämme verovarvoja valtion kassaan. Lisäksi opiskelijan saadessa harjoittelustaan kohtuullisen palkan, hänen ei tarvitse nostaa opintotukea harjoittelun ajalta.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että korkeakouluopiskelijaa ei pakoteta kieltäytymään palkasta harjoittelujaksolla.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Kansallisia Ylioppilaita aloitteesta, jossa esitetään, että korkeakouluopiskelijoita ei pidä pakottaa kieltäytymään palkasta harjoittelujaksolla.

Harjoittelulla on keskeinen merkitys useiden alojen opiskelussa. Harjoittelu tuo tärkeää alaan liittyvää työkokemusta sekä vahvistaa omaa ammatillista suuntautumista. Harjoittelut tarjoavat parhaimmillaan opiskelijoille monipuolisempia tapoja perehtyä omaan koulutusalaansa.

Korkeakouluissa tiettyjen alojen osalta on asetuksella määrätty, että tutkintoon kuuluu harjoittelu. Tämän lisäksi korkeakoulut voivat autonomiansa puitteissa päättää, että tiettyihin tutkintoihin kuuluu pakollinen harjoittelu osana opintoja.

Akavan opiskelijabarometrin (2019) mukaan korkeakouluharjoittelun ilmoitti pakolliseksi osaksi opintojaan 65 prosenttia vastaajista. Yliopistossa opiskelevista vastaajista 43 prosenttia kertoi harjoittelun olevan pakollinen. Vastaava luku ammattikorkeakouluissa opiskelevilla oli 92 prosenttia. Näin ollen käytännöt eri korkea-asteen opinnoissa vaihtelevat merkittävästi.

On totta, että harjoittelukäytännöt vaihtelevat sekä koulutusalojen että korkeakoulujen välillä. Korkeakoulujen harjoittelutukeen liittyvät ehdot myös vaihtelevat. Harjoittelutuen tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle opiskelijalle mahdollisuus suorittaa harjoittelu erityisesti, jos sopivaa työnantajaa ei ole ilman korkeakoulun myöntämää tukea löytynyt.

Yliopistoilla ja ammattikorkeakouluilla on laissa erikseen turvattu autonomia, jolla turvataan, että valtiovalta ei päätöksin puutu korkeakoulujen opetuksen järjestämiseen. Autonomialla on pitkät perinteet ja sitä on pyrittävä kaikissa vallitsevissa olosuhteissa suojaamaan.

Harjoittelukäytäntöjen yhtenäistämisestä on tärkeää käydä julkista keskustelua. Käytäntöjä voidaan tuoda ilmi esimerkiksi erillisin selvityksin, joiden avulla pystytään havaitsemaan mahdollisia epä johdonmukaisuuksia.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

159. Kansalliset Ylioppilaat: Suomen yliopistot keskitettävä kansainvälisesti merkittäviksi huippuyksiköiksi

Suomen yliopistokenttä on hyvin hajanainen, vaikka hakijatilastoista on nähtävissä, että opiskelemaan pyrkivien mielenkiinto keskittyy vuodesta toiseen suurimmissa asutuskeskuksissa sijaitseviin yliopistoihin. Yliopistokoulutus ei ole lähipalvelu, eikä sen tule yliopistolain mukaan sellainen olla. Yliopistolaissa on sen sijaan määritelty yliopistojen tehtäväksi muun muassa kansainvälisesti korkean tason varmistaminen tutkimuksessa, taiteellisessa toiminnassa, opetuksessa ja koulutuksessa.

Yliopistojen ylläpitäminen näin monessa kaupungissa pakottaa yksittäiset yliopistot käyttämään suuren osan resursseistaan samojen, useassa eri yliopistossa tarjottavien tutkintojen perustietojen opettamiseen. Keskittämällä yliopistoja huippuyksiköiksi, nämä perusopinnot voitaisiin tarjota tehokkaammin suuremmalle määrälle opiskelijoita kerralla. Säästettäessä perusopintoihin käytettävistä resursseista, voidaan tarjota yksilöidymppää opetusta kursseilla ja aloilla, joilla siitä on huomattavasti enemmän hyötyä. Yksittäisten huippuyksiköiden opiskelijamäärien kasvaessa ja hallinnon tehostuessa saavutetaan skaalaetuja, joiden avulla mahdollistetaan huippututkimukseen panostaminen, sekä entistä syvällisempi erikoistuminen myös opiskelualojen sisällä.

Huippututkimukseen kannustavaa ilmapiiriä tukee myös opetus- ja tutkimusalojen läheinen sijainti, mikä helpottaa poikkitieteellistä yhteistyötä. On tärkeää saada suomalaiset huippututkijat samoihin yksiköihin, jotta tutkimukselle ja yhteistyölle tarjotaan mahdollisimman hyvät edellytykset. Aalto-yliopiston perustamisen taustalla oli ajatus tällaisesta kansainvälisesti merkittävään tutkimukseen, innovatiivisuuteen ja poikkitieteelliseen yhteistyöhön kannustavan ilmapiirin luomisesta. Aalto-yliopisto onkin menestynyt erinomaisesti sekä kansainvälisissä tutkimusaloakohtaisissa ranking-listoissa, että nuorten yliopistojen yleisranking-listoissa.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että Suomessa yliopistokenttä keskitetään kansainvälisesti merkittävää tutkimusta tekeviksi huippuyksiköiksi.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Kansallisia Ylioppilaita tärkeästä aloitteesta.

Pienenä maana Suomen kansainvälinen kilpailukyky edellyttää, että meillä on maailman parasta tieteellistä tutkimusta ja korkeaa osaamista. Kokoomus haluaa kannustaa korkeakouluja edelleen profiloitumaan ja löytämään alueet, joilla ne pystyvät tavoittelemaan maailman kärkeä.

Puoluehallitus toteaa, että korkeakoulutuksen resurssit on suunnattava ennen kaikkea korkeakoulujen ydintoimintoihin: opetukseen ja tutkimukseen. Korkeakouluilla on vaikutusta alueiden elinvoimaan, mutta niiden tehtävänä ei ole tekohengittää mitään tiettyä aluetta Suomessa. Resurssit on pyrittävä käyttämään mahdollisimman vaikuttavalla tavalla.

Suomi tarvitsee kansainvälisiä huippuosajia. Vain vahvoilla tutkimuskeskittymillä ja kannustavalla toimintaympäristöllä voimme houkutella heitä Suomeen.

Suomen korkeakouluverkkoa on tarkasteltava kriittisesti. Myös työnjaon korkeakoulujen välillä on oltava selkeä. Emme voi riipotella koulutusvastuita ilman että niille on tosiasiallista tarvetta tietyillä alueilla. Omiin vahvuusalueisiin panostaminen parantaa myös ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen omaa vetovoimaa.

Aalto-yliopiston perustaminen on erinomainen merkki voimavarojen käytöstä relevantilla tavalla. Viime vuosina on myös nähty positiivista kehitystä sen suhteen, että meille on muodostunut uusia korkeakoulukonserneja esimerkiksi Tampereelle sekä Lappeen. Puoluehallitus katsoo, että tätä työtä on edelleen valtiovalan taholta voimakkaasti edistettävä ja kannustettava korkeakouluja tekemään entistä enemmän yhteistyötä verkostomaisesti.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

160. Rauman Kokoomusnaiset Erityistä tukea tarvitsevien lasten oikeus oppimiseen turvattava

Sanna Marinin hallitus valmistelelee mittavaa oppivelvollisuuden laajentamista ja maksutonta toisen asteen koulutusta kaikille alle 18-vuotiaille nuorille. Hallituksen esitys sisältää monia epäselvyyksiä, tulkinnallisuuksia ja aukkoja, mutta Rauman Kokoomusnaiset haluaa kiinnittää huomion erityistä tukea vaativien lasten oikeuksiin ja niiden toteutumiseen nyt ja tulevaisuudessa.

On välttämätöntä, että jokainen nuori suorittaa vähintään toisen asteen tutkinnon, mutta oppimisen perusta luodaan jo varhaiskasvatuksessa. Erityistä tukea tarvitsevien lasten vaikeuksien tunnistaminen alkaa jo neuvolasta, ja esiopetuksen ja pidennetyn oppivelvollisuuden kautta voidaan tehdä paljon, että kukin lapsi omista lähtökohdistaan voi suorittaa peruskoulun loppuun ja saada sieltä riittävät valmiudet toisen asteen tutkinnon suorittamiseen. On pysäytettävä se kehitys, että oppimisvaikeudet tunnistetaan vasta peruskoulussa tai jopa sen päättövaiheessa. Kouluakäymättömyyttä ei tule missään olosuhteissa hyväksyä eikä sallia.

Kokoomuksen on jatkettava ponnistelujaan 2-vuotisen esiopetuksen puolesta ja huolehdittava siitä, että pidennetty oppivelvollisuus voidaan toteuttaa kuten tähänkin asti esiopetuksen aikana. Näin parhaiten turvataan lapsentahtinen perustaitojen oppiminen sekä tehokas kolmiportainen tuki oppivelvollisuuden ajan. Oikein ajoitetuilla, kohdennetuilla tukitoimilla voidaan voittaa oppimisen esteitä ja säilyttää nuoren itseluottamus ja mielenkiinto opiskelua kohtaan.

Edellä esitetyn perusteella Rauman Kokoomusnaiset ry esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa Kokoomuksen eduskuntaryhmää jatkamaan ponnistelujaan 2-vuotisen esiopetuksen puolesta ja toimimaan niin että pidennetty oppivelvollisuus ja mahdollisuus kolmiportaiseen tukeen säilytetään koulutuksen järjestäjien keinovalikoimassa, kuitenkin niin että kolmiportaisen tuen sisältöä ja vastuita täsmennetään ja sen tarvitsemat resurssit varmistetaan. Lapsen oikeus oppimiseen on kirjattava lakiin.

Puoluehallitus:

Rauman Kokoomusnaiset kiinnittää aloitteessaan huomiota erittäin tärkeään asiaan. Jokaisella oppilaalla on oltava oikeus riittävään oppimiseen tukeen ja ohjaukseen opintojensa aikana.

Kokoomus haluaa varmistaa, että jokainen nuori suorittaa vähintään toisen asteen tutkinnon. Tämä edellyttää, että jokainen lapsi ja nuori saavuttaa peruskoulusta riittävät perustiedot ja -taidot toisella asteella opiskeluun. Tarvitsemme panostuksia varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laadun vahvistamiseksi.

Pohja koulupolulle luodaan jo varhaiskasvatuksessa. Oppimisen ilo on pohjustettava jo varhaisista vuosista alkaen. Tämän vuoksi Kokoomuksen johdolla aloitettiin jo viime vaalikaudella valmistelu kaksivuotisen esiopetuksen toteuttamiseksi. Tämä kanta on ollut myös puolueen eduskuntavaalitavoitteissa ja sitä pyritään edelleen aktiivisesti edistämään. Hallitus on antamassa kaksivuotista esiopetusta koskevan kokeilulakiesityksen syksyllä 2020 eduskunnan käsiteltäväksi.

Puoluehallitus pitää tärkeänä, että varhaiskasvatukseen luodaan varhaisen tuen malli. Tämä vastaisi aloitteessakin esitettyyn huoleen siitä, että oppimisvaikeuksia pystytään tunnistamaan jo varhaisessa vaiheessa. Päiväkotien ja neuvoloiden yhteistyötä on entisestään vahvistettava. Tätä kautta perheitä voidaan tukea moniammatillisesti.

Uudistaisimme perusopetuksessa oppimisen tukea ja varmistaisimme, että oppilas saa tarvittaessa pienryhmämuotoista opetusta ja henkilökohtaista tukea. Kolmiportaisen tuen toteuttamisessa on tällä hetkellä eroja, mikä asettaa oppilaat epätasa-arvoiseen asemaan. Jokaisen on saatava tukea oikeaan aikaan ja niin, että tuki on yksilöllistä ja edistää oppimista.

Oppilaalla on perusopetuslain (628/1998) mukaan oikeus saada opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Suomessa on maailman parhaat opettajat, jotka tekevät päivittäin töitä sen eteen, että jokainen oppilas kohdataan yksilönä ja hän saa laadukasta opetusta, joka kantaa myöhempään elämään.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

161. Pohjanmaan kokoomusnuoret: Laajan, koko maan kattavan korkeakouluverkon turvaaminen

Viime vuosien leikkaukset koulutuksesta ovat osaltaan asettaneet laajan, koko Suomen kattavan korkeakouluverkon säilymisen uhan alle. Alueellinen eriarvoistuminen ja muuttoliike maamme suuriin kaupunkeihin ovat kasvussa. Korkeakoulujen karsiminen kiihdyttäisi entisestään näitä ilmiöitä ja olisi suuri isku seutukaupunkien elinvoimaisuuteen ja suomalaisen elinkeinoelämän kilpailukykyyn.

Laaja korkeakoulupohja turvaa työvoiman saatavuuden ympäri maan, jonka avulla työpaikat ja yritykset säilyvät ympäri maan. Korkeakoulujen ja yritysten välinen menestyksekkäs yhteistyö on tuottanut esimerkiksi Vaasan seudulle paljon uusia työpaikkoja ja samalla se on kasvattanut yritysten kilpailukykyä laadukkaan osaamisen kautta. Alueellisen kehityksen kannalta korkeakoulut turvaavat omalta osaltaan alueiden elinvoimaa. Nuorten näkökulmasta on tärkeää, että omasta maakunnasta tai sen läheltä löytyy korkeakoulu.

Alueellinen painotus eri osaamisalueittain on tärkeää turvata jatkossakin laajan korkeakouluverkon avulla. Suomi on laaja maa, jossa eri elinkeinot korostuvat alueittain. Korkeakoulujen karsiminen aiheuttaisi osaamispuolan, joka jo hyvin lyhyellä aikavälillä alkaisi näkyä konkreettisesti: esimerkiksi yritysten investoinnit ja työpaikat vähenisivät.

Myös asuntojen hinnat romahtaisivat kysynnän vähäisyyden johdosta, kun opiskelu- ja työpaikat katoaisivat maakunnista. Asuntojen hintojen romahtaminen olisi merkittävää pääoman arvon hukkaan heittämistä, ja vaikutukset iskisivät samalla myös muuhun infrastruktuuriin. Hyvinvointipalveluiden turvaaminen koko Suomessa alkaisi väistämättä käydä haastavaksi.

Koronakriisi on osoittanut, että laajaan asuttu ja työllistetty Suomi ei ole niin haavoittuvainen erilaisten kriisien haittavaikutuksille kuin monet muut tiheimmin asutut maat. Maailma on muuttunut ja erilaiset kriisit ovat aiempaa globaalimpia ilmiöitä, joten laajan korkeakouluverkon turvaaminen ympäri maan edistää osaltaan huoltovarmuutta.

Edellä olevan perusteella Pohjanmaan Kokoomusnuoret esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää edistämään tehokkaammin laajan korkeakouluverkon turvaamista ympäri Suomen.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Pohjanmaan Kokoomusnuoria aloitteesta ja on erityisen ilahtunut tavasta, jolla siinä tunnistetaan korkeakoulutuksen moninaiset merkitykset. Korkeakoulutus ja tutkimus ovat ytimessä, onpa kyse sivistyksestä yleensä, elävästä ja uutta luovasta kaupunkikulttuurista, taloudellisen menestyksen perustana olevasta inhimillisestä pääomasta tai alueiden elinvoiman ylläpidosta ja vahvistamisesta.

Ensiarvoisen tärkeää on siitä huolehtiminen, että Suomen korkeakoululaitos, niin yliopistot kuin ammattikorkeakoulut, pystyvät profiloitumaan ja löytämään alueita, joilla ne pystyvät kilpailemaan kansainvälisellä tasolla ja houkuttelemaan myös ulkomailta sekä opiskelijoita että huippututkijoita ja -opettajia. Suomen korkeakoulutuksen tarjonnan on oltava myös kansallisesti riittävän kattavaa, mutta tämä ei tarkoita, että sen kaikkien nykyisten rakenteiden ja organisaatioiden tulisi säilyä muuttumattomina.

Monet viime aikojen suurimmat ja vähän pienemmätkin suomalaisen korkeakoulutuksen menestystarinat perustuvat juuri rohkeisiin kehittämisharppauksiin, joita on otettu erityisesti kokoomuslaisten opetusministereiden johdolla. Aalto-yliopiston muodostaminen on kansainväliselläkin tasolla merkittävä nykyajan yliopistoreformi. Vastaavia tärkeitä, tulevaisuuteen tähtäviä uudistuksia ovat olleet myös Itä-Suomen yliopiston sekä nykyisen Tampereen yliopiston muodostaminen. Tampereen korkeakoulu yhteisö muodostui vuoden 2019 alussa, kun Tampereen yliopisto ja Tampereen teknillinen yliopisto yhdistyivät uudeksi säätiöyliopistoksi ja yliopiston ja ammattikorkeakoulun välinen yhteistyö tiivistyi.

Myös ammattikorkeakoulujen puolella on tehty tarpeellisia rakenneuudistuksia. LAB-ammattikorkeakoulu syntyi, kun Lahden (LAMK) ja Saimaan (Saimia) ammattikorkeakoulut yhdistyivät vuoden 2020 alussa, ja se toimii yhdessä LUT-yliopiston kanssa konsernina. Lapin ammattikorkeakoulu puolestaan syntyi, kun Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu ja Rovaniemen ammattikorkeakoulu lakkautettiin ja niiden toiminnot yhdistettiin. Lapin AMK toimii Kemissä, Rovaniemellä ja Torniossa ja muodostaa nykyään yhdessä Lapin yliopiston kanssa lapin korkeakoulukonsernin.

Alueellinen kattavuus on säilynyt, vaikka organisaatioiden määrää on vähennetty. Sisältö ratkaisee. Toisaalta myös yliopistojen autonomiaa on kunnioitettava. Yliopistoa ei esimerkiksi voida määrätä pitämään toimipistettä jollakin tietyllä paikkakunnalla. Yliopistolaissa ei mainita alueellista tehtävää, ammattikorkeakouluilla tällainen tehtävä sen sijaan on.

Vaikka aloitteessa onkin nostettu esiin monia tärkeitä näkökohtia, puoluehallituksella ei ole tiedossaan sellaisia vartenotettavia pyrkimyksiä, jotka olisivat kokonaan viemässä korkeakoulutuksen jostakin osasta maata. Myöskään Kokoomuksella ei tällaisia pyrkimyksiä ole. Puoluehallitus ei myöskään ole vakuuttunut, että huoltovarmuuden käsitettä olisi syytä tulkita aivan niin laajasti kuin aloitteen tekijät.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

162. Satakunnan Kokoomusnaiset: Opettajamitoitus kirjattava perusopetuslakiin

Suomen Pisa-tulokset laskevat vuosi vuodelta, lukutaito heikkenee ja lasten sekä nuorten tuen tarve kasvaa. Samalla uudistunut opetussuunnitelma ja muuttunut yhteiskunta vaatii oppilailta uusia ja erilaisia valmiuksia taitoineen. Monipuoliset opetusmenetelmät, ilmiölähtöinen opetus, moni- sekä laaja-alaiset oppimiskokonaisuudet ja kolmiportaisen tuen kohonnut tarve yhdistettynä digiin ja sanallisen arvioinnin yleistymiseen ylikuormittavat opetushenkilöstöä.

Opettajan tehtävänä on tukea oppilaiden kasvua yksilöinä itsenäisiksi ja vastuullisiksi yhteiskuntamme jäseniksi. Oppilaiden arviointi ja opetuksen suunnittelu vaativat oppilaan tuntemusta. Vuorovaikutukselle ja aidolle kohtaamiselle tulisi antaa aikaa. Työtapojen ja opetusmenetelmien tulisi perustua yksilöiden tarpeisiin. Suurissa ryhmissä häiriökäyttäytymiset lisääntyvät ja niiden selvittelyyn menee yhä enemmän aikaa.

Samanaikaisesti vaihtelu ryhmäkoossa saattaa olla melkoinen (alle 10- jopa 32 oppilasta). Inklusion vuoksi tehostetun ja erityisen tuen oppilaita on yleisopetuksen ryhmissä paljon. Tämä ei näy kuitenkaan koulunkäynnin ohjaajien tai samanaikaisopettajien määrissä. Em. seikoista johtuen oppilaat ja opettajat ovat todella eriarvoisessa asemassa toisiinsa nähden.

Tutkimusten mukaan ryhmäkoolla on todettu olevan selkeä yhteys oppimistuloksiin (Tulevaisuuden peruskoulu, OKM julkaisu 2015:8). Yhteyttä on havaittu myös myöhempiin opintoihin sekä tulotasoon (Fredriksson, P. ym. 2013). Opetus- ja kulttuuriministeriön laatukriteereiden mukainen suosituskoko opetusryhmälle on 20-25 oppilasta, jota ei ole kirjattu lakiin. Tästä syystä sitä ei noudateta. Ryhmäkoko tulisi vaikuttaa oppilaiden ikä, tuen tarve sekä muut oppimisen edellytykset. Näin varmistetaan oikeudenmukainen ja tarpeen mukaan joustava opettajamitoitus sekä oppilaan että opettajan näkökulmasta.

Ryhmäkokoja tulisi ehdottomasti rajata opettajamitoituksella, jotta oppilaan oikeus turvalliseen oppimiseen varmistetaan. Mitoituksella taattaisiin se, että opettajalla on tarpeeksi aikaa toimia perusopetuslain ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden vaatimusten mukaisesti.

Edellä esitetyn perusteella Satakunnan kokoomusnaiset ry esittää, että

tämän aloitteen hyväksyessään puoluekokous velvoittaa puoluehallituksen sekä kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että opetusryhmän kokoon puututaan kirjaamalla opettajamitoitus tai vaihtoehtoisesti maksimiryhmäkoko perusopetuslakiin.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus kiittää Satakunnan Kokoomusnaiset ry:tä tärkeästä aloitteesta, jonka keskeisenä lähtökohtana on vastuu lasten ja nuorten kasvun tukemisesta matkalla kohti itsenäistä ja vastuullista aikuisuutta.

Kokoomus kehittäisi ensisijaisesti kolmiportaista tukea, jotta jokaisen lapsen oikeus riittäviin tukipalveluihin toteutuu. Myös viime vaalikaudella laajennettua tasa-arvorahoitusta on edelleen jatkettava, ja se on vakinaistettava. Erillisavustuksena se mahdollistaa resurssien kohdentamisen erityisesti ryhmäkokojen pienentämiseen.

Staatintinen ryhmäkoko voi kuitenkin johtaa epätarkoituksenmukaisiin ratkaisuihin. Näin ollen ei ole perusteltua, että lakiin kirjatisiin yksi sitova mitoitus, jolla pyritään ratkaisemaan ongelmia kaikkialla Suomessa.

Opettajamitoitus ei ole ratkaisu, jolla varmistetaan jokaiselle oppilaalle riittävä ja oikea-aikainen tuki. Kokoomus luottaa siihen, että kunnat ja koulutuksen järjestäjät osaavat tehdä alueillaan parhaat mahdolliset ratkaisut, jotta oppilaiden riittävä tuensaanti varmistetaan. Lainsäädännön on tuettava näiden toimijoiden ratkaisuja ja ilmaistava tavoitetta sille, että tukipalveluita on

saatavissa ja että ryhmäkoot säilyisivät riittävän pieninä. Yhdellä mitoituksella ei pystytä ottamaan kaikkia eri järjestäjiä huomioon ja tällöin osa saattaa kärsiä ratkaisusta, mikä johtaa pahimmillaan oppilaiden kannalta huonompaan lopputulokseen kuin tavoitteena on ollut.

Mikäli lainsäädäntöön kirjattaisiin joko aloitteessa esitetty opettajamitoitus tai vaihtoehtoisesti maksimiryhmäkoko perusopetukseen, rahoitus kanavoitaisiin kuntien peruspalveluiden valtionosuuksien kautta. Tällöin tämä olisi yksi rahoitukseen vaikuttava kriteeri, mutta ilman lisärahoitusta johtaisi se siihen, että pahimmillaan koulutuksen järjestäjät joutuisivat supistamaan sellaisista toiminnoista, joilla ei ole yhtä eksaktia juridista velvoitetta.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

163. Pohjanmaan Kokoomusnaiset: Verkkoyhteydet kuntoon kaikkialla Suomessa

Suomi on jäänyt tutkitusti jälkeen verkkoyhteyksissä: Mobiililaajakaistamme on maailman huippuluokkaa, mutta tärkeä kuitu on jälkijunassa.

Mobiilidata on yleistynyt samalla hidastaen kuidun laajentumista sen helpon rakentamisen ja edullisuutensa myötä, mutta yhteyden tasalaatuisuus on kuitua heikompi. Tämä nähtiin yhteyksien pätkimisenä koronapandemian aikana kuormituksen kasvettua etätöiden ja –koulujen vuoksi. Elinkeinoelämällä ja maataloudella on monin paikoin vielä digiloikka ottamatta, eikä puutteelliset yhteydet saa olla kestävän kasvun ja verotulojen kertymisen esteenä.

Maatalous on siirtymässä aiempaa automatisoidumpaan tuotantotapaan esimerkiksi lypsyrobottien sekä viljelyksillä käytettävien antureiden myötä. Riittävä kaistaleveys parantaa tuotantotehokkuuden lisäksi huoltovarmuutta, kyse on yhteiskunnan turvallisuudesta. Mobiilidata ei ole yksistään riittävä, vaan tarvitaan varajärjestelmäksi kuitua – hyvänä opetuksena pidettäköön keväällä ilmennyttä Telian verkkovika. Terveystuoltojärjestelmät on myös digitaalisia, eikä potilasturvallisuus saa vaarantua missään päin Suomea.

Itä-Suomen yliopiston v. 2018 Verkosta vauhtia-tutkimuksen mukaan maaseudun yritykset ja asukkaat ovat varsin eriarvoisessa asemassa valokuidun saatavuuden suhteen. Valokuituverkon rakentamisen hajanaisuus ja eri tahtisuus jarruttavat digitalisaatioon liittyvien mahdollisuuksien hyödyntämistä ja sähköisten palvelujen käyttöönottoa. Valokuituyhteys auttaa yrityksiä digitaalisten välineiden hyödyntämisessä hyvin laajasti, mutta digitaalisesti suuntautuneille maaseudun yrityksille valokuituyhteys on elinehto. Maaseudun yrityksille valokuituyhteyden tärkein merkitys on sijainnista aiheutuvan haitan pienentäminen. Valokuituyhteys vähentää asiointiin liittyvää liikkumistarvetta sekä helpottaa yritystoiminnan arkea ja yhteydenpitoa yhteistyötahoihin. Toimivien ja nopeiden tietoliikenneyhteyksien myötä välimatkat osittain menettävät merkitystään.

Samassa tutkimuksessa tutkittiin valokuidun merkitystä myös ammatillisessa koulutuksessa; Digitalisaation hyödyntäminen ammatillisessa koulutuksessa on vahvasti kehittyvä alue, ja on mahdollistanut sen, että entistä enemmän opintoja on mahdollista suorittaa etänä verkossa. Digitalisaatio lisää opiskelun joustavuutta sekä ajasta ja paikasta riippumattomuutta, mikä merkitsee koulutuksen saavutettavuuden paranemista. Digitalisaation avulla voidaan myös säilyttää tai monipuolistaa pienten yksiköiden koulutustarjontaa. On muistettava, että myös maaseudulla tarvitaan edelleen oppilaitoksia tai niiden koulutusyksiköitä.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa Kansallista Kokoomusta toimimaan edellä esitetyn perusteella siten, että mobiilidatan lisäksi asennetaan kuituverkkoa koko Suomeen edistämään elinkeinoelämän kehittämismahdollisuutta, kansalaisten digitaalisten palveluiden ja kouluttautumismahdollisuutta sekä kansallista huoltovarmuutta ja turvallisuutta vahvistamaan.

Puoluehallitus:

Pohjanmaan kokoomusnaiset esittävät, että mobiilidatan lisäksi tulisi rakentaa kuituverkkoa.

Tämänhetkisen lainsäädännön mukaan yleispalveluyrityksen on toimitettava jokaiselle taloudelle internet-yhteys, jonka miniminopeus on 2 Megabittiä per sekunti (Mbps). Lisäksi vuonna 2008 hyväksyttiin kansallinen laajakaista kaikille 2015 -hanke. Hankkeen myötä kansalliseksi tavoitteeksi määriteltiin, että lähes kaikki vakinaiset asunnot sekä yritysten ja julkishallinnon organisaatioiden vakinaiset toimipaikat tulee olla enintään kahden kilometrin etäisyydellä 100 Mbps nopeudella toimivan yhteyden mahdollistavasta valokuitu- tai kaapeliverkosta. Samat tavoitteet vahvistettiin vuonna 2012.

Suomen kuituverkon rakennuttamisesta vastaa nykyllä lainsäädännön mukaisesti kaupalliset toimijat. Valtiolta on voinut vuoteen 2018 hakea valtiontukea laajakaistarakentamiseen Nopea laajakaista -tukiohjelmasta. Tukiohjelman tukien maksaminen jatkuu arviolta vuoteen 2021 asti. Hanke oli osa vuoden 2007 hallitusohjelmakirjausta.

Tuetun laajakaistan arvioidut rakentamiskustannukset ovat kokonaisuudessaan 350 miljoonaa euroa, josta valtion tuki on noin 70 miljoonaa euroa. Liikenne- ja viestintäministeriön ja Traficomien selvityksessä vuodelta 2019 todetaan, että hankkeiden rahoitukseen osallistui toteuttaja 34 prosentilla osuudella, kunnat 8-33 prosentilla osuudella ja valtio 58-33 prosentilla osuudella. Useassa kunnassa tukiohjelma on johtanut välillisesti kunnan kriisiytymiseen niissä kunnissa, joissa kuntien maksettavaksi on langettanut takausvastuita tai takausvastuista on muodostunut kuntien talouden suurin riski.

Puoluehallitus yhtyy aloitteessa esitettyihin näkemyksiin valokuituverkon merkityksestä kansalaisille, yrityksille ja suomalaiselle koulutukselle.

Puoluehallitus katsoo, että nykyinen yleispalveluvelvoite sekä tietoliikennepoliittinen tavoite tuoda 100Mbps yhteys kahden kilometrin päähän yli 99 prosentille suomalaisista luo riittävän kattavuuden terveydenhuollon, koulutuksen, kansalaisten ja yritysten toiminnan jatkumiselle koko maassa. Puoluehallitus arvioi, että tavoite saavutetaan parhaiten varmistamalla riittävät yhteydet yhteiskunnan kannalta olennaisten toimintojen turvaamiseksi.

Lisäksi puoluehallitus toteaa, että verkkoyhteyden nopeuksia on lisättävä koko maahan siten, että yhteydet vastaavat kansalaisten tarpeita ja eivätkä yhteyden rakennuttamiskustannukset kuormita kuntien ja valtion taloutta.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi.

164. Tampereen Kokoomusopiskelijat TYKO: Telemarkkinointia koskevan lainsäädännön muuttaminen

Telemarkkinoinnilla tarkoitetaan puhelimitse käytävää suoramarkkinointia tai etämyyntiä. Sen määrä Suomessa on kasvanut jatkuvasti 90-luvulta lähtien. Telemarkkinointia koskeva lainsäädäntö vaihtelee Euroopassa rajusti. Euroopan Unionilla on viimeisten vuosien aikana ollut valmistelussa uudistettu sähköisen viestinnän tietosuoja-asetus, lyhyeltä nimeltään ePrivacy-asetus. Asetus muun muassa vaatisi kuluttajan antamaan etukäteen suostumus vastaanottaa telemarkkinointia, tehden telemarkkinoinnista niin kutsutun opt-in mallin. Euroopan tietosuojaneuvosto, EDPB on suosittanut uudistetun asetuksen käyttöönottoa kokouksessaan 2019 marraskuussa.

Suomessa Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) on teettänyt selvityksen 2017 koskien telemarkkinointia. Silloinen kuluttaja-asiamies sekä selvitys suosittaa opt-in -mallisen käytännön käyttöönottoa, jossa telemarkkinointi tulee hyväksyä kuluttajan toimesta etukäteen.

Suomessa telemarkkinoinnista säädetään laissa sähköisten viestinnän palveluista (917/2014). Laki tekee telemarkkinoinnista opt-out -mallisen, eli kuluttajan tulee kieltää telemarkkinointi erikseen. Telemarkkinointi on usein ei-toivottua, ja on luonut useita negatiivisia lieveilmiöitä. Kela on kertonut vuonna 2013, että asiakkaiden tavoittaminen on hankaloitunut, sillä yhä useampi ei vastaa tuntemattomiin numeroihin välttääkseen telemarkkinointia. Euroopan unionin 2016 julkaistusta barometristä selviää, että yli puolet kokee vastaanottaneensa liikaa telemarkkinointia, ja vain neljännes ei tue opt-out -mallia. KKV:n 2020 julkaistun selvityksen mukaan 81 prosenttia kannattaa opt-in -mallia.

Kokoomuksen tulee olla aktiivisesti mukana asetuksen käyttöönotossa ja kansallisen lainsäädännön uudistamisessa.

Edellä mainitun perusteella Tampereen Kokoomusopiskelijat TYKO ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että edistetään koko Unionissa sähköisen viestinnän tietosuoja-asetuksen uudistamista ja kansallisesti lainsäädäntöä, jossa kuluttajan tulee erikseen antaa suostumus telemarkkinointiin.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus yhtyy aloitteen tekijöiden näkemyksiin telemarkkinoinnin haitoista kuluttajille. Puhelinmarkkinoinnin ennakoimattomuus ja hetkellisyys aiheuttavat epäsuhtaisen myyntitilanteen. Lisäksi ennakoimattomuuden takia kuluttajien mahdollisuudet hankkia tietoa on vähäinen.

Perinteisen telemarkkinoinnin lisäksi muualla maailmassa on viime vuosina yleistynyt uusi telemarkkinoinnin muoto, joka hyödyntää robottipuheluita. Robottipuheluiden yleistyessä puheluiden määrä voi nousta kasvavissa määrin kansalaista häiritseväksi.

Telemarkkinoinnin Opt-out malli luo lisäksi mahdollisuuden huijauksille, joiden osalta erityisesti ikääntynyt väestö on riskiasemassa. Opt-in malli toisi kuluttajalle enemmän vapautta päättää henkilökohtaisesta markkinoinnin räätälöimisestä.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

165. Tampereen kokoomusopiskelijat TYKO: Maksullisten puhelinpalveluiden lainsäädännön muuttaminen

Tällä hetkellä Suomessa on helppo sitouttaa asiakas maksullisiin puhelinpalveluihin, tai ainakin väittää asiakkaan sitoutuneen niihin. Operaattori on helppo pyytää laskuttamaan asiakkaaltaan palvelumaksuja, jotka voivat olla todella kyseenalaistettavia, tai monessa tapauksessa täysin laittomia. Suurin osa kuluttajista eivät ole tietoisia oikeuksistaan, tai eivät koe osaavansa riitauttaa perusteettomia palvelumaksuja. Suurin osa näistä palvelumaksuista ovat tahattomia, ja niistä soitetaan operaattoreille tiuhaan tahtiin.

Viimeisin lainsäädäntö asiasta on laki sähköisen viestinnän palveluista, eli entinen tietoyhteiskuntakaari. Lainsäädäntö paransi selvästi kuluttajan oikeuksia, mutta palvelumaksujen muodostumiskäytäntöön se ei puuttunut tarpeeksi vahvasti.

Nykyistä lainsäädäntöä tulisi muuttaa siten, että kuluttajan sitoutumista maksullisiin puhelinpalveluihin vaikeutettaisiin. Tällä hetkellä kuluttaja voi saada 20 euron palvelumaksun jopa siitä, että on klikannut mainosta. Tämän lisäksi kuluttajia pyritään sitouttamaan maksullisiin kestopalveluihin arvontojen yhteydessä ja muilla tavoilla, jossa kuluttaja ei selvästi ole tarkoituksenmukaisesti näihin sitoutunut. Jos suurin osa kuluttajista pitää muodostuneita maksuja kohtuuttomina ja väärin perustein muodostuneina, on lainsäädännössä selvästi parantamisen varaa.

Edellä mainitun perusteella Tampereen Kokoomusopiskelijat TYKO ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että kuluttajan sitoutumista maksullisiin puhelinpalveluihin vaikeutetaan.

Puoluehallitus:

Tampereen Kokoomusopiskelijat TYKO ry esittää, että kuluttajan sitoutumista maksullisiin puhelinpalveluihin vaikeutetaan.

Maksullisiin puhelinpalveluihin on esitetty muutosta. Eduskunnalle on annettu 11.6.2020 esitys, jossa kansallisesti toimeenpannaan kaksi direktiiviä, teledirektiivi sekä AVMS-direktiivi. Teledirektiivin osalta otetaan kantaa myös maksullisiin puhelinpalveluihin. Ehdotetun muutoksen myötä erillinen hinnoittelu nousevassa liikenteessä olisi jatkossa mahdollista vain ilmaisnumeroon taikka palvelunumeroihin, jotka määriteltäisiin tarkemmin Liikenne- ja viestintäviraston määräyksestä.

Puoluehallitus katsoo, että direktiivin mukainen toimeenpano poistaisi ongelmalliset palvelumaksut kyseenalaisten palvelunumeroiden käytöstä. Tällöin kuluttajien sitoutumista maksullisiin puhelinpalveluihin ei ole tarpeen vaikeuttaa.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

166. Hämeen Kokoomusopiskelijat: Jäämerenradan linjaus länsirajalle

Suomeen ollaan suunnittelemassa junayhteyttä Jäämereltä nykyiseen rataverkostoon. Nykyinen linjaus menee Kemijärveltä pohjoiseen, mikä kulkee keskeltä poronhoitoaluetta usean palkisen läpi. Linjaus vie poroilta laidunmaita ja porovahinkojen määrä tulee olemaan moninkertainen verrattuna länsirajaan.

Junaraiteiden sijoittaminen länsirajalle välille Kolari – Kilpisjärvi – Yykeänperä on turvallisempaa poroille ja poronhoitoalueille, kun suurin osa radasta tulisi valtatie 21 ja Muonionjoen välimaastoon. Muonionjoki on Suomen ja Ruotsin rajajoki, eikä poroja paimenneta valtionrajoilla.

Kolarista Kilpisjärvelle on matkaa 270 km ja Kilpisjärveltä Jäämeren rantaan 50 km. Muonion ja Enontekiön kautta kulkeva radan linjaus olisi siis myös lyhyempi kuin nykyinen linjaus. Rata kulkisi Suomen ja Ruotsin rajalla ja siten rata palvelisi myös ruotsalaisia.

Norja on suunnitellut kymmenkertaistavan pohjoisen kalan kasvatuksen. Tämä moninkertaistaisi nykyisen rekkaliikenteen valtatie 21:llä. Nykyisellään se olisi kestävämpi paikallisten tienkäyttäjien osalta. Junaraide myös vähentäisi rekkaliikenteen tarvetta, kun rahti kulkisi raiteilla.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallituksen ja kehottaa eduskuntaryhmää ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin Jäämerenradan linjauksen muuttamiseksi.

Puoluehallitus:

Hämeen Kokoomusopiskelijat esittävät, että Jäämeren radan linjausta muutettaisiin.

Jäämeren rata kasvattaisi investointeja Lapin alueella ja toisi Suomelle taloudellista hyötyä työpaikkojen muodossa. Jäämeren ratainvestoinnin toteuttamisajankohta on valittava tarkoin, sillä investointi tulisi Liikenne- ja viestintäministeriön teetättämän raportin mukaan investointi on 750 miljoonasta eurosta lähes 2,2 miljardiin euroon. Kokonaiskuvan perusteellinen hahmottaminen on edellytys hankkeen etenemiselle.

Liikenne- ja viestintäministeriön raportissa vuodelta 2018 on tutkittu kuutta eri vaihtoehtoa radan linjauksiksi. Kolme näistä vaihtoehtoista on kansallisilta kustannuksiltaan Suomelle vähäisimpiä, mutta kaksi linjausta (Kemi–Kolari–Kiiruna–Narvik ja Kemi–Haaparanta–Kiiruna–Narvik) kulkisivat Ruotsin kautta ja yksi linjaus (Rovaniemi–Kantalahti–Murmansk) kulkisi Venäjän kautta. Muut kolme linjausta kulkisivat Norjan kautta (Rovaniemi–Sodankylä–Kirkkonie mi, Kemijärvi–Sodankylä–Kirkkonie mi ja Kemi–Kolari–Kilpisjärvi–Tromssa).

Norjaan kulkevista linjauksista Hämeen Kokoomusopiskelijoiden ehdottama vaihtoehto on kallein sekä Suomelle, että Norjalle. Kilpisjärveltä eteenpäin maaston korkeuserot ja siten pisimmät tunneliosuudet koko reitillä. Muiden Norjan kautta kulkevien vaihtoehtojen kustannus on arvion mukaan 856 miljoonaa euroa, kun Tromssaan kulkeva rataosuus kustantaisi Norjalle 5,178 miljardia euroa. Suomelle Kemin linjaus olisi myös linjauksista kallein, kansallinen kustannus nousisi 2,271 miljardiin euroon, 300 miljoonaa euroa enemmän kuin Kemijärvi-linjaus.

Porotalouden osalta raportissa todetaan, että Rovaniemeltä ja Kemijärveltä lähtevät linjaukset vaikuttaisivat eniten porotalouteen. Raportissa ei otettu kantaa porotalouden taloudellisiin vaikutuksiin, mutta todettiin, että linjausten rakennuttamisesta aiheutuu vahinkoa porotaloudelle.

Puoluehallitus yhtyy Hämeen Kokoomusopiskelijoiden näkemykseen siitä, että porotalouden edellytyksistä on huolehdittava ja rakennuttamisen aiheuttamia haittoja on pyrittävä minimoimaan. Samalla puoluehallitus toteaa, ettei Suomi yksin päättä mahdollisen Jäämeren radan linjauksesta, sillä Norjalla on suuri osuus radan toteutumisessa. Lisäksi puoluehallitus toteaa, että Suomen tulee linjauksesta neuvotellessaan pyrkiä ottamaan huomioon hankkeen kokonaisvaikutukset ympäristöön, talouteen ja alueen kansalaisiin.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

167. Jyväskylän Kokoomus: Nelostien kriittisimpään kohtaan saava viimeinkin rahoitus

Nelostie on EU-tasolla Suomen pääväyläksi määritelty ydinverkko, jonka parannukseen on sitouduttu vuoteen 2030 mennessä koko Helsinki-Haaparanta välillä. Kriittisimpiä kohtia tiestössä on Kanavuori-Jyväskylä, Jyväskylä-Äänekoski ja Oulu-Kemi välit. Näistä Oulu-Kemi on saanut rahoituksen, mutta Keski-Suomen kriittiset korjaustoimenpiteet jäivät odottamaan tulevia päätöksiä.

Ruuhkat välillä Kanavuori-Vaajakoski aiheuttavat merkittävää haittaa elinkeinoelämän kuljetuksille ja muulle aikataulujen mukaisesti ajettavalle liikenteelle. Paikalliset asukkaat kärsivät myös huomattavasti lähes päivittäisistä liikenteen sujuvuusongelmista.

Liikenne ruuhkautuu erityisesti perjantaisin ja muinakin viikonpäivinä huipputuntien aikoina. Vuonna 2030 valtatie 4 liikennemäärä (KVL) Vaajakoski-Kanavuoren alueella vaihtelee ennusteen mukaan 22 000–26 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Eli liikenteen kasvu on ennusteen mukaan 20–25 %.

Tien herkkä ruuhkautuminen esimerkiksi onnettomuustilanteessa on iso riski pelastustoimien kannalta ja aiheuttaa lisävaaraa tienkäyttäjille ja pelastushenkilöstölle. Lyhin kiertomahdollisuus pidentää ajomatkoja yli 40 km ja on valtatiehen verrattuna heikotasoisen. Naissaaren siltaremontin aikana konkretisoitui, miten pienikin häiriötilanne ruuhkauttaa ja aika ajoin pysäyttää koko nelostien liikenteen Vaajakosken kohdalle. Valtatie 4 parantaminen Vaajakosken kohdalta on ensisijaisesti sekä pitkänmatkan ja paikallisen autoliikenteen sujuvuuden parantaminen ja ruuhkautumisen poistaminen.

Vaajakosken kohdan tiesuunnitelma on käynnistetty ja valmistuu alkuvuodesta 2021. Ohitustien rakentaminen Vaajakosken kohdalle on nelostien liikenteen sujuvuuden ja Keski-Suomen elinkeinoelämän kannalta erittäin tärkeää. Se tulee nostaa esiin voimakkaasti, jotta tierahat sen rakentamiseksi saadaan mahdollisimman pian.

Edellä mainittuun perustuen Jyväskylän Kokoomus ry esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallituksen sekä kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan sen eteen että nelostien rahoitus välille Kanavuori- Vaajakoski myönnetään viivyttämättä.

Puoluehallitus:

Jyväskylän kokoomuksen aloitteessa esitetään aito huoli nelostien ruuhkautumisesta tulevaisuudessa. Puoluehallitus tunnistaa aloitteessa esitetyt korjaustarpeet ja painottaa, että ehdotus on pitkälti linjassa sen kanssa, mitä Kokoomus on eduskunnassa jo vuoden 2019 syksystä alkaen ajanut.

Kokoomus on viime syksyn vaihtoehtobudjetissa esittänyt, että 511 miljoonaa eurolla tulisi edistää asumista ja liikennettä tukevien paikallisten hankkeiden toteuttamista Koko Suomi kuntoon-paketilla. Lisäksi kokoomus haluaa, että 300 miljoonan euron tiestön korjausvelan pienentäminen on pysyvä ratkaisu.

Kokonaisuudessaan Suomen liikenneverkkoa tulee kunnossapitää ja kehittää pitkäjänteisesti ja johdonmukaisesti vastaamaan kansalaisten ja elinkeinoelämän muuttuviin tarpeisiin.

Suomen ensimmäinen valtakunnallinen 12-vuotinen liikennejärjestelmäsuunnitelma on parlamentaarisessa valmistelussa vuosille 2021–2032. Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa tullaan listaamaan toimenpiteet Suomelle seuraavalle kymmenelle vuodelle liikennejärjestelmän kehittämiseksi.

Suunnitelmaa laaditaan parlamentarisesti eri hallinnonalojen, alueellisten toimijoiden ja elinkeinoelämän edustajien välisessä laajassa yhteistyössä. Suunnitelma annettaneen eduskunnalle käsiteltäväksi selontekona. Suunnitelmaa toteutettaisiin julkisen talouden suunnitelman puitteissa. Tämän työn osana arvioimme nelostien kehittämistä osana liikennejärjestelmäkokonaisuutta.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

168.Kansalliset Ylioppilaat: Moottoriteiden nopeusrajoituksia nostettava

Nopeusrajoitukset otettiin Suomessa lopullisesti käyttöön vuonna 1978. Nopeusrajoitukset luotiin silmällä pitäen liikenneturvallisuutta, sekä polttoaineenkulutusta. Tuolloin moottoriteiden suurimmaksi sallituksi nopeudeksi määrättiin 120 km/h. Yli 40 vuotta sitten asetettu kattonopeus ei ole nykypäivänä relevantti tieverkoston, sekä autokannan merkittävän paranemisen takia. Kansalliset Ylioppilaat ry esittää, että moottoriteiden sallittua enimmäisnopeutta nostettaisiin soveltuvilla tieosuuksilla.

1. Tieverkosto

Suomen moottoritieverkosto on hyvin erinäköinen nykyisin, kuin mitä se oli vuonna 1978. Moottoriteiden suunnittelussa keskiytään erityisesti turvallisuuteen. Uusilla moottoriteillä on leveämmät pientareet, sekä leveämmät turva-alueet kaistojen välissä. Myös liittymis- ja poistumisteiden pituuksia on kasvatettu. Lisäksi moottoriteiden mutkat ovat merkittävästi loivempia kuin 70-luvulla. Parantuneen suunnittelun lisäksi moottoriteille on nykyään saatavilla erilaisia aktiivisia turvajärjestelmiä, kuten muuttuvat nopeusrajoitukset, joilla ajonopeuksia voidaan laskea tai nostaa riippuen liikennemäärästä, tai esimerkiksi sääolosuhteista.

Moottoritiet ovat Suomessa, sekä muuallakin Euroopassa ylivoimaisesti turvallisin tapa liikkua tiellä. Suomessa moottoriteillä kuolee 1,5 henkeä miljardia ajokilometriä kohden. Saksassa, jossa moottoriteillä ei paikoitellen ole lainkaan nopeusrajoituksia, vastaava luku on 1,6.

Tällöin voidaan todeta, etteivät moottoriteillä tapahtuvat kuolemaan johtavat onnettomuudet ole suoranaisesti sidottuna ajonopeuksiin, eikä maltillisella nopeusrajoituksen nostolla tulisi luultavasti olemaan merkittäviä vaikutuksia kuolemaan johtavien onnettomuuksien määrään.

2. Autokanta

2.1. Turvallisuus

Nykyauto on merkittävästi turvallisempi, tehokkaampi ja ekologisempi, kuin 1970-luvun auto, jonka teknisten ominaisuuksien perusteella nykyiset nopeusrajoituksemme on asetettu. 1997 perustetun uusien autojen kolariturvallisuutta mittaavan Euro NCAP:n kaltaisilla ohjelmilla autoista on saatu merkittävästi turvallisempia kolaritilanteissa. Pelkästään 2000-luvun aikana henkilöautojen kolariturvallisuus on parantunut 10–20%, puhumattakaan kehityksestä 40 vuoden aikana. Lisäksi nykyautoissa on lukuisia turvallisuutta parantavia varusteita, joita ei nopeusrajoitusten asetannan aikaan ollut. Pakollisina varusteina ensirekisteröidyistä autoista löytyy ABS-jarrut, luistonesto, sekä turvatyynyjärjestelmä – jokainen turvallisuutta merkittävästi lisäävä järjestelmä. Yhä useammasta uudesta autosta löytyy myös varusteita, kuten kaistavahti ja törmäysvaroitussjärjestelmä. Osa teillämme liikkuvista autoista osaa jo nykyisin ajaa lähes autonomisesti. Uudet turvallisuusvarusteet ovat erityisesti suunniteltu helpottamaan ajoa maantie- ja moottoritieolosuhteissa.

2.2. Liikenteen päästöt

Yhtenä syynä sille, miksi moottoriteiden nopeusrajoituksia ei tulisi nostaa, pidetään liikenteen päästöjä. Traficomien mukaan ensirekisteröityjen autojen CO2-päästöt ovat kuitenkin merkittävästi laskeneet vuosituhaten alusta. Vuonna 2000

ensirekisteröidyn henkilöauton CO₂-päästöt olivat keskimäärin 178,6 g/km. Vuonna 2018 vastaava luku oli 117,4 g/km. Laskevien päästöjen trendin voidaan olettaa jatkuvan autoteollisuudessa jatkossakin muun muassa hybridi- ja täyssähköisten autojen yleistyessä.

3. Hyödyt

Moottoriteiden nopeusrajoitusten nosto olisi tarpeellista erityisesti pääkaupunkiseudulta muihin suuriin kaupunkeihin johtavilla moottoriteillä. Erityisesti valtavyylät 1 ja 3 (Turun ja Tampereen moottoritiet). Anne Bernerin liikenne- ja viestintäministerikauden aikana moottoriteiden nopeusrajoitusten nostamista tutkittiin ja tarkoituksena oli pilotoida hanketta Tampereen moottoritiellä. Nopeusrajoituksen nosto vähentää matkustusaikaa näiden kaupunkien välillä, eikä vaadi suuria infrastruktuurisia panostuksia. Matkustusajan väheneminen taas nostaa suoraan kansantalouden tuottavuutta. Tämä on erityisen tärkeää nykyisessä taloustilanteessa, jossa tuli käyttää kaikki keinot tuottavuuden parantamiseksi.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa Kokoomuksen eduskuntaryhmää toimimaan siten, että soveltuvilla moottoriteillä nopeusrajoituksia nostettaisiin.

Puoluehallitus:

Vuonna 2016 puoluekokouksessa hyväksyttiin Tapiolan kokoomuksen aloite, jossa esitettiin sekä pääteiden nopeusrajoitusten vaihtumista kelin mukaan että tieliikennenopeuksien korottamista. Aloitteessa esitettiin argumentteja nopeusrajoitusten muuttamisesta tieliikenneolosuhteiden mukaan, jonka johdosta nopeuksia voidaan pitää pääsääntöisesti nykyistä korkeampina.

Kansallisten ylioppilaiden aloitteessa on paljon yhtymäkohtia vuoden 2016 aloitteeseen. Puoluehallitus katsoo, että nopeusrajoitusten tulee joustaa esimerkiksi kelin ja liikenteen määrän perusteella. Tieliikenteen tulee olla sujuvaa ja samalla on otettava huomioon liikenneturvallisuus. Liikenteen digitalisaatio on kehittynyt entisestään, teknologisia mahdollisuuksia on hyödynnettävä entistä enemmän tieliikenteessä.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

169.Kokoomuksen Kotkan Kunnallisjärjestö: Väylämaksut on poistettava

Meriväylien väylämaksut on nyt puolitettu vuoden 2020 loppuun. Koronan vuoksi väylämaksuja on esitetty poistettavaksi kokonaan hyvin lyhyeksi ajaksi. Nopeat liikkeet ja lyhyet määräajat eivät herätä luottamusta kansainvälisillä merenkulun markkinoilla. Laivayhtiöiden on helppo vaihtaa esimerkiksi transitoliikenteen reittejä Itämerellä. Väylämaksuthan ovat Suomen itse itselleen luoma merkittävä kaupan este. Transitoliikenteen osalta niiden vaikutus on ratkaiseva. Väylämaksujen poisto on kilpailuneutraali tapa edistää suomalaista elinkeinoelämää eikä myöskään EU asiaan puutu, koska muilla mailla ei ko. maksuja ole.

Väylämaksujen poisto rahoittaa valtion kannalta itse itsensä! Väylämaksujen takia Suomen reitti ei ole tällä hetkellä transitossa kilpailukykyinen. Kuitenkin jo vajaan kymmenyksen kasvu transitoliikenteen määrässä riittäisi kattamaan valtion nykyisin transitoliikenteeltä keräämät väylämaksutulot Transitomäärän kaksinkertaistuminen riittäisi lisääntyneinä verotuloina kattamaan kaikki Suomen nykyiset väylänpito- ja jäänmurtokulut (n. 80 M€).

Asiakkaat tekevät sopimuksia yli vuoden etukäteen. Liiketoimintaedellytysten turvaamiseksi tarvitaan ensi tilassa vähintäänkin vahvistus, että väylämaksuja ei ainakaan koroteta ensi vuoden 2021 alussa.

Mikäli väylämaksut palautuisivat aiemmalle 100 %:n tasolle, olisi se katastrofaalista transitoliikenteellemme ja sitä kautta etenkin HaminaKotka satamalle. Myös valtio häviäisi vähentyneinä tuloina ja työnä.

Kokoomuksen Kotkan Kunnallisjärjestö vaatii, että väylämaksut poistetaan ensin määräaikaisesti esimerkiksi 3 vuoden ajaksi ja jonka aikana voidaan todeta väylämaksujen poiston vaikuttavan liikenteen tuottoihin oikeaan suuntaan.

Hyväksyessään aloitteen Puoluekokous velvoittaa Puoluehallituksen ja kehottaa eduskuntaryhmää ryhtymään tarvittaviin toimiin väylämaksujen poistamiseksi.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus yhtyy Kokoomuksen Kotkan Kunnallisjärjestön näkemyksiin väylämaksujen poistosta. Puoluehallitus katsoo, että väylämaksujen väliaikainen poistamisen sijaan väylämaksut tulisi poistaa pysyvästi ja siten osaltaan edistää Suomen satamien houkuttelevuutta. Nykyisessä taloustilanteessa kasvua heikentäviä tekijöitä on poistettava ja sääntelyä sujuvoitettava.

Väylämaksua on viimeksi puolitettu vuodesta 2015 lähtien. Suunnitelmissa on, että maksun palautuksen jälkeen maksua puolitettaisiin uudestaan vuonna 2021. Koronatilanteen aiheuttaman taloudellisen tilanteen vuoksi väylämaksu on kuitenkin poistettu. Puoluehallitus yhtyy aloitteen tekijöiden näkemykseen siitä, ettei kyseinen toiminta herätä kansainvälisesti luottamusta.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

170. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Turkistarhaus on kiellettävä siirtymäajalla

Turkisteollisuudella ei ole enää tulevaisuutta Suomessa, Euroopassa eikä muualla maailmassa. Jo viisitoista maata Euroopassa on säätänyt lakeja, jotka ovat lopettaneet turkistuotannon ja kolmessatoista näistä on täyskielto. Suomi näyttäytyy eläinten oikeuksien mustana lampaana Euroopan mittakaavassa. Valtiot ympärillämme siirtyvät eettisempään ja nykyaikaan päivitettyyn lainsäädäntöön, kun Suomessa jumiutamme yhä paikallamme.

Turkistarhausta perustellaan Suomessa monesti sillä, että täällä eläinten hyvinvoinnista pidetään parempaa huolta kuin Kiinassa ja jos turkisteollisuus lopetetaan täällä, yhä useampi tuote ostetaan Kiinasta. Tämä ei kuitenkaan ole riittävä peruste sille, että turkistuotantoa pitäisi jatkaa Suomessa. Suomen pitäisikin valita pienemmän pahan sijasta esimerkin ja edelläkävijän tie. On myös muistettava, että Suomessakaan asiat eivät ole hyvin. Eläinten kaltoinkohtelu turkiseläinloilla on lisääntynyt viime vuosina, mikä selviää Ruokaviraston vuosittain julkaisemasta raportista, jossa käsitellään eläinten hyvinvoinnin valvontaa. Viimeisimmässä raportissa vuodelta 2019 yli kolmanneksella (35 prosentilla) tarkastetuista turkistiloista havaittiin laiminlyöntejä. Tilaa kohti laskettuna laiminlyöntejä oli keskimäärin 3,6, mikä on enemmän kuin vuonna 2018 (2,3). Eläinten elinolot eivät ole Suomessa

riittävän hyvät ja niitä ei voida sellaiseksi edes parantaa ilman, että kustannukset nousevat niin paljon, että koko tuotanto käy kannattamattomaksi. Näin on käynyt esimerkiksi Sveitsissä.

Turkisteollisuutta perustellaan myös sillä, että se on yhä usean ihmisen elinkeino, sillä ala työllistää suoraan 4030 henkilöä (2019). Tämä määrä on kuitenkin laskenut jo vuosia ja laskun ennustetaan myös jatkuvan, sillä alan yrittäjät ovat keskimäärin iäkkäitä, ja tiloille on vaikea löytää jatkajia. Turkistarhauksen kieltäminen siirtymäajalla mahdollistaa sosiaalisesti kestävästi kestävästi siirtymän, jossa esimerkiksi luopumistuilla voidaan kannustaa turkistarhaajia nopeaan turkistuotannon lopettamiseen.

Suurin syy turkistarhauksen lopettamiseen ovat sen eettiset ongelmat. Pienissä ja virikkeettömissä häkeissä kasvavat eläimet eivät voi mitenkään toteuttaa lajityypillistä käyttäytymistään ja häkkien verkkopohjat voivat aiheuttaa raajojen väntymistä. Eläinten perustarpeita kuten mahdollisuutta liikkumiseen ja sosiaalisuuteen ei voida täyttää. Erilaiset vammat kuten haavat ja silmätulehdukset ovat arkipäivää ja eläimillä esiintyy myös stereotyyppistä häiriökäyttäytymistä sekä apatiaa. Eläimet saattavat esimerkiksi purra itseään tai toisiaan tai liikkua pakonomaisesti edestakaisin. Myös kannibalismia esiintyy tarhoilla. Tällainen eläinten kärsimä pahoinvointi vain sen vuoksi, että ihmiset saavat turkissomisteita tai vaatteita, ei voi jatkua.

Näillä perusteilla Kokoomusopiskelijat esittää, että

aloitteen hyväksyessään puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää edistämään lainsäädäntöä, jonka mukaan turkistarhaus kielletään siirtymäajalla.

Puoluehallitus:

Kokoomus pitää arvossaan elinkeinovapautta ja vastuuta eläinten hyvinvoinnista. Puolueessa on perinteisesti ollut turkistarhauksen kannattajia kuin myös toiminnan lopettamista vaatineita henkilöitä. Turkistarhauksen tulevaisuudesta puhuttaessa päätökset on kyettävä tekemään pitkällä jänteellä.

Turkiseläinten pidosta säädetään eläinsuojelulaisissa ja sitä täydentävissä asetuksissa. On huomattava myös, että turkisalalla on omat sertifikaatit, joiden toteutumista valvotaan elinkeinon sisällä. Maa- ja metsätalousministeriö ryhtyi uudistamaan turkisasetusta jo vuonna 2013, mutta uudistus on kuitenkin edelleen tekemättä. Asetuksella voitaisiin parantaa eläinten asemaa asettamalla vaatimukset esimerkiksi suuremmista häkeistä, verkkopohjahäkkien luopumisesta sekä juomaveden takaamisesta kaikille eläimille.

Elintarviketurvallisuusviraston tiedoista käy ilmi, että maamme turkistiloilta löytyy vuodesta toiseen huomautettavaa eläinten hyvinvoinnissa. Esimerkiksi vuonna 2016 peräti kahdella kolmesta tarkastetusta turkistilasta havaittiin laiminlyöntejä. Myös Euroopan komission on samoilla linjoilla todetessaan raportissaan, että turkistarhauksessa on puutteita mm. eläinten hyvinvoinnissa ja häkkien koossa suhteessa eläinten kokoon. Tutkimus- ja asiantuntijatiedon hyödyntäminen onkin välttämätöntä lainsäädäntöä uudistettaessa. Maa- ja metsätalousvaliokunta on toistuvasti muistuttanut, että eläinten hyvinvointi on hyvin monisyinen kysymys.

Maassamme on noin 900 turkistilaa, joista suurin osa sijaitsee Pohjanmaalla. Tarhoja oli vielä 1980-luvun alussa vajaat 5 900 ja vielä vuonna 2002 lähes kaksinkertainen määrä verrattuna nykyiseen. On huomattavaa myös, että kolmannes tiloista joutuu harjoittamaan myös muuta maataloutta turkistarhauksen rinnalla. Suomalainen turkistuotanto saa tukea toimintaansa mm. lomistustukien tai investointitukien kautta.

Suomi kuuluu viimeisten eurooppalaisten maiden joukkoon, jossa turkistarhaus on sallittu. Esimerkiksi Norjan porvarihallitus päätti, että turkistarhaus päättyy maassa vuoteen 2025 mennessä. Hollannin parlamentti päätti hiljattain aikaistaa viimeisten minkkitarhojen sulkemista, kun usealla tarhalla havaittiin koronavirusta. Monet merkittävät kansainväliset muotitalot ovat ilmoittaneet viimeisten vuosien aikana luopuvansa turkisten käytöstä.

Edellä olevan perusteella puoluehallitus pitää tärkeänä, että turkisalalan tulevaisuudennäkymistä käynnistetään riippumaton selvitys. Nähdäksemme olisi alan toimijoiden edun kannaltakin parempi, jos maamme hallituksella olisi tulevaisuudessa

suunnitelma, jolla turvattaisiin turkistarhaajille tietyissä tilanteissa oikeudenmukainen siirtymä muihin työtehtäviin. Samalla on varmistettava, että turkisasetus päivitetään vastaamaan modernin sivistysvaltion tunnusmerkkejä. Tässä vaiheessa ei ole siis tarpeen kieltää lailla kyseistä elinkeinotoimintaa.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

171. Pohjanmaan kokoomusnuoret: Elävien sinikettujen vieminen Kiinaan ja muihin ulkomaihin on estettävä.

Kiinan lennätettiin vuonna 2019 kettuja miljoonien eurojen edestä kahdessa eri osassa. Vuonna 2018 Kiinaan vietiin yksi erä kettuja, jonka vienninarvo oli 1,3 miljoonaa euroa. Vuoden 2000 jälkeen vienninarvo on ollut yhteensä yli 10 miljoonaa euroa.

Siitoskettujen vieminen Kiinaan on ollut ja on edelleen lain puitteissa täysin mahdollista. Kyseinen laki ei takaa Kiinassa eläimille samanlaisia oloja kuin Suomessa, jossa elinolot eläimillä ovat maailman parhaimmista ja sertifikaatit ovat tarkasti laadittu ja toteutettu.

Suomessa turkistuotanto on vastuullista, sekä eläinten terveys ja tauti kysymykset ovat ensisijaisia. Suomalaisia tarhaajia on myös huolestuttaneet eläinten olot kuljetusten aikana ja huoli on täysin perusteltua. Kuljetuksiin on sovellettu itäeurooppalaisia kuljetus autoja, joissa afrikkalaisen sikaruton leviämiseen on korkea riski. Vaikka kuljetukseen tarkoitettut tilat desinfioidaan, se ei takaa riittävää turvaa eläinten hyvinvointiin.

Turkiksille löytyy kovaa ja jatkuvaa kysyntää kiinassa, vaikkakin kiinalaisten heikko eläinainees on tuottanut laadullisesti ongelmia tieto-aidon puutteen vuoksi. Laatu ja jalostusta ei varmasti saavuteta silloin, kun elinolot eivät ole yhtä suotuisat kuin suomessa. Mikäli lakia tiukennettaisiin niin, että suomessa vietäisiin tulevaisuudessa ainoastaan turkiksia, eikä eläviä kettuja, tultaisiin tällöin huolehtimaan siitä, että laatu ja vastuullisuus olisi alalla turvattu myös jatkossakin.

Edellä olevan perusteella Pohjanmaan Kokoomusnuoret esittää, että

hyväksyessään aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää estämään lainsäädännöllisesti elävien sinikettujen maastavientiä.

Puoluehallitus:

Puoluehallitus painottaa aluksi, että tällä aloitteella kuten myöskään puoluehallituksen aloitevastauksella ei oteta kantaa puolesta eikä vastaan turkiselinkeinon itsessään, vaan tarkastelu on rajattu nimenomaan elävien sinikettujen maastavientiin, jonka Pohjanmaan Kokoomusnuoret haluavat kieltettävän. Puoluehallitus korostaa myös, että kaikessa eläviin eläimiin perustuvassa tuotantotoiminnassa tarpeettoman kärsimyksen välttäminen ja eläinten hyvinvoinnista huolehtiminen ovat lähtökohtaisia vaatimuksia.

Elävien eläinten kuljettamiseen voi liittyä riskejä eläinten hyvinvoinnille, ja riskit korostuvat pitkillä matkoilla. Eläinten kuljetuksesta annetun lain mukaan eläimen hyvinvoinnista on huolehdittava kuljetuksen aikana. Eläimelle on annettava vettä, sopivaa ravintoa ja lepoa tarpeellisin väliajoin ottaen huomioon kuljetettava eläinlaji, eläimen ikä, kuljetusväline, kuljetusolosuhteet ja matkan kesto-aika sekä muut eläimen veden-, ravinnon- ja levontarpeeseen matkan aikana vaikuttavat seikat. Voimassa olevasta laista ja sen esitöistäkin ilmenee selkeästi, että eläinten hyvinvoinnista huolehtiminen kuuluu lain keskeisiin tavoitteisiin.

Kokoomuksen nykyisen periaateohjelman mukaan eläinten hyvä kohtelu kuuluu sivistykseen. Aloitteessa esitetyt tavoitteet ovat kuljetuksiin liittyviin mahdollisiin ongelmiin puuttumisen osalta puoluehallituksen mielestä kannatettavia. Toisaalta viennin kieltäminen ei ole kansainvälisen kaupan sääntöjen (WTO sopimus) mukaan mahdollista ilman riittävää perustetta. Eläinten hyvinvoinnin vakava vaarantuminen kuljetuksen aikana voisi olla sellainen, mutta tehdyissä tarkastuksissa ei ole saatujen selvitysten mukaan ilmennyt sellaisia puutteita, jotka olisivat estäneet kuljetukset.

EU:n eläinkuljetusasetus edellyttää reittisuunnitelmaa. Sen on oltava realistinen matkan ja ajan suhteen ja jossa tulee huomioida eläinten hyvinvointivaatimukset matkan aikana. Kyseinen vaatimus koskee hevos-, nauta-, lammas-, vuohi- ja sikaeläinten pitkiä kuljetuksia. Maa- ja metsätalousministeriössä on valmisteilla kansallisen eläinkuljetuslain muutos, joka edellyttäisi reittisuunnitelmaa myös turkiseläinten pitkiltä kuljetuksilta. Tätä myös Kokoomuksen on syytä puoluehallituksen mukaan tukea.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

172. Vantaan Kokoomusnaiset: Kissojen tunnistusmerkinnän ja rekisteröinnin velvoittavuudesta säädettävä laissa

Lemmikkieläimen heitteille jättö on laitton ja rangaistava teko, mutta kissojen kohdalla syyllisiä saadaan harvoin vastuuseen teostaan, sillä ilman tunnistusmerkintää kissaa on käytännössä mahdotonta yhdistää sen omistajaan.

Suomen Eläinsuojeluyhdistyksen (SEY) selvityksen mukaan vuosittain noin 10 000 kissaa toimitetaan löytöeläiminä löytöeläintaloille. Näistä vain harva löytää takaisin omistajansa luo ja eläimet sijoitetaan uuteen kotiin tai joudutaan lopettamaan. SEY:n tutkimuksen mukaan löytöeläimistä koirista 91 % haettiin takaisin kotiin, kun taas kissoista 26 % palautui alkuperäiselle omistajalle. Löytökissoista lähes joka viides päätyi lopetettavaksi, kun koirista noin 0,7 % jouduttiin lopettamaan.

Kissoja myös katoaa ja osa kuolee onnettomuuksiin liikkeessään vapaana. On huomion arvoista, että vapaana olevat kissat ja koirat saattavat tappaa myös uhanalaisia eläinlajeja ja erityisesti tästä koituu ongelmia pesimäaikaan.

Eläinten kärsimyksen lisäksi heitteille jätöstä aiheutuu merkittäviä taloudellisia kustannuksia. Eläinten hyvinvointikeskuksen (EHK) selvityksestä ilmenee, että löytöeläimet aiheuttavat koko maassa arviolta 5,8 miljoonan euron kulut vuodessa (17 000 e/kunta). Löytökissojen lisäksi kustannuksia aiheuttavat ne lukuisat kissat, joita vuosittain lopetetaan suoraan löytöpaikalle valvontaeläinlääkärien toimesta. Valvontaeläinlääkärien lopetuksista perimät kulut tilitetään usein suoraan valtiolle, jolloin ne eivät näy kuntien tilastoissa.

Koirien rekisteröinti on säädetty pakolliseksi jo lähes kaikissa muissa EU-maissa ja tunnistusmerkinnän vaatimuksesta on säädetty vielä kattavammin. Kissoilla rekisteröinnistä on säädetty useassa eri maassa, ja Ranskassa on toiminut koko maan kattava kissojen rekisteri vuodesta 2012.

Irrallaan kulkevien eläinten on tutkimuksissa havaittu palautuvan omistajilleen paremmin, jos niillä on näkyvä tunnistusmerkki, esimerkiksi kaulapanta, jossa on omistajan yhteystiedot. Koirien ja kissojen tunnistusmerkintään käytetään yleisimmin ihon alle asetettavaa mikrosirua. Omistaja ilmoittaa tietonsa rekisteriin, josta tiedot ovat löydettävissä sirunumerolla. Nykyään on olemassa useita eri rekisteritietokantoja, joten rekisteröinnin järjestämiselle on olemassa valmiita toimintapohjia. Mikrosirutuksen kustannukset omistajalle vaihtelevat 20-70 €/eläin.

Rekisteröinnillä voidaan myös vähentää seura- ja harrastuseläinten massakasvatusta, kuten pentutehtailua, laitonta ja valvontonta eläinkauppaa. Näin voidaan edistävää myös vakavien tarttuvien eläintautien ja perinnöllistensairauksien vähenemistä.

Kissojen hyvinvoinnin edistäminen on linjassa kokoomuksen periaateohjelman kanssa, jossa todetaan "sivistykseen kuuluu myös ympäristöstä huolehtiminen ja eläinten hyvä kohtelu. Eläimillä ja luonnolla on ihmisen tarpeista riippumaton arvo itsessään."

Marinin hallituksen tavoitteena on jatkaa viime kaudella aloitettua työtä eläinsuojelulain uudistamiseksi. Hallitusohjelman mukaan viime vaalikaudella eduskunnan käsittelyssä ollut esitystä laiksi eläinten hyvinvoinnista täydennetään siten, että lain perusteluissa tunnustetaan eläimen itseisarvo ja mahdollistetaan eläinten lajityypillinen käyttäytyminen. Hallitusohjelmassa myös luvataan huolehtia koirien ja kissojen tunnistusmerkinnöistä ja rekisteristä. Vantaan Kokoomusnaiset pitää tärkeänä, että Kokoomus varmistaa näiden tärkeiden hallitusohjelmakirjausten toteutumisen.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että eläinsuojelulain uudistuksen yhteydessä säädetään laissa kissojen tunnistusmerkinnän ja rekisteröinnin velvoittavuudesta.

Puoluehallitus:

Vantaan kokoomusnaiset ehdottavat kissojen tunnistusmerkintää pakolliseksi osana eläinsuojelulain kokonaisuudistusta. Hallitus on teettänyt lainuudistuksen yhteydessä selvityksen koirien ja kissojen pakollisesta tunnistusmerkinnästä. Tunnistusmerkintään ja rekisteröintiin liittyvän valvonnan voisikin liittää jo olemassa olevan lemmikkieläinten valvonnan yhteyteen.

Suomessa hylätään tai tapetaan ei-toivottuna arvioiden mukaan edelleen noin 20 000 kissaa vuodessa. Pakollinen tunnistusmerkintä ja rekisteröinti ehkäisisi tehokkaasti villiintyneiden kissapopulaatioiden syntymistä ja auttaisi palauttamaan eksyneet kissat nopeammin omistajilleen. Myös tahallisesti hylättyjen kissojen omistajat saataisiin hylkäämisestä nopeammin vastuuseen.

Suurin yksittäinen kustannus olisi pakollisen rekisteröintijärjestelmän perustaminen ja ylläpitäminen. Myös tunnistus- ja rekisteröintipakon valvonnasta aiheutuisi kustannuksia. Muutoksen kustannuksia voidaan kuitenkin hillitä hyödyntämällä jo olemassa olevia vapaaehtoisia rekistereitä.

Kissojen ja koirien tulee olla lemmikkinä samanarvoisia. Kokoomuksen mielestä pakollinen tunnistusmerkintä ja rekisteröintivaatimus tulee näin ollen säätää samanaikaisesti sekä koirille että kissoille.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

173. Kokoomuksen Nuorten Liitto: Ratkaisu maailman nälänhätien geenieditoinnista

Luomutuotanto on liian tehotonta, epävarmaa ja kallista, kun samaan aikaan joka viides alle viisivuotiaista kärsii aliravitsemuksesta, ilmastonmuutos uhkaa koko maapalloa ja viljelytilaa ei ole tarpeeksi. Maailman ruoantuotannon turvaamiseksi, nälänhätien ratkaisemiseksi sekä kasvien ja eläinten terveysongelmien ehkäisemiseksi tarvitaan geenieditoinnin kaltaisia tieteen edistysaskelia.

Geenieditoinnilla tarkoitetaan organismin, eli useimmiten kasvin, muuttamista tavalla, joka ei yleensä ole mahdollista luonnossa. Tämä tehdään joko lisäämällä sille haluttuihin ominaisuuksiin auttavia geenejä lajin sisältä tai sen omia geenejä parantamalla, muuntamalla tai poistamalla. Mikäli geenieditoidut organismit tunnustettaisiin yhdeksi ratkaisuksi maailman ruoantuotannon lisäämiseen, tämä samalla tarkoittaisi alan tutkimuksen jatkamista ja niiden luonnolliseen leviämiseen liittyvien patenttiongelmien ratkaisemista.

Euroopan unionin tuomioistuin on määrittänyt perinteisiä GMO-menetelmiä tarkemman ja turvallisemman menetelmän, niin sanotun CRISPR-menetelmän, osaksi Euroopan unionin GMO-lainsäädäntöä. EU-tasolla geenieditoitujen kasvien arviointia ja hyväksyntää tulisi edistää kasvin ominaisuuksien, ei muuntelumenetelmän mukaan. CRISPR-menetelmällä esimerkiksi tavoitellaan kasveille parempaa tuottokykyä, laadun parantamista ja erilaisten sietokykyjen kohentamista, mikä johtaisi muun muassa torjunta-aineiden käytön vähentämiseen. Lisäksi viime vuonna nousi esiin myös niin kutsuttu prime-editointi, joka lisää geenieditoinnin luotettavuutta entisestään ja vähentää ei-toivottuja muutoksia perimään.

Geenimuuntelu, kuten GMO ja CRISPR, edustaa tieteen viimeisimpiä läpimurtoja. Kokoomus on tieteeseen uskova edistyspuolue, ja siksi kokoomusnuoret katsookin, että kokoomuksen tulisi aloitteen kuvaamalla tavalla ottaa kantaa maailmanlaajuisiin ruokatutuotannon ongelmiin. Kokoomus on myös inhimillinen puolue, joka uskoo mahdollisuuksien tasa-arvoon. Jokaisella on oltava mahdollisuus saada riittävä määrä ruokaa, ja tämä on mahdollista geenieditoinnin avulla.

Edellä olevan perusteella Kokoomuksen Nuorten Liitto ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää ja europarlamenttiryhmää toimimaan niin, että EU-tasolla geenieditoitujen kasvien arviointia ja hyväksyntää edistetään jatkossa kasvin ominaisuuksien, ei muuntelumenetelmän mukaan.

Puoluehallitus:

Kokoomuksen tavoitteiden mukaista on toimia sen puolesta, että ihmisillä kaikkialla maailmassa olisi turvattuna ihmisarvoisen elämän peruslähtökohdat. Keskeisimpiin perustarpeisiin kuuluu riittävän ravinnon saanti, joka ei tänä päivänäkään ole kaikkialla maailmassa itsestäänselvyys. Ruokapulan moninaisiin seurauksiin kuuluvat paikallisten ja alueellisten humanitaaristen kriisien ohella myös yleisempi yhteiskunnallinen epävakaus ja toivottomuus tulevaisuuden suhteen. Näiden seurauksena ihmiset lähtevät liikkeelle kotiseuduiltaan turvattumpaa elämää tavoitellakseen. Ratkaisut tulevaisuuden ruokapulaan ovat samalla ratkaisuja moniin muihin yhteiskunnallisiin ongelmiin.

Maapallon väkiluku kasvaa YK:n ennusteiden korkean vaihtoehdon mukaan 10,8 miljardiin vuoteen 2050 ja 16,6 miljardiin vuoteen 2100 mennessä. Ruoantuotannolle tätä matalammatkin kasvukäyrät aiheuttavat valtavia haasteita, kun samaan aikaan yhä suurempaa huolta herättää ympäristön kantokyky ja monenlaiset luonnon monimuotoisuuden kohdistuvat uhkakuvat, ilmastonmuutosta unohtamatta. Metsien raivaaminen viljelyalaksi ja tehottomien viljelymenetelmien käyttö uhkaavat jo ennestään vaarantunutta alkuperäisluontoa tropiikissa. Myös länsimaissa on kiinnitettävä yhä enemmän huomiota siihen, että viljelyala on tehokkaassa käytössä.

Puoluehallitus painottaa, että erilaisia viljelymenetelmiä ei kannata asettaa ideologisista tai imagollisista syistä vastakkain, vaan kuten aloitteessakin ehdotetaan, lopputuotoksen ominaisuuksien on oltava ratkaisevia. Luomutuotannolle on sijansa nyt ja tulevaisuudessa, ja kuluttajat ovat valmiita myös maksamaan siitä. Yhtä selvää on, että tulevaisuuden ruoantuotannon haasteista ei selvitä ilman tieteellisillä menetelmillä jalostettuja lajikkeita.

Esimerkki tieteellisten jalostusmenetelmien mukanaan tuomista hyödyistä on ns. kultainen riisi, joka kehitettiin vastauksena monissa kehitysmaissa erityisesti lapsia vaivaavaan A-vitamiinin puutukseen. Riisiin lisättiin ominaisuus, joka tuottaa beetakaroteenia. Se on luvattu ilmaiseksi köyhien käyttöön, mutta mm. Greenpeacen systemaattisen kampanjoinnin seurauksena sen

ottaminen viljelykäyttöön on viivästynyt. Greenpeacen entinen johtaja, tohtori Patrick Moore on arvioinut, että viivytyksellä on johtanut jopa 8 miljoonan lapsen sokeutumiseen ja kuolemaan, jotka olisi voitu estää kultaisen riisin avulla.

Kun kyse on ruoasta, turvallisuus on itsestään selvästi lähtökohtana. Tieteellisesti jalostettuja lajikkeita on tutkittu laajasti ja perusteellisesti. Tiedejärjestöjen ja viranomaisten maailmanlaajuinen konsensus puoltaa käsitystä, jonka mukaan nämä ovat vähintään yhtä turvallisia kuin muut lajikkeet. Hyödyt ulottuvat laajemmallekin kuin vain lopputuotteiden ominaisuuksiin. Esimerkiksi äskettäinen irlantilaisstudium osoitti, että perunaruttoa sietämään jalostettu peruna menestyi verrattomasti paremmin jalostamattomaan perunaan verrattuna, ja torjunta-aineiden käyttöä pystyttiin vähentämään jopa 90 prosenttia.

Aivan kuten aloitteen tekijätkin tuovat esiin, Kokoomus on tiedepuolue. Periaateohjelmamme mukaan ”Kokoomus luottaa siihen, että ihminen kykenee edistystahtonsa ja kekseliäisyytensä avulla, tiedettä ja teknologiaa hyödyntäen, löytämään eteen tuleviin haasteisiin ratkaisut ja välttämään haitallisia valintoja.” Kokoomus suhtautuu myönteisesti niin perinteisiin kuin uusiin tieteellisiin jalostusmenetelmiin.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

174. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Pelastetaan pörriäiset!

Seuraavia kohtalokkaita sanoja pidetään Einsteinin suusta ilmaistuina: jos mehiläiset katoaisivat maan päältä, ihmisellä olisi enää neljä vuotta elinaikaa. Sanonta kuulostaa radikaalilta, mutta mehiläisten ja muiden vähemmän tärkeiden pölyttäjien kohtalonyhteyttä ihmiskunnan kanssa on hankala liioitella. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta vaatiikin määrätietoisia tekoja pölyttäjähyönteisten suojelemiseksi.

Viljelykasveista 75 prosenttia tarvitsee hyönteispölytystä. Sitä kautta pölytys on erittäin tärkeää myös ihmisten ravinnonsaannin kannalta. Tärkeimpiä pölyttäjähyönteisiämme ovat mehiläiset ja kimalaiset. Pölyttäjähyönteisten määrä on kuitenkin romahtanut elinympäristöjen katoamisen, hyönteismyrkkujen, vieraslajien ja ilmastonmuutoksen vaikutuksesta. Suomessa tärkeimmistä pölyttäjähyönteisistä, siis mehiläisistä, kimalaisista ja perhosista, lähes joka viides on uhanalainen. Vielä 50 vuotta sitten pölyttäjiä tarvitsi runsaasti ja ahoja löytyi runsaasti, mutta nyt niiden määrä on romahtanut murto-osaan tehomatalouden, rakentamisen tai umpeen kasvamisen seurauksena. Niityt ja kedot kuuluvat kaikkein uhanalaisimpien luontotyyppien joukkoon Suomessa.

Lentävien hyönteisten määrä Saksassa romahti yli 75 prosenttia vuodesta 1990 vuoteen 2017. Suomessa ei ole tehty vastaavaa tutkimusta, vaikka seuranta pörriäisistä on lisätty. Suomessa tilannetta tulee kartoittaa ja siihen puuttua määrätietoisesti ennen kuin tilanne pääsee pahenemaan. Maassamme esimerkiksi rypsin, rapsin, mustaviinimarjan ja kuminan sadot ovat pienentyneet. Pölyttäjien ahdinko vaikuttaa ruokavalioon, koska muiden muassa kahvi, kaakao ja puuvilla ovat hyönteispölytteisiä. Ilman sopivia pölyttäjiä myös ilmaa puhdistavien ja eroosiota ehkäisevien kasvien määrä vähenee. Luonnollisesti pölyttäjien väheneminen vaikuttaa saalisuhteiden kautta myös ekosysteemiin kauaskantoisilla ja vaikeasti ennustettavilla tavoilla. Sukupuutto uhkaa yli 40 prosenttia pölyttäjähyönteisistä ja kansainvälinen tutkijayhteisö vaatii pölyttäjien suojelutoimiin ryhtymistä välittömästi.

Toimenpiteinä pörriäisten pelastamiseksi vaadimme niille myrkyllisten aineiden kieltämistä Suomessa. Valtion tulee maksaa pientä korvausta maanomistajille kesannolle jätetyistä maapalstoista samaten kuin nykyään metsänomistajille metsän hakkaamattomuudesta. Pörriäisille tulee lanseerata oma, Suomen luonnon päivästä erillinen, teemapäivänsä tietoisuuden lisäämiseksi.

Näillä perusteilla Kokoomusopiskelijat esittää, että

tämän aloitteen hyväksyessään puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että pölyttäjähöynteisten tilannetta kartoitetaan ja niiden säilymisestä huolehditaan.

Puoluehallitus:

Kansainvälinen luontopaneeli IPBES julkaisi vuonna 2016 kattavan raportin pölyttäjien ja pölytyksen tilasta. Kasveja pölyttävistä eläinlajeista yhä useampi on ajautumassa kohti sukupuuttoa. Pölyttäjien häviäminen on suora uhka miljoonien ihmisten toimeentulolle ja miljardien eurojen arvoiselle ruoan tuotannolle, sillä lähes kaikki käyttämämme ravinto on yhteydessä tavalla tai toisella pölyttäjiin. Tilanne on riistäytynyt joissain tapauksissa jo käsissä, kun esimerkiksi Kiinassa hedelmäpuita pölytetään jo osittain käsin.

Kokoomukselle on selvää, että pölyttäjäkato on pysäytettävä. Uusimman lajien uhanalaisuusarvioinnin mukaan Suomen mesistiäislajeista noin 20 % ja perhoslajeista 17 % on arvioitu uhanalaisiksi. Ympäristöministeriö on ryhtynyt valmistelemaan kansallista pölyttäjät strategiaa laajassa yhteistyössä. Pölyttäjäkadon taustalla vaikuttavat muun muassa torjunta-aineet, elinympäristöjen heikentyminen ja ilmastonmuutos.

Kokoomus peräänkuuluttaa, että Suomen on siirryttävä kohti ekologisesti kestävämpää maataloutta. Elinympäristöjen kirjon lisääminen jo yksipuolistuneilla maatalousalueilla on tärkeä keino pölyttäjien tilanteen parantamiseksi. Torjunta-aineiden käytön vähentäminen ja pölyttäjien altistuminen haitallisille aineille on työn keskiössä. Tästä syystä on pyrittävä myös estämään torjunta-aineiden leviäminen ja löydettävä vaihtoehtoisia keinoja tuholaisten torjuntaan.

Kokoomus kohdistaa katseensa myös käynnistyneeseen luonnonsuojelulain uudistukseen siten, että lain uudistus lisäisi monimuotoisuuden suojelun vaikuttavuutta. Myös vapaaehtoisen suojelun rahoituksen lisääminen on tärkeää luonnonsuojelutyön turvaamiseksi. Kokoomus vaikuttaa tilanteen korjaamiseksi myös EU:n tasolla Euroopan vihreän kehityksen ohjelman sekä yhteisen maatalouspolitiikan puitteissa.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

Ympäristöministeriön hallinnonala

175. Helsingin Kokoomusnuoret: Ilmastonlämpeneminen pysäytettävä 1,5 asteeseen

Hallitusten välisen ilmastopaneelin IPCC:n vuonna 2018 julkaiseman raportin mukaan ilmastonlämpeneminen on pysäytettävä 1,5 asteeseen. Mahdollisuus rajata lämpenemistä pienenee vuodelta ja mahdollisuus siihen menetetään, jos valtiot eivät ryhdy konkreettisiin toimiin. Raportin mukaan 2 asteen lämpeneminen olisi tuhoisaa koko ekosysteemin toimivuuden kannalta. Lämpeneminen aiheuttaisi monien höynteisten, kasvien ja selkärankaisten eläimien häviämisen. Tilanne on kriittinen, WWF:n mukaan noin 60% selkärankaista villieläimistä on kuollut sukupuuttoon reilun 40 vuoden aikana. Suomessa saimaannorppa ja naali saattaisivat jo tähänkin mennessä pienentyneen elintilansa takia kuolla sukupuuttoon. Eläinten ja kasvien lisäksi ilmaston lämpeneminen uhkasi ihmisten omaa terveyttä, ruuantuotantoa ja taloutta. Se aiheuttaisi monelle ihmiselle elämän perusedellytysten puuttumisen, mikä johtaisi lisääntyviin konflikteihin, pakolaisuuteen ja suurempaan epävakauteen maailmassa.

Suomen nykyinen hallitus linjaa hallitusohjelmassaan erilaisista keinoista, kuten hiilinielujen lisäämisestä, fossiilivapaudesta kuin kiertotalouden parantamisestakin. Konkreettiset toimet puuttuvat kuitenkin kokonaan. Poliittisilla päätöksillä ja erityisesti teoilla on todella kiire, mutta vielä ei kuitenkaan ole liian myöhäistä toimia! Meidän on turvattava elinkelpoisen yhteiskunnan säilyminen myös tuleville sukupolville.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä eduskuntaryhmää toimimaan niin, että ilmastolämpeneminen saadaan pysäytettyä 1,5 asteeseen vuoteen 2030 mennessä.

Puoluehallitus:

Kestävän kehityksen tavoitteiden toteutuminen on lähes mahdotonta, jos lämpenemistä ei kyetä pysäyttämään 1,5 asteeseen. Tämä tarkoittaa sitä, että kaikkien maiden on tehtävä yhä enemmän päästövähennyksiä nopeammalla aikataululla.

Pariisin ilmastopöytäkirjaan, johon Suomi ja EU ovat sitoutuneet, solmittiin vuonna 2015 ja ratifioitiin vuotta myöhemmin. Sopimuksen mukaan maapallon keskilämpötilan nousu rajataan alle kahteen asteeseen, pyrkien rajoittamaan nousu 1,5 asteeseen. Sopimuksen toimeenpano alkaa vuonna 2020. Kokoomus oli mukana myös sopimuksessa, jossa kahdeksan eduskuntapuoluetta päätti yhteisistä ilmastopoliittikan tavoitteista vuoden 2018 lopussa. Tuon sopimuksen ensimmäisenä tavoitteena oli juuri se, että teemme oman osamme maailman keskilämpötilan nousun rajoittamiseksi 1,5 asteeseen.

Kokoomus on sitoutunut uudessa tavoiteohjelmassaan siihen, että Suomi tekee oman osansa lämpenemisen rajoittamiseksi 1,5 asteeseen. Kokoomuksen mukaan edelläkävijyys voi olla meille myös valtava kaupallinen mahdollisuus. Suomalaiset yritykset pystyvät kehittämään teknologioita, joita käyttöön ottamalla myös suurimmat hiilidioksidipäästöjen aiheuttajat pystyvät leikkaamaan päästöjään. Samalla tunnistamme, että omat toimmemme eivät ratkaise yksinään globaalia ongelmaa. Olemme siksi valmiita tekemään kaikkemme, että koko kansainvälinen yhteisö tekisi oman osansa globaalin kriisin edessä.

Kokoomuksen eduskuntaryhmä julkaisi tämän vuoden toukokuussa ohjelmapaperin (Talous kasvuun, päästöt laskuun – Kestävällä uudelleenrakennuksella kriisin yli), jossa esitetään lukuisia keinoja päästöjen vähentämiseksi. Muutoksessa on pidettävä kiinni sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta. Kokonaisuus on toteuttava niin, että ilmastotoimien lasku ei jakaannu epäreilusti.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hyväksyisi aloitteen.

176. Kokoomuksen Nuorten Liitto: Tonttien, kiinteistöjen ja huoneistojen käyttötarkoitussäntely ilmoitusperusteiseksi asemakaavoituksessa

Kunnat ja kaupungit ohjaavat liian voimakkaasti taloutta ja ihmisten, yritysten ja muiden toimintojen sijoittumista asutuskeskuksissa. Sen sijaan, että tonttien, kiinteistöjen ja huoneistojen käyttötarkoitus lukitaan asemakaavoituksessa tarkkojen kriteerien mukaan valtuuston päätöksellä, poistaisi yleistasoisempi eri toimintojen yhteensovittaminen monia esteitä talouden terveeltä toiminnalta.

Poliittisella tasolla sääntelyä tulee kuitenkin myös jatkossa käyttää tilanteissa, joissa se lisää ihmisten hyvinvointia ja edesauttaa niukkojen resurssien ja sijainnin käyttöä tehokkaasti. Näin voidaan ennaltaehkäistä tilanteet, joissa asuintaloja rakennettaisiin raskaan teollisuuden seinänaapuriksi, rekkarallivarasto sijaitaisi koulun pihan tai puiston vieressä tai tärinää huonosti sietävän kellomuseon viereen ilmestyisi metallipaja.

Käyttötarkoitussääntelyä on kuitenkin mahdollista lieventää säilyttäen tarkoituksenmukaiset rakennusmääräykset. Käyttötarkoituksen muuttamisen pitäisi olla mahdollista omistajan ilmoituksella ilman kaupunginvaltuuston lupaa, kunhan uusi käyttötarkoitus sopii tontin, kiinteistön tai huoneiston yleistasoisemman käyttötarkoituseriön puitteisiin.

Markkinat säätelevät huoneistojen käyttötarkoitusta markkinoiden tarpeen mukaan ja esimerkiksi tarpeeton ruokakauppa muutetaan kyllä tarvittaessa toimistoksi. Käyttötarkoitusta ei tule säädellä tarkemmin poliittisella tasolla koska ihmiset ja yritykset tietävät parhaiten itse, mihin heidän kannattaa sijoittua.

Edellä olevan perusteella Kokoomuksen Nuorten Liitto ry esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää edistämään ilmoitukseen perustuvan käyttötarkoitussääntelyn käyttöönottoa asemakaavoituksessa.

Puoluehallitus:

Kokoomuksen nuorten liitto ajaa aloitteellaan tavoitetta, joka on hyvin linjassa puolueen kaupunkivision ja kaupunkipoliittisen ohjelman kanssa. Yleisellä tasolla on erittäin kokoomuslaista ajattelua mahdollistaa kaupunkiympäristön joustava mukautuminen ihmisten, kansalaisyhteiskunnan ja elinkeinoelämän muuttuviin tarpeisiin mahdollisimman joustavasti ja ilman tarpeetonta byrokratiaa. On perusteltua tavoitella tilannetta, jossa kiinteistöt ovat tehokkaassa ja tarkoituksenmukaisessa käytössä.

Aloitteessa kuitenkin ehdotetaan toimenpiteitä, jotka eivät välttämättä täysin sovellu juuri puoluehallituksen ja eduskuntaryhmän kautta ajettaviksi. Puoluehallitus huomauttaa, että esimerkiksi maankäyttö- ja rakennuslaki ei määrää, että käyttötarkoituksen muutos pitäisi tuoda poliittiseen käsittelyyn. Laki mahdollistaa jo nyt hyvin paljon ja antaa laajasti soveltamisen varaa.

Ratkaisuja ohjaavat enemmän esimerkiksi kunnan omat hallinto- ja delegointisäännöt ja käytännöt. Oikea taso toimintatapojen päivittämisen ajamiseen olisi siis paikallistaso. Tähän puoluehallitus haluaa sinänsä rohkaista ja kannustaa kokoomuslaisia toimijoita kaupunkien luottamustehtävissä ja paikallisyhdistyksissä.

Puoluehallituksen mielestä on myös hyvä säilyttää paikallistasollakin riittävät mahdollisuudet demokraattisesti varmistaa, että kokonaisuus säilyy toimivana. Tämä on tärkeää varsinkin sellaisissa tapauksissa, joissa kyse on isoista muutoksista, joilla on vaikutuksia myös laajemmalle kuin vain siihen kiinteistöön, jota muutos välittömästi koskee. Ulkoisvaikutusten sääntely on yksi keskeinen peruste tähän aiheeseen liittyvän sääntelyn olemassaololle. Tämän Kokoomuksen Nuorten Liittokin erittäin osuvasti tuo esimerkeillään näkyviin.

Näillä perusteilla puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi aloitevastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

177. Helsingin Kokoomusnuoret: Rakennusten korjausvelan vähentäminen ja ehkäisy rakennuksen huoltokirjan avulla

Tällä hetkellä Suomen rakennusten korjausvelka on yli 50 miljardia euroa. Korjausvelkaa syntyy, kun rakennuksen kuntoa ylläpitävää kunnossapitoa ei toteuteta oikein. Kunnossapidon laiminlyönti maksaa Suomelle 5,7 miljardia euroa joka vuosi. Korjausvelan yhteiskunnalliset vaikutukset bruttokansantuotteeseen sekä työllisyysasteeseen on arviolta -2% vuodessa.

Suomi on edelläkävijä energiatehokkaassa ja teknologiaa hyödyntävässä rakentamisessa, mutta rakennusten kunnossapitoon, saati sen kehittämiseen, ei panosteta. Otetaan esimerkiksi taloyhtiöt. Asunto-osakeyhtiölain mukaan taloyhtiön vastuulla on rakennuksen kunnossapito rakenteita ja eristeitä sekä lvis-töitä myöden. Luvut näyttävät, että tämä on johtanut rakennusten rappeutumiseen. Vallitseva trendi on, että korjataan vain, jos on pakko ja sekin mahdollisimman halvalla. Se selittää, miksi tähän tilanteeseen on päädytty.

Korjausvelan ehkäisy on poikkeuksetta halvempaa kuin jälkikäteen korjaaminen. Jos panostetaan kunnossapitoon, ja toteutetaan peruskorjaukset ajallaan, rakennus pystyy säilyttämään alkuperäisen arvonsa. Jos ei, niin pahimmassa tapauksessa päädytään tilanteeseen, että rakennuksen arvo on pienempi kuin purkukustannukset. Jotta korjausvelan ehkäisy olisi standardoitu, kaikilla rakennuksilla tulisi olla huoltokirja. Huoltokirjassa esitettäisiin rakennuksen keskeisten rakenteiden ja materiaalien tekniset käyttöiät, kunnossapito- ja huoltotarpeet sekä niiden ajankohdat. Lisäksi se sisältäisi alustavan kunnossapito- ja korjaussuunnitelman rakennuksen koko elinkaaren ajalle. Varmistukseksi siitä, että huoltokirjat saataisi saman laatutasoon, laatijalla sekä päivittäjällä tulisi olla vähintään rakennusinsinöörin koulutus.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää selvittämään aloitteessa kuvatun huoltokirjan käyttöön ottamista seuraavan eduskuntakauden aikana.

Puoluehallitus:

Aloitteessa kiinnitetään huomiota kotitalouksien ja koko kansantalouden kannalta merkittävään asiaan. Rakennusten korjausvelkaan liittyvät ongelmat koskettavat niin kotitalouksia kuin julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin kiinteistönomistajia. On arvioitu, että korjausvelka olisi Suomessa jopa kymmenesosa koko rakennuskannan arvosta.

Rakennetun omaisuuden tila (ROTI) 2019-raportti arvioi, että rakennuksiin on sitoutunut jopa 45 prosenttia Suomen kansallisvarallisuudesta. Kyse on siis noin 500 miljardin kokonaisuudesta. Puolet suomalaisista (2,7 miljoonaa) asuu erillisissä pientaloissa, joiden osuus summasta on em. summasta noin 130 miljardia euroa. Merkittävä osa rakennuskannasta on 60–80-lukujen asuinrakennuksia, joita ei ole vielä peruskorjattu. ROTI-raportin mukaan asuinrakennusten korjauksiin on sijoitettava keskimäärin 9,4 miljardia euroa vuodesta 2016 vuoteen 2025.

Korjausvelalla tarkoitetaan sitä investointimäärää, joka tarvittaisiin rakennusten kunnostamiseen asianmukaiseen kuntoon. Kuten aloitteessakin todetaan, korjausvelkaa syntyy, kun rakennusten kunnossapidosta tingitään. Korjausvelan ehkäisemiseksi vuosittaisten kunnossapitotoimien pitäisi laskennallisesti vastata rakennusten vuosittaista kulumista. Korjausvelan ehkäiseminen vaatii rakennusten ylläpidolta suunnitelmallisuutta, jota aloitekin peräänkuuluttaa.

Kiinteistö- ja rakennusalan digitalisaation potentiaalisten hyötyjen on arvioitu olevan jopa yli 5 miljardia euroa. Siksi digitaalisten ekosysteemien synnyttämiseen on syytä panostaa. Esimerkiksi rakennusten tietomalleja saatetaan tulevaisuudessa hyödyntää laajassa mittakaavassa kiinteistönpidon työkaluna.

Uusien ja kestävämpien rakennusmateriaalien sekä kiinteistö- ja rakennusalan menetelmien kehittäminen ja hyödyntäminen on oltava mahdollista sääntelyn sitä estämättä. Kiinteistönpidossa on voitava kehittää uusia innovaatioita ja liiketoimintamalleja. Vastuullinen ja kestävä kiinteistönpito sekä korjausvelan arviointi olisi perusteltua rakentaa entistä vahvemmin sisään asunto-markkinoiden hinnanmuodotukseen.

Puoluehallitus ei kuitenkaan puuttuisi asiaan pakolla ja lisäsääntelyllä. Korjausvelan syynä lienee ennen kaikkea puutteellinen tieto ja ymmärrys siitä, että rakennus kuluu ja korjausvelka kasvaa päivittäin, kuukausittain ja vuosittain, sillä muutokset rakenteisiin syntyvät hitaasti. Keskiössä ongelmien ratkaisemiseksi on kiinteistö- ja rakennusalan tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta sekä alan toimijoiden ja viranomaisten saumaton yhteistyö. Myös rakennusalan suunnittelijoiden ja toteuttajien sekä kiinteistönpidon ammattilaisten koulutukseen on syytä panostaa toiselta asteelta korkeakouluihin.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

178. Jyväskylän Kokoomusnaiset: Omakotitalon myyjän virhevastuu-aika lasketaan kahteen (2) vuoteen

Kiinteistökauppa, on lähinnä omakotitalon myynti on monelle haasteellinen tilanne. Vanhan omakotitalon myyjän vastuu koetaan liian pitkäksi kun se on viisi (5) vuotta. Myyjällä on viiden vuoden vastuu salaisista virheistä, jotka vaikuttavat merkittävästi kiintoistön laatuun. Asunto-osakkeen myynnissä vastuu-aika on kaksi (2) vuotta.

Hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta ja kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan, siten että omakotitalon myyjän virhevastuu-aika lasketaan viidestä (5) vuodesta kahteen (2) vuoteen.

Puoluehallitus:

Kuten aloitteessa todetaan, omakotikiinteistön kaupassa myyjän virhevastuu-aika kestää viisi (5) vuotta. Asunto-osakekaupassa vastaava aika on kaksi vuotta hallinnan luovutuksesta. Myyjän vastuu-aika voi olla jopa pidempi, jos myyjän katsotaan syyllistyneen kaupassa tarkoitukselliseen vilppiin. Virhe voi oikeuttaa hinnanalennukseen tai jopa kaupan purkamiseen.

Niin kiinteistön- kuin asuinhuoneiston kaupassa on vastuuta sekä myyjällä että ostajalla. Toisaalta asunnon ostajalla on selontotovelvoite kiinteistön ja asunnon kunnosta, ja toisaalta myyjällä on velvollisuus selvittää ja tuoda esiin asunnon mahdolliset puutteet ja viat. Osapuolten kesken jaettu vastuu on puoluehallituksen mielestä lähtökohtaisesti perusteltu asetelma.

Kiinteistöjen (ml. omakotitalojen) kaupasta ja muusta luovutuksesta, lainhuudosta ja kiinteistöön kohdistuvien oikeuksien kirjaamisesta sekä kiinteistöpannioikeudesta säädetään vuonna 1994 uudistetussa maakaarissa. Maakaari sisältää myös virhevastuu-säännökset kiinteistökaupassa. Asunto-osakkeiden kaupan virhevastuu-säännökset löytyvät puolestaan asuntokauppalaista.

Maakaaresta annetun hallituksen esityksen (HE 120/1994) yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että ostaja voi vedota kaupan jälkeen vain sellaiseen laatuvirheeseen, jota hän ei ole voinut tavanomaisessa tarkastuksessa havaita. Tyypillisesti ostajalla on kuitenkin mahdollisuus tarkastaa kiinteistö perusteellisesti vasta saatuaan sen hallintaansa. Usein rakennuksessa olevat viat tulevat ilmi vasta, kun siihen aletaan tehdä korjaus- tai muutostöitä taikka kun siinä on asuttu pidempään.

Kiinteistö myydään lähtökohtaisesti siinä kunnossa kuin se on kaupantekohetkellä. Kiinteistöllä on aina yksilölliset ominaisuudet, eikä kaikille kiinteistöille yhteisiä laatuvaatimuksia voida esittää. Kaikki ostajan löytämät laatu-poikkeamat eivät siis itsessään aiheuta myyjän virhevastuuta, vaan virheen on oltava olennainen suhteessa siihen laatusaamiseen, jolla ostaja on myyjän ja ostajan välisen sopimuksen perusteella kuvitellut kiinteistön ostavan.

Ostajan on ilmoitettava laatuvirheestä viiden vuoden kuluessa kiinteistön hallinnan luovuttamisesta, mihin viitataan myös aloitteen perusteluissa. Hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että ”säännöksen tarkoituksena on turvata kiinteistön myyjää, joka useimmissa tapauksissa on yksityinen henkilö, yllättävilta usean vuoden kuluttua esitettäviltä vaatimuksilta”. Virheilmoituksen takaraja onkin poikkeus esimerkiksi kauppalaisissa tai kuluttajasuojalaissa ilmenevistä yleisemmistä periaatteista, joissa virhevastuun ajallinen ulottuvuus määritellään tilannekohtaisesti, voiden kestää periaatteessa jopa ikuisesti.

Hallituksen esityksessä todetaan, että vaikka laatuvirheet voivat tulla ilmi vasta pitkänkin ajan kuluttua, on kohtuullista myyjää kohtaan, että vastuu siirtyy jossain vaiheessa ostajalle. Perusteluissa todetaan, että aikarajan merkitystä vähentävät

näyttövaikeudet. Kun kaupasta on kulunut vuosia, on usein joka tapauksessa vaikeaa tai jopa mahdotonta esittää näyttöä siitä, millaisessa kunnossa kiinteistö on kaupantekohetkellä ollut tai mitä kaupan osapuolten kesken on sovittu kiinteistön laadusta.

Ostaja voi kuitenkin vedota viiden vuoden jälkeenkin kiinteistössään ilmenevään laaturvirheeseen, jos käy ilmi, että myyjä on menetellyt moitittavasti esimerkiksi salaamalla tiedossaan oleva vian. Jos asuinkiinteistö on ostettu kiinteistöalan ammattilaiselta, virhevastuulla ei ole kiinteää aikarajaa. Hallituksen esityksen perustelujen mukaan esimerkiksi rakennuttajana ollut elinkeinonharjoittaja ei vapaudu vastuustaan, mikäli asuinrakennusta ei ole perustettu tai rakennettu hyvän rakennustavan mukaisesti.

Asunto-osakkeen myyjän ajallisesti lyhyempää virhevastuuta voidaan pitää perusteltuna, sillä asunto-osakeyhtiöissä asunnon kunnossapito on pitkälti asunto-osakeyhtiön vastuulla. Kun yksittäisen osakkeenomistajan kunnossapitovastuu on rajatumpi, tulevat tämän suppeamman vastuun piirissä olevat virheet ilmi nopeammin. Asunto-osakkeen omistajalla ei myöskään ole vastaavan tyyppisiä laajoja omistajan oikeuksia maapohjaan ja rakennuksiin, kuin kiinteistön omistajalla. Siten asumismuotojen erilainen kohtelu on puoluehallituksen mielestä nykyisen lainsäädännön tapaan perusteltua.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

hylkäisi aloitteen.

179. Kokoomuksen opiskelijaliitto Tuhatkunta: Suomalainen kaupunki kasvaa ylöspäin, helpotetaan korkeaa rakentamista

Yhdysvalloissa korkea rakentaminen on ollut osa arkkitehtuuria jo useiden vuosikymmenten ajan, mutta Suomessa korkea rakentaminen ei ole ollut yleistä. Viimeisten vuosien aikana korkeasta rakentamisesta on tullut nouseva trendi niin Suomessa kuin maailmanlaajuisesti. Suomalaiset kaupungit ovat tehneet korkean rakentamisen selvityksiä. Niillä on pyritty selvittämään korkean rakentamisen mahdollisuuksia, rakennuspaikkoja ja vaikutuksia, joita korkeammalla rakentamisella olisi alueille. Esimerkiksi Helsinki, Kuopio, Tampere ja Oulu ovat tehneet 2010-luvun alusta alkaen selvityksiä korkean rakentamisen suhteen.

Korkeaa rakentamista tulisi edistää Suomessa. Sen ympäriltä tulisi purkaa turhaa säännöstelyä ja kannustaa korkeaan rakentamiseen. Kaupunkien tulee kehittyä ja tarjota asukkaalleen mahdollisuuksien mukaan asuminen lähellä keskustaa. Korkea rakentaminen on siihen yksi hyvä vaihtoehto. Korkean rakentamisen avulla on mahdollista luoda tiiviitä ja energiatehokkaita kaupunkeja, jotka mahdollistavat edellytyksiä yksityisautoilusta riippumattomille alueille.

Korkean rakentamisen taustalla on monesti erilaisia perusteita kuten taloudellisia, imagollisia tai ekologisia perusteita. Korkeassa rakentamisessa tulee kuitenkin ottaa aina huomioon erilaiset rakennuspaikat ja millaisia merkityseroja korkealla rakentamisella on alueelle. Korkea rakentaminen on paikkasidonnainen ja tarkoittaa jokaisessa kohteessa eri asiaa. On täysin eri asia verrata esimerkiksi Tampereen korkeita rakennuksia yhdysvaltalaisiin pilvenpiirtäjiin. Kansainvälinen korkean rakentamisen yhteisö CTBUH ilmaisee ettei ole olemassa absoluuttista määritelmää, mikä on korkea rakennus. He määrittävät korkean rakentamisen koskevan rakennuksia, joissa on enemmän kuin 14 kerrosta. Suomessa vastaavasti yli 12 kerroksiset rakennukset luokitellaan tornitaloiksi. Kerrosten lukumäärän ohella rakennuksia voidaan myös määritellä niiden metrimäärän mukaan. Yli 40 metrisiä rakennuksia voidaan kutsua jo korkeiksi rakennuksiksi.

Rakennusten korkeudet vaikuttavat suoraan kaupunkikuvaan, mutta myös kaupungin imagoon ja identiteettiin. Imagolla on puolestaan vaikutusta alueen arvoon. Tämän myötä rakentaminen ja etenkin korkea rakentaminen on monen tekijän muodostama kokonaisuus, joka vaikuttaa useisiin osa-alueeseen kaupungin arkkitehtuurissa. Suomalainen korkea rakentaminen on ollut hidasta ja lähtenyt käyntiin aikalalla 2000-luvulla. Kaupungistumisen myötä monet ihmiset hakeutuvat palveluiden ääreen ja

haluavat asua keskustoissa. Yhtä aikaa monet kaupungit ovat saavuttaneet tai saavuttamassa pinta-alallisesti rajansa. Kaupungin keskusta ei voi kaikkialla laajentua loputtomiin. Ainut vaihtoehto on kasvaa ylöspäin, jolloin myös alueen tehokkuutta voidaan mahdollisesti kehittää.

Näillä perusteilla Kokoomusopiskelijat esittää, että

hyväksyessään tämän aloitteen puoluekokous velvoittaa puoluehallitusta sekä kehottaa eduskuntaryhmää toimimaan siten, että puretaan korkean rakentamisen esteistä ja kannustetaan korkeampaan rakentamiseen.

Puoluehallitus:

Kokoomusopiskelijat peräänkuuluttavat aloitteessaan nykyistä tiiviimpiä ja energiatehokkaampia kaupunkeja, jotka mahdollistavat ihmisille myös autottoman arjen. Opiskelijaliitto esittää, että puolue toimisi korkean rakentamisen esteiden purkamiseksi. Liitto ei ole kuitenkaan viittaa aloitteessaan konkreettisemmin, millaisia esteitä tai rajoitteita korkealle rakentamiselle on nykyisin asetettu.

Puoluehallitus yhtyy Kokoomusopiskelijoiden näkemykseen kasvavien kaupunkien kehityssuunnasta. Puoluehallituksen mielestä erityisesti suurimpia kaupunkiseutuja on syytä kannustaa yhdyskuntarakenteen tiivistämiseen. Koska rakennusmaa on resurssina rajallinen, on sitä erityisesti kasvukeskuksissa syytä käyttää tehokkaasti. Vain riittävällä tontti- ja asuntotarjonnalla on mahdollisuuksia pitää kasvukeskusten asumisen hintakehitys kurissa. Hintakehitystä ei voi hillitä kestävästi lisäämättä uusien asuntojen määrää.

Tiivis yhdyskuntarakenne mahdollistaa toimivan joukkoliikennejärjestelmän. Toimiva joukkoliikenne taas mahdollistaa tiiviin yhdyskuntarakenteen, kun arvokasta rakennusmaata ei tarvitse varata pysäköinnin tarpeisiin.

Korkea rakentaminen on yksi, muttei suinkaan ainoa, keino mahdollistaa tiivis ja tehokas kaupunkirakenne. Esimerkiksi radanvarsilla korkea rakentaminen voi olla tehokas keino mahdollistaa useille ihmisille asuminen ensiluokkaisten liikenneyhteyksien ääressä. Rakentaminen voi kuitenkin olla tiivistä myös ilman korkeaa rakentamista. Puoluehallitus katsoo, ettei korkealle rakentamiselle ole syytä asettaa erityisiä lainsäädännöllisiä esteitä.

Puoluehallitus katsoo, että maankäyttöön ja rakentamiseen liittyvä päätöksenteko olisi hyvä olla mahdollisimman pitkälti kaupunkien eli kaupunkien asukkaiden omassa käsissä. Erityisiä lainsäädännöllisiä esteitä korkealle rakentamiselle ei nykyisin juurikaan ole. Tämän osoittaa jo Suomessa viime vuosikymmenellä vilkastunut korkean rakentamisen buumi. Erityisesti korkeaan rakentamiseen liittyvä sääntely liittyy lähinnä rakennusten paloturvallisuuden varmistamiseen (mm. määräykset poistumisteistä). Tämän osalta puoluehallitus ei näe tarpeita lainsäädännön uudistamiselle.

Kokoomus on aiemmin esittänyt mm. asuntorakentamisen esteettömyysvaatimusten lieventämistä, väestönsuojien rakentamisvelvoitteen keventämistä sekä kaupunkien autopaikkanormeista luopumista rakentamisen vauhdittamiseksi ja asuntojen hintakehityksen hillitsemiseksi kasvavilla kaupunkiseuduilla. Autopaikkanormi on yksi keskeisimmistä tehokkaan ja erityisesti korkean rakentamisen hidasteista tiiviisti rakennetussa kaupunkiympäristössä.

Kaupungit voivat asettaa korkeaan rakentamiseen ehtoja asemakaavoilla tai kaupunkien ja maanomistajien välisillä maankäytösopimuksilla. Usein nämä ehdot perustuvat aloitteessakin mainittuihin korkean rakentamisen selvityksiin. Ehdot liittyvät yleensä liikennejärjestelmän toimivuuteen, kaupunkikuvan laatuun sekä kaupungin rakennussuojelun, luonnonsuojelun ja asuntopolitiikan tavoitteisiin. Puoluehallitus ei katso tarpeelliseksi rajoittaa kunnallista itsehallintoa tältä osin.

Puoluehallitus esittää, että puoluekokous

toteaisi vastauksen riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta.

Kunnissa tehdään suomalaisten arkeen kaikkein
suorimmin vaikuttavat päätökset. Nyt jos koskaan
on tilausta näkemyksellisille ja vastuuntuntoisille
päättäjille ja uusille ideoille.

**Lähde ehdolle
kuntavaaleissa.**

KOKOOMUS

www.kokoomus.fi/kuntavaalit